Bundel - 1.2 Raadsvergadering van 4 juli 2023

1 Opening en spreekrecht
- Technische vragen & antwoorden Raadsvergadering 4 juli 2023

2 Vaststellen agenda
- Agenda Raad 2023-07-04.doc

3 Ingekomen stukken, terugkoppeling uit gemeenschappelijke regelingen en overige mededelingen
/
- Conceptlijst ingekomen stukken raad 2023-07-04.docx
- Raadsinformatiebrief Jaarverantwoording kinderopvang 2022 (21-1)
- Bijlage bij Raadsinformatiebrief Jaarverantwoording kinderopvang 2022 (21-1)
- Raadsinformatiebrief Buurtuitvoeringsplan (22-2)
- Bijlage 1 bij RIB BUP: Infographic-warmteopties (22-2)
- Bijlage 2 bij RIB BUP: Overzicht toetsingsaspecten BUP Rozendaal (22-2)
- Bijlage 3 bij RIB BUP: Informatiekrant BUP april 2023 (22-2)
- Bijlage 4 bij RIB BUP: Delhoevelaan-Rozendaal-flyer buurtbijeenkomst 1 juli (22-2)
- Raadsinformatiebrief A12 & Zonnepanelen (22-3)
- Raadsinformatiebrief Beschermd Wonen (24-1)
- Raadsinformatiebrief Uitvoeringsplan Regionale Energiestrategie (25-1)
- Bijlage bij RIB UVP RES (25-1)
- Raadsinformatiebrief Forensische geneeskunde (25-2)
- Bijlage bij RIB forensische geneeskunde (25-2)

4 Voortgang opvang Oekraïense vluchtelingen

5 Besluitenlijst van de raadsvergadering van 16 mei 2023
- Besluitenlijst raadsvergadering 2023-05-16.docx
- Antwoorden raadsvragen 16 mei 2023.docx

6 Lijst van Moties en toezeggingen (MOT-lijst)
- Concept-MOT lijst na de raadsvergaderingen van 16 mei 2023.docx

7 Jaarrekening gemeente Rozendaal 2022
Voorgesteld wordt om:
De jaarstukken 2022 (jaarrekening en jaarrekening) vast te stellen.
In te stemmen met de onderstaande bestemming van het jaarrekeningresultaat ad. € 448.380: - € 259.132 reserve kapitaallasten voor de school; - € 105.000 reserve energietransitie (conform turap 2022); - € 84.248 reserve Sociaal Domein.
Kennis te nemen van het accountsverslag en de controleverklaring behorende bij de jaarstukken 2022.
- Raadsvoorstel jaarrekening 2022
- Concept-raadsbesluit jaarrekening 2022
- Jaarstukken 2022
- Concept accountantsverslag gemeente Rozendaal 2022

7.A Verlengen overeenkomst Accountantsdiensten
Voorgesteld wordt om In te stemmen met de verlenging van het contract met de accountant met één jaar.
- Raadsvoorstel verlenging overeenkomst Accountantsdiensten
- Concept-raadsbesluit verlenging overeenkomst Accountantsdiensten
- Overeenkomst Accountantsdiensten 2020 2023

8 1e tussenrapportage
Voorgesteld wordt om:
De eerste tussenrapportage over 2023 ter kennisname aan te nemen
De begrote bedragen aan uitgaven in begrotingsjaar 2023 te laten stijgen met in totaal € 106.150 en de opbrengsten te laten stijgen met € 16.000 (per saldo € 74.150 nadelig) conform bijgaande turap.
- Raadsvoorstel 1e Tussenrapportage 2023.
- Concept-raadsbesluit 1e Tussenrapportage 2023.
- 1e Tussenrapportage 2023

Voorgesteld wordt om:
Kennis te nemen van het jaarverslag over 2022, de gewijzigde begroting 2023 en de ontwerpbegroting 2024 van VGGM.
Bijgevoegde zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de VGGM ten aanzien van de gewijzigde begroting 2023 van VGGM, de ontwerpbegroting 2024 en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2022.
De gevolgen van de definitief vastgestelde begroting te verwerken in de programmabegroting 2024-2027 van de gemeente Rozendaal.

Raadsvoorstel jaarstukken VGGM
Bijlage 1: Concept-raadsbesluit VGGM
Bijlage 2: Concept-zienswijze behorende bij RV VGGM
Bijlage 3: Aanbiedingsbrief begroting 2024 en jaarrek 2022 aan colleges en raden april
Bijlage 4: Begroting en kaders 2024 versie raadsconsultatie
Bijlage 5: Jaarrekening VGGM

10 Ontwerpbegroting GMRAN
Voorgesteld wordt om:
(Nogmaals) kennis te nemen van de ontwerpbegroting GMRAN 2024-2027.
Geen zienswijze indienen op de ontwerpbegroting GMRAN 2024-2027.

Raadsvoorstel Ontwerpbegroting 2024 GMRAN
Concept-raadsbesluit Ontwerpbegroting 2024 GMRAN
Bijlage 1. GMRAN Aanbiedingsbrief ontwerpbegroting 2024
Bijlage 2. GMRAN Ontwerpbegroting 2024

11 Aanscherping Groenvisie
Voorgesteld wordt om de aangescherpte Groenvisie 2022-2026 vast te stellen:

Raadsvoorstel Aangescherpte Groenvisie 2022-2026
Concept-raadsbesluit Aangescherpte Groenvisie 2022-2026
Bijlage: Aanscherping Groenvisie 2023

12 Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet
Voorgestelde wordt om;
Kennis te nemen van de informatie met betrekking tot de Vangnetuitkering 2022
In te stemmen met de Verklaring van het college

Raadsvoorstel Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet
Concept-raadsbesluit Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet
Bijlage 2: Def concept Aanvraagformulier Basis VU 2022
Bijlage 1 attenderingsbericht SZW
Bijlage 3: Lijst met aandachtspunten voor de raad

13 Rondvraag

14 Sluiting

Beantwoording technische vragen raadsvergadering 4 juli 2023

Raadsvergadering 4 juli 2023			
8	PAK	V	Tussenrapportage Complimenten voor de overzichtelijke wijze waarop claims op de algemene reserve worden bijgehouden. Sommige claims staan echter al lang open en het is onduidelijk hoe zijn uitgenut danwel afgerond worden en evt restanten vrijgegeven. Gezien het de aanzienlijke totaal grootte van 900k euro, is meer inzicht wenselijk, ook als informatie richting de MJB. Kan een overzicht per genoemde claim gegeven worden met daarin: het reeds benutte bedrag en het verwachte verloop tot sluiting van de claim (e.g. per jaarlaag)?
		A	*Het opstellen van dit overzicht zal wat tijd nodig hebben (mede i.v.m. vakanties). Wij zullen hier op terug komen.*
7	PAK	V	Jaarstukken Het restant van verstrekte kredieten schuift door 2023 lezen wij op verschillende plaatsen. Is dit standaard financieel beleid van de gemeente?
		A	*In Rozendaal is het standaard dat het krediet wordt afgesloten na afronding van het project. Tot nu toe is daar bij de kredietaanvraag geen termijn voor genoemd.*
7	PAK	V	Programma 2 Kunt u iets meer kwantitatief toelichten waar de overschrijding van 31kE bij taakveld 2.1 naast de 6kE voor het wandelnetwerk uit bestaat?
		A	*Een nadere verklaring van de kostenoverschrijding (grotere posten) betreft onder andere: Electra openbare verlichting € 8.400, uitbreiding openbare verlichting € 7.500, onkruidbestrijding € 2.000, reparatie fietspaden € 3.700.*
7	PAK	V	Programma 6 Bij het sociaal domein zien we grote overschrijdingen die zijn toegelicht behalve voor taakveld 6.72. Kunt u hier iets over toelichten zonder de privacy van cliënten te schaden? Met name of wij de overschrijdingen in het sociaal domein moeten zien als incidenteel of structureel?
		A	*De overschrijding van het budget komt door een toename van de jeugdhulp. Er zijn dus meer jongeren die het afgelopen jaar een beroep hebben gedaan op de*

			jeugdhulp. Wat hierbij ook een rol heeft gespeeld is de inzet van hele dure zorg. Het gaat hierbij overigens om een landelijke tendens. De verwachting is dat er bij de jeugdhulp (taakveld 6.72) sprake is van een structurele ontwikkeling.
7	BGR	V	<u>Algemene dekkingsmiddelen</u> De lasten OZB woningen zijn ca. 33% hoger dan begroot. Wat is de reden?
		A	*De hogere kosten worden veroorzaakt doordat er in de wet WOZ een omzetting heeft moeten plaatsvinden van kubieke meters naar vierkante meters. Dit was voorzien voor het jaar 2021 (ook in de begroting van dat jaar opgenomen) maar is door vertraging pas in 2022 uitgevoerd. Het betreft hier een wettelijke verplichting.*
7	BGR	V	<u>Programma 1 veiligheid, minder kosten toezicht drank en horeca</u> Betekent dit dat het aantal controles dat stond gepland (gedeeltelijk) niet is uitgevoerd?
		A	*De controle van inrichtingen als bedoeld in de Alcoholwet worden voor ons uitgevoerd door opsporingsambtenaren van de gemeente Rheden. Het is juist dat een aantal geplande controles, door capaciteitsproblemen mede ten gevolge van personeelswisselingen niet is uitgevoerd. Met Rheden is besproken om de achterstallige controles in 2023 alsnog uit te voeren.*
7	BGR	V	<u>Programma 2 Wandelknooppunten-netwerk</u> Waarom is dit onderdeel van rubriek 3 Economie (begroting 2022 en jaarverslag 2021) naar rubriek 2 Verkeer en vervoer gegaan?
		A	*Het kan bij beide programma's ondergebracht worden. Het lijkt ons passender om het wandelknooppunten-netwerk onder programma 2 te scharen.*
7	BGR	V	<u>Programma 3, economie, blz. 17</u> Hier staat dat het totaal van toegekende subsidies lager uitgevallen is dan begroot. Betekent dit dat er 0 is uitgekeerd aan subsidies? En welke subsidies betreffen dit?
		A	*Op economisch vlak is er voor € 2.300 aan subsidie versterkt in de begroting was rekening gehouden met € 3.700. Het gaat om de jaarlijkse subsidie aan RBT Kan.*
7	BGR	V	<u>Programma 4, onderwijs, IKC Dorpsschool</u> Wat zijn de huuropbrengsten Dorpsschool over 2022?

			Wat zijn de kosten VVE voor Rozendaal over 2022?
		A	*De huuropbrengsten bedroegen € 26.130. De kosten bedroegen € 53.618. Zoals gemeld in turap 2 zijn de kosten van de verzekering zeer fors gestegen en de aanbesteding voor schoonmaak viel een stuk duurder uit.*
7	BGR	V	<u>Programma 6 Sociaal domein</u> a) Wat zijn de administratiekosten/uitvoeringskosten die aan Rheden zijn uitbetaald over 2022? b) Welke kosten heeft Rheden bij Rozendaal in rekening gebracht voor het eigen inkooptraject van WMO en jeugdzorg? c)Onze indruk op basis van eerdere informatie was dat Rozendaal mee deed in de lumpsum van Rheden. Uit deze jaarstukken blijkt dat Rozendaal niet mee doet in lumpsum maar gewoon wordt afgerekend op basis van aantal x prijs. Is dit anders dan oorspronkelijk bedoeld?
		A	*a) Met Rheden is afgesproken om over het jaar 2022 € 180.000 te vergoeden voor de uitvoeringkosten in het sociaal domein.* *b) Deze uitgaven maken onderdeel uit van de uitvoeringskosten. Overigens hebben alle gemeenten in meerdere of mindere mate te maken met lokale aanbieders en dus eigen contractmanagers.* *c) Dit was de bedoeling. Door de relatief kleine bedragen waar het over gaat en de grote schommelingen in aantallen en zorgzwaartes, is het niet mogelijk voor Rozendaal vooraf een lumpsum bedrag te bepalen.*
7	BGR	V	<u>Paragraaf 1 Begraafrechten werkelijke lasten 2022</u> De werkelijke lasten bedragen 118.163 en verschillen van de in programma 7 genoemde lasten. Wat betreffen deze werkelijke lasten?
		A	*Het gaat hier om de daadwerkelijke geboekte kosten (€ 44.745) plus de extracomptabel berekende kosten voor uren (€ 48.881), overhead (€ 15.141) en btw (€ 9.396). Deze laatste 3 posten moeten wij meenemen om de kostendekkendheid van de tarieven te berekenen en komen niet tot uitdrukking in de cijfers zoals deze in de jaarrekening worden gepresenteerd bij programma 7.*
7	BGR	V	<u>Paragraaf 2 weerstandsvermogen</u> In de begroting 2022 stonden Kerklaan 1 en 3 voor 1.224.000 in de boeken, en dat was een daling t.o.v. eerdere financiële stukken, bij dit jaarverslag is de waarde weer gestegen naar 1.304.000. Is de WOZ weer naar boven bijgesteld?

		A	*Wij noemen hier de meest actuele woz-waarde die op het moment van het opstellen van de stukken bekend is. Die is aan verandering onderhevig.*
7	BGR	V	<u>Overzicht investeringen</u> 22 uitvoering handhaving IKC - wordt toch cameratoezicht in 2023 toegepast?
		A	*Er is op dit moment geen voornemen om cameratoezicht toe te passen. Dit alles in lijn met het standpunt van het college dat in de raadsinformatiebrief van januari 2022 met de raad is gedeeld en waarin is aangegeven af te zien van cameratoezicht.*
	BGR	V	<u>Algemeen: Inzake Masterplan Veluwezoom</u> Op zaterdag 17 juni jl. werden raads- en commissieleden bijgepraat over de voortgang Masterplan Veluwezoom. Tijdens de info sessie bleek ook dat het geprognosticeerde bedrag subsidie Regiodeal inmiddels toegekend is, zelfs iets meer dan de prognose (iets meer dan 1,77 mln). De stuurgroep heeft de subsidie verdeeld, 50% is voor Natuurmonumenten, 50% is voor de 2 gemeenten. Is inderdaad de voor Rozendaal geprognosticeerde € 100.000 uit de Regiodeal aan Rozendaal toegekend?
		A	*Voor het Masterplan Veluwezoom is gewerkt met 1 aanvraag namens de drie partijen (Natuurmonumenten, Rozendaal, Rheden).* *De aanvraag, noch de subsidiegever, maakt onderscheid tussen de partijen die de subsidie ontvangen, maar koppelt de subsidie aan projecten. Bij het opstellen van de aanvraag voor Regiodeal (2022), is voor een aantal deelprojecten subsidie aangevraagd, waarbij in overweging is genomen welke projecten voldoen aan de criteria van de regiodeal, prioriteit en samenhang.* *Omdat de totale investering in het Masterplan door Natuurmonumenten enerzijds en de twee gemeenten anderzijds ongeveer gelijk is, is er voor gekozen om volgens een 50-50 verdeling, projecten van Natuurmonumenten én projecten van de twee gemeenten in te dienen.* *Zo komt 50% van de regiodeal beschikbaar voor deelprojecten die door de 2 gemeenten worden uitgevoerd. Daarbij gaat het nadrukkelijk óók om projecten op Rozendaals grondgebied, cq projecten waar Rozendaal aan bijdraagt. Voorbeelden hiervan zijn de afsluitingen in het gebied, het PRIS systeem, parkerende bebording en de spreiding van bezoekers.* *Bij het goedkeuren van het Masterplan heeft de raad € 215.000 toegezegd ten laste van de reserves als eigen bijdrage aan dit Masterplan*.
7 & 8	R'74	V	<u>Jaarstukken en Turap</u>

			Voor de periode van twee maanden in 2023 was kennelijk € 45.000 benodigd voor de tijdelijke inhuur van een gemeentesecretaris. Was deze forse uitgave & overschrijding gebaseerd op een fulltime of parttime inzet ? In 2022 zijn deze uitgaven niet genoemd en gemeld in de Turap van vorig jaar. Waarom zijn deze in 2023 voor twee maanden dan zo hoog ?
		A	*De kosten voor de inhuur van de interim-gemeentesecretaris in 2023 besloegen een periode van 3 maanden, op basis van een marktconform tarief. De positie is per 1 maart 2023 vast ingevuld.* *Dat we koersen op een overschrijding van het inhuurbudget binnen programma 0 komt niet alleen door de inhuur van de interim-gemeentesecretaris, maar ook door extra inhuur op andere plekken in de organisatie, en de verwachting dat we voor 2023 dit niet denken te kunnen compenseren binnen programma 0. Het jaar 2022 hebben we in totaliteit wel binnen budget kunnen afronden, omdat personeelskosten c.q. kosten van inhuur op andere fronten weer meevielen.*
8	R'74	V	<u>Turap</u> Daarnaast vragen wij ons af of gecontroleerd is of de vergoeding voor deze interim-functionaris in 2023 onder het bezoldigingsmaximum van de WNT is gebleven.
		A	*Dit is onderdeel van de accountantscontrole, waarbij is gebleken dat er van overschrijding geen sprake was.*

Concept-Agenda

van de openbare vergadering van de raad van Rozendaal van dinsdag 4 juli 2023.
De vergadering begint een half uur na afloop van de commissievergadering, die om 19:00 uur begint. Het betreft het een fysieke vergadering in de raadszaal van het gemeentehuis. De vergadering is live te volgen via de website van de gemeente https://www.rozendaal.nl.

1. Opening en spreekrecht;
2. Vaststellen agenda;
3. Ingekomen stukken, terugkoppeling uit gemeenschappelijke regelingen en overige mededelingen;
4. Voortgang opvang Oekraïense vluchtelingen;
5. Besluitenlijst van de raadsvergadering van 16 mei 2023;
6. Lijst van Moties en toezeggingen (MOT-lijst);
7. Jaarrekening gemeente Rozendaal 2022;

7a. Verlengen overeenkomst Accountantsdiensten

8. 1e tussenrapportage;
9. Jaarrekening en ontwerpbegroting VGGM;
10. Ontwerpbegroting GMR;
11. Aanscherping Groenvisie;
12. Vangnetuitkering Participatiewet;
13. Rondvraag;

Regeling ten aanzien van het spreekrecht:
Wilt u persoonlijk inspreken in de vergadering van de gemeenteraad?
Maakt u dit dan minstens 24 uur voorafgaand aan de vergadering per email kenbaar bij de griffier: griffie@rozendaal.nl of telefonisch: 026-3843661. De griffier laat u dan weten hoe u tot het inspreekgedeelte van de raad wordt toegelaten. U kunt uw inspreekreactie ook 24 uur voorafgaand aan de vergadering sturen naar griffie@rozendaal.nl.
De voorzitter van de vergadering spreekt uw tekst dan tijdens de vergadering uit. We vragen u uw bijdrage zo kort en bondig mogelijk te formuleren en bij voorkeur minder dan de toegestane 5 minuten te benutten.

Van deze vergadering worden geluid en beeld worden vastgelegd. Uw bijdrage is openbaar en wordt eveneens vastgelegd.

Gemeente ROZENDAAL

Raadsvergadering 4 juli 2023

Concept-lijst ingekomen stukken en mededelingen

Memo's/notities van B&W voor de raad	B&W stellen voor
Raadsinformatiebrief Jaarverantwoording Kinderopvang 2022 (21-1)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Voortgang Buurtuitvoeringsplan Rozendaal (22.2)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Kansen voor zonne-energie op geluidswal A12 (22-3)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Beschermd wonen (24-1)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Financiering uitvoeringsplan RES AN (25-1)	Voor kennisgeving aannemen
Raadsinformatiebrief Forensische geneeskunde (25-2)	Voor kennisgeving aannemen

Ingekomen stukken door raads-/commissieleden opgevoerd ter bespreking

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Jaarverantwoording Kinderopvang 2022

Adviseur : M. Jansma
Portefeuillehouder : T. van der Pas
Datum : 16 mei 2023

Aan de Raad

Inleiding

Gemeenten, meer concreet: de colleges van B&W, zijn verantwoordelijk voor toezicht op de kwaliteit van kinderopvang [1] en voor handhaving als deze kwaliteit onvoldoende is. Het college moet hierover jaarlijks verantwoording afleggen aan de gemeenteraad en aan de Inspectie van het Onderwijs (IvO). De verantwoording 2022, namens onze gemeente opgesteld door de gemeente Rheden, is bijgevoegd (*bijlage). (De uitvoering van de kinderopvang is sinds medio 2015 gemandateerd aan Rheden.)

Beoogd effect
Met deze Jaarverantwoording voldoen wij aan onze wettelijke verplichting om verslag uit te brengen over het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang. En, voor zover van toepassing, de handhaving van deze kwaliteit. Namens de gemeente houdt VGGM/GGD toezicht op de kwaliteit en adviseert over handhaving[2]. Uit de Jaarverantwoording blijkt dat onze gemeente de zaken goed op orde heeft.

Argumenten
Informatieve waarde
De informatie is van belang om verantwoording te kunnen afleggen. Er is in Rozendaal sprake van één buitenschoolse opvang (BSO) en één Kinderdagverblijf (KDV) In Rozendaal, beide van Puck & Co en gevestigd in IKC De Dorpsschool. Beide zijn in 2022 geïnspecteerd.
Daarnaast waren er op 1 januari 2022 vijf VGO's (voorzieningen voor gastouderopvang met andere woorden: gastouders). Eén hiervan is in 2022 gestopt. Van de resterende vier is er één geïnspecteerd; er zijn in 2022 geen nieuwe VGO's bijgekomen.

Voldoen aan wettelijke verplichting
Met het indienen van bijgevoegde Jaarverantwoording rapporteert het college aan de raad en aan de Inspectie van het Onderwijs (IvO) over het toezicht op kwaliteit en de handhaving van deze kwaliteit als deze onvoldoende is. Hiermee voldoet het college aan een verplichting op grond van de Wko (Wet kinderopvang).

---

[1] Onder kinderopvang verstaan wij de volgende voorzieningen: Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse Opvang (BSO), Gastouderbureaus (GOB) en Voorzieningen Gastouderopvang (VGO; dit zijn de gastouders).
[2] Inspectierapporten kinderopvang zijn overigens openbaar en te vinden in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK) www.landelijkregisterkinderopvang.nl .

Vervolg
Nadat het college de Jaarverantwoording 2022 had vastgesteld, heeft de gemeente Rheden dit namens onze gemeente doorgegeven aan de Inspectie van het Onderwijs (IvO).

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage:
Jaarverantwoording Kinderopvang 2022

Jaarverantwoording Kinderopvang 2022, gemeente Rozendaal

Inleiding
De kinderopvang omvat de volgende voorzieningen: Kinderdagverblijven (KDV), Buitenschoolse Opvang (BSO), Gastouderbureaus (GOB) en Voorzieningen voor Gastouderopvang (VGO). Gemeenten zijn volgens de Wet kinderopvang verantwoordelijk voor het toezicht op en de handhaving van de kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen. Het College van burgemeester en wethouders legt over de uitvoering van haar taken jaarlijks verantwoording af aan zowel de gemeenteraad (de horizontale toezichthouder), als de Inspectie van het Onderwijs (de interbestuurlijk toezichthouder). Verantwoording richting de Inspectie vindt plaats via de jaarverantwoording. Deze moet uiterlijk 1 juli worden ingediend en betreft het verslag van het voorgaande jaar.

Wettelijke normen voor de taakuitvoering worden weer toegepast
Na twee jaren (2020 en 2021) waarin de uitbraak van het coronavirus een sterk stempel drukte op de kinderopvangsector, waren de gevolgen in het jaar 2022 beperkt te noemen. De Inspectie zal de normen die gelden voor de wettelijke taakuitvoering dan ook weer toepassen.

Opbouw van de Jaarverantwoording
De jaarverantwoording over 2022 bestaat uit twee delen. Deel A van de vragenlijst bevat vragen over de uitvoering van de wettelijke taken. Deel B bevat benchmarkgegevens die u kunt gebruiken om de gegevens van uw gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio, en gegevens op landelijk niveau.

DEEL A

De vragen in deel A hebben betrekking op de volgende vier wettelijke taken van gemeenten:

1. Het uitvoeren van de registertaak van het Landelijk Register Kinderopvang (LRK).
2. Het tijdig afhandelen van aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen.
3. Het laten uitvoeren van de verplichte onderzoeken door de GGD.
4. Handhavend optreden.

1 Criterium Registervoering

Toelichting wettelijke taak

Het LRK moet juist en volledig zijn gevuld en het moet actueel zijn. Mogelijke tekortkomingen hierin zijn:

- Wijzigingsverzoeken die niet (op tijd) zijn verwerkt;
- Niet correcte aanduiding van het aanbod van gesubsidieerde voorschoolse educatie;
- Het ontbreken van de publicatie van onherroepelijke juridische handhavingsbesluiten (aanwijzing, boete, last onder dwangsom, last onder bestuursdwang en exploitatieverbod).

NB: Wijzigingen die de houder niet heeft doorgegeven vallen buiten dit criterium.
NB: Het gaat bij dit criterium uitdrukkelijk om het op orde zijn van het LRK, niet om het op orde zijn van GIR-Handhaven en/of GIR-Inspecteren.

Verantwoordingsinformatie registervoering

Was het LRK gedurende het jaar 2022 juist, volledig en actueel?

- (●) Ja
- ( ) Nee, niet helemaal

2 Criterium tijdig afgehandelde aanvragen KDV, BSO, GOB, VGO

Toelichting wettelijke taak

Dit criterium betreft het tijdig afhandelen van alle aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen die door de gemeente zijn ontvangen in de periode van 1 oktober 2021 tot 1 oktober 2022. Voor deze termijn is gekozen, omdat aanvragen die aan het einde van deze periode binnenkomen nog voor 31 december 2022 kunnen worden afgehandeld.
Voor het tijdig afhandelen wordt een termijn gehanteerd van tien weken, eventueel vermeerderd met de (in het LRK vastgelegde) opschorting. Binnen deze termijn moet de voorziening in het LRK de vervolgstatus ‘geregistreerd’, ‘afgewezen’ of ‘ingetrokken’ hebben gekregen.

NB: Ingetrokken aanvragen vallen buiten dit criterium.

Verantwoordingsinformatie tijdig afgehandelde aanvragen

De gemeente heeft in de periode 1 oktober 2021 tot 1 oktober 2022 0 aanvragen voor toestemming tot exploitatie en registratie van nieuwe voorzieningen ontvangen, waarvan er 0 tijdig afgehandeld zijn. Dit betekent dat % van de aanvragen tijdig afgehandeld is.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

3 Criterium uitvoering inspecties

Toelichting wettelijke taak

Het toezicht op de kinderopvang wordt door de GGD uitgevoerd in opdracht van de gemeente. Hierbij geldt het volgende:

I. Ieder geregistreerd kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, en gastouderbureau moet jaarlijks worden onderzocht. Bij iedere nieuwe voorziening dient binnen 3 maanden na inschrijving in het LRK een onderzoek na registratie plaats te vinden.
II. Elke nieuwe voorziening voor gastouderopvang dient voor registratie onderzocht te worden.
III. Tenminste 5% van de geregistreerde voorzieningen voor gastouderopvang moet jaarlijks worden onderzocht (de zogenaamde steekproef).

I. Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde en nieuwe KDV, BSO en GOB

De GGD heeft in het verslagjaar 2022 2 van de 2 voorzieningen geïnspecteerd. Dat betekent dat 100% van de voorzieningen is geïnspecteerd.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

II. Verantwoordingsinformatie inspecties nieuwe VGO

De gemeente heeft in het jaar 2022 bij 0 van de 0 nieuwe VGO een onderzoek voor registratie laten uitvoeren. Dat betekent dat % van de nieuwe VGO vóór exploitatie en registratie is geïnspecteerd.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

III. Verantwoordingsinformatie inspecties geregistreerde VGO (de zogenaamde steekproef)

Op 1 januari 2022 stonden 5 VGO geregistreerd. Hiervan zijn er 1 in de loop van jaar uitgeschreven en niet geïnspecteerd. Het aantal VGO dat de basis vormt voor het percentage geïnspecteerde voorzieningen is daarom 4.

De GGD heeft in het jaar 2022 1 VGO geïnspecteerd. Dat betekent dat de steekproef van geïnspecteerde voorzieningen 25% bedraagt.

Op 1 januari 2023 is de Wet kinderopvang gewijzigd. De wetswijziging houdt in dat het vanaf 2023 verplicht is om jaarlijks een steekproef van minimaal 50% van de geregistreerde VGO te inspecteren. Tevens dient iedere geregistreerde VGO minstens 1 keer per 3 jaar geïnspecteerd te worden. Het ministerie van SZW heeft hiervoor in 2022 al extra middelen beschikbaar gesteld. Dit maakte het voor gemeenten en GGD'en financieel mogelijk om in 2022, vooruitlopend op de wettelijke verplichtingen per 2023, alvast een start te maken met de intensivering van het toezicht op de gastouderopvang.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op het percentage geïnspecteerde VGO in uw Gemeente.

4 Criterium Handhaving

Toelichting wettelijke taak

Als er sprake is van tekortkomingen heeft de gemeente een beginselplicht tot handhaving. In sommige omstandigheden kan het College van burgemeester en wethouders echter afzien van handhaving. We noemen dit beredeneerd niet handhaven. Voorbeelden van redenen voor beredeneerd niet handhaven zijn: het niet meer in exploitatie zijn van de voorziening, zicht op legalisatie en strijd met de beginselen van behoorlijk bestuur.

Informatie over het gebruik van GIR-Handhaven door de gemeente

Maakte uw gemeente gedurende het jaar 2022 gebruik van GIR-Handhaven?

- (●) Ja, tijdens het hele jaar
- ( ) Ja, gedurende een deel van het jaar
- ( ) Nee, wij hebben de GIR in 2022 niet gebruikt

Verantwoordingsinformatie inzet van herstelaanbod

Wanneer er tijdens een inspectie tekortkomingen zijn geconstateerd, kan de GGD-inspecteur de houder in bepaalde gevallen een herstelaanbod doen. De houder krijgt dan de gelegenheid om de tekortkoming voor afronding van het inspectierapport te herstellen. Dit herstelaanbod is een eerste actie om de tekortkomingen op te lossen.
N.B.: Ook als de tekortkomingen wel zijn hersteld, is het mogelijk dat de gemeente er, gezien de aard van de tekortkoming, voor kiest een vervolgactie in te zetten.

Onderstaande tabel geeft, naast een beeld van de inzet van herstelaanbod, ook een beeld van het resultaat van het herstelaanbod dat in het verslagjaar door de GGD is ingezet.

Tabel 1: Inzet en resultaat van herstelaanbod op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten, dus met en zonder handhavingsadvies

Rozendaal 2022	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden zonder tekortkoming	73	96.1%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, geen herstelaanbod	1	1.3%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkoming, wel herstelaanbod	2	2.6%
Tekortkoming hersteld	*2*	*2.6%*
Tekortkoming niet hersteld	*0*	*0%*
Totaal	**76**	**100%**

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingstrajecten bij rapporten met advies 'handhaven'

Wanneer het inspectierapport definitief is geworden, wordt het ter beschikking gesteld aan de gemeente. De gemeente moet vervolgens alle rapporten waarin de GGD het advies 'handhaven' geeft, oppakken.

De GGD heeft 4 afgeronde inspecties uitgevoerd. In 1 van deze inspectierapporten werd de gemeente geadviseerd te handhaven conform het handhavingsbeleid. Dat betekent dat het percentage rapporten met een handhavingsadvies 25% bedraagt.

Naar aanleiding van de 1 inspectierapporten met handhavingsadvies heeft de gemeente 1 handhavingstrajecten ingezet. Dat betekent dat 100% van de rapporten met een handhavingsadvies door de gemeente is opgepakt.

Indien gewenst, kunt u hieronder een nadere toelichting geven op dit criterium.

Verantwoordingsinformatie ingezette handhavingsacties bij tekortkomingen

Onderstaand overzicht geeft weer in welke mate de gemeente handhavingsacties heeft ingezet.

NB: het totaal beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen bedraagt 1. Het onderaan in tabel 2 genoemde totaal kan hiervan afwijken (groter zijn) doordat gemeenten in de praktijk soms meerdere soorten acties inzetten op dezelfde tekortkoming. In dergelijke gevallen tellen de percentages ook op tot meer dan 100%.

Tabel 2: Ingezette handhavingsacties op het totale aantal tekortkomingen in alle inspectierapporten met een handhavingsadvies (NB: dit is inclusief de tekortkomingen in deze rapporten die hersteld zijn na herstelaanbod)

Rozendaal 2022	**Aantal**	**Percentage**
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop een handhavingsactie is ingezet	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd, omdat de tekortkoming is opgelost na herstelaanbod	0	0%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarop beredeneerd niet is gehandhaafd vanwege andere redenen	1	100%
Beoordeelde voorwaarden met tekortkomingen waarvoor geen handhavingsactie is geregistreerd	0	0%
Totaal	1	**100%**

Op de in totaal 1 tekortkomingen uit alle inspectierapporten met een handhavingsadvies heeft de gemeente:

- 0 keer een handhavingsactie ingezet,
- 0 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege herstel na herstelaanbod,
- 1 keer beredeneerd niet gehandhaafd vanwege andere redenen, en
- 0 keer geen handhavingsactie geregistreerd.

De gemeente heeft op een aantal tekortkomingen beredeneerd niet gehandhaafd vanwege andere redenen dan herstel na herstelaanbod en/of er is sprake van tekortkomingen waarbij geen handhavingsactie is geregistreerd. Wilt u de gevallen waarvoor dit geldt hieronder toelichten?

Situatie 1 in 2022: De gemeente Rheden Rozendaal heeft NIET beredeneerd niet gehandhaafd. De gemeente Rheden Rozendaal heeft juist WEL gehandhaafd. De actie is uitgevoerd bij houders en locatie Puck&Co IKC Dorpsschool Rozendaal (BSO), Akkerlaan 5, Rozendaal (Geregistreerd)

Overtreding op: Voorwaarde 4.1-1 De houder van een kindercentrum heeft voor elk kindercentrum een beleid dat ertoe leidt dat de veiligheid en gezondheid van de op te vangen kinderen zoveel mogelijk is gewaarborgd. De houder draagt er zorg voor dat er in de buitenschoolse opvang conform het veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt gehandeld.

Constatering overtreding: 01 augustus 2022

Datum vaststelling inspectierapport: 11 augustus 2022. Het inspectierapport van de VGGM is te vinden in de GIR.

Kenmerken actie: De gemeente Rheden Rozendaal is een handhavingszaak gestart en de aanwijzingsbrief is verstuurd naar houder op: 16 augustus 2022. De handhavingshavingsbrief is terug te vinden in de GIR.

Situatie 2 in 2022:
Daarnaast heeft de gemeente Rheden Rozendaal niet gehandhaafd op de locatie van Puck&Co IKC Dorpsschool Rozendaal (BSO), Akkerlaan 5, 6891 AL Rozendaal. Er is wel een herstelaanbod geweest en was de overtreding vroegtijdig hersteld, dit is te lezen in het deffinitieve rapport.

Datum inspectie: 08 maart 2022
Type onderzoek: Jaarlijks onderzoek
Datum vaststelling inspectierapport: 04 april 2022

Herstelaanbod:
De houder voldeed tijdens het inspectiebezoek binnen het domein 'Pedagogisch klimaat' (pedagogisch werkplan) en het domein 'Personeel en groepen' (opvang in basisgroepen) niet aan de voorwaarden. De toezichthouder heeft de houder een herstelaanbod gedaan. De houder heeft van het herstelaanbod gebruik gemaakt.
De tekortkomingen zijn na het herstelaanbod hersteld.
Voor meer informatie over de inhoud van de tekortkomingen en het herstelaanbod verwijs ik u naar het betreffende domein in het rapport.

Conclusie:
De buitenschoolse opvang voldoet, na herstelaanbod, aan de getoetste voorwaarden uit de Wet kinderopvang.
Advies aan College van B&W
Geen handhaving.

Mochten hier nog vragen over zijn dan hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groeten,

Saskia Goedings

s.goedings@rheden.nl

5. Aanvullende toelichting (niet van invloed op de beoordeling van de uitvoering van de wettelijke taken)

De doelstelling van toezicht en handhaving op de kinderopvang is: het bevorderen van veilige en kwalitatief hoogstaande kinderopvang. Naast het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van toezicht en handhaving kunnen gemeenten ook andere activiteiten (laten) uitvoeren die aan dit doel bijdragen. U kunt dan bijvoorbeeld denken aan preventieve handhavingsactiviteiten, zoals houderbijeenkomsten, en specifieke aandachtspunten in toezicht en handhaving.

Indien gewenst, kunt u hieronder aangeven welke activiteiten er (naast de wettelijke taken) in 2022 in uw gemeente zijn uitgevoerd.

Het jaar 2022 werd, landelijk gezien, gekenmerkt door personeelstekorten in verschillende sectoren. Ook was er sprake van Oekraïense ontheemden die moesten worden opgevangen. Deze, en eventuele andere ontwikkelingen, kunnen invloed hebben gehad op de kinderopvangvoorzieningen en de uitvoering van toezicht en handhaving kinderopvang hierop in uw gemeente.

Indien gewenst, kunt u hieronder aangeven of en zo ja, hoe er in 2022 sprake is geweest van ontwikkelingen die invloed hebben gehad op de uitvoering van toezicht en handhaving kinderopvang in uw gemeente.

DEEL B

Benchmarkgegevens

De volgende tabellen kunnen worden gebruikt om de gegevens van de gemeente te vergelijken met die van gemeenten in dezelfde grootteklasse, gemeenten in dezelfde GGD-regio en gegevens op landelijk niveau.

Percentage tijdig afgehandelde aanvragen	**2022**
Rozendaal	%
Gemeenten minder dan 5000 inwoners	100%
GGD-Regio	98.6%
Landelijk	96.7%

Percentage uitvoering inspecties KDV, BSO, GOB	**2022**
Rozendaal	100%
Gemeenten minder dan 5000 inwoners	100%
GGD-Regio	98.9%
Landelijk	97.4%

Percentage nieuwe VGO geïnspecteerd voor registratie	**2022**
Rozendaal	%
Gemeenten minder dan 5000 inwoners	100%
GGD-Regio	100%
Landelijk	99.8%

Steekproefpercentage geregistreerde VGO geïnspecteerd	**2022**
Rozendaal	25%
Gemeenten minder dan 5000 inwoners	50%
GGD-Regio	59.1%
Landelijk	37.9%

Herstelaanbod	**% tekortkomingen waarop herstelaanbod is aangeboden 2022**	**% tekortkomingen hersteld na herstelaanbod 2022**
Rozendaal	2.6%	2.6%
Gemeenten minder dan 5000 inwoners	0.4%	0.4%
GGD-Regio	1.4%	1.3%
Landelijk	1.5%	1.4%

Percentage inspectierapporten met advies Handhaven	**2022**
Rozendaal	25%
Gemeenten minder dan 5000 inwoners	15.8%
GGD-Regio	10.8%
Landelijk	15.4%

Handhaving 2022	**% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop een handhavingsactie is ingezet**	**% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege herstel na herstelaanbod**	**% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop beredeneerd niet gehandhaafd is vanwege andere redenen**	**% tekortkomingen met handhavingsadvies waarop geen handhavingsactie is geregistreerd**
Rozendaal	0%	0%	100%	0%
Gemeenten minder dan 5000 inwoners	0%	0%	33.3%	66.7%
GGD-Regio	52.7%	16.4%	23.6%	9.1%
Landelijk	66.4%	8.6%	19.2%	9.7%

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Voortgang Buurtuitvoeringsplan Rozendaal

Adviseur : Dirk-Wim in 't Hof
Portefeuillehouder : Tineke van der Pas
Datum : 4 juli 2023

Aan de Raad

Inleiding
In de Transitievisie warmte (TVW) is aangegeven dat in de gecombineerde buurten De Moestuin, Leermolensenk en omgeving Delhoevelaan concrete kansen liggen voor een collectief warmte alternatief. Samen met woningcorporatie Portaal, netbeheerder Liander, werkgroep Duurzaam Rozendaal en betrokken bewoners van deze buurten onderzoeken we wat de mogelijkheden zijn voor duurzame warmte. De uitwerking daarvan krijgt zijn weerslag in een Buurtuitvoeringsplan. Ten behoeve van deze uitwerking heeft u op 17 januari 2023 een Plan van Aanpak vastgesteld en heeft de raad op 14 februari hiervoor aanvullende kaders vastgesteld.

Beoogd effect
Heel Nederland is uiterlijk 2050 klimaatneutraal. Dat betekent voor woningen dat er gezocht moet worden naar manieren om de woningen warm te houden zonder het gebruik van aardgas of andere fossiele brandstoffen. In de afgelopen periode is een intensief proces doorlopen om te komen tot een buurtuitvoeringsplan voor de drie wijken. Het doel is om dit uiterlijk in november 2023 gereed te hebben. Hiervoor worden drie warmteopties nader doorgerekend en beoordeeld:

1. de realisatie van een (collectief) buurtwarmtesysteem;
2. de (individuele) verduurzaming van woningen via een hybride warmtepomp;
3. de (individuele) verduurzaming van woningen via een "all electric" warmtepomp.

Wat hebben we de afgelopen periode gedaan?

<u>We hebben de voor- en nadelen van warmteopties in beeld gebracht</u>
Elke warmteoptie kent voor- en nadelen die technisch, organisatorisch, financieel of heel praktisch van aard zijn. Samen met de bewoners toetsen we de drie warmteopties aan relevante aspecten die we samen met bewoners hebben opgesteld en aan de kaders zoals vastgesteld door de gemeenteraad op 14 februari jl. (zie hiervoor bijlage 2).

<u>We werken intensief samen met alle betrokkenen</u>
Het belangrijkste van dit proces is het samen met alle betrokken zicht krijgen op de beschikbare opties om op termijn aardgasvrij te worden. De keuze voor een toekomstig warmtesysteem is geen doel op zich. Daarvoor doorlopen we deze intensieve en transparante samenwerking samen met alle betrokken, te weten: bewoners, leden van de werkgroep duurzaam Rozendaal, raadsleden en de wethouders, maar ook externe betrokken organisaties zoals woningbouwcorporatie Portaal en Liander.

Kanttekeningen

Rozendaalse kenmerken kunnen een negatieve invloed hebben op de financiële haalbaarheid van warmteopties

Een (collectief) warmtesysteem wordt financieel aantrekkelijker naarmate er meer woningen op een eenvoudige wijze kunnen worden aangesloten. De verwachting is dat dat in Rozendaal niet het geval is. De Rozendaalse wijken bestaan namelijk uit relatief weinig woningen die onderling vaak ook nog verschillen qua bouwjaar en woningtype. Ook de onderlinge afstand tussen de woning is vaak groot. Ook bestaat de bestrating in de onderzochte wijken veelal uit asfalt. Dat leidt tot extra kosten voor het geval er leidingen moeten worden aangelegd. De isolatiewaarde van de meeste woningen in de drie onderzoekswijken is bovendien nog niet genoeg om over te schakelen naar een individuele all electric warmtepomp. Daarvoor is veelal nog een flinke aanvullende verbouwing noodzakelijk. Ook de derde optie (het gebruik van een hybride warmtepomp) kent nadelen zoals het blijven gebruiken van aardgas, aanvullende noodzakelijke isolatiemaatregelen, de mogelijke overbelasting van het lokale elektriciteitsnet door toename van het individuele elektriciteitsverbruik, een geringere CO2 besparing ten opzichte van de andere 2 opties en mogelijke visuele- en geluidshinder als gevolg van de plaatsing van buitenunits op daken.

Financiën

De kosten voor het proces passen binnen het hiervoor beschikbare budget. Er zijn de afgelopen periode wel financiële ontwikkelingen geweest die een positieve invloed hebben op dit proces. Vanuit het budget Wijk van de Toekomst van de provincie Gelderland is € 20.000,- subsidie ontvangen voor ondersteuning van dit proces. Ook is recent landelijke subsidie ontvangen vanuit het budget tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid (CDOKE) à € 267.744,-. Deze is bedoeld voor de extra inzet of inhuur voor klimaat en -energietransitie. Voor Rozendaal is voor de jaren 2023-2025 achtereenvolgens € 88.446, € 89.248 en € 90.050 beschikbaar. De subsidie mag gebruikt worden voor de loonkosten voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid in de sectoren gebouwde omgeving, elektriciteit, mobiliteit, industrie en overig klimaat- en energiebeleid.

Vervolg

Naar verwachting is het buurtuitvoeringsplan medio november 2023 gereed. Dan volgt een advies over de haalbaarheid van de diverse warmte-opties en weten we welke vervolgactiviteiten er nodig zijn zoals bijvoorbeeld:

- Het ondersteunen van bewoners bij het energiezuiniger maken van hun woning;
- Het stimuleren en onderzoeken van praktische en financiële ondersteuning van collectieve inkooptrajecten met betrekking tot woningisolatie en zonnepanelen;
- Het nader onderzoeken van de financiële en organisatorische haalbaarheid van een kleinschalig buurtwarmtesysteem;
- Het zoeken naar financiële ondersteuning voor het rendabel(er) maken van warmte opties.
- Nader onderzoeken van de meerwaarde van het oprichten van een lokale energie coöperatie of een (gemeentelijk) warmtebedrijf.

Communicatie

Voor de communicatie met bewoners van de drie wijken zijn zgn. buurtteams opgericht. Deze personen zorgen voor de verspreiding van nieuws in de wijk en zijn contactpersonen voor andere

wijkbewoners. Eind april is er in de drie wijken een informatiekrant verspreid, zijn regelmatig artikelen gepubliceerd in “In De Roos” en is de gemeentelijke website geactualiseerd.

De Rozendaalse raad wil maximaal betrokken zijn bij het burgerparticipatieproces en het proces om te komen tot een voorstel voor de raad. Hiervoor overlegt de wethouder regelmatig met een raadswerkgroep over de voor de Raad benodigde informatievoorziening. Op 14 februari 2023 heeft de gemeenteraad additionele kaderstelling vastgesteld en aangegeven op welke onderdelen extra informatie wenselijk is ten behoeve van de besluitvorming over het buurtuitvoeringsplan.

In de afgelopen periode is ook regelmatig aanvullend overleg gevoerd met leden van de werkgroep duurzaam Rozendaal die het proces mede ondersteunen op basis van hun persoonlijke en professionele expertise. Een bijzonder resultaat vanuit de werkgroep is de ontwikkeling van een toetsingsmodel om de voor- en nadelen van m.n. de kwalitatieve aspecten van de 3 warmteopties in beeld te brengen.

Op 12 april jl. is een overleg geweest voor extra afstemming tussen het participatietraject (= bewoners), de politieke actoren (= raadswerkgroep) en het bestuur van Rozendaal (= wethouders) en de begeleidende adviesbureaus Spectrum en Qirion.

Op 21 april zijn we met een 25-tal geïnteresseerden en betrokkenen op bezoek geweest in de Bloemenbuurt te Didam. Daar hebben we ons laten informeren over een aldaar reeds gerealiseerd buurtwarmtesysteem.

In de aankomende periode gaan we de resultaten en het vervolg van het onderzoek nog beter onder de aandacht brengen bij inwoners van de 3 onderzochte buurten. Dat gaan we o.a. doen door in de 3 buurten laagdrempelige, gezellige, informatieve bijeenkomsten te organiseren. Deze buurtbijeenkomsten organiseren we samen met de buurtteams, het kernteam en de begeleidingsgroep van de werkgroep Duurzaam Rozendaal. Op 1 juli a.s. starten we met de eerste buurtbijeenkomst in de Delhoevelaan.

Alle verslagen en presentaties van de bijeenkomsten in de afgelopen periode treft u op aan op de website van de gemeente Rozendaal.

Bijlage(n)

1. Infographic tussentijdse resultaten BUP
2. Overzicht toetsingsaspecten BUP Rozendaal
3. Informatiekrant april 2023
4. Flyer buurtbijeenkomst 1 juli

Alle verslagen en presentaties staan op www.rozendaal.nl
(Buurtuitvoeringsplannen (op weg naar wonen zonder aardgas) - Gemeente Rozendaal)

Het college van burgemeester en wethouders,

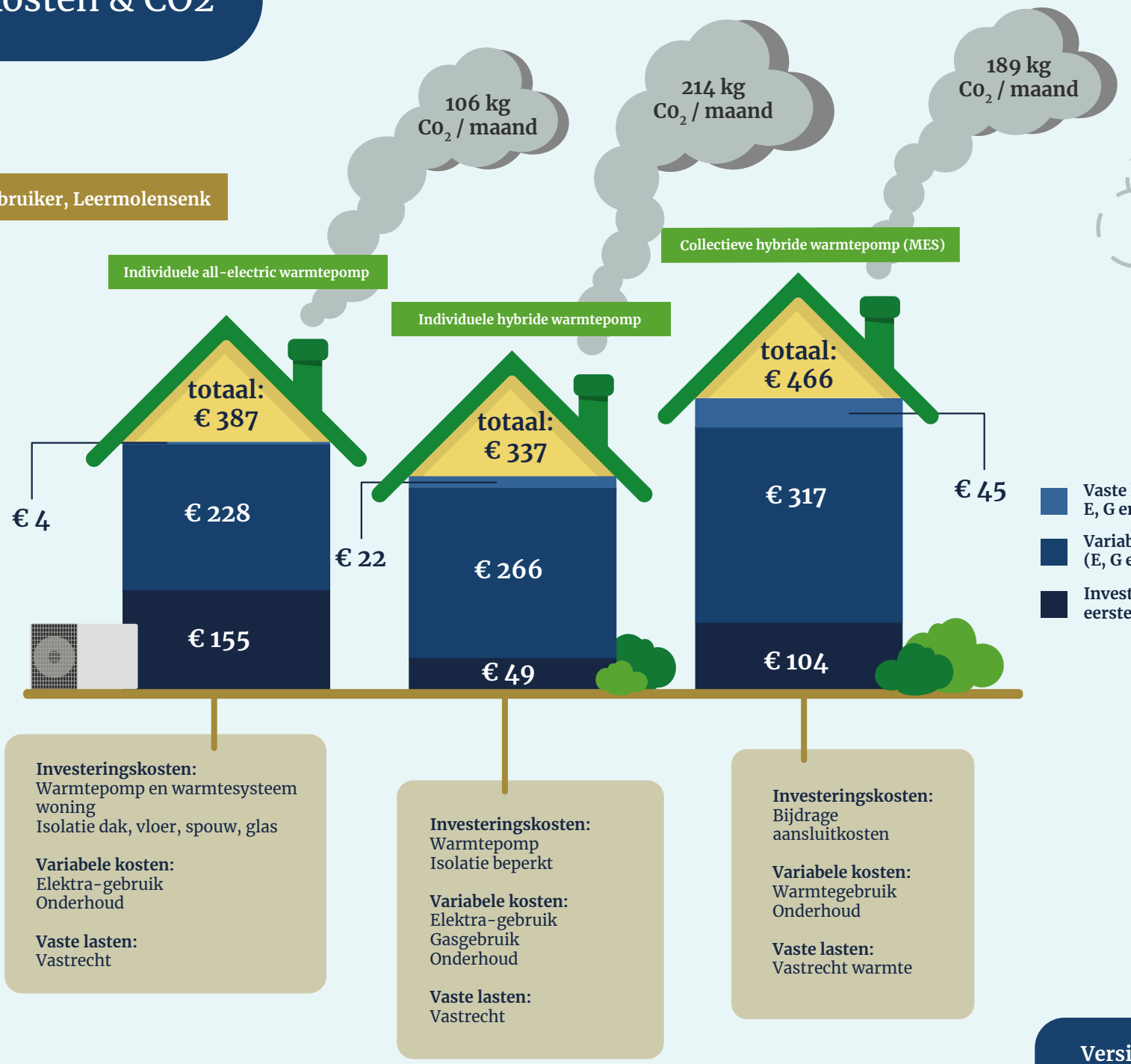
Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Kwantitatieve beoordeling warmteopties: kosten & CO2

Maandelijkse CO2-uitstoot op basis van energiemix 2030

Maandelijkse kosten voor eindgebruiker, Leermolensenk

Toename kosten door:

Stijging tarieven gas, electra en warmte

Lager percentage deelnemers (nu 75%)

Afname kosten door:

Subsidies

Besparen (isolatie en gedrag)

Koppeling werkzaamheden openbare ruimte

Versie 2.0, 25 mei 2023

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Overzicht toetsingsaspecten Buurtwarmtesystemen

Adviseur	: Dirk-Wim in ‘t Hof	**Datum**	: 6 juni 2023
Portefeuillehouder	: Tineke van der Pas	**Openbaar**	: Ja

Warmteopties om te onderzoeken

Voor de buurten De Moestuin, Leermolensenk en omgeving Delhoevelaan onderzoeken we drie warmteopties:

1. de realisatie van een (collectief) buurtwarmtesysteem (= midden temperatuurnet (40-70°C) met een buurt (hybride) warmtepomp);
2. de (individuele) verduurzaming van woningen via een hybride warmtepomp; en
3. de (individuele) verduurzaming van woningen via een “all electric” warmtepomp.

Deze opties worden doorgerekend en beoordeeld op kwantitatieve en kwalitatieve voor- en nadelen.

Criteria – kwantitatief

1. Betrouwbaarheid technische betrouwbaarheid. Technische en ook financiële constructies om het betaalbaar te houden.

2. Betaalbaarheid (rekening houdend met emissies en wetgeving) -kostenberekening-

3. Toekomstbestendig d.w.z. rekening houdend met emissies en wetgeving

4. Realiseertermijn

5. CO2-besparing en energie-efficiency –berekenen-

6. Geluid

7. Luchtkwaliteit (binnen en buiten)

8. Materiaalgebruik

Toegevoegd vanuit de kernteamvergadering op 8 februari:

9. Toekomstbestendig qua schaalbaarheid: d.w.z. modulair op te bouwen

10. Mogelijkheid tot koelen ook meenemen

Criteria – kwalitatief

1. Betaalbaarheid, solidariteit en oog voor kleine beurs!

2. Betrouwbaarheid sociale (partner)betrouwbaarheid (redundantie).

Toegevoegd vanuit de kernteamvergadering op 8 februari:

3. ‘Gedoe’ aan de woning en in de straat (ook juridisch/financieel). Is een loketfunctie om te ontzorgen mogelijk?

4. Toekomstbestendig qua afhankelijkheid van partners: Is een open warmtenet mogelijk? Mogelijkheden beheer?

5. Sociale koppelkansen voor ‘brede’ duurzaamheid: de energietransitie is inzetbaar als bredere hefboom. Denk aan mogelijke combinatie met voedselbos, ontmoetingsplek oid. Mensen kunnen hierdoor ook breder worden ‘aangeschakeld’.

Toegevoegd vanuit de kernteamvergadering op 1 maart 2023:

6. Autonomie en Zelfbeheer (in welke mate is zeggenschap/eigenaarschap mogelijk?)

7. Governance (hoe is toezicht en bestuur geregeld?)

8. Transparant verdienmodel met duidelijkheid in kostenopbouw en begrijpelijke afrekening (kan ik goed aflezen waarvoor ik betaal?)

9. Esthetiek en inpasbaarheid in de (openbare) ruimte

10. Toegankelijkheid: heeft iedereen toegang? (ook qua financieringsconstructies)

Gemeentelijke criteria/ kaders

Door de gemeenteraad van Rozendaal is op 14 februari 2023 aanvullende kaders ten behoeve van de uitwerking van het Buurtuitvoeringsplan vastgesteld, zijnde:

1. Keuzevrijheid voor inwoners in warmte alternatief (bewoners hebben de keuze om individueel hun woning te verduurzamen of te participeren in een collectief warmte buurtsysteem).

2. Vergelijkbare informatie van individuele en collectieve warmte oplossingen, zodat inwoners beide opties tegen elkaar kunnen afwegen, inclusief financiële uitwerking.

3. De toekomstige warmte oplossing is CO_2-neutraal.

4. Geen verplichting voor inwoners tot keuze voor collectieve warmte oplossing. Ook worden zij nog niet verplicht tot een (gelijkwaardige) individuele warmte oplossing. Dit is in lijn met het bestaande kader en coalitieakkoord: Voor 2030 geen huizen verplicht van het aardgas.

5. Heldere kaders over eigendom én besturing van een collectieve warmte oplossing. (Dit in het aankomende proces nader uit te werken).

6. Kaders voor bijdrage gemeente aan collectieve warmte oplossing en aansluitkosten woningen (BAK) als ook voor bijdrage gemeente aan individuele warmte oplossingen. (Dit in het aankomende proces nader uit te werken).

7. De impact van (collectieve) warmtesystemen op de ruimtelijke omgeving moet passen in de op te stellen omgevingsvisie.

Excursie MELD JE NU AAN! **21 april**

Buurtwarmtepomp Didam

Een van de opties om van het gas af te gaan is collectief. In dat geval sluit u samen met buurtbewoners uw woning vrijwillig aan op een (kleinschalig) warmtenet in de buurt. Maar wat komt daar allemaal bij kijken en wat is dat eigenlijk precies, zo'n kleinschalig warmtenet?
Op 21 april in de ochtend organiseren we voor bewoners van Leermolensenk, Delhoevelaan eo en De Moestuin een gezellige excursie. We gaan kijken bij een kleinschalig warmtenet dat is gerealiseerd in Didam in de bloemenbuurt. We worden ontvangen door Fer Coenders, buurtbewoner en voorzitter van de aldaar opgerichte Coöperatie Duurzaam Didam. Alle vragen die u heeft over het proces, de kosten of het beheer van een eventueel toekomstig warmtenet in Rozendaal kunnen tijdens deze oriënterende ochtend worden gesteld. En natuurlijk gaan we even kijken hoe zoiets er precies uit kan zien.

Op deze manier hopen wij dat u een zo goed mogelijk beeld krijgt van één van de mogelijkheden voor een toekomstige warmteoplossing in Rozendaal.

Geef uzelf op voor de excursie door een mail met naam en telefoonnummer te sturen naar **duurzaam@rozendaal.nl**

Afhankelijk van de aanmeldingen gaan we gezamenlijk met de bus of gezamenlijk met een aantal auto's.
U krijgt na aanmelding daarover bericht.

Scan de QR-code en bezoek de website
www.rozendaal.nl

Qirion Gemeente ROZENDAAL SPECTRUM partner met elan.

Warmtetransitie Rozendaal

WIJ GAAN VOOR DUURZAAM

APRIL 2023

Samen op weg naar woningen zonder aardgas

Nederland gaat de komende jaren alle 7 miljoen woningen en 1,5 miljoen gebouwen aardgasvrij maken. Het streven is om in 2030 de eerste 1,5 miljoen aardgasvrije woningen en gebouwen gereed te hebben. Ook voor gemeente Rozendaal is deze warmtetransitie een grote opgave. Dat houdt in dat we voor iedere buurt in Rozendaal onderzoeken welke geschikte alternatieven voor aardgas er zijn voor de verschillende woningen in Rozendaal, en op welke termijn de overstap naar een alternatief haalbaar én betaalbaar is.

Met deze nieuwsbrief informeren wij u graag over de ontwikkelingen in uw buurt om van het gas af te stappen.

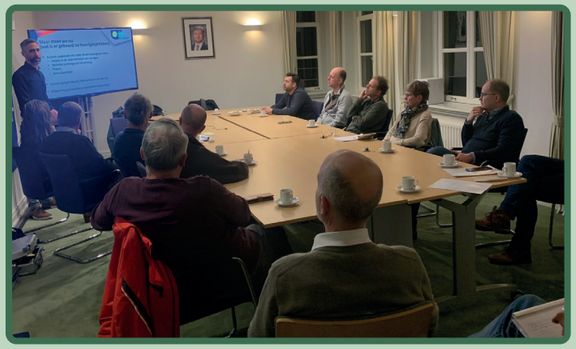

Tineke van der Pas
Wethouder Energietransitie

Introductie en achtergrond

Op 2 november 2021 heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte voor Rozendaal vastgesteld, waarin de koers is uitgezet die we voor de verschillende Rozendaalse buurten willen bewandelen naar aardgasvrij wonen. Uit deze visie wordt duidelijk dat de gemeente vóór 2030 geen verplichting oplegt voor huizen en buurten in Rozendaal om zich los te koppelen van het aardgasnet. Wel starten we in drie buurten (Moestuin, Leermolens Enk en omgeving Delhoevelaan) met een onderzoek of een kleinschalig collectief warmtenet haalbaar is en vergelijken we deze warmteoptie met een individuele warmte oplossing (per woning). De relatief hoge bebouwingsdichtheid en het type woningen in deze 3 buurten, maakt dat er een mogelijkheid is om samen van het gas af te stappen. De uitkomsten van dit onderzoek worden uitgewerkt in een Buurtuitvoeringsplan. Dit doen we samen met de adviesbureau's Qirion en Spectrum.

In oktober hebben wij de startgesprekken in uw buurt gehad en een plan van aanpak opgesteld. Met buurtteams en een kernteam werken we nu aan het verkennen van de opties in Rozendaal. De buurtteams vooral als groep die meeleest en denkt over de communicatie naar de buurt. Het kernteam denkt vooral inhoudelijk mee en krijgt daarbij begeleiding vanuit de werkgroep Duurzaam Rozendaal. Het hele onderzoek gebeurt in nauwe samenwerking met de bewoners! De begeleidingsgroep voorziet overigens ook de gemeente van adviezen en suggesties.

Bijeenkomsten

In de eerste maanden van 2023 zijn een aantal bijeenkomsten geweest. De verslagen zijn terug te vinden op de website van de gemeente: www.rozendaal.nl/duurzaam-rozendaal/buurtuitvoeringsplannen-op-weg-naar-wonen-zonder-aardgas/

Buurtteams en kernteam

24 januari 2023 heeft de aftrap plaatsgevonden met de deelnemers aan de buurtteams en het kernteam. Kennismaking, het proces en de taakverdeling stonden daarbij centraal. Maar ook de vragen “Waar word je warm van? En welke risico’s zie je?” Hieruit zijn actiepunten gekomen om mee te nemen naar de volgende bijeenkomst met het kernteam.

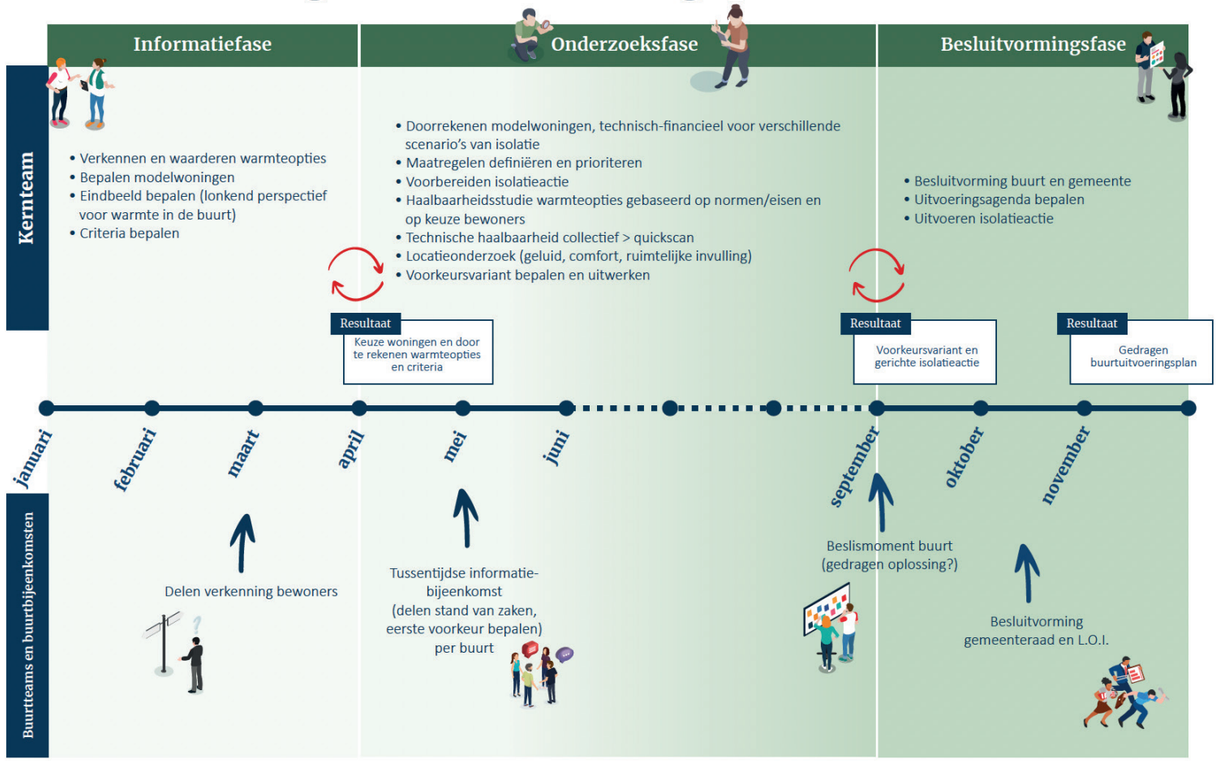
Welke duurzame warmteopties zijn er eigenlijk voor onze buurten?
Die vraag stond centraal op de eerste bijeenkomst met het kernteam op 8 februari. Qirion heeft hiervoor alle opties toegelicht en aangegeven welke in Rozendaal afvallen. Dat kan zijn omdat er geen bron beschikbaar is (zoals warmte van industrie of uit grote watermassa’s). Het kan ook zijn dat een optie niet wenselijk is omdat deze niet echt duurzaam is (zoals grootschalig verbranden van hout). Uiteindelijk blijven de opties van een kleinschalig warmtenet op middelhoge temperatuur en een individuele oplossing met een warmtepomp over. Voor beide opties is ook een tussenvariant mogelijk waarbij voor de koude dagen nog aardgas beschikbaar is. Op termijn kan dat vervangen worden door duurzaam gas (waterstof of biogas).

Hoe vergelijken we de opties? Welke beoordelingscriteria gebruiken we?
Om te bepalen welk van de warmte opties het meest geschikt is in de buurten van Rozendaal, vergelijken we ze op een aantal criteria. Qirion zal de warmteopties vergelijken op basis van een aantal criteria zoals technische betrouwbaarheid, betaalbaarheid en CO2-besparing. Maar de bewoners uit de buurt bepalen zelf natuurlijk ook wat ze belangrijk vinden. In de tweede bijeenkomst met het kernteam op 1 maart is het daarom gegaan over welke criteria belangrijk zijn voor de bewoners. Solidariteit, gedoe aan de woning en in welke mate eigen zeggenschap mogelijk is, zijn enkele van de criteria die door bewoners zijn toegevoegd. Op de site staat het volledige overzicht van de criteria.

In deze bijeenkomst is ook het proces en de belangrijke stappen helemaal doorgenomen met de groep. En hebben we stilgestaan bij waar we naartoe werken; het toekomstbeeld van de buurt. Zoals een eerlijk en echt duurzame buurt en onafhankelijkheid van grote commerciële spelers. Ook zijn de risico’s benoemd. Het is belangrijk om dit steeds voor ogen te houden zodat we kunnen bijsturen als dat nodig is.

Planning Buurtuitvoeringsplan Rozendaal

Vervolg

Het plan is er om in oktober 2023 een Buurtuitvoeringsplan te hebben (BUP). Een BUP is een plan waarbij alle onderdelen om te komen tot een uitvoering worden behandeld: de warmteoptie waar de buurt achter staat, hoe dat er globaal uitziet en wat er nodig is voor de uitvoering. Alles in de aanloop daar naartoe is om de bewoners te ondersteunen in een weloverwogen keuze. Meedoen met een warmteoptie is niet verplicht; er worden transparante afwegingen gemaakt waarop eenieder een keuze kan maken. Maar voor een collectieve vorm van warmte is het wel belangrijk dat genoeg mensen dit zien zitten. Voor de zomer organiseren we daarom een bijeenkomst met de hele buurt waar iedereen kan meepraten en meebeslissen.

Vragen?

Alle woningen uiteindelijk van het aardgas af, is een grote transitie voor Rozendaal en daar komen ook veel vragen bij kijken. Zo’n transitie heeft invloed op zowel binnen als buiten uw huis. Veel vragen zijn al gesteld en beantwoord. Deze zijn te vinden op de website van Gemeente Rozendaal: **www.rozendaal.nl**

Als u toch nog vragen heeft kunt u in uw eigen buurt bij een contactpersoon terecht of ons mailen via **duurzaam@rozendaal.nl**

Leermolensenk - Jeroen Weijers - jkamweijers@gmail.com - Hertog van Gelrestraat 15
Delhoevelaan eo - Els Mourits - els@mouritswerkt.nl - Delhoevelaan 6
De Moestuin - Wiebe Siegert - wiebesiegert@live.nl - Johan d'Outrienstraat 8

INFOMIDDAG

duurzame warmte & isolatie

zaterdag 1 juli 2023 | 15:00 - 18:00

In de afgelopen maanden hebben we samen met inwoners en de werkgroep duurzaam Rozendaal onderzocht hoe we in de toekomst de woningen in de buurt Delhoevelaan e.o. warm houden en toch minder aardgas kunnen gebruiken. Bent u benieuwd naar de resultaten of wilt u weten wat u nu al kunt doen?

Samen met het buurtteam organiseert de gemeente een infomiddag waarbij u onder het genot van een hapje en een drankje alles hoort over de resultaten van het onderzoek. Uiteraard is er ook alle gelegenheid om vragen te stellen.

We zien u graag op zaterdag 1 juli bij onze bus, ter hoogte van Delhoevelaan 6. Vanwege de catering wordt aanmelden op prijs gesteld. Dat kan door een mail te sturen naar buurtcontactpersoon **els@mouritswerkt.nl**. Maar u bent natuurlijk ook van harte welkom als u spontaan langskomt!

Gemeente ROZENDAAL

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Kansen voor zonne-energie op geluidswal A12

Adviseur	: Dirk-Wim in ‘t Hof
Portefeuillehouder	: Tineke van der Pas
Datum	: 4 juli 2023

Aan de Raad

Inleiding
Duurzame energie opwekking met zonnepanelen langs infrastructuur is wat betreft regelgeving, technische en financiële haalbaarheid vaak complex, maar vanuit landsschappelijk oogpunt en wat betreft maatschappelijk draagvlak veelal een goede optie. Omdat de mogelijkheden voor grondgebonden energie opwekking met zonnepanelen binnen de gemeente Rozendaal beperkt zijn willen we graag inzicht in de mogelijkheden voor zonnepanelen langs de A12 ter hoogte van Rozendaal (en mogelijk ook oostwaarts richting Velp/Rheden).

Deze zoektocht is tevens een nadere uitwerking van onze intentie en ambitie zoals opgeschreven en vastgesteld in ons coalitie akkoord 2022-2026: *“Vanwege de ligging van Rozendaal in de nabijheid van de Veluwe, een Natura 2000-gebied, is het plaatsen van windmolens op het gemeentelijk grondgebied uitgesloten. Het realiseren van duurzame energiebronnen behoort echter wel tot de ambities van onze coalitie. Een alternatieve optie is om te onderzoeken of een zogenaamde zonnewand langs de A12 ter hoogte van de Berg- en Heideweg. te realiseren is. Wij denken hierbij aan een geluidsscherm voorzien van zonnepanelen die zonne-energie opwekken waar ook Rozendaalse huishoudens gebruik van kunnen maken. Rijkswaterstaat heeft inmiddels een paar landelijke proefprojecten lopen en wij willen samen met hen en met buurgemeenten de mogelijkheden voor Rozendaal verkennen, gebruikmakend van de landelijk opgedane ervaringen. Met een dergelijke zonnewand op de strook grond langs de snelweg die eigendom is van derden, vangen we twee vliegen in een klap: Het levert een welkome bijdrage aan de doelstellingen uit de (RES) Regionale Energie Strategie en verkeersgeluid wordt tegengehouden waarmee het wooncomfort vergroot wordt.”*

In deze raadsinformatiebief informeren wij u graag over de voortgang van onze aanpak en uitvoering in de periode 2022 tot heden.

- Op 25 mei 2022 is er overleg gevoerd tussen gemeente Arnhem en Rheden en Rijkswaterstaat. Dit betrof een verkennend gesprek over de mogelijkheden voor zonnepanelen langs de A12. Primair aandachtsgebied was het gedeelte tussen de A50 en de IJssel, waarbij ook gekeken is of een uitbreiding in oostelijke en/of westelijke richting zinvol kan zijn.
- Op 8 juni 2022 is een vervolgbijeenkomst geweest met provincie Gelderland, gemeente Arnhem en Rheden over de mogelijkheden voor zonnepanelen langs de A12. Hierbij is gekeken naar het gedeelte van de A12 tussen de A50 en de IJssel naar waar eventueel mogelijkheden zouden kunnen zijn voor zonnepanelen. Met als conclusie dat het vooralsnog onhaalbaar is om zonnepanelen op dit traject rendabel te maken.

- Wij hebben vervolgens in 2022 contact gezocht met de Hogeschool Arnhem Nijmegen (HAN) met de vraag om te ondersteunen bij onze zoektocht naar de haalbaarheid van een zonnewand. De HAN heeft hierop het adviesbureau SWECO betrokken. We bespraken de optie om m.b.v. studenten een nader onderzoek uit te voeren naar welke mogelijkheden er zijn voor zonnepanelen langs de A12, specifiek voor het deel langs Rozendaal en doorgetrokken naar het A12 viaduct over de Arnhemsestraatweg. Ook Rheden toonde interesse. Aanvullend is afgesproken dit onderzoek wellicht te verbreden is naar de kans voor de realisatie van zgn. “infrawall”. Dit is een nieuw concept voor geluidsschermen waarbij naast energie-opwekking en geluid ook de aspecten groen en water worden betrokken.
- Begin januari 2023 ontvingen wij een beoordeling van een lector van de HAN of het aanbrengen van zonnepanelen op de bestaande geluidwand A12 bij Rozendaal redelijkerwijs (technisch en financieel) uitvoerbaar is.
  Hierbij was de reactie dat de realisatie van een zonnewand op beperkingen stuit aangezien:
  - zonnepanelen de akoestische functie van de geluidswand aantasten; en
  - de geluidswal qua draagkracht en constructie niet berekend is op het aanbrengen van veel extra gewicht; en er kans bestaat op verkeershinder door schittering van de zonnepanelen.

  Daarnaast is de opgave organisatorisch complex door de betrokkenheid van Rijkswaterstaat en Arnhem (De bestaande geleuidswand staat op het grondgebied van Arnhem).
- Vanuit Rijkswaterstaat ontvingen wij medio mei 2023 de reactie dat de ontwikkeling op de relatief kleinere stukken van het tracé A12 tussen Waterberg en Velperbroek nauwelijks kansen biedt. De situatie is complex zowel technisch als juridisch. Het onderzoek naar mogelijkheden voor zon langs Rijkswegen kan het best via het EZK programma OER. Vanuit het Rijk gaat men hierbij op zoek naar voldoende grote projectgebieden waarbinnen samen met bestuurlijke partners de mogelijkheden nader worden onderzocht. Indien het tot een OER project komt op dit tracé, wordt gestart met een voorverkenning, waarbij de mogelijkheden van zon op bestaande geluidschermen wordt meegenomen

Vervolgaanpak

In 2023 wordt naar verwachting, vanuit een samenwerking tussen o.a. de provincie Gelderland en adviesbureaus SWECO en De Verschilmakerij, gestart met een tweetal pilot-projecten voor het plaatsen van “infrawalls” langs de provinciale weg (A438) tussen Velp en Dieren. Deze twee pilots verkeren al in een ver gevorderd voorbereidingsstadium. We volgen de pilots en bepalen in een later stadium in hoeverre de resultaten ook voor Rozendaal toepasbaar zijn. Ook blijven we in gesprek met de HAN om via studenten te zijner tijd een nader onderzoek te laten uitvoeren naar de haalbaarheid van de realisatie van een infrawall langs de A12 in Rozendaal en Rheden,

Wij hebben de geluidsschermen A12 aanpalend aan het grondgebied van Rozendaal recent opgevoerd als “OER project”: Via het programma Opwek van Energie op Rijksgronden (OER) geeft stelt het Rijk een deel van haar gronden en kunstwerken beschikbaar voor de opwek van duurzame elektriciteit: wind-, water- en zonne-energie. Het initiatief hievoor ligt bij het ministerie. Medio 2024 stelt het ministerie hiervoor een plan van aanpak op, op basis van een selectie van kansrijke locaties.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Raadsinformatiebrief Beschermd Wonen

Adviseur : M. Jansma
Portefeuillehouder : T. van der Pas
Datum : 4 juli 2023

Aan de Raad

Inleiding
Met deze brief informeren wij u over de regionale ontwikkelingen in het kader van Beschermd Wonen (BW) en de transformatie naar Beschermd Thuis (BT). Hierin werken tien gemeenten in de regio Centraal Gelderland samen. In het voorjaar van 2022 hebben alle raden hiertoe de Kadernota Samen aan zet vastgesteld. Daarmee is de fase van visievorming afgesloten en is de voorbereidings- en implementatiefase gestart. Inmiddels zijn we een jaar verder en informeren wij u graag over de actuele stand van zaken.

Wat houdt de transformatie van Beschermd Wonen naar Beschermd Thuis in?
Bij Beschermd Wonen gaat het om het bieden van een veilige, beschermde woonomgeving waar toezicht en begeleiding wordt geboden aan volwassen personen die door hun psychische of psychiatrische beperkingen niet in staat zijn zelfstandig te wonen. Het tijdelijke verblijf is gericht op het bevorderen en herstel van zelfredzaamheid en participatie. En op het bevorderen van het psychosociaal functioneren en het stabiliseren van het psychiatrisch ziektebeeld, alles met als doel weer zelfstandig te gaan wonen.

Beschermd Thuis staat voor een beweging naar inclusief wonen en passende ondersteuning voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid. Het gaat hierbij om het ondersteunen en beschermen van personen met een psychische kwetsbaarheid midden in de samenleving (thuis). Dit gebeurt door het organiseren van uiteenlopende woonvarianten met flexibele ondersteuning, als alternatief voor wonen in een instelling. Uitgangspunten van een beschermd thuis zijn: sociale inclusie, wonen als basisrecht, burgerschap, participatie en herstel.

Twee belangrijke instrumenten voor deze transformatie zijn 1. de invoering van het woonplaatsbeginsel en 2. een nieuw *financieel* verdeelmodel voor de middelen voor Beschermd Wonen. Deze zorgen ervoor dat *elke* gemeente passende middelen ontvangt om te zorgen voor beschermd thuis en beschermd wonen voor haar inwoners.

Woonplaatsbeginsel en objectief verdeelmodel
Op 16 januari 2023 diende het kabinet het wetsvoorstel ‘Wijziging van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 in verband met de invoering van het woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen’ in bij de Tweede Kamer. Het wetsvoorstel regelt dat de gemeente waar iemand zijn woonadres heeft (de zogeheten ‘herkomstgemeente), verantwoordelijk wordt voor het verstrekken van beschermd wonen, en niet de gemeente waar iemand zich voor het ontvangen van beschermd wonen meldt. Nu wordt het Beschermd Wonen voor de regiogemeenten nog uitgevoerd door 43 centrumgemeenten.

De Rijksuitkering Beschermd Wonen gaat via een objectief verdeelmodel verdeeld worden over alle gemeenten. Het objectief verdeelmodel is op basis van het woonplaatsbeginsel en daarmee gekoppeld aan de wetswijziging. De rijksuitkering wordt over een periode van tien jaar op basis van objectieve criteria herverdeeld over alle gemeenten. Uitgaande van de geleidelijke uitstroom van de huidige cliënten, daalt het historische budget dat de centrumgemeente Arnhem nu ontvangt, naar nul. Tegelijk bouwt het nieuwe budget op voor alle gemeenten, naar een nieuw niveau. Dit totaalbudget zal voor de regio Centraal Gelderland uiteindelijk, dus na tien jaar, lager zijn dan het huidige budget dat de gemeente Arnhem ontvangt, maar naar verwachting hoog genoeg om Beschermd Wonen en Beschermd Thuis te financieren.

De voorgenomen invoeringsdatum van beide maatregelen was 1 januari 2024. Zowel het Rijk als de gemeenten constateren dat dit tijdpad – gelet op de fase van parlementaire behandeling waarin het wetsvoorstel zich nu bevindt – te krap is gebleken. De nieuwe streefdatum voor de invoering is 1 januari 2025.

Financiële afspraken
Als gemeenten in de regio Centraal Gelderland werken we al langere tijd aan regionale financiële afspraken. Dit betreft de inzet van de middelen die de centrumgemeente Arnhem nu al ontvangt voor de regionale transitie naar Beschermd Thuis, maar ook financiële afspraken voor de komende jaren. De colleges zijn op dit moment nog in gesprek over deze afspraken. Wij vertrouwen er op dat deze gesprekken begin najaar 2023 kunnen worden afgerond, zodat in het najaar van 2023 een definitief voorstel aan de gemeenteraden kan worden voorgelegd.

Implementatiefase
In 2022 is gestart met de implementatie van de door u vastgestelde visie ‘Samen aan Zet’. In deze fase maken de colleges afspraken over governance, financiën, toegang en inkoop van zorg. Daarmee bereiden zij zich voor op de invoering van het woonplaatsbeginsel en het nieuwe financieel verdeelmodel. En richten zij de lokale toegang in om vanaf de invoering hun inwoners de juiste zorg en ondersteuning te kunnen bieden. Daarnaast worden lokale plannen ontwikkeld om de sociale basis en de lokale samenwerking te versterken zodat de ondersteuning dichtbij de inwoner kan worden geboden en integraal wordt georganiseerd. Alle opgaven die nodig zijn om deze transformatie vorm te geven, worden gecoördineerd en ondersteund door een regionale programmaorganisatie Samen aan zet.

Wat kunt u van ons verwachten?
Zoals aangegeven werken we aan een set van sluitende financiële afspraken. Wij komen in het najaar terug op de financiële gevolgen voor Rozendaal. Tegelijk werken wij door aan de voorbereiding en de implementatie van het nieuwe beleid voor Beschermd Wonen en Beschermd Thuis in de regio, gericht op de nieuwe ingangsdatum van 1 januari 2025.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Financiering uitvoeringsplan RES AN

Adviseur : Dirk-Wim in 't Hof
Portefeuillehouder : Tineke van der Pas
Datum : 4 juli 2023

Aan de Raad

Inleiding
Binnen de samenwerking in de Groene Metropool Regio is een Uitvoeringsplan (UVP) van de Regionale Energie Strategie Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (RES GMR AN) opgesteld. In dit Uitvoeringplan staat beschreven met welke bovenlokale uitdagingen de regio – in het kader van de Regionale Energie Strategie - te maken krijgt, wat daarin de rol is van het projectteam RES GMR AN en welke structurele middelen vanaf 2024 daarvoor gevraagd worden. Dit UVP bouwt voort op een versie uit 2022. Met dit geactualiseerde UVP wordt invulling gegeven aan het gewenste ambitieniveau om in regionaal verband voortgang te boeken ten aanzien van RES GMR AN. Het voorstel voor structurele financiële middelen is verwerkt in het begrotingsvoorstel van de GMR aan uw gemeenteraad voor de begrotingscyclus van 2024.

Wat hebben we de afgelopen periode gedaan?
Met het Uitvoeringsplan spreken we in en met de regio af hoe we uitvoering geven aan de Regionale Energie Strategie in de Groene Metropoolregio, inclusief bijbehorende structurele middelen vanaf 2024 tot en met 2030.

- In het UVP staat beschreven hoe er regionaal wordt samengewerkt om invulling te geven aan de ambitie zoals vastgesteld in de RES 1.0.
- Met het vaststellen van het UVP dragen wij bij aan de continuïteit en de kwaliteit van de RES GMR AN en de samenwerking in de regio. Hiermee creëren we duidelijkheid naar elkaar.
- Met de gevraagde structurele bijdrage kan het projectteam RES GMR AN de deelnemende gemeenten ook de komende tijd, in ieder geval tot en met 2030, ondersteunen en ontlasten in de energie- en warmtetransitie. Door regionaal samen te werken besparen we op onderzoeksmiddelen. Ook werken we efficiënter doordat kennis regionaal wordt opgebouwd en gedeeld.
- Met het voorstel voor structurele financiële middelen hoeft de GMR niet regelmatig terug te komen bij uw gemeenteraad om nieuwe (incidentele) financiële middelen vrij te maken voor de RES GMR AN.
- De deelnemende gemeenten aan de RES GMR AN krijgen financiële ondersteuning van de Rijksoverheid voor het uitvoeren van de RES. Zo ontvangen de gemeenten die deelnemen aan de RES GMR AN o.a. €13.5 miljoen aan klimaatmiddelen van de Rijksoverheid voor capaciteits- en uitvoeringskosten (CDOKE). Van dat bedrag wordt nu per gemeente ongeveer 3 á 4 procent gevraagd voor het Uitvoeringsplan RES GMR AN.
- Met deze actualisatie van het UVP en een structurele bijdrage van gemeenten kan het projectteam RES GMR AN duurzame netwerken opbouwen in de regio, de nieuwe

bovenlokale ontwikkelingen oppakken en kan het anticiperen op de snel veranderende dynamiek van de energietransitie.
- Met deze structurele bijdrage worden regionale belanghebbenden ook de komende tijd proactief betrokken bij de RES GMR AN.

Kanttekeningen

- Mocht het takenpakket van het projectteam RES GMR drastisch veranderen, dan kan de gevraagde bijdrage toch onvoldoende blijken voor de opgave. Dan kan er een behoefte ontstaan voor additionele middelen. Mocht dit gebeuren, dan wordt u daarover tijdig geïnformeerd en ontvangt u tegen die tijd een voorstel.
- Indien gemeenten niet akkoord gaan met dit voorstel voor een structurele bijdrage, dan wordt de RES volledig gefinancierd met de Rijksbijdrage van €537.250. Voor dat bedrag komt er een procesregisseur, een tweetal projectleiders en ondersteuning. Zij houden zich dan in hoofdlijnen bezig met het monitoren van de voortgang op de ontwikkeling van zonne- en windenergie, verantwoorden aan Provincie en Rijk en definiëren van kansen en knelpunten bovenlokale warmte bronnen. Er kan geen invulling gegeven worden aan de meerderheid van de 28 afspraken uit de RES 1.0, waaronder; participatie en het betrekken regionale stakeholders, koppeling ruimtelijke kwaliteit en ruimtelijke keuzes, verankeren van structurele afspraken over warmteverdeling, een actieve rol in netcongestievraagstukken en proactief inspelen op nieuwe ontwikkelingen en onderzoeken (smarthub's, waterstof). Het projectteam RES GMR AN kan daardoor ook minder goed meewerken aan bovenlokale opgaven en uitdagingen zoals de warmteverdeling en netcongestie.

Personele gevolgen

Dit besluit heeft geen personele consequenties.

Financiën

De financiering van de RES GMR komt van verschillende partijen; de Rijksoverheid, de deelnemende gemeenten, de provincie (in kind) en Liander (in kind). De GMR ontving in 2022 een Rijksbijdrage van €528.149 voor de RES. Dit bedrag werd in 2022 incidenteel uitgekeerd en wordt vanaf 2023 jaarlijks structureel uitgekeerd met een doorlooptijd tot en met 2030. Dit bedrag wordt na de meicirculaire gestort op de rekening van de gemeente Nijmegen (als accounthouder). Vanaf 2023 wordt dit bedrag tevens iets opgehoogd naar €537.250. De deelnemende gemeenten leverden in 2022 een financiële bijdrage van €223.000. Het resterende deel daarvan –evenals als de nu structurele Rijksbijdrage- worden gebruikt om de RES in 2023 te financieren. Daarom wordt er voor 2023 niet om additionele middelen gevraagd.

Voor de uitvoering van de RES conform het door de regio-bestuurders vastgestelde ambitieniveau en zoals beschreven in het UVP RES 2.0, is een jaarlijkse bijdrage van €442.750 nodig. Dit komt neer op €0,58 per inwoner.

Voor de begrotingscyclus van 2024 en verder volgt een voorstel om de structurele bijdrage van €0.58 per inwoner voor de Regionale Energiestrategie, als onderdeel van het begrotingsvoorstel van de GMR, voor te leggen aan uw gemeenteraad. Dit wordt gefinancierd vanuit het programma 7, Volksgezondheid en Milieu.

Op het moment dat de Rijksbijdrage in 2030 afloopt, moet opnieuw worden bepaald hoe we vervolg geven aan de samenwerking in de regio. De opties worden ruim voor beëindiging van de Rijksbijdrage in beeld gebracht zodat een voorstel kan worden geformuleerd over het vervolg. Deze structurele bijdrage kent in principe dus een doorlooptijd tot en met 2030.

Vervolg

Na vaststelling van het UVP door de colleges gaat het plan in uitvoering. De wijze van uitvoering hangt af van vaststelling van het financieringsvoorstel door het Algemeen Bestuur, rekening houdend met de zienswijzen op de ontwerpbegroting van de GMR.

Communicatie

Het besluit over het Uitvoeringsplan RES GMR wordt op de website van de RES GMR gepubliceerd.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum, gemeentesecretaris	Ester Weststeijn, burgemeester

Bijlage(n)

1. Uitvoeringsplan RES AN

Arnhem Nijmegen
RES Regionale Energie Strategie

Uitvoeringsplan voor de RES Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

COLOFON

Opdrachtgever
Bestuurlijk Platform Circulaire Regio - RES

Bestuurlijk Opdrachtgever RES
Dimitri Horsthuis - Tangelder, wethouder duurzaamheid gemeente Overbetuwe

Ambtelijk Opdrachtgever RES
Michiel Hustinx, opgavemanager Circulaire Regio

PROCES EN CONTACT
Ine van den Hurk, procesregisseur RES Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen, res@groenemetropoolregio.nl

MEER INFO
www.groenemetropoolregio.nl/res

OPGESTELD DOOR
Regionaal project team RES in samenwerking met de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar, de waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland en Vallei en Veluwe, provincie Gelderland en Liander.

Elst, april 2023

FOTOVERANTWOORDING
Liander: p.8, 15; Jan Buijs: p. 6, 18, 20, 23, 24, 25
Overig: Gemeenten Duiven en Westervoort, Gemeente Nijmegen, Gemeente Lingewaard, Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen.
We hebben geprobeerd alle rechthebbenden met betrekking tot foto's in het document te achterhalen. Mocht u desondanks foto's tegenkomen, waarvan u rechthebbende bent en u heeft geen toestemming gegeven voor de publicatie ervan, neemt u dan contact op via res@groenemetropoolregio.nl.

VISUALISATIES
NP RES, Communicatiebureau de Lynx

REDACTIE EN VORMGEVING
Communicatiebureau de Lynx

DISCLAIMER

Deze versie is gebaseerd op de RES 1.0 zonder budgettaire 'limieten'. We weten inmiddels dat we met het budget dat het Rijk heeft toegezegd voor de RES 2.0 in 2022 niet in staat zijn alles uit te voeren. Dat betekent concreet dat veel zaken die nu in het UVP staan niet uitgevoerd kunnen worden zonder extra middelen. Daarom hebben wij in drie scenario's uitgewerkt wat we binnen budget kunnen realisren en wat we met aanvullend budget kunnen realiseren.

Uitvoeringsplan voor de RES Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen

VOORWOORD

Voor u ligt het uitvoeringsprogramma voor de RES. Op 1 juli 2021 hebben wij, zestien gemeenten, provincie en drie waterschappen, als Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen een bod van 1,62 TWh duurzame energie ingediend bij het Rijk. Dit bod is het resultaat van een intensieve samenwerking en hier zijn we trots op. Het bod draagt bij aan de opgave om in heel Nederland 35 TWh duurzame energie op land op te wekken in 2030.

Het klimaat om ons heen verandert in hoog tempo. Op alle fronten worden de komende jaren de krachten gebundeld om de opwarming van de aarde te vertragen. Dat is essentieel om voor onszelf én de generaties na ons een duurzame toekomst te creëren. Dit is namelijk geen standaard gegeven. Als Groene Metropool Regio Arnhem-Nijmegen pakken wij de toekomstige energieopgave van onze regio bij de kop. Via deze weg dragen wij bij aan die duurzame toekomst.

Momenteel werken we in dit uitvoeringsprogramma de volgende mijlpaal uit in een langdurig samenwerkingsproces richting 2030: de RES. Het is een aanscherping van de RES 1.0 en heeft een (nog) sterker(e) focus op de uitvoering en realisatie van projecten.

Een belangrijk onderdeel van RES 1.0 zijn de 28 'afspraken voor de toekomst' die we samen hebben gemaakt. Naast deze afspraken die helpen bij een goede inpassing van windmolens en zonnevelden in het mooie Gelderse landschap, zijn de resultaten van de uitgevoerde PlanMER een mooie basis om de stappen nog concreter te maken. Wat is er wel mogelijk en wat juist niet en welke afspraken wil je maken naar de toekomst toe om de opgave wel te kunnen halen. Daarna zitten we veel in op het spoor warmte. Op regionaal, bovengemeentelijk niveau is hiervoor de Regionale Structuur Warmte (RSW). De RSW dient om op regionaal niveau een overzicht te krijgen van de warmtevraag, het warmteaanbod en benodigde infrastructuur. Naast het gemeentelijk schaalniveau is dit regionale schaalniveau van belang voor het slagen van de warmtetransitie en zullen er afspraken moeten worden gemaakt over warmtebronnen en de aankoppeling hierop. Een regionale aanpak is hier van belang.

We gaan voor nieuwe energie van, voor en door de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen!

Dimitri Hortshuis-Tangelder
Bestuurlijk Opdrachtgever RES

AFKORTINGEN

EZK = Ministerie van Economische Zaken
GEA = Gelders Energieakkoord
GEIS = Gelderse Energie Infrastructuur
GWIB = Gelders Warmte Infra Bedrijf
HT = Hoge Temperatuur warmte
LT = Lage Temperatuur warmte
m.e.r. = Milieueffectrapportage
MT = Midden Temperatuur warmte
NPRES = Nationaal Programma Regionale Energie Strategie
OER = Opwek Energie op Rijksgronden
PBL = Planbureau voor de Leefomgeving
PS = Provinciale Staten
RES = Regionale Energiestrategie
RSW = Regionale Structuur Warmte
RVO = Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
RWS = Rijkswaterstaat
TVW = Transitie Visie Warmte
WUP = Wijkuitvoeringsplan
TWh = Terawattuur

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Aquathermie
Aquathermie is de verzamelnaam voor de winning, opslag en distributie van warmte en/of koude uit riool-, afval-, drink- en oppervlaktewater.

Energietransitie
Structurele verandering naar een duurzame energiehuishouding.

Gebouwde omgeving
De verzameling bestaande woningen, kantoren, ziekenhuizen, scholen, enzovoorts.

Gelders Energieakkoord (GEA)
In het netwerk van het Gelders Energie Akkoord werken bijna 250 Gelderse organisaties samen. Inzet: 55% minder CO_2-uitstoot in 2030 en een klimaatneutrale provincie in 2050.

Groene Metropoolregio
De Groene Metropoolregio is een samenwerking tussen 18 gemeenten uit de regio. Vanaf 1 januari 2021 werken zij, vanuit een gezamenlijke visie en een regionale agenda van vijf opgaven, aan een goede balans tussen groei en leefkwaliteit.

Klimaatakkoord
De Nederlandse invulling (juni 2019) van het klimaatakkoord van Parijs, bestaande uit meer dan 600 afspraken tussen bedrijven, maatschappelijke organisaties en overheden om de uitstoot van broeikasgassen in 2030 te halveren ten opzichte van 1990.

Lokaal eigendom en zeggenschap
Bij lokaal eigendom doen lokale partijen (waaronder inwoners) zowel in financieel opzicht als in zeggenschap mee in een vorm van duurzame opwekking. Voor nieuwe grootschalige zonnevelden en windmolens geldt vanuit het Klimaatakkoord en de RES Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen een streven naar minimaal 50% lokaal eigendom. Lokaal eigendom is anders dan alleen financiële participatie. Bij die laatste zijn er geen afspraken over zeggenschap van de omgeving gemaakt. Een voorbeeld van financiële participatie zonder zeggenschap is het uitgeven van obligaties aan het eind van het ontwikkelproces. Andere voorbeelden van financiële participatie zijn het kopen van aandelen in een windpark of zonneveld of een omgevingsfonds.

Nationaal programma RES (NPRES)
NPRES heeft tot doel om de regio's zo veel mogelijk te ondersteunen bij het opstellen van hun RES. Het programma wordt getrokken door de drie koepelorganisaties (VNG, IPO, en Unie van Waterschappen) en de ministeries van EZK en BZK.

Omgevingsvisie
Rijk, provincies en gemeenten stellen ieder een omgevingsvisie op: een strategische visie voor de lange termijn voor de gehele fysieke leefomgeving.

Participatie

Meedenken, meepraten en meedoen bij de totstandkoming van een plan of een project door een brede groep van stakeholders. Dit kunnen zijn bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties, (semi) overheden die direct te maken krijgen met

het plan of het project. Participatie in het kader van de RES kun je onderscheiden in proces- en projectparticipatie.

Regionale Energiestrategie (RES)
De Regionale Energietransitie is een instrument om met maatschappelijke betrokkenheid te komen tot regionale keuzen voor:

- de opwekking van duurzame elektriciteit
- de warmtetransitie
- de daarvoor benodigde opslag en energie infrastructuur

De RES is ook een manier om de samenwerking tussen alle regionale partijen (overheden en maatschappelijke organisaties) te organiseren in voorbereiding op concrete projecten die voortkomen uit de RES.

Tot slot is de RES een product waarin staat beschreven welke strategie de RES-regio hanteert om lokale/regionale energiedoelstellingen te bepalen en te behalen. De RES heeft een horizon van 2030 met een doorkijk naar 2050.

RES-deelnemers
De deelnemers die samen de RES vormgeven en daarover besluiten: de gemeenten Arnhem, Berg en Dal, Beuningen, Doesburg, Druten, Duiven, Heumen, Lingewaard, Nijmegen, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Westervoort, Wijchen en Zevenaar, de waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland en Vallei en Veluwe, provincie Gelderland en Liander. Liander neemt geen besluiten over de RES. Liander (en Tennet) besluiten over de investeringsplannen voor infrastructuur.

Regionale Structuur Warmte (RSW)
De Regionale Structuur Warmte brengt de vraag naar, het aanbod aan en de infrastructuur van warmte in kaart. Het is onderdeel van de RES.

Terawattuur
Terawattuur is een meeteenheid voor energie. In het kader van de RES wordt de term onder andere gebruikt voor de hoeveelheid energie die per jaar wordt gebruikt of opgewekt.
1 terawattuur = 1 miljard kilowattuur = 1.000.000.000 kilowattuur. 1 TWh staat gelijk aan circa 1.000 hectare zonnepanelen of ongeveer 70 windturbines van 4 MW.

Transitievisie Warmte
In de Transitievisie Warmte leggen gemeenten hun visie vast op de warmtetransitie en lichten ze hun voorziene strategie op inzet van warmtebronnen toe. Ook wordt vastgelegd op welke termijn wijk aardgasvrij worden en welke alternatieven warmtevoorziening voor elke wijk het meest voor de hand ligt.

Warmtecluster
In een warmtecluster komen vraag en aanbod van warmte bij elkaar: er is een warmtebron met daar omheen gelegen warmtevraagclusters die interesse hebben in de afname van warmte uit die bron.

Warmtevraagcluster
Een cluster van gebouwen (woningen, bedrijven, enzovoorts) met een bepaalde vraag naar warmte. De gebouwen vormen samen een cluster omdat ze dicht bij elkaar liggen en samen een vraag naar warmte hebben ter grootte van minimaal 1.500 woningen. Rondom clusters vanaf die omvang is de aanleg van een grootschalig warmtenet kansrijk.

Zoekgebied
Een zoekgebied is een bepaald gebied waar windturbines of zonnevelden zouden kunnen komen. Dit wil dus niet zeggen dat zomaar overal in het zoekgebied turbines of zonnevelden geplaatst gaan worden. Slechts een deel van het totale gebied zal benut worden.

Initiatiefnemers kunnen een voorstel voor een wind-of zonnepark indienen bij de gemeente. Of een voorstel uitgevoerd gaat worden, hangt er onder andere van af of er restricties gelden, zoals wetgeving ten aanzien van natuur en veiligheid. Ook speelt het maatschappelijk en bestuurlijk draagvlak een rol. De gemeente, de netwerkbeheerder, ontwikkelaars, inwoners en andere belanghebbenden bepalen samen hoe en waar er gaat worden opgewekt. Voordat de eerste schop de grond in gaat doorloopt elk nieuw project verschillende stappen, zoals een toets op de omgevingsvisie, een milieutoets en een vergunningsaanvraag. Dat biedt inwoners en belanghebbenden meerdere momenten om mee te praten.

INHOUD

Afkortingen en verklarende woordenlijst 4

1 INLEIDING 7
1.1 Aanleiding en context 7
1.2 Uitgangspunten en reikwijdte van het Uitvoeringsplan 12

2 OPGAVEN RES 2.0 13
2.1 Perspectief voor elektriciteit 13
2.2 Perspectief voor warmte 15

3 WAT GAAN WE DOEN? 16
3.1 Resultaten elektriciteit 16
3.2 Resultaten warmte 18

4 SAMENWERKING 19
4.1 Samenwerking deelnemers RES 19
4.1.1 Ambtelijke samenwerking 19
4.1.2 Bestuurlijke samenwerking 20
4.1.3 Bestuurlijke besluitvorming 21
4.1.4 Samenwerking met de samenleving 21
4.2 Regionaal projectteam RES 23
4.3 Samenwerken vanuit een verhaal 24
4.4 Samenwerking bovenregionaal 24

5 BUDGET 25

1. INLEIDING

Voor u ligt het geactualiseerde uitvoeringsplan van de Regionale Energiestrategie (RES) Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Met dit uitvoeringsplan (UVP) spreken we af hoe we de komende jaren gaan samenwerken, hoe we komen tot uitvoering van de RES 1.0 en op welk niveau (lokaal, bovenlokaal, regionaal of bovenregionaal). Het is een kompas voor alle deelnemers aan deze RES en voor het regionaal projectteam RES. Het bouwt voort op het UVP dat in het voorjaar in 2022 akkoord is bevonden door het vorig Bestuurlijk Platform Circulaire Regio. Met dit geactualiseerde UVP geven we invulling aan een aantal nieuwe ontwikkelingen en de beschikbare financiële middelen. Hierbij is uitgegaan van een jaarlijkse Rijksbijdrage, een jaarlijkse bijdrage van 62 ct per inwoner door gemeenten vanaf 2024 tot en met 2030 en een door de provincie geleverde procesbegeleider warmte in 2023.

1.1 AANLEIDING EN CONTEXT

De RES Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

In de RES staat hoe we in onze regio van fossiele energie overschakelen op duurzame elektriciteit en duurzame warmte. Ook staat in de RES welke infrastructuur en opslag daarvoor nodig zijn.

De RES is onderdeel van de activiteiten van de regio om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en te helpen vergaande klimaatverandering te voorkomen. In het Nationaal Klimaatakkoord en het Gelders Energieakkoord zijn afspraken vastgelegd over het terugdringen van die uitstoot. Op nationaal niveau moet in 2030 35 TWh elektriciteit duurzaam worden opgewekt. Met de eerste RES, de RES 1.0, levert de Groene Metropoolregio haar aandeel aan die afspraak: 1,62 TWh in 2030.

De RES is onderdeel van de opgave Circulaire regio. De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen wil toonaangevend worden in circulair denken en duurzaam handelen, in Nederland én Europa. In een circulaire economie behouden grondstoffen, onderdelen en producten zo veel mogelijk hun waarde en worden hernieuwbare bronnen gebruikt. Met de RES zetten we in op duurzame hernieuwbare bronnen voor elektriciteit en warmte.

Naast een strategie is de RES een samenwerking. De overheden werken daarin gelijkwaardig samen als één overheid, maar met verschillende rollen en bevoegdheden.

Deelnemers aan deze RES zijn zestien gemeenten van de Groene Metropoolregio (zonder Mook en Middelaar en Montferland), de provincie Gelderland en de drie waterschappen Rijn en IJssel, Rivierenland en Vallei en Veluwe. Ook Liander is deelnemer, maar de netbeheerder neemt geen besluiten over de RES.

Waar komen we vandaan?

De samenwerkende overheden in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen waren al volop bezig met de energietransitie en hadden al concrete duurzame-energieprojecten gerealiseerd, toen zij in 2019 startten met de RES 1.0. De eerste stap was een *startnotitie* met daarin uitgangspunten voor het proces en de samenwerking.

De samenwerking leidde tot een *concept*-RES met een afwegingskader, conceptzoekgebieden en een concept bod van 1,68 TWh: de bijdrage van de regio aan de nationale opgave van 35 TWh duurzame elektriciteit in 2030. Ook gaf de concept-RES inzicht in het elektriciteitsgebruik, warmtegebruik en de warmtepotentie in de regio, en een eerste verkenning van de impact van duurzame opwek op de netinfrastructuur. Deze verkenning benoemde de verwachte knelpunten op stations en de potentie van energiehubs (het combineren van vraag en aanbod en van verschillende soorten energiewinning). De concept-RES is tot stand gekomen met betrokkenheid van belanghebbenden in diverse ateliers en stakeholder-intermezzo's op regioniveau. Gemeenten hebben op lokaal niveau inwoners betrokken.
In de RES 1.0 zijn de zoekgebieden bijgesteld en in zeer

beperkte mate het bod: 1,62 TWh. Daarnaast zijn met potlood extra verkenningsgebieden opgenomen voor met name windenergie. Dit met het oog op een betere balans tussen windenergie en zonne-energie. De RES 1.0 gaat dieper in op warmte met onder andere een beschrijving van instrumenten voor lokale sturing op warmte en een verbinding tussen warmtevraag en potentiële warmtebronnen in een conceptkaart Regionale Structuur Warmte. Deze kaart biedt een mogelijk toekomstperspectief voor het warmteverdelingsvraagstuk en bijbehorende infrastructuur in 2030. Ook bevat de RES 1.0 een beschrijving van de op dat moment bekende regionale en bovenregionale warmteclusters. Een uitgebreide netimpactanalyse laat zien wat de impact is op de stations, de benodigde ruimte en kosten voor uitbreiding van de infrastructuur en een inschatting van de haalbaarheid van realisatie voor 2030. De netimpactanalyse beschrijft ook verschillende manieren waarop beter gebruik van de netinfrastructuur en een betere balans op het net gerealiseerd kan worden. In de RES 1.0 zijn 28 Afspraken voor de Toekomst opgenomen. Deze zijn te vinden onder paragraaf 2.7 in de RES 1.0.

Waar staan we nu?

Alle deelnemers; de gemeenten, waterschappen en provincie, hebben de RES 1.0 vastgesteld met een aantal moties en amendementen, waaraan we binnen de RES 2.0 vervolg zullen geven. Gemeenten hebben inmiddels ook bijna allemaal hun lokale Transitievisie Warmte vastgesteld. Daarin hebben zij hun visie op de warmtetransitie vastgelegd en geven ze aan op welke manier welke wijken van het aardgas gaan. De visies verschillen sterk in aard en niveau van uitwerking.

De RES 1.0 legt een goede basis voor de opwek van duurzame elektriciteit in 2030. We moeten de benodigde projecten en de bijbehorende infrastructuur nu (verder) uitwerken en (verder) borgen in ons omgevingsbeleid. Zo hebben we uiterlijk in 2025 de in de RES 1.0 afgesproken elektriciteitsopgave voor 2030 vergund. De RES 1.0 legt ook een eerste basis voor het regionale warmteverdelingsvraagstuk van komende jaren, die we richting RES 2.0 moeten versterken en doorontwikkelen.

De gemeenten kunnen veel taken voor elektriciteit en warmte zelfstandig uitvoeren. Voor een aantal vraagstukken is regionale en bovenlokale afstemming noodzakelijk, zoals: hoe gaan we om met grootschalige elektriciteitsinitiatieven buiten zoekgebieden? Hoe vergroten we inzicht in de beschikbare warmte en de verdeling van de beperkt beschikbare warmte? Wat zijn optimale warmtekavels en hoe komen we daarin tot voldoende omvang/schaal? Ook de huidige congestie op het net vraagt veel extra aandacht. De huidige (ontwikkeling van) de energie-infrastructuur kan de ontwikkeling van nieuwe elektriciteitsvragers en de opwekking van duurzame elektriciteit niet bijhouden. De provincie pakt een regierol op zich en doet dit in samenwerking met de RES regio's in het programma GEIS. Op provinciaal en RES regioniveau is het belangrijk samen te kijken naar een goede verdeling, fasering en prioritering van projecten. Binnen de RES ligt daarvoor de focus op verdeling, fasering en prioritering van duurzame elektriciteitsopwekking en warmte.

Daarvoor is het in samenhang brengen van duurzame elektriciteit en duurzame warmte ontwikkelingen noodzakelijk. Binnen de Groene Metropoolregio als geheel, in het bijzonder binnen de opgave Groene Groei en productieve regio, zal de verdeling, fasering en prioritering van energievragers en duurzame energieproducenten in samenhang moeten worden bezien in het kader van integraal programmeren

Regionale samenwerking levert ook meerwaarde bij bijvoorbeeld het uitvoeren van gezamenlijk onderzoek zoals de gezamenlijke plan-MER voor de RES. Hiermee worden onderzoekslasten verdeeld en lokale onderzoekslasten verminderd. Of een Community of Practice (CoP) voor gedeelde vraagstukken: zo hoeven we niet allemaal zelf het wiel uit te vinden. Of een gezamenlijke lobby of aanvraag voor verder onderzoek naar een geothermie of voor middelen uit fondsen.

Het regionaal projectteam RES is ondergebracht in de Groene Metropoolregio. Inmiddels zijn de Rijksbijdragen structureel, in elk geval tot en met 2030. De gemeentelijke bijdragen waren tot nu toe incidenteel. Wanneer ook gemeenten zich uitspreken over meerjarige financiële bijdragen aan de RES kan het team gestabiliseerd worden. De provincie Gelderland werkt aan versnellingsteam(s) voor uitvoering van de energietransitie: die teams kunnen deelnemers aan de RES op vraagstukken gericht ondersteunen.

Ook inhoudelijk is de RES onderbracht in de Groene Metropoolregio: onder de opgave Circulaire regio. De RES kan op deze manier verbonden worden met andere regionale activiteiten in het kader van de energietransitie en met andere opgaven van de Groene Metropoolregio (Circulaire regio, Groene groeiregio – verstedelijking, Ontspannen regio, Productieve regio en Verbonden regio).

Ontwikkelingen rond verstedelijking en mobiliteit zorgen bijvoorbeeld ook voor een nieuwe energievraag: hoe zorgen we voor goede berekeningen van deze energievraag en voor een tijdige ontwikkeling van netcapaciteit? Een ander voorbeeld is de arbeidsmarkt voor het elektriciteits- en

warmtevraagstuk: we hebben allerlei mensen nodig, van vakmensen elektrotechniek en installatie tot ambtenaren RO die zich bezighouden met energie en warmte.

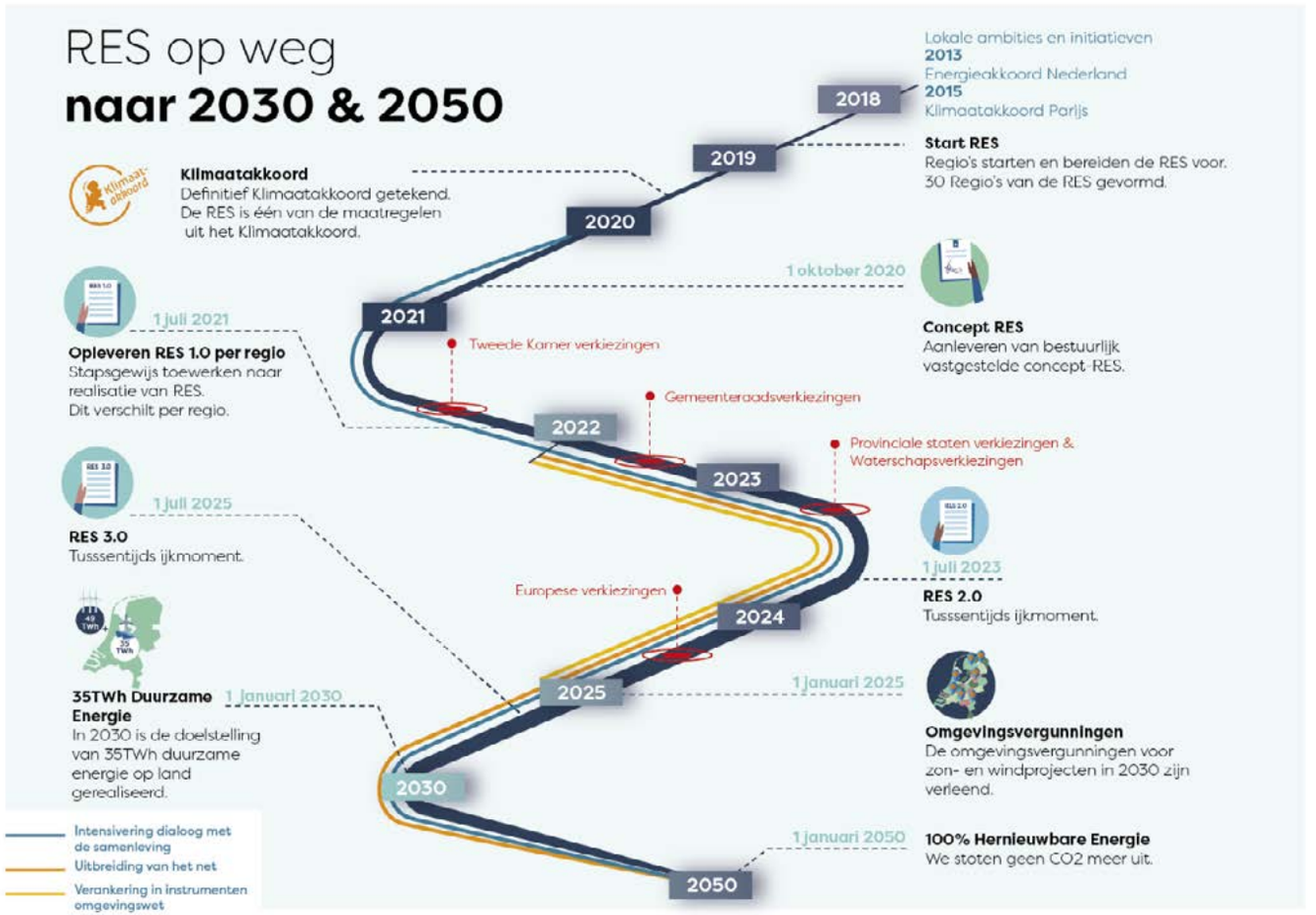
Waar gaan we naartoe?

We werken op de lange termijn toe naar een integrale energiestrategie voor duurzame elektriciteit en warmte met bijbehorende infrastructuur en opslag voor de regio die ingebed is in de integrale gebiedsontwikkeling.

RES 2.0

Onze volgende stap nu is toewerken naar de RES 2.0. We streven daarbij naar een RES 2.0 die aan de RES-deelnemers voorgelegd kan worden eind 2023 zodat realisatie van deze RES 2.0 voor 2030 nog kansrijk is. Met de ingang van de omgevingswet zal deze RES 2.0 een zwaardere ruimtelijke strategische status krijgen dan de RES 1.0: het is een vormvrij vrijwillig programma. Voor dit programma geldt een plan-MER plicht.

Een belangrijke actuele ontwikkeling is de versnelling van de energietransitie door Europa en het Rijk. Zo verhoogt het Rijk de doelstelling voor grootschalige duurzame elektriciteit op land in 2030. Dit leidt nu niet tot nieuwe landelijke doelstellingen voor de RES in 2030. Het vraagt wel om zo veel mogelijke realisatie van het gezamenlijke RES 1.0 bod van 55 TWh van de dertig RESregio's. Met dit bod overschreden de RES regio's de toen geldende doelstelling uit het Klimaatakkoord van minimaal 35 TWh in 2030.

De provincie heeft een besluit genomen ten aanzien van de Wespendief. Dit beperkt de uitvoerbaarheid van windenergieprojecten op korte termijn. Hoe we hiermee omgaan wordt onderdeel van het vervolgproces van de RES.

Om de warmtetransitie te versnellen is naast het Nationaal Programma RES, het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie opgericht. Dit programma focust op de verduurzaming van alle woningen en gebouwen. Dit NP

Lokale warmte kent ook een regionale component. Hierin is het mogelijk om samen op te trekken met de RES organisatie binnen een regio. Dit is echter geen vereiste, maar naar behoefte van de regio in te vullen.

Naast deze nationale ontwikkelingen zijn provinciaal de uitkomsten van het geothermie onderzoek bekend geworden en deze laten zien dat geothermie in de Groene Metropoolregio potentieel kansrijk is en interessant is om nader te onderzoeken.

Daarnaast is om de energietransitie te versnellen, een Nationaal Programma Waterstof opgesteld. Onderdeel hiervan is de Waterstof Back Bone die ook door de Groene Metropoolregio loopt.

Borgen en realiseren RES 1.0

Tegelijkertijd borgen we de afspraken van RES 1.0 in het omgevingsbeleid. Voor duurzame elektriciteit doen we dit met het oog op het nationaal afgesproken tijdspad. Voor elektriciteitsprojecten geldt dat ze uiterlijk in de zomer van 2024 allemaal geborgd moeten zijn in het omgevingsbeleid. Op 1 januari 2025 moeten deze projecten vergund zijn en op 1 januari 2030 gerealiseerd, net als de daarbij benodigde transportcapaciteit op het net. Voor warmte doen we dit met het oog op de nationale afspraak dat in 2030 nationaal 1,5 miljoen woningen aardgasvrij moeten zijn door vanaf 2021 nationaal 50.000 woningen per jaar aardgasvrij te maken en vanaf 2030 200.000 woningen. Hiervoor werken we toe naar een regionale warmtestructuur met een bronnenstrategie en de bijbehorende infrastructuur. Hierdoor kan op lokaal niveau de gebouwde omgeving overgaan van fossiel gas naar duurzame warmte en ook nieuwbouw voorzien worden van duurzame warmte. Warmte uit elektriciteit is een van de bronnen in de bronnenstrategie.

Voortgangsrapportage NPRES/PBL

In lijn met de afspraken met NPRES leveren we iedere twee jaar een voortgangsrapportage over de voortgang van onze RES. Onderdeel hiervan is een rapportage over de voortgang in de verkennings- en zoekgebieden voor duurzame elektriciteit, over de toepassing van duurzame warmtebronnen en over de koppelingen met andere opgaven en dilemma's in de zoekgebieden. Het NPRES werkt samen met onder andere PBL en RVO aan de harmonisatie van de rekensystematiek van de RESsen. Dit kan leiden tot wijzigingen in de weergave van de voortgang.

1.2 UITGANGSPUNTEN EN REIKWIJDTE VAN HET UITVOERINGSPLAN

Uitgangspunten
De ambitie en de afspraken in de RES 1.0 en de 28 Afspraken voor de Toekomst zijn leidend voor het uitvoeringsplan.

Reikwijdte
Dit uitvoeringsplan gaat over de werkzaamheden van het RES projectteam ten aanzien van:

- grootschalige opwek van duurzame elektriciteit, inclusief de infrastructuur;
- de bovenlokale afstemming op winning en verdeling van duurzame warmte, inclusief de daarvoor benodigde infrastructuur.

We werken integraal op regionaal niveau door de RES te verbinden met de andere opgaven van de Groene Metropoolregio.

Dit uitvoeringsplan geldt voor de periode 2023 tot en met 2030.

Van, voor en door de regio
'Van, voor en door de regio' blijft ook in RES 2.0 het motto. Dat laten we zien in onze onderlinge samenwerking, in onze wijze van communiceren en zorgvuldige participatie. Wij zijn transparant en navolgbaar en wegen per vraagstuk af hoe we participatie het beste vorm kunnen geven. We zorgen ervoor dat inwoners en stakeholders weten waaraan en hoe zij mee kunnen denken of doen en op welk niveau (regionaal, lokaal). We zorgen zo voor een klimaat waarin partnerschappen op duurzame energie kunnen ontstaan.

2. OPGAVEN RES 2.0

De komende tijd richten wij ons op het actualiseren en aanscherpen van de RES 1.0 naar een RES 2.0. Tegelijkertijd realiseren we op lokaal niveau projecten. Deze projecten bevinden zich in uiteenlopende fases.

Hierbij zijn de volgende uitgangspunten essentieel:

1. **Er geldt lokale autonomie voor gemeenten waar dat kan en we benutten de kracht van de regio waar dat moet.**
2. **We frustreren zo min mogelijk lopende processen. Dit houdt bijvoorbeeld in dat initiatiefnemers de regie houden. Ook richten we het proces zo in dat een voortvarende aanpak geborgd blijft.**

2.1 PERSPECTIEF VOOR ELEKTRICITEIT

Het RES-bod van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is 1,62 TWh (RES 1.0). De gemeenten zien mogelijkheden voor 1,15 TWh uit zonne-energie (0,66 TWh met zonnevelden en 0,49 TWh grootschalig zon op dak) en 0,47 TWh aan windenergie (situatie voorjaar 2021). Per februari 2021 was 0,12 TWh gerealiseerd. Wanneer we kijken naar het op te stellen vermogen (MW), dan komt 89% van het bod in de RES 1.0 tot stand door zon (zonnevelden en grootschalig zon op dak) en 11% door de realisatie van windturbines. Het huidige bod laat een goede ontwikkeling zien, maar leidt nog tot teveel disbalans op en inefficiënt gebruik van het net. In de RES 2.0 werken we daarom toe naar een betere wind-zonverhouding.

Extra zoekgebieden wind

Om de wind-zonverhouding te verbeteren hebben we in de RES 1.0 een globale verkenning uitgevoerd naar kansrijke gebieden voor extra windturbines. Deze gebieden zijn geen onderdeel van het bod in de RES 1.0. Via een milieueffectrapportage (PlanMER) wordt duidelijk in hoeverre de 1,62 TWh ontwikkeld kan worden binnen de aangewezen zoekgebieden. Ook geeft dit onderzoek inzicht in de mogelijkheden voor extra zoekgebieden voor de opwekking van windenergie. Via deze extra zoekgebieden kan de balans tussen wind- en zonne-energie worden verbeterd.

Ruimtelijke afspraken
In de RES 1.0 zijn zes richtinggevende ruimtelijke afspraken vastgesteld. De afspraken zijn bedoeld om natuur te behouden en overlast voor inwoners te beperken. Ook geven ze duidelijkheid aan initiatiefnemers van nieuwe zon- en windprojecten. De RES-deelnemers werken de ruimtelijke afspraken uit en borgen ze in beleid of afwegingskaders. We versterken de ruimtelijke onderbouwing van de RES. Daarmee kunnen RES-deelnemers ook gezamenlijk afwegingen maken over nieuwe locaties buiten de zoekgebieden. We komen tot een gezamenlijke aanpak en criteria hoe we omgaan met windlocaties buiten de RES zoek- en verkenningsgebieden.

Versnelling energietransitie
Het Rijk zet in op versnelling van de energietransitie en verhoogt de doelstelling voor grootschalige duurzame elektriciteit op land in 2030 van 35TWh naar 55 TWh. Op dit moment onderzoekt een NPRES werkgroep wat dit betekent voor de RESsen. Vooralsnog wordt geen hogere bijdrage gevraagd omdat alle RESsen samen 55 TWh kunnen bijdragen. Het betekent dat we als RES in 2030 minimaal de ambitie van 1,62 TWh dienen te realiseren.

Urgent vraagstuk elekricteitsinfrastructuur
De huidige (ontwikkeling van) de energie-infrastructuur kan de ontwikkeling van nieuwe elektriciteitsvragers en de opwekking van duurzame elektriciteit niet bijhouden. Op provinciaal en RES regioniveau is het belangrijk samen te kijken naar een goede verdeling, fasering en prioritering van projecten.

Wat is het doel?
In de RES 2.0 werken we gezamenlijk toe naar de volgende doelen:

1. We realiseren het bod van 1,62 TWh en streven naar een betere verdeling tussen zon en wind. Daarvoor programmeren we de duurzame-energieopwek gezamenlijk, in samenhang met het regionale energiesysteem.

2. We realiseren een integraal programma waarin duurzame energieopwek, energievragers en infrastructuur in samenhang gepogrammeerd worden

3. We verankeren de RES 1.0 en RES 2.0 in het omgevingsbeleid. Daarbij streven we naar lokaal eigendom.

4. We geven inzicht in de voortgang en bereikte resultaten via monitoring en verantwoording.

2.2 PERSPECTIEF VOOR WARMTE

De RES 1.0 legt een eerste basis voor het (sub)regionale warmteverdelingsvraagstuk van komende jaren, die we richting RES 2.0 moeten versterken en doorontwikkelen. We blijven de komende tijd in gesprek met de gemeenten over de ontwikkeling van de Transitievisies Warmte (TVW's) en hoe de TVW's zich verhouden tot de Regionale (infra)Structuur Warmte (RSW).

Match tussen vraag en aanbod
In de RES 2.0 actualiseren we de behoefte aan, en het aanbod van bovenlokale warmte en gaan we in op de match tussen vraag en aanbod: welke warmtebronnen zijn nu nog onbenut (of niet optimaal benut) en welke bronnen moeten opschalen om de warmtetransitie uit te kunnen voeren? Wat is ervoor nodig om een onbenutte bron te gebruiken, en hoe zou de opschaling van reeds bestaande warmtebronnen eruitzien? Wie pakt welke rol op binnen de uitvoering daarvan? We werken toe naar een (sub) regionale bronnenstrategie die zich richt op de behoefte zoals onder andere beschreven in de gemeentelijke TVW's. Daarbij verwerken we nieuwe inzichten uit lopend onderzoek, zoals het rijksprogramma SCAN (onderzoek naar de potentie van geothermie) en het landelijk programma aquathermie. Ook nemen we de impact mee van het zich ontwikkelende wettelijk kader (de Wet Collectieve Warmte, en relevante initiatieven, met name de ontwikkeling van het Gelders WarmteInfrabedrijf (GWIB).

De impact van de inzet van duurzame warmte op de elektriciteitsbehoefte
Tot slot slaan we met integraal programmeren de brug tussen warmte en elektriciteit. De inzet van warmtebronnen vermindert de behoefte aan elektriciteit. Echter duurzame warmtebronnen zoals geothermie en aquathermie hebben vaak wél elektriciteit nodig. Vanuit de warmtetransitie in de gebouwde omgeving is dus een zekere vraagbehoefte te verwachten naar duurzame elektriciteit. Niet alleen voor de bestaande woningvoorraad, maar zeker ook voor de verstedelijkingsopgave binnen de regio de komende jaren.

Wat is het doel?
Het hoofddoel van het spoor warmte is:
We actualiseren de RSW en daar waar sprake is van schaarste realiseren we een gedragen en efficiënte structuur voor het verdelingsvraagstuk (RSW) van bovenlokale duurzame warmtebronnen binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen, uitgewerkt in samenhang met de lokale warmteplannen en overige RES-opgaven.

Om deze RSW uit te werken, geven we invulling aan drie subdoelen:

1. Er is een goede samenhang en aansluiting tussen de regio (RSW) en gemeenten (TVW's).

2. We borgen een langjarige structurele samenwerking (tussen overheden en betrokken stakeholders) rond de regionale warmte-opgave, met in 2023 duidelijkheid over de rolverdeling in die samenwerking.

3. Er komt een uitgewerkte set van afspraken voor het regionale warmteverdelingsvraagstuk, om vraag en aanbod van duurzame warmte te matchen. Daarbij maken we inzichtelijk wat de inzet van duurzame warmte betekent voor het elektriciteitsvraagstuk.

3. WAT GAAN WE DOEN?

Om de genoemde doelen uit hoofdstuk 2 voor elektriciteit en warmte te realiseren, werken we aan de volgende resultaten.

3.1 RESULTATEN ELEKTRICITEIT

1. **We realiseren het bod van 1,62 TWh en streven naar een betere verdeling tussen zon en wind. Daarvoor programmeren we de duurzame-energieopwek gezamenlijk, in samenhang met het regionale energiesysteem.**

- We vertalen de resterende en eventuele nieuwe ambities in concretere en mogelijk ook nieuwe zoekgebieden.
- We maken een procesvoorstel/-stappenplan voor initiatieven buiten zoekgebieden: hoe komen nieuwe initiatieven op de RES-tafel.
- We maken een procesvoorstel/-stappenplan hoe we omgaan bij keuze deelnemer om niet tot invulling te komen van zoekgebieden en/of projecten (escalatieplan).
- Gemeenten en het regionaal projectteam RES gaan in gesprek over nieuwe zoekgebieden en verwachtingen over en weer.
- We maken een voorstel om alle zoekgebieden, locaties en projecten te prioriteren en faseren, in samenhang met de beschikbare en geplande netcapaciteit.
- We komen tot procesafspraken over het verdelen/compenseren van de lusten en de lasten.
- We organiseren omgevingsdialogen en participatie op regio niveau om de regionale stakeholders te betrekken.
- We bieden een doorkijk van 2030 tot en met 2050

2. **We realiseren een integraal programma waarin duurzame energieopwek, energievragers en infrastructuur in samenhang geprogrammeerd worden.**

- We richten een projectgroep Energiesysteem in met als doel het verhogen van de systeem efficiëntie van het bod en de samenhang tussen projecten.
- We maken een plan van aanpak voor Integraal Programmeren voor de regio, waarin het proces van Integraal Programmeren wordt beschreven inclusief de samenwerkingsvorm, de rollen en benodigde capaciteit.
- We maken een overzicht van de projecten en ontwikkelingen in duurzame energie opwek, warmte en benodigde energie-infrastructuur in de regio.
- We betrekken gemeenten bij het vaststellen van afwegingscriteria; welke projecten hebben wel, of juist geen, prioriteit? We werken aan de ambtelijke en bestuurlijke voorbereiding voor het vaststellen van die afwegingscriteria, die uiteindelijk gebruikt worden om de energie-infrastructuur projecten te prioriteren en te plannen in de tijd.
- We organiseren werksessies om de keuzes in het energiesysteem te bespreken.
- We participeren in de stuurgroep en werkgroep van GEIS en brengen de ervaringen in vanuit het RES perspectief.
- We zoeken de samenwerking op binnen de Groene Metropoolregio met andere opgaven die raken aan de ruimtelijke puzzel en het energiesysteem, zoals de verstedelijkingsstrategie. We zijn ook de verbinding richting provincie en Rijksoverheid.

3. We verankeren de RES in omgevingsbeleid. Daarbij streven we naar lokaal eigendom.

- Alle deelnemers borgen de RES in hun omgevingsbeleid (omgevingsvisie, windvisie en omgevingsplan/ omgevingsverordening).
- De RES is onder de omgevingswet een vrijwillig programma. Hiervoor geldt een planMER plicht. We voeren een regionale planMER uit. De regionale planMER draagt bij aan borging van de afspraken in de RES 1.0 en is een invulling van planMER plicht voor de RES 2.0. Het projectteam RES GMR werkt aan de inhoudelijke uitwerking van het planMER, evenals de voorbereiding voor de besluitvorming in de regio, in samenspraak met het Ambtelijk Platform Circulaire Regio (APCR). Ook de beantwoording van de zienswijzen is opgepakt door het projectteam RES GMR.
- Met behulp van de expertpool van het NPRES heeft een onderzoek plaats gevonden hoe de planMER en de RES bij kunnen dragen aan versnelling van de vergunningverlening: welk detailniveau van de planMER en de RES draagt hier aan bij. Aan de hand van dit onderzoek komt een voorstel voor het detailniveau van de RES.
- We kiezen gezamenlijk welke rol gemeenten en provincie spelen bij het realiseren van lokaal eigenaarschap en zeggenschap. We verankeren het streven naar lokaal eigenaarschap in gemeentelijk en provinciaal beleid.
- Er komt een voorstel en afspraken over hoe de RES verder wordt verankerd in het omgevingsbeleid en welke instrumenten daarvoor ingezet kunnen worden.

4. We geven inzicht in de voortgang en bereikte resultaten via monitoring en verantwoording.

-
- De uitkomsten van de monitoring presenteren we twee keer per jaar en we spreken bestuurlijk af hoe om te gaan met de uitkomsten van de monitoring.
- Elke twee jaar wordt een voortgangsrapportage opgeleverd.

3.2 RESULTATEN WARMTE

1. **Er is een goede samenhang en aansluiting tussen de regio (RSW) en gemeenten (TVW's).**

- We actualiseren de Regionale Structuur(visie) Warmte, afgestemd op lokale warmteplannen en aangrenzende RES-regio's. Daarbij wordt ook gekeken naar de waterstof-infrastructuur.
- We actualiseren de warmte-atlas, ontwikkelen een regionale bronnenstrategie en de daarbij benodigde warmte-infrastructuur.
- We bepalen de impact van de inzet van warmtebronnen op de vraag naar elektriciteit.

2. **We borgen een langjarige structurele samenwerking (tussen overheden en betrokken stakeholders) rond de regionale warmte-opgave, met in 2023 duidelijkheid over de rolverdeling in die samenwerking..**

- Er komt een strategische notitie met spelregels rond het warmteverdelingsvraagstuk (inclusief strategie voor regionale lobby ten behoeve van het. handelingsperspectief).
- We behartigen de regionale belangen op provinciaal en nationaal niveau, waaronder het realiseren van onderzoeken naar boringen voor geothermie en de impact van nieuwe wet- en regelgeving in de warmtetransitie

3. **Er komt een uitgewerkte set van afspraken voor het regionale warmteverdelingsvraagstuk.**

- We maken een regionale position paper over de rol van de RES
- Er komt een strategische notitie over de impact van het GWIB op de RES-regio. De vraag-aanbod-infrastructuur voor warmte wordt op regioniveau verbonden met het elektriciteitsvraagstuk. Daarin:
  - Wordt de impact van nationale ontwikkelingen meegenomen.
  - Zijn actuele onderzoeksresultaten (o.a. geothermie, aquathermie) verwerkt.
  - Zijn cross-overs in beeld gebracht ten behoeve van slimme en efficiënte verbindingen.

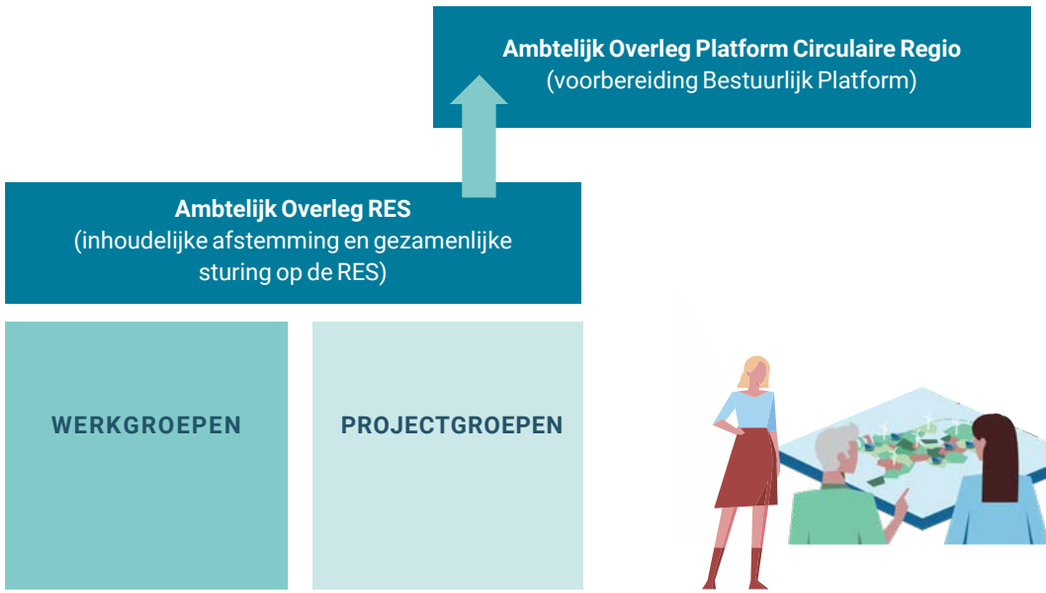
4. **We geven inzicht in de voortgang van de warmtetransitie en bereikte resultaten via monitoring en verantwoording.**

- De uitkomsten van de monitoring presenteren jaarlijks en we spreken bestuurlijk af hoe om te gaan met de uitkomsten van de monitoring.
- Elke twee jaar wordt een voortgangsrapportage opgeleverd.

4. SAMENWERKING

De RES is van, voor en door de regio. Dat komt tot uiting in de uitvoering op verschillende schaalniveaus (lokaal, bovenlokaal, regionaal en bovenregionaal) die gezamenlijk de resultaten van de RES vormen. Het komt tot uiting in onze wijze van communiceren en participeren. En het komt tot uiting in de manier waarop we het proces sturen en activiteiten uitvoeren op regioniveau.

4.1 SAMENWERKING DEELNEMERS RES

4.1.1 Ambtelijke samenwerking

Samenwerking op regionale opgave in werkgroepen en projectgroepen
Op regioniveau werken deelnemers aan de RES in werkgroepen en projectgroepen. Daardoor kunnen we taken slim verdelen en houden we de vaart erin. De groepen werken duidelijk aangegeven vraagstukken uit of bereiden een vraagstuk voor. De groepen zijn samengesteld op basis van expertise. Ze worden geleid en ondersteund door een lid van het regionaal projectteam RES.

Samen afstemmen en sturing geven aan de RES via het Ambtelijk Platform Circulaire Regio
Het Ambtelijk Platform Circulaire Regio bereidt het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio voor. We streven ernaar in een eerdere fase de stukken bedoeld voor gesprek of besluitvorming op het Bestuurlijk Platform Circulaire Regio, zo goed mogelijk samen uit te werken en voor te bespreken. Daardoor kan het Ambtelijke Platform Circulaire Regio zich focussen op de voorbereiding van het bestuurlijk gesprek.

Community of Practice
De Community of Practice bespreekt vraagstukken en casussen die in de regio spelen. De CoP is voor de participatie- en communicatieadviseurs en de klimaatcoördinatoren en andere relevante/betrokken collega's zijn ook welkom.

4.1.2 Bestuurlijke samenwerking

Bestuurlijk Platform Circulaire Regio
De bestuurlijke afstemming tussen de deelnemende overheden (gemeenten, provincie, waterschappen) en de netwerkbeheerder (Liander) vindt plaats in het Bestuurlijke Platform Circulaire Regio. Daarnaast wordt hier getoetst of stukken kunnen worden doorgeleid naar de colleges/dagelijks besturen (DB's) van deelnemende gemeenten, waterschappen en provincie. Besluitvorming vindt altijd plaats door deelnemende overheden op de voor hen gebruikelijke wijze.

Voorbereiding Bestuurlijk Platform
Het Bestuurlijk Platform wordt ambtelijk voorbereid in het Ambtelijk Platform Circulaire Regio. Het regionaal projectteam RES en de vertegenwoordigers van het Ambtelijk Platform zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de voorbereiding van bestuurlijke voorstellen.

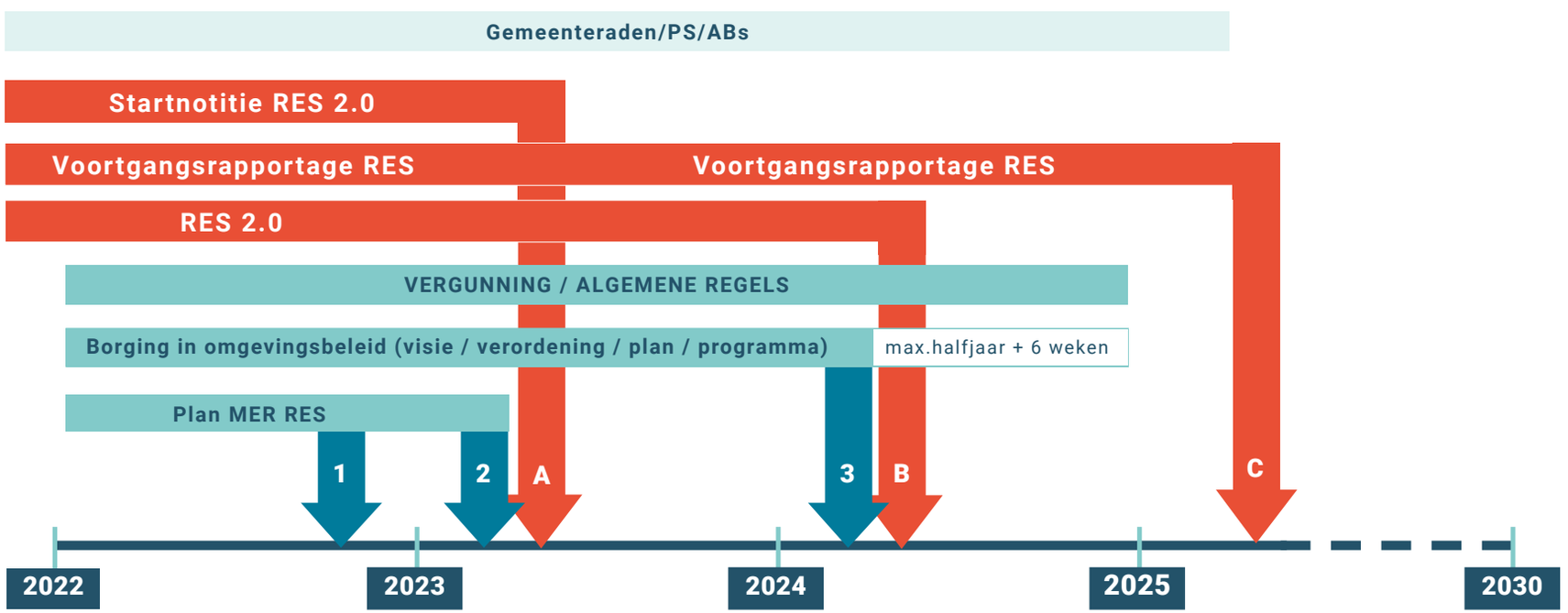

4.1.3 Bestuurlijke besluitvorming

Besluitvorming door deelnemende overheden vindt altijd plaats op de voor hen gebruikelijke wijze. Voor de RES zijn vijf besluitvormingstrajecten voorzien:

- UVP RES (Colleges)
- Voortgangsrapportage RES 2023 (Colleges)
- Plan-MER RES (Colleges met zienswijzen Raden en Staten)
- Raadsinformatiebrief RES-proces 2.0. (Raden en Staten)
- RES 2.0 (Raden en Staten)

De gemeenteraden en Provinciale Staten (PS) hebben een rol in de borging van de RES in het omgevingsbeleid. Daarnaast hebben gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen Besturen (AB's) een rol in het inhoudelijk vormgeven van de RES 2.0 door hiervoor kaders te stellen en daarover te besluiten.

Rol gemeenteraden/PS/AB's in besluitvormingstraject bij borging RES in omgevingsbeleid
Gemeenteraden, Provinciale Staten (PS) en Algemeen Besturen (AB's) spelen een rol in de borging van de RES in het omgevingsbeleid:

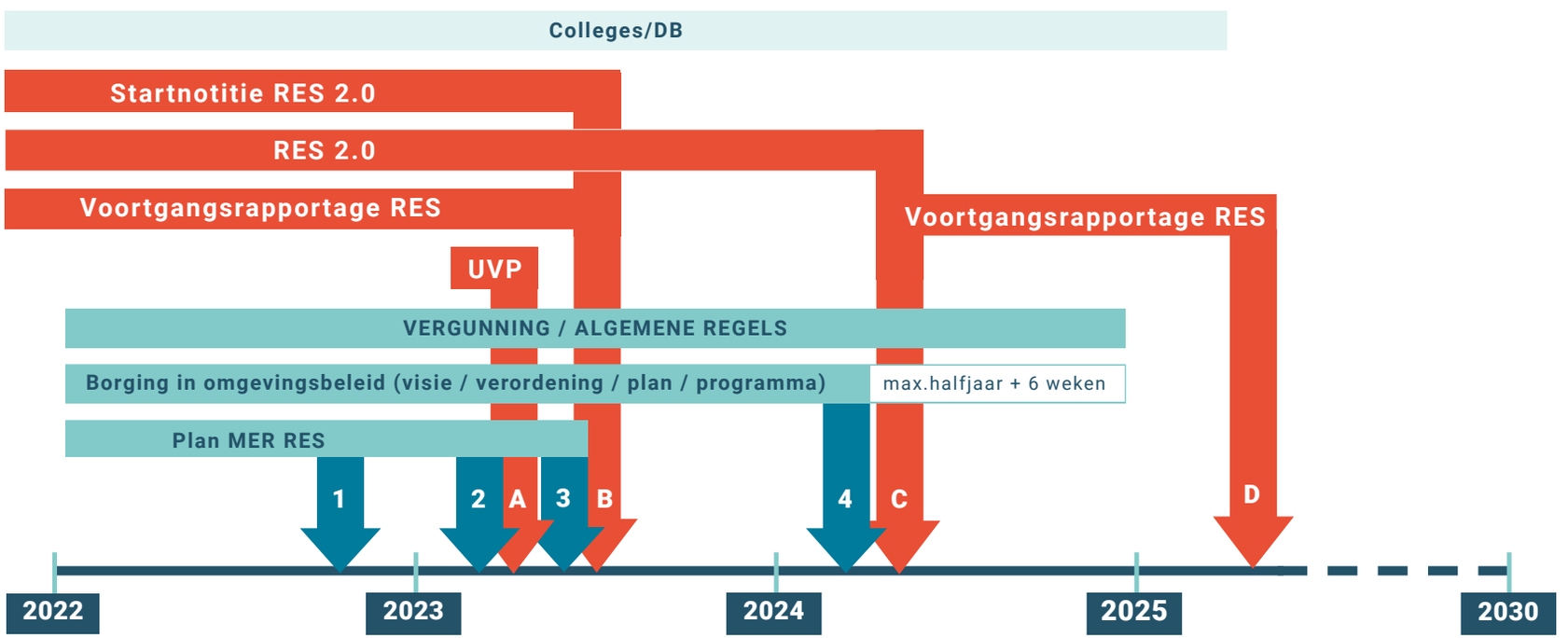
1. Plan MER – ter informatie (Q2 2023).
2. Rol gemeenteraad/ PS in borging omgevingsvisie/plan/ verordening (verschilt per overheid).

De RES 1.0 kan geborgd worden in het omgevingsbeleid van de deelnemers. De RES 2.0 zal onder de omgevingswet een vrijwillig programma zijn. Deze is zelfbindend voor de overheden.

Rol gemeenteraden/PS/AB's in besluitvormingstraject RES
A. Besluit over budget 2024 e.v. (begroting GMR) (Q4 – 2023)
B. Geïnformeerd over voortgang RES, Proces RES 2.0 en PlanMER RES (Q2 2023)
C. Besluit over RES 2.0 (Q1/2 2024)
D. Geïnformeerd over voortgang RES (Q2 – 2025)

Informatievoorziening gemeenteraden/PS/AB's
Met de regio-agendacommissie stemmen we af hoe de gemeenteraden in de Groene Metropoolregio goed geïnformeerd en betrokken kunnen worden bij de RES als geheel en op de besluitvormingstrajecten. We streven naar bundeling van raadsinformatiebijeenkomsten of andere voorzieningen voor de RES met de andere opgaven van de Groene Metropoolregio. Dit met het oog op eenduidigheid en om onnodige belasting van raadsleden te voorkomen. Bijeenkomsten met 'deelregio's' behoren ook tot de mogelijkheden.

Bij de informatiebijeenkomsten voor de RES nodigen wij ook de AB- en PS-leden uit. De informatievoorziening voor PS-leden en de AB-leden loopt via de griffie of via de gebruikelijke weg binnen het waterschap.

Rol colleges/DB's bij borging RES in omgevingsbeleid
De rol van colleges en DB's bij borging van de RES is als volgt:

1. Collegevoorstel en besluit ter kennisname plan MER en Raads/Stateninformatiebrief PlanMER (Q2 2023).
2. Rol colleges in borging omgevingsvisie/plan/ verordening (verschilt per overheid) en evt. in regionaal programma (uiterlijk Q1 2024).

Rol colleges/DB's in besluitvormingstraject RES 2.0

1. Collegevoorstel en besluit (Q2 2023) instemmen met UVP en voorstellen aan gemeenteraden budget RES bij begroting.
2. Collegevoorstel en besluit (Q2 2023) voortgangsrapportage RES + raads/ stateninformatiebrief. Collegevoorstel en besluit (Q1/2 2024) instemmen met raadsvoorstel om RES 2.0 vast te stellen.

4.1.4 Samenwerking met de samenleving

Het regionaal projectteam RES vult samen met de betrokken participatie- en communicatieadviseurs de beleidsparticipatie in. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de participatie op lokaal beleid en projectparticipatie.

4.2 REGIONAAL PROJECTTEAM RES

Onderdeel van de Groene Metropoolregio
De RES-opgave en het regionaal projectteam RES zijn ondergebracht in de opgave Circulaire regio van de Groene Metropoolregio. De opgavemanager Circulaire regio is de ambtelijk opdrachtgever van de RES. De bestuurlijk trekker RES is de bestuurlijk opdrachtgever van de RES. Het regionaal projectteam faciliteert de regionale samenwerking in proces en inhoudelijk.

4.3 SAMENWERKEN VANUIT EEN VERHAAL

We communiceren over de RES richting deelnemers, stakeholders en inwoners vanuit het communicatieframe. We communiceren vanuit één kernboodschap voor een heldere lijn:

In 2030 willen we 55% minder CO2 uitstoten dan in 1990, zoals afgesproken in het Nationaal Klimaatakkoord en het Gelders Energie Akkoord. Een belangrijke stap hierin is het overschakelen van fossiele energie naar duurzame energie. Bijvoorbeeld via zonnevelden, windturbines of warmte uit de bodem. Hiervoor is ook nieuwe infrastructuur nodig, zoals meer kabels voor stroom en warmtenetten. Dat houdt niet op bij de gemeentegrens. Daarom werken 16 gemeenten, provincie Gelderland, 3 waterschappen en de netbeheerder Liander in deze regio samen aan een Regionale Energie Strategie (RES)

We communiceren dit vanuit de volgende uitgangspunten:

- **Transparant en navolgbaar**
  We publiceren tussentijdse conclusies, kaarten en bevindingen op de website van de RES. We zijn helder over het proces, informatie is makkelijk te vinden en wordt aangeboden op begrijpelijke wijze.

- **Uitnodigend**
  We zijn uitnodigend naar maatschappelijke organisaties en bedrijven, maar ook naar andere geïnteresseerden zoals betrokken inwoners, raadsleden en jongeren om de RES te volgen en mee te praten over regionale onderwerpen.

- **Ruimte voor (andere) geluiden**
  We bieden ruimte voor geluiden vanuit betrokken organisaties en bedrijven om zo de verschillende opvattingen in beeld te krijgen. Dat doen we ook als die niet in lijn zijn met de RES-plannen zoals die op dat moment op tafel liggen.

- **We communiceren positief, brengen de kansen in beeld**
  De plannen voor de energietransitie zijn haalbaar!

4.4 SAMENWERKING BOVENREGIONAAL

Het regionaal projectteam RES zorgt voor bovenregionale afstemming zowel op inhoud als proces zoals afstemming met NPRES, EZK, RWS, binnen de afstemmingstafel van het Gelders Energieakkoord en de Gelderse Klankbordgroep Warmte.

5. BUDGET

Om de ambities, afspraken en resultaten te halen is een stabiel en volledig bezet projectteam binnen de Regio noodzakelijk. Het bestaande projectteam heeft de afgelopen jaren gewerkt en ervaring opgedaan met de werkzaamheden en de dynamiek welke komt kijken bij de uitvoering en actualiteit van de RES.

Het projectteam is als volgt bezet:
Procesregisseur
Projectleiders: Ruimte, Elektriciteit en Warmte
Projectmedewerkers: Bestuur en Participatie/ communicatie
Procesondersteuner
Adviseurs van Provincie en Liander
Het team zal tot en met maart 2024 aangevuld worden met een Warmteprocesbegeleider.

Om de 28 afspraken uit de RES 1.0 te waarborgen, in te kunnen spelen op ontwikkelingen en de RES-organisatie op de huidige voet voort te zetten is de volgende bezetting (inclusief kosten (prijspeil 2024) nodig. Het voorliggende UVP kan met deze basis worden uitgevoerd.

Begroting

Procesregisseur	€ 190.000
Projectleider Ruimte	€ 110.000
Projectleider Warmte	€ 110.000
Projectleider Elektriciteit	€ 110.000
Participatie en communicatie	€ 90.000
Bestuurlijke trajecten	€ 90.000
Procesondersteuning	€ 80.000
Teamlid Provincie	in kind
Teamlid Liander	in kind
Onderzoek en ondersteuning	€ 200.000
Totaal	€ 980.000
Rijksbijdrage	€ 537.250
Gemeentelijke bijdrage	€ 442.750
Bijdrage per inwoner	€ 0,58

Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Ontwikkelingen forensische geneeskunde

Adviseur	: M. Jansma
Portefeuillehouder	: T. van der Pas
Datum	: 4 juli 2023

Aan de Raad

Inleiding
De forensische geneeskunde zorgt voor een objectief medisch oordeel over doodsoorzakan, letstels van slachtoffers en de gezondheidstoestand van verdachten en daders. Deze medische discipline staat ten dienste van gemeenten, politie en justitie.

Landelijk is er een tekort aan forensisch artsen. De vijf GGD'en in Oost-Nederland hebben een plan gemaakt om een situatie waarin geen forensisch arts beschikbaar is ('code zwart'), te voorkómen.

Bijgevoegde raadsinformatiebrief, opgesteld door de directie van VVGM/GGD, licht de ontwikkelingen rondom deze pilot toe. Daarnaast bevat zij informatie over de noodprocedures ingeval er geen forensisch arts beschikbaar is.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage
Raadsinformatiebrief forensische geneeskunde

MEMO

Datum : 05 juni 2023

Aan : Algemeen Bestuur

Van : Directie VGGM

Betreft : Raadsinformatiebrief forensische geneeskunde

Aanleiding
"Forensische geneeskunde is voor velen onzichtbaar, maar voor hen die het nodig hebben van onschatbare waarde. De forensische geneeskunde zorgt voor een objectief medisch oordeel over doodsoorzaken, letsels van slachtoffers en de gezondheidstoestand van verdachten en daders. Deze unieke medische discipline staat ten dienste van gemeenten, politie en justitie. De forensische geneeskunde is van groot maatschappelijk belang: het levert een bijdrage aan het (straf)recht, de openbare orde en is een belangrijke pijler van de publieke gezondheid[1]".

Landelijk is er een tekort aan forensisch artsen. Al langer vragen de GGD'en aan het Rijk om extra te investeren in forensische geneeskunde. Helaas heeft het Rijk daar vooralsnog onvoldoende ruimte voor geboden, waardoor alle regio's met dit tekort aan forensisch artsen kampen. GGD Gelderland-Midden merkt dit tekort dagelijks in haar bedrijfsvoering waardoor de opdracht voor 24/7 beschikbaarheid van een forensisch arts bijna onmogelijk is om in te vullen. De kans op het niet beschikbaar hebben van een forensisch arts is reëel en heeft in mei dit jaar tot een dieptepunt geleid met één dag "code zwart". Code zwart betekent dat er geen forensisch arts beschikbaar is. De gevolgen hiervan zijn groot, met name voor de betrokken mensen die op dat moment een forensisch arts nodig hebben. Het is erg spijtig dat we ons nu in een situatie bevinden waarin soms geen forensisch arts beschikbaar is.

Om zo veel als mogelijk een code zwart te voorkomen, is het noodzakelijk om tot een andere organisatie van de taken rondom forensische geneeskunde te komen. De 5 GGD'en in Oost-Nederland (Gelderland-Zuid, Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente) werken samen aan een bovenregionale organisatie voor de uitvoering van forensische taken. Op donderdag 1 juni jl. is een artikel verschenen in De Gelderlander over forensische zorg in Oost-Nederland.

De pilot
Vooruitlopend op de bovenregionale samenwerking in Oost-Nederland is het voornemen om te werken in vier in plaats van zes werkgebieden. De noodzaak is ingegeven door de huidige overbelasting van forensisch artsen, de krapte en het niet rondkrijgen van de roosters. Om dit mogelijk te maken, werken wij met taakdifferentiatie waardoor forensisch artsen een groter gebied kunnen bedienen. Door de werkgebieden aan te passen, willen wij de werkdruk van forensisch artsen verlagen door hen vooral in te zetten op specialistische taken. Wij zetten verpleegkundigen en basisartsen in voor onder andere bloedproeven en medische zorg voor arrestanten.

Helaas heeft de Bijzondere Ondernemingsraad die gevormd is voor de bovenregionale samenwerking forensische geneeskunde met 5 GGD'en nog geen instemming verleend aan de pilot met 4 werkgebieden die op 1 juni jl. zou ingaan. Dit betekent dat wij in Gelderland-Midden vooralsnog blijven werken in ons huidige werkgebied en volgens het huidige rooster. Het huidige rooster heeft nog veel openstaande diensten in de komende periode door het tekort aan forensisch artsen.

Wij hebben de Inspectie voor Gezondheid en Jeugd, de politie en het Openbaar Ministerie van de situatie op de hoogte gesteld dat het deze zomer vaker kan voorkomen dat er periodes zijn met onvoldoende artsen.

[1] Bron: Forensische geneeskunde - GGD GHOR Nederland

Noodprocedures bij “code zwart”
In samenwerking met politie en Openbaar Ministerie zijn noodprocedures opgesteld. Wij hebben artsen in de regio geïnformeerd hoe zij moeten handelen indien geen forensisch arts beschikbaar is in Gelderland-Midden.

- Bij euthanasie wordt vooraf overlegd wanneer dit plaatsvindt. Hiermee houden we zo veel als mogelijk rekening met de beschikbaarheid van een forensisch arts. Mocht dat toch niet lukken, dan kan de euthanasie wel plaatsvinden met toestemming van het Openbaar Ministerie. De lijkschouw wordt uitgesteld tot een later moment.

- Wij hebben artsen in de regio geïnformeerd dat zij bij een lijkschouw niet-natuurlijk overlijden contact opnemen met de meldkamer politie indien geen forensisch arts beschikbaar is in Gelderland-Midden. De politie is hiervan reeds op de hoogte gebracht en zal, afhankelijk van de eerste bevindingen van de behandelend arts, de verdere stappen bepalen; bijvoorbeeld wie ter plaatse gaat of dat er wordt gewacht op de volgende dienst van de forensisch arts.

- Met het Openbaar Ministerie, Forensische Opsporing en Zeden van de politie zijn afspraken gemaakt over hoe te handelen bij benodigde forensisch medische expertise indien geen forensisch arts beschikbaar is. Hiervoor is een noodplan voor zedenonderzoeken opgesteld.

Vervolg op korte termijn
Om de druk op de forensische geneeskunde te verlagen, proberen wij zo snel als mogelijk de vragen van de Bijzondere Ondernemingsraad te beantwoorden waardoor zij wel kunnen instemmen met de 4 werkgebieden. Tegelijkertijd proberen we “code zwart” zoveel mogelijk te voorkomen en werken we samen met buurt regio’s (ook buiten de samenwerking Oost-Nederland) om het rooster 24/7 gevuld te krijgen.

Besluitenlijst 1.2 Raadsvergadering

Datum	16-05-2023
Tijd	21:00 - 22:00
Locatie	Raadszaal
Voorzitter	E. Weststeijn
Aanwezigen	Mevrouw Weststeijn (voorzitter, mevrouw Jansen en de heren Blokland, De Jonge en Van Gorkum (R74), mevrouw Hupkes en de heer Diepenbroek (BGR), de heren Jansen en Van den Akker (PAK) de heer Breeuwsma (PAK, vanaf agendapunt 8), mevrouw Van der Pas (wethouder), de heer Warmerdam (wethouder) en de heer Schaap (Griffier).
Toelichting	Openbare raadsvergadering in de raadszaal van het gemeentehuis. De vergadering is terug te zien via de website van de gemeente: www.rozendaal.nl.

1 Opening

De voorzitter opent de vergadering en verwelkomt de aanwezigen. Zij deelt mee dat bericht van verhindering is ontvangen van de heer Van Ooik en laat vervolgens weten dat er een amendement in voorbereiding is. In verband hiermee schorst zij de vergadering.

Na een korte schorsing wordt de vergadering heropend.

2 Vaststellen agenda

De agenda wordt overeenkomstig het voorliggende concept vastgesteld.

3 Ingekomen stukken, terugkoppeling uit gemeenschappelijke regelingen en overige mededelingen

Ingekomen stukken:
Er zijn geen opmerkingen over de lijst van ingekomen stukken.

Terugkoppeling uit de gemeenschappelijke regelingen:

- Mw. Hupkes over de regioreis van Groene metropoolregio.
- Mw. Weststeijn over het Webinar inzake het regioarrangement Novex. Zij zegt toe de link naar het webinar toe te sturen.

Overige mededelingen:
Er zijn geen overige mededelingen.

4 **Voortgang opvang Oekraïense vluchtelingen**

Mevrouw Weststeijn geeft een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de opvang van Oekrainers.

5 **Besluitenlijst van de raadsvergadering van 28 maart 2023**

De besluitenlijst van de raadsvergadering van 28 maart 2023 wordt overeenkomstig het voorliggende concept vastgesteld.

6 **Lijst van Moties en toezeggingen (MOT-lijst)**

Er zijn geen opmerkingen over de MOT-lijst.

7 **Onderzoek geloofsbrieven en beslissen over tijdelijke toelating als raadslid (vervanging in verband met ziekte)**

Overeenkomstig het voorstel worden, bij acclamatie, mevrouw Hupkes, de heer Blokland en de heer Jansen benoemd tot leden van de commissie van onderzoek van de geloofsbrieven. De voorzitter schorst vervolgens de vergadering.

Na de schorsing laat mevrouw Hupkes, namens de commissie van onderzoek, weten dat de geloofsbrieven van de heer Breeuwsma zijn onderzocht en in orde bevonden, waarna overeenkomstig het voorstel de heer Breeuwsma wordt toegelaten als lid van de gemeenteraad van Rozendaal, ter tijdelijke vervanging van de heer Van Ooik.

8 **Afleggen verklaring en belofte tijdelijk nieuw raadslid**

In handen van de voorzitter legt de heer Breeuwsma de verklaring en belofte af.

9 **Rechtmatigheidsverantwoording boekjaar 2023 en volgend**

Overeenkomstig het voorstel wordt unaniem besloten om vast te stellen:

- De Financiële verordening 2023 gemeente Rozendaal
- De Controleverordening Rozendaal 2023
- Het Controleprotocol 2023
- De Verordening Controlecommissie 2023
- Het Treasurystatuut Rozendaal 2023

10 **Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen**

Overeenkomstig het voorstel wordt unaniem besloten om de verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Rozendaal 2023 vast te stellen.

11 Jaarrekeningen en begrotingen diverse samenwerkingsverbanden

Ter vergadering is namens de fracties van BGR, R'74 en het PAK een amendement op het voorstel ingediend. Het amendement is unaniem aangenomen.

Overeenkomstig het geamendeerde voorstel is vervolgens unaniem besloten om:

1. Kennis te nemen van de jaarrekeningen en -verslagen van de ODRA, het Gelders Archief, de MGR SDCG en de GMRAN.
2. Kennis te nemen van conceptbegrotingen 2024-2027 van de ODRA, het Gelders Archief, de MGR SDCG, de BVO DRAN en de GMRAN.
3. Geen zienswijze indienen bij de bovengenoemd ontvangen concept-jaarrekeningen en concept-begrotingen, met uitzondering van de concept-begroting van de Groene Metropoolregio.

Op voorstel van de voorzitter wordt vervolgens afgesproken dat het college met een concept-voorstel komt inzake de ontwerp-begroting van de Groene Metropoolregio voor de raadsvergadering van 4 juli 2023.

Afschriften van het amendement en het geamendeerde besluit zijn als bijlage bij dit agendapunt gevoegd.

12 Wijziging Modulair Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland

Unaniem wordt overeenkomstig het voorstel besloten om geen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze op het wijzigingsbesluit van de Gemeenschappelijke Regeling Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Centraal Gelderland (MGR).

13 Rondvraag

Er is geen gebruik gemaakt van de rondvraag.

14 Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering.

Antwoorden op vragen Raadsvergadering 16 mei 2023

Gemeente ROZENDAAL

Fractie	V/A	Vraag en antwoord
BGR	V	**3. Raadsinformatiebrief Bijdrage Pinkenberg:** • Het raadsbesluit bevatte nog een 3e punt, een garantiestelling van € 13.000. Is deze ingetrokken? • Eén van de voorwaarden voor het krediet was het afdekken van verontreinigde grond. Wordt die nu inderdaad afgedekt?
	A	1) De garantiestelling is niet ingetrokken. Op dit moment wordt er geen gebruik gemaakt van de garantiestelling. 2) De verontreinigde grond wordt in de komende renovatiefase afgedekt.
R'74	V	**3. Ingekomen Stukken (VNG ledenbrief uitvoeringsmiddelen energietransitie)** De aanvraag uitvoeringsmiddelen energietransitie diende voor 28 april jl. door de gemeente te zijn gedaan, conform het gestelde in de VNG-ledenbrief dd. 19 april (zie ingekomen stukken raad). • Kunt u aangeven of deze aanvraag tijdig is ingediend en om welk bedrag dit gaat? • Is dit bedrag geoormerkt en is het duidelijk wat de randvoorwaarden zijn ten aanzien van tijdsbestek van uitvoering en de aard van de door de rijksoverheid beoogde uitvoeringsmiddelen?
	A	De CDOKE subsidie is tijdig ingediend en op 19 april jl. is inmiddels de bevestiging ontvangen van de toekenning van de CDOKE subsidie voor Rozendaal a 267.744,- euro De CDOKE subsidie is bedoeld voor de extra inzet of inhuur voor klimaat en -energietransitie. Voor Rozendaal is voor de jaren 2023-2025 achtereenvolgens € 88.446, € 89.248 en € 90.050 beschikbaar. De subsidie mag gebruikt worden voor de loonkosten voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid in een van de volgende sectoren: • Gebouwde omgeving • Elektriciteit

Fractie	V/A	Vraag en antwoord
		• Mobiliteit • Industrie • Overig klimaat- en energiebeleid
BGR	V	**<u>11. Begroting GMRAN</u>** GMRAN AB/DB heeft bepaald dat de inwonerbijdrage voor de circulaire regio met ingang van 2024 moet toenemen vanwege RES en de in hun ogen onvoldoende overheidsfinanciering en geeft aan dat gemeenten deze kunnen financieren uit de CDOKE. • Wordt hier het budgetrecht van de Gemeenteraad geraakt? • Is dit een aanpassing van de opgave overeenkomst die nog geen jaar loopt?
	A	• Bij dit agendapunt ligt de begrotingsbijstelling van de GMRAN voor aan de raad in het kader van het budgetrecht van de raad bij gemeenschappelijke regelingen. De raad heeft daarmee de mogelijkheid om zienswijzen in te dienen op de voorliggende conceptbegroting. Deze zienswijzen kunnen worden meegenomen in de uiteindelijke vaststelling van de begroting. We onderschrijven de voorgestelde versterking van de RES en stellen daarom voor hier geen zienswijze voor in te dienen. • Dit is geen aanpassing van de opgaveovereenkomst, maar een uitwerking van een onderdeel daarvan. Over de wijze van inzet van de CDOKE-gelden informeren we u rond het zomerreces. Daarbij zal ook rekening worden gehouden met deze begrotingswijziging.
R'74	V	**<u>11. Jaarrekeningen en begrotingen diverse samenwerkingsverbanden</u>** • Over de jaarrekening 2022 van de Economic Board wordt geen ambtelijk advies gegeven. Is daar een reden voor? • We constateren dat de EB door de continuïteitsreserve zakt met een fors verlies van 75k in 2022. Moeten we hier geen zienswijze over indienen?

Fractie	V/A	Vraag en antwoord
		• Bij het Doelgroepenvervoer zien we een forse stijging in 2023 voor de Gemeente Rozendaal van € 32.000. Dat is bijna € 20 verhoging per inwoner. Zien onze inwoners de meerwaarde van het nieuwe 'zero-emissie' beleid? • En gaan er niet nog meer stijgingen in de toekomst ontstaan bij dit samenwerkingsverband?
	A	• Er is geen ambtelijk advies gegeven over The Economic Board, omdat erbij de begroting 2022 al rekening is gehouden met een verlies van € 69.000. Dit bedrag was het "gespaarde" bedrag van de voorgaande jaren. Dit is overschreden met € 5.400. • Wij lopen hier geen financieel risico omdat onze bijdrage een € 1 blijft en de begroting hierop is aangepast. • De kostenstijging in 2023 is niet volledig toe te wijzen aan de zero-emissie maar ook de verhoogde brandstofkosten en de enorme inflatie spelen hier mee. De inwoners van Rozendaal hebben de afgelopen jaren meer gebruik gemaakt van het aanbod van de BVO DRAN. Dit zorgt voor een verhoging in de bijdrage. Tenslotte zorgt het zero-emissie beleid voor een schonere lucht en daar hebben alle inwoners van Rozendaal profijt van. • De komende jaren verwacht de BVO DRAN een aanzienlijke kostenstijging door de investeringen in de zero-emissie voertuigen. Het zal blijken uit de begroting van 2025-2028 of er nog meer kostenstijging gaat plaatsvinden. Vooralsnog lijkt alles meegenomen te zijn.

Lijst van Moties en Toezeggingen (MOT) gemeenteraad Rozendaal (versie 6 juni 2023)

In de MOT-lijst worden naast de toezeggingen gedaan in de raads- en commissievergadering, ook de aanvaarde raadsmoties meegenomen

Moties

Datum indiening	Raad	Onderwerp	Strekking motie	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling

Toezeggingen

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
31-5-2022	Raad	Groenvisie	Om in 2023 te komen met een ge-update versie van de groenvisie aangaande de in de commissie besproken onderwerpen.	Warmerdam	Een voorstel ter aanscherping van de groenvisie is gepland voor de raadsvergadering van 4 juli 2023 Voorstel: van de lijst afvoeren	4 juli 2023
12-7-2022	Raad	Zonnewand langs de A-12	Mogelijkheden bezien of een zonnewand achter de Del kan worden meegenomen in de gesprekken met Rijkswaterstaat, Arnhem en Rheden over het gedeelte langs de berg Heideweg.	Warmerdam	Per Raadsinformatiebrief in aanloop naar de raadsvergadering van 4 juli wordt de raad geïnformeerd over de uitvoerbaarheid van de zonnewand. Voorstel: van de lijst afvoeren	4 juli 2023
27-9-2022	Commissie	GMR: Looptijd regionale agenda	Om in het AB mee te nemen dat de voorkeur van de raad van Rozendaal ten aanzien van de looptijd van de regionale agenda op dit moment, ook voor de toekomst, uitgaat naar een periode van twee in plaats van vier jaar.	Weststeijn	Bij gelegenheid, maar in ieder geval in de aanloop naar de volgende regionale agenda/het eerstvolgende actualiseringsmoment, zal de portefeuillehouder dit in het AB vermelden.	3e kwartaal 2023
1-11-22	Raad	Verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen (het gemeentehuis)	Om, zodra het advies van de provincie is ontvangen met een concreet plan te komen.	Warmerdam	Een voorstel betreffende de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed is voorzien voor de raad van 26 september 2023.	26-9-2023

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
13-12-22	Commissie	Uitwerking nadere regels, voortvloeiend uit de WMO-verordening	Om de mogelijkheden om aan te sluiten op een gezamenlijke raads-informatiebijeenkomst voor Rheden en Rozendaal over de nadere regels, voortvloeiend uit de WMO-verordening mee te nemen in de gesprekken met Rheden over het Sociaal Domein.	Van der Pas	Het vaststellen van nadere regels is een bevoegdheid van het college, hierover wordt geen aparte raadsbijeenkomst gehouden. Wel kan dit onderwerp worden meegenomen in een bredere raadsbijeenkomst over het sociaal domein. Raadsleden van Rozendaal kunnen altijd raadsvergaderingen van gemeente Rheden bijwonen, deze zijn openbaar. In de toekomst kan er sprake zijn van onderwerpen waarover portefeuillehouders van beide gemeenten samen besluiten een gezamenlijke informatieve bijeenkomst te houden. Op dit moment is dit nog niet aan de orde. Na de zomer plannen we een informatieve raadsbijeenkomst voor raadsleden van Rozendaal.	26-9-2023
14-02-2023	Raad	Terugkoppeling uit gemeenschappelijke regelingen: Groene Metropoolregio	Om de suggestie over het opknippen van de besluitvorming, over de verordenende bevoegdheid, in simpele en verdergaande besluiten, mee te nemen in het AB	Weststeijn	Wordt bij gelegenheid in het AB meegenomen.	3e kwartaal 2023

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
28-03-23	Commissie	De slechte staat van het wegdek op het Rhedense gedeelte van het in het Fietspadenplan opgenomen traject	Om de raad te informeren als er nadere informatie is over het overleg met Rheden hierover.	Warmerdam	Fietspad blijkt eigendom van Natuurmonumenten, maar in beheer bij Rheden. Partijen overleggen nog hoe dit aan te pakken.	26-9-23
28-03-23	Commissie	De evaluatie van de verkeersmaatregelen op de Kerklaan.	Om daar in de eerstvolgende vergadering of in een raadsinformatiebrief op terug te komen.	Warmerdam	Per Raadsinformatiebrief in aanloop naar de raadsvergadering van 16 mei is de raad geïnformeerd over de uitkomsten van de evaluatie en vervolgacties. Voorstel: van de lijst afvoeren	4-7-23
28-03-23	Commissie	Het Koersdocument Sociaal Domein van de gemeente Rheden	Om na te gaan of en zo ja, op welke wijze, Rozendaal hierbij betrokken kan worden.	Van der Pas	Het gesprek met Rheden is hierover gestart. Rheden schrijft het document voor de eigen gemeente, niet voor Rozendaal. Dit is in overeenstemming met de lopende afspraken tussen onze gemeenten.	Mei 2023
16 mei 2023	Commissie	Raadsinformatiebrief Clientervaringsonder-zoek WMO en Jeugd	Om Jaarlijks aan de raad te rapporteren wat de verbeterpunten zijn.	Van der Pas	Komt jaarlijks terug Voorstel van de lijst afvoeren	4-7-23
16 mei 2023	Commissie	Raadsinformatiebrief over de bijdrage aan Openluchttheater De Pinkenberg	De zorg over de veiligheid en toekomstbestendigheid van het Theater mee te nemen in de gesprekken die hierover met Rheden worden gevoerd.	Van der Pas	De veiligheid en toekomstbestendigheid van het openluchttheater wordt meegenomen in de gesprekken met de gemeente Rheden.	Voor aanvang volgende fase renovatie

Datum indiening	Raad/ commissie	Onderwerp	Toezegging	Portefeuillehouder	Status/voortgang	Planning afhandeling
16 mei 2023	Commissie	Wegdek Beekhuizenseweg	De gaten in het wegdek van de Beekhuizenseweg worden binnenkort gerepareerd.	Warmerdam	Het wegdek is inmiddels gerepareerd. Voorstel: Van de lijst afvoeren.	4-7-23
16 mei 2023	Raad	Webinar regioarrangement	Om de link naar het webinar door te sturen	Weststeijn	De link naar het webinar is terug te zien in de leesmap voor de raad van 4 juli 2023. https://www.groenemetropoolregio.nl/actueel/het-regio-arrangement/ Voorstel: van de lijst afvoeren	4 -7-23

Nota bene: De in rood aangegeven status/voortgang c.q. planning afhandeling is gewijzigd ten opzichte van het in de voorgaande raadsvergadering overgelegde overzicht.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Jaarstukken 2022

Adviseur	: Diana Blagdan	**Datum B&W**	: 6 juni 2023
Programma	: Alle	**Datum Raad**	: 4 juli 2023
Portefeuillehouder	: Simon Warmerdam	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Hierbij biedt het college u de jaarrstukken 2022 aan. Daarmee legt het college verantwoording af over de behaalde resultaten in 2022 en de financiële gevolgen hiervan. De jaarrekening sluit met een postief saldo van € 448.380.

In het jaar 2022 hebben we in moeten spelen op twee crisissen. Te weten de eindfase van Coronapandemie en de oorlog tussen de Oekraïne en Rusland. Ondanks dat is het gelukt om veel van degestelde doelen te bereiken.

Het positieve jaarrekening resultaat is grotendeels te danken aan het resultaat dat is behaald door het afsluiten van de grondexploitatie van de Del. Een grote tegenvaller in het jaarrekening resultaat is het Sociaal Domein. We zien dat wij hier structureel te weinig geld voor hebben in de begroting. Verder is het resultaat ontstaan door vele plussen en minnen welke terug te vinden zijn in de jaarstuk stukken. De accountant heeft de stukken beoordeeld en is voornemens een goedkeurende verklaring af te geven na behandeling in de raad.
Hieronder doet het college een voorstel voor het bestemmen van het positieve jaarrekeningresultaat 2022.

Gevraagde beslissing
1. De jaarstukken 2022 (jaarverslag en jaarrekening) vast te stellen.
2. In te stemmen met de onderstaande bestemming van het jaarrekeningresultaat ad. € 448.380:
   - € 259.132 reserve kapitaallasten voor de school;
   - € 105.000 reserve energietransitie (conform turap 2022);
   - € 84.248 reserve Sociaal Domein.
3. Kennis te nemen van het accountsverslag behorende bij de jaarstukken 2022.

Wat willen we bereiken?
Met de jaarstukken 2022 legt het college verantwoording af aan uw raad ten aanzien van de behaalde resultaten over 2022. Na een akkoord op de gevraagde beslissing door de raad kunnen de stukken met de controleverklaring ter verantwoording worden verstuurd aan de provincie.

Argumenten

1. *A) De meeste voorgenomen doelstellingen in 2022 zijn gehaald*
   We hebben in 2022 een groot deel van onze ambities en doelstellingen bereikt. Ondanks de crisissen, die veel van ons gevergd hebben. Wij hebben grote stappen gezet binnen het digitale werken. Ook in het sociale en fysieke domein is weer veel bereikt.

   B) De jaarrekening kent een positief resultaat.
   Met namen de afsluiting van de grondexploitatie De Del zorgt voor een positief resultaat.

2. *De voorgestelde beslissing ten aanzien van de bestemming is gebaseerd op eerdere beslissingen en de noodzaak van het versterken van de reserve sociaal domein*.
   - Het behaalde resultaat van de grondexploitatie de Del wordt conform afspraak toegevoegd Reserve kapitaallasten voor de school.
   - In de turap 2022 is besloten om € 105.000 toe te voegen aan de Reserve energietransitie. Door de recent beschikbaar gekomen middelen vanuit het Rijk wordt bij de begroting 2024-2027 bekeken in hoeverre deze middelen nog nodig zijn om de doelstellingen te behalen.
   - De afgelopen jaren is er extra geld vanuit de Reserve sociaal domein nodig geweest. Ook in de toekomst zijn risico's niet uit te sluiten. Het voorstel van het college is dan ook om deze bestemmingsreserve met het restant van het jaarrekeningresultaat aan te vullen.

3. De financiële beheersing is verbeterd, waardoor er minder overschrijdingen zijn ten nadele van de begrotingsrechtmatigheid. De accountant constateert geen fouten en de onzekerheden blijven onder de tolerantiegrens. Wij mogen dan ook na de besluitvorming in de raad een goedkeurende verklaring op rechtmatigheid en getrouwbeeld verwachten van de accountant. Het accountantsverslag is toegevoegd als bijlage bij dit raadsvoorstel.

Kanttekeningen
Ondanks het positief resultaat zien wij steeds kleiner wordende financiële speelruimte voor de gemeente Rozendaal. De verplichte taken nemen echter toe.

Het proces om tot een goedkeurende controleverklaring van de accountant te komen is dit jaar gewijzigd, waarbij de accountant tekent na gvaststelling van de jaarstukken door de raad. Het accountantsverslag en de concept controleverklaring vindt u in de bijlagen bij dit raadsvoorstel.

Wat gaan we daarvoor doen?
Na vaststelling van de jaarstukken 2022 door de raad worden deze gepubliceerd via de website.

a) Planning
Conform de eis worden de jaarstukken 2022 voor 15 juli naar de Provincie Gelderland en het Rijk (via CBS) verzonden.

b) Evaluatie
Zoals ieder jaar wordt de totstandkoming van de jaarstukken geevalueerd door het college.

c) Participatie en communicatie
Niet van toepassing

d) Publicatie verplicht?
Ja, de jaarstukken worden gepubliceerd op de website van de gemeente Rozendaal.

Wat mag het kosten?
Niet van toepassing

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)
1. Jaarstukken 2022
2. Accountantsverslag
3. Concept Controleverklaring

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Jaarstukken 2022

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023

Besluit:

1. De jaarstukken 2022 (jaarrekening en jaarrekening) vast te stellen.
2. In te stemmen met de onderstaande bestemming van het jaarrekeningresultaat ad. € 448.380:
   - € 259.132 reserve kapitaallasten voor de school;
   - € 105.000 reserve energietransitie (conform turap 2022);
   - € 84.248 reserve Sociaal Domein.
3. Kennis te nemen van het accountsverslag en de controleverklaring behorende bij de jaarstukken 2022.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 4 juli 2022

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Gemeente ROZENDAAL

Jaarverslag en Jaarrekening 2022

Voorwoord

Voor u ligt het gecombineerde jaarverslag en jaarrekening voor 2022, waarin wij verslag doen en verantwoording afleggen aan de raad en onze inwoners over het voorbije jaar.

De eerste helft van 2022 werd gekenmerkt door een geleidelijke terugkeer naar een samenleving waarbij corona een mildere vorm aannam. Het dagelijks leven werd weer redelijk zoals wij gewend waren. Desondanks hebben wij nog te maken gehad met kort en langdurig ziekteverzuim als gevolg van corona onder onze medewerkers, raad en college. In februari werden wij opgeschrikt door het uitbreken van de oorlog in Oekraïne en de vraag om opvang van vluchtelingen.

De tweede helft van 2022 kan worden gekenmerkt door een terugkeer naar de normale gang van zaken met de gebruikelijke grote en kleine mee- en tegenvallers. Tegelijkertijd werd een begin gemaakt met de voorbereidingen van het project Opvang Oekraïners Rozendaal.

Ondanks een lastige start hebben wij de plannen grotendeels waar kunnen maken en sluiten we het jaar af met een beter resultaat dan begroot. Dit komt door een gunstig saldo van onvoorziene incidentele baten en lasten en de opbrengst van de exploitatie van de Del.

Op 16 maart was er (wederom) een hoge opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen. Samen met de goed gevulde kieslijsten wijst dit op een solide en krachtige democratie en een hoge mate van betrokkenheid bij de gemeente. Op 30 maart 2022 is de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Het Coalitieakkoord 2022-2026 van de partijen Rosendael ’74 en PAK met de titel ‘Daadkrachtig werken aan een duurzame toekomst’ geeft richting aan de inspanningen in de komende jaren.

Verder is er het afgelopen jaar hard gewerkt om onze doelen te realiseren. Hierbij een greep uit de behaalde resultaten.

Fysiek domein
- De verkeersmaatregelen om de Kerklaan-Beekhuizenseweg veiliger te maken zijn afgerond.
- De raden van Rheden en Rozendaal stemde in met het Masterplan Veluwezoom en Uitvoeringsprogramma en er is een start gemaakt met de uitvoering.
- Het fietspad vanaf de begraafplaats tot aan de Kluizenaarsweg is gerenoveerd.
- Het verbreed gemeentelijk rioleringsplan is vastgesteld.
- De nieuwe Groenvisie 2022-2026 geeft houvast voor onze inzet op een groene, klimaat adaptieve en bio diverse omgeving.
- We hebben voldaan aan onze huisvestingsplicht voor statushouders, door de huisvesting van zeven statushouders.
- De grondexploitatie de Del is afgesloten met een positief resultaat.

Sociaal domein
- Er is een plan van aanpak voor de bestedingen Nationaal Programma Onderwijs vastgesteld.
- De uitvoering van subsidieregelingen in het sociaal domein is efficiënter ingericht, met minder administratieve lasten.

Duurzaamheid en de energietransitie
- Er is een uitvoeringsagenda voor de energietransitie opgesteld, waarvan de uitvoering volop loopt.
- Er zijn belangrijke stappen gezet in de buurt uitvoeringsplannen voor de warmtetransitie, samen met bewoners en de werkgroep duurzaamheid.
- Drieëntwintig huishoudens hebben de eenmalige energietoeslag ontvangen.

Veiligheid
Er is en nieuw integraalveiligheidsbeleid vastgesteld.

Bestuur en interne organisatie

- Er is een nieuw vergadermodel voor de raad en commissie ontwikkeld, met nieuwe Reglementen van Orde.
- Er heeft een tweede ronde Buurt aan Tafelgesprekken plaatsgevonden.
- Met de uitvoering van de Digitale Agenda 2022-2023 en onder andere de aanschaf van een nieuw Document Management Systeem en een nieuwe website, is een belangrijke digitaliseringsslag gemaakt.
- De rapportages vanuit de P&C-cyclus zijn verder doorontwikkeld en worden steeds leesbaarder en overzichtelijker.
- Er is een nieuwe visie op dienstverlening opgesteld en onze publieksdienstverlening is doorontwikkeld, met mogelijkheden voor digitale dienstverlening en andere openingstijden in combinatie met werken op afspraak en de introductie van 'huisbezoeken' (service aan huis);
- Het organisatieontwikkelingstraject is voortgezet en er is voor alle domeinen in kaart gebracht wat structureel nodig is voor een toekomstbestendige organisatie.

Deze resultaten hadden we niet bereikt zonder de inzet van onze betrokken medewerkers en de samenwerking met uw raad. Ook de samenwerking met andere gemeenten in Gemeenschappelijke Regelingen is van belang gebleken. Bij diverse activiteiten zien wij een actieve participatie van inwoners. Wij zullen dit samenspel de komende jaren hard nodig hebben. Want de financiële resultaten over 2022 zijn weliswaar positief, maar het is de vraag in hoeverre dat structureel is. Hoewel wij in vergelijking met andere gemeenten nog steeds een ruime reserve hebben, zien we dat deze niet onuitputtelijk is, zeker gezien de wensen die er nog liggen. Dit betekent dat we de komende periode scherp aan de wind moeten blijven varen om een solide en toekomstbestendige toekomst voor Rozendaal te borgen.

Wij vertrouwen erop dat wij door een constructieve samenwerking met uw raad blijvend kunnen werken aan een gezond en toekomstbestendig Rozendaal.

6 juni 2023

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
Bas Pelgrum

de burgemeester,
Ester Weststeijn

Inhoudsopgave

OPBOUW EN LEESWIJZER VAN DE JAARSTUKKEN 2022 5

HET JAARVERSLAG 6

PROGRAMMAVERANTWOORDING 2022 7

Programma 0: Bestuur en ondersteuning 8
Programma 1: Veiligheid 13
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat 15
Programma 3: Economie 17
Programma 4: Onderwijs 18
Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie 20
Programma 6: Sociaal domein 22
Programma 7: Volksgezondheid en milieu 27
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 29
Bijlage wettelijke beleidsindicatoren 31

PARAGRAFEN 36

Paragraaf 1 Lokale heffingen 37
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 39
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen 50
Paragraaf 4 Financiering 53
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 55
Paragraaf 6 Verbonden partijen 59
Paragraaf 7 Grondbeleid 64
Paragraaf 8 Wet open overheid 65
Paragraaf 9 Informatieveiligheid en privacy 66

DE JAARREKENING 69

Balans per 31 december 2022 70
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022 72
Overzicht (lopende) investeringen en kredieten 75
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling per 31 december 2022 78
Toelichting op de balans 81
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen 85

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT) 87

SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA) 89

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT 96

Opbouw en leeswijzer van de Jaarstukken 2022

Jaarverslag

Het Jaarverslag 2022 bestaat uit twee delen:
A. programmaverantwoording;
B. paragrafen.

A. Programmaverantwoording

In de programma´s wordt per beleidsonderdeel een uiteenzetting gegeven over het gevoerde beleid en is er daarnaast een analyse op de cijfermatige verschillen opgenomen.
De opzet van deze jaarrekening sluit zoveel mogelijk aan op de begroting. In de opzet is aan de hand van de 3 W - vragen de relatie gelegd naar de primitieve begroting (begroting vóór wijzigingen).

Wat wilden we bereiken?
Bij de eerste W-vraag: 'wat wilden we bereiken' is de doelstelling uit de programmabegroting voor 2021 overgenomen.
Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?
Bij de beantwoording van deze vraag wordt aan de hand van de voornemens uit de begroting ingegaan op de realisatie en implicaties.
Wat heeft het gekost?
De laatste W - vraag 'wat heeft het gekost?' wordt toegelicht op de volgende wijze:

- De gerealiseerde baten en lasten en het saldo (het resultaat) van het programma in vergelijking met de primitieve begroting en de begroting na wijziging.
- Een toelichting op de cijfermatige afwijkingen tussen de realisatie en de begroting na wijziging.

Daarnaast zijn de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves per programma in de financiële tabel opgenomen.

In de financiële tabellen is soms sprake van afrondingsverschillen van € 1 doordat de cijfers achter de komma niet getoond worden.

Beleidsindicatoren en verbonden partijen
Bij elk programma horen de wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren en een vermelding van de ontwikkelingen van de relevante verbonden partijen over het afgelopen jaar. De beleidsindicatoren worden in een overzichtelijke Bijlage per programma beschreven. De ontwikkelingen voor de verbonden partijen worden – eveneens per programma – beschreven in de paragraaf Verbonden partijen.

B. Paragrafen

In de paragrafen worden vanuit een dwarsverband op de programma's diverse onderwerpen, vooral op het vlak van de bedrijfsvoering, behandeld. Er zijn zeven voorgeschreven paragrafen waarvan op hoofdlijnen zowel de uitkomsten als de financiële afwijkingen (waar van toepassing) nader worden toegelicht.

Jaarrekening

In de jaarrekening wordt een toelichting gegeven op het overzicht van baten en lasten. Tevens bevat deze een recapitulatieoverzicht waarin de totalen per programma zijn opgenomen van:

- de werkelijke cijfers van 2021;
- primitieve begroting van 2022;
- de begroting na wijziging van 2022;
- de werkelijke cijfers van 2022;
- het saldo van 2022.

Daarnaast bevat de jaarrekening de balans met toelichting en is de bijlage in verband met 'Single information, Single audit' (SiSa) opgenomen alsmede de controleverklaring van de accountant.

Het jaarverslag

Programmaverantwoording 2022

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

- Op efficiënte, transparante en democratische wijze laten functioneren van het gemeentebestuur.
- Werken aan een toekomstbestendige organisatie via een organisatie-ontwikkeltraject.
- Door goede samenwerking in de regio invloed houden op regionale ontwikkelingen met lokale effecten.
- Een open bestuursstijl, door in te zetten op (burger)participatie, het benutten van de kracht van onze lokale samenleving en door een zorgvuldige en transparante wijze van informatieverstrekking.
- Correcte, klantgerichte en in toenemende mate digitale dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven.
- Uitvoering geven aan de Digitale Agenda 2022-2023.
- De privacy van persoonsgegevens en de informatieveiligheid borgen (zie ook paragraaf 8 informatieveiligheid).
- Het zorgdragen van een goed financieel beheer (zie ook paragraaf 5 Bedrijfsvoering).

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Bestuur & democratie

- Op 16 maart 2022 hebben gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. De (wederom) hoge opkomst van 80% en de goed gevulde kieslijsten bij alle drie de partijen wijst op een solide en krachtige democratie en een hoge mate van betrokkenheid bij de gemeente. Op 30 maart 2023 is de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Het Coalitieakkoord 2022-2026 van de partijen Rosendael ’74 en PAK ‘Daadkrachtig werken aan een duurzame toekomst’ vormt de basis voor de meerjarenprogrammabegroting. De raad heeft op 19 april twee wethouders benoemd. We namen afscheid van wethouder Logemann (met het uitreiken van een Rozendaalse zilveren erepenning). De raad benoemde mevrouw Van der Pas als nieuwe wethouder. Wethouder Warmerdam zet zijn rol binnen het college voort.
- In 2022 zijn een drietal raadsinformatieavonden georganiseerd als inwerkprogramma voor de nieuwe raads- en commissieleden. Eén van deze avonden stond in het teken van integriteit, samen met de gemeenteraad van Westervoort. Deze sessies hebben geholpen om de nieuwe raads- en commissieleden snel op vlieghoogte te krijgen en ondersteunen bovendien de onderlinge samenwerking en teamvorming.
- In samenwerking met een werkgroep uit de gemeenteraad is een nieuw vergadermodel voor de raad en commissie ontwikkeld. Op 13 december 2022 heeft de raad de daarbij behorende vernieuwde Reglementen van Orde voor raad en commissie vastgesteld. Het nieuwe model brengt onder meer een scherpere scheiding aan tussen de raadscommissie (bedoeld voor beeldvorming en opiniëring) en de raadsvergaderingen (gericht op oordeels- en besluitvorming). Afgesproken is om het nieuwe vergadermodel na een half jaar te evalueren.
- Het (nieuwe) college van B&W heeft op een ‘heidag’ in september 2022 geïnvesteerd in het doordenken van de uitvoering van het nieuwe coalitieakkoord en in een stevige samenwerking daarbij als team. Gedurende het jaar vinden met regelmaat strategische B&W-sessies plaats om inhoudelijke thema’s te doordenken. Daarmee is ook het college onderdeel van een ‘lerende organisatie’.

Rechtsbescherming:

De algemene wet bestuursrecht schrijft voor of en zo ja op welke wijze inwoners bezwaar kunnen maken tegen een besluit van de gemeente. De gemeente heeft een onafhankelijke adviescommissie voor de behandeling van bezwaarschriften. In 2022 heeft de commissie naar aanleiding van een vijftal hoorzittingen advies uitgebracht aan het gemeentebestuur over de afdoening van de betreffende bezwaarschriften.

Toekomstbestendige organisatie

- Het organisatieontwikkelingstraject met klant-, resultaat- en samenwerkingsgerichtheid als leidende sturingsprincipes is in 2022 voortgezet, onder meer via intervisiebijeenkomsten. Ook hebben we extra ruimte gecreëerd voor opleidingswensen van medewerkers, na een (meerjarige) periode waarin weinig ruimte, tijd en/of gelegenheid was voor individuele opleidingen.
- De huidige begroting en de afgelopen Kadernota zijn voorbeelden van de verbeterslag die we maken in de P&C-cyclus. De teksten zijn puntiger en meer resultaatgericht. In 2022 zijn ook de Tussenrapportages en Jaarstukken in deze verbeterslag meegenomen.

- Wij hebben voor de versterking van het opdrachtgeverschap in 2022 vooral de inzet gericht op de ontwikkeling van de belangrijkste uitbestede taken: het sociaal domein (via de gemeente Rheden) en onderdelen van de bedrijfsvoering bij De Connectie. Dit heeft geleid tot versterking van de noodzakelijke kennis en kunde binnen de organisatie (informatiemanagement en regisseur sociaal domein) om dat opdrachtgeverschap in te kunnen vullen.
- In 2022 is voor de verschillende 'domeinen' waaruit onze organisatie bestaat in kaart gebracht wat structureel nodig is voor een toekomstbestendige organisatie. Op onderdelen zijn stappen gezet in mens, organisatie, digitale ondersteuning en huisvesting/arbo. De belangrijkste stappen uit 2022 zijn het versterken van de regierol (opdrachtgeverschap) sociaal domein, versterken van de capaciteit op het i-domein, formatie-uitbreiding op secretariële taken/representatie en de aanschaf van nieuw (gebruikt) meubilair. Op 18 oktober heeft een bespreking met de raad plaatsgevonden over de domein-specifieke benadering die het college hiervoor hanteert en de stappen die daarin nog nodig zijn.

Constructieve partner in de regio
- De gemeente Rozendaal neemt deel aan een aantal Verbonden Partijen. Deze worden genoemd in Paragraaf 6. Inhoudelijk komen deze samenwerkingsverbanden aan de orde in het programma waar de inhoudelijke raakvlakken liggen.
- Voor wat betreft de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GMRAN) is 2022 het eerste jaar waarin we werken vanuit de nieuwe Regionale Agenda met een looptijd van twee jaar. In het najaar van 2022 heeft de raad ingestemd met de Opgave-overeenkomsten voor het jaar 2023. Voor Rozendaal zijn met name de Opgave Groene Groei, met daarin de Woondeal 2.0 en de Opgave Ontspannen Regio van belang, met daarin het speerpunt 'groen-blauw raamwerk'. Zie daarvoor programma 8.

Open bestuursstijl
- Vanuit de wens tot sterke en structurele verbinding tussen gemeente en gemeenschap zetten we onverminderd in op (burger)participatie en het benutten van de kracht van onze lokale samenleving. In 2022 kreeg dit onder andere vorm in een 2e ronde Buurt aan Tafel-gesprekken in het najaar. In 2023 evalueren we deze tweede ronde. Ook in diverse projecten zijn inwoners betrokken om mee te denken en mee te werken. Voorbeelden hiervan uit 2022 zijn onder meer de participatie bij de Buurtuitvoeringsplannen Warmtetransitie en de evaluatie van de verkeersmaatregelen op de Kerklaan/Beekhuizenseweg samen met omwonenden.
- Burgerparticipatie bij een omgevingsaanvraag is een belangrijk doel van de komende Omgevingswet. De aanpak daarvoor is dan ook onderdeel van de implementatie van die Omgevingswet, Programma 8. Wegens uitstel van de invoering van de Omgevingswet hebben we het lokale participatiebeleid en de Inspraakverordening vooralsnog niet herzien. Ons voornemen om de kaders voor burgerparticipatie verder te verhelderen en professionaliseren gaat nadrukkelijk om méér dan de Omgevingswet en ruimtelijke processen alleen: het betreft participatie en inspraak in alle vormen en alle beleidsterreinen en projecten.
- Een open overheid vraagt ook een digitaal toegankelijke overheid. We hebben in 2022, op basis van de Digitale Agenda 2022 – 2023, geïnvesteerd in een nieuwe website. Daarbij zijn de digitoegankelijkheidsnormen betrokken. Ook is met de aanschaf en implementatie van een document management systeem (DMS) een belangrijke voorwaarde ingevuld om te kunnen voldoen aan nieuwe normen op het vlak van openbaarheid (Wet open overheid/Woo, als opvolger van de Wob).

Dienstverlening en Burgerzaken
- *Klantgerichte dienstverlening*: in 2021 is het project dienstverlening gestart, met het doel om de kwaliteit voor het eerstelijns contact tussen de inwoners, bedrijven of instellingen en de gemeente te onderzoeken en verbetervoorstellen te doen. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten zijn daarbij leidend geweest:
    - We willen de kwaliteit van onze dienstverlening (verder) verbeteren.
    - We willen (beter) inspelen op (digitaal) gebruiksgemak en aansluiten bij de ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen in digitale dienstverlening.
    - We willen (meer) maatwerk leveren voor onze klanten in het eerstelijns contact.
    - We willen ons personeel doelmatig inzetten.
- In 2022 heeft dit project geresulteerd in een nieuwe Visie op dienstverlening, die het college van B&W op 6 december heeft vastgesteld en waarover de raad per raadsinformatiebrief is geïnformeerd. De Visie op dienstverlening gaat uit van een 'Rozendaalse balans' tussen nabijheid en flexibiliteit. Ook is het

Kwaliteitshandvest geactualiseerd. Meest merkbare effect voor inwoners, bedrijven en instellingen in onze gemeenten is een aantal wijzigingen in onze dienstverlening, waaronder nieuwe digitale mogelijkheden, andere openingstijden in combinatie met werken op afspraak en de introductie van 'huisbezoeken' (service aan huis). Om de interne werkprocessen te verbeteren en de klantgerichter tot dienst te kunnen zijn hebben we in 2022 een digitaal afsprakensysteem aangeschaft en geïmplementeerd.

- *Verbeterde digitale dienstverlening:* onze oude gemeentelijke website was zowel in vormgeving als inhoud niet meer 'bij de tijd'. In oktober 2022 is de nieuwe website live gegaan. De nieuwe website draagt bij aan de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening voor burgers en bedrijven en is nodig om te voldoen aan vereisten rond toegankelijkheid, transparantie en openbaarheid van gemeentelijke informatie. De raad is hierover per raadsinformatiebrief geïnformeerd in september 2022. Om de digitale dienstverlening te verbeteren is daarnaast in 2022 het volgende uitgevoerd:
    - de invoering van DigiD is voorbereid. Implementatie loopt door in 2023;
    - er is een meldingenapplicatie (Fixi) aangeschaft en in gebruik genomen;
    - er is een een applicatie voor het digitaal melden van gevonden/verloren voorwerpen.
- *ICT Burgerzaken:* voor de bedrijfsvoering binnen het onderdeel Burgerzaken is digitale beschikbaarheid en uitwisselbaarheid van informatie meer en meer een randvoorwaarde. Investeringen in ondersteunende ICT-pakketten (waaronder voor de organisatie van verkiezingen) leiden meerjarig tot een lichte kostentoename. Om te voldoen aan landelijk eisen voor informatieveiligheid bleken bij de invoering van DigiD extra investeringen nodig.

Informatievoorziening en digitalisering

De raad stelde begin 2022 de programmatische ontwikkelagenda vast voor de transitie in informatievoorziening en digitalisering: de Digitale Agenda 2022 – 2023. In 2022 hebben we in de uitvoering van dat programma grote stappen genomen op de (deels al eerder in dit programma benoemde) onderdelen:

- realisatie van een verbeterde website en invoering van DigiD;
- invoering van een Document Managementsysteem (DMS);
- inrichting van de organisatie van het informatie-domein (i-domein), onder meer door inrichting informatiemanagement, service- en demandmanagement, informatiebeheer en functioneel beheer op de voor de bedrijfsvoering essentiële applicaties.

De raad is per raadsinformatiebrief in november 2022 geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de Digitale Agenda.

Algemene dekkingsmiddelen

	Werkelijk	**Begroting na wijziging**	**Begroting voor wijziging**
Baten			
0.5 Treasury	76.377	65.720	65.720
0.61 OZB woningen	389.428	391.377	391.377
0.62 OZB niet-woningen	62.975	59.331	59.331
0.64 Belastingen overig	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	3.447.034	3.473.420	2.912.420
Totale baten	**3.975.813**	**3.989.848**	**3.428.848**
Lasten			
0.5 Treasury	0	0	0
0.61 OZB woningen	40.547	30.576	30.576
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0
Totale lasten	**40.547**	**30.576**	**30.576**

De uitkering in het gemeentefonds is het belangrijkste dekkingsmiddel voor de Rozendaals begroting. In 2022 hebben we een toename gerapporteerd als gevolg van middelen die zijn toegekend voor de energie/klimaattransitie (zie ook turap1) en voor de omgevingswet (zie ook turap2). Beiden gaan over een bedrag van ongeveer € 105.000 elk.

Versterken interne controle
Wegens uitstel van de wettelijke verplichting is het project implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording verlaat, maar wel in de loop van 2022 opgepakt. De vastlegging van in 2022 voorbereide voorstellen vindt plaats in besluitvorming bij raad van 16 mei 2023. Op basis daarvan kan de uitwerking verder worden opgepakt.

Overzicht overhead
Dit wordt toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering

Bedrag heffing vennootschapsbelasting

	Werkelijk	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Lasten Vennootschapsbelasting	-11.257	0	0

Deze lasten betreft het saldo tussen de afrekening over 2022 (€ 15.708 voordelig), het voorschot voor 2022 van € 13.313, de teruggaaf over 2021 van € 12.387 en de kosten die zijn gemaakt ten behoeve van de aangiftes (€ 3.525).

Onvoorzien

	Werkelijk	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Programma 8	8.146	10.000	10.000
Totaal onvoorzien	8.146	10.000	10.000

Wat heeft het gekost?

	Primitieve * begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
0.1 Bestuur	0	0	22.880	22.880
0.2 Burgerzaken	38.715	33.715	36.814	3.099
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	10.960	10.960	11.614	654
0.4 Overhead	27.262	27.262	29.353	2.091
0.5 Treasury	65.720	65.720	76.377	10.657
0.61 OZB woningen	391.377	391.377	389.428	-1.949
0.62 OZB niet-woningen	59.331	59.331	62.975	3.644
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	2.912.420	3.473.420	3.447.034	0 -26.386
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
totaal baten	**3.505.785**	**4.061.785**	**4.076.474**	**14.689**
Lasten				
0.1 Bestuur	439.782	439.782	453.344	-13.562
0.2 Burgerzaken	50.270	50.270	54.794	-4.524
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0
0.4 Overhead	1.622.873	2.167.473	1.877.547	289.926
0.5 Treasury	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	30.576	30.576	40.547	-9.971
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0	0 0
0.8 Overige baten en lasten	10.000	10.000	8.146	1.854
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	-11.257	11.257
totaal lasten	**2.153.501**	**2.698.101**	**2.423.123**	**274.978**
Saldo van baten en lasten	**1.352.284**	**1.363.684**	**1.653.351**	**289.667**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	28.589	407.689	288.576	-119.113
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	6.686	6.686	6.686	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**21.903**	**401.003**	**281.890**	**-119.113**
Geraamd resultaat	**1.374.187**	**1.764.687**	**1.935.242**	**170.555**

Toelichting
Het overschot wordt grotendeels verklaard door lagere kosten op de post overhead, meer specifiek door lagere personeelslasten.

De baten op het bestuur hebben te maken met een vrijval van de voorziening pensioen. Door de hogere rentestanden zijn er meer opbrengsten geweest op rente-inkomsten. De lagere opbrengsten uit het Gemeentefonds hebben te maken met afrekeningen uit eerdere jaren.
Mede door vacatureruimte zijn er minder personeelslasten geweest dan voorzien.

Een nadere toelichting hierover treft u in de Paragraaf bedrijfsvoering.

Programma 1: Veiligheid

Wat wilden we bereiken

Zo veilig mogelijke leefomstandigheden voor de inwoners.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Integrale veiligheid en handhaving

We hebben als gebruikelijk de wettelijke verplichte taken op het terrein van OOV en handhaving uitgevoerd en de lopende inzet gecontinueerd, in samenwerking met onze veiligheidspartners. Hierin hebben zich in 2022 geen bijzonderheden voorgedaan. Ten opzichte van wat we ons specifiek voor 2022 hadden voorgenomen in de begroting is vermeldenswaardig:

- In 2022 is een nieuw integraal veiligheidsbeleid opgesteld. De raad heeft dit meerjarenbeleid vastgesteld in de raadsvergadering van februari 2023.
- De aangekondigde aanpassing van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) in 2022 aan de vereisten die de nieuwe Omgevingswet, is uitgesteld, in lijn met het uitstel van de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet.
- De aangekondigde weerbaarheidsscan van de gemeentelijke organisatie is verschoven naar het voorjaar van 2023. Een scan in het jaar 2022 bleek uiteindelijk niet haalbaar voor het RIEC, dat de scan voor ons uitvoert. Inmiddels heeft het RIEC in april 2023 de scan voor ons uitgevoerd. De resultaten waren ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening nog niet bekend.

Wettelijke opvang zwerfdieren

Om de wettelijke taak met betrekking tot de opvang van zwerfdieren te continueren, is in de raadsvergadering van 13 december 2022 besloten om in te stemmen met het verlenen van een (contra)garantstelling aan de gemeente Arnhem, op 0,8% van de af te sluiten hypotheek van € 4.400.000, zijnde een bedrag van € 35.200, ten behoeve de financiering van de nieuwbouw van het Dierenasiel Arnhem en omstreken. De nieuwbouw start naar verwachting in 2023.

Efficiënte regionale brandweerorganisatie

Het Algemeen Bestuur van de VGGM is verantwoordelijk voor besluiten die in de volle breedte gaan over passende regionale brandweerzorg, preventie en risicobeheersing, waaronder het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel, huisvestingsvraagstukken, aanrijtijden en de meldkamerfunctie. Het AB heeft in 2022 vier maal vergaderd. We benoemen ten behoeve van de verantwoording een aantal hoofdlijnen:

- In het AB is geregeld aandacht geweest voor de benchmark die de VGGM heeft laten uitvoeren op brandweerzorg en de overheid (VR en GGD). Uit deze benchmark blijkt dat de bedrijfsvoering van de VGGM ‘krap en knap’ is georganiseerd. In 2022 is gestart met een proces om de bedrijfsvoering te versterken en verbeteren. Dit leidt in de toekomst naar alle waarschijnlijkheid tot een (verzoek om) uitzetting van de begroting, hetgeen leidt tot een hogere gemeentelijke bijdrage.
- In 2021 constateerde het AB dat, door centralisatie van taken en regionale spreiding van materieel, de omvang en spreiding van huisvesting geen gemeentelijk maar een regionaal vraagstuk is geworden. Op dit moment dragen alle gemeenten hun ‘eigen’ huisvestingslasten. Afspraak was om het huidige uitgangspunt ten aanzien van huisvesting op een moment na de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 te evalueren met het oog op het realiseren van een nieuwe toekomstbestendige huisvestingsvisie. In 2022 is hier nog geen vervolg aan gegeven. Voorzien wordt dat dit onderwerp pas in 2024 inhoudelijk aan de orde komt, met een effect in de begroting van 2026. De gemeente Rozendaal heeft geen eigen kazerne (en dus ook geen huisvestingslasten). Dit betekent dat – ongeacht de nieuwe systematiek – er een gerede kans is op meerkosten voor onze gemeente. Beide ontwikkelingen (de benchmark bedrijfsvoering en de discussie over de herverdeling van de huisvestingslasten) leiden op termijn mogelijk tot (verdere) verhoging van de bijdrage van de gemeente Rozendaal aan de VGGM. Mede in het licht van de voor Rozendaal sterk negatieve uitkomst van het nieuwe verdeelsleutel voor de kosten van de brandweer in 2021, heeft de portefeuillehouder in het AB bestuurlijke aandacht gevraagd voor de noodzaak om strak te sturen op de bedrijfsvoering bij de VGGM en om oog te houden voor het effect van verdeelmethoden op de kleinste partner.

Vluchtelingencrisis
Eind februari 2022 brak oorlog uit in Oekraïne. Dit leidde tot een grote vluchtelingenstroom naar Nederland. De opvang van vluchtelingen in onze regio hebben we op regionaal niveau gecoördineerd via de VGGM. Dit bleek een goede schaal om met elkaar kennis te delen en de voortgang af te stemmen. In de eerste fase (voorjaar-vroege zomer 2022) heeft Rozendaal een aanbod gedaan voor crisisnoodopvang (CNO) aan de VGGM. Aangezien er locaties in andere gemeenten waren die meer voor de hand lagen en beter geëquipeerd waren is daarvan geen gebruik gemaakt. Ook hebben we capaciteit (eigen medewerkers) ingezet om ondersteuning te leveren bij de CNO in de gemeente Rheden. In de tweede fase (late zomer-najaar 2022, toen duidelijk was dat er een onverminderd grote behoefte was aan opvangplekken, is een quick scan uitgevoerd om te bezien of er – ondanks ruimtelijke beperkingen – een opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen in Rozendaal mogelijk zou zijn. Dit leidde tot een longlist en daarna een shortlist van mogelijke locaties. Geen van deze locaties betrof gemeentelijk eigendom. Met locatie-eigenaren zijn verkennende gesprekken gevoerd. In januari 2023 heeft het college van B&W een keuze gemaakt voor een locatie. In 2023 zijn voorbereidingen getroffen gericht op de opening van een opvanglocatie voor 55 vluchtelingen per april 2023.

Naast vluchtelingen uit Oekraïne kreeg ons land ook te maken met een verhoogde asielinstroom (via o.a. Ter Apel). De situaties van asielzoekers die in de buitenlucht moesten slapen, omdat het aanmeldcentrum overvol was, waren schrijnend. De staatssecretaris deed een dringend beroep op gemeenten om, al dan niet in samenwerking met het COA, extra opvangplaatsen te realiseren. Rozendaal heeft geen (COA-)locatie voor de opvang van asielzoekers. Wel zetten we naar vermogen in op de huisvesting van statushouders in onze gemeente om daarmee de keten te ontlasten.

Effect coronacrisis
In 2020 en 2021 was een deel van de inzet op het gebied van openbare orde toe te rekenen aan corona. De pandemie leidde tot extra uitgaven voor toezicht en handhaving. Vanaf het begin van 2022 zijn de extra maatregelen afgebouwd en daarmee ook de extra handhavingskosten in relatie tot corona.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.200	1.200	376	-825
totaal baten	**1.200**	**1.200**	**376**	**-825**
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	100.000	100.000	99.151	849
1.2 Openbare orde en veiligheid	8.185	8.185	4.030	4.155
totaal lasten	**108.185**	**108.185**	**103.181**	**5.004**
Saldo van baten en lasten	**-106.985**	**-106.985**	**-102.806**	**4.179**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**0**	**0**	**0**	**0**
Geraamd resultaat	**-106.985**	**-106.985**	**-102.806**	**4.179**

Toelichting
De lagere kosten bij dit programma worden veroorzaakt door lagere kosten bij openbare orde en veiligheid. Er zijn minder kosten gemaakt voor toezicht drank en horeca.

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat wilden we bereiken?

- Zorgdragen voor een geordende en veilige verkeersafwikkeling en -circulatie.
- Handhaven van het bestaande openbaar vervoersnet.
- Duurzaam behouden van de recreatieve waarde van het gebied en de bijzondere natuurwaarde te beschermen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Kerklaan-Beekhuizenseweg

Op de Kerklaan en Beekhuizenseweg zijn de voorgenomen verkeersmaatregelen in 2022 afgerond. Met name het verleggen van de oversteek nabij de parkeerplaats Beekhuizenseweg heeft bijgedragen aan de verkeersveiligheid van voetgangers. Verder hebben de belangrijkste aanpassingen betrekking op de eenzijdige wegversmalling op de Beekhuizenseweg en Kerklaan, de herinrichting van de kruispunten Kerklaan-Rosendaalselaan en Kerklaan-Kasteel Rosendael, de plaatsing van extra verkeersborden en herinrichting voormalige bushaltes. Deze maatregelen zijn genomen om de snelheid te verlagen en de verkeersveiligheid te verhogen. In 2022 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de evaluatie herinrichting verkeersmaatregelen Kerklaan-Beekhuizenseweg. We zijn binnen het beschikbare budget gebleven.

Heroverwegen aanpak beklinkering

De raad heeft in 2022 ingestemd met de herziene meerjarige aanpak groot onderhoud wegen. Op basis hiervan gaan we door met het vervangen van asfaltverharding door gebakken klinkers en worden er voorzieningen aangebracht om hemelwater te bergen. Er is een aangepaste planning gemaakt in de volgorde van de straten. Hierbij is rekening gehouden met een langere spreiding en de staat van de aanwezige verharding.
In 2022 is er geen groot onderhoud aan de wegen uitgevoerd.

Aanpassing parkeerplaatsen nabij de kerk

In goed overleg met de kerk hebben we in 2022 gezamenlijk een plan opgesteld om het aantal parkeerplaatsen nabij de kerk uit te breiden. Er is afgesproken dat er zes parkeerplaatsen worden toegevoegd. De vaste locatie is nu langs het trottoir van De Moestuin, zodat de oorspronkelijke parkeerplaats in de weekenden beschikbaar blijft. Eind 2022 is er opdracht versterkt voor de genoemde aanpassingen. Deze zijn inmiddels in 2023 uitgevoerd.

Deelname aan en uitvoeren van Masterplan Veluwezoom

In 2022 hebben de raden van Rheden en Rozendaal en Natuurmonumenten ingestemd met het Masterplan Veluwezoom en uitvoeringsplan. Doel is een betere balans tussen natuur en recreatie en met name het terugbrengen van de verkeersoverlast. Rozendaal heeft hiervoor een bedrag ad. € 215.000 (maximaal) beschikbaar gesteld voor de uitvoering. In 2022 is in het kader van de regiodeal een subsidie van € 1,7 miljoen toegekend door de provincie aan dit project.
De raad wordt twee maal per jaar schriftelijk op de hoogte gesteld van de ontwikkelingen en voortgang binnen dit project. In december 2022 is de eerste raadsinformatie brief aan de raad voorgelegd.

Renovatie fietspad begraafplaats Rosendael tot Kluizenaarsweg

In 2022 hebben we het bestaande fietspad begraafplaats Rosendael tot aan de Kluizenaarsweg en vanaf de Kluizenaarsweg naar het betonfietspad Rheden gerenoveerd. Het asfaltfietspad is een betonfietspad geworden. De totale lengte betreft 2,4 km en de breedte is aangepast van 180 cm naar 200 cm. Voorafgaand is er onderzoek gedaan naar flora evenals naar explosieven.
We zijn ruim binnen het beschikbare budget gebleven. De raad heeft hiervoor een krediet beschikbaar gesteld uit de algemene reserve als aanvulling op een toen nog bestaande reserve vervanging fietspaden.

Wandelknooppuntennetwerk

In 2022 heeft het routebureau het wandelknooppuntennetwerk uitgerold in Rozendaal als onderdeel van de netwerksamenwerking VeluweAlliantie. Wij hebben hier een eenmalige investering van € 6.000 conform afspraak aan bijgedragen. De overige kosten zijn gefinancierd met de provincie.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	0	0	3.460	3.460
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
totaal baten	**0**	**0**	**3.460**	**3.460**
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	132.253	135.253	166.947	-31.694
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
totaal lasten	**132.253**	**135.253**	**166.947**	**-31.694**
Saldo van baten en lasten	**-132.253**	**-135.253**	**-163.487**	**-28.234**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	16.175	16.175	278.422	262.247
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	3.221	3.221	257.613	-254.392
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**12.954**	**12.954**	**20.809**	**7.855**
Geraamd resultaat	**-119.299**	**-122.299**	**-142.678**	**-20.379**

Toelichting
Onder taakveld 2.1 vallen de kosten voor wegen, openbare verlichting, fietspaden en gladheidsbestrijding. De baten bij wegen betreffen inkomsten uit de aanleg van een inrit en een schadevergoeding.

De hogere lasten bij taakveld 2.1 verkeer en vervoer hebben onder andere te maken met de kosten voor het routebureau wandelnetwerk van € 6.000. In de voorgaande begrotingen is dit project steeds doorgeschoven en is het uiteindelijk in de begroting voor 2023 terechtgekomen. De kosten zijn toch gemaakt in 2022 en worden conform de systematiek in de diverse begrotingen onttrokken uit de reserve (zie ook batenkant). Daarnaast zijn de elektriciteitskosten voor de openbare verlichting en het onderhoud aan de wegen hoger uitgevallen. Een definitieve afrekening voor de elektriciteit is nog niet ontvangen. De kosten voor energieverbruik waren aanmerkelijk hoger en werden maar ten dele gecompenseerd door de omschakeling naar LED verlichting.

Programma 3: Economie

Wat wilden we bereiken?

- Participatie in voor Rozendaal relevante regionale ontwikkelingen.
- Bevorderen van toeristische en recreatieve activiteiten in brede zin.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Belevingsgebied Veluwezoom

De betrokken gemeenten hebben in 2022 verder uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan van het belevingsgebied 'Veluwezoom Vol Verhalen', waarbij ondernemers en initiatiefnemers worden ondersteund bij activiteiten die passen bij dit belevingsgebied.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	0	0	0	0
totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	3.700	3.700	2.300	1.400
totaal lasten	**3.700**	**3.700**	**2.300**	**1.400**
Saldo van baten en lasten	**-3.700**	**-3.700**	**-2.300**	**1.400**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**0**	**0**	**0**	**0**
Geraamd resultaat	**-3.700**	**-3.700**	**-2.300**	**1.400**

Toelichting

Het totaal van de toegekende subsidies is lager uitgevallen dan begroot.

Programma 4: Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

Uitvoering van resultaatgericht en integraal onderwijsbeleid, bestaande uit onderwijs(huisvesting), passend onderwijs, volwasseneneducatie, leerlingenvervoer en leerplicht.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Onderwijsachterstanden

Voor het onderwijsachterstandbeleid (OAB) is er een integraal plan opgesteld voor IKC De Dorpsschool (peuteropvang en basisschool). Daarnaast is een pilot opgestart voor bibliotheek op school. De bibliotheek op school is op 8 juni 2022 officieel geopend.

Binnen de bestaande samenwerking met ons schoolbestuur Primair Onderwijs en onze peuteropvang is een jaarlijks afstemmingsgesprek gepland. Met name noodzakelijk vanwege de regiefunctie die wettelijk bij gemeenten is neergelegd op de inzet van middelen voor voorschoolse en vroegschoolse educatie (vve).

Ook de samenwerking met het consultatiebureau is frequenter belegd. De vve-middelen worden onder meer ingezet voor de toeleiding van 'doelgroep peuters' via het consultatiebureau. Hiervoor zijn nu separaat afspraken gemaakt met onze gemeente.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In januari 2022 hebben wij een plan van aanpak vastgesteld voor de besteding van onze NPO-middelen. Het gaat om een gezamenlijk plan met de gemeente Rheden: omdat kinderen van Rheden en Rozendaal gebruik maken van dezelfde (onderwijs-) voorzieningen, hebben onze gemeenten besloten bij de besteding van deze middelen gezamenlijk op te trekken. De looptijd van het NPO, gericht op de bestrijding van corona gerelateerde onderwijsachterstanden, is met twee jaar verlengd tot en met schooljaar 2024-2025.

Onderwijshuisvesting (primair en voortgezet onderwijs); primair onderwijs

- In 2022 zijn de kosten voor het onderhoud van de IKC Dorpsschool binnen de begroting gebleven.
- Voor de exploitatie IKC Dorpsschool is de VVE (Vereniging van Eigenaren) IKC Dorpsschool Rozendaal opgericht. Via het 'Handboek Exploitatie en beheer VVE IKC Dorpsschool Rozendaal' zijn de taken en verantwoordelijkheden van de eigenaren (Scholengroep Veluwezoom en gemeente) en gebruikers van het gebouw geregeld. Verder is voorzien in een gebruikersoverleg waarin de school, de kinderopvangorganisatie en de gemeente zijn vertegenwoordigd, om zo nodig aanvullende afspraken te maken over het dagelijkse gebruik van het gebouw. In 2022 zijn de eigenaren die in de VVE vertegenwoordigd zijn 2x bij elkaar komen.
- In 2022 hebben we binnen de VVE onderzocht of we meer grip kunnen houden op het beheer van de IKC Dorpsschool. Daarbij zijn we tot de conclusie gekomen dat het beheer van de school bij een meer gespecialiseerde partij ondergebracht moest worden. Inmiddels is dit gerealiseerd.
- Wij verwachtten dat in de loop van 2022 de verplichting zou worden ingevoerd een integraal huisvestingsplan (IHP) op te stellen. Deze verplichting is doorgeschoven naar een later tijdstip, 2024 of 2025.

Onderwijshuisvesting: voortgezet onderwijs

Sinds 1 augustus 2008 is het opstellen van een Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) verplicht op grond van de WVO (Wet Voortgezet Onderwijs). De verplichte regionale samenwerking, tot uitdrukking komend in zo'n RPO, moet ertoe leiden dat schoolbesturen vraag en aanbod van onderwijsvoorzieningen goed afstemmen. De VO-scholen in regio Arnhem hebben een nieuw RPO opgesteld voor de periode 1 augustus 2022 t/m 31 juli 2027. Dit RPO bevat voor Het Rhedens een verlenging van een eerdere profielaanvraag voor Het Rhedens Dieren, om onderwijs te kunnen blijven verzorgen binnen het profiel 'Dienstverlening en producten'. Dit heeft geen gevolgen voor de huisvesting.

Muziekonderwijs

Het muziekonderwijs wordt gesubsidieerd met een gemeentelijke bijdrage voor een vakdocent in de groepen 7 en 8. Dit onderwijs is ook van belang voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en zal daarom worden

meegenomen in de jaarlijkse overleg met de school over de ontwikkelingen in het onderwijsachterstandsbeleid (vve). In 2023 zoeken wij uit of dit uit OAB-middelen kan worden gefinancierd.
Wij hebben de financiële bijdrage aan het muziekonderwijs in de Dorpsschool verlengd tot en met schooljaar2025-2026.

Leerlingenvervoer
De uitvoering van het leerlingenvervoer is gemandateerd aan de gemeente Rheden. Het gaat hierbij om de beoordeling wie ervoor in aanmerking komt: een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Het feitelijke vervoer wordt uitgevoerd door Avan (Aanvullend vervoer regio Arnhem-Nijmegen), onder verantwoordelijkheid van de BVO DRAN. Het (route gebonden) leerlingenvervoer is een openeindregeling: de uitgaven kunnen sterk fluctueren afhankelijk van het aantal kinderen waarvan de ouder(s) voor een vergoeding in aanmerking komen.
De Rozendaalse bijdrage aan BVO DRAN voor het leerlingenvervoer is in 2022 toegenomen, omdat er extra vervoer is afgenomen.

Volwasseneneducatie
Volwasseneneducatie (basiseducatie, aanbod laaggeletterdheid) heeft, gezien de kleine aantallen inwoners en dito budgetten, weinig prioriteit in Rozendaal. Volwasseneducatie (NT-2) maakt onderdeel uit van de uitvoering van de inburgering van Nieuwkomers, die vanaf 2022 weer bij de gemeenten wordt belegd. Omdat 'werk' hierbij de primaire invalshoek is, is de uitvoering van de Wet Inburgering Nieuwkomers ondergebracht in Programma 6.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	125.541	125.541	77.395	-48.146
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	64.000	64.000	64.000	0
totaal baten	**189.541**	**189.541**	**141.395**	**-48.146**
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	141.533	152.533	109.606	42.927
4.2 Onderwijshuisvesting	436.057	480.457	480.686	-229
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	114.051	114.051	112.596	1.455
totaal lasten	**691.641**	**747.041**	**702.888**	**44.153**
Saldo van baten en lasten	**-502.100**	**-557.500**	**-561.493**	**-3.993**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	111.791	111.791	116.384	4.593
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**111.791**	**111.791**	**116.384**	**4.593**
Geraamd resultaat	**-390.309**	**-445.709**	**-445.110**	**599**

Toelichting
Op taakveld 4.1 zijn de baten en lasten lager doordat de specifieke uitkering voor COVID achterstanden een stuk lager uitviel. De begrotingswijziging van € 11.000 had betrekking op voor verzekering en schoonmaak van de school waarmee die specifieke kosten zijn afgedekt. Daarnaast zijn er kosten verantwoord die ten laste van het krediet Pannaveld zijn gebracht. Hier staat een hogere bate vanuit de reserves tegenover.

Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

Wat wilden we bereiken?

- Het komen tot randvoorwaarden voor een passend sport- en cultuuraanbod voor de inwoners van de gemeente Rozendaal en voor het stimuleren van een gezonde leefstijl.
- Het beheren van de uitstekende kwaliteit van de openbare ruimte door goed onderhoud en duurzaam openbaar groen.
- Het op peil houden van de cultuurvoorzieningen.
- In stand houden van de binnen de gemeente aanwezige monumenten.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Beheer openbaar groen

De raad heeft in mei 2022 de Groenvisie 2022-2026 aangenomen. In deze groenvisie staat beschreven hoe de gemeente Rozendaal in de toekomst het openbaar groen van plan is in te richten en te beheren.
Samen met de werkgroep Duurzaamheid is er op de Steenhoek het openbaar groen gerenoveerd. De bestaande beplanting is verwijderd en de bodem is verbeterd. De nieuwe aanplant draagt bij aan biodiversiteit en is klimaatbestendig. Samen met deze zelfde werkgroep en groep studenten van de hogeschool Van Hall Larenstein is er onderzocht hoe er meer draagvlak onder inwoners gecreëerd kan worden rondom biodiversiteit. Dit heeft tot een rapport geleid en deelname aan de week van de groene tuin in 2023.
Op een aantal locaties in Rozendaal loopt de vitaliteit van de bomen hard achteruit. Door deze achteruitgang komt het verwijderen van dood hout vaker voor of het vellen van deze houtopstanden.

Lokaal sport- en beweegakkoord

Van 2020 t/m 2022 heeft de gemeente zich verbonden aan het Lokaal sport- en beweegakkoord Rheden-Rozendaal. Vanuit dit Akkoord worden activiteiten gestimuleerd binnen twee thema's:

1. Een leven lang met plezier sporten en bewegen;
2. Toekomstbestendige sportaanbieders.

Ook in 2022 zijn weer verschillende activiteiten uit de hiervoor bestemde Specifieke Uitkering (SPUK) gefinancierd, zoals dementiezwemmen, een beweegprogramma artrose een communicatie & netwerkbijeenkomst.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

De gemeente Rheden heeft nog steeds het voornemen om groot onderhoud aan Openluchttheater De Pinkenberg te plegen. Het betreft een aanvulling op een eerdere, kleinere renovatie. De kern wordt gevormd door renovatie van de tribune en het podium, inclusief sanering van de hier aanwezige vervuilde grond.
Een verzoek van de gemeente Rheden om een financiële bijdrage is gehonoreerd in 2020. Het is door een aantal oorzaken nog niet gelukt een passende aanbesteding te kunnen afronden om het groot onderhoud te laten uitvoeren. Het Openluchttheater wordt geëxploiteerd door het Rhedense cultuurbedrijf RIQQ.
Via subsidies wordt een aantal culturele activiteiten en organisaties, zoals Zoomfestival, Festival Klaterklanken, de Kapel en de Velpse Bachvereniging ondersteund.

Bibliotheek

Door subsidiëring van bibliotheek Velp, als onderdeel van bibliotheek Veluwezoom (Rheden, Renkum en Rozendaal), heeft Rozendaal in 2022 aan de wettelijke verplichting voldaan om op redelijke afstand een bibliotheekvoorziening beschikbaar te stellen voor haar inwoners. In 2022 is de samenwerking tussen bibliotheek Veluwezoom met RIQQ een volgende fase ingegaan dor het aanstellen van één directeur voor beide organisaties.

Cultureel erfgoed

In 2022 is het Gelders Arcadië gekoppeld aan de regiomarketingactiviteiten van TVAN (Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen) en VisitVeluwe.

Monumenten
In 2022 zijn er geen subsidies verstrekt voor onderhoudswerkzaamheden aan gemeentelijke monumenten. Wel zijn er verschillende gesprekken gevoerd met eigenaren van monumenten en/of woningen in het gemeentelijk beschermd dorpsgezicht over het plaatsen van zonnepanelen binnen de mogelijkheden die het aangepaste welstandsbeleid (Nota ruimtelijke kwaliteit) hiervoor biedt.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	10.000	10.000	30.000	20.000
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie	0	0	0	0
en cultuurparticipatie	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0
5.6 Media	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0
totaal baten	**10.000**	**10.000**	**30.000**	**20.000**
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	13.010	13.010	33.252	-20.242
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie				0
en cultuurparticipatie	4.500	92.500	3.025	89.475
5.5 Cultureel erfgoed	1.560	1.560	6.041	-4.481
5.6 Media	36.530	36.530	37.227	-697
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	107.917	124.457	121.470	2.987
totaal lasten	**163.517**	**268.057**	**201.016**	**67.041**
Saldo van baten en lasten	**-153.517**	**-258.057**	**-171.016**	**87.041**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	2.092	106.632	20.842	-85.790
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**2.092**	**106.632**	**20.842**	**-85.790**
Geraamd resultaat	**-151.425**	**-151.425**	**-150.174**	**1.251**

Toelichting
De lasten en baten bij taakveld 5.1 zijn hoger door de hogere specifieke uitkering sportakkoord. De middelen die niet zijn uitgegeven zijn gereserveerd voor 2023.

De lasten bij taakveld 5.3 en de onttrekking aan de reserves zijn lager doordat de bijdrage aan het Openluchttheater De Pinkenberg van € 88.000 in 2022 niet heeft plaatsgevonden.

Bij de kosten voor cultureel erfgoed (taakveld 5.5) is sprake van een verstrekte monumentensubsidie die uit de daarvoor bestemde reserve wordt onttrokken. Bij openbaar groen is sprake van een overschot door meevallende kosten voor speeltoestellen en onderhoud aan het groen.

Programma 6: Sociaal domein

Wat wilden we bereiken?

- Het scheppen van mogelijkheden en randvoorwaarden creëren voor het welzijn en de ontwikkeling van onze inwoners in het algemeen en van specifieke doelgroepen in het bijzonder.
- Uitvoering geven aan de Participatiewet, Wmo, de huisvesting van statushouders en het verlenen van welzijnssubsidies.
- Zorgen voor de kwaliteit van kinderopvang.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Herzien samenwerkingsafspraken Sociaal Domein met Rheden

We hebben in 2022 verder gewerkt aan een voorstel voor een nieuwe bekostigingsstructuur. De eerste afspraken met Rheden over de uitvoeringskosten sociaal domein waren verwerkt in de begroting 2021. Basis voor onze gesprekken met gemeente Rheden vormde het Advies 'Structurele Taakinvulling Sociaal domein', vastgesteld in de raad van 8 februari 2022. Bij onze gesprekken ging het enerzijds over een nieuwe berekeningswijze van de uitvoeringkosten (= uitgaven aan personeel). Anderzijds over onze inzet om meer beleidsterreinen naar Rheden over te dragen, in het kader van het gekozen scenario 'Opgavegericht werken'.

Op basis van voornoemd rapport zijn in 2022 stappen gezet. Medio 2022 is een Adviseur regievoering Sociaal domein aangesteld en de in 2021 gestarte kwartaalgesprekken over de uitvoering zijn succesvol voortgezet. Ook zijn er afspraken gemaakt over bekostiging van welzijnsorganisatie Incluzio vanwege de beoogde verschuiving van individuele maatwerk- naar algemene voorzieningen. De welzijnssubsidie aan Incluzio is hierdoor per 2022 vervallen. Dat levert een vermindering op van € 12.000 op de post welzijnssubsidies.

Voor wat de uitvoeringskosten aangaat, is de zoektocht naar een reële verhouding die recht doet aan de belangen van onze beide gemeenten, in 2022 voortgezet. Hierbij zijn ook aspecten zoals meerkosten door nieuwe eisen aan interne controle (verbijzonderde interne controle) op het sociaal domein Rozendaal meegenomen. Onze inzet om qua beleid 'opgavegericht' met Rheden samen te werken, vormt nog onderwerp van gesprek omdat onze gemeenten hierbij verschillende perspectieven hanteren.

Welzijnssubsidies (overige)

- Efficiëntere uitvoering. Op basis van onze ASV en de hiervan afgeleide Subsidieregeling Sociaal domein worden enkele grote en verschillende kleinere organisaties/activiteiten binnen het Sociaal domein in brede zin gesubsidieerd. In 2022 werkten wij voor de kleinere welzijnssubsidies (tot € 5.000) met een subsidielijst. Dit leidde tot een vermindering van administratieve lasten, zowel voor de aanvragers als voor de gemeente. In lijn hiermee is vanaf 2023 een subsidiekader ingevoerd, geldend voor de rest van de collegeperiode. Hierdoor zijn, bij ongewijzigde omstandigheden, de hierin opgenomen organisaties voor drie jaar verzekerd van een jaarlijkse subsidie.
- Als nieuwe activiteit in 2022 was gepland Vitaal en Veilig Thuis, een herziene versie van het Huisbezoekproject 75plus. De uitbreiding betreft zowel de doelgroep (inwoners vanaf 70 jaar) als het bereik: veiligheid wordt hierin uitdrukkelijk meegenomen. Daarnaast werken de vrijwilligers in de nieuwe opzet met een laptop waarop de antwoorden worden ingevoerd in plaats van met papieren vragenlijsten. Dit maakt het eenvoudiger om beleidsinformatie te genereren, maar heeft er ook toe geleid dat een aantal vrijwilligers is afgehaakt. Het is daardoor in 2022 niet gelukt V&VT in Rozendaal uit te voeren, de planning is nu 2023.

Kinderopvang

Sinds 2020 heeft onze gemeente te maken met kinderopvang op Sociaal Medische Indicatie (SMI). Gemeenten zijn wettelijk verplicht deze vorm van kinderopvang te financieren als er een beroep op wordt gedaan. De uitgaven voor Kinderopvang SMI zijn in 2022 voor het eerst in de begroting opgenomen, omdat we op basis van casuïstiek weten dat er een beroep op wordt gedaan.

Vreemdelingen
In 2022 heeft onze gemeente zeven statushouders gehuisvest, waarmee tot 1 januari 2023 ruimschoots aan de huisvestingstaakstelling is voldaan. De maatschappelijke begeleiding wordt verzorgd door Vluchtelingenwerk.

Op 1 januari 2022 is een nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. Deze heeft betrekking op statushouders en omdat een grotere regierol voor gemeenten, waarbij regionaal wordt samengewerkt. De in de MGR Sociaal Domein samenwerkende gemeenten hebben het contractmanagement voor de scholing Inburgering vanaf 2022 ondergebracht in een nieuwe samenwerkingsmodule. Ook Rozendaal is hierbij aangesloten.

Sociale werkvoorziening
Per 2018 hebben de tien bij het voormalige regionale SW-bedrijf (GR Presikhaaf Bedrijven) aangesloten gemeenten hun Wsw-medewerkers voor vijf jaar ondergebracht bij het nieuw gevormde arbeidsontwikkelingsbedrijf BV Scalabor. In 2021 hebben Scalabor en de gemeenten besloten de samenwerking vanaf 2023 in beginsel te willen voortzetten, maar dat dit, aldus Scalabor, tegen een hogere vergoeding zal moeten gebeuren. De uitstroom van Wsw-medewerkers, merendeels door pensioen, wordt niet gecompenseerd, doordat de toegang tot de Wsw vanaf 2015 is afgesloten voor nieuwe medewerkers. In 2022 is een nieuwe overeenkomst met Scalabor getekend voor de jaren 2023 en 2024. Hierin zijn de gemeenten akkoord gegaan met een hogere bijdrage. Voor Rozendaal gaat het om twee personen.

Participatiewet
Op dit moment hebben 23 huishoudens eenmalige energietoeslag ontvangen.

In 2022 is leefgeld uitgekeerd aan drie Oekraïense gezinnen die bij Rozendaalse huishoudens inwoonden. In het verlengde van de reguliere afspraken, werd de uitvoering van deze regeling door Rheden verzorgd. Het leefgeld is betaald uit het budget Bijzondere bijstand. De gemeente krijgt dit vergoed vanuit het Rijk.

(Wet) Maatschappelijke ondersteuning
De uitvoering van de WMO, met andere woorden de klantcontacten, is gemandateerd aan de gemeente Rheden. Sinds 2019 geldt er een abonnementstarief WMO voor maatwerkvoorzieningen (natura en persoonsgebonden budget (PGB)), zoals hulp bij het huishouden, hulpmiddelen, trapliften en woningaanpassingen, en voor algemene voorzieningen waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn uitgezonderd en gemeenten kunnen een uitzondering maken voor collectief vervoer, zoals gebeurd is in Rheden en Rozendaal. Omdat de WMO een openeinderegeling is, en het in Rozendaal om kleine aantallen gaat, kunnen de uitgaven sterk fluctueren. Zo was er bijvoorbeeld in 2021 sprake van hoge uitgaven aan woningaanpassingen, en in 2022 niet.

Beschermd wonen
De decentralisatie van Beschermd Wonen (BW) heeft grote gevolgen voor gemeenten. De centrumgemeenteconstructie is formeel op 1-1-2022 geëindigd, maar gemeenten moeten hierbij regionaal blijven samenwerken. BW is één van de zorgvormen waarvoor de VNG Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) geldt. Deze is voor Centraal Gelderland vastgelegd in de regiovisie 'Samenwerking en opdrachtgeverschap Jeugd, WMO en Beschermd wonen', in onze gemeente vastgesteld in de raad van 8 februari 2022. In 2022 heeft Rozendaal, evenals de negen andere gemeenten van Centraal Gelderland, ook de regionale kadernota 'Samen aan zet 2022' vastgesteld, als basis voor de regionale samenwerking en transformatie opgave van beschermd wonen naar beschermd thuis. In 2022 had deze decentralisatie overigens nog geen directe financiële gevolgen. Wel worden over 2021 en 2022 aanvullende ambulantiseringsmiddelen over de verschillende gemeenten verdeeld. Voor 2021 gaat het bij deze middelen, bedoeld voor zorg en ondersteuning van zelfstandig wonende BW-cliënten, voor Rozendaal om € 3.839. Voor 2022 gaat het om substantiële bedragen: € 165.900 voor onze gemeente (opgebouwd uit basisbudget € 150.000 en € 15.900 objectief budget (=o.b.v. het objectieve verdeelmodel beschermd wonen). Rozendaal ontvangt hierbij overigens geen middelen voor zogeheten secundaire kosten (€ 6.000 per cliënt BW) omdat onze gemeente geen cliënten BW heeft.
De middelen 2021 en 2022 zijn overigens nog niet door centrumgemeente Arnhem beschikbaar gesteld, maar dienen direct of indirect te worden ingezet voor de doelgroep.

Meld- en adviespunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld
Veilig Thuis Gelderland Midden (VT) is als zelfstandige stichting ondergebracht bij VGGM. De rol van VT is in 2019 uitgebreid op grond van de herziene Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit heeft geleid tot oplopende kosten en een toename van de financiële bijdrage aan Veilig Thuis. De gemeentelijke bijdrage is grotendeels gebaseerd op aantal inwoners en voor nog geen 10% op 'productie' (daadwerkelijk aantal casussen).

De begroting 2022 past grotendeels binnen de beschikbare middelen. Wel valt nog niet in te schatten of de coronamaatregelen (zoals de sluiting van scholen) op langere termijn invloed hebben op het aantal meldingen. Als gemeente ontvangen wij middelen om de gevolgen van corona op te vangen. Voor 2022 is een subsidie verleend van € 11.532. Eind 2022 zijn we akkoord gegaan met een verhoging met € 717. Het totale bedrag komt hiermee op € 12.240.

Jeugdhulp inclusief geëscaleerde zorg
De uitvoering van de Jeugdwet is aan de gemeente Rheden gemandateerd. Het Meerjarenbeleidskader Sociaal Domein is het vigerende beleidskader.
De afgelopen jaren is het aantal jeugdigen dat een beroep deed op jeugdhulp landelijk en ook in Rozendaal toegenomen. En relatief gezien in Rozendaal zelfs harder toegenomen. Waar het jeugdzorggebruik voor Rozendaal in 2015 nog 2,9% onder het landelijk gemiddelde van 10% lag, was dit in 2019 toegenomen tot slechts 0,3% onder het landelijk gemiddelde van 12,3% (bron: waarstaatjegemeente.nl). Deze toename ging gepaard met stijgende uitgaven, waarvoor de gemeenten vanuit het Rijk niet voldoende middelen toegekend kregen. In 2021 is door Rijk en VNG overeengekomen dat er structureel meer geld naar de gemeenten gaat, om de tekorten op de uitgaven te dekken. Om besparingen in de Jeugdhulp te realiseren, moeten gemeenten steeds meer regionaal samenwerken.

Op 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel ingevoerd. De gemeente van herkomst blijft verantwoordelijk voor de kosten die hierbij gemaakt worden.

De coronapandemie heeft de problematiek van kwetsbare jeugdigen verscherpt. We zien dat in 2020 en 2021 terug in zwaardere en langere trajecten en daarmee hogere uitgaven. De verscherpte problematiek zal bij een aantal kwetsbare jongeren mogelijk nog enkele jaren doorwerken. Wij gaan er vanuit dat dit voor onze gemeente geen extra risico's met zich meebrengt, naast de al bestaande risico's vanwege onze kleine aantallen.

Lokale ontwikkelingen Jeugdhulp:
In 2021 is de opdracht 'lokaal maatwerkdiensten jeugdhulp' gestart (uitvoering door acht jeugdhulporganisaties). Daarnaast zijn de ondersteuners Jeugd en Gezin (OJG, ook bekend als POH'ers (praktijkondersteuners huisartsen) gestart. Hiervoor zijn in eerste instantie middelen ingezet vanuit het regionale Transformatieplan Jeugd, voor het versterken van de lokale toegang. De Rozendaalse middelen zijn hierbij samengevoegd met die van Rheden en ingezet voor de financiering van een ondersteuner Jeugd en Gezin (praktijkondersteuner), gerelateerd aan de huisartsen in Velp. (De OJG werkt vanuit buurthuis 'De poort' in Velp-Zuid.) De pilot, opgezet t/m mei 2022, is voortgezet. De ondersteuner Jeugd en Gezin biedt laagdrempelige hulp en vormt een voorliggende voorziening. Deze brengt kosten met zich mee maar levert naar verwachting een besparing op, met name op uitgaven Jeugd GGZ.

Echter, wij zien in 2022 een grote toename van de uitgaven aan jeugdhulp, zoals een verdubbeling bij de acht door de gemeente Rheden op basis van Lumpsumbekostiging gecontracteerde aanbieders. Gezien de kleine aantallen was het niet wenselijk voor Rozendaal met lumpsum bekostiging te werken. Er wordt binnen de lumpsumbedragen van Rheden, met onze gemeente afgerekend op basis van prijs x aantal. Rheden spreekt per aanbieder een lumpsum bedrag af, waarbij achteraf de prijs per traject wordt bepaald en geschoven kan worden tussen aanbieders. De aantallen Rozendaal zijn bekend, maar de trajectprijs en daarmee de kosten voor Rozendaal, kan pas achteraf worden vastgesteld. De toename van de uitgaven zal extra aandacht en inzet vragen in 2023.

Als resultaten voor de begroting 2022 beogen wij:
- Een afname met vijf van het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp.
In 2021 waren er 53 unieke jeugdigen met jeugdhulp en in 2022 waren dat er 50. Er is dus sprake van een afname met drie.

In een tabel over de laatste vijf jaar:

Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Rozendaal	36	46	54	53	50

- Een afname met vijf van het aantal doorverwijzingen door huisartsen.

Aantal trajecten per doorverwijzer	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Gecertificeerde instelling	3	0	0	1	0
Gemeentelijke toegang	22	15	44	30	36
Huisarts	37	46	33	10	16
Jeugdarts	2	1	0	1	3
Medisch specialist	4	1	1	7	4
Rechter, Raad van de kinderbescherming of Officier van Justitie	2	0	1	2	1
Zelfverwijzer	0	1	2	6	3
Eindtotaal	**70**	**64**	**81**	**57**	**63**

Er is geen sprake van afname ten opzichte van 2021. Maar ten opzichte van jaren daarvoor is het aantal nog steeds minder. 2021 is een bijzonder jaar, waarin sprake was van de nieuwe opdracht (lumpsum aanbieders Jeugdhulp) met een overgangsperiode. Daarnaast is in 2021 de POH-jeugd gestart, wat naar verwachting zal leiden tot minder verwijzingen via huisartsen. In vergelijking met 2020 en de jaren daarvoor, is het aantal verwijzingen door huisartsen fors verminderd.

- Een afname van de uitgaven aan individuele (niet vrij toegankelijke) voorzieningen Jeugdhulp.

Een afname van de uitgaven aan individuele (niet vrij toegankelijke) voorzieningen jeugdhulp is niet gerealiseerd. Net als in 2021 speelt dat er sprake is van een/ enkele casussen met verblijfszorg, jeugdbescherming/ jeugdreclassering, hoog-specialistische jeugd-ggz. Uitgaven op deze posten zijn substantieel hoger in 2021 en 2022 dan daarvoor. Er is sprake van enkele jeugdigen die zwaardere vormen van zorg nodig hebben, en daarmee ook gepaard gaand hogere uitgaven met zich mee brengen.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	56.364	56.364
6.2 Wijkteams	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	50.000	50.000	77.917	27.917
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	20.464	20.464
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.000	3.000	5.586	2.586
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
totaal baten	**53.000**	**53.000**	**160.331**	**107.331**
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	49.500	49.500	52.720	-3.220
6.2 Wijkteams	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	81.250	81.250	206.141	-124.891
6.4 Begeleide participatie	57.500	63.500	68.202	-4.702
6.5 Arbeidsparticipatie	1.000	1.000	185	815
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	94.661	94.661	63.646	31.015
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	141.617	141.617	176.219	-34.602
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	202.150	202.150	431.520	-229.370
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
totaal lasten	**627.678**	**633.678**	**998.632**	**-364.954**
Saldo van baten en lasten	**-574.678**	**-580.678**	**-838.301**	**-257.623**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	7.000	7.000	0	-7.000
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**7.000**	**7.000**	**0**	**-7.000**
Geraamd resultaat	**-567.678**	**-573.678**	**-838.301**	**-264.623**

Toelichting
Bij taakveld 6.1 zijn inkomsten ontvangen inzake inburgering en de eerste kosten ten behoeve van de opvang van ontheemde Oekraïners. Ook zijn hier de kosten van vluchtelingenwerk verantwoord.

Bij taakveld 6.3 is sprake van hogere kosten door een forse toename van de kosten voor bijstand (uitkeringen en uitvoeringskosten). Ook zijn hier de kosten van de energietoeslag verantwoord. Verder zijn de kosten voor vervoersvoorzieningen en huishoudelijke hulp hoger uitgevallen dan begroot. De kosten voor jeugdhulp zijn zeer fors gestegen door de noodzakelijke duurdere zorg en het hoger aantal dat gebruik heeft gemaakt van ambulante jeugdhulp.

Bij taakveld 6.6 is sprake van een rijksbijdrage inzake aanpak van energiearmoede.

In totaal overschrijden we daarmee fors het budget binnen dit programma. Het betreft over de volle breedte de uitvoering van open einde regelingen waar we beperkt invloed op hebben.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Wat wilden we bereiken?

- Werken aan het brede begrip duurzaamheid.
- Het beheren en onderhouden van de begraafplaats.
- Uitvoering geven aan inentingsprogramma's.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Energietransitie

Uitvoeringsagenda Rozendaal Energieneutraal 2050

Op 13 september (B&W) en op 27 september (gemeenteraad) is de uitvoeringsagenda Rozendaal energieneutraal 2050, inclusief bijbehorende budgetten vastgesteld. Met deze uitvoeringsagenda voor de planperiode 2023-2025 wordt ingezet op voortzetting van de ingezette werklijnen richting een Energieneutraal Rozendaal in 2050 en is de uitvoering daarvan voor de komende periode (begrotingstechnisch) geborgd.

Start opstellen buurtuitvoeringsplannen warmte

Vanuit de in 2021 vastgestelde Transitievisie warmte zijn we in 2022 gestart met het proces voor het opstellen van buurtuitvoeringsplannen voor de wijken Delhoevelaan, Leermolens Enk en Moestuin. Samen met bewoners brengen we in beeld hoe woningen aardgasvrij gemaakt kunnen worden. Dit proces wordt vervolgd in 2023.

Regionale Energie Strategie

Binnen de regionale samenwerking in de Groene metropool regio is een regionale Energie Strategie 1.0 opgesteld. Vooruitlopend op het opstellen van een milieueffectrapportage voor de RES 2.0 is een notitie 'reikwijdte en detailniveau (NRD)' opgesteld. Onze zienswijze op het NRD is op 13 december 2022 door de gemeenteraad vastgesteld.

Riolering

In 2022 is door uw raad het geactualiseerde verbreed gemeentelijk Rioleringsplan 2023 t/m 2027 (vGRP) vastgesteld, dat als basis zal dienen voor een beleidsmatige aanpak water(berging).
In 2022 zijn er voorzieningen getroffen om meer hemelwater te bergen in Rozendaal. Dit betreft een aantal voorzieningen in de omgeving van de Kapellenberglaan.

Afvalstoffenbeheer

In 2022 is een onderzoek ingesteld naar de doelmatigheid van onze huidige milieustraat en afvalverwerking en wordt een plan gemaakt voor het kunnen opvangen van de verschillende milieustromen eventueel met andere gemeenten.

Begraafplaatsen en crematoria

In het voorjaar van 2022 zijn de eerste 25 bomen langs de oude oprijlaan ondergronds bemeste en belucht. Het heeft tijd nodig voordat de verrichtte inspanning zichtbaar wordt in de vorm van een gezonde vitale boom. Door de hoeveelheid en de vaak oude papieren waar de papieren begraafplaats administratie uit bestaat loopt het digitaliseren van deze administratie door in 2023.

Volksgezondheid

In onze Nota Publieke Gezondheid 2017-2020 wordt onder meer de relatie tussen publieke gezondheid en de Omgevingswet benoemd. Deze relatie wordt met de verdere implementatie van de Omgevingswet verder uitgewerkt. De nota is in 2021 verlengd. In 2022 is nog geen nieuwe Nota opgesteld maar hebben we met de gemeente Rheden samengewerkt bij het Lokaal Preventieakkoord. Uit de Specifieke Uitkering (SPUK) hiervoor zijn in 2022 onder meer de activiteiten VierVitaal en Fiets door je gemeente betaald.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
7.1 Volksgezondheid	10.000	10.000	11.224	1.224
7.2 Riolering	159.975	159.975	210.820	50.845
7.3 Afval	202.569	202.569	192.932	-9.637
7.4 Milieubeheer	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	80.000	50.000	58.100	8.100
totaal baten	**452.544**	**422.544**	**473.075**	**50.531**
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	67.500	67.500	74.782	-7.282
7.2 Riolering	135.763	135.763	157.734	-21.971
7.3 Afval	188.000	188.000	151.684	36.316
7.4 Milieubeheer	170.000	377.750	118.376	259.374
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	21.255	29.755	44.745	-14.990
totaal lasten	**582.518**	**798.768**	**547.321**	**251.447**
Saldo van baten en lasten	**-129.974**	**-376.224**	**-74.246**	**301.978**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	166.733	269.483	97.237	-172.247
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	48.295	-48.295
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**166.733**	**269.483**	**48.942**	**-220.541**
Geraamd resultaat	**36.759**	**-106.741**	**-25.304**	**81.437**

Toelichting

De baten en lasten bij riolering laten een afwijking te zien. Dit wordt veroorzaakt door een investering die conform het BBV (administratie voorschriften) verwerkt is en hier deze afwijkingen veroorzaakt. De opbrengsten bij afval vallen lager uit doordat het recyclebare afval minder heeft opgebracht.

De opbrengst bij de begraafplaats is hoger uitvallen door een subsidie die wij hebben binnengehaald waarmee we extra werkzaamheden op de begraafplaats hebben kunnen doen. Het gaat hier om een bedrag van € 13.171. De reguliere opbrengsten zijn nog verder teruggevallen dan eerder gemeld.

De kosten bij milieubeheer vallen lager uit dan begroot. Dat wordt mede veroorzaakt door de component die wij binnen het gemeentefonds hebben ontvangen (€ 105.000) voor de energietransitie. In de tweede Turap hebben we dit op deze begrotingspost geboekt met als doel dit bedrag te reserveren bij de bestemming van het jaarrekeningsaldo. Daarnaast was er reeds € 120.000 aan budget in de primitieve begroting opgenomen (en onttrokken) ten behoeve van dit doel. Bij de kredietaanvraag is hier geen rekening mee gehouden zodat dit budget door de toekenning van het krediet niet meer nodig was.

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat wilden we bereiken?

- Uitvoering geven aan taken binnen de Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening.
- Zorg dragen voor een prettig woon- en leefklimaat.
- Voorbereiding op de Omgevingswet.
- Het eenduidig registreren van basisgegevens over gebouwen en adressen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Ruimtelijke ontwikkeling

Om de Omgevingswet tijdig te implementeren werken we eraan om:

1. Het beleidsinstrumentarium (omgevingsvisie, programma's en omgevingsplan) conform de wet vorm te geven. Daarbij zal ook aandacht moeten zijn voor een veranderde verhouding overheid-burger leidend tot nieuw inspraakbeleid en participatieprocessen;
2. De processen voor het afhandelen van initiatieven, conform de nieuwe wettelijke standaarden te brengen. Een belangrijk aspect daarvan is de aanpak voor het digital stelsel Omgevingswet (DSO).

Voor de concrete aanpak die we hanteren om in het gewenste tempo de Omgevingswet te implementeren wordt verwezen naar eerdere raadsbesluitvorming hieromtrent en de raadsinformatiebrief van maart 2022.

Gelijktijdig met de Omgevingswet is ook de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voorzien. Onder de Wkb blijft de gemeente verantwoordelijk voor het toezicht op de bestaande bouw en omgevingsveiligheid. De vergunninghouder legt onder de Wkb inhoudelijk verantwoording af aan het bevoegd gezag (gemeente) voor de start van de bouw. Het bevoegd gezag beoordeeld de aangeleverde gegevens bij het uitvoeren van de toezichthoudende en eventueel handhavende taak. Doordat de toezichthoudende taak voor de gemeente Rozendaal door de toezichthouders van de gemeente Rheden wordt uitgevoerd wordt de invoering van de Wkb in samenwerking met Rheden voorbereid.

Planschade

De herziening van het bestemmingsplan die de bouw van IKC Dorpsschool Rozendaal planologisch mogelijk maakt is aanleiding geweest voor een aantal omwonenden om een verzoek om planschade in te dienen. Deze verzoeken worden op grond van de procedureverordening voor advisering tegemoetkoming planschade afgehandeld. Inmiddels is duidelijk dat er voor een aantal omwonenden sprake is van planschade. Hiervoor heeft de raad ook krediet beschikbaar gesteld.

De planschade die het gevolg is van de bouw van de IKC Dorpsschool Rozendaal wordt in lijn met de daarvoor gestelde kaders uitgekeerd. De termijn om verzoeken in te dienen is op 31 januari 2023 geëindigd. Vanaf dat moment is duidelijk hoeveel verzoeken er zijn ingediend. Op dat moment is nog niet duidelijk wat de definitieve hoogte van de planschade is en wanneer deze definitief wordt vastgesteld. Dit is mede afhankelijk van juridische procedures. Kosten voor de eventueel te vergoeden planschade en daarbij horende kosten voor onder meer juridische ondersteuning worden in lijn met staande kaders gedekt uit de algemene reserve.

Basisregistraties ruimtelijk domein

In 2022 zijn de taken in het kader van de BAG, BGT en aanpalende zaken, zoals gegevensbeheer voor de WOZ belegd bij De Connectie. De uitvoering daarvan verloopt conform afspraken.

Leefomgeving

We willen als regio 'groeien in balans': groei in woningen, wegen, fietspaden en werkgelegenheid, in balans met groei van de kwaliteit van onze leefomgeving (natuur, landschap, cultuur, toerisme en recreatie). Om hier invulling aan te geven zijn als onderdeel van de Opgave Ontspannen regio de kansen voor het versterken van 'het groen en blauw' (simpel gezegd: de droge en natte natuur) in kaart gebracht in een zogenaamde groen-blauw raamwerk. Soms gaat het om kansen om natuur uit te breiden, soms om kansen door het slim combineren van natuur en landschap met bijvoorbeeld waterberging of duurzame energieopwekking. Het resultaat hiervan is het

rapport ‘Vervlochten Regio’ dat in 2022 is afgerond. De inhoud van dit rapport is meegenomen in de gebiedsuitwerkingen van de Verstedelijkingsstrategie, die de raad in het najaar van 2022 heeft vastgesteld. Het rapport brengt kansen in beeld voor versterking van natuur, landschap, water en erfgoed in onze regio. De kansen worden in het vervolg uitgewerkt tot concrete voorstellen, waarover (lokaal) besloten kan worden. In het rapport worden dus geen keuzes gemaakt en geen besluiten genomen. In 2023 wordt de raad hierover nader geïnformeerd.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
8.1 Ruimtelijke Ordening	0	0	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	545.675	545.675
8.3 Wonen en bouwen	50.000	50.000	49.350	-650
totaal baten	**50.000**	**50.000**	**595.025**	**545.025**
Lasten				
8.1 Ruimtelijke Ordening	24.860	229.860	93.159	136.701
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	284.751	-284.751
8.3 Wonen en bouwen	60.120	60.120	67.577	-7.457
totaal lasten	**84.980**	**289.980**	**445.487**	**-155.507**
Saldo van baten en lasten	**-34.980**	**-239.980**	**149.537**	**389.517**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	15.000	220.000	70.275	-149.725
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**15.000**	**220.000**	**70.275**	**-149.725**
Geraamd resultaat	**-19.980**	**-19.980**	**219.812**	**239.792**

Toelichting
Op taakveld 8.1 zijn de kosten lager dan begroot doordat een aantal beschikbaar gestelde kredieten nog niet zijn verbruikt. Daarbij gaat het om het krediet omgevingswet en planschades.
Daarnaast is de grondexploitatie op De Del afgesloten. De afsluitende winst zal worden toegevoegd aan de reserve kapitaallasten ten behoeve van de dekking van de afschrijvingslasten van de school.

	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten			
- verkoop kavels (excl steenhoek)	0	544.734	544.734
Lasten			
- kosten bouw- en woonrijp maken	0	15.272	-15.272
- overheveling balans (-/- boekwaarde)	0	269.479	-269.479
totaal lasten	0	284.751	-284.751
tussentijdse winstneming'		259.983	

Bijlage wettelijke beleidsindicatoren

Per programma worden de verplicht voorgeschreven beleidsindicatoren opgenomen. De informatie die het CBS hanteert is niet in alle gevallen actueel, accuraat (bijvoorbeeld naar peildatum), of adequaat (naar referentiegegevens). Waar mogelijk wordt de informatie in perspectief geplaatst.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

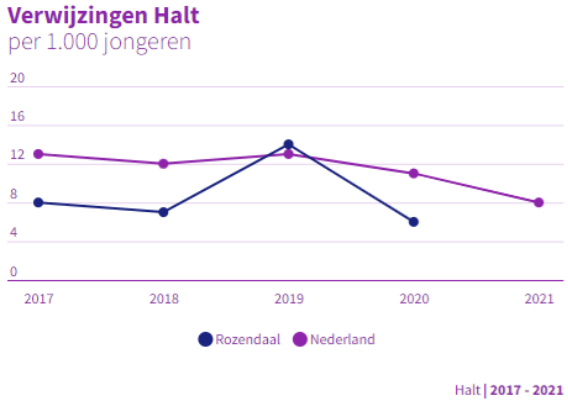
Indicator	Begroting Rozendaal 2022	Rekening Rozendaal 2022
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	7	7
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	7	7
Apparaatskosten (€ per inwoner)	925	1.070
Externe inhuur (% van de totale loonsom)	13%	16%
Externe inhuur (de totale kosten inhuur externen)	191.596	214.374
Overhead (% van totale lasten)	23%	28%

Toelichting: Voor deze indicatoren zijn geen landelijke cijfers bekend. Een vergelijking met bijvoorbeeld gemeenten < 25.000 is dan ook niet op basis van deze informatie te maken. T.a.v. de post overhead wordt een nadere uitwerking gegeven in de paragraaf 5 Bedrijfsvoering.

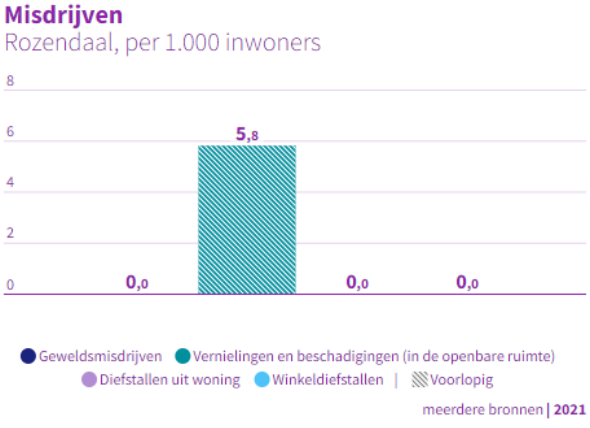
Programma 1 Veiligheid

In onderstaande tabellen presenteren we de meest recente informatie zoals die door het CBS is aangeleverd via waarstaatjegemeente.nl. De landelijk beschikbare informatie onderschrijft het beeld van Rozendaal als zeer veilige gemeente.

In 2019 was er een piek in het aantal verwijzingen naar Halt. We zien dit als een incidentele omstandigheid.

Op het vlak van misdrijven scoort Rozendaal bijzonder goed.

Programma 2 Verkeer en vervoer

Er zijn geen voorgeschreven beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma.

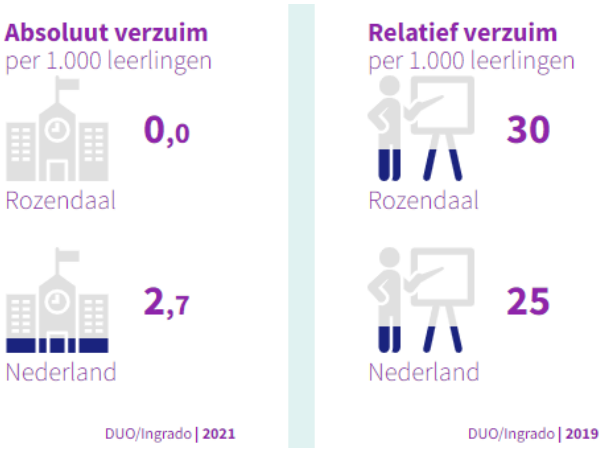
Programma 3 Economie

Hieronder staat de verhouding tussen banen en woningen. Dat varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Het betreft de zogeheten functiemenging. Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. Het relatief hoge aantal vestigingen wordt beïnvloedt door het hoge aantal zzp'ers dat Rozendaal rijk is.

Programma 4 Onderwijs

De onderstaande gegevens laten zien in hoeverre er in Rozendaal sprake is van schoolverzuim. Absoluut verzuim heeft betrekking op de schoolplichtigen en/of kwalificatieplichtigen in Rozendaal die niet staan ingeschreven bij een school (absoluut). Relatief verzuim betreft de vraag in hoeverre een schoolplichtige wel staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde periode lessen/praktijk verzuimt.

Onderstaande tabel geeft weer in hoeverre er sprake is van voortijdig schoolverlaten in Rozendaal, afgezet tegen het gemiddelde in Nederland

Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

In Rozendaal wordt door een relatief hoog aantal inwoners gesport (volgens de definitie van het CBS). De landelijke trend is dat er steeds minder gesport wordt. In Rozendaal is het percentage niet-sporters min of meer gelijk gebleven.

Programma 6 Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

362,2	805,5
Rozendaal	Nederland

Meerdere bronnen | 2021

Jongeren met een delict voor de rechter

1%	1%
Rozendaal	Nederland

CBS Jeugd | 2015

Netto arbeidsparticipatie

73,4%	70,4%
Rozendaal	Nederland

CBS | 2021

De netto arbeidsparticipatie drukt uit welk percentage van de potentiële beroepsbevolking daadwerkelijk werkzaam is.

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

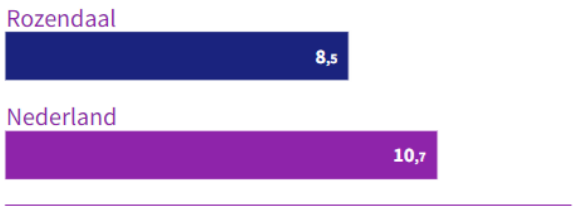
CBS | 2021

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

0,0	202,0
Rozendaal	Nederland

CBS | 2020

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS Jeugd | 2022

Jongeren met jeugdbescherming

Geen data
Rozendaal

1,1%
Nederland

CBS Jeugd | **2022**

Jongeren met jeugdreclassering

Geen data
Rozendaal

0,3%
Nederland

CBS Jeugd | **2022**

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo
per 10.000 inwoners

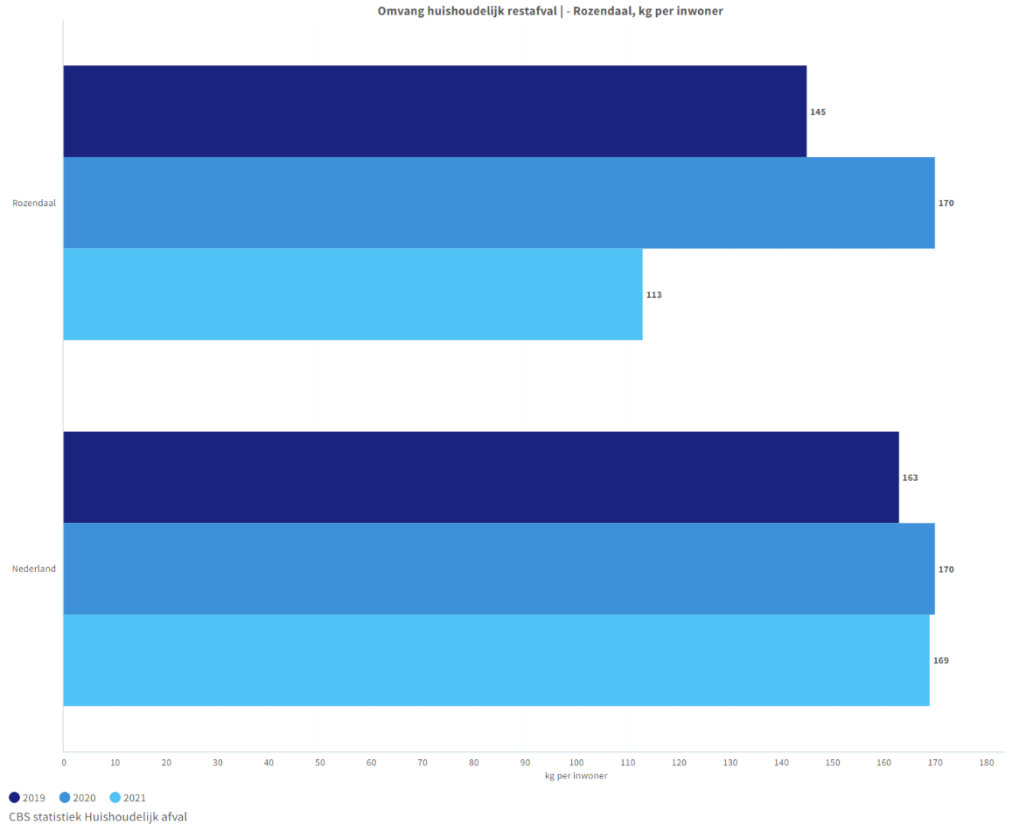
280
Rozendaal

640
Nederland

CBS MSD WMO | **2022**

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

We zien een afname in het huishoudelijk afval onder het nationale niveau. kg).

CBS statistiek Huishoudelijk afval

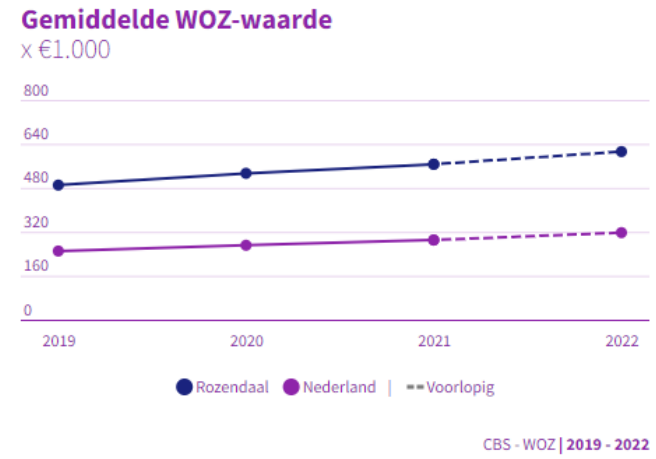
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

21,6%
Rozendaal

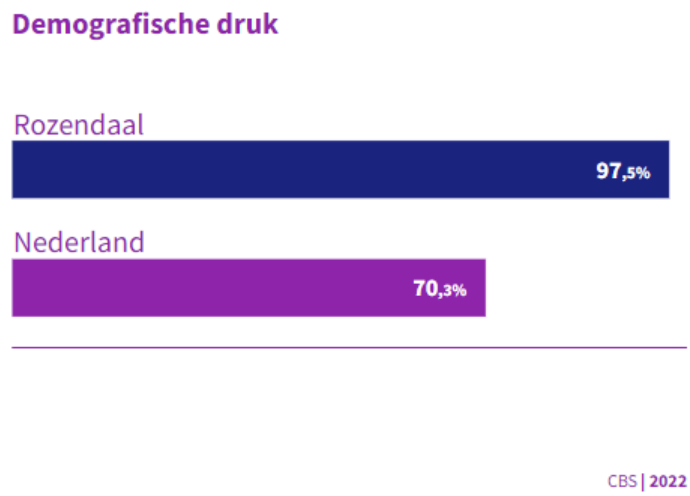
26,8%
Nederland

berekening | **2020**

Programma 8

Het CBS hanteert de volgende beschrijving van demografische druk: het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder, per honderd personen van 20 tot 65.

Paragrafen

Inleiding

Naast programma's zijn er in de begroting ook financiële paragrafen opgenomen. Waar programma's direct gericht zijn op de burger, geven de paragrafen een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, bezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een overzicht, waardoor de raad een goed inzicht krijgt. Gezien de raad in het stelsel van dualisme kaders stelt en controleert, is het van belang dat de raad inzicht heeft in en overzicht heeft over deze onderwerpen. De raad legt in de paragrafen de beleidslijnen vast met betrekking tot de beheersmatige aspecten.
Daarnaast zijn de verplichte paragrafen bedoeld om de raad en het college de financiële positie van de gemeente beter te laten beheersen. Vanaf 1 januari 2004 zijn de volgende zeven paragrafen verplicht voorgeschreven:

- lokale heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen (externe samenwerking);
- grondbeleid;
- openbaarheidsparagraaf Woo.

Daaraan is een paragraaf Informatieveiligheid (en privacy) toegevoegd. Deze is wettelijk niet verplicht, maar de grote bewegingen op dit terrein, vervlochten met andere bedrijfsvoering aspecten én met alle inhoudelijke programma's, maken dat we hier vanaf de jaarrekening 2017 apart aandacht aan besteden.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

In de jaarrekening wordt ingegaan op de begrote en werkelijke opbrengsten ten aanzien van de lokale heffingen. Het beleid, en eventuele wijzigingen daarin, komen aan de orde in de begroting evenals relevante kengetallen en vergelijkingen.

Uitgangspunten tarieven

Uitgangspunten voor de lokale heffingen in de begroting 2022 waren als volgt:

- We corrigeren jaarlijks OZB-tarieven met het inflatiepercentage, voor 2022 was dat 1,5%.
- Het tarief voor afvalstoffenheffing is gebaseerd op 100% kostendekkendheid.

Het tarief voor rioolheffing is gebaseerd op 100% kostendekkend (begrotingsbasis).
Op de leges is eveneens het inflatiepercentage van 1,5% toegepast (behoudens producten waarvoor wettelijk vastgestelde tarieven gelden).

	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
OZB	450.708	452.402	1.694
Afvalstoffenheffing	202.569	192.932	-9.637
Rioolheffing	159.975	158.840	-1.135
Leges	134.915	144.639	9.724
Totaal	**948.167**	**948.813**	**646**

OZB en Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

In 2022 zijn in het kader van de wet WOZ 741 objecten beschikt waarop in totaal 29 bezwaarschriften zijn ingediend. In 16 gevallen (objecten) is de WOZ-waarde verlaagd. Het percentage gegrond verklaarde bezwaarschriften ten opzichte van het totaal aantal WOZ-objecten komt daarmee uit op 2,2 %.

Afvalstoffenheffing

Per saldo vallen de opbrengsten van afval € 9.600 lager uit. Dit wordt veroorzaakt door de lage opbrengsten van recyclebaar afval.

Rioolheffing

Geen bijzonderheden ten aanzien van deze heffing.

Leges

Hieronder vallen de opbrengsten op basis van de legesverordening, zoals:

- Producten van burgerzaken;
- (Omgevings)vergunningen;
- Huwelijken;
- Grafrechten;
- Overige leges.

Vooral de opbrengsten van de begraafplaats zijn in 2022 lager geweest dan geraamd. De leges voor huwelijken en bouwen komen redelijk in de buurt van het begrote bedrag.

Kwijtschelding

De kwijtschelding is vastgelegd in een gemeentelijke regeling kwijtschelding. Kwijtschelding kan worden aangevraagd door particuliere belastingplichtigen voor de volgende belastingen:

- Onroerende zaakbelasting;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing.

In 2022 hebben er in totaal 7 huishoudens kwijtschelding ontvangen.

Kostendekkendheid van tarieven

Onderstaande tabel toont de mate van kostendekkendheid die in 2022 is gerealiseerd.

	Begroot baten 2022	Werkelijk baten 2022	Saldo 2022	Werkelijk lasten 2022	Dekkings-percentage 2022
Bestemmingsbelastingen					
Afvalstoffenheffing	202.569	192.932	-9.637	192.098	100%
Rioolheffing	159.975	158.840	-1.135	149.663	106%
subtotaal	362.544	351.772	-10.772	341.761	103%
Retributies					
Rijbewijzen/reisdocumenten	15.165	19.781	4.616	40.445	49%
Huwelijken/Burg stand	18.550	17.033	-1.517	57.844	29%
APV-vergunningen	1.200	376	-825	6.500	6%
Begraafrechten	50.000	58.100	8.100	118.163	49%
Omgevingsvergunning	50.000	49.350	-650	51.636	96%
subtotaal	134.915	144.639	9.724	274.588	53%
Totaal	**497.459**	**496.411**	**-1.048**	**616.349**	**81%**

Ten aanzien van afvalstoffenheffing en rioolrecht wordt de kostendekkendheid van de tarieven (100%) berekend op basis van de begroting. Afwijkingen op realisatie worden als onderdeel van het rekeningresultaat beschouwd en niet verrekend met een egalisatiereserve.

Verder geldt dat door de kleine schaal van Rozendaal een groot aantal leges niet kostendekkend is te krijgen. Dit geldt met name voor de rijbewijzen/reisdocumenten en de APV-vergunningen. Daarnaast is er door die kleine schaal soms ook sprake van een uitschieter naar boven (> 100%), in 2022 is daarvan geen sprake.

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is te zien hoe de lokale lastendruk zich heeft ontwikkeld, ook ten opzichte van de andere gemeenten. De gemeente op rang 1 heeft de laagste gemeentelijke woonlasten. Te zien is dat Rozendaal ten opzichte van andere gemeenten steeds goedkoper wordt waardoor wij stijgen op de ranglijst. De relatief slechte klassering voor de lasten van woningeigenaren heeft te maken met de hoge woningwaarde in Rozendaal. De cijfers zijn ontleend aan de atlas lokale lasten van Coelo.

Jaar	Eigen woning			Huurwoning		
	eenpersoons-huishouden	meerpersoons-huishouden	Ranglijst Coelo	eenpersoons-huishouden	meerpersoons-huishouden	Ranglijst Coelo
2020	982	1011	365	226	255	45
2021	1005	1036	350	244	275	37
2022	1052	1084	314*	251	283	37*

** hoogste in rang is 349 respectievelijk 354*

De cijfers zijn ontleend aan de atlas lokale lasten van Coelo (Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden).

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft antwoord op de vraag in hoeverre een gemeente in staat is om niet afgedekte risico's op te vangen met gereserveerde financiële middelen (weerstandscapaciteit). Voldoende weerstandsvermogen zorgt ervoor dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven. Voldoende weerstandsvermogen gaat over twee vragen:

1. Welke risico's lopen we?
2. Wat is de beschikbare weerstandscapaciteit?

Risico's

Een risico is de kans op het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente. Een gemeente loopt tal van risico's die we in meer of mindere mate kunnen inschatten en beheersen. Gemeentelijke risico's kunnen voortkomen uit de politiek, de aansprakelijkheid, de strategie, financiële samenwerking, het bedrijfsproces en het milieu. Daarnaast zijn zaken als verbonden partijen, open einde regelingen en grondexploitaties bekende onderwerpen waar de gemeente belangrijke risico's loopt.

Risicoprofiel

Er zijn meer methoden om een gekwantificeerd risicoprofiel op te stellen, uiteenlopend van meer wetenschappelijke methoden tot meer praktische modellen. Voor alle methoden geldt dat ze geen 100% garantie bieden op volledigheid. Het gaat er immers om risico's zo goed mogelijk te benoemen waar nog niet op één of andere manier in is voorzien. De eigenschap van een risico is echter dat men niet weet wat, wanneer of hoe het zich aandient. Voor deze paragraaf kiezen we voor een pragmatische aanpak. Basis voor het risicoprofiel is een organisatie brede inventarisatie van risico's die twee maal per jaar plaatsvindt (begroting en rekening). Deze hebben we zo goed mogelijk gekwantificeerd en voorzien van een risicoscore (kans x impact), op basis van de volgende tabellen.

Kans	***Score***
Gering (minder dan 1 x per 4 jaar)	1
Gemiddeld (ongeveer 1 x per 4 jaar)	3
Hoog (minimaal 1 x per jaar)	5

Financieel gevolg	***Score***
Gering (< 0,1% omzet = < € 4.000	1
Beperkt (> 0,1% omzet < 0,5 % omzet = tussen € 4.000 en € 20.000)	2
Groot (> 0,5 % omzet = > € 20.000)	3

Omzet: lasten programma's Rozendaal (begroting 2022: afgerond structureel € 4,6 miljoen)

De risicoscore komt tot stand door de kans te vermenigvuldigen met de impact. Hoe hoger de score hoe groter het risico. De uitkomst zetten we af tegen de volgende tabel:

Ranking	***Gevolg***
Scores >= 10	Hoog risico. Als het een financieel risico betreft dient weerstandsvermogen aanwezig te zijn.
5 < Scores < 10	Beperkt risico. Als het een structureel financieel risico betreft wordt deze voor 25% meegeteld voor het aanhouden van een weerstandsvermogen (spreiding over 4 jaar). Een incidenteel risico wordt voor 50% meegenomen.
Scores < 5	Gering risico. Voor zover het financiële gevolgen betreft worden die geacht binnen de reguliere bedrijfsvoering gedragen te kunnen worden.

De risicoscore houdt ook rekening met het feit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Wanneer hiermee geen rekening wordt gehouden is de kans groot dat een behoorlijk deel van het vermogen (ofwel algemene reserve) onnodig geblokkeerd wordt.

Structureel of incidenteel

Van belang is onderscheid te maken tussen risico's met structurele en incidentele effecten, in het profiel is dit onderscheid ook aangebracht. Risico's met structurele effecten hangen meestal samen met de bedrijfsvoering zoals rente of hogere kosten vanwege een hoger aantal bijstandontvangers. Wanneer dit soort risico's zich voordoen dienen ook structurele maatregelen genomen te worden door ze mee te nemen in het financieel meerjarig perspectief. Het kan zijn dat het perspectief hiervoor op korte termijn geen ruimte biedt en dat moet worden omgebogen binnen de begroting. Om die reden wordt het risico voor 100% meegenomen wanneer het hoog is en voor 25% wanneer het beperkt is om het eerste jaar eventueel te overbruggen met behulp van het weerstandsvermogen. Wanneer zich een incidenteel risico voordoet dient deze in principe ineens ten laste van de weerstandscapaciteit gebracht te worden, wanneer deze niet kan worden opgevangen in het rekeningresultaat.

Uit het profiel valt op te maken dat op verschillende manieren rekening wordt gehouden met de verschillende risico's. Wanneer met alle risico's voor 100% rekening gehouden zou worden zou een gemeente een onevenredig deel van haar reserves moeten blokkeren, het is immers niet reëel dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen.

Weerstandscapaciteit

Voor een oordeel over ons weerstandsvermogen is naast het risicoprofiel ook een inschatting van onze weerstandscapaciteit nodig, ook hierbij wordt in principe onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele middelen. Bronnen van weerstandscapaciteit zijn de algemene reserve, vrij aanwendbare bestemmingsreserves, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorziene uitgaven.

Stille reserves kunnen hierbij ook een rol spelen. Het betreft eigendommen die lager zijn gewaardeerd (boekwaarde) dan de waarde in het economisch verkeer (bij gebouwen is uitgegaan van de WOZ-waarde met peildatum 1-1-2022). Omdat deze niet onmiddellijk in een feitelijk dekkingsmiddel kunnen worden omgezet, laten we deze bij de berekening van de weerstandscapaciteit buiten beschouwing. We benoemen deze wel zoals voorheen.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Economische waarde	Stille reserve
Kerklaan 1 en 3	0	1.304.000	1.304.000
Werf	0	147.000	147.000
Obligaties	142.941	144.070	1.129
Totaal			**1.452.129**

Er is nog maar beperkt sprake van stille reserves. Het gebouw aan de Kerklaan en de Werf zijn immers nodig voor de 'bedrijfsvoering' en zijn zodoende niet eenvoudig te gelde te maken.

Structureel

Dit wordt met name gevormd door de onbenutte belastingcapaciteit (en dan met name OZB aangezien er al voor 100% dekking is gekozen voor afval en riool) en het bedrag voor onvoorzien. De onbenutte belastingcapaciteit kan berekend worden door aansluiting te zoeken bij artikel 12 van de financiële verhoudingswet.

Artikel 12

Bij een eventuele 'artikel 12-aanvraag' geldt ook een normtarief voor de OZB als één van de toelatingseisen. In dat geval dient een gemeente minimaal 20% meer OZB te heffen dan het landelijk gemiddelde. Op basis van die norm bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit voor de gemeente Rozendaal ongeveer € 360.000.

Echter, de feitelijke hoogte van de onbenutte belastingcapaciteit (behoudens een artikel 12-aanvraag) is vooral een politieke keuze. Op basis van het gewenste financiële beleid (OZB verhoging zoveel mogelijk beperken tot

inflatiestijging) is er feitelijk geen onbenutte belastingcapaciteit. Om die reden wordt voor de bepaling van de structurele weerstandscapaciteit alleen het bedrag voor onvoorzien meegenomen.

Incidenteel

De incidentele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de som van alle reserves waaraan nog geen specifieke bestemming is gegeven en eventuele bestemmingsreserves zonder concrete verplichting die daardoor her-bestemd kunnen worden. Voor de berekening van de weerstandscapaciteit beperken we ons tot de algemene reserve. De overige reserves hebben in principe allemaal een bestemming waarvan het niet wenselijk is om deze opnieuw te bestemmen. Het genoemde bedrag betreft de stand per ultimo 2022 (balansdatum).

Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	0
Onvoorzien	10.000
subtotaal structureel	10.000
Incidenteel	
Algemene reserve	4.321.436
Totale weerstandscapaciteit	4.331.436

Risicoprofiel

De onderstaande tabel betreft de risico-indicatie zoals gehanteerd bij begroting en jaarrekening 2022. Deze inventarisatie wordt vanaf 2022 twee keer per jaar herzien.

Onderwerp	Risico/oorzaak	Beheersmaatregel	K	I	Bedrag	Risico score	%	Bedrag
Open einde regelingen								
WWB	Meer aanvragen	Geen, conjunctuurgevoelig	3	2	15.000	6	25%	3.750
WMO	Meer aanvragen	Geen, wel optie om beleid aan te passen	3	2	30.000	6	25%	7.500
Jeugdzorg	Meer aanvragen	Geen, wel optie om beleid (gedeeltelijk) aan te passen	3	3	50.000	6	100%	50.000
Leerlingenvervoer	Meer aanvragen	Geen	3	3	15.000	9	25%	3.750
Overige risico's met structureel effect								
Algemene uitkering	Samen trap af	Geen	3	3	100.000	9	25%	25.000
Renterisico (uitgaven)	Schommelingen op de geld- en kapitaalmarkt	Op dit moment geen lening en anders wordt dit risico afgedekt via de renterisiconorm	1	1	0	1	0%	0
Renterisico (inkomsten)	Daling van rentevergoeding over uitgezette eigen middelen	Feitelijk geen gezien de verplichting tot schatkistbankieren. Momenteel lage rentevergoeding	1	1	0	1	0%	0
Kapitaalgoederen	Onvoorzien en onverwacht onderhoud aan gebouwen of wegen	Actuele beheerplannen en periodiek inspectie	3	3	50.000	9	25%	12.500
Verduurzaming vastgoed/t	Verplichtingen tot verduurzaming kunnen aanzienlijke kosten veroorzaken	Anticiperen op regelgeving en ontwikkelingen meenemen in de begroting	3	3	50.000	9	25%	12.500
Klimaat/droogte	Door verandernd klimaat ontstaan er problemen met vegetatie, riool en water	Anticiperen op wetgeving en ontwikkelingen en meenemen in de begroting	3	3	100.000	9	25%	25.000
Kortleven pensioen wethouders	Het vroegtijdig overlijden van een (ex) bestuurder kan financiele consequenties hebben (verzekerbaar)	Verzekeren danwel opvangen binnen weerstandsvermogen	1	3	50.000	3	0%	0
Wachtgeldverplichtingen bestuurders	Bij mutaties in het college kunnen wachtgeldverplichtingen ontstaan	Verzekeren danwel opvangen binnen weerstandsvermogen	2	3	90.000	6	25%	22.500
Juridische procedures	Bewaren en rechtszaken bij projecten	Binnen projectplannen en	3	2	15.000	6	25%	3.750
Gemeenschappelijke regelingen	Het algemeen bestuur kan besluiten nemen met financiele consequenties waaraan de gemeente vanwege de constructie gehouden is	Feitelijk niet aanwezig	5	3	50.000	15	100%	50.000
Personeel	Lastig vervulbare vacatures waardoor externe inhuur noodzakelijk is	Aantrekkelijke werkgever blijven	3	3	50.000	9	25%	12.500
Veranderende wetgeving	Aanpassing in wetgeving leveren kosten op die niet altijd voldoende worden gecompenseerd	Anticiperen op ontwikkelingen	3	3	50.000	9	25%	12.500
							subtotaal structureel	**241.250**
Risico's met incidenteel effect								
Ramp c.q. groot incident	Gemeente wordt door bijvoorbeeld het ministerie niet volledig gecompenseerd voor de kosten die gemaakt zijn	Feitelijk niet aanwezig	3	3	50.000	9	50%	25.000
Rechtspositionele consequenties	Binnen elk bedrijf kunnen situaties aan de orde zijn waarbij er kosten optreden voor besluiten met rechtspostionele consequenties. De gemeente is hiervoor eigen-risico-drager.	Voorziening voor treffen dan wel opvangen binnen weerstandsvermogen	3	3	75.000	9	50%	37.500
Personeel	Langdurige uitval door ziekte	Goede begeleiding zieke werknemers	3	3	50.000	9	25%	12.500
ICT	Hacks, privacyissues, uitval systemen	Beveiliging op orde, bewustwording	3	3	100.000	9	25%	25.000
Schades	Schade door eigendommen van de gemeente (bijvoorbeeld door bomen)	In principe geldt hiervoor de aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente, echter er is altijd een risico dat het niet past binnen de voorwaarden, bijvoorbeeld het niet uitvoeren van inspecties	2	3	30.000	6	50%	15.000
Planschade	Niet binnen de exploitatieovereenkomst af te dekken planschaden	Feitelijk niet aanwezig	2	3	25.000	6	50%	12.500
							subtotaal incidenteel	**127.500**
							Totaal	**368.750**

Weerstandsratio

Deze confrontatie van risicoprofiel en weerstandscapaciteit is opgenomen in de volgende tabel. Het vervolgens gepresenteerde overzicht geeft aan hoe de ratio gewaardeerd kan worden.

Weerstandsvermogen		Beschikbaar		Benodigd
Structureel	A	10.000	B	241.250
Incidenteel	C	4.321.436	D	127.500
Totaal	E	4.331.436	F	368.750
Structureel (A/B)		0,04		
Incidenteel (C/D)		33,89		
Totaal (E/F)		11,75		

Ratio	Waardering
> 2,0	uitstekend
1,5 - 2,0	ruim voldoende
1,0 - 1,5	voldoende
0,8 - 1,0	matig
0,6 - 0,8	onvoldoende
< 0,6	ruim onvoldoende

Conclusie

De weerstandsratio van 11,75 is meer dan uitstekend, waarbij de stille reserves niet in de berekening zijn meegenomen.

De gemeente Rozendaal is hiermee uitstekend in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het voorzieningenniveau in gevaar uitkomt. Bij materiële tegenvallers van structurele aard is er zodoende ook voldoende tijd om de maatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om een structureel evenwicht tot stand te brengen.

Daarnaast is voor financiële tegenvallers binnen het sociaal domein nog steeds een afzonderlijke bestemmingsreserve van ruim € 280.000 aanwezig waarmee in de berekening van de weerstandscapaciteit geen rekening is gehouden.

Staat van Reserves en Voorzieningen (inclusief toelichting op mutaties)

Overzichtstabel

	Saldo 1-1-2022	Onttrek-kingen	Toevoe-gingen	Saldo 31-12-2022	Claims
A. Algemene reserve					
Vrije algemene reserve	4.219.491	362.527	464.471	4.321.435	757.815
subtotaal A	**4.219.491**	**362.527**	**464.471**	**4.321.435**	**757.815**
B. Bestemmingsreserves					
Reserve monumenten	25.959	5.000		20.959	0
Reserve sociaal domein	132.644	48.682	200.000	283.962	0
Reserve gemeentelijke gebouwen	89.253		6.686	95.939	0
Reserve digitalisering	164.358	103.334		61.024	28.666
Reserve fietspaden	145.706	82.442		63.264	63.264
Reserve wegen	92.187		3.221	95.408	0
Reserve begraafplaats	18.913			18.913	0
Reserve dekking kapitaallasten	4.320.722	190.327	744.937	4.875.332	4.875.332
Reserve energietransitie	216.575	79.424	0	137.152	137.152
subtotaal B	**5.206.317**	**509.208**	**954.844**	**5.651.952**	**5.104.413**
C. Voorzieningen					
Voorziening riolering	925.000	48.295	99.295	976.000	0
Voorziening pensioenen wethouders	352.793	22.880	2.216	332.129	0
subtotaal C	**1.277.793**	**71.174**	**101.510**	**1.308.129**	**0**
Totaal	**10.703.601**	**942.910**	**1.520.825**	**11.281.516**	**5.862.228**

A. Algemene reserve

Vrije algemene reserve

Doel	Weerstandsvermogen en dekking van incidentele kosten c.q. projecten.
Claim	Niet alle besluiten die ten laste komen van de algemene reserve zijn op 31 december 2022 volledig uitgevoerd. Voor het restant daarvan rust er nog een claim op een aantal reserves. Het gaat om een totaalbedrag van € 942.000 dat beschikbaar is gesteld voor verschillende kredieten. De voornaamste kredieten zijn: bijdrage Openluchttheater De Pinkenberg, fietspad Kluizenaarsweg, planschades en een aantal kredieten inzake ruimtelijke ordening.
Mutatie	In 2022 is de uitvoering van diverse raadsbesluiten ten laste van de algemene reserve gebracht. Het gaat hierbij zowel om besluiten uit 20212als eerdere jaren. Naast de toevoeging van het resultaat 2021 ad € 464.471 was in 2022 sprake van de volgende onttrekkingen: Digitale agenda 95.829 (Pr. 0) Routebureau wandelnetwerk 6.000 (Pr. 2) Pannaveld 4.723 (Pr. 4) Plantvakken Steenhoek 13.750 (Pr. 5) Planschades 66.053 (Pr. 8) Partiele herziening bestemmingsplan dorpscchool 1.139 (Pr. 8) Bestemmingsplan Dorpsschool 758 (Pr. 8) Omgevingswet 2.125 (Pr. 8) Fietspad kluizenaarsweg 171.950 (Pr.2) **Totaal** **362.527**

B. Bestemmingsreserves

1. Reserve monumenten

Doel	Bekostiging van verleende subsidies aan inwoners ten behoeve van monumentenzorg.
Claim	N.v.t.
Mutatie	In 2022 is één monumentensubsidie verleent voor een bedrag van € 5.000.

2. Reserve sociaal domein

Doel	Opvang van eventuele tegenvallers in het sociaal domein en/of egalisatie van de kosten voor de WWB.
Claim	N.v.t.
Mutatie	Een deel van het jaarrekening resultaat 2021 is toegevoegd aan deze reserve. De onttrekking van€ 48.682 betreft de kosten voor de inhuur op het sociaal domein.

3. Reserve gemeentelijke gebouwen

Doel	Opvang van kosten van vervanging van inventaris, (ICT)apparatuur. Daarnaast worden voortaan de kosten van het schilderwerk en overig groot onderhoud voor het gemeentehuis aan deze reserve onttrokken.
Claim	N.v.t.
Mutatie	De toevoeging komt voort uit de notitie reserves en voorzieningen (nota R&V) en betreft de jaarlijkse storting ten behoeve van het schilderwerk. De toevoeging komt voort uit de notitie reserves en voorzieningen (nota R&V) en betreft de jaarlijkse storting ten behoeve van het schilderwerk.

4. Reserve digitalisering

Doel	Opvang van kosten/investeringen op het gebied van digitalisering (basisregistraties, digitale ontsluiting van gegevens, koppelingen met landelijke registraties e.d., geen hardware)
Claim	De eerdere claim met betrekking tot een investering voor de invoering van het DMS (Document management system)
Mutatie	De kosten voor het DMS zijn onttrokken (€ 103.334)

5. Reserve fietspaden

Doel	Deze reserve dient ter opvang van kosten groot onderhoud fietspaden.
Claim	Dit betreft het krediet voor het fietspad Kluizenaarsweg zoals dat in de raad van december 2021 beschikbaar is gesteld.
Mutatie	Er is een onttrekking gedaan van € 82.442. Dit betreft kosten voor het fietspad Kluizenaarsweg.

6. Reserve wegen

Doel	Deze reserve dient ter opvang van kosten groot onderhoud wegen.
Claim	N.v.t.
Mutatie	De toevoeging betreft de jaarlijkse dotatie ten behoeve van het wegenonderhoud van geasfalteerde wegen.

7. Reserve begraafplaats

Doel	Opvang van kosten voor het op peil houden van de begraafplaats en het onderhoud van de paden.
Claim	N.v.t.
Mutatie	N.v.t.

8. Reserve dekking kapitaallasten

Doel	Bij de invoering van het BBV is de systematiek van dekking van afschrijvingen gewijzigd. Voorheen werden sommige investeringen direct uit een reserve/voorziening gedekt. Conform de voorschriften moet eerst worden geactiveerd. Vervolgens worden de afschrijvingslasten van een investering (die t.l.v. een reserve is gebracht) uit de reserve geboekt. Deze reserve is in feite de som van de toekomstige afschrijvingen.
Claim	In feite zijn alle middelen in deze reserve een claim voor de toekomstige afschrijvingslasten.
Mutatie	In 2022 is er ruim € 544.000 toegevoegd aan deze reserve ten behoeve van de toekomstige afschrijvingslasten van het fietspad Kluizenaarsweg en de investeringen in riolering (relining en goot). Tevens is uit het jaarrekeningsaldo 2021 een bedrag van € 442.250 toegevoegd. Daar wordt met de resultaatbestemming van deze jaarrekening nog € 259.000 aan toegevoegd (winst De Del). De onttrekkingen betreffen de afschrijvingen van investeringen die eerder zijn gedaan. De grootste daarvan betreft de nieuwe Dorpsschool. De totale onttrekking voor de egalisatie van die kapitaallasten bedraagt € 190.000.

9. Reserve energietransitie

Doel	De reserve kan worden ingezet voor een breed aantal maatregelen met als doel Rozendaal op lange termijn klimaatneutraal. Wanneer de plannen (en hoogte van de investeringen) meer concreet zijn vindt een dotatie vanuit de algemene reserve plaats. Die storting kan worden aangevuld met aanvullende middelen die het rijk beschikbaar stelt om bij te dragen vanuit het Interbestuurlijk Programma.
Claim	De claims betreffen het krediet voor de uitvoering van de energietransitie in 2022 en het restant van het beschikbaar gestelde budget voor de klimaatsubsidies.
Mutatie	In 2022 bedragen de programmakosten afgerond € 47.000 en de verstrekte subsidies € 32.000. Beide bedragen zijn ten laste van deze reserve gebracht.

C. Voorzieningen

Voorziening riolering

Deze voorziening dient ter dekking van kosten groot onderhoud en vervanging. Op basis van het verbrede gemeentelijk rioleringsplan. Jaarlijks wordt er gestort conform het vGRP. Betreft de jaarlijkse dotatie aan de voorziening voor de toekomstige rioolinvesteringen op basis van het rioleringsplan (hiermee is in het tarief rekening gehouden).

Voorziening pensioen wethouders

De toekomstige pensioenverplichtingen en wachtgeldverplichtingen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Naast storting van ingehouden pensioenpremies, heeft de jaarlijkse berekening uitgewezen dat er een bedrag van € 22.800 moest worden vrijvallen om de voorziening op het juiste peil te brengen. De rekenrente verklaard de onttrekking.

Overige financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten met ingang van het begrotingsjaar 2016 een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Doel is in 1 oogopslag de gemeenteraad meer inzicht te bieden in de financiële positie van de gemeente.

Financiële kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021	Gelderland*
Netto schuldquote	-107%	**-128%**	-100%	67%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	-107%	**-128%**	-100%	59%
Solvabiliteitsratio	79%	**81%**	79%	29%
Kengetal grondexploitatie	0%	**0%**	5%	6%
Structurele exploitatieruimte	10%	**-2%**	-12%	1%
Belastingcapaciteit	120%	**120%**	123%	103%

* ter vergelijking gemiddelde van Gelderland toegevoegd, betreffen begrotingscijfers 2022

Betekenis van de kengetallen

Net als bij het weerstandsvermogen gelden ook voor deze kengetallen geen harde normen. Wel zijn er algemene bandbreedtes waarmee een indruk kan worden verkregen over de waarde van het kengetal, de Provincie Gelderland heeft bijvoorbeeld de volgende categorieen aangeduid:

	Categorie A Voldoende	Categorie B Matig	Categorie C Onvoldoende
Netto schuldquote	< 90%	90%-130%	>130%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	< 90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20%-50%	<20%
Kengetal grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr en Mrj >0%	Begr of Mrj >0%	Begr en Mrj <0%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%

Netto schuldquote inclusief alle verstrekte leningen

Beide zijn voor Rozendaal gelijk omdat er geen door verstrekte geldleningen aan bijvoorbeeld woningcorporaties zijn. De netto schuldquote geeft het niveau aan van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90% (groen), oranje is hoog en rood betekent gevarenzone, het gemeentebestuur moet er dan werk van maken om de schuld te verlagen. In Rozendaal is de schuldquote onverminderd uitstekend, de lagere score ten opzichte van de begroting komt door vertraging in de ontvangsten voor de kavels op De Del.

Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Rozendaal in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen, ook deze is onverminderd hoog.

Kengetal grondexploitatie

De grondexploitatie kan een grote invloed op de financiële positie van een gemeente hebben (zowel positief als negatief). Dit kengetal geeft een indicatie van het relatieve belang van de grondexploitatie voor Rozendaal. Het percentage is de waarde van bouwgronden in relatie tot de totale baten exclusief de reserves.
In het kengetal zijn alleen de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers opgenomen. Ten opzichte van vorige jaren is dit kengetal verbeterd omdat nu de inkomsten binnen komen en de boekwaarde daalt.

Structurele exploitatieruimte

Aan de hand van dit kengetal kan het structurele en reële evenwicht van de begroting beoordeeld worden. Een percentage van 0% betekent een sluitende begroting, een positief percentage wil zeggen dat er begrotingsruimte is. In dit geval biedt het financieel meerjarig perspectief bij de begroting dan ook een betere indicatie.

Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen kan worden gerelateerd aan de totale woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in Rozendaal. De gemiddelde WOZ waarde in Nederland bedroeg in 2021 € 368.000 en in Rozendaal € 612.000. Dat is dan ook de voornaamste reden voor het hoge percentage. Dit zegt dus niets over de uiteindelijke belastingcapaciteit. Zoals elders in deze paragraaf aangegeven is dat een politieke keuze (gerelateerd aan de 'Artikel 12-norm' bedraagt die capaciteit ongeveer € 360.000).

Berekening van de kengetallen

	Kengetal	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
	1A Netto Schuldquote (incl. verstrekte leningen)			
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	1.005.976	700.000	1.058.038
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	389.078	75.000	398.765
D	Financiële activa (cf. art 36 lid d, e en f)	1.943.101	1.693.486	1.638.449
E	Uitzettingen < 1 jaar	5.086.286	4.445.719	5.269.929
F	Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	41.813	25.000	35.703
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	205.269	50.000	374.226
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	5.480.135	4.262.071	5.874.732
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**-107%**	**-128%**	**-100%**
	2. Solvabiliteitsratio			
A	Eigen vermogen (cf art 42 BBV)	10.421.769	9.177.324	10.532.530
B	Balanstotaal	13.124.952	11.372.788	13.267.126
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	**79%**	**81%**	**79%**
	Kengetal grondexploitatie			
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf art 38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	0	0	269.479
C	Totale baten cf art 17 lid c BBV (excl mut.reserves)	5.480.135	4.262.071	5.874.732
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	**0%**	**0%**	**5%**
	Structurele exploitatieruimte			
A	Structurele lasten	5.322.687	4.359.432	5.386.578
B	Structurele baten	5.699.044	4.198.071	4.605.106
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	9.907	96.742	83.558
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	190.326	178.979	179.889
E	Totaal baten	5.480.135	4.262.071	5.874.732
	Structurele exploitatieruimte (((B-A)+(D-C))/E x 100%	**10,2%**	**-1,9%**	**-11,7%**
	Belastingcapaciteit, woonlast meerpersoonshuishouden			
A	OZB lasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	581	517	536
B	Rioolheffing voor een gezin	220	220	220
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	283	283	244
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0
E	Totaal woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	1084	1020	1000
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in 2019*	905	852	810
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	**120%**	**120%**	**123%**

De berekende woonlast (F) wordt gepresenteerd vanuit het perspectief van de belastingbetaler, het betreft immers ook de feitelijke aanslag. Binnen de algemene uitkering wordt er echter (via een korting gebaseerd op de WOZ-waarde) vanuit gegaan dat een gemeente met een gemiddelde hoge WOZ-waarde in staat is meer eigen inkomsten te genereren via de OZB (hier bestaat een relatie met de onbenutte belastingcapaciteit). Om die reden komt het percentage hoog uit, wanneer het OZB-% vergeleken zou worden met het OZB-% van andere gemeenten ligt dat onder het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Rozendaal beslaat een oppervlakte van 2.795 hectare. Hier wonen, werken en recreëren mensen waarvoor een aantal zogenaamde kapitaalgoederen nodig zijn. In deze paragraaf geven we inzicht in de onderhoudstoestand en de kosten van onze belangrijkste groepen kapitaalgoederen (wegen, riolering/water, openbare verlichting, groen en gebouwen). Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële consequenties ervan. De lasten hiervan komen in verschillende programma's tot uitdrukking.

Beleid voor beheer kapitaalgoederen

Voor het onderhoud hanteerden we in 2022 de volgende plannen:

Nota	Jaar van vaststelling/beoordeling
Onderhoudsinventarisatie wegen (2015 -2024)	2018
Onderhoudsplan riolering (2023 - 2027)	2022
Groenvisie	2022

Wegbeheer

Als uitvloeisel van het coalitieakkoord is in 2018 besloten om op het moment van onderhoud voor de binnenwegen het asfalt te vervangen door klinkers. Dat betekent dat die kosten voortaan geactiveerd worden en als kapitaallast in de meerjarenbegroting worden opgenomen. Voordat tot daadwerkelijke uitvoering van het wegbeheer wordt overgegaan wordt ook het riool geïnspecteerd om te beoordelen of er 'werk met werk' gemaakt kan worden en voorkomen we dat niet veel later diezelfde weg weer open moet voor periodiek onderhoud aan het riool. In 2022 is er het groot onderhoud voor het fietspad Kluizenaarsweg uitgevoerd. Tevens zijn afrondende werkzaamheden uitgevoerd op de Kerklaan.

Financieel

Exploitatie (zie ook programma 2)

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Programma 2				
2.1 Verkeer en vervoer	132.253	135.253	166.947	-31.694

Investeringen (zie ook overzicht investeringen en kredieten)

Jaar	Krediet*	Uitgegeven t/m 2021	Uitgegeven in 2022	Totaal uitgegeven (3 + 4)	Werkelijk beschikbaar (2 - 5)	Verwachte uitgaven	Nog beschikbaar (6 - 7)	Dekking
1	2	3	4	5	6	7	8	
Programma 2								
Verkeersveiligheid	2020	27.500	9.385	0	9.385	18.115	0	18.115
Masterplan Veluwezoom	2021	30.000	5.000	0	5.000	25.000	25.000	0

Riolering

In 2022 is het laatste verbreed rioleringsplan (vGRP) 2023 - 2027 vastgesteld. Dit plan is de uitvoering van de wettelijke verplichting dat de gemeente een rioleringsplan moet hebben. In dit plan zijn de normen bepaald voor de kwaliteit van het onderhoud en milieu en wordt aangegeven welke investeringen jaarlijks nodig zijn om aan de gestelde voorwaarden uit het plan te voldoen. De hieruit voortvloeiende lasten zijn in de begroting verwerkt. Als blijkt dat investeringen niet direct noodzakelijk zijn, dan zullen deze investeringen worden uitgesteld.

Verder hebben metingen uitgewezen dat wij voldoen aan de basisinspanning (afkoppelen) zoals deze is opgelegd door de Provincie. Dit is vastgelegd in het BRP (Basis rioleringsplan) en getoetst door het waterschap Rijn&IJssel. Door de invoering van de Wet gemeentelijke watertaken zijn gemeenten vanaf 2008 verantwoordelijk voor de ruimtelijke inpassing van maatregelen die de waterbeheerder betreft. Daarnaast kent de wet drie zorgplichten toe aan gemeenten: afvalwater, hemelwater en grondwater. In het vGRP is met deze zorgplichten rekening gehouden. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de verplichting voor het opstellen van een GRP vervallen. De zorgplichten worden wel overgenomen in de Omgevingswet.

Naast het opstellen en periodiek herzien van het vGRP (vooral ook bedoeld om tijdig de kosten voor riolering in beeld te hebben) wordt er jaarlijks zo'n 1500 meter riolering geïnspecteerd. Daaruit volgen aanbevelingen voor onderhoud dan wel herstel/vervanging zodat die activiteiten op het juiste moment worden uitgevoerd en er ook geen onnodige kosten worden gemaakt.

In 2022 is een drempelgoot en relining uitgevoerd aan de riolering.

Financieel

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Programma 7				
7.2 Riolering	135.763	135.763	157.734	-21.971

Bij riolering is sprake van een nadeel van € 22.000. Dit wordt mede veroorzaakt door de administratie verwerking van de genoemde investering van € 48.000 zoals toegelicht bij programma 7.

Gemeentegebouwen

Om het benodigde onderhoud uit te kunnen voeren is jaarlijks per gebouw een budget in de begroting opgenomen. Om deze budgetten te kunnen bepalen is een onderhoudsplanning gemaakt waarbij gebruik is gemaakt van ervaringscijfers. De budgetten in de begroting waren toereikend voor het noodzakelijke onderhoud,

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Huisvesting (energie, water, aankoop niet duurzame goederen en diensten, specifieke verbruiksgoederen, huren, verzekeringen, afschrijving), per saldo	39.280	27.826	11.454

Zie ook paragraaf Bedrijfsvoering voor een nadere toelichting.

Groenvisie

Op 31 mei 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de voorgelegde groenvisie. Echter is er ook toegezegd dat er in 2023 een geactualiseerd plan opgesteld wordt. In dit plan is voor de lange termijn aangegeven waar het openbaar groen verbeterd of aangepast kan worden. Hieraan is gevolg gegeven door uitvoering van een groot aantal zaken.

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Programma 5				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	107.917	124.457	121.470	2.987

Zie ook programma 5 voor een nadere toelichting.

Fietspaden

In 2021 is een start gemaakt met de plannen voor de vervanging van het fietspad Kluizenaarsweg. Hiertoe is in de raad van december 2021 een voorstel gedaan. Dit fietspad zal worden uitgevoerd in beton. De uitvoering hiervan is in 2022 gebeurd. Overigens maken eventuele (kapitaal)lasten hiervoor onderdeel uit van taakveld 2.1. Verkeer en vervoer.

Water

We hebben slechts 1 beek binnen de gemeente waarmee geen bijzonder onderhoud voor de gemeente Rozendaal is gemoeid.

Paragraaf 4 Financiering

De paragraaf Financiering geeft jaarlijks inzicht in de ontwikkelingen rond de meer-jaren-financiering, het te voeren beleid op dit gebied en in de risico's die de gemeente daarbij loopt. Zoals wettelijk voorgeschreven hanteren we hiervoor een Treasurystatuut dat door de raad is vastgesteld. In het Treasurystatuut staat aan welke partijen en onder welke condities de gemeente geld mag uitlenen en bij welke partijen en onder welke condities beleggingen en financieringen kunnen plaatsvinden. De uitgangspunten zijn gebaseerd op een risicomijdend treasurybeleid. De gemeente verricht geen 'near banking'- of 'banking'-activiteiten omdat dit niet tot de kernactiviteiten van de gemeente behoort.

Risicobeheer

In deze paragraaf wordt, via onderstaande tabel, inzicht gegeven in de risico's met betrekking tot de vlottende schuld (kasgeldlimiet) en de risico's op de vaste schuld (renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico op opgenomen kortlopende geldleningen tot een acceptabel maximum te beperken. Kortlopende leningen zijn immers 'goedkoper' dan langlopende leningen. Een risico hierbij is echter dat het lagere rentepercentage ook voor een korte periode van toepassing is. Om te voorkomen dat gemeenten met omvangrijke kortlopende leningen bij forse rentestijgingen in de problemen komen is er een landelijke kasgeldlimiet vastgesteld.

Kasgeldlimiet

Grondslag: omvang begroting per 01-01-2022	Rekening 2022
Omvang begroting per 1 januari 2022 (afgerond)	4.547.973
1. Toegestane kasgeldlimiet (8,5% begroting)	386.578
2. Omvang vlottende korte schuld (rekening-courant Gemeente)	1.395.055
3. Vlottende middelen (kortlopende vorderingen)	5.334.502
4. Totaal kasgeld (2) – (3)	-3.939.447
5. Toegestane kasgeldlimiet (1)	386.578
6. Overschrijding (+) / ruimte (-) onder kasgeldlimiet (4-5)	-4.326.024

Het negatieve bedrag bij de overschrijding van de kasgeldlimiet betekent in dit geval dat we ruim voldoen aan de norm van kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Eventuele renterisico's op de langere termijn worden beheerst door de toepassing van de zogenaamde renterisiconorm. In de kern komt deze erop neer dat niet op eenzelfde moment een omvangrijke herfinanciering van langlopende leningen plaatsvindt tegen op dat moment bijvoorbeeld fors hogere rentepercentages. Met het toepassen van een renterisiconorm worden de renterisico's gespreid.

De gemeente Rozendaal kent momenteel (en dat is ook niet voorzien) geen langlopende leningen, derhalve is berekening van de norm niet aan de orde.

Uitgezette middelen

De gemeente Rozendaal heeft een goede liquiditeitspositie. In 2022 is gemiddeld een bedrag van ruim € 4,5 miljoen aangehouden bij de schatkist. In het vierde kwartaal van 2022 is begonnen met het langer vastzetten van middelen. De rente is zodanig gestegen dat er weer enig rendement behaald kan worden.

Garanties op leningen aan derden

In november 2022 is een garantstelling afgegeven ten behoeve van de nieuwbouw van het dierenasiel .Het gaat daarbij om een bedrag van € 35.200. Dit is een aflopend bedrag naar € 971,- in 2053 waarna de lening volledig is afgelost door het dierentehuis.

Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF)

De decentrale overheden hebben door deze wet nog eens nadrukkelijk dezelfde verantwoordelijkheid als de centrale overheid opgelegd gekregen voor een gedegen begrotingsbeleid. Doel is om samen het Nederlandse begrotingstekort binnen de perken te houden. Er wordt gewerkt met het zogenaamde EMU-saldo en Europese normeringen hiervoor. Tevens is bepaald dat overtollige kasmiddelen belegd dienen te worden bij het Rijk. Dat geldt dus ook voor de gemeente Rozendaal.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering richt zich op de ondersteunende diensten, die nodig zijn om de beoogde resultaten en effecten uit het beleidsplan en de programma's te bereiken. Bedrijfsvoering omvat de vakgebieden Personeel en Organisatie, Informatisering, Juridische zaken, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting. Deze paragraaf behandelt die aspecten van de bedrijfsvoering die niet, of niet uitvoerig onder programma 0 Bestuur en ondersteuning zijn behandeld. Daarbij gaan we in op de onderdelen Planning en Control, Personeel en organisatie, Informatisering en automatisering en kosten.

5.1 Planning en control

Ontwikkeling P&C-cyclus

De laatste jaren is de inzet in de doorontwikkeling van P&C-documenten met name gericht geweest om deze richting de raad slanker, gerichter en overzichtelijker vorm te geven. Dit jaar is de inzet meer intern gericht geweest. Zo hebben we de begroting uitgewerkt in een ambtelijk bedrijfsplan en bijbehorende werkprogramma's. Hiermee sturen we op een meer planmatige aanpak van activiteiten uit de begroting.

Risicobeheersing

In de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing schetsen we op procesniveau de risico's en geven we waar gewenst aan welke beheersmaatregel aan de orde zijn om de risico's in te dammen. We hebben deze risico-paragraaf in 2022 herzien. Door een stevige reservepositie, kunnen we de geschetste risico's goed opvangen. Dat is terug te zien in een uitstekende weerstandsratio. Bij Kadernota 2023-2027 is ingezet op een streefratio van het weerstandsvermogen om op een meer planmatige wijze de investeringen te kunnen bezien. Daarnaast hebben we diverse maatregelen uitgevoerd om risicobeheersing te vergroten. De frauderisico-analyse is eind 2022 herzien.

Rechtmatigheid

Wegens uitstel van de wijziging in de wettelijke verplichte rechtmatigheidsverantwoording is de uitvoering van deze taak later in 2022 opgepakt. We hebben binnen het boekjaar voorbereidingen getroffen om besluitvorming van de raad en verder uitvoering in 2023 op te kunnen pakken.

5.2 Organisatieontwikkeling en P&O

De doelstellingen van de organisatieontwikkeling en het P&O-beleid zijn:

- mens en organisatie verder ontwikkelen met als kernwaarden klantgerichtheid, resultaatgerichtheid en samenwerkingsgerichtheid;
- bouwen aan een toekomstbestendige gemeentelijke organisatie;
- goed werkgeverschap waarbij wij medewerkers weten te boeien en te binden.

In 2022 is het organisatie-ontwikkeltraject dat in 2020 van start is gegaan voortgezet, met de focus op borging en verankering van dat waar we in de afgelopen jaren aan gewerkt hebben. Dit betekent dat er in de beoordeling en ontwikkeling van individuele medewerkers geredeneerd wordt vanuit de waarden klantgerichtheid, resultaatgerichtheid en samenwerkingsgerichtheid. Intervisiebijeenkomsten zijn in 2022 doorgezet. Medewerkers worden gestimuleerd om zich te ontwikkelen met persoonlijke opleiding. Om dit verder te faciliteren hebben we bij de begroting 2023 het opleidingsbudget per medewerker verhoogd.

Een toekomstbestendige organisatie betekent dat we bouwen aan een robuuste organisatie. In 2022 hebben we de organisatie versterkt op enkele cruciale plekken binnen de meest kritische domeinen (sociaal domein en i-domein, zie ook programma 0). Op een aantal domeinen zijn vervolgstappen nodig. Daarover is ook met de raad gesproken in een bijeenkomst op 18 oktober.

Kengetallen P&O

Omschrijving	Werkelijk 2022	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Formatieplaatsen (fte)	12,3	11,9	11
Medewerkers (aantal)	14	13	12
Mannen (%)	64%	58%	58%
Vrouwen (%)	36%	42%	42%
Ziekteverzuim (%)	6,82%	6,81%	5,60%
Instroom (%)	7%	8%	25%
Uitstroom (%)	7%	0%	8%
Deeltijders (%)	50%	46%	42%
Leeftijd (gemiddeld)	52,4	51,1	50,6
Maximum Salarisschaal (%)	86%	85%	83%
Budget opleidingen (% loonsom)	0,64%	0,00%	5,56%

Het aantal formatieplaatsen is met 0,4 fte toegenomen, omdat we in het sociaal domein conform het besluit van de raad een adviseur in dienst hebben genomen. De omvang van het personeelsbestand blijft kwetsbaar gelet op de opgaven waarvoor wij als gemeente aan de lat staan.

In 2022 maken we gebruik van externe inhuur voor ondersteuning op in ieder geval privacy, informatieveiligheid, informatievoorziening, archiefbeheer, P&O. De gemeente maakt verder gedurende het hele jaar gebruik van medewerkers van Scalabor voor werkzaamheden in de buitendienst en schoonmaakdiensten.

Ziekteverzuim

	2022	2020	2019
Verzuimpercentage	6,8%	6,8%	5,6%
Kort (0-8 dagen)	0,7%	0,3%	1,9%
Middellang (8-43 dagen)	0,5%	0,7%	0,0%
Lang (>43 dagen)	5,5%	5,8%	3,7%

Het reguliere verzuimpercentage is in Rozendaal traditioneel laag, afgezet tegen het landelijk gemiddelde van om en nabij de 5,8%. De hogere percentages van de laatste jaren zijn deels veroorzaakt door effecten die medewerkers ondervinden als gevolg van corona besmettingen.

Integriteit

In de wet is bepaald dat het college over het gevoerde integriteitbeleid voor de ambtenaren jaarlijks verantwoording dient af te leggen aan de gemeenteraad. In 2022 is aandacht geweest voor de invoering van de Wet bevordering integriteit en functioneren decentraal bestuur (inwerkingtreding 1 januari 2023). Daarbij is geconstateerd dat de staande aanpak voor de integriteitsaanpak past binnen de kaders van die wet. Wel vergt dit blijvend aandacht bij de werving van nieuwe medewerkers. Zo vragen we een Verklaring omtrent gedrag van zowel tijdelijk externe krachten, als nieuwe interne medewerkers en hebben de nieuwe interne medewerkers de ambteed (of gelofte) afgelegd. Als onderdeel van het inwerkprogramma voor de nieuwe raad heeft een avond met de raad over integriteit plaatsgevonden.

5.3 Informatisering en automatisering

Begin 2022 heeft de raad in verschillende besluitvormingsronden budget beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke transitie op informatievoorziening en digitalisering . De aanpak is erop gericht om de basis op orde te krijgen, te kunnen gaan voldoen aan wettelijke kaders en om de interne organisatie in staat te stellen om duurzaam grip te laten houden op de brede ontwikkelingen op het vlak van informatievoorziening en digitalisering. De aanpak hiervoor is beschreven in de Digitale Agenda 2022-2023. Over de voortgang is de raad tussentijds op de hoogte gesteld via een raadsinformatiebrief in september. In de loop van 2023, uiterlijk begin 2024, wordt de Digitale Agenda afgerond. Hierover wordt de raad t.z.t. geïnformeerd. Daarbij wordt naast de doelbereiking ook aandacht besteed aan de financiële consequenties, waaronder de kredietuitputting.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Kosten informatisering en automatisering (licenties software, kapitaallasten diverse applicaties)	162.073	111.916	50.157

5.4 Kosten bedrijfsvoering

Bij programma 0 is het taakveld Overhead opgenomen. In deze paragraaf zijn de kosten daarvan per onderdeel nader toegelicht. We zien voor wat betreft de totale overhead een stijging ten opzichte van 2021. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn de kosten die zijn gemaakt voor het DMS en de digitale agenda in totaal bijna € 200.000 (die overigens conform raadsbesluit ten laste van de reserves worden gebracht). Zonder deze incidentele kosten is sprake van een kostendaling van circa € 100.000.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Personeelslasten	1.299.927	1.203.429	96.498
Overige personeelslasten	25.065	34.499	-9.434
ICT	162.073	111.916	50.157
Huisvesting (inclusief baten)	39.280	27.826	11.454
Overige organisatiekosten	567.234	419.588	147.646
Tractie	46.632	50.936	-4.304
Totaal	**2.140.211**	**1.848.194**	**292.017**

Personeelslasten

Besteding budgetten eigen personeel en inhuur derden voor normale bedrijfsvoering

In het volgende overzicht staan de personeelsbudgetten voor de normale bedrijfsvoering (exclusief bestuur). We hanteren dit overzicht voor een afweging bij inhuur. In de tabel staan de reguliere personeelsbudgetten (gebaseerd op de bestaande formatie) en het inhuurbudget voor de structurele taken waar altijd al voor wordt ingehuurd.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Reguliere organisatie	1.108.331	989.055	119.276
Inhuurbudget	191.596	214.374	-22.778
Totaal	1.299.927	1.203.429	96.498

In de kostenontwikkeling is terug te zien dat er vacatureruimte is ontstaan. Het betreft daarbij de gemeentesecretaris. Daartoe is extra inhuur gepleegd om deze functie tijdelijk in te vullen.

Inhuur personeel voor projecten

Naast de inzet van extern personeel voor onze normale bedrijfsvoering zetten we extern personeel in voor projecten, bijvoorbeeld voor de energietransitie of de opvang van ontheemde Oekrainers. De kosten daarvan worden binnen de betreffende projecten gedekt.

Overige personeelslasten

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Overige personeelslasten (reis- en verblijfkosten, opleidingskosten, etc.)	25.065	34.499	-9.434

In 2022 zijn er extra kosten gemaakt voor de arbodienst (langdurige ziektegevallen) en voor reiskosten/ thuiswerkvergoeding. De thuiswerkvergoeding is een cao afspraak die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend was.

Huisvestingslasten
De huisvesting voor het gemeentelijk personeel is voldoende. De werkplekken van het personeel zijn gemoderniseerd. Qua vergaderruimten is het gemeentehuis niet ruim bedeeld. Er wordt op de juiste wijze aandacht geschonken aan ARBO-voorzieningen. Een deel van het gemeentehuis is langjarig verhuurd aan 't Regthuys, die opbrengst is in onderstaande tabel verdisconteerd in de cijfers.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Huisvesting (energie, water, aankoop niet duurzame goederen en diensten, specifieke verbruiksgoederen, huren, verzekeringen, afschrijving), per saldo	39.280	27.826	11.454

Overige kosten organisatie (o.a. facilitaire zaken)

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Overige organisatiekosten (repro, huishoudelijke zaken, postverzorging, inventaris, tijdschriften en abonnementen, algemene benodigdheden, contributies, verzekeringen etc.), per saldo	567.234	419.588	147.646

Doordat de kosten voor de projecten DMS en Digitale Agenda hier worden verantwoord wijken de kosten behoorlijk af van 2021. Het saldo ontstaat omdat de budgetten voor genoemde projecten niet volledig verbruikt zijn en worden doorgeschoven naar 2023.

Tractie
De kostenplaats tractie heeft betrekking op het materiaal dat in gebruik is voor onze buitendienst.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 22
Brandstof, onderhoud, belastingen, verzekeringen, etc. per saldo	46.632	50.936	-4.304

Inkoop en aanbesteding
In 2022 hebben we geoordeeld of en in hoeverre aanbestedingsprocedures nodig waren. De spendanalyse die hierop is uitgevoerd heeft niet geleid tot onrechtmatigheden.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding
Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In artikel 1 lid b BBV wordt het als volgt gedefinieerd: "*Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.*"

Wat is ons beleid?
Rozendaal is als kleine gemeente sterk afhankelijk van de samenwerking met de partners in de omgeving om aan haar doelstellingen te voldoen. Het zwaartepunt ligt daarbij op het degelijk en deugdelijk organiseren van de uitvoering van de wettelijke taken. Dit speelt in het bijzonder bij de partners Rheden en De Connectie. Maar ook andere samenwerkingsrelaties zijn essentieel voor het voldoen aan wettelijke taken. Denk aan de BVO DRAN, waar de uitvoering van het doelgroepenvervoer is belegd en de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein. Deelname aan een verbonden partij wordt dan ook bepaald door doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitvoering van de taak.

Op voorkomende beleidsterreinen stimuleren de hogere overheden samenwerking in een verbonden partij. Als voorbeeld geldt de jeugdzorg die na de transitie feitelijk bestaat uit drie onderdelen: de landelijke, de bovenlokale en de lokale zorg. Het rijksbeleid is erop gericht om de bovenlokale zorg onder te brengen bij gemeenten of samenwerkingsverbanden met 100.000+ inwoners. Een ander voorbeeld is de wettelijk verplichte Omgevingsdienst, waar Rozendaal taken heeft belegd van met name milieurechtelijke aard. Ook de deelname in een Veiligheidsregio en een GGD is geregionaliseerd, in ons geval de Veiligheids- en Gezondheidsdienst Gelderland Midden (VGGM).

Wat is het belang voor de gemeenteraad?
Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad. Allereerst voeren de verbonden partijen vaak beleid uit dat gemeenten in principe zelf ook kunnen uitvoeren. We dragen taken op, of over aan de verbonden partijen. Daarbij houden we veelal de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Voor de raad blijft er dus nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma's. Daarnaast zijn er de financiële risico's die we met verbonden partijen kunnen lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Bij het aangaan en onderhouden van contacten met verbonden partijen is van belang om:

- af te wegen wat de meest doelmatige manier is om een taak uit te voeren;
- te bekijken welke manier de beste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd zoals we voor ogen hebben;
- te zorgen dat we voldoende inhoudelijk en financieel inzicht hebben en houden in het uitvoeren van een taak.

Bestuur en toezicht
De meeste verbonden partijen van de gemeente zijn gemeenschappelijke regelingen, deze zijn gebaseerd op de wet gemeenschappelijke regelingen. Als publiekrechtelijke lichamen zijn bepalingen van Gemeentewet, Provinciewet of Waterschapswet ook voor de gemeenschappelijke regelingen van toepassing. Via vertegenwoordiging in dagelijks en/of algemeen bestuur is het toezicht (governance) geregeld. Voor de privaatrechtelijke rechtspersonen (de vennootschappen) hebben we minder instrumenten in handen. Hier maken we gebruik van de beschikbare wettelijke mogelijkheden als het stemrecht van de aandeelhouder en toezicht door raden van commissarissen.

Invloed
Over het algemeen is de invloed van de gemeente Rozendaal, vanwege de omvang en het belang, zeer klein te noemen. Van belang is voortdurend af te wegen welke bestuurlijke en ambtelijke capaciteit dan geïnvesteerd wordt in de betreffende verbonden partij gegeven dat belang. Het is ook niet altijd noodzakelijk omdat de deelname van meerdere gemeenten in gemeenschappelijke regelingen ook voor een soort natuurlijk aantal 'checks en balances' zorgt waar het gaat over bestuur en toezicht.

Overzicht verbonden partijen
Verbonden partijen worden onderscheiden in drie groepen:
1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Stichtingen en verenigingen;
3. Coöperaties en vennootschappen
4. Overige verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen
Deelname in een gemeenschappelijke regeling gebeurt in de gevallen waarin de gemeente, taken waar zij verantwoordelijk voor is, niet anders dan in samenwerking met anderen kan uitvoeren, of als die samenwerking bijdraagt aan een doelmatige aanpak. De Wet gemeenschappelijke regelingen regelt deze samenwerkingsvorm. Het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen wordt meestal gevormd door een afvaardiging van de deelnemers en de besluitvorming vindt plaats op basis van meerderheidsbesluiten. In hoeverre er sprake is van overdracht van taken en daarmee van autonomie hangt sterk af van het type regeling. Voor Rozendaal geldt dat voornamelijk wordt deelgenomen in relatief lichte samenwerkingsvormen waarbij het type bevoegdheid dat wordt overgedragen (voor zover überhaupt sprake is van taakoverdracht) een uitvoerend karakter heeft.

De door de gemeente aangewezen vertegenwoordigers in de besturen informeren college en raad over relevante ontwikkelingen. De betreffende organen leggen hun begroting, rekening en andere beleidsplannen voor aan de gemeente.

Onderstaande informatie wordt gepresenteerd in lijn met de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). We hanteren de meest actuele (officiële) beschikbare cijfers.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 1 Veiligheid en Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
Openbaar belang	De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: a. Brandweerzorg; b. Publieke gezondheid c. GHOR d. Rampenbestrijding en crisisbeheersing e. Gemeenschappelijke meldkamer	
Ontwikkelingen en risico's	Diverse ontwikkelingen, waaronder de wenselijke versteviging van de bedrijfsvoering VGGM-breed, de discussie over de regionale verdeling van de huisvestingskosten van de brandweer, en zaken als de krappe arbeidsmarkt en de toenemende inflatie, leiden tot voorstellen voor uitzetting van de begroting. Bij positieve besluitvorming door het AB leidt dit tot een hogere gemeentelijke bijdrage.	
Financieel belang	2022 bijdrage van € 94.940 (brandweer) en € 61.930 (GGD + JGZ 0-4)	
Bestuurlijk belang	De burgemeester en de wethouder sociaal domein zijn lid van het algemeen bestuur	
Financiële gegevens	**1-1-2022** Eigen vermogen € 7.885.000 Vreemd vermogen € 63.229.000 Resultaat 2021 € 1.730.000	**31-12-2022** Eigen vermogen € 7.806.000 Vreemd vermogen € 51.358.000 Resultaat 2022 € 707.000

Gelders Archief (GR)	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Openbaar belang	Hoofdtaak van het Gelders Archief is het beheren van de archiefstukken en collecties van de gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden, Rozendaal en de provincie Gelderland.

Ontwikkelingen en risico's	Na de reorganisaties draait het Gelders Archief met een positief resultaat. Dit heeft ertoe geleid dat er een eigen vermogen is opgebouwd	
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2022 bedroeg € 11.663.	
Bestuurlijk belang	Namens Rheden/Renkum en Rozendaal is de burgemeester van Renkum lid van het algemeen bestuur.	
Financiële gegevens	**31-12-2021** Eigen vermogen € 254.043 Vreemd vermogen € 20.329.852	**31-12-2022** Eigen vermogen € 462.852 Vreemd vermogen € 20.371.869

Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu en programma 8 (VHROSV)	
Openbaar belang	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Tevens het belang van goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland	
Ontwikkelingen en risico's	Op dit moment zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen en risico's.	
Financieel belang	Basistaken worden uitgevoerd tegen uurtarief op basis van jaarlijks te sluiten overeenkomsten, bijdrage 2022: € 28.853.	
Bestuurlijk belang	Eén lid algemeen bestuur uit Rozendaal. Eén lid dagelijks bestuur (wethouder Renkum) namens Doesburg, Renkum, Rheden en Rozendaal	
Financiële gegevens	**31-12-2021** Eigen vermogen € 1.014.500 Vreemd vermogen € 6.446.500	**31-12-2022** Eigen vermogen € 862.900 Vreemd vermogen € 5.825.200

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 4 Onderwijs en programma 6 Sociaal domein	
Openbaar belang	Adequaat en efficiënt vervoer van diverse doelgroepen	
Ontwikkelingen en risico's	Op dit moment zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen en risico's.	
Financieel belang	De Rozendaalse bijdrage in 2022 bedroeg € 43.011 (afrekening 2022 DRAN).	
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het bestuur, de wethouder sociaal domein	
Financiële gegevens	**31-12-2022** Eigen vermogen € 0 Vreemd vermogen € 9.985.100	**31-12-2021** Eigen vermogen € 0 Vreemd vermogen € 10.607.584

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland (MGRSD)	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 6 Sociaal domein
Openbaar belang	Regio Centraal Gelderland is een samenwerkingsverband van 11 gemeenten in het sociaal domein. Gezamenlijk wordt de transformatie in het sociaal domein zo goed mogelijk vorm gegeven met als doel optimale dienstverlening voor de inwoners. Rozendaal draagt bij aan de onderdelen Beheer, Inkoop, Regionaal Bureau Leerlingzaken, Werkgevers ServicePunt en Werkgeverschap SW.
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen ontwikkelingen en risico's te melden.
Financieel belang	2022 gecumuleerde Rozendaalse bijdrage van € 77.231

Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het algemeen bestuur, de wethouder financiën. Deze heeft één stem. De wethouder Sociaal Domein heeft zitting in de bestuurscommissies die onderdeel uitmaken van de MGR.	
Financiële gegevens	**31-12-2021** Eigen vermogen € 699.000 Vreemd vermogen € 4.362.000	**31-12-2022** Eigen vermogen € 685.000 Vreemd vermogen € 4.388.000

Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GRMAN)		
Vestigingsplaats	Elst	
Programma	Divers	
Openbaar belang	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMRAN) is de opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen en is op 1 januari 2021 van start gegaan. De GMRAN is een samenwerkingsverband van 18 gemeenten. De uitdaging van deze GR is hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit: groene groei.	
Ontwikkelingen en risico's	De enorme verhoging van het vreemd vermogen heeft te maken met een ontvangen subsidie waar een terugbetaalverplichting op zit.	
Financieel belang	In 2022 was de Rozendaalse bijdrage € 12.810.	
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het algemeen bestuur, de burgemeester. Deze heeft één stem.	
Financiële gegevens	**31-12-2021** Eigen vermogen € 331.012 Vreemd vermogen € 1.364.396	**31-12-2022** Eigen vermogen € 347.799 Vreemd vermogen € 4.928.520

Stichtingen en verenigingen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) (Vereniging)	
Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Openbaar belang	Belangenbehartiging t.b.v. gemeenten in het hele proces van besluitvorming bij de rijksoverheid en provincies
Ontwikkelingen en risico's	De VNG zet zich in stabiele financiën vanuit het Rijk voor gemeenten. Daarnaast is de VNG bezig met het ontwikkelen van de nieuwe VNG-strategie 2030.
Financieel belang	2022: € 3.698 NL + € 213 VNG Gelderland
Bestuurlijk belang	Stemrecht o.b.v. lidmaatschap
Financiële gegevens	De VNG heeft haar jaarverslag 2022 nog niet gepubliceerd.

K80	
Vestigingsplaats	Beesel
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Openbaar belang	Belangenbehartiging t.b.v. kleine gemeenten (< ca. 20.000 inwoners) in het hele proces van besluitvorming bij VNG, de rijksoverheid en provincies; samenwerking en kennisdeling tussen kleine gemeenten
Ontwikkelingen en risico's	Door gezamenlijk te werken aan de genoemde aspecten van wendbaarheid, nabijheid en samenhang vergroten wij onze resultaten als kleine gemeenten. Deze onderwerpen zijn zeker niet limitatief. Denkend vanuit wendbaarheid en ons aanpassingsvermogen werken gemeenten binnen de K80 samen op onderwerpen en ontwikkelen samen nieuwe aanpakken daar waar de vraagt rijst. Binnen het platform K80 kunnen we

	bijvoorbeeld inzetten op innovatie en leertrajecten of gezamenlijk optrekken in aantrekkelijk werkgeverschap en talentontwikkeling.
Financieel belang	De financiële bijdrage in 2022 bedroeg € 2.200
Bestuurlijk belang	Stemrecht o.b.v. lidmaatschap, lid van de bestuurlijke kopgroep
Financiële gegevens	De K80 heeft haar jaarverslag 2022 nog niet gepubliceerd.

Stichting Veilig Thuis (zelfstandige stichting onder verantwoordelijkheid van de GR VGGM)	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 6 Sociaal Domein
Openbaar belang	Een autonome, slagvaardige organisatie met als opdracht het uitvoeren van de wettelijke en overige taken van het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) voor de zestien gemeenten van Gelderland-Midden
Ontwikkelingen en risico's	Geen noemenswaardige ontwikkelingen in 2021
Financieel belang	2022 bijdrage van € 11.532
Bestuurlijk belang	Er is een Raad van Toezicht bestaande uit ten minste vijf leden, waaronder leden van het college van deelnemende gemeenten, die benoemd worden door het AB van de VGGM
Financiële gegevens	Deze gegevens zijn niet bekend; Jaarverslag nog niet beschikbaar

Bestuurlijke Partner Overleg VeluweAlliantie	
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Programma	Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie
Openbaar belang	Een netwerkorganisatie die is gericht op promotie van de Veluwe ten behoeve van toerisme, recreatie en werkgelegenheid
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen ontwikkelingen of risico's.
Financieel belang	Op basis van inwoneraantal, 2021: € 380
Bestuurlijk belang	Eén vertegenwoordiger van iedere partij neemt deel in de VeluweAlliantie.

Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning en programma 3 Economie	
Openbaar belang	De Economic Board is een regionale samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven. De belangrijkste opgave voor deze Triple Helix samenwerking is het stimuleren van duurzame economische groei en innovatie in de regio.	
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen ontwikkelingen of risico's	
Financiële bijdrage	De gemeente heeft een bijdrage ad € 1 per inwoner per jaar gedurende 5 jaar gegarandeerd.	
Bestuurlijk belang	De samenwerkende gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen wijzen één lid aan in de geleding overheden.	
Financiële gegevens	**31-12-2020** Eigen vermogen € 142.850 Vreemd vermogen € 133.981 Resultaat € 162.000	**31-12-2021** Eigen vermogen € 120.000 Vreemd vermogen € 146.000 Resultaat € -23.000

Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding
Grondbeleid is een belangrijk instrument in het kader van het ruimtelijke beleid. In Rozendaal is er één grondexploitatie, de Del. Deze ontwikkeling voorziet in woningbouw op de percelen de Del 6 en 10. Het perceel de Del 6 bestond uit twee voormalige voetbalvelden, de Del 10 is een voormalig tennis- en squashpark.

Voor de ontwikkeling van de Del is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met projectontwikkelaar Credo. In deze overeenkomst is bepaald dat Credo de gemeente een financiële kostenverhaalsbijdrage zal betalen.
De totale ontwikkeling bestaat uit 63 woningen, waarvan 44 woningen door Credo zijn gerealiseerd, de gemeente geeft de overige kavels uit waar door de kopers een eigen woning ontworpen en gerealiseerd kan worden.
Op grond van de definitieve grondexploitatie (december 2022) is het definitieve positief saldo van het plan De Del € 4,43 miljoen. De gemeenteraad heeft in het verleden aangegeven dat de opbrengsten van de Del ingezet worden ten behoeve van de financiering van de nieuwe Dorpsschool.

Economische situatie, actuele ontwikkelingen en lasten en baten in 2022
In 2022 is de laatste kavel verkocht en is de grondexploitatie afgesloten met een klein positief verschil ten opzichte van de geraamde kosten en opbrengsten.

Risicomanagement in relatie tot weerstandsvermogen
Het risico op de grondexploitatie is een integraal onderdeel van het totale risicoprofiel van de gemeente, daardoor is een afzonderlijke reserve voor grondexploitaties niet nodig. Met het afsluiten van de grondexploitatie is er geen sprake meer van een risico.

Paragraaf 8 Wet open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan.

Gerealiseerd beleid in relatie tot de beleidsvoornemens

Bij de begroting 2022 is nog geen beleid opgenomen ten aanzien van de Woo, omdat deze pas in werking is getreden per 1 juli 2023 . Bij deze jaarrekening hebben wij dan ook geen realisatie te melden. Wij zijn bezig om een goede invulling te geven aan deze wettelijke taak.

Paragraaf 9 Informatieveiligheid en privacy

Doelstelling informatieveiligheidsbeleid en privacy
We zijn in onze organisatie steeds meer afhankelijk van de beschikbaarheid van betrouwbare informatie, maar worden daarbij ook blootgesteld aan risico's. Burgers verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. Het gaat daarbij om het waarborgen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie(systemen). Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook voor een goede kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geeft de wettelijke kaders aan en eist dat organisaties aantonen dat zij de juiste organisatorische en technische maatregelen hebben genomen voor de verwerking van persoonsgegevens. Doel daarvan is de privacy van personen die in onze informatiesystemen zijn opgenomen te beschermen. We hebben de maatregelen vastgelegd in ons informatiebeveiligings- en privacy beleid en voeren deze uit.

Informatiebeveiliging moet de primaire bedrijfsprocessen ondersteunen en de veilige en verantwoorde uitvoering daarvan mogelijk maken. Daarnaast moet informatiebeveiliging via passende technische en organisatorische maatregelen de privacy van personen die in onze informatiesystemen beschreven zijn beschermen.

Wetgeving en normenkaders
AVG
Op het terrein van privacy is de AVG sinds 2018 het wettelijk kader. Deze wet heeft gezorgd voor een versterking en uitbreiding van privacyrechten van burgers in de hele EU. En meer en strakker vastgelegde verantwoordelijkheden voor organisaties en dezelfde, uitgebreidere, bevoegdheden voor alle toezichthouders in de EU.

BIO
Vanaf 2020 geldt voor de gehele Nederlandse overheid één uniform normenkader voor informatiebeveiliging, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Informatiebeveiliging vormt een belangrijk kwaliteitsaspect van de informatievoorziening van de overheid. Het beveiligen van informatie is echter geen eenmalige zaak, maar een proces waarbij steeds de Plan-Do-Check-Act cyclus wordt doorlopen. Om te voorkomen dat informatie en informatiesystemen te licht of te zwaar worden beveiligd, vormt risicomanagement een belangrijk onderdeel in dit proces. De BIO is opgezet om gemeentes vanuit een meer risico-gebaseerde denkwijze de voor hen relevante beheersmaatregelen te laten treffen. De beheersmaatregelen die in de BIO zijn opgenomen, zijn verplicht voor alle overheden. De BIO is gebaseerd op de meest actuele ISO 27002 norm. Uiteraard heeft ook de gemeente Rozendaal de ambitie om te voldoen aan de BIO. De BIO is echter geen doel op zich, het gaat om zorgvuldig omgaan met gevoelige informatie; betrouwbare en continue dienstverlening; voldoen aan wet- en regelgeving (o.a. privacy) en het beheersen van risico's.

ENSIA
ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) vloeit voort uit en is gebaseerd op de BIO. Uit het proces ENSIA volgt een beeld van de mate waarin aan de BIO wordt voldaan. Bij deze audit gaat het vooral om de beveiliging van overheidsinformatie in brede zin (waaronder persoonsgegevens). ENSIA is het instrument waarmee intern aan het college van B&W en extern aan de toezichthouders van de verschillende stelsels verantwoording wordt afgelegd. Dit gebeurt door middel van een zelfevaluatie op basis van vragenlijsten die door de stelselhouders zijn opgesteld. Daarnaast verantwoordt de gemeente zich ook horizontaal aan de gemeenteraad via de jaarrekening. ENSIA sluit aan op de gemeentelijke P&C-cyclus.

Beleid
We hebben de doelen uitgewerkt en maatregelen vastgelegd in beleid. Het Strategisch Informatiebeveiligingsplan is voor het laatste geactualiseerd in 2020; het Privacybeleid in 2022. Het college van B&W is het besluitvormend orgaan voor beide (samenhangende) onderwerpen.

In het vervolg van deze paragraaf werken we de lijnen privacy en informatieveiligheid separaat uit. In de praktijk zijn er vele dwarsverbanden tussen beide onderwerpen.

Privacy

Actieplan Privacy 2023/2024

Om er voor te zorgen dat de privacy gewaarborgd blijft, is een Actieplan Privacy 2023/2024 opgesteld. We werken vanuit een vaste PDCA-cyclus, herijken en veranderen waar nodig beleid en reglementen, in lijn met de huidige werkelijkheid. Daarnaast wordt jaarlijks o.a. gekeken naar de actualisering en borging van processen, het actualiseren van het verwerkingsregister, bewustwording en afspraken met derden. Jaarlijks wordt door de FG verslag uitgebracht van de stand van zaken rondom privacy op basis van het Privacybeleid. Voor de functie van FG (Functionaris gegevensbescherming) hebben we ook in 2022 gebruik maken van een extern bureau. De functie van PO (Privacy Officer) wordt vanaf 2022 intern ingevuld.

Digitale Agenda en privacy

De gemeente Rozendaal heeft een duidelijke ambitie voor verdergaande digitalisering, in samenwerking met derde partijen. In het kader van nieuwe wetgeving en de uitvoering van de Digitale Agenda 2022-2023 hebben er in 2022 flinke veranderingen plaatsgevonden in processen en het digitaal werken. In 2022 hebben we ons gericht op het meer digitaal afhandelen van zaken, het inrichten van de processen hierop (voor o.a. het DMS) en het nalopen en aanpassen van autorisaties. Ook zijn diverse verwerkingsovereenkomsten beoordeeld dan wel opgesteld, waarbij overigens de standaard verwerkingsovereenkomst van de VNG gebruikt wordt.

Informatieveiligheid

Risico-gestuurde aanpak

In 2022 zijn de diverse onderdelen van de Digitale Agenda 2022-2023 doorgevoerd in onze organisatie, de door ons gebruikte software en bij onze leveranciers. Ons netwerk en onze apparatuur is deels aangepast en/of vervangen, de manier van onderling samenwerken is deels veranderd en er is meer extern personeel aangetrokken. In samenhang met deze forse ontwikkelslag is in 2022 besloten om een externe CISO aan te stellen. De nieuwe manier van (digitaal) werken brengt andere risico's met zich mee. De nieuwe CISO start in het eerste kwartaal van 2023.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Vanaf 2023 krijgen we te maken met de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Gemeenten zijn verplicht hun communicatiekanalen digitaal toegankelijk te maken voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking of met minder digitale vaardigheden. Gemeenten dienen hiervoor te voldoen aan de digitale toegankelijkheidseisen. Om dit te kunnen doen en om de veiligheid van o.a. persoonsgegevens te kunnen waarborgen, zijn er in 2022 de nodige stappen gezet vanuit onze Digitale Agenda 2022-2023. Bij de inrichting van onze nieuwe website is rekening gehouden met de digitale dienstverlening aan onze burgers en de servicenormen, wat o.a. inhoudt dat gebruik gemaakt kan worden van formulieren, DigiD, een voorleesfunctie en de implementatie van de afsprakenmodule.

ENSIA: Suwinet en DigiD

Net als voorgaande jaren is in de tweede helft van 2022 opnieuw een (verplichte) zelfevaluatie uitgevoerd waarmee een beeld is verkregen van de stand van zaken op dat moment. In 2022 is de ENSIA voor de zesde maal toegepast (3e jaar op basis van de BIO). De werkwijze van de ENSIA voorziet erin dat er jaarlijks een zogenaamde Collegeverklaring wordt afgegeven. Daarmee legt het college verantwoording af over de kwaliteit en veiligheid van bepaalde registraties: DigiD en Suwinet. Voor 2022 geldt daarbij dat er, net als in voorgaande jaren, een audit diende plaats te vinden op DigiD en Suwinet.

DigD: bij de verklaring over DigiD kan het volgende worden opgemerkt: de werkzaamheden m.b.t. de Belastingbalie zijn uitbesteed aan De Connectie. Jaarlijks zal worden onderzocht, door een onafhankelijke auditor, of opzet en bestaan van de maatregelen en procedures gericht op de ICT-beveiliging van de webomgeving van de DigiD-aansluiting voldoen aan de gestelde eisen. Hiervoor wordt een TPM (Third Party Memorandum) opgesteld.

Gebleken is dat eind 2022 aan 1 punt niet volledig werd voldaan. De Connectie heeft dit onderdeel opgenomen in hun verbeterplan en aangegeven het voor 1 mei 2024 afgerond te hebben.

Over Suwinet: de werkzaamheden m.b.t. Suwinet zijn uitbesteed aan de gemeente Rheden. Vanaf 2022 zal jaarlijks een TPM (Third Party Memorandum) worden opgesteld door Rheden. Hierdoor is het voor onze gemeente makkelijker te controleren of we aan alle normen voldoen. In 2022 is onze gemeente benaderd door het ministerie van SZW omdat wij meerjarig niet aan een aantal normen voldeden. De enige norm waar wij in 2022 nog niet aan voldeden is door de gemeente Rheden in januari 2023 opgepakt en afgerond.

ENSIA: verantwoordingsrapportage BAG (basisregistratie adressen en gebouwen), de BGT (basiskaart grootschalige topografie), de BRO (basisregistratie ondergrond) en de WOZ (Waardering Onroerende zaken)
Naast de collegeverklaring heeft het college de verantwoordingsrapportages voor de BAG, de BGT, de BRO en de WOZ vastgesteld. De BAG en de BGT worden uitgevoerd door De Connectie. De gegevenskwaliteit, proces en organisatie rond de Bag en BGT zijn op orde en we voldoen aan alle eisen. Samenhang met andere geo-registraties en het gebruik van de BAG en BGT verbetert ieder jaar. Wel is er bij de BAG een aandachtspunt. Rozendaal moet zelf gegevens aanleveren aan De Connectie. Gezien het kleine aantal mutaties, kan het niet tijdig doorsturen van aangevraagde en verleende vergunningen ervoor zorgen dat wij onder de benodigde score uitkomen. De coördinator Basisregistraties zal hier (intern) op sturen. BRO: de scores voor de BRO zijn uitstekend te noemen. Er is inmiddels een BRO-team geformeerd (Rheden/Rozendaal) en binnen dit team is een structurele afstemming georganiseerd (elk kwartaal). Wij hebben op dit moment nog geen aanleiding om te twijfelen aan de kwaliteit van de gegevens die wij aanleveren. De ontwikkelingen hierover worden door het BRO-team gevolgd en waar nodig worden deze vertaald naar actie. WOZ: de wordt uitgevoerd door De Connectie. Er wordt op een aantal vlakken nog niet volledig aan alle eisen voldaan. Er wordt momenteel nog gewerkt aan het voldoen aan de BIO.

Bewustwording
Ieder jaar zetten we in op bewustwording: ‘de mens als zwakste schakel’. In 2022
hebben we wat minder ingezet op privacy bewustwordingsworkshops, maar wel meer op bewustwording op het vlak van informatiebeveiliging, door de inzet van een ethisch hacker die o.a. een phishingmailcampagne heeft uitgezet. Daarnaast heeft de ISO diverse memo’s over veilig werken en meldingen van bijvoorbeeld de IBD (over phishing-emails en andere dreigingen) gedeeld met alle medewerkers en het bestuur om zo aandacht te vragen voor veilig werken.

Beleid ten aanzien van incidenten
De ISO (Information Security Officer) wordt door de medewerkers geïnformeerd over beveiligingsincidenten en legt deze vast ten behoeve van rapportages. Hieronder vallen o.a. inbreuken op en (ver)storingen in de informatietechnologie, datacommunicatie of andere infrastructurele voorzieningen die gevolgen kunnen hebben voor de continuïteit en integriteit van de bedrijfsprocessen evenals signaleringen dat het informatieveiligheidsbeleid niet wordt nageleefd. Eventuele incidenten of datalekken worden bijgehouden in een afzonderlijk register en wanneer van toepassing gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De activiteiten die de gemeente onderneemt om zowel aan de BIO als de AVG te voldoen zijn talrijk en hebben veelal een technisch karakter. Ondanks alle fysieke, technische en digitale maatregelen blijft de mens (vaak onbewust) een zwakke schakel waar het gaat om informatieveiligheid. Incidenten vallen dan ook niet uit te sluiten. Het is van belang dat er sprake is van een veilige omgeving (dus niet direct afrekenen) waarin dergelijke incidenten gemeld kunnen worden om van te leren. In 2022:
- zijn een paar beveiligingsincidenten gemeld (en opgelost);
- is er één klacht gerelateerd aan privacy binnengekomen. Naar aanleiding hiervan is de werkwijze m.b.t. de ter inzagelegging van stukken aangepast (de Nota van zienwijzen bij het bestemmingsplan wordt voortaan geanonimiseerd ter inzage gelegd);
- zijn er enkele inzageverzoeken en een correctie-/verwijderingsverzoek binnengekomen en naar tevredenheid afgehandeld;
- zijn een paar datalekken gemeld. Dit betrof geen gegevens van Rozendalers, maar verkeerd toegezonden bijlagen door derden.

De jaarrekening

Balans per 31 december 2022

Activa		31-12-2022		31-12-2021
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		*0*		*0*
Materiële vaste activa		*5.847.350*		*5.677.975*
- Investeringen met een economisch nut	4.365.239		4.470.687	
- Investeringen met een economisch nut waarvoor				
een heffing kan worden geheven	175.685		137.669	
- Investeringen met maatschappelijk nut	1.306.427		1.069.619	
Financiële vaste activa		*1.943.101*		*1.888.449*
- Overige langlopende leningen u/g	1.943.101		1.888.449	
Totale vaste activa		7.790.451		7.566.425
Vlottende activa				
Voorraden		*1.133*		*270.343*
- Onderhanden werk, waaronder				
bouwgrond in exploitatie	0		269.479	
- Gereed product en handelsgoederen	1.133		865	
Uitzettingen met een rentetypische		*5.086.286*		*5.269.929*
looptijd korter dan een jaar				
- Overige vorderingen	255.488		216.288	
- Vorderingen op openbare lichamen	441.525		421.078	
- Schatkistbankieren	4.389.274		4.632.564	
Liquide middelen		*41.813*		*35.703*
- Kassaldi	1.133		1.307	
- Banksaldi	40.680		34.396	
Overlopende activa		*205.269*		*127.099*
- Nog te ontv voorschotten EU	0		0	
- Nog te ontv voorschotten Rijk	0		2.406	
- Nog te ontv voorschotten Overige	205.269		123.202	
Ov. nog te ontvangen en vooruitbet.bedragen	0		1.491	
Totaal vlottende activa		5.334.502		5.703.073
Totaal generaal		**13.124.952**		**13.269.498**

Passiva		**31-12-2022**		**31-12-2021**
Vaste passiva				
Eigen vermogen		*10.421.769*		*10.532.530*
- Algemene reserve	4.321.436		4.219.491	
- Bestemmingsreserve	5.651.953		5.206.317	
- Gerealiseerd resultaat	448.380		1.106.721	
Voorzieningen		*1.308.129*		*1.277.793*
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	332.129		352.793	
- Onderhoudsegalisatie voorzieningen				
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	976.000		925.000	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan een jaar		*0*		*0*
- Waarborgsommen				
Totaal vaste passiva		11.729.898		11.810.323
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		*1.005.976*		*1.058.038*
- Overige schulden	1.005.976		1.058.038	
- Vooruitontvangen subsidies	0		0	
Overlopende passiva		*389.078*		*401.138*
- Verplichtingen volgend begrotingsjaar	108.060		102.833	
- Van Europese en NL overheidslichamen ontv vs	281.018		298.305	
- Overige vooruitontvangen bedragen	0		0	
Totaal vlottende passiva		1.395.055		1.459.175
Totaal generaal		**13.124.952**		**13.269.498**

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022

	Programma Baten	Werkelijk 2021	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
0	Bestuur en ondersteuning	3.384.333	4.061.785	4.076.474	14.689
1	Veiligheid	4.958	1.200	376	-825
2	Verkeer en vervoer	0	0	3.460	3.460
3	Economie	0	0	0	0
4	Onderwijs	81.895	189.541	141.395	-48.146
5	Sport, cultuur en recreatie	44.636	10.000	30.000	20.000
6	Sociaal domein	200.032	53.000	160.331	107.331
7	Volksgezondheid en milieu	476.260	422.544	473.075	50.531
8	VHROSV	1.682.618	50.000	595.025	545.025
	subtotaal baten programma's	5.874.732	4.788.070	5.480.135	692.065
	Onttrekkingen aan reserves				
0	Bestuur en ondersteuning	96.404	407.689	288.576	-119.113
1	Veiligheid	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	98.245	16.175	278.422	262.247
3	Economie	0	0	0	0
4	Onderwijs	111.791	111.791	116.384	4.593
5	Sport, cultuur en recreatie	2.092	106.632	20.842	-85.790
6	Sociaal domein	430.370	7.000	0	-7.000
7	Volksgezondheid en milieu	121.292	269.483	97.237	-172.247
8	VHROSV	23.553	220.000	70.275	-149.725
	subtotaal onttrekkingen	883.747	1.138.770	871.735	-267.035
	Lasten				
0	Bestuur en ondersteuning	2.240.493	2.698.101	2.423.123	274.978
1	Veiligheid	98.605	108.185	103.181	5.004
2	Verkeer en vervoer	141.982	135.253	166.947	-31.694
3	Economie	2.200	3.700	2.300	1.400
4	Onderwijs	539.986	747.041	702.888	44.153
5	Sport, cultuur en recreatie	181.212	268.057	201.016	67.041
6	Sociaal domein	1.248.549	633.678	998.632	-364.954
7	Volksgezondheid en milieu	601.412	798.768	547.321	251.447
8	VHROSV	470.761	289.980	445.487	-155.507
	subtotaal lasten programma's	5.525.200	5.682.763	5.590.896	91.867
	Toevoegingen aan reserves				
0	Bestuur en ondersteuning	49.686	6.686	6.686	0
1	Veiligheid	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	76.872	3.221	257.613	-254.392
3	Economie	0	0	0	0
4	Onderwijs	0	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0
6	Sociaal domein	0	0	0	0
7	Volksgezondheid en milieu	0	0	48.295	-48.295
8	VHROSV	0	0	0	0
	subtotaal toevoegingen	126.558	9.907	312.594	-302.687
	Saldo baten en lasten	349.532	-894.693	-110.761	783.932
	Saldo onttrekkingen en toevoegingen	757.189	1.128.863	559.142	-569.721
	Totaal saldo	**1.106.721**	**234.170**	**448.380**	**214.210**

Het financiële resultaat van de jaarrekening 2022, inclusief de mutaties op reserves, bedraagt afgerond € 448.000 bij een begroot resultaat van € 234.000. Het verschil van € 214.000 wordt veroorzaakt door de winst op de grondexploitatie De Del (259K), de hogere kosten in het sociaal domein (284k), de lagere personeelskosten (120K), de lagere ict kosten (49K), lagere kosten afval (30K), lagere kosten organisatieontwikkeling (31K) en een veeltal aan kleinere verschillen.

Incidentele versus structurele afwijkingen
Uit de analyse van het resultaat van de jaarrekeningen over de afgelopen jaren blijkt (zoals bij de meeste gemeenten) dat de afwijkingen overwegend een incidenteel karakter hebben, daarmee onderdeel van het jaarlijkse rekeningresultaat zijn en verder niet van invloed op de financiële positie van de gemeente. Hierna zijn de volgende twee tabellen opgenomen om dat te illustreren:

- Tabel incidentele baten en lasten (> € 10.000 **niet** zijnde fluctuaties bestaand beleid);
- Tabel incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves.

Incidentele baten en lasten

	Werkelijk 31-12-2022	**Begroot 31-12-2022**
Totale lasten	5.590.896	5.682.763
Lagere storting voorziening pensioenen	-43.000	0
Kosten plantvak Steenhoek	-13.750	-13.750
Inhuur sociaal domein	-48.682	-45.000
hogere arbokosten	-6.300	0
Monumentensubsidie	-5.000	0
Routebureau Veluwe wandelnetwerk	-6.000	0
Kosten energietransitie/klimaatsubsidies	-79.424	0
Planschades	-66.053	0
Structurele lasten	**5.322.687**	**5.624.013**
Totale baten	5.480.135	4.788.070
Inhuur sociaal domein	48.682	45.000
Kosten plantvak Steenhoek	13.750	13.750
Onttrekking monumentensubsidie	5.000	0
Routebureau Veluwe wandelnetwerk	6.000	0
Kosten energietransitie/klimaatsubsidies	79.424	0
Planschades	66.053	0
Structurele baten	**5.699.044**	**4.846.820**

Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves.

	Werkelijk 31-12-2022
Totale toevoegingen aan reserves	312.594
Fietspad Kluizenaarsweg	-254.392
Riolering/wateroverlast	-48.295
Structurele toevoegingen	**9.907**
Totale onttrekkingen aan reserves	871.735
Digitale agenda	-95.829
Kosten DMS	-103.334
Inhuur sociaal domein	-48.682
Routebureau Veluwe	-6.000
Kosten pannaveld	-4.723
Monumentensubsidie	-5.000
Plantvakken Steenhoek	-13.750
Klimaatsubsidies	-32.109
Energietransitie	-47.315
Planschades	-66.053
Partiele herziening bestemmingsplan Dorpsschool	-1.339
Omgevingswet	-2.125
Bestemmingsplan Steenhoek	-758
Fietspad Kluizenaarsweg	-254.392
Structurele onttrekkingen	**190.326**

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2022

De financiële toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de rekening 2022 is per programma, onder 'Wat heeft het gekost?' opgenomen in de programmabladen in deel 1 'Het Jaarverslag'.

Doordat het Jaarverslag (deel 1) en de Jaarrekening (deel 2) integraal in 1 boekwerk zijn opgenomen dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld gaat het college ervan uit dat hiermee aan (de bedoeling van) de voorschriften van het BBV wordt voldaan. Hetzelfde geldt voor een nadere toelichting op de reserves en de voorgeschreven indeling in taakvelden.

Begrotingsrechtmatigheid

Programma	Constatering	Oordeel
2. Verkeer en vervoer	Overschrijding van € 31.700	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door kosten die worden afgedekt uit de reserve (€ 6.000) en door hogere onderhoudskosten wegen en energiekosten van de openbare verlichting.
6. Sociaal domein	Overschrijding van € 364.000	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de kosten in het sociaal domein. Het betreft nagenoeg uitsluitend open-eind regelingen (WWB, Wmo, Jeugdwet).
8. Ruimtelijke ordening	Overschrijding van € 155.500	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de verantwoording van de kosten van de grondexploitatie De Del.

Overzicht (lopende) investeringen en kredieten

Vanaf de jaarrekening 2021 worden hier naast de investeringen, die uiteindelijk ook geactiveerd worden, ook de kredieten opgenomen (met meestal een looptijd 2-3 jaar) die gedekt worden door een onttrekking aan de reserves. Van die laatste categorie (met dekking ‘reserves’) worden de feitelijke kosten in enig jaar binnen het betreffende programma verantwoord waarbij eveneens de dekking uit de reserve is opgenomen. Via onderstaand overzicht is voor de raad dan zichtbaar wat de uiteindelijke kosten ten opzichte van het beschikbare krediet is.

Overzicht lopende investeringen 2022

OVERZICHT INVESTERINGEN 2022

		Jaar	Krediet*	Uitgegeven t/m 2021	Uitgegeven in 2022	Totaal uitgegeven (3 + 4)	Werkelijk beschikbaar (2 - 5)	Verwachte uitgaven	Nog beschikbaar (6 - 7)	Dekking
		1	2	3	4	5	6	7	8	
	Betrekking hebbend op MVA									
1	Kerklaan 2021-2022	2021	79.500	71.806	7.279	79.085	415	0	415	reserves
2	Fietspad Kluizenaarsweg	2021	319.500	1.845	268.569	270.414	49.086	0	49.086	reserves
3	Verlichting kunstwerk	2021	6.015	3.609	2.406	6.015	0	0	0	afschrijving
4	Vervanging website (begr 2020)	2020	15.000	0	13.776	13.776	1.224	0	1.224	afschrijving
	Renovatie lift	2022	43.500	0	45.117	45.117	-1.617			afschrijving
	Aanpassingen riolering	2022	50.000	0	48.295	48.295	1.705			afschrijving
	Totaal				**385.442**					
	Overige investeringen:									
	Programma 0 (waaronder overhead)									
5	Aanleg glasvezel	2020	33.000	4.250	0	4.250	28.750	28.750	0	reserves
6	Vervanging kopieerapparaat (begr 20	2020	12.000	0	0	0	12.000	12.000	0	afschrijving
7	DMS	2021	132.000	0	103.334	103.334	28.666	28.666		reserves
8	Digitale agenda	2022	44.000	0	0	0	44.000	0		reserves
9	Dig.agenda projecten	2022	66.500	0	44.000	44.000	22.500	14.671		reserves
10	Dig. Agenda rollen	2022	91.600	0	51.829	51.829	39.771	91.600		reserves
	Programma 2									
11	Verkeersveiligheid	2020	27.500	9.385	0	9.385	18.115	0	18.115	reserves
12	Masterplan Veluwezoom	2021	30.000	5.000	0	5.000	25.000	25.000	0	reserves
	Programma 5									
13	Panna Court	2019	25.000	3.920	4.723	8.643	16.357	0	16.357	afschrijving
14	Bijdr. Openluchttheatrer Pinkenberg	2021	88.000	0	0	0	88.000	88.000	0	reserves
15	Plantvakken Steenhoek	2021	16.540		13.750	13.750	2.790	2.790	0	reserves
16	Masterplan Veluwezoom	2022	215.000	0	0	0	215.000	215.000	0	reserves
	Programma 7									
17	Energietransitie (subsidiemaatregele	2019	315.000	210.210	32.108	242.318	72.682	0	72.682	reserves
18	Werklijnen energietransitie 2022	2022	60.000	0	47.315	47.315	12.685	12.685	0	reserves
19	Inhuur energietransitie	2022	42.750	0	incl	0	42.750	42.750	0	reserves
20	Werklijnen energietransitie 2023	2023	85.000	0	0	0	85.000	85.000	0	reserves
21	Inhuur energietransitie 2023	2023	42.750	0	0	0	42.750	42.750	0	reserves
	Programma 8									
22	Uitvoeringsplan IKC handhaving	2020	8.500	2.120	0	2.120	6.380	6.380	0	reserves
23	Herziening bestemmingsplannen	2017	60.000	49.074	0	49.074	10.926	0	10.926	reserves
24	Invoering omgevingswet	2019	50.000	21.568	0	21.568	28.432	28.432	0	reserves
25	Bestemmingsplan Steenhoek	2020	15.000	389	758	1.147	13.853	0	13.853	reserves
26	Omgevingsvisie	2020	85.000	29.322	0	29.322	55.678	55.678	0	reserves
27	Omgevingswet	2022	15.000		2.125	2.125	12.875	12.875	0	reserves
28	Partiele herz.best.plan Dorpsschool	2022	10.000		1.339	1.339	8.661	8.661	0	reserves
29	Planschades	2022	195.000		66.053	66.053	128.947	128.947	0	reserves
30	Planschades	2022	115.000		0	0	115.000	0	115.000	reserves

1	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.								16	Dit project loopt nog					
2	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.								17	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.					
3	Dit project is afgrond en nagenoeg binnen budget gebleven.								18	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.					
4	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.								19	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.					
5	Dit project is afgerond, we betalen hiervoor nu een vast bedrag per jaar								20	Dit project loopt vanaf 2023					
6	Dit heeft vertraging opgelopen samenhangend met de ict plannen								21	Dit project loopt vanaf 2023					
7	Dit project loopt nog								22	Dit project loopt nog					
8	Dit project loopt nog								23	Dit project is afgerond					
9	Dit project loopt nog								24	Dit project loopt nog					
10	Dit project loopt nog								25	Dit project is afgerond					
11	Dit project is afgerond								26	Dit project loopt nog					
12	Dit project loopt nog								27	Dit project loopt nog					
13	Dit project is afgerond								28	Dit project loopt nog					
14	Dit project loopt nog								29	Dit project loopt nog					
15	Dit project loopt nog														
De renovatie aan de lift is iets duurder geworden doordat er enige vertraging is opgelopen in de uitvoering waardoor de prijscorrectie iets hoger is geworden.															

aar de verwachte uitgaven op € 0 staan kan geconcludeerd worden dat de investering in 2022 is afgewikkeld.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling per 31 december 2022

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en de lasten zijn toegerekend aan het jaar waar zij betrekking op hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Met betrekking tot het verwerken van de algemene uitkering wordt de laatst in het jaar gepubliceerde accresmelding opgenomen.

De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Er is sprake van een formeel verbod voor het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. In 2022 is de CAO gemeente 2021-2022 vast gesteld. Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 op basis van deze CAO bovenwettelijke verlofuren sparen. De uren gespaard onder het verlofsparen verjaren niet. Conform de commissie BBV dient voor de bovenwettelijke verlofuren een voorziening getroffen te worden.

Balans
Vaste activa
Immateriële vaste activa
Op dit moment is dit niet van toepassing voor de gemeente Rozendaal.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Afhankelijk van het soort investering worden de materiële vaste activa gewaardeerd tegen:
- De aanschaffings- of vervaardigingskosten verminderd met eventuele bijdragen (subsidies) van derden, (eventueel) beschikkingen over in verleden toegepaste extra of versnelde afschrijvingen;
- Bruto-activering, d.w.z. reserves worden niet in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

De normale jaarlijkse lineaire afschrijvingen zijn gebaseerd op de verordening ex. art 212 Gemeentewet die door de raad is vastgesteld op 28 maart 2017. Afschrijving vindt plaats met ingang van het eerste jaar na ingebruikname. De afschrijvingstermijnen zijn voor activa met een economisch nut:
- 40 jaar: nieuwbouw woonruimten, school- en bedrijfsgebouwen;
- 30 jaar (maximaal): rioleringen;
- 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, kantoren, school- en bedrijfsgebouwen;
- 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen en rioolgemalen;
- 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, schoolmeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken;
- 5 jaar: zware transportmiddelen; aanhangwagens; personenauto's; lichte motorvoertuigen;
- 3 jaar: automatiseringsapparatuur;
- niet; gronden en terreinen;

en voor activa met een maatschappelijk nut:
- 40 jaar (maximaal): klinkerwegen, pleinen, rotondes, lantaarnpalen openbare verlichting, waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
- 30 jaar (maximaal): parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
- 20 jaar (maximaal): geluidswallen
- 15 jaar (maximaal): armaturen openbare verlichting, asfaltwegen, asfaltpleinen en asfaltrotondes;
- 10 jaar: straatmeubilair, pompen en gemalen.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. In hoeverre de boekwaarde (of beurswaarde) afwijkt van de nominale waarde wordt aangegeven in de toelichting op de balans.

Vlottende activa
Voorraden
Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Bouwgrond in exploitatie
De bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende activa
De liquide middelen en de overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva
Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten. In de balans worden de reserves gesplitst opgenomen in de volgende onderdelen:
- algemene reserve;
- bestemmingsreserves;
- gerealiseerde resultaat.

De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn afzonderlijk opgenomen in “overzicht van reserves en voorzieningen”. Reserves worden gevormd conform de door de raad genomen besluiten. Onttrekkingen aan de reserves geschieden conform daartoe strekkende raadsbesluiten.

Voorzieningen
De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn afzonderlijk opgenomen in ‘overzicht van reserves en voorzieningen’. Aan de dotaties aan de volgende voorzieningen (middels verwerking in begroting gevoteerd door de raad) liggen meerjarige berekeningen ten grondslag:
- Rioleringen;
- Pensioenen (oud)wethouders.
- Voorziening verlofsparen (voor Rozendaal nog niet verplicht)

De jaarlijkse dotaties in deze voorzieningen zijn op een zodanig niveau vastgesteld dat de voorzieningen, binnen de daarvoor door de raad vastgestelde criteria, toereikend zijn om de ten laste van de voorzieningen komende uitgaven te dekken. Bij de berekening van de voorziening -pensioenen wethouders is gerekend met een rentpercentage van 2,472% en de sterftetabel GBM/GBV 15-20.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De waardering van vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer geschiedt tegen nominale waarde. Gedane aflossingen worden hierop in mindering gebracht.

Vlottende passiva
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar geschiedt tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling

Exploitatierekening
De lasten en baten worden tegen nominale waarde zoveel mogelijk toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. De afschrijvingen worden conform de onder vaste activa genoemde criteria berekend.

Overhead
Conform het BBV worden er geen kosten voor overhead meer toegerekend aan de taakvelden, vanwege de brede eenmansfuncties geldt dit ook voor de salarislasten van medewerkers die niet tot de ondersteunde functies behoren. Derhalve komen alle personeelslasten (eigen en inhuur) en overige ‘bedrijfskosten’ op het taakveld overhead (binnen programma 0) tot uitdrukking. Bij taakvelden waarvan de kosten in rekening worden gebracht bij derden (bijvoorbeeld afval en riool) wordt er in de berekening van de kosten (extracomptabel) wel rekening gehouden met een component voor bedrijfskosten.

Winstneming
Voor verliezen in de onderhanden werk (voor zover van toepassing), waaronder bouwgronden in exploitatie wordt een voorziening getroffen op het moment dat deze bekend zijn en winstneming geschiedt volgens de zogenaamde POC-methode.

Toelichting op de balans

In deze toelichting op de balans worden alleen cijfermatige staatjes opgenomen wanneer er daadwerkelijk sprake is van een nadere uitsplitsing van onderdelen van de balans, naast relevant inhoudelijke toelichtingen op balansmutaties.

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa
Niet van toepassing

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Activa economisch nut							
Gronden en terreinen	177.890	0		10.537			167.353
Woonruimten	0						0
Bedrijfsgebouwen	4.124.159	0		108.530			4.015.629
Vervoersmiddelen	70.236	0		23.413			46.823
Machines, apparaten en installaties	73.533	45.117		17.924			100.726
Speeltoestellen							0
Overige materiele vast activa	24.870	13.776		3.938			34.708
Activa economisch nut met mogelijkheid van heffing							
Riolering	137.669	48.295		10.279			175.685
Activa met maatschappelijk nut							
Grond-, weg en waterbouwk werken	1.069.619	278.254		41.447			1.306.427
Totaal	**5.677.975**	**385.442**	**0**	**216.068**	**0**	**0**	**5.847.350**

Onder gronden en terreinen zijn de kosten voor de uitbreiding van de begraafplaats opgenomen.
De toename van de boekwaarde van de machines en installaties is toe te schrijven aan de camera en audio systeem in de raadszaal. De toename van de overige materiele vast activa wordt veroorzaakt door de ondergrondse glascontainer.
Tot slot zijn de onder activa met een maatschappelijk nut de investeringen in de wegen opgenomen.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Bijstorten	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2022
Svn	250.000	0	0	250.000
Effecten	142.941	0	0	142.941
Langlopende lening Rabobank	1.495.508	54.651	0	1.550.160
Totaal	**1.888.449**	**54.651**	**0**	**1.943.101**

De toename op de langlopende lening van de Rabobank betreft de bijgeschreven rente over 2022 die feitelijk na 1 januari 2022 is ontvangen.

Vlottende Activa

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Opbrengsten	Winst	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2022
Grondexploitatie De Del	269.479	15.272	544.734	259.983	0		0
Voorraad eigen verklaringen	865	1.038	769		1.133		1.133
Totaal	**270.343**	**16.310**	**545.503**	**259.983**	**1.133**	**0**	**1.133**

De kosten voor bouw- en woonrijp maken bedroegen in 2021 € 15.000 waar een opbrengst van € 544.000 tegenover stond. Conform boekhoudvoorschriften is in het afsluitende jaar 2022 sprake van een winst van € 259.000.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	Saldo 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Gecorr saldo 31-12-2022	Gecorr saldo 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	441.525	0	441.525	421.078
Uitzettingen bij de schatkist looptijd	4.389.274	0	4.389.274	4.632.564
Overige vorderingen	255.488	0	255.488	216.288
Totaal	**5.086.286**	**0**	**5.086.286**	**5.269.929**

De vordering op openbare lichamen betreft de declaratie bij het BTW-compensatiefonds over 2022. Het lagere saldo op de schatkist komt doordat de feitelijke uitgaven in 2022 hoger waren dan de feitelijke ontvangsten.

	Saldo 31-12-2022
Overige vorderingen :	
Bijstandsdebiteuren	17.247
Belastingdebiteuren	13.216
Rente obligaties	10.720
Rabo rente 2022	54.657
Rente schatkistbankieren	9.298
Nedvang 2021	12.191
Afr. VVE IKC Dorpsschool 2021	5.520
Bouwvergunningen	25.823
Grafleges	9.245
Gemeentefonds december 2022	16.245
Opvang Oekraieners	48.307
VPB 2021	12.387
Overige vorderingen	20.631
Voorziening dubieuze debiteuren	0
Totaal	**255.488**

De overige vorderingen bestaan uit nog te ontvangen bedragen die betrekking hebben op 2022 maar die nog niet als debiteur geregistreerd staan als de daadwerkelijke debiteuren per 31 december. In bovenstaand overzicht zijn

de grotere vorderingen boven de € 10.000 specifiek benoemd. De kleinere vorderingen zijn opgenomen in 1 saldo.

De voorziening dubieuze debiteuren is op € 0 gesteld en vrijgevallen omdat het saldo van de dubieuze debiteuren onder het saldo uitkomt dat in de financiële verordening is bepaald op € 35.000.

Kwartaal	Drempel	Gemiddeld buiten de schatkist gehouden
1e kwartaal	1.000.000	55.399
2e kwartaal	1.000.000	66.842
3e kwartaal	1.000.000	48.201
4e kwartaal	1.000.000	46.587

Liquide middelen boven de € 1.000.000 dienen verplicht bij de schatkist te worden aangehouden. In bovenstaande tabel is per kwartaal aangegeven welk bedrag gemiddeld op de eigen bankrekening is aangehouden.

Liquide middelen

	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022
Kassaldi	1.307	1.133
Bankssaldi:		
BNG bank	693	-60
Rabobank	1.433	2.656
Effectenrekening ABN AMRO	32.271	38.085
Totaal	**35.703**	**41.813**

Deze rekeningen hebben allemaal het karakter van een rekening courant.

Overlopende activa

	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022
Overlopende activa (vooruitbetaalde bedragen)	0	0
Totaal	**0**	**0**

Passiva

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten, waarbij het resultaat als afzonderlijk onderdeel van het eigen vermogen is opgenomen.

	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve	4.219.491	4.321.436
Bestemmingsreserves	5.206.317	5.651.953
Gerealiseerd resultaat	1.106.721	448.380
Totaal	**10.532.530**	**10.421.769**

Het resultaat over 2022 is voor een groot deel veroorzaakt door aan de winstneming op De Del (ruim € 259.000).

Verloopoverzicht reserves

	Saldo 1-1-2022	Onttrek-kingen	Toevoe-gingen	Saldo 31-12-2022	Claims
A. Algemene reserve					
Vrije algemene reserve	4.219.491	362.527	464.471	4.321.435	757.815
subtotaal A	**4.219.491**	**362.527**	**464.471**	**4.321.435**	**757.815**
B. Bestemmingsreserves					
Reserve monumenten	25.959	5.000		20.959	0
Reserve sociaal domein	132.644	48.682	200.000	283.962	0
Reserve gemeentelijke gebouwen	89.253		6.686	95.939	0
Reserve digitalisering	164.358	103.334		61.024	28.666
Reserve fietspaden	145.706	82.442		63.264	63.264
Reserve wegen	92.187		3.221	95.408	0
Reserve begraafplaats	18.913			18.913	0
Reserve dekking kapitaallasten	4.320.722	190.327	744.937	4.875.332	4.875.332
Reserve energietransitie	216.575	79.424	0	137.152	137.152
subtotaal B	**5.206.317**	**509.208**	**954.844**	**5.651.952**	**5.104.413**
C. Voorzieningen					
Voorziening riolering	925.000	48.295	99.295	976.000	0
Voorziening pensioenen wethouders	352.793	22.880	2.216	332.129	0
subtotaal C	**1.277.793**	**71.174**	**101.510**	**1.308.129**	**0**
Totaal	**10.703.601**	**942.910**	**1.520.825**	**11.281.516**	**5.862.228**

Voor een nadere toelichting op de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves, verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Voorzieningen

Op de balans is een voorziening opgenomen voor pensioenverplichtingen voor wethouders (€ 332.129) en voor de egalisatie van kosten (en tarieven) voor riolering (€ 976.000). Voor een nadere toelichting wordt eveneens verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De gemeente Rozendaal heeft sinds 2001 geen lening meer afgesloten.

Vlottende Passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de overige schulden zijn de crediteuren per 31 december 2022 opgenomen en nog te betalen bedragen die betrekking hebben op 2022 maar waarvoor niet tijdig een factuur is ontvangen. In onderstaand overzicht zijn bedragen boven de € 10.000 specifiek benoemd, bedragen daaronder zijn samengenomen in één saldo.

	Saldo 31-12-2022
Overige schulden :	
Uitvoeringkosten sociaal domein 2022	220.000
Programmakosten 4e kwartaal sociaal domein	99.368
Rheden sociale basis en lumpsum jeugd	240.114
Werkkostenregeling 2022	19.003
Rheden begraafplaats	7.308
Grondwerk De Del	8.146
Connectie ICT Q4	4.525
Interimsecretaris	48.605
VGGM brandweer jgz en gz	89.467
DRAN voorschot Q1	15.443
Bibliotheek	43.571
Rheden sport en preventieakkoord	30.000
Haagknippen	12.866
Vluchtelingenwerk 2022	9.594
Overige schulden	157.966
Totaal	**1.005.976**

Overlopende passiva	**Saldo 31-12-2021**	**Vermeer-deringen**	**Verminder-ingen**	**Saldo 31-12-2022**
Verplichtingen 2022, betaling 2023	102.833	5.227		108.060
Van EU, Rijk, Provincie ontvangen voorschotten izake specif. uitkeringen				
- Tozo	114.482	0	114.482	0
- Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	118.653	64.000	16.208	166.445
- NPO/COVID19 onderwijsachterstanden	20.743	49.783	0	70.526
- Sportakkoord 2021	42.571	18.858	30.000	31.429
- CTB gelden	1.856	0	0	1.856
- Preventieakkoord	0	11.223	10.000	1.223
- onderwijsroute	0	1.482	0	1.482
- energiearmoede	0	20.464	20.464	0
- inburgering	0	8.057	0	8.057
Overige vooruitontvangen bedragen	0	0	0	0
Totaal	401.138	179.094	191.154	389.078

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen
Artikel 53 BBV bepaalt onder meer dat in de toelichting van de balans wordt vermeld:
de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de provincie of de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden.

De Commissie BBV heeft hierover de volgende stellige uitspraak gedaan: “neem meerjarige contracten, die zouden moeten voldoen aan Europese regels, op in de toelichting op de jaarrekening bij de ‘niet uit de balans blijkende verplichtingen’ voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten”. Wanneer er bijvoorbeeld sprake zou zijn van een onrechtmatigheid bij de contractverlening, zou deze jaarlijks in de afweging naar de controleverklaring kunnen blijven doorwerken omdat de gemeenteraad geen afwijkingen van hogere regelgeving kan sanctioneren.

Onder dit onderdeel worden dus alleen die (meerjarige) contracten opgenomen waarvan de waarde boven de Europese aanbestedingsgrens komt, niet zijnde eenmalige investeringen die Europees zijn aanbesteed.

De gemeente Rozendaal heeft 1 garantie uitstaan aan dierenasiel De Dierenborgh voor een bedrag van € 35.200. De garantie kent een aflopend karakter en loopt af in het jaar 2053. Voor overlopende vakantiedagen en vakantietoelagen (conform de bedoeling van het Besluit Begroting en Verantwoording) is geen verplichting of voorziening opgenomen. De werkelijke lasten hiervan komen tot uitdrukking in het jaar van uitbetaling.

Met inachtneming van bovenstaande vallen, op dit moment, onderstaande zaken onder de voorwaarden.

Eigen bijdragen WMO van het CAK
Met betrekking tot de WMO-eigen bijdragen van het CAK is bij alle gemeenten sprake van een onzekerheid. Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is afhankelijk van de gemeentelijke verordening WMO en inkomensgegevens van de aanvrager In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Rozendaal ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.
Bij de gemeente Rozendaal zijn de eigen bijdragen beperkt tot een totaalbedrag van ongeveer € 5.000 en daarmee niet materieel van aard.

Wet normering topinkomens (WNT)

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden als opvolger van de WOPT. Op basis van deze wet moeten in de jaarrekening de inkomens van de zogenaamde topfunctionarissen worden gepubliceerd, ongeacht de hoogte hiervan.

De topfunctionarissen binnen de gemeente Rozendaal zijn de griffier en de gemeentesecretaris.

Functie en naam	**Gemeentesecretaris** **B. Boelens**	**Griffier** **K.M. Schaap**
2022		
Duur dienstverband in boekjaar	1-1-2022 t/m 30-09-2022	1-1-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband in gehele boekjaar	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	71.316	82.638
Beloningen betaalbaar op termijn	12.410	12.788
subtotaal	83.726	95.426
Individueel toepasselijk maximum	161.556	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	83.726	95.426
Bedrag van overschrijding + reden	n.v.t.	n.v.t.
toelichting op vordering onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

2021		
Duur dienstverband in boekjaar	1-1-2021 t/m 31-12-2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021
Omvang dienstverband in gehele boekjaar	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	87.998	72.827
Beloningen betaalbaar op termijn	15.829	15.202
Subtotaal	103.827	88.029
Individueel toepasselijke maximum	209.000	209.000
Overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

De WNT-norm voor 2022 bedraagt € 216.000.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1	**Kees de Haas**		
Functiegegevens	**gemeentesecretaris a.i.**		
Kalenderjaar	**2022**	**2021**	**2020**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	14-9 t/m 31-12		
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4		
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199	€ 193
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 114.400		
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 105.678		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 66.690		
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 66.690		
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	**€ 66.690**		
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	*n.v.t.*		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	*n.v.t.*		

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 14.958	€ 0	€ 20.750
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 12.600	€ 48.308	€ 48.308	Nee	
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			0	0	0	0	Nee	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee	€ 0,00	€ 0,00			
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 0	Nee				

OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 16.029	€ 0	€ 0	€ 0	€ 106.674	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1						
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20.743	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1						
		2						
		10						

SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
		€ 65.544	€ 4.119	€ 28	€ 0	€ 0	€ 0	
		Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
		€ 17.162	€ 6.885	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*					
		€ 0	Ja					
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 49	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 49	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1		Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2		Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3		Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja
4		Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja
5		Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja
6		Totaal	0	0	

		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1		Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2		Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3		Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4		Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5		Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6		Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*
1		Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
2		Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
3		Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
4		Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
5		Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
6		Totaal	0	0	0

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*				
			€ 109	€ 0	Ja				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*	
		1	1042473	€ 18.858	€ 0	€ 30.000	€ 0	€ 30.000	
		2							
		3							
		4							
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*					
		1	1042473	Nee					
		2							
		3							
		4							
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*				
			€ 10.000	Ja	Ja				

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Accountantsverslag 2022

Gemeente Rozendaal

Definitief Concept

7 juni 2023

stolwijk kennisnetwerk

CONCEPT

Inleiding

Aan de gemeenteraad van de gemeente Rozendaal

Doetinchem, 4 juli 2023

Geachte raadsleden,

Wij hebben de jaarrekening 2022 van uw organisatie gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen en aanbevelingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van B&W. Op basis van onze controle geven wij een onafhankelijk oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid van de jaarrekening. Daarnaast hebben wij beoordeeld of de programmaverantwoording en de overige gegevens in overeenstemming zijn met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris, de concerncontroller en een vertegenwoordiging van de ambtelijke organisatie. Wij hebben deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst de auditcommissie op 20 juni 2023.

Mocht u nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman

dhr. R.H. Gosselink- Wolbrink RA

CONCEPT

Waar bent u naar op zoek ?

Inhoudsopgave

1. Kernpunten
2. Onderbouwing oordeel
3. Aandachtspunten Raad
4. Jaarrekening
5. Interne beheersing
6. SiSa
7. Onze verantwoordelijkheid en afsluiting
Bijlage 1 Fraude en continuïteit controleverklaring
Bijlage 2 SiSa tabel fouten en onzekerheden

1. Kernpunten

Wij hebben de jaarrekening 2022 van uw organisatie gecontroleerd. Wij informeren u in dit verslag over de bevindingen uit onze controle. De hoofdzaken hebben wij hier opgenomen.

De controleverklaring 2022

Als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt, kunnen wij de volgende oordelen geven:

- **Een goedkeurend oordeel voor de getrouwheid**
- **Een goedkeurend oordeel voor de rechtmatigheid**

Onze controle resulteerde in enkele kleinere aanpassingen in de jaarstukken. Deze zijn in de voorliggende versie verwerkt.

Fraude en financiële risico's

In onze controleverklaring beschrijven wij met ingang van 2022 op welke wijze wij bij de controle hebben ingespeeld op risico's die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Daarnaast beschrijven wij onze controleaanpak voor de veronderstellingen voor de financiële risico's in relatie tot de financiële positie.

Voor wettelijke controles – zoals deze - is het verplicht om over deze twee punten te rapporteren. In bijlage 1 staan de teksten die wij zullen opnemen in de controleverklaring.

Saldo van baten en laten

Het jaar 2022 is met een positief resultaat van € 448.380 afgesloten. In de jaarstukken is een toelichting gegeven op de totstandkoming van dit resultaat.

De benodigde weerstandscapaciteit voor het afdekken van risico's is € 0,4 miljoen en de beschikbare weerstandscapaciteit is € 4,3 miljoen. De financiële positie van uw gemeente is per eind 2022 toereikend.

De grote maatschappelijke opgaven zoals de woningnood, klimaatverandering en energietransitie maken dat de middelen in de komende jaren nog wel nodig zullen zijn. Het is onzeker wat gemeenten van het Rijk mogen verwachten, zeker ook na 2026/2027. Deze onzekerheid en de dreigende begrotingstekorten maken het erg lastig om structureel beleid te maken en te investeren in de maatschappelijke opgaven die er zijn.

Interne beheersing op orde

De interne beheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen en past bij de omvang van uw organisatie. Wij hebben nog enkele verbeterpunten geadviseerd.

Een aandachtspunt blijft de aansturing en verantwoordingsinformatie van Rheden en de Connectie. Het op afstand plaatsen van taken neemt de verantwoordelijkheid voor de gemeente Rozendaal inzake de interne beheersing niet weg.

Met ingang van 2023 legt het College van B&W verantwoording over het rechtmatig handelen af in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze wordt opgenomen in de jaarrekening. Uw organisatie heeft hierop actie ondernomen door hiervoor formatie aan te stellen. De nadere uitwerking zal in 2023 plaatsvinden.

Controleproces goed verlopen

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te verstrekken. Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Rozendaal voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van deze rapportage.

CONCEPT

2. Onderbouwing oordeel

De financiële uitkomsten van de controle op een rij

Onderstaand hebben wij een overzicht opgenomen van de niet in de jaarrekening 2022 verwerkte controleverschillen en de resterende onzekerheden. Met u hebben wij een afspraak gemaakt, welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan de goedkeuringstolerantie aan u te rapporteren.

	Getrouwheid		Rechtmatigheid	
Omschrijving	Fouten €	Onzeker-heden €	Fouten €	Onzeker-heden €
Uitgaven zorgaanbieders WMO en Jeugd		122.000		122.000
Persoonsgebonden budget (SVB)		27.000		27.000
Oninbaarheid debiteuren		18.000		18.000
Totaal		**167.000**		**167.000**
Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)		**59.000**		
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)		**177.000**		

Getrouwheid en rechtmatigheid
De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken, .

WNT
In de jaarrekening 2022 is de verantwoording over de WNT overeenkomstig de wettelijke vereisten opgenomen.

SiSa
Bij de controle op de SiSa-verantwoording zijn geen belangrijke afwijkingen gezien.

Jaarverslag
Wij hebben geen tegenstrijdigheden vastgesteld tussen het jaarverslag (de programmaverantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening.

2. Toelichting oordeel

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde fouten en onzekerheden

Uitgaven zorgaanbieders WMO en jeugd

Over de geleverde zorg in natura hebben we in 2022 voor € 269.000 controleverklaringen van zorgaanbieders ontvangen. Voor het resterende deel van de uitgaven aan zorgorganisaties, € 122.000, is geen (goedkeurende) controleverklaring ontvangen of zijn het kleinere zorgaanbieders, waarmee afspraken zijn gemaakt om geen controleverklaring aan te leveren. Dit bedrag is als onzekerheid aangemerkt.

In 2022 zijn met een aantal zorgaanbieders voor jeugdvoorzieningen nieuwe lumpsum-contracten afgesloten. Over deze betalingen is geen zekerheid ontvangen over de van deze zorgaanbieders geleverde prestaties. Dit leidt tot een verhoging van de onzekerheid van € 116.000.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de geleverde prestaties van deze lumpsum contracten op een andere wijze te volgen, bijvoorbeeld aan de hand van managementinformatie, KPI's of gespreksvastleggingen.

Daarnaast hebben wij het College van B&W geadviseerd voor deze zorgaanbieders zelf de geleverde prestatie vast te stellen aan de hand van interviews bij de burgers.

Persoonsgebonden budget (PGB)

Het totale bedrag van € 27.000 dat aan PGB's voor de WMO en de Jeugdzorg is betaald moeten wij als onzeker aanmerken. Er is geen interne controle uitgevoerd op het toekenningsproces en er heeft geen interne controle op de levering van de zorg plaatsgevonden. Tevens is tussentijds geen beoordeling uitgevoerd op de uitnutting van de PGB-budgetten.

Wij hebben het College geadviseerd om in 2023 de interne controles uit te (laten) voeren teneinde de onzekerheid te reduceren.

Oninbaarheid debiteuren

Per 31 december 2022 is sprake van een tweetal vorderingen waarvan *mogelijk* een risico wordt gelopen op de (on)inbaarheid. In de financiële verordening van de gemeente Rozendaal is gesteld dat een voorziening voor dubieuze debiteuren alleen mag worden ingesteld indien het risico groter dan € 35.000 wordt ingeschat. Derhalve zijn deze posten niet opgenomen in de voorziening oninbaarheid.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd actie te ondernemen op de inning van deze vorderingen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de financiële verordening op bovenstaand punt aan te passen en toe te voegen dat een voorziening oninbaarheid wordt gevormd op basis van een beoordeling van de (on)inbaarheid van de individuele vorderingen.

3. Aandachtspunten Raad

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen. Wij hebben u hierover deels in onze managementbrief d.d. 4 november 2022 geïnformeerd en hebben deze met de controlecommissie besproken op 15 november 2022 Volledigheidshalve rapporteren wij hierover ook in dit verslag.

Aandachtspunten en bevindingen

1. Stand van zaken voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

In de voorbereiding van de rechtmatigheidsverantwoording onderscheiden wij een aantal stappen. Bij de gemeente Rozendaal staat de voorbereiding van de rechtmatigheidsverantwoording nog in de kinderschoenen. Door het aannemen van nieuw personeel in 2023 zijn de voorbereiding van de rechtmatigheidsverantwoording en de daaruit voortvloeiende werkzaamheden belegd.

Stap 1. Aanpassing interne regelgeving (verordeningen)
Als gevolg van de wetswijziging dienen een aantal documenten waarin wordt gerefereerd aan de inrichting van de interne en accountantscontrole, te worden aangepast. De verantwoordelijkheid voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording door het College en het oordeel van de accountant dat zich vanaf 2023 beperkt tot getrouwheid, inclusief het oordeel over de opgestelde rechtmatigheidsverantwoording, worden gesplitst. De aanpassing zal zich voordoen in de volgende documenten:

- De financiële verordening
- De controleverordening
- Het controleprotocol

Wij hebben het College geadviseerd deze aanpassingen met terugwerkende kracht naar 1 januari 2023 door te voeren.

CONCEPT

3. Aandachtspunten Raad

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten en bevindingen

1. Stand van zaken voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Stap 2. Intern controle plan

Om de rechtmatigheidsverantwoording een juiste basis te geven is het raadzaam voorafgaand aan de werkzaamheden een intern controleplan op te stellen waarin onder meer aangegeven wordt:

- Het theoretisch kader van de verbijzonderde interne controle;
- Welke processen worden onderkend en de daarbij behorende risico's;
- Wie is verantwoordelijk voor welk proces;
- Wat zijn de hoofdlijnen van de interne controle per proces;
- Wie is eindverantwoordelijke voor de verbijzonderde interne controle;
- Wie voert de verbijzonderde interne controle uit, wanneer en wat is de organisatorische positie van de interne controleur;
- Wat zijn de communicatielijnen over de bevindingen;
- Hoe wordt de opvolging van de bevindingen/aanbevelingen bewaakt.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd dit plan op te stellen en vast te laten stellen.

Verder hebben het College van B&W geadviseerd, op basis van de landelijke richtlijnen voor de rechtmatigheidsverantwoording, de interne controles van de volgende processen aan het intern controleplan toe te voegen:

- *Het intern inkoopbeleid;*
- *Overschrijdingen op de drempel van het schatkistbankieren en de renterisiconorm;*
- *Naleving van het beleid van Misbruik en Oneigenlijk gebruik.*

CONCEPT

3. Aandachtspunten Raad

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen.

Aandachtspunten en bevindingen

1. Stand van zaken voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording

Stap 3. De uitvoering van de verbijzonderde interne controle

De uitvoering van de verbijzonderde interne controle is nog niet formeel belegd. Voor de uitbestede taken aan de Connectie en Rheden blijft Rozendaal verantwoordelijk. De daarvoor uit te voeren werkzaamheden kunnen deels worden uitgevoerd door de betreffende organisaties.
Wij hebben het College van B&W geadviseerd voor de uitvoering per proces in beeld te brengen wie wat zal gaan doen en dat met de organisaties af te stemmen en onderdeel te maken van de dienstverleningsovereenkomst.

Voor de uitvoering is het van belang toetspunten op basis van het proces en het normenkader te bepalen. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van software applicaties.
Wij hebben het College van B&W geadviseerd vooraf te bepalen hoe de vastlegging van de verbijzonderde interne controle zal worden ingezet.

De verbijzonderde interne controle van het sociaal domein (WMO, Jeugd, PW) zal door Rheden worden uitgevoerd.
Wij hebben het College van B&W geadviseerd hiervoor een actualisatie in de dienstverleningsovereenkomst op te nemen waarin de afspraken zijn vermeld over:
- *Waarvoor is Rheden precies verantwoordelijk en op welke termijn?*
- *Welke informatie levert Rheden aan Rozendaal op?*
- *Hoe kan Rozendaal de uitgevoerde verbijzonderde interne controle beoordelen?*
- *Wat zijn de resultaten van de uitgevoerde interne controles?*

Stap 4. Communicatie van de bevindingen

De hoofdlijnen van de uitgevoerde werkzaamheden, de voortgang en de uitkomsten van de verbijzonderde interne controle zullen periodiek gerapporteerd worden aan de organisatie, de gemeentesecretaris en het College.
Wij hebben het College van B&W geadviseerd de rapportage lijnen en termijnen te bepalen en deze in 2023 in- en uit te voeren.

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen

3. Aandachtspunten Raad

Aandachtspunten en bevindingen

2. Stand bestemmingsreserves en voorzieningen

Kaderstelling

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
Bestemmingsreserves zijn onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente en er is daarmee een grote beleidsvrijheid voor de raad om bestemmingsreserves al dan niet voor een bepaald doel in te zetten. Het wettelijke kader voor reserves is in artikel 43 van het BBV opgenomen:

- *Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven (artikel 43 lid 2)*

Dit wettelijk kader is nader uitgewerkt in lokale kaders in de financiële verordening van de gemeente Rozendaal.

Daarnaast schrijft het BBV in artikel 54 van het BBV een verplichte toelichting op de reserves voor:

- *De aard en de reden van elke reserve*
- *Een overzicht met daarin per reserve het saldo aan het begin van het jaar, de toevoegingen of onttrekkingen in het jaar en het saldo aan het einde van het jaar*

Voor voorzieningen is een uitgebreider wettelijk kader opgenomen in het BBV in artikel 44. Voorzieningen zijn geen onderdeel van het eigen vermogen. De beleidsvrijheid voor het vormen van voorzieningen is beperkt. Voorzieningen mogen alleen opgenomen worden onder bepaalde omstandigheden, bijvoorbeeld aanwijsbare risico's en verplichtingen, egalisatie van onderhoud of middelen van derden met een specifiek doel.

Wij hebben vastgesteld dat reserves en voorzieningen en de toelichting daarop, in overeenstemming met het BBV zijn verantwoord in de jaarstukken.

CONCEPT

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen

3. Aandachtspunten Raad

Aandachtspunten en bevindingen

2. Stand bestemmingsreserves en voorzieningen

Financiele verordening

In de financiële verordening is in artikel 13 een aantal kaders voor reserves en voorzieningen opgenomen:

- *In de begroting en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats (artikel 13 lid 1)*
- *De vorming, opheffing en besteding van reserves en voorzieningen vindt bij voorkeur bij begroting(swijziging) en jaarrekening plaats (artikel 13 lid 2)*
- *Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt minimaal het specifieke doel van de reserve en de voeding van de reserve aangegeven (artikel 13 lid 3)*

Wij hebben vastgesteld dat aan bovenstaande voorwaarden is voldaan.

Notitie reserves en voorzieningen

In de financiële verordening van de gemeente Rozendaal is in artikel 13 lid 4 het volgende over een eventuele nota reserves en voorzieningen geformuleerd:

- *Wanneer daartoe aanleiding bestaat kan het college aan de raad een afzonderlijke notitie reserves en voorzieningen ter besluitvorming voorleggen.*

Een nota reserves en voorzieningen kan als een instrument voor het financiële beheer en de verantwoording van gemeente gebruikt worden. Het helpt bij het plannen en beheren van financiële middelen, het waarborgen van transparantie en het naleven van wettelijke vereisten. Door het opstellen van een dergelijke nota kunnen afspraken tussen de Raad en het College van B&W worden vastgelegd hoe om te gaan met de inzet van middelen voor specifieke doeleinden.
In de begroting en jaarrekening worden de bestemmingsreserves toegelicht met het doel, de mutaties en de toekomstige claims. Deze zijn dusdanig toegelicht dat een notitie reserves en voorziening niet noodzakelijk lijkt.

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen

Aandachtspunten en bevindingen

2. Stand bestemmingsreserves en voorzieningen

Stand van zaken per 31 december 2022
Op de balans van de gemeente Rozendaal staan per 31 december 2022:
- Een algemene reserve
- 9 bestemmingsreserves
- 2 voorzieningen

In de paragraaf weerstandsvermogen is een nadere toelichting gegeven van het doel van de reserves, de claims en een toelichting op de mutaties.

Het aantal bestemmingsreserves is vrij te bepalen door de Raad. Sinds een aantal jaren worden ook toekomstige claims op de Algemene Reserve gelegd. Per 31 december 2022 zijn er 9 claims op de algemene reserve gelegd voor toekomstige uitgaven. Deze zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag. De omvang van deze toekomstige reserveringen is beperkt, met uitzondering van de claim inzake het fietspad Kluizenaarsweg en de digitale agenda.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de claims op de Algemene Reserve ten behoeve van het fietspad Kluizenaarsweg in de bestemmingsreserve fietspaden op te nemen en de claim ten behoeve van de digitale agenda in de bestemmingsreserve digitalisering om zo een eenduidige lijn te volgen in de plek van de reservering van de middelen.

In het verloopoverzicht van de bestemmingsreserves is het saldo van de bestaande claims per bestemmingsreserve toegelicht. Deze claims betreffen reeds genomen raadsbesluiten. Op basis van deze claims kan gesteld worden dat bij de volgende bestemmingsreserves geen sprake meer is van beleidsvrijheid voor de inzet:
- Bestemmingsreserve dekking kapitaallasten
- Bestemmingsreserve energietransitie
- Bestemmingsreserve fietspaden

En deels de bestemmingsreserve digitalisering (nog € 32.358 vrij in te zetten).

Van de Raad hebben wij 2 aandachtspunten meegekregen

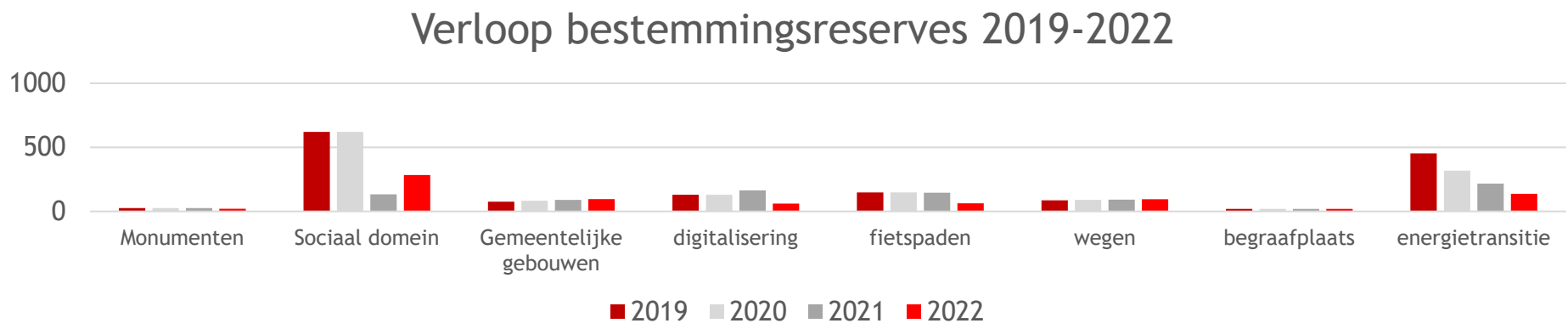
3. Aandachtspunten Raad

Aandachtspunten en bevindingen

2. Stand bestemmingsreserves en voorzieningen

Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij naar de paragraaf schattingen in dit accountantsverslag.

Uit het verloop van de afgelopen jaren (2019 tot en met 2022) kan gesteld worden dat de bestemmingsreserves ten opzichte van 2019 ingezet zijn voor de daartoe bestemde doelen. De bestemmingsreserve kapitaallasten is hier voor dit beeld niet meegenomen.

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt zijn de gereserveerde middelen in de afgelopen jaren ingezet.
Van de bestemmingsreserve begraafplaatsen is geen gebruik gemaakt in de afgelopen jaren, evenals de bestemmingsreserve monumenten, maar deze zijn beiden van beperkte omvang.

CONCEPT

Jaarstukken en zekerheid

4. Jaarrekening

Financiële positie

Kwaliteit jaarstukken

Begrotings-rechtmatigheid

Overige bevindingen

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat over 2022 en de financiële positie op 31 december 2022.

Saldo van baten en lasten

Het jaar 2022 is gestart met een begrotingssaldo van € 51.570 positief. De begroting is gedurende het jaar een aantal keren aangepast. Het saldo van de baten en lasten over het jaar 2022 bedraagt € 448.380 positief. Ter illustratie is dit weergegeven in de tabel hiernaast.

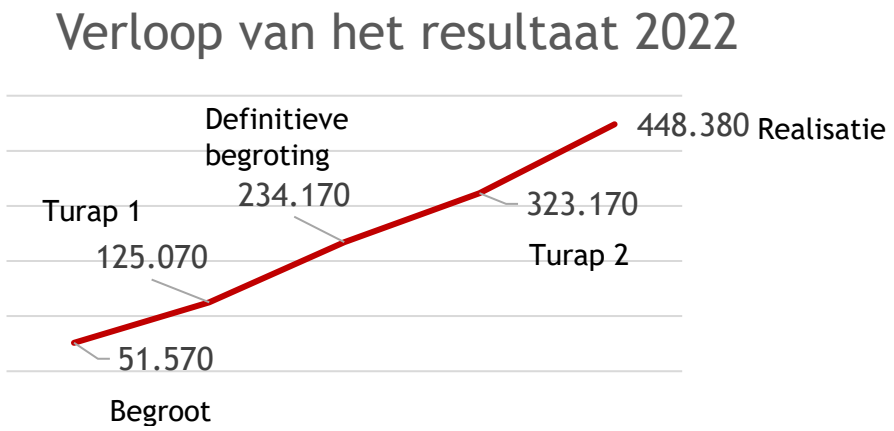
Het positieve resultaat ten opzichte van de definitieve begroting van € 214.000 is voor een groot deel beïnvloed door:

- De winst op de grondexploitatie de Del (€ 259.000);
- De lagere kosten voor personeel, ICT en afval (€ 181.000);
- De hogere kosten in het sociaal domein (€ 284.000).

In de jaarrekening is een korte toelichting van dit resultaat gegeven bij het overzicht van baten en lasten. Daarnaast is per programma een toelichting gegeven op de vraag ‘wat heeft het gekost’.

Incidentele baten en lasten

De incidentele lasten bedragen € 267.000 en de incidentele baten bedragen € 218.000. Uit de analyse blijkt dat een groot deel van de incidentele lasten is gefinancierd uit incidentele baten.

CONCEPT

4.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van het resultaat over 2022 en de financiële positie op 31 december 2022.

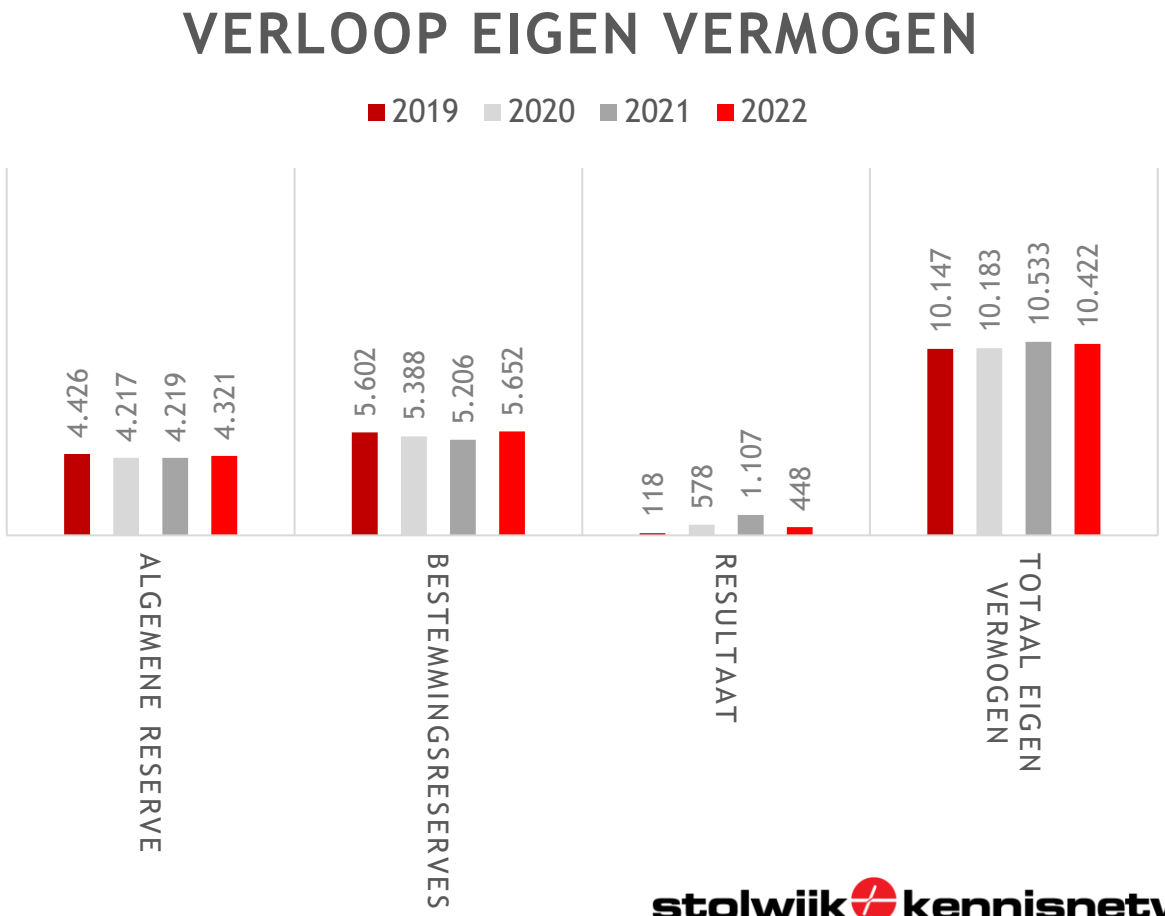
Financiële positie

Het eigen vermogen van uw gemeente is per ultimo 2022 € 10,4 miljoen (2021: € 10,5 miljoen). Hiervan is € 5,6 miljoen in bestemmingsreserves opgenomen (2021: € 5,2 miljoen). De grootste bestemmingsreserve is € 4,3 miljoen en is voor de toekomstige kapitaallasten. Hiernaast tonen wij het verloop van het eigen vermogen van de afgelopen jaren.

Het weerstandsvermogen is door uw gemeente als uitstekend geclassificeerd. De ratio is 11,75. De benodigde weerstandscapaciteit voor het afdekken van risico's is € 0,4 miljoen en de beschikbare weerstandscapaciteit is € 4,3 miljoen.

De solvabiliteit is 79% ten opzichte van vorig jaar ook 79%. Dit is fors hoger dan het gemiddelde van de Gelderse gemeenten volgens 'waar staat je gemeente.nl'.

Uw gemeente heeft per 31 december 2022 geen leningen opgenomen.

stolwijk kennisnetwerk

4.2 Kwaliteit jaarstukken

Bij onze controle hebben wij de informatiewaarde, leesbaarheid en naleving van wettelijke vereisten van de jaarstukken beoordeeld.

Kwaliteit van de jaarstukken

De jaarstukken bestaan uit 3 onderdelen: De programma's, de paragrafen en de jaarrekening.

Wij vinden de structuur van de jaarstukken duidelijk. Uw gemeente kent 9 programma's die onderverdeeld zijn in de taakvelden. Daarnaast worden de algemene dekkingsmiddelen en overhead separaat gepresenteerd.

De kwaliteit van de toelichtingen is voldoende. Het inzicht in de begroting en de belangrijkste afwijkingen in de realisatie zijn in het jaarverslag per programma toegelicht.

Jaarverslag en paragrafen

Het jaarverslag en de paragrafen voldoen aan de eisen van het Besluit Begroting en Verantwoording met uitzondering van de toelichting op de mutaties in de reserves per programma.

Wij hebben geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag en de jaarrekening 2022 gezien.

De nieuwe, verplichte paragraaf Wet Open Overheid is opgenomen. Hierin staat een toelichting van het uitgevoerde beleid voor de Wet Open Overheid.

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd. Hierin hebben wij geen (belangrijke) afwijkingen vastgesteld.

De verplichte beleidsindicatoren zijn in een bijlage bij de programma's opgenomen.

Verloop van de controle

Het opstellen van de jaarrekening is over het boekjaar 2022 zodanig gepland om aan de auditcommissie de gecontroleerde jaarrekening half juni 2023 voor te kunnen leggen.

Het concept van de jaarstukken was tijdig gereed en het jaarrekeningdossier bevatte in de basis voldoende onderbouwingen om de controle te kunnen uitvoeren. De afwikkeling was conform planning.

Wij kijken terug op een prettige en transparante samenwerking gedurende dit proces.

4.3 Begrotingsrechtmatigheid

De kaderstelling nader toegelicht

Bij de controle van de rechtmatigheid gaan wij na of de lasten en baten en de balansmutaties juist, tijdig, volledig én met de geldende wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader, in overeenstemming zijn geweest. Wij hebben de baten en lasten en de balansmutaties over 2022 op rechtmatigheid gecontroleerd.

Begrotingscriterium

De Raad heeft besloten met 9 programma's te werken. Dit geeft een overzichtelijk beeld van de resultaten. U heeft het College van B&W toestemming gegeven om binnen de budgetten van de deelprogramma's, te opereren. Het College van B&W legt verantwoording af over de besteding op de programma's.

Wij hebben gecontroleerd of de begrotingsregels door het College van B&W zijn nageleefd.

- **Lasten**

Bij 3 programma's zijn overschrijdingen ten opzichte van de begroting ontstaan. De toelichting is voldoende en daarmee heeft de overschrijding geen invloed op ons oordeel over de begrotingsrechtmatigheid inzake de programma's.

- **Investeringen**

Er is 1 investeringskrediet beperkt overschreden: de renovatie van de lift. De toelichting is voldoende en daarmee is de overschrijding wat ons betreft rechtmatig verantwoord.

Programma (*€ 1.000)	Lasten Begroting	Lasten 2021	Overschrijding
0. Bestuur en ondersteuning	2.698	2.423	✓
1. Veiligheid	108	103	✓
2. Verkeer en vervoer	135	167	×
3. Economie	4	2	✓
4. Onderwijs	747	703	✓
5. Sport, cultuur en recreatie	268	201	✓
6. Sociaal domein	634	999	×
7. Volksgezondheid en milieu	799	547	✓
8. VHROSV	290	445	×
Totaal	5.683	5.590	

CONCEPT

4.4 Overige bevindingen

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de toepassing van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van de baten en lasten. De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

- **Schattingen: Grondexploitatie**

De grondexploitatie de Del is in 2022 volledig afgerond met de opbrengst van € 545.000 door verkoop van de laatste kavel. De totale winst van deze grondexploitatie komt daarmee uit op € 4,43 miljoen.

- **Schattingen: Voorziening dubieuze debiteuren**

Zoals bij het overzicht van ons oordeel aangegeven is er geen voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd. Er is een mogelijk risico van € 18.000, maar er is geen aanleiding om te verwachten dat dit niet wordt geind.

- **Schattingen: Voorziening riolering**

Een voorziening riolering dient te worden gebaseerd op een meerjaren-onderhoudsplan van maximaal 5 jaar oud. De voorziening per 31-12-2022 is gebaseerd op het rioleringsplan van 2019-2023. Wij achten de voorziening daarmee voldoende onderbouwd.

- **Schattingen: Voorziening pensioenen wethouders**

De voorziening voor pensioen van wethouders is gebaseerd op actuariële berekeningen. Deze zijn door een derde partij opgesteld. De gehanteerde rekenrente van 2,472% is conform de circulaire van het Rijk. Wij vinden de voorziening daarmee voldoende onderbouwd.

- **Schattingen: Voorziening wachtgeld**

Na de wisseling van het College van B&W zijn er geen voormalige wethouders meer die aanspraak moeten maken op de wachtgeldregeling. Er is terecht geen voorziening wachtgeld opgenomen.

- **Schattingen: Voorziening verlofsparen / stuwmeer verlofuren**

In de CAO gemeenten is voorgeschreven dat medewerkers vanaf 2022 gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om verlof te sparen.
Het Besluit Begroting en Verantwoording schrijft vanaf 2022 voor dat er een voorziening gevormd dient te worden voor het gevormde saldo verlofsparen en eventuele stuwmeren van verlof. Er is per 31 december 2022 nog geen beleid voor het verlofsparen opgesteld.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd het beleid voor het verlofsparen nader onder de aandacht te brengen bij het personeel en actief de mogelijkheid te bieden hier aan deel te nemen.

Er is geen stuwmeer aan verlofuren bij het personeel.

4.4 Overige bevindingen

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

Prestatielevering

Wij hebben een steekproef uitgevoerd om de getrouwheid van de uitgaven te kunnen controleren. Alle facturen zijn door meerdere personen geautoriseerd voor levering van de goederen/diensten en de betaalbaarstelling.

Wij hebben het College van B&W wél geadviseerd de onderbouwing van de prestaties in de organisatie nader onder de aandacht te brengen.

Persoonsgebonden budgetten (PGB)

Uw gemeente heeft interne controle uitgevoerd op de verstrekking van de persoonsgebonden budgetten, zoals:
- bepaling totale last in de jaarrekening aan de hand van de prognose SVB;
- interne controles op het toekenningsproces;
- controle op de levering van de zorg;
- deugdelijke afwikkeling van de fraudesignalen van de SVB. Er zijn in 2021 geen fraudesignalen van de SVB ontvangen.

Door de organisatie wordt de uitnutting van de budgetten per budgethouder beoordeeld.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd deze beoordeling schriftelijk vast te leggen zodat deze bij de verbijzonderde interne controle kan worden meegenomen.

Aflossing effecten

In 2022 is de portefeuille effecten verkocht. De onderliggende bankafschriften zijn niet digitaal benaderbaar. De op schrift gestelde bankafschriften zijn niet voorhanden. Uit het opvolgende bankafschrift blijkt dat de effecten zijn verkocht.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de bankrekening bij de ABN AMRO op te heffen.

4.4 Overige bevindingen

Hier informeren wij u over onze bevindingen volgend uit de jaarrekening.

IT omgeving

Volgens artikel 2:393 van het Burgerlijk Wetboek zijn wij verplicht aan te geven of er naar aanleiding van de controle van de jaarrekening zaken betreffende de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn op te merken. Deze bevindingen hebben wij bij de jaarrekeningcontrole niet geconstateerd.
Daarbij merken wij op dat onze jaarrekeningcontrole niet primair gericht is op het doen van uitspraken over de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen over de IT omgeving raken dan ook slechts díe onderdelen die wij onderzocht hebben in het kader van de jaarrekening, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid hebben beoogd. Om volledig zicht te hebben op de betrouwbaarheid van alle geautomatiseerde systemen, ook die systemen zonder relatie naar de jaarrekening, is meer uitgebreid en specifiek gericht onderzoek noodzakelijk, wat niet past in de rol van de accountant bij de controle van de jaarrekening.

Wet Normering Topinkomens

De Wet Normering Topinkomens (WNT) regelt de openbaarmaking van topinkomens in de publieke en semipublieke sector. In deze wet zijn maximale vergoedingen vastgelegd voor de hoogte van de vergoeding aan topfunctionarissen en aan de ontslagvergoedingen. Voor 2022 is de maximale beloning vastgesteld op € 216.000 en € 75.000 ontslagvergoeding.

In 2022 heeft de gemeentesecretaris ontslag genomen. Hiervan is geen schriftelijke correspondentie aanwezig. Op grond van de betalingen na afronding van het dienstverband hebben zagen wij dat er geen sprake is van een ontslaguitkering.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd afwikkelingen en afrekeningen bij einde dienstverbanden schriftelijk te bevestigen en te archiveren in de personeelsdossiers.

In het kader van de WNT attenderen wij u erop dat u de plicht heeft om uw WNT-verantwoording over het kalenderjaar 2022 via internet op een algemeen toegankelijke wijze openbaar te maken.

Interne controle wmo en jeugd door Rheden

Door de gemeente Rheden is de verbijzonderde interne controle op de verstrekking inzake de WMO en jeugd niet opgeleverd.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd schriftelijke afspraken te maken over de oplevering van de verbijzonderde interne controle door Rheden.

5.1 Interne beheersing

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening hebben wij een interimcontrole uitgevoerd. Over de bevindingen en aanbevelingen hebben wij in de managementbrief gerapporteerd.

Samenvatting managementbrief

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding van de interimcontrole hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementbrief d.d. 4 november 2022 gerapporteerd aan de controlecommissie.

De financiële administratie en de planning en control is ingericht en is bij. Bijzondere aandacht is nodig voor noodzakelijke verantwoordings- en controle-informatie voor de uitbestede diensten en voor de continuïteit van de IT.

Risico's interne beheersing

In de managementbrief hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden moeten verrichten om dit risico te verlagen.

Vanuit de controle hebben wij enkele aandachtspunten voor de jaarrekening 2022 meegegeven.

Rechtmatigheidsverantwoording

Tot en met het boekjaar 2022 verstrekken wij als accountant een controleverklaring met een oordeel over de getrouwheid en de rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten en gemeenschappelijke regelingen. Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording vanaf kalenderjaar 2023 wijzigt dit in enkel een oordeel inzake de getrouwheid.

Het College van B&W neemt vanaf 2023 een rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening en licht daarmee haar handelen toe in relatie tot de wet- en regelgeving. De kaderstellende en controlerende rol van de Raad wordt hiermee versterkt. De implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording is een kans voor de Raad om het gesprek met het College van B&W te verdiepen.

Door opname van de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening valt deze onder het getrouwheidsoordeel van de accountant. De accountant kijkt dus of de rechtmatigheidsverantwoording 'juist' is. Dit oordeel van de accountant over rechtmatigheidsverantwoording wordt meegewogen in het oordeel over de getrouwheid.

Afgelopen jaren heeft uw organisatie daartoe reeds voorbereidingen getroffen. Voor de definitieve invoering is het van belang de financiële verordening en de controleverordening aan te passen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd de rapportage over de uitkomsten en de rechtmatigheidsverantwoording over 2023 eind april 2024 gereed te hebben, vooruitlopend op de accountantscontrole.

5.2 Interne beheersing

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij een aantal aanvullende aandachtspunten voor de interne beheersing geconstateerd welke wij hier onder de aandacht brengen.

Europese aanbestedingen

Het volgen van de juiste inkoopprocedure is onderdeel van de rechtmatigheid. Is voldaan aan de geldende wet- en regelgeving, zoals opgenomen in het normenkader. In het normenkader is het eigen inkoopbeleid, zoals vastgesteld door de gemeente, niet opgenomen omdat dit facultatief is. De landelijke wetgeving inzake de Europese aanbestedingen is een verplicht onderdeel van het normenkader.

Vanaf 2023 zal het College van B&W in haar rechtmatigheidsverantwoording zelf voorafgaand aan de accountantscontrole een oordeel moeten geven over de juistheid van de gevolgde inkoopprocedure, met name indien de inkopen een contractwaarde overschrijden van de grens waarbij Europees aanbesteed moet worden.

Naar aanleiding van onze controle van het afgelopen jaar hebben wij de volgende aandachtspunten voor de organisatie hierover.

- **Europese aanbestedingen: het contractenregister**

Er is een contractenregister beschikbaar waarin, indien voorhanden, contracten beheerd en gearchiveerd worden. Uit onze controle blijkt dat de contracten niet eenvoudig vindbaar zijn in deze software ofwel niet voorhanden zijn. Uitvraag in de organisatie is dan noodzakelijk.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd om alle contracten in een contractenregister op te nemen, zodanig dat deze ook op een snelle, klantvriendelijke wijze vindbaar zijn.

- **Europese aanbestedingen: Verbijzonderde interne controle**

Door de organisatie is in 2022 verbijzonderde interne controle op de gevolgde inkoopprocedure uitgevoerd. Deze uitgevoerde verbijzonderde interne controle hebben wij, vooruitlopend op de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, beoordeeld.

Op basis daarvan hebben wij hebben het College van B&W het volgende geadviseerd:

- *De keuze van de gevolgde inkoopprocedure vooraf vast te leggen in de inkoopdossiers;*
- *Standpunten over de gevolgde inkoopprocedure achteraf vast te leggen in een zogenaamde position paper;*
- *De interne controle te onderbouwen met de onderliggende contracten;*
- *Zichtbaar vast te leggen hoe vanuit de inkopen de gecontroleerde leveringen zijn geselecteerd;*
- *Een eenduidige, onderbouwde conclusie te trekken.*

- **Europese aanbestedingen: Dwingende spoed**

Als gevolg van de snelheid waarmee de opvang van Oekraïners door alle gemeenten is opgepakt, was inkoop van onder meer beveiliging, schoonmaak en dergelijke op korte termijn noodzakelijk. Volgens de aanbestedingsregels kon daarbij een uitzondering worden gemaakt voor Europees aanbesteden op grond van ‘dwingende spoed’ (artikel 32 AW). Als gevolg van de voortdurende oorlog zal mogelijk deze uitzondering komen te vervallen in 2023.

5.2 Interne beheersing

Tijdens de jaarrekeningcontrole hebben wij een aantal aanvullende aandachtspunten voor de interne beheersing geconstateerd welke wij hier onder de aandacht brengen.

Bouwleges

Jaarlijks wordt in de verordening het tarief vastgesteld. Dit tarief is voor 2022 vastgesteld op 2,15%. De facturen zijn echter opgesteld voor 2,05% (het tarief van voorgaand jaar). Dit leidt tot een beperkte afwijking aan niet ontvangen opbrengsten.

Er is geen subadministratie voor de verstrekte bouwleges met een aansluiting naar de financiële administratie.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd verbijzonderde interne controle uit te voeren op de juistheid van het gehanteerde tarief.

Daarnaast hebben wij het College van B&W geadviseerd een softwarematige oplossing te zoeken voor een subadministratie. Dit kan ook in Excel.

Energietoeslag

In 2022, maar ook in 2023, is energietoeslag uitgekeerd om de energiearmoede te beperken. De gemeente Rozendaal heeft daarvoor een beleidsregel opgesteld. Inwoners met een maximaal inkomen van 120% van de bijstandsnorm kunnen een beroep doen op deze regeling. Dit betreft ongeveer € 30.000.

Identificatie

De wijze waarop de gemeente de identiteit bij verstrekkingen uit de Participatiewet e.a., WMO en jeugd moet vaststellen is dwingend voorgeschreven in de wetgeving. Er moet zekerheid worden verkregen over de nationaliteit van de aanvrager en diens verblijfstitel.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole dient te worden getoetst of de vaststelling van de identiteit van de belanghebbende en diens eventuele partner op een juiste wijze heeft plaatsgevonden. Bij het niet of onjuist vaststellen van de identiteit is er onzekerheid over de rechtmatigheid van de verstrekte voorziening.

Er is geen zicht op de wijze van identificeren bij het verstrekken van bovenstaande voorzieningen omdat de gemeente Rheden dit uitvoert.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in beeld te brengen hoe het proces van de gemeente Rheden voor het identificeren van de burgers en deze bijbehorende vastleggingen is geregeld.

In het kader van de accountantscontrole blijkt echter dat op basis van het uitkeringsdossier niet altijd vastgesteld kan worden, of gevraagd is het identiteitsbewijs “ter inzage” te verstrekken. Derhalve is sprake van niet voldoende controle-informatie voor ons als accountant. Dit leidt tot een niet-financiële onrechtmatigheid. Dat betekent het niet naleven van (financiële) wetgeving zonder (directe) financiële gevolgen.

6. SiSa

SiSa staat voor Single information en Single audit. Het is een systematiek van de Rijksoverheid over de verantwoording van specifieke uitkeringen. Hieronder geven wij onze inhoudelijke bevindingen weer.

Ontwikkeling Single Information Single Audit

Iedere gemeente kan extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. Gemeenten moeten elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze het geld hebben besteed. Dit doen zij via de methodiek SiSa: single information, single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole. De informatie hiervoor wordt in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening en voorzien van een controle door de accountant.

Door de coronacrisis, de toeslagenaffaire en het omzetten van doeluitkeringen naar specifieke uitkeringen op verzoek van de Algemene Rekenkamer is het aantal regelingen dat verantwoord moet worden via de SiSa-bijlage fors toegenomen in de afgelopen jaren.

Bij de gemeente Rozendaal waren er in 2017 2 specifieke uitkeringen met een verantwoordingsplicht via SiSa, in 2022 zijn dit er 14.

Deze toename vraagt veel tijd. De regelingen worden steeds complexer en dit vraagt een verdergaande samenwerking tussen meerdere afdelingen binnen de organisatie. Het proces voor het aanvragen en verantwoorden vraagt coördinatie, inrichting van de administratie en planning om te kunnen voldoen aan de voorwaarden om de specifieke uitkering uiteindelijk te kunnen ontvangen.

De kosten van de accountantscontrole en de inzet van eigen tijd neemt significant toe door deze extra regelingen en veel organisaties worstelen met het beheersbaar houden hiervan.

Uit de verantwoording blijkt dat van veel beschikbaar gestelde middelen nauwelijks gebruik wordt gemaakt.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in 2023 te beoordelen in hoeverre activiteiten gefinancierd kunnen worden uit de specifieke uitkeringen en daarop de administratie in te richten.

Onze bevindingen die naar voren zijn gekomen uit de controle op de SiSa regelingen willen we graag met u delen:

- **G4 Tozo: misbruik en oneigenlijk gebruik**

De gemeente Rozendaal heeft de uitvoerende taken inzake de Tozo uitbesteed aan Rheden. Het is niet bekend of is een Beleid misbruik en oneigenlijk gebruik opgesteld ter afwikkeling van de IB-signalen voor de Tozo.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd inzicht te verkrijgen in de maatregelen welke de gemeente Rheden hierop neemt.

6. SiSa

SiSa staat voor Single information en Single audit. Het is een systematiek van de Rijksoverheid over de verantwoording van specifieke uitkeringen. Hieronder geven wij onze inhoudelijke bevindingen weer.

- **G10 Inburgering: Misbruik en oneigenlijk gebruik**

Vanaf 1 januari 2022 is het nieuwe inburgeringsstelsel ingegaan waarin de Wet Inburgering 2021 wordt uitgevoerd door gemeenten en verantwoord in SiSa 2022. Van gemeenten wordt verwacht dat zij in aanvulling op het bestaande beleid inzake Misbruik en Oneigenlijk Gebruik (M&O) specifiek aandacht aan de Wet Inburgering 2021 besteden.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd Beleid inzake Misbruik en oneigenlijk gebruik op te stellen en hierin de risicofactoren en maatregelen van de wet Inburgering op te nemen.

Wij hebben het College van B&W geadviseerd in 2023 verbijzonderde interne controle uit te voeren op de bestedingen van inburgering.

7.1 Onze verantwoordelijkheid

Wij hebben onze controle overeenkomstig de opdracht uitgevoerd en in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving.

Onze opdracht

De jaarrekening 2022 is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College van B&W. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle uitgevoerd op basis van onze controlestandaarden voor de accountantscontrole. Daarnaast hebben wij het besluit accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 59.000 (1% van de lasten) en voor onzekerheden
€ 177.000 (3% van de lasten). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. De voor uw organisatie in 2022 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid. Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken, die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan de Raad. Wij merken op, dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij de Raad.
De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht.
Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.
Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude ontdekt, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

Inzicht urenbesteding

Vanuit het programma 'In het publiek belang' van de NBA dienen wij de bestede uren van onze controlewerkzaamheden aan u te rapporteren. Voor uw inzicht verstrekken wij onderstaand een opgave van de tijdsbesteding (inclusief een schatting van nog te besteden uren voor de afronding van de jaarrekeningcontrole).

	Uren
Tekenend accountant	xxxx
Overige teamleden	Xxxx

CONCEPT

7.2 Afsluiting

Dank u voor de samenwerking

Publicatie jaarrekening
Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de Raad, op de website van uw gemeente, te publiceren samen met de controleverklaring van de accountant. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

Afsluiting
Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,
Stolwijk Kelderman

dhr. R.H. Gosselink- Wolbrink RA

Als kennisorganisatie levert SKN toegevoegde waarde die bijdraagt aan het duurzame succes van klanten en medewerkers

stolwijk kennisnetwerk

Toegevoegde waarde

die bijdraagt aan uw duurzame succes

Samenwerkende specialisten

Binnen Stolwijk Kennisnetwerk bundelen wij een aantal kennisgebieden op financieel, bedrijfskundig, economisch en personeelsniveau. Vanuit deze verschillende disciplines hebben wij een 360 graden overview, zodat wij u beter en vollediger kunnen adviseren. Deze aanpak, waarbij specialisten en generalisten nauw samenwerken, leidt ertoe dat wij een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het duurzame succes van uw organisatie. Hoe wij dat doen? Dat leest u in het transparantieverslag op onze website.

Uw succes > www.stolwijkkennisnetwerk.nl

stolwijk kennisnetwerk

Bijlage 1
Fraude en continuïteit in controleverklaring

CONCEPT

Bijlage 1 deel controleverklaring

Hieronder geven wij u de passages weer die wij zullen opnemen in onze controleverklaring inzake onze controleaanpak fraude-risico's.

Controleaanpak frauderisico's

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het College van B&W inspeelt op frauderisico's. Ook hoe de Raad het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de Raad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de concerncontroller, de gemeentesecretaris en de portefeuillehouder financiën. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Bijlage 1 deel controleverklaring

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Het risico dat het management of het College van B&W maatregelen van interne beheersing doorbreekt	Het College van B&W en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken. Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het College van B&W of het management.
Het risico dat schattingsposten onterecht door het management of het College van B&W beïnvloed worden	Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Bijlage 1 deel controleverklaring

Geïdentificeerd frauderisico	Controlewerkzaamheden en observaties
Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.
Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald	Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties. Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.

CONCEPT

Bijlage 1 deel controleverklaring

Hieronder geven wij u de passages weer die wij zullen opnemen in onze controleverklaring inzake de financiële risico's

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het College van B&W heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven is de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Onze controlewerkzaamheden om het inzicht, dat het College van B&W, geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2023 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het College van B&W heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het College van B&W over zijn kennis van risico's na de periode van de door het College van B&W verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het College van B&W gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage 2
SiSa Tabel fouten en onzekerheden

CONCEPT

Bijlage 2 SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Geen	n.v.t.	n.v.t
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Geen	n.v.t.	n.v.t
C55	Aanpak energiearmoede	Geen	n.v.t.	n.v.t
C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Geen	n.v.t.	n.v.t

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2023 bij het CBS aan te leveren.

Strekking controleverklaring rechtmatigheid	**Goedkeurend**
Strekking controleverklaring getrouwheid	**Goedkeurend**

CONCEPT

Bijlage 2 SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	Geen	n.v.t.	n.v.t
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G2	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t

CONCEPT

Bijlage 2 SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T (exclusief BOB)_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vóór 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	BBZ vanaf 2020 - Gederfde baten die voorvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

CONCEPT

Bijlage 2 SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Tozo 1_fundamentele rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 1_belangrijke rechtmatigheidseisen _gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 2_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 3_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 4_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tozo 5_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

CONCEPT

Bijlage 2 SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Kwijtschelding schulden Tozo in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire - gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekking in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in jaar T_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in jaar T_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Aantal gedupeerden (zoals omschreven in artikel 1 van de Regeling specifieke uitkering compensatie van de kosten die verband houden met het kwijtschelden van publieke schulden binnen het SZW-domein van de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire toeslagen)_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.

CONCEPT

Bijlage 2 SiSa

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2022 d.d. 8 februari 2023.

In de onderstaande (voorgeschreven) tabel rapporteren we onze bevindingen.

Nr.	Specifieke uitkering of overig	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G13	Besteding/baten onderwijsroute_gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t
G13	Bestedingen/baten overige voorzieningen_ gemeentedeel 2022	Geen	n.v.t.	n.v.t
H8	Regeling Sportakkoord 2020-2022	Geen	n.v.t.	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of Preventieaanpakken	Geen	n.v.t.	n.v.t.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Verlenging contract Stolwijk voor accountantsdiensten

Adviseur	: -D. Blagdan	**Datum B&W**	: 27 juni 2023
Programma	: -	**Datum Raad**	: 4 juli 2023
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
In 2020 is er een aanbesteding geweest voor de accountantsdiensten voor de boekjaren 2020 - 2023. In het contract is een optie voor verlening van één jaar (boekjaar 2024) opgenomen..

De ambtelijke organisatie heeft samen met de controlecommissie een korte evaluatie gedaan op de samenwerking met de accountant. De controlecommissie heeft na beraad aan de griffie aangegeven dat zij aan de raad willen voorstellen om het contract met de accountant te verlengen. In het contract is opgenomen dat voor 15 septembet 2023 de accountant graag een schriftelijke verlenging ontvangt als wij hier gebruik van wensen te maken. Deze optie van verlenging is op basis van de in het contract opgenomen uitgangspunten.

Gevraagde beslissing
1. Instemmen met de verlenging van het contract met de accountant voor de periode van een jaar

Wat willen we bereiken?
Doelstelling is om voor het boekjaar 2024 verder te gaan met onze huidige accountant.

Argumenten
1. Er is een prettige samenwerking met de accountant in alle verschillende gremia's.
2. De kennis die de accountant heeft opgebouwd in de afgelopen jaren helpt bij de verdere implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording door het college.
3. De verlenging vormt geen risico voor de grens van de eu-aanbesteding,

Kanttekeningen
1.N.v.t.

Wat gaan we daarvoor doen?
De accountant wordt na de besluitvorming op de hoogte gebracht van de verlenging en daarmee kunnen wij de goede samenwerking voortzetten.

a) Planning
Voor 15 september wordt de accountant op de hoogte gebracht van het door u genomen besluit.

b) Evaluatie

Op dit moment wordt er verder geen evaluatie op het accountsproces uitgevoerd.

c) Participatie en communicatie
Aan het eind van het jaar wordt met de controlecommissie besproken hoe het aanbestedingstraject er voor de boekjaren 2025 en verder uit moet komen te zien.

d) Publicatie verplicht?
Niet van toepassing

Wat mag het kosten?
De kosten voor de controle van de jaarrekening 2020 -2024 zijn afgeleid van bestaande afspraken en bedragen afgerond € 36.000. Hierop de CBS index voor accountancydiensten van toepassing. Daarnaast zijn er ook afgesproken meerkosten voor het aantal toegenomen SiSa-regelingen, deze zijn afhankelijk van de hoeveelheid regelingen. In de begroting is met deze kosten rekening gehouden.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum, gemeentesecretaris	Ester Weststeijn, burgemeester

Bijlage(n)
1. Raadsbesluit verlenging contract accountantsdiensten
2. Het huidige contract met de accountant

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Verlenging contract accountant

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 27 juni 2023

Besluit:

1. Instemmen met de verlenging van het contract van de accountant met één jaar

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 4 juli 2023

Klaas Schaap, griffier	Ester Weststeijn, burgemeester

GEMEENTE ROZENDAAL
Kerklaan 1, 6891 CL Rozendaal

Overeenkomst

Accountantsdiensten 2020 tot 2023

tussen

Gemeente Rozendaal

en

Stolwijk Kelderman
Accountants Fiscalisten

Inhoudsopgave

Artikelen van de Overeenkomst
Artikel 1 Begrippen
Artikel 2 Onderwerp van de Overeenkomst
Artikel 3 Toepasselijke voorwaarden
Artikel 4 Prijsafspraken
Artikel 5 Vertrouwelijke informatie
Artikel 6 Looptijd van de Overeenkomst
Artikel 7 Geschillen

Bijlagen bij de Overeenkomst

Bijlage 1: Offerte Stolwijk Kelderman d.d. 15 oktober 2020
Bijlage 2: Algemene Inkoopvoorwaarden van Leveringen en Diensten Stolwijkkelderman
Bijlage 3: Raadsbesluit aanwijzing Stolwijk Kelderman d.d. 15 december 2020

DE ONDERGETEKENDEN:

De publiekrechtelijke rechtspersoon de gemeente Rozendaal, gevestigd te Rozendaal, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door E. Weststeijn, in haar functie van burgemeester, hierna te noemen Rozendaal

en

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten, gevestigd te Doetinchem, Terborgseweg 25b, 7001 GM, te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door D. Aalderink RA, in de functie van kantoordirecteur, hierna te noemen Stolwijk Kelderman

gezamenlijk, respectievelijk afzonderlijk ook wel te noemen 'partijen', respectievelijk 'partij';

Overwegende dat:

- Rozendaal de verplichting heeft om de jaarstukken door een accountant te laten controleren;
- de gemeenteraad van Rozendaal op 15 december 2020 heeft besloten om de accountantsdiensten 2020 tot en met 2023 te gunnen aan Stolwijk Kelderman;
- Stolwijk Kelderman bereid is de door Rozendaal gewenste diensten te verrichten;
- Partijen in een eerdere termijn constructief hebben samengewerkt, waarbij oog is geweest voor de beperkte schaal van de Rozendaalse opgave.

Verklaren overeengekomen te zijn als volgt:

Artikel 1 Begrippen

In deze overeenkomst worden de volgende begrippen gehanteerd:

1.1 **Partijen:** Rozendaal en Stolwijk Kelderman;

1.2 **Derden:** alle anderen, uitgezonderd personen die werken in de organisatie van de Partijen;

1.3 **Dienstverlening:** de door de Stolwijk Kelderman aan Rozendaal te verlenen diensten;

1.4 **Overeenkomst:** deze overeenkomst;

1.5 **Opdracht:** een schriftelijke opdracht die niet valt onder het bepaalde van artikel 2.1 van deze overeenkomst;

1.6 **Bijlage:** de aanhangsels 1 en 2 bij deze overeenkomst die integraal onderdeel uitmaken van deze overeenkomst.

Artikel 2 Onderwerp van de overeenkomst

2.1. Deze overeenkomst behelst de dienstverlening voor de (wettelijk verplichte) interim controle en de jaarrekeningcontrole over de boekjaren 2020, 2021, 2022 en 2023, alsmede samenwerking in het kader van de (verbeterd) in te richten interne controle

(rechtmatigheidsverklaring). Een en ander zoals omschreven in de offerte (Bijlage 1 van deze overeenkomst);

2.2. De dienstverlening voldoet aan alle tussen partijen overeengekomen specificaties, functionaliteiten en eigenschappen alsmede aan hetgeen Rozendaal in het algemeen daar naar redelijkheid van mag verwachten;

Artikel 3 Toepasselijke voorwaarden

3.1. De volgende bijlagen maken integraal deel uit van deze overeenkomst:
Bijlage 1: Offerte Stolwijk Kelderman d.d. 15 oktober 2020
Bijlage 2: Algemene Inkoopvoorwaarden van Leveringen en Diensten Stolwijkkelderman

3.2. Stolwijk Kelderman stelt zich voor het begin van de opdracht in voldoende mate op de hoogte van de doelstellingen van Rozendaal en de daarbij betrokken gegevens en organisaties;

3.3. Rozendaal verschaft Stolwijk Kelderman tijdig alle voor de uitvoering van de dienstverlening nuttige en noodzakelijke gegevens of inlichtingen en verleent alle medewerking;

3.4. De medewerkers van Stolwijk Kelderman die op locatie van Rozendaal werkzaamheden verrichten, kunnen gebruik maken van de aanwezige faciliteiten (werkplek etc);

3.5 Stolwijk Kelderman zorgt voor voldoende gekwalificeerde, ter zake kundige en ervaren medewerkers en is verantwoordelijk voor (bij)scholing en het op peil houden van de kennis van zijn personeel.

Artikel 4 Prijsafspraken

4.1. De prijs voor de controle van de jaarrekening 2020 is € 35.724,- exclusief BTW, uitgaande van de voorwaarden zoals deze in de offerte Stolwijk Kelderman zijn vermeld. Deze prijs is gebaseerd op het prijspeil 1 januari 2020;

4.2. De prijs voor de controle van de jaarrekening 2020 - 2023 wordt gewijzigd conform (de dan geldende) CBS indexering voor accountantsdiensten.

Artikel 5. Vertrouwelijke informatie

5.1 Stolwijk Kelderman zorgt er voor dat, zowel tijdens de looptijd, als na de beëindiging van de overeenkomst, informatie die Stolwijk Kelderman in vertrouwen van Rozendaal of andere betrokken partijen heeft ontvangen en die (nog) niet openbaar is geworden, onverschillig of deze schriftelijk of mondeling is, vertrouwelijk blijft en niet zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Rozendaal aan derden wordt onthuld;

5.2 Uitzondering op het onder 5.1 gestelde is dat Stolwijk Kelderman op grond van wetgeving gehouden is bepaalde informatie aan een derde te verstrekken;

5.3 Stolwijk Kelderman zal vertrouwelijke informatie slechts bekend maken aan personen, die bij haar organisatie werkzaam zijn, voor zover dit noodzakelijk is voor het leveren van de in deze overeenkomst bedoelde diensten. Een uitzondering wordt gemaakt in het geval Stolwijk Kelderman voor zichzelf optreedt in een tucht-, civiele- of strafprocedure waarbij

deze informatie van belang is en waarbij de regio Stedendriehoek voorafgaand aan het proces op de hoogte wordt gesteld;

5.4 Stolwijk Kelderman gaat is bij de uitvoering van de overeenkomst gehouden de door Rozendaal gehanteerde beveiligingsprocedures en privacyregels in acht te nemen, voor zover deze niet aan de uitvoering van de overeengekomen werkzaamheden in de weg staan;

5.5. Stolwijk Kelderman is bevoegd tot het houden van een dossier met daarin kopieën van relevante stukken. Stolwijk Kelderman zal het dossier bewaren gedurende een periode die voor een goede beroepsuitoefening aanvaardbaar is en die in overeenstemming is met de wettelijke bepalingen en beroepsregels voor bewaartermijnen. Stolwijk Kelderman zorgt voor maatregelen om de vertrouwelijkheid en veilige bewaring van het dossier te waarborgen. Na het verstrijken van de wettelijke bewaartermijnen zal het dossier door Stolwijk Kelderman worden vernietigd.

Artikel 6 Looptijd van de overeenkomst

6.1. De Overeenkomst treedt na ondertekening door beide Partijen met terugwerkende kracht in werking op 1 juli 2020 en heeft betrekking op de controle van de jaarrekening 2020 tot en met de jaarrekening 2023. De dienstverlening start in het begrotingsjaar 2021 en eindigt na evaluatie over boekjaar 2023. Na afloop van de periode kan de overeenkomst een keer verlengd worden met één (1) jaar;

6.2. Uiterlijk op 15 september 2023 maakt Rozendaal bekend of de Overeenkomst wordt verlengd voor de jaarrekening 2024. Hierbij kunnen (beperkte) inhoudelijke wijzigingen worden doorgevoerd, mits het oorspronkelijke voorwerp van de overeenkomst niet wezenlijk wordt gewijzigd;

6.3 Rozendaal zal Stolwijk Kelderman schriftelijk in kennis stellen indien gebruik zal worden gemaakt van de verlengingsoptie. Indien de verlengingsoptie niet wordt uitgeoefend eindigt de overeenkomst van rechtswege na het verstrijken van de in de eerste zin van dit artikel bedoelde termijn / op dat moment geldende termijn.

Artikel 7 Geschillen

7.1 Geschillen tussen partijen, daaronder begrepen die welke slechts door een der partijen als zodanig worden beschouwd, zullen zoveel mogelijk door middel van goed overleg tot een oplossing worden gebracht;

7.2 Als partijen niet tot een oplossing komen, wordt het geschil voorgelegd aan de daartoe bevoegde rechter in het arrondissement Arnhem, tenzij partijen alsnog arbitrage of bindend advies zullen overeenkomen;

7.3 Er is sprake van een geschil, als een van de partijen dit schriftelijk aan de wederpartij kenbaar maakt.

Aldus rechtsgeldig overeengekomen en ondertekend in tweevoud

Rozendaal 14-01-'21 Stolwijk Kelderman

E. Weststeijn
Burgemeester gemeente Rozendaal

D. Aalderink RA
kantoordirecteur

Bijlagen

Bijlage 1:	Offerte Stolwijk Kelderman d.d. 15 oktober 2020
Bijlage 2:	Algemene Inkoopvoorwaarden van Leveringen en Diensten Stolwijkkelderman
Bijlage 3:	Raadsbesluit aanwijzing Stolwijk Kelderman d.d. 15 december 2020

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Turap 1 2023

Adviseur	: A. van der Wiel	**Datum B&W**	: 6 juni 2023
Programma	: N.v.t.	**Datum Raad**	: 4 juli 2023
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: **ja**

Aan de Raad

Aanleiding
Conform de financiële verordening wordt er twee keer per jaar een tussenrapportage aangeboden aan de raad. Dit is de eerste turap over 2023.

Gevraagde beslissing
1. De eerste tussenrapportage 2023 ter kennisgeving aan te nemen
2. De begroting aan te passen op de vermelde posten

Wat willen we bereiken?
De doelstelling is om de raad te informeren over de afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Argumenten
Deze tussenrapportage laat een nadelig saldo zien van € 90.150. De nadelige posten betreffende de inhuur en de raadsledenvergoeding zijn incidenteel van karakter. De voordelige post inzake de rentebaten is naar verwachting structureel evenals de kostenverhogingen bij de VGGM.
Na afboeking op het begrotingssaldo resteert er voor 2023 een voorlopig nadelig saldo van € 82.591.

Kanttekeningen
Niet van toepassing.

Wat mag het kosten?
Het nadelige saldo van deze tussenrapportage ad € 90.150 wordt verantwoord bij de post begrotingssaldo 2023.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)
1. Turap 1 2023

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023

Besluit:

1. De eerste tussenrapportage over 2023 ter kennisname aan te nemen
2. De begrote bedragen aan uitgaven in begrotingsjaar 2023 te laten stijgen met in totaal € 106.150 en de opbrengsten te laten stijgen met € 16.000 (per saldo € 74.150 nadelig) conform bijgaande turap.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 4 juli 2023.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Gemeente
ROZENDAAL

Turap 1

2023

Voorwoord en leeswijzer

Voor u ligt de eerste tussenrapportage (Turap 1) van 2023.

Opzet

Alleen wanneer er sprake is van een afwijking wordt daar in het betreffende programma aandacht aan geschonken, zowel beleidsmatig als financieel. Wanneer dat niet het geval is, komt het programma in deze Turap ook niet voor.

De Turap wordt afgesloten met een totaaloverzicht van de financiële effect op het financieel meerjarig perspectief en zo nodig met een toelichting op de ontwikkeling van de vermogenspositie en de weerstandsratio.

6 juni 2023

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Rozendaal,

de secretaris,	de burgemeester,
Bas Pelgrum	Ester Weststeijn

Inhoudsopgave

VOORWOORD EN LEESWIJZER **1**
PROGRAMMA'S **4**
PROGRAMMA 0: BESTUUR EN ONDERSTEUNING **5**
PROGRAMMA 1: VEILIGHEID **5**
PROGRAMMA 7: VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU **5**
RECAPITULATIE EN RESERVES **6**
FINANCIËLE SAMENVATTING 6
VERMOGENSPOSITIE EN WEERSTANDSRATIO 7

Programma’s

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Raadsvergoeding
Door de tijdelijke vervanging van een raadslid is er sprake van 16 weken dubbele lasten voor deze raadszetel.

Inhuur
Door langdurige ziekte wordt er capaciteit ingehuurd op het bestuurssecretariaat. Inmiddels is een nieuwe medewerkster aangetrokken die eind mei is gestart. Daarmee vervallen ook de inhuurkosten. De inhuurlasten die hiermee zijn gemoeid bedragen voor 2023 €40.000. Daarnaast zijn er meerkosten gemaakt voor de interim-gemeentesecretaris tot eind februari 2023. Voor de interim-periode was een bedrag van € 45.000 benodigd.

Rente schatkistbankieren
Het schatkistbankieren betreft de middelen boven het drempelbedrag die de gemeente verplicht is te stallen bij de schatkist. Jarenlang werd door de lage rente hier geen vergoeding op ontvangen. Sinds het derde kwartaal van 2022 wordt er weer rente vergoed. Op dat moment zijn wij weer geld vast gaan zetten voor diverse looptijden tot maximaal 1 jaar. In de begroting is rekening gehouden met een opbrengst van € 40.000. een voorzichtige prognose laat zijn dat een opbrengst van € 56.000 haalbaar is.

Financieel effect
De begrotingspost voor raadleden verhogen wij met € 5.150 naar € 152.395. De post voor inhuur wordt bijgesteld met een bedrag van € 85.000 van € 29.935 naar € 114.935.- De begrote opbrengst voor de rente vanuit het Schatkistbankieren stellen wij bij van € 40.000 naar € 56.000.

Programma 1: Veiligheid

Brandweer
De VGGM heeft haar begroting 2023 tussentijds aangepast (zie hiervoor ook het aparte raadsagendapunt inzake de jaarrekening 2022 en begroting 2024 van de VGGM). Door de oplopende inflatie wordt VGGM geconfronteerd met kostenstijgingen op vele onderdelen. Dit heeft zijn uitwerking op onze bijdrage aan de brandweer maar op het gebied van volksgezondheid en jeugdgezondheidszorg.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Brandweer
Zoals ook beschreven bij programma 1 heeft de VGGM haar begroting aan moeten passen als gevolg van de opgelopen inflatie.

Recapitulatie en reserves

Financiële samenvatting

In onderstaande tabel zijn alle afwijkingen samengevat en afgezet tegen het begrotingssaldo.

	2023	I/S*
Begrotingssaldo	**7.559**	
Programma 0		
Raadsvergoedingen	-5.150	I
Inhuur agv ziekte/interim	-85.000	I
Rente schatkistbankieren	16.000	S
Programma 1		
Brandweer	-11.500	S
Programma 7		
Volksgezondheid	-2.500	S
Jeugdgezondheidszorg	-2.000	S
Bijgesteld begrotingssaldo (tm turap 1)	**-82.591**	

Vermogenspositie en weerstandsratio

In onderstaande tabel is een actueel overzicht van het vermogen opgenomen. De tweede kolom bevat de feitelijke stand per 31-12-2022 (conform jaarrekening) plus de begrote toevoegingen in 2023 In de derde kolom zijn de claims opgenomen. Dit betreffen raadsbesluiten op reserves die niet of niet geheel uitgevoerd zijn. De vijfde kolom geeft daarmee in feite de beschikbare stand per reserve weer.

1.	2.	3.	4.	5.
	Saldo 1-1-2023	**Claims**		**Saldo beschikbaar**
A. Algemene reserve				
Vrije algemene reserve	4.321.435	905.460	1	3.415.975
subtotaal A	**4.321.435**	**905.460**		**3.415.975**
B. Bestemmingsreserves				
Reserve monumenten	20.959	0		20.959
Reserve sociaal domein	283.962	0		283.962
Vervangingsreserve inventaris gemeentehuis	102.625	0		102.625
Reserve digitalisering	61.024	61.024	2	0
Reserve fietspaden	63.264	63.264	3	0
Reserve wegen	98.629	0		98.629
Reserve begraafplaats	18.913	0		18.913
Reserve dekking kapitaallasten	4.875.332	4.320.722	4	554.610
Reserve energietransitie	137.152	137.152	5	0
subtotaal B	**5.661.860**	**4.582.162**		**1.079.698**
C. Voorzieningen				
Voorziening riolering	1.050.000	0		1.050.000
Voorziening wachtgeld/pensioen wethouders	347.129	0		347.129
subtotaal C	**1.397.129**	**0**		**1.397.129**
Totaal	**11.380.424**	**5.487.622**		**5.892.802**

1 Dit betreft de (rest)kredieten voor: Verandermanagement € 25k, bestemmingsplannen 11k, omgevingswet 28k, bestemmingsplan Steenhoek 14K, omgevingsvisie 56K, Pinkenberg 88K, energietransitie 128K, beplanting Steenhoek 3k, Digitale agenda 23K, rollen digitale agenda 40K, herziening bestemmingsplan Dorpsschool 9k, planschades 244k., masterplan Veluwezoom 215k en enkele kleinere posten.
2. Dit betreft de glasvezelverbinding en DMS
3. Dit betreft de renovatie fietspad Kluizenaarsweg.
4. Dit betreffen de afschrijvingslasten die conform de systematiek uit deze reserve worden onttrokken
5. Dit betreft de reeds beschikbaar gestelde kredieten voor de energietransitie en de subsidieregeling voor inwoners

Weerstandsratio

Bij elke turap geven we ook de weerstandsratio aan. Het risicoprofiel is conform de meest recente begroting of jaarrekening (dat zijn de twee momenten in het jaar dat het profiel geactualiseerd wordt). Voor het weerstandsvermogen geldt het bedrag van de algemene reserve uit de derde kolom van bovenstaande tabel. Onderstaande tabel komt uit de jaarrekening 2022.

Weerstandsvermogen		**Beschikbaar**		**Benodigd**
Structureel	A	10.000	B	241.250
Incidenteel	C	4.321.436	D	127.500
Totaal	E	4.331.436	F	368.750
Structureel (A/B)		0,04		
Incidenteel (C/D)		33,89		
Totaal (E/F)		11,75		

De ratio is flink gestegen doordat het risico op planschades grotendeels is vervallen door de concretisering van de schades en de afdekking van de kosten via vastgestelde kredieten. Met een weerstandsratio van 11,75 is de gemeente Rozendaal op dit moment in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het voorzieningenniveau in gevaar uitkomt. Bij materiële tegenvallers van structurele aard is er zodoende ook voldoende tijd om de maatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om een structureel evenwicht tot stand te brengen.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Jaarstukken 2022 en ontwerpbegroting 2024 VGGM (voor zienswijze)

Adviseur	: KS/MJ/AvdW	**Datum B&W**	: 6 juni 2023
Programma	: 1 en 7	**Datum Raad**	: 4 juli 2023
Portefeuillehouder	: Weststeijn/Van der Pas	**Openbaar**	: Ja

---

Aan de Raad

Aanleiding
De Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) heeft haar ontwerpbegroting voor het jaar 2024, de gewijzigde begroting 2023 en de resultaatbestemming voor het jaar 2022 aan de deelnemende gemeenten, waaronder Rozendaal, toegezonden. Op grond van artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd om hun zienswijze over deze onderwerpen naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur van VGGM.

Gevraagde beslissing
1. Kennis te nemen van het jaarverslag over 2022, de gewijzigde begroting 2023 en de ontwerpbegroting 2024 van VGGM.
2. Bijgevoegde zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de VGGM ten aanzien van de gewijzigde begroting 2023 van VGGM, de ontwerpbegroting 2024 en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2022.
3. De gevolgen van de definitief vastgestelde begroting te verwerken in de programmabegroting 2024-2027 van de gemeente Rozendaal.

Wat willen we bereiken?
Door u in de gelegenheid te stellen om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting van de VGGM, kunt u invloed uitoefenen op financiën, taken en te behalen doelstellingen van de VGGM. De zienswijzemogelijkheid is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM, 2015) en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Argumenten
1. De ontwerpbegroting 2024 brengt helder in beeld waarop de te verwachten uitgaven voor 2024 zijn gebaseerd
De ontwerpbegroting 2024 is een weergave van inhoud en financiën voor VGGM in 2024. In deze begroting staat hoe VGGM inspeelt op landelijke ontwikkelingen en welke regionale accenten in de uitvoering van beleid zijn vastgelegd. In haar aanbiedingsbrief verwijst de veiligheids- en gezondheidsregio naar de website voor achterliggende documentatie (www.vggm.nl/bestuurlijk/raadsinformatieronde). De stukken zijn voor de volledigheid als bijlagen aan dit voorstel gevoegd. De VGGM heeft in de commissievergadering van de gemeente Rozendaal op 16 mei 2023 een presentatie verzorgd.

2. Een aantal ontwikkelingen leiden tot een structurele en deels onvermijdelijke kostenverhoging in de ontwerpbegroting 2024

In de ontwerpbegroting van de VGGM zien we een aantal elementen die doorwerken in onze (structurele) bijdragen aan de VGGM. In totaal vraagt de VGGM in de ontwerpbegroting om 14,2 miljoen euro extra financiering vanuit de gemeentelijke bijdragen. In de aanbiedingsbrief wordt in dat kader specifiek aandacht besteed aan de belangrijkste wijzigingen:
1. sterke loon- en prijsstijging (inflatie);
2. versterking van de GGD;
3. versterking bedrijfsvoering VGGM.

De VGGM realiseert zich terdege dat deze extra gemeentelijke bijdrage flink is. Tegelijkertijd zijn de regionale brandweer en GGD nog steeds goedkoper dan in andere regio's. Uiteindelijk is goedkoop duurkoop. Daarom vraagt VGGM nu om extra gelden voor versterking van de GGD en versterking van de bedrijfsvoering in het geheel, om de benodigde kwaliteit op peil te houden. De drie onderdelen worden hieronder nader geduid.

A. Inflatie en sterke loon- en prijsstijging
Het grootste deel van de toename van de gemeentelijke bijdrage heeft betrekking op loon-prijscompensatie. Voor dit onderdeel wordt in totaal € 10,1 miljoen begroot. Dit is een onvermijdbare en structurele verhoging als direct gevolg van de hoge inflatie. Die zorgt voor sterk gestegen loonprijzen, stijging van huur, ICT-middelen en onderhoudskosten. Daarbij is € 4,6 miljoen een gevolg van oplopende inflatie. De resterende € 5,5 miljoen is een reguliere loon-prijscompensatie voor 2024. Voor Rozendaal betekent dit een verhoging van € 31.000.

B. Versterking van de GGD
Voor dit onderdeel wordt een incidentele investering van € 2,1 miljoen begroot. Voor Rozendaal betekent dit een verhoging van € 1.000. Deze verruiming is nodig, omdat de problemen die zich voor de coronacrisis al voordeden, nu in versterkte mate terugkomen. Al voor corona in 2019 stond de GGD onder druk, omdat het mager georganiseerd en kwetsbaar was. Tijdens de coronapandemie kwam er financiering vanuit het Rijk. Daarmee kon de GGD gaten dichten. Nu coronabestrijding minder intensief nodig is, keren de vooruitgeschoven problemen nog sterker terug. Bovendien is de problematiek ondertussen complexer geworden en is bewustwording en aandacht voor preventie, gezondheid en hygiëne mede door de coronapandemie toegenomen. De huidige tijd vraagt van de GGD een stap naar voren op het gebied van crisisbeheersing en het duurzaam organiseren van opgeschaalde publieke gezondheidsprocessen. De crisisstructuur binnen de GGD is op dit moment onvoldoende robuust.
Daarnaast vraagt het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)[1] aan gemeenten en GGD om een impuls te geven aan het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners, met in het bijzonder aandacht voor het verbeteren van de situatie van mensen met gezondheidsachterstanden en mensen in een kwetsbare situatie.

Een extern bureau heeft onderzocht dat de inwonersbijdrage aan de GGD in deze regio enkele euro's minder is dan die van inwoners in GGD-regio's met een soortgelijk takenpakket. Vanaf 2025 wordt een structurele investering in de begroting opgenomen om te komen tot een GGD die qua bekostiging en systematiek klaar is voor de toekomst. Hiervoor zijn inmiddels twee projecten opgestart: toekomstbestendige Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en toekomstbestendige Algemene Gezondheidszorg (AGZ). Na de zomer van 2023 volgt een nadere analyse en advies voor 2025 en verder voor deze twee thema's. Dit betekent dus dat we hiervoor rekening moeten houden met een

[1] Het GALA, gezond en actief leven akkoord (januari 2023) is een akkoord tussen gemeenten, GGD'en, zorgverzekeraars en VWS, gericht op de gezamenlijke inzet op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis.

structurele lastenverhoging vanaf 2025. In het laatste kwartaal van 2023 worden scenario's gepresenteerd voor zowel de JGZ 0-18 jaar als de AGZ.

C. Versterking bedrijfsvoering VGGM
VGGM vraagt vanaf 2024 jaarlijks (tot 2028) € 1 miljoen meer om de bedrijfsvoering van de gehele organisatie structureel te versterken. Voor Rozendaal betekent dit een jaarlijke verhoging met een bedrag van € 2.000,-- ten opzichte van de huidige begroting, cumulerend tot een bedrag van € 8.000,-- in 2027. Uit benchmark-onderzoek blijkt dat de bedrijfsvoering krap is georganiseerd en de governance complex is. De continuïteit van de reguliere dienstverlening komt zo in het geding. De bedrijfsvoering van de VGGM acteert in de huidige situatie ad hoc. Van belang is dat reguliere taken minder onder druk komen te staan. Behoeften en middelen moeten in evenwicht gebracht worden, zodat de continuïteit van de reguliere dienstverlening geen risico meer loopt. Structureel extra investeren in bedrijfsvoering is daarom noodzakelijk. Er is bedrijfsvoering nodig die meer planmatig en beheersbaar werkt. Daarom is VGGM het programma 'Beter Bedrijfsvoeren' gestart. Een bestuurlijke commissie met daarin bestuurders uit vier deelnemende gemeenten begeleidt dit programma. In de begroting voor de komende jaren is structureel € 1 miljoen meer opgenomen om vorm te geven aan deze organisatieversterking.

3. De begroting 2023 wordt bijgesteld als gevolg van onvermijdelijke ontwikkelingen in inflatie
Oplopende inflatie zorgt er ook voor dat de begroting over 2023 dient te worden bijgesteld. Deze wordt opgehoogd met € 4,6 miljoen. Door de oplopende inflatie was deze bijstelling in 2022 niet voorzien.

4. De jaarrekening 2022 sluit positief; de ontwerpbegroting 2024 bevat een voorstel voor de resultaatbestemming
Op 5 april 2023 heeft het Algemeen Bestuur het jaarverslag over 2022 vastgesteld. Ten aanzien van de voorgenomen bestemming van het resultaat ter hoogte van € 707.112 worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze uit te brengen. Deze resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.4 van de onderliggende ontwerpbegroting 2024 (pagina 46). Het resultaat staat in principe ter beschikking van de gemeenten. Het Dagelijks Bestuur in overweging geeft om het resultaat over 2022 te gebruiken om de effecten van de extra loon- prijscompensatie voor 2023 te dempen. Gegeven de hiervoor geschetste ontwikkeling vinden wij dit een verstandige koers.

5. Onze conceptzienswijze is kritisch op de structurele investeringen in bedrijfsvoering en de incidentele bestemming van het resultaat
Bij de vaststelling van de begroting 2023 heeft de raad al kritisch gereageerd op de voorgenomen uitzetting van de bedrijfsvoeringsmiddelen, onder andere omdat op dat moment de besluitvorming over de uitkomsten van het traject 'Beter bedrijfsvoeren' nog moest plaatsvinden. Hoewel wij de noodzaak zien van de versterking, bestaat er nog geen zicht op de benodigde omvang omdat het genoemde traject nog niet is afgerond. Om die reden stellen wij voor om in de zienswijze kritisch te reageren op de voorgestelde uitzetting in 2024 en volgende jaren. In de zienswijze wordt de verwachting uitgesproken dat de extra financiële bijdrage die in de begroting 2024 is opgenomen, voor de jaren die volgen voldoende is om VGGM klaar te maken voor de toekomst. Ook wordt gevraagd om een duidelijke uitleg waar de extra gelden aan worden besteed, en om transparante en continue communicatie richting de gemeente(raden).

Kanttekeningen
1. Versterking van de GGD

Om te komen tot een toekomstbestendige JGZ en een toekomstbestendige AGZ is het van belang dat bij de analyse en advisering wordt afgestemd met de processen rondom bedrijfsvoering en governance om daarmee vanuit goed opdrachtgever- en opdrachtnemerschap kwaliteit aan inhoud en taakuitvoering GGD te kunnen geven en te blijven voldoen aan de wettelijke taakuitvoering.
2. Versterking bedrijfsvoering VGGM
Nu structureel naar een gemiddelde bedrijfsvoeringskosten doorgroeien zorgt dat er in ieder geval voor dat VGGM de primaire kwetsbaarheden kan oplossen. Daarbij is het van belang dat op korte termijn een helder plan met het Algemeen Bestuur wordt gedeeld over de wijze waarop de versterking vorm krijgt. Met het Algemeen Bestuur dient een gesprek plaats te vinden over wat dan de prioriteiten zijn.

Financiën
Samenvattend zijn de financiële gevolgen voor Rozendaal als volgt:
- 2023: de geactualiseerde begroting 2023 (Bijlage 2f bij Begroting en kaders 2024), komt uit op een bijdrage van **€ 196.487**. Dit betekent een stijging van **€ 16.000,-** (afgerond) die grotendeels kan worden toegeschreven aan de loon- en prijsindexatie 2023. Deze kostenoverschrijding is opgenomen in de 1e turap.
- 2024: in de ontwerpbegroting 2024 (Bijlage 2f bij Begroting en kaders 2024) van VGGM staat een begrote bijdrage voor de gemeente Rozendaal van € 227.508,--. In onze begroting 2023 e.v. is voor het jaar 2024 € 191.000 opgenomen. De meerkosten van € 37.000 worden in onze begroting opgenomen. Onderstaande tabel geeft een uitgesplitst overzicht van het verschil tussen de raming van de VGGM kosten in onze meerjarenbegroting 2023 en de kosten zoals deze nu in de meerjarenbegroting 2024 e.v. verwerkt zullen worden.

Taak	**Raming 2024 in begroting 2023 Rozendaal (x € 1.000)**	**Doorwerking ontwerpbegroting VGGM 2024 in begroting 2024 Rozendaal (x € 1.000)**	**Basis/verdeelsleutel**
Veiligheid (brandweer)	€ 127	€ 147	Gemeentefonds, cluster OOV
Bevolkingszorg	€ 2	€ 2	# inwoners 1-1-2022
GGD	€ 31	€ 40	# inwoners 1-1-2022
JGZ	€ 26	€ 33	# inwoners 1-1-2022 (jeugd)
Rijksvaccinatie programma	€ 5	€ 6	# inwoners 1-1-2022 (jeugd)
	€ 191	**€ 228**	

Vervolg
VGGM heeft gevraagd voor 7 juli 2023 een zienswijze in te dienen. De definitieve zienswijze wordt na de raadsvergadering van 4 juli 2023 naar VGGM gezonden en meegenomen in de besluitvorming.
De begroting wordt tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van VGGM op 13 september 2023 vastgesteld.

Communicatie

Het raadsbesluit wordt kenbaar gemaakt aan het bestuur van VGGM. Het bestuur van VGGM zal de besluiten/zienswijzen van de betrokken gemeenten betrekken bij hun besluitvorming over de begroting 2024.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,	Ester Weststeijn,
gemeentesecretaris	burgemeester

Bijlage(n)

1. Concept raadsbesluit
2. Brief aan VGGM met reactie (concept zienswijze)
3. Brief VGGM gericht aan de gemeenteraad en het college van B&W (april 2023), met daarbij:
4. Ontwerpbegroting 2024 en gewijzigde begroting 2023 VGGM
5. Jaarverslag 2022 VGGM

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Jaarstukken 2022 en ontwerpbegroting 2024 VGGM (voor zienswijze)

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders 6 juni 2023

Besluit:

1. Kennis te nemen van het jaarverslag over 2022, de gewijzigde begroting 2023 en de ontwerpbegroting 2024 van VGGM.
2. Bijgevoegde zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de VGGM ten aanzien van de gewijzigde begroting 2023 van VGGM, de ontwerpbegroting 2024 en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2022.
3. De gevolgen van de definitief vastgestelde begroting te verwerken in de programmabegroting 2024-2027 van de gemeente Rozendaal.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal op 4 juli 2023.

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

Gemeente
ROZENDAAL

Aan het Dagelijks bestuur van
VGGM
Postbus 5364
6802 EJ Arnhem

Datum	: 13-6-2023	Behandeld door	: KS
Uw kenmerk	: 230407-0140	Telefoon	: 026-3843661
Ons kenmerk	: 07-23 KS	E-mail	: gemeente@rozendaal.nl

Onderwerp: Zienwijze conceptbegroting VGGM 2024 en bestemming resultaat jaarrekening 2022

Geachte leden van het Dagelijks Bestuur,

Wij hebben van u de ontwerpbegroting 2024, de gewijzigde begroting 2023 en de bestemming resultaat jaarrekening 2022 ontvangen, waarvoor onze dank. U heeft ons gevraagd kennis te nemen van deze stukken en desgewenst een zienswijze te geven. Dat doen wij in deze brief, waarover is besloten in de vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal van 4 juli 2023.

Algemeen
De gemeenteraad dankt u voor de inzichtelijke wijze waarop de stukken zijn ingericht. De informatie is goed toegankelijk en transparant. We hebben het gewaardeerd dat een vertegenwoordiger van uw organisatie op 16 mei in onze raadscommissie de ontwerpbegroting heeft toegelicht. Op hoofdlijnen hebben wij geen opmerkingen over de beleidsmatige ontwikkelingen zoals opgenomen in de ontwerpbegroting. We hebben onverminderd vertrouwen in de taakuitvoering van de onderdelen van de VGGM.

Kostenbeheersing noodzakelijk
De voorgaande twee jaar zijn wij geconfronteerd met een fors hogere bijdrage aan de VGGM, met name als gevolg van de herverdeling van de brandweerkosten. In onze zienswijzen (april 2021) hebben wij aangegeven ons niet te kunnen vinden in de uitkomst die dat voor de gemeente Rozendaal had. Daarbij hebben we op dat moment ook aangegeven dat wij van de VGGM de komende jaren een kritische blik verwachten op de omvang van de totale begroting van de VGGM, en de mogelijkheden om de komende jaren verdere besparingen te realiseren. Deze boodschap hebben wij wederom bij u onder de aandacht gebracht in onze zienswijze over de ontwerpbegroting van 2023 (juli 2022).

In plaats van met besparingen worden we helaas opnieuw geconfronteerd met fors hogere kosten. De herverdeling van de huisvestingslasten voor de brandweer hangt daarbij nog boven de markt. Dat baart ons zorgen. Wij beseffen dat een deel van de verhoging onvermijdelijk is, vanwege de hoge loon- en prijsstijgingen. We begrijpen ook de noodzaak om de GGD-taken te versterken en om de bedrijfsvoering voor de VGGM als geheel te versterken. Toch willen we op beide thema's enkele opmerkingen plaatsen, in het licht van de herhaalde brede oproep om een kritische blik te houden op de omvang van de totale begroting van de VGGM en de mogelijkheden om te besparen of kostenstijgingen te minimaliseren.

Kerklaan 1, 6891 CL Rozendaal – Postbus 9106, 6880 HH Velp

Versterking GGD
U maakt in de stukken duidelijk dat versterking van de GGD nodig is. Er zijn veel uitdagingen op het gebied van jeugdgezondheidszorg (JGZ) en algemene gezondheidszorg (AGZ). Zo wordt de problematiek complexer en is er mede naar aanleiding van de coronapandemie steeds meer aandacht en bewustwording voor hygiëne, gezondheid en preventie in de samenleving. Om hierop in te spelen, zijn extra middelen nodig. In 2024 gaat het om een incidentele verruiming in afwachting van de resultaten van twee trajecten: toekomstbestendige JGZ en toekomstbestendige AGZ. Deze trajecten gaan een beeld geven van de wettelijke en gewenste activiteiten met bijbehorende formatie vanaf 2025 en verder, met als doel om te komen tot een GGD die qua inhoud, bekostiging en systematiek klaar is voor de toekomst. We plaatsen in de aanloop naar dit traject twee opmerkingen:

1. Houdt oog voor de samenwerking(sverbanden), om dubbelingen in de uitvoering te voorkomen en optimaal gebruik te maken van de al aanwezige voorzieningen in het voorliggende veld.
2. Houdt oog voor de vraag of elke taak ook daadwerkelijk door de GGD uitgevoerd moet worden, dan wel of elke taak voor álle gemeenten moet worden uitgevoerd.

Het is – al met al – in onze ogen van groot belang dat er een zorgvuldig proces voor verbetering van de dienstverlening wordt gevolgd, waarin wij als deelnemende gemeenten periodiek worden geïnformeerd over de voortgang én waar passend actief worden betrokken bij de besluitvorming.

Versterking bedrijfsvoering
Het belang van een zorgvuldig proces met duidelijke, open en pro-actieve informatievoorziening naar de gemeenten, geldt ook voor de versterking van de bedrijfsvoering binnen VGGM. We spreken hierbij ook de verwachting uit dat de extra financiële bijdrage die in de begroting 2024 is opgenomen, voor de jaren die volgen voldoende is om VGGM klaar te maken voor de toekomst. Ook verwachten wij een duidelijke en transparante uitleg waar de extra gelden aan worden besteed. Het is nodig om ons als deelnemende gemeente te informeren over de processen die worden ingezet en de afwegingen die het VGGM bestuur daarbij maakt, inclusief de mogelijke risico's die verbonden kunnen zijn aan de keuzes.

Voorgestelde resultaatbestemming jaarrekening 2022 en begrotingswijziging 2023
Het is van belang dat de acute problemen van de VGGM worden opgelost en dat in alle domeinen de bedrijfsvoering in de basis op orde is, zodat de inwoners in onze regio (en het VGGM-bestuur en de VGGM-organisatie) goed bediend kunnen worden. In dit licht begrijpen wij de voorgestelde resultaatbestemming van de jaarrekening 2022, om de kostenstijgingen voor 2023 te dempen. Over de begrotingswijziging 2023 hebben wij geen opmerkingen.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Wij ontvangen graag na uw vergadering van het Algemeen Bestuur in september uw reactie op wat er met de zienswijze is gebeurd en tot welke aanpassingen dit in de ontwerpbegroting heeft geleid. Ook in 2024 wensen wij u succes met het uitvoeren van uw belangrijke werk.

Met vriendelijke groet,

de gemeenteraad van Rozendaal,

Klaas Schaap
griffier

Ester Weststeijn,
voorzitter

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Aan: Colleges van Burgemeester en Wethouders en gemeenteraden van onze deelnemende gemeenten

Datum 6 april 2023
Kenmerk
Contactpersoon Eric van Neerrijnen
E-mailadres eric.van.neerrijnen@vggm.nl

Onderwerp Ter consultatie: conceptbegroting VGGM 2024 en bestemming resultaat jaarrekening 2022

Geachte leden van de Raad, leden van het College,

Hierbij bieden wij u de ontwerpbegroting aan voor het begrotingsjaar 2024.

Op grond van artikel 35 Wet Gemeenschappelijke Regelingen worden de raden van de deelnemende gemeenten uitgenodigd hun zienswijze over deze ontwerpbegroting naar voren te brengen bij het dagelijks bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden. Het dagelijks bestuur voegt deze zienswijze bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur op 13 september a.s. ter vaststelling wordt aangeboden. Wij verzoeken u vriendelijk uw zienswijze vóór 7 juli 2023 toe te sturen zodat wij u vóór de besluitvorming op 13 september een beargumenteerde reactie kunnen toezenden op uw ingebrachte zienswijze.

In deze brief maken wij van de gelegenheid gebruik een korte toelichting op de ontwerpbegroting te geven. Op onze website (www.vggm.nl/bestuurlijk/raadsinformatieronde) vindt u de achterliggende documentatie. Op deze pagina vindt u ook het makkelijk toegankelijke jaaroverzicht 2022 en het volledige jaarverslag 2022.

Aankondiging informatieve raadsbijeenkomsten
VGGM organiseert een reeks van raadsinformatiebijeenkomsten voor raadsleden en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen. Voor de begroting 2024 is er voor gekozen om drie bijeenkomsten te organiseren op verschillende locaties in de regio. Deze bijeenkomsten vinden in de avond plaats (vanaf circa 18.30 uur) op 15 mei, 5 en 7 juni. De uitnodiging voor deze bijeenkomsten wordt separaat verstuurd. Deelnemers kunnen zelf kiezen aan welke bijeenkomst zij willen deelnemen.

Consultatie resultaatbestemming 2022
Op 5 april 2022 heeft het Algemeen Bestuur het jaarverslag over 2022 vastgesteld. Over de bestemming van het resultaat is nog geen besluit genomen. Ten aanzien van de bestemming van het resultaat worden de raden van deelnemende gemeenten uitgenodigd een zienswijze uit te brengen. Deze voorgenomen resultaatsbestemming is opgenomen in paragraaf 3.4 van de onderliggende begroting 2024.

Het algemeen bestuur neemt op 13 september a.s. een finaal besluit over de bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2022 waarbij de ontvangen zienswijzen bij de besluitvorming worden betrokken.

Wij hopen u voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden,
De voorzitter,

Ahmed Marcouch

Begroting & kaders 2024

Bevat tevens de geactualiseerde begroting 2023

Versie gemeentelijke consultatie

1. Inleiding

Met deze begroting en kaders stuurt het bestuur van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op zowel de inhoudelijke als de financiële kaders, taken en activiteiten voor het jaar 2024.

Het opstellen van dit document geeft eveneens de mogelijkheid om de geactualiseerde begroting 2023 nauwkeuriger op te stellen, doordat diverse bekostigingsgesprekken voor 2023 recent zijn afgerond. Denk hierbij aan afspraken met subsidiegevers, gemeenten inzake lokaal aanbod GGD en zorgverzekeraars. Voor 2023 vindt een specifieke aanpassing plaats als gevolg van de oplopende inflatie, welke vorig jaar niet was voorzien.

De programmastructuur van deze begroting is:

2a. Programma Crisisbeheersing

- *Multi taken*
- *Bevolkingszorg*
- *Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR)*

2b. Programma Brandweerzorg

- *Operatie*
- *Risicobeheersing*
- *Meldkamer*

2c. Programma GGD

- *Algemene Gezondheidszorg*
- *Jeugdgezondheidszorg*
- *Monitoring & Onderzoek*

2d. Programma Ambulancezorg

- *Mobiele Zorg*
- *Zorgcoördinatie*

2e. Programma Bedrijfsvoering

Afgelopen jaren was ook een Programma Covid-19 opgenomen. Dit programma wordt in 2023 afgebouwd en komt daarmee met ingang van deze begroting te vervallen.

Op basis van deze programma indeling wordt de volgende begroting voorgesteld:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Programma Crisisbeheersing	5.445	4.695	6.580	7.174	7.663	7.969	7.969
Programma Brandweerzorg	38.578	37.764	40.981	43.540	43.540	43.215	43.215
Programma GGD	28.007	28.498	31.165	35.329	33.197	33.197	33.197
Programma Ambulancezorg	26.352	26.588	29.656	31.406	31.406	31.406	31.406
Programma Bedrijfsvoering	22.076	20.865	23.546	26.438	27.438	28.388	29.338
Programma COVID-19	51.102	0	12.977	0	0	0	0
Lasten	**171.562**	**118.410**	**144.906**	**143.888**	**143.245**	**144.176**	**145.126**
Gemeentelijke bijdrage	65.692	68.568	73.404	82.742	81.824	82.499	83.499
Lokaal aanbod	7.037	6.717	8.357	7.829	7.829	7.829	7.829
Rijksbijdragen	59.718	6.989	22.513	10.282	10.771	11.077	11.077
Zorgverzekeraars	25.335	26.169	28.919	28.919	28.919	28.919	28.919
Overige baten	13.397	9.401	10.602	13.677	13.677	13.677	13.677
Baten	**171.179**	**117.844**	**143.794**	**143.448**	**143.020**	**144.001**	**145.001**
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**-383**	**-567**	**-1.111**	**-440**	**-225**	**-175**	**-125**
Mutatie reserves	1.090	567	1.111	440	225	175	125
Resultaat na bestemming	**707**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**707**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Het dagelijks bestuur is zich, net als de directie, ten volle van bewust dat deze begroting leidt tot een grote uitdaging binnen de gemeentelijke financiën. De verschillende omstandigheden, zoals de huidige inflatie en de voorstellen ter versterking van organisatie en GGD-taken leiden tot een grote stapeling aan verzoeken. De gemeentelijke bijdrage neemt in totaal met € 14,2 miljoen toe, grotendeels te verklaren door de inflatie van afgelopen periode. In onderstaand verloopoverzicht zijn de mutaties van de gemeentelijke bijdrage per taak inzichtelijk. In de tabel is tevens een verwijzing opgenomen naar de paragraaf waar de mutatie nader is toegelicht:

In € x 1.000	Verloopstaat gemeentelijke bijdragen						
	Veiligheid	BZ	PG	JGZ 0-4	RVP	**Totaal**	
Bestuursbegroting 2023	**45.239**	**680**	**12.188**	**8.799**	**1.662**	**68.568**	vastgestelde begroting 2023
Verlenging stadspoort ede	226					**226**	
Afrondingen	2					**2**	
Gecorrigeerde begroting 2023	45.467	680	12.188	8.799	1.662	**68.796**	
extra loon- en prijscompensatie 2023	3.060	49	820	589	111	**4.629**	paragraaf 3.3
Overdracht kazerne Lingewaard	-21					**-21**	paragraaf 3.3
Aangepaste Begroting 2023	48.506	729	13.008	9.388	1.773	**73.404**	
Omgevingswet	325					**325**	paragraaf 2b.2
Functiewaardering			254			**254**	paragraaf 2c
AGZ basis op orde			551			**551**	paragraaf 2c.1
JGZ basis op orde			713	940		**1.653**	paragraaf 2c.2
Versterking BV	576		424			**1.000**	paragraaf 2e
Loon- en prijscompensatie	3.632	57	918	699	120	**5.426**	paragraaf 3.1
Mutatie inwoneraantallen		5	95	-22	-4	**75**	paragraaf 3.5
Ingroei herverdeling	55					**55**	paragraaf 3.5
Bestuursbegroting 2024	**53.093**	**791**	**15.964**	**11.005**	**1.889**	**82.742**	

De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

Inflatie en loon prijscompensatie – autonoom structureel

Het grootste deel van de toename van de gemeentelijke bijdrage heeft betrekking op de loon-prijscompensatie, deze bedraagt in totaal € 10,1. Deze toename is een direct gevolg van de hoge inflatie resulterend in sterke loonstijging en prijsstijging van huur, onderhoudskosten en ICT-middelen. De toename betreft enerzijds een bijstelling van de begroting 2023, zoals toegelicht in paragraaf 3.3, en anderzijds de reguliere loon prijscompensatie voor 2024 zoals toegelicht in paragraaf 3.1.

Versterking GGD – incidenteel voor 2024, structureel afhankelijk van keuzes

Al voor Corona in 2019 stond de GGD onder druk omdat het mager georganiseerd en kwetsbaar was. Dit gaf toen al vraagstukken betreffende werkdruk en continuïteit van zorg. Tijdens Corona heeft een intensivering plaatsgevonden met gebruik van Rijksgelden. De problemen werden vooruitgeschoven en de gaten werden afgedekt met extra gelden. Nu een groot deel van de coronabestrijdingstaken wegvalt, komen de problemen van daarvoor met versterkte kracht terug. De problematiek is ondertussen complexer geworden, denk aan een grotere bewustwording in de samenleving als het gaat om gezondheid en hygiëne, de toegenomen aandacht voor preventie, de opvang van vluchtelingen waaronder Oekraïners, complexe en intensievere jeugdgezondheidszorg vraagstukken en een hoog ziekteverzuim onder eigen medewerkers. Maar ook een tekort aan jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen door een krappe arbeidsmarkt. Dit leidde in 2021 onder andere tot een afschaling van de dienstverlening van de jeugdgezondheidszorg. Dit vraagt om een andere kijk op de GGD-dienstverlening en bijhorende bekostiging in de toekomst. Daarvoor zijn 2 projecten gestart, namelijk toekomstbestendige Jeugdgezondheidszorg en toekomstbestendige Algemene Gezondheidszorg. Deze werkgroepen stellen na de zomer van 2023 op basis van een gedegen analyse een advies op om te komen tot toekomstige GGD-dienstverlening en bijbehorende bekostiging en systematiek. Dat betreft de jaren 2025 en verder. Om in te spelen op de acute situatie zijn maatregelen nodig om de GGD-dienstverlening flexibeler en minder kwetsbaar te organiseren. Hiertoe is in overleg met de portefeuillehouders publieke gezondheid besloten om het financieel kader voor 2024 incidenteel met € 0,5 miljoen voor Algemene Gezondheidszorg en € 1,7 miljoen voor Jeugdgezondheidszorg te verruimen. Dit is nader toegelicht in paragraaf 2c.1 respectievelijk paragraaf 2c.2.

Organisatieversterking – structureel, in proces keuzemogelijkheden voor 2025 en verder

Geconcludeerd is dat de VGGM ad hoc acteert op (verander)vraagstukken en daarmee risico's loopt in de continuïteit van de taakuitvoering. Deze werkwijze is mede ingegeven door een krappe bedrijfsvoering en complexe governance. VGGM start in 2023 met een programma Beter Bedrijfsvoeren met als doel om een ambitieniveau voor de organisatie te bepalen, Bedrijfsvoering te versterken en de governance te verduidelijken. Dit programma wordt begeleid door een bestuurlijke begeleidingscommissie. In de begroting is voor komende jaren € 1,0 miljoen structureel opgenomen voor deze organisatieversterking. Op basis van (bestuurlijke) ambities en wensen kan dit in volgende jaren worden bijgesteld. De versterking is nader toegelicht in paragraaf 2e.

Overige

Een taakaanpassing vindt plaats op het gebied van brandpreventie, namelijk het toezicht op wooncomplexen waar eveneens zorg wordt aangeboden en op bedrijven met veel gevaarlijke of ontplofbare stoffen of grote hoeveelheden vuurwerk (BEVI-instellingen). Het Rijk heeft de uitkering van het gemeentefonds voor komende 2 jaar ten behoeve van deze ontwikkeling verhoogd. In de VGGM begroting is eveneens voor komende 2 jaar een bedrag van € 0,3 miljoen opgenomen. Komende jaren zullen structurele afspraken gemaakt worden over de taakverandering van de brandweer en GGD als gevolg van de omgevingswet. Een nadere toelichting is opgenomen in paragraaf 2b.2.

In 2021 heeft een functieherwaardering plaatsgevonden voor artsen en verpleegkundigen. Het financiële effect spreidt zich uit over meerdere jaren als gevolg van ingroei van de betreffende medewerkers in hun hogere functieschaal. Voor 2024 bedraagt dit effect € 0,2 miljoen. Een nadere toelichting is opgenomen in paragraaf 2c.

Inhoudsopgave

1. Inleiding 2
Inhoudsopgave 5
2. Ontwikkelingen 6
2a. Programma Crisisbeheersing 8
2b. Programma Brandweerzorg 14
2c. Programma GGD 24
2d. Programma Ambulancezorg 36
2e. Programma Bedrijfsvoering 40
3. Financiën 44
3.1 Nominale ontwikkelingen 44
3.2 Investeringen 44
3.3 Effect op lopende begrotingsjaar 2023 44
3.4 Voorstel bestemming resultaat over 2022 46
3.5 Gemeentelijke bijdragen 46
4. Paragrafen 47
4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 47
4.2 Onderhoud kapitaalgoederen 50
4.3 Financiering 50
5. Planning en control cyclus 52
Bijlagen 53
Bijlage 1: Ontwikkelingen in gemeentelijke bijdragen 53
Bijlage 2: Specificatie gemeentelijke bijdrage per gemeente 57
Bijlage 3: Geprognotiseerde balans 61
Bijlage 4: Reserves en voorzieningen 63
Bijlage 5: Meerjaren investeringsplan 2023 – 2027 64
Bijlage 6: Taakvelden 65
Bijlage 7: Risico’s in relatie tot toekomstbestendigheid 66

2. Ontwikkelingen

Schets maatschappelijke context

We leven in een realiteit van bijna permanente maatschappelijke spanningen en hybride dreigingen die vanwege de onderlinge verbondenheid en verwevenheid tezamen in toenemende mate onze samenleving kunnen ontwrichten. Partijen werken steeds vaker en langer in opgeschaalde modus aan acute crises. Dit vraagt veel van crisisorganisaties in termen van ad-hoc inzet, flexibiliteit, capaciteit en financiën.

Er is sprake van krapte op de arbeidsmarkt. Met een verdere toename van het aantal openstaande vacatures en opnieuw een daling van het aantal werklozen, loopt de spanning op de arbeidsmarkt verder op. Hierdoor is het lastig om aan nieuw personeel te komen. Grote transitievraagstukken hebben urgentie, maar worden niet van vandaag op morgen opgelost. Deze krapte biedt de kans om mensen te betrekken die tot nu toe minder vanzelfsprekend tot onze doelgroep behoren maar wel graag mee willen doen. Dit vraagt ons meer aandacht te hebben voor het zijn van een diverse en inclusieve organisatie. Door de inzet van meer digitaal en hybride werken kunnen wij kennis aan ons binden die voorheen niet beschikbaar was.

Wereldwijd is meer geopolitieke instabiliteit dan we afgelopen jaren gewend waren. We hebben in 2022 ervaren dat die onrust snel financiële gevolgen heeft. Door de toenemende schaarste van grondstoffen kunnen leveringen stagneren, waarmee het belang van en onze deelname aan een circulaire economie toeneemt. De verminderde stabiliteit vraagt financiele wendbaarheid van organisaties maar mogelijk ook een ander gebruik van materieel.

Moderne technologieën zoals robotics, artificial intelligence, augmented reality en krachtige sensoren bieden kansen voor het voorkomen van en zo snel mogelijk reageren op crises en op termijn het verbeteren van bedrijfsvoeringsprocessen. Hebben we de juiste mensen, middelen en kennis beschikbaar om deze technologieën toe te kunnen passen? Deze ontwikkelingen vragen om een andere kijk op ons strategische personeelsbeleid, gericht op inhoudelijke en persoonlijke ontwikkeling.

De bebouwde omgeving transformeert naar een dynamisch stedelijke context, met meer hoogbouw, gemengd ruimtegebruik, andere manieren van mobiliteit en heterogene demografische samenstelling. Dit vraagt van de veiligheidsregio om andere operationele concepten te ontwikkelen en toe te passen, met ander materiaal/materieel, andere arbeidsarrangementen en een andere maatschappelijke positionering, samen met onze collega hulpverleners.

De wens om informatie gestuurd te werken en de toegenomen beschikbaarheid van data staat op gespannen voet met privacywetgeving en informatieveiligheid. Uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid, de Algemene verordening gegevensbescherming, de Archiefwet en de Wet Open Overheid vloeit een ogenschijnlijk tegenstrijdige maatschappelijke verwachting voort waar we het antwoord vooralsnog schuldig op moeten blijven.

Klimaatverandering leidt niet alleen tot nieuwe typen crises, het vraagt ook wat van bedrijfsvoering. Energieopwekking en -gebruik, ons materieel en de kennis van onze collega's moeten aansluiten op wat inwoners van een hedendaagse publieke organisatie vragen.

Terecht vraagt de maatschappij van ons dat we midden in de samenleving staan, en dat onze collega's een afspiegeling zijn van de omgeving waarin wij opereren. We willen meer divers worden en inclusief zijn. Het maakt ons niet alleen effectiever in de uitvoering van ons werk, het is onontbeerlijk om toekomstbestendig personeelsbeleid te kunnen voeren.

Het Rijk wil met de wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen per 1 juli 2022 de democratische legitimiteit versterken door de gemeenteraden meer invloed te kunnen laten uitoefenen op de gemeenschappelijke regelingen. De raden van de gemeenten kunnen daarbij met name aan de voorkant van dit proces een belangrijke richting geven door bijvoorbeeld afspraken te maken over onderwerpen waarbij zij nader betrokken willen worden (verruiming zienswijze) of door een raadsadviescommissie in te stellen. In verschillende regio's worden plannen gemaakt voor implementatie waarbij o.a. ervaringen in de regio Rivierenland van nut zijn om ook in onze regio te komen tot een integraal plan waarin raden en colleges beide een rol hebben en waar de verschillende gemeenschappelijke regelingen op aangesloten zijn.

Impact op de organisatie VGGM

In hoeverre raken deze ontwikkelingen de VGGM-organisatie? In het algemeen zijn drie ontwikkelingen die als een rode draad terugkomen in bijna alle organisatieonderdelen van VGGM:

1. Arbeidsmarkt:

Voor een aantal functies (o.a. ICT, informatiebeveiliging, zorg) lukt het niet om openstaande vacatures in te vullen. Daar komt bij dat de complexiteit van maatschappelijke opgaven toeneemt waardoor een groter beslag wordt gelegd op kennis en capaciteit. Denk daarbij enerzijds aan opgaven zoals de energietransitie en klimaatverandering/-adaptatie c.q. gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing en anderzijds aan constante crises zoals de coronapandemie en de opvang vluchtelingen uit de Oekraïne en asielzoekers.

2. Inflatie:

Door de sterke inflatie nemen de personeels-, onderhouds- en kapitaallasten sterk toe. Het algemeen be-

stuur heeft in november 2022 besloten dat bij aanbieden van de ontwerpbegroting 2024 eveneens een bijgestelde begroting 2023 zal worden aangeboden, waarbij per uitgave categorie en voor de meerjaren investeringen een bijstelling van het prijsniveau zal plaatsvinden op basis van bekende gegevens per januari 2023. Hierdoor is duidelijkheid over het financieel kader en kan de taakuitvoering in overeenstemming met voorgaande jaren worden gecontinueerd.

3. Informatiepositie:

VGGM is in toenemende mate afhankelijk van een sterke informatiepositie. Hierbij gaat het enerzijds om interne sturingsinformatie en anderzijds om informatie die door o.a. gemeenten benut kan worden bij realisatie van beleidsdoelstellingen.

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de ontwikkelingen per programma.

2a. Programma Crisisbeheersing

Het programma crisisbeheersing valt uiteen in de pijlers multi taken, bevolkingszorg en GHOR. Voor het programma Crisisbeheersing is één majeure overkoepelende ontwikkeling, namelijk de versterking van crisisbeheersing in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Dit gaan we doen door onder andere de voorbereiding op crises te verstevigen en de inzet van de veiligheidsregio bij langdurige crises te waarborgen. Denk hierbij aan: (langdurig) bemensen en ondersteunen van crisisteams, internationale, interregionale en Rijk-regio samenwerking, risico- en crisiscommunicatie en het versterken en waarborgen van de informatiepositie van de Veiligheidsregio.

Versterking crisisbeheersing

De Wet veiligheidsregio's is geëvalueerd. Eind 2022 heeft het Kabinet de Contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerzorg naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze contourennota is een nadere uitwerking van het kabinetsstandpunt en schetst op hoofdlijnen de noodzakelijke vernieuwingen en veranderingen in het beoogd toekomstig stelsel van crisisbeheersing en brandweerzorg.

In de bestuurlijke afspraken is besloten tot een geleidelijk opbouwende structurele toevoeging van € 83 miljoen voor alle veiligheidsregio's in de brede doeluitkering rampenbestrijding (BDUR) vanaf 2023. Dit betekent voor VGGM een bedrag van ongeveer € 1,4 miljoen vanaf 2023 oplopend tot ongeveer € 2,6 miljoen in 2026. Deze ophoging is bedoeld voor de versterking van de crisisbeheersing, het versterken van de informatiepositie en het inrichten van het Knooppunt Coördinatie Rijk – Regio (KCR2). KCR2 is een knooppunt voor bovenregionale en landelijke informatiestromen van en naar veiligheidsregio's, het rijk, politie, defensie, vitale partners en andere crisispartners. De extra gelden zijn ook bedoeld voor een bovenregionaal informatievoorzieningssysteem, zoals Knooppunt Crisis Regio Rijk (KCR2).
De extra gelden die hiervoor door het Rijk verstrekt worden, zijn opgenomen onder de materiële kosten, omdat nog niet geheel duidelijk is waaraan deze gelden besteed gaan worden.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Multi	2.731	2.731	4.323	4.893	5.382	5.688	5.688
GHOR	1.247	1.272	1.396	1.501	1.501	1.501	1.501
Bevolkingszorg	1.467	692	861	780	780	780	780
Lasten	**5.445**	**4.695**	**6.580**	**7.174**	**7.663**	**7.969**	**7.969**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	4.400	4.511	4.571	4.703	4.703	4.703	4.703
Rijksbijdragen	1.729	1.100	2.918	3.612	4.101	4.407	4.407
Overige baten	399	172	168	168	168	168	168
Baten	**6.529**	**5.782**	**7.657**	**8.483**	**8.972**	**9.278**	**9.278**
Doorbelasting	-1.076	-1.087	-1.208	-1.309	-1.309	-1.309	-1.309
Resultaat voor bestemming	**8**	**0**	**-132**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	132	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**8**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2a.1 Pijler multi taken

De veiligheidsregio voert regie op de samenwerking met gemeenten, politie, defensie, waterschap en andere partijen bij de uitvoering van taken op het terrein van brandweerzorg, rampen- en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid. Binnen deze pijler zijn de bestuurlijke en operationele activiteiten opgenomen die betrekking hebben op deze samenwerking

Dynamische risicosignalering

Het bestuur van VGGM stelt minimaal één keer per vier jaar een beleidsplan vast waarin het beleid is vastgelegd ten aanzien van de taken van de veiligheidsregio. Dit beleid is gebaseerd op een risicoanalyse. De huidige aanpak om te komen tot een regionaal risicoprofiel wordt het komende jaar aangepast, waarbij het doel is dat de risicoanalyse een veel dynamischer karakter krijgt.

Veiligheidsinformatieknooppunt

Daarnaast moet de informatiepositie van de veiligheidsregio versterkt en gewaarborgd worden. Dit kan door het inrichten van een gegarandeerd Veiligheids Informatie Knooppunt. Op dit moment is de (multi) informatievoorziening ten behoeve van opschalingsituaties basaal ingericht. De 5 Veiligheidsregio's die vanaf 2023 samenwerken in de Meldkamer Oost-Nederland hebben gezamenlijk informatievoorziening en informatie delen als een belangrijk thema benoemd. Meer informatie uit de eigen systemen en uit de systemen van partners op de meldkamer versterkt de gezamenlijke aanpak.

Daarnaast wordt samen uitvoering gegeven aan het Programma Informatievoorziening 2020-2025 dat in 2020 vastgesteld is door het Veiligheidsberaad. Hoofdlijnen uit dit programma zijn:

- Continuïteit (onder andere versterking van de eigen informatiebeveiliging in de regio, voortzetting van de collegiale toetsing informatieveiligheid en aansluiting bij het National Cyber Security Centre)
- Samenwerking (met partners en met databronnen)
- Informatie gestuurd werken om beter beleid te kunnen maken, beter te kunnen managen, meer risico's te kunnen voorspellen en veiliger en efficiënter te kunnen werken.

Meldkamer Oost-Nederland

Per 21 maart 2023 is de meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn operationeel. Vanaf dat moment vinden de meldkameractiviteiten voor de regio Gelderland-Midden vanuit deze meldkamer plaats. Dit geldt ook voor de multi taken waar vanuit crisisbeheersing de focus op ligt.
Vanwege de afstand en het feit dat de meldkamer voor 5 regio's werkt, is nauwe samenwerking tussen onze regio en de meldkamer en tussen de 5 regio's die de meldkamer bedient heel belangrijk. Hiervoor is een liaisonfunctie ingericht.
De meldkamertaken voor de brandweer en ambulance worden in het programma brandweerzorg respectievelijk ambulancezorg beschreven.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	2.226	2.176	3.498	4.002	4.491	4.797	4.797
Materiele kosten	434	459	570	638	638	638	638
Kapitaallasten	31	57	51	50	50	50	50
Huisvestingskosten	39	39	204	204	204	204	204
Lasten	**2.731**	**2.731**	**4.323**	**4.893**	**5.382**	**5.688**	**5.688**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	3.223	3.296	3.256	3.263	3.263	3.263	3.263
Rijksbijdragen	25	25	1.733	2.358	2.847	3.153	3.153
Baten	**3.248**	**3.321**	**4.989**	**5.621**	**6.110**	**6.416**	**6.416**
Doorbelasting	-583	-590	-666	-728	-728	-728	-728
Resultaat voor bestemming	**-66**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-66**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-66**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2a.2 Pijler bevolkingszorg

Gemeenten hebben als onderdeel van het openbaar bestuur een algemene zorgplicht voor hun inwoners en vervullen daarmee een essentiële rol in de crisisbeheersing. De activiteiten kunnen worden verdeeld naar de volgende taken:

- Acute Bevolkingszorg
- (Preparatie) nafase
- Crisiscommunicatie

Met het zicht op het landelijke project Uniform Kwaliteitsniveau Bevolkingszorg (UKB) en de daaraan gekoppelde kwaliteitseisen verwachten we de komende jaren een verdere professionalisering van Bevolkingszorg. Daaraan flankerend loopt de versterking van het brede werkveld van crisisbeheersing binnen VGGM waarbij het Regionaal Netwerkteam Bevolkingszorg overgezet wordt naar de nieuw te vormen afdeling Crisisbeheersing. Het is op dit moment nog niet duidelijk welke financiële consequenties deze ontwikkelingen gaan hebben voor de budgetten van Bevolkingszorg in 2024.
In juni/juli 2023 zullen de uitkomsten van het project UKB via het Algemeen Bestuur worden gedeeld en indien nodig voor onze regio vastgesteld. Dan zal ook meer duidelijk worden over eventuele kosten n.a.v. dit project.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	1.203	463	618	515	515	515	515
Materiele kosten	250	216	225	246	246	246	246
Huisvestingskosten	14	14	19	19	19	19	19
Lasten	**1.467**	**692**	**861**	**780**	**780**	**780**	**780**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	662	680	729	791	791	791	791
Rijksbijdragen	527	0	0	0	0	0	0
Overige baten	349	118	118	118	118	118	118
Baten	**1.537**	**798**	**847**	**909**	**909**	**909**	**909**
Doorbelasting	-103	-106	-117	-129	-129	-129	-129
Resultaat voor bestemming	**-33**	**0**	**-132**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	132	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-33**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-33**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2a.3 Pijler GHOR

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) coördineert bij crises en rampen, de publieke, acute en niet-acute gezondheidszorg in de regio en stuurt op zorgcontinuïteit in de keten. Ook adviseert de GHOR aan gemeenten, andere overheden en organisaties op dat gebied. Voor 2024 zijn de volgende beleidsmatige ontwikkelingen te benoemen.

In de contourennota Versterking Crisisbeheersing en Brandweerzorg (Tweede Kamer, eind 2022) wordt voor de GHOR een aantal aandachtpunten genoemd:

- Verduidelijking van de *taken GHOR bij regiogrens-overschrijdende c.q. landelijke crises van langere duur*;
- Introductie van het *zorgrisicoprofiel* en bestuurlijke vaststelling.
- Verduidelijking *sturing en regie door de GHOR* in relatie tot de aanpassing van de *Wet Publiek Gezondheid (WPG).*

Daarnaast is focus op het toekomstgericht verder versterken van de GHOR in de crisisbeheersing. Door te werken aan

- Risicobeheersing (o.a. advisering bij evenementen en omgevingsveiligheid);
- Crisisbeheersing (inzet van de opgeschaalde acute, niet acute en publieke gezondheidszorg bij (grote en langdurige) crises;
- Informatiemanagement: een sterke informatiepositie om risicobeheersing en crisisbeheersing excellent uit te kunnen voeren.

Risicobeheersing: advisering omgevingsveiligheid en evenementen

Voor de advisering van de GHOR bij omgevingsveiligheid zijn landelijke GHOR-kernwaarden voor een gezonde en veilige leefomgeving vastgesteld. De vertaling en samenwerking met alle betrokken partners vergt aandacht in 2024.
Daarnaast blijft advisering van evenementen een belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van de GHOR. Onder andere als gevolg van de kennis die is opgedaan met experimenten op het gebied van coronaveilig organiseren van evenementen is extra druk op de adviserende en voorbereidende rol van de veiligheidsregio komen te liggen. In de komende periode zal de veiligheidsregio en de vergunningverlener (gemeenten) gezamenlijk zich hierop verder moeten voorbereiden.
Tevens is het zorgrisicoprofiel een methode om invulling te geven aan risicobeheersing. Het zorgrisicoprofiel wordt onderstaand toegelicht.

Crisisbeheersing: Continuïteit van zorg in de keten (acuut, niet acuut en publiek)

De COVID-19-crisis heeft laten zien dat zorg niet onuitputtelijk flexibel en beschikbaar is. Er is een alsmaar toenemende druk op de beschikbaarheid van de zorg door enerzijds krapte op de arbeidsmarkt en anderzijds een verhoogde vraag als gevolg van een toename van kwetsbare burgers in de thuissituaties en een steeds ouder wordende groep ouderen. Deze arbeidskrapte zal ook zijn aandacht vragen voor continuïteit van de 24-uurs crisisorganisatie. De verwachting is dat deze situatie de komende jaren niet alleen aanhoudt maar ook in ernst en frequentie toe zal nemen. Tijdens COVID-19 zijn sterke (sub)regionale netwerken ingezet waarin acute en niet acute zorgpartners aan elkaar verbonden zijn ten gunste van de continuïteit van zorg in de keten. Het in standhouden en door ontwikkelen van deze netwerken heeft ook voor de toekomst een absolute meerwaarde.

Informatiemanagement: Informatie-uitwisseling ten tijde van crisis (en in de voorbereiding)

Ook de COVID-19-crisis laat zien hoe belangrijk het is om het proces informatie-uitwisseling verder te verbinden met een permanent toestandsbeeld capaciteit in de zorgketen. Het is essentieel om de capaciteitsrisico's in de zorg tijdig te signaleren door een continu inzicht in de beschikbaarheid van acute zorg. De ketenpartners, betrokken bij de in- door- en uitstroom in de acute zorg, kunnen op basis van deze informatie afgestemd op elkaar handelen.
De aansluiting op het Regionaal Risicoprofiel en het Zorgrisicoprofiel helpt bij het tijdig herkennen van risico's en daarmee de inzet van de juiste interventies in de zorgketen.

Zorgrisicoprofiel

Belangrijk is dat de instellingen voor langdurige en acute zorg gezamenlijk zijn voorbereid om bij rampen en crises de noodzakelijke geneeskundige hulp te verlenen. Deze voorbereiding wordt versterkt door de introductie van het zorgrisicoprofiel. De DPG/GHOR vertaalt de dominante (boven)regionale risico's in het kader van geneeskundige hulpverlening naar scenario's/capaciteiten voor de gehele geneeskundige keten. Dit zorgrisicoprofiel geeft de DPG een stevige positie in de borging van het publieke belang van veiligheid, o.m. in het ROAZ. De expliciete deelname van de GHOR aan het ROAZ geeft de DPG een duidelijke titel om te acteren in dit publieke belang, mede in het licht van de door de NZA gesignaleerde hoge en toenemende druk op de acute zorgketen.
Een excellente informatiepositie van de GHOR/DPG samen met de zorgpartijen is een noodzakelijke voorwaarde voor het vervullen van deze voorbereidende taak. Hiermee wordt de GHOR en de bestuurlijke inbedding van de DPG-en in de veiligheidsregio's

en in het ROAZ aanzienlijk versterkt. Het zorgrisicoprofiel wordt zo actueel mogelijk gehouden en minimaal tweejaarlijks herzien. De verantwoordelijkheid voor de totstandkoming van dit zorgrisicoprofiel wordt uitgevoerd door de GHOR onder verantwoordelijkheid van de DPG. De DPG heeft de verantwoordelijkheid dit proces te bewaken, belemmeringen te signaleren en het bestuur van de veiligheidsregio hierover te adviseren (*Contourennota versterking crisisbeheersing en brandweerzorg, 2022*). Het Zorgrisicoprofiel geeft input voor planvorming en onderwijsprogramma's in en met de keten.

Doelenboom

Wat willen bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wat is het beoogde effect?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Regie op voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	Actuele schriftelijke afspraken met acute- en publieke zorgpartners.	Zorgpartners zijn voorbereid op geneeskundige hulpverlening in geval van rampen en crises
Advisering van andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Adviseert over crisisbeheersing (het optreden tijdens rampen en crises of (dreigende) verstoring van de zorg continuïteit)	Adviseren en bieden van ondersteuning aan partners in de zorgketen om hun zorg continuïteit te garanderen	Alle zorgorganisaties kunnen zorg verlenen onder alle omstandigheden, ook tijdens rampen en crises.
	Adviseert over risicobeheersing (het voorkomen van rampen en crises)	Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet)	Beperken gezondheidsschade voor inwoners van Gelderland-Midden
Het 24/7 in staat zijn om tijdens rampen en crises de geneeskundige hulpverlening te coördineren, aan te sturen en te regisseren.	24x7 paraatheid van kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie	- Crisisorganisatie die voldoet aan toetsingskader inspectie J&V - Werven en selecteren nieuwe crisisfunctionarissen - Beschikbaar hebben van gekwalificeerde crisisfunctionarissen - OTO-plan; uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid. - Materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) permanent op orde	Efficiënt en effectief optreden van de crisisorganisatie tijdens rampen en crises.
	Verbinden van de geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid tijdens crises of rampen.	- Informatiemanagement t.b.v. instellingen (m.b.v. GHOR 4all en LCMS (GZ)) - Informatie-uitwisseling in de zorgketen in het kader van rampenbestrijding en crisisbeheersing.	

In de voorbereiding op en tijdens rampen en crises is specifiek aandacht voor niet of verminderd zelfredzamen. Daar waar mogelijk wordt gebruikt gemaakt van de veerkracht van de bevolking.	Voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers als gevolg van crises, rampen en zware ongevallen.	- Inzetten Psychosociale Hulpverlening, Medische milieukunde, Infectieziekten, gezondheidsonderzoek indien nodig. - Onderwijs toepassen/ vakbekwaam houden van betrokken functionarissen. Procedures crisisorganisatie op orde brengen c.q. houden	Verminderd zelfredzamen worden zo goed mogelijk ondersteund tijdens rampen en crises. Er wordt tijdens een ramp en crises, daar waar mogelijk, een beroep gedaan op zelfredzame burgers t.b.v. de groep verminderd en niet zelfredzame burgers
Het doelmatig en doeltreffend inzetten van publieke gezondheidstaken	Ondersteunen van bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke)maatschappelijke onrust	Adviseren van bevoegd gezag en inzetten hulpverlening bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust.	- Burgers ontvangen de meeste adequate hulp. - Beperken gezondheidsschade

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	989	992	1.080	1.161	1.161	1.161	1.161
Materiele kosten	194	207	228	251	251	251	251
Kapitaallasten	24	30	39	40	40	40	40
Huisvestingskosten	40	42	49	49	49	49	49
Lasten	**1.247**	**1.272**	**1.396**	**1.501**	**1.501**	**1.501**	**1.501**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	516	535	586	649	649	649	649
Rijksbijdragen	1.177	1.075	1.186	1.254	1.254	1.254	1.254
Overige baten	50	54	50	50	50	50	50
Baten	**1.744**	**1.664**	**1.821**	**1.953**	**1.953**	**1.953**	**1.953**
Doorbelasting	-390	-392	-425	-452	-452	-452	-452
Resultaat voor bestemming	**107**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**107**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**107**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b. Programma Brandweerzorg

Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk operatie, risicobeheersing en meldkamer.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Operatie	33.012	32.290	34.898	36.750	36.750	36.750	36.750
Risicobeheersing	4.545	4.370	4.737	5.321	5.321	4.996	4.996
Meldkamer	1.022	1.104	1.347	1.470	1.470	1.470	1.470
Lasten	**38.578**	**37.764**	**40.981**	**43.540**	**43.540**	**43.215**	**43.215**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	41.619	42.257	45.570	50.157	50.948	51.199	51.775
Lokaal aanbod	18	0	366	298	298	298	298
Rijksbijdragen	5.641	5.493	5.709	5.835	5.835	5.835	5.835
Overige baten	1.317	995	1.265	1.222	1.222	1.222	1.222
Baten	**48.595**	**48.744**	**52.910**	**57.513**	**58.304**	**58.555**	**59.131**
Doorbelasting	-10.227	-11.280	-12.492	-14.187	-14.763	-15.339	-15.915
Resultaat voor bestemming	**-211**	**-299**	**-562**	**-215**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	414	299	562	215	0	0	0
Resultaat na bestemming	**203**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**203**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b.1 Pijler operatie

De pijler operatie gaat over repressieve brandweerzorg en heeft betrekking op het (voorbereiden op) het bestrijden van brand en verlenen van hulp bij ongevallen. Ook in 2024 is de opgave van de brandweer het toekomstbestendig houden van de brandweerorganisatie in een snel veranderende maatschappij en een slagvaardige organisatie met een sterk risicogerichte informatiepositie die anticipeert op maatschappelijke ontwikkelingen. Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen, klimaatverandering en de veilige energietransitie brengen nieuwe risico's én nieuwe mogelijkheden met zich mee.

Paraatheid brandweer in relatie tot beschikbaarheid vrijwilligers

In het kader van de inwerkingtreding van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is landelijk onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van het huidige stelsel van de vrijwillige brandweer. Rode draad hierbij was in hoeverre het nodig was om te komen tot taakdifferentiatie tussen beroeps en vrijwillig brandweerpersoneel. De resultaten van het laatste onderzoek zijn naar de Tweede Kamer gestuurd. In 2023 (en verder) zal nadere uitwerking worden gegeven aan de noodzakelijke maatregelen, maar deze zullen naar verwachting voor onze regio beperkt zijn. In essentie komt het erop neer dat de inzet van vrijwilligers ook écht vrijwillig is en dat geen sprake mag zijn van kazernering en piketting van vrijwilligers. Door verbeteringen in de techniek (precom-pager) is meer inzicht gekomen over de verwachte paraatheid per post. Dit inzicht kan de brandweerorganisatie gebruiken om de paraatheid over de regio ter verbeteren. Ook op het gebied van oefenen vindt steeds meer innovatie plaats, deels noodgedwongen om de geoefendheid tijdens de COVID-19 crisis op peil te kunnen houden of nog thuis is. De verwachting is dat deze innovatie het komende jaar verder door zet.

Goed werkgeverschap

Goed werkgeverschap bestaat uit heel veel onderwerpen. Om een vitaal duurzame brandweerorganisatie te kunnen zijn, is het van belang te zoeken naar een nieuwe, goede balans tussen mens en werk. Het nu en straks beschikbaar hebben van de juiste (hoeveelheid) mensen, met de juiste middelen, op de juiste plek. Het is belangrijk dat het werkklimaat binnen de brandweer sociaal veilig en gezond is. Daar zorgen we samen voor met allerlei activiteiten en voorzieningen. Deze zijn samengebracht onder één vlag: Ik, wij, samen de brandweer.

In-, door- en uitstroombeleid

In-, door- en uitstroombeleid past binnen het speerpunt paraatheid van vrijwilligheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. Gesignaleerd wordt dat de tijd dat een vrijwilliger verbonden is aan de organisatie korter wordt. Dit brengt paraatheidsrisico's met zich mee alsmede tekorten op het opleidingsbudget. Daarnaast is het zogenaamde 20-jarigenbeleid voor beroeps een belangrijke ontwikkeling: brandweermensen mogen niet langer dan 20 jaar hun bezwarende functie uitoefenen. De werkgever begeleidt hen naar een passende functie binnen deze 20 jaar. Dit geldt voor mensen die vanaf 2006 in dienst getreden zijn.

Doel is te komen tot vastgesteld beleid met betrekking tot instroom, doorstroom en uitstroom van repressief personeel (zowel vrijwillig als beroeps) met daarbij een implementatieplan. Het proces van werving en selectie valt hierbuiten.

Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen

Op het gebied van de vakbekwaamheid is de organisatie al enige tijd bezig met een verschuiving van aanbod naar vraag gestuurd oefenen. Dit geeft de verschillende brandweereenheden meer ruimte om te oefenen op basis van risico's in hun directe omgeving en op basis van ervaringen die zij zelf hebben opgedaan.

Dekkingsplan

In 2023 zal een nieuw dekkingsplan worden opgesteld en naar verwachting eind 2023 aan het bestuur ter vaststelling aangeboden worden. Het dekkingsplan wordt gebaseerd op een geactualiseerd risicoprofiel waarin de risico's van de vier kerntaken van de brandweer worden samengebracht: brandbestrijding, hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen. Ook wordt de nieuwe landelijke systematiek die uitgaat van gebiedsgerichte opkomsttijden in dit dekkingsplan, toegepast. Het veranderende risicobeeld en het dekkingsplan kunnen leiden tot een gewenste aanpassing van capaciteit, materiaal en materieel en vakbekwaamheid programma's met mogelijk financiële consequenties tot gevolg.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is een containerbegrip. Maatregelen voor verduurzaming kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op CO2-reductie (energieneutraal), goed werkgeverschap of circulariteit. Als het onderwerp duurzaamheid (in brede zin) op korte termijn niet structureel wordt opgepakt in de organisatie, bestaat de kans dat t.z.t. de inhaalslag te groot wordt. Dit vormt een financieel en operationeel risico.

Wagenpark personenvoertuigen in relatie tot duurzaamheid

In 2023 vindt binnen BGM een pilot plaats met elektrische voertuigen.
Het wagenpark van de brandweer bestaat momenteel voornamelijk uit dieselvoertuigen. De maatschappelijke aandacht voor duurzaamheid en de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van milieuzones leidt ertoe dat ook VGGM nadenkt over een transitie naar een meer duurzame oplossing voor haar personenvoertuigen. De ontwikkeling op het gebied van alternatief aangedreven personenauto's gaan snel. Het is te verwachten dat
op het moment van her-aanbesteding van het huidige wagenpark voldoende aanbod is aan emissie loze personenauto's. De prijs van emissieloze voertuigen ligt op dit moment echter een stuk hoger dan de prijs van met fossiele brandstof aangedreven voertuigen. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze prijzen op het moment dat het aanbod toeneemt zullen dalen, er is echter geen zekerheid op dat gebied. Op basis van het huidige budget en afschrijvingstermijnen is vervanging naar emissieloze personenwagens nog niet mogelijk. Op het moment van aanbesteden zullen we een nieuwe analyse maken en onderzoeken of het verlengen van de afschrijvingstermijnen een deel van de oplossing kan geven. Van hieruit zullen we een strategie moeten bepalen met concrete stappen die de organisatie gaat zetten.

Investeringsschema

Bij de regionalisering van de brandweer is een omvangrijk investeringsprogramma vastgesteld waarmee onder meer de structurele vervanging van voertuigen en materialen is geborgd (ca € 61 mln).

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2021-2024**	
Effectief optreden bij brand en andere incidenten	Personeel in staat stellen op een professionele en veilige manier te werken	• Landelijke agenda brandweerzorg, innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor welke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerkere en organisatie. Kernwaarden Brandweer Gelderland-Midden, verbinding, vertrouwen, vakmanschap en vitaliteit • Paraatheid brandweer in relatie beschikbaarheid vrijwilligers (aansluiting bij landelijk programmaplan vrijwilligheid) • In-doorstroom- en uitstroombeleid • Project Repressieve beroepsorganisatie Arnhem-Ede-Centrum • Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen • Innovatie in oefenen (interregionaal VR-programma) • Blijven investeren in het creëren van een veilig en gezond arbeidsklimaat voor repressieve medewerkers	Minder schade en slachtoffers bij brand en andere incidenten
	Verbeteren en vervangen van middelen en materieel nodig voor brandbestrijding en andere acute hulp	• Wagenpark in relatie tot duurzaamheid, onderzoeken mogelijkheid gefaseerd overgaan naar duurzaam wagenpark • Overgang van primaire bluswatervoorziening (reguliere drinkwatersysteem) naar alternatieve bluswatervoorziening in eigenbeheer (tankwagens). • Innoveren van informatie-uitwisseling in de veiligheidsketen (bijv. met behulp van geoinformatie, Live-OP, LCMS) • Innovatie op materieel en materiaal in te bedden in onze organisatie. Het gaat hier met name om landelijke ontwikkelingen die ook voor Brandweer Gelderland-Midden van meerwaarde zijn	

	Verbeteren van processen voor dagelijkse brandweerzorg en hulpverlening	• Uitruk op maat, waar gewenst doorvoeren van flexibelere repressieve organisatie met behoud van slagkracht • Kennisdeling (landelijk en regionaal) op basis van kenniscentrum, evaluaties en de resultaten van incidentgegevens • Structureel evalueren van brandweerinzetten, incidentgegevens en deze resultaten omzetten in betere werkwijzen • Toewerken naar operationele grenzen, als vervanger van vaste regiogrenzen • Actualisatie van het dekkingsplan in 2023, uitgaande van gebiedsgerichte opkomsttijden, in plaats van (nu nog) wettelijke verplichte objectgerichte opkomsttijden (project Rembrand)	
	Uitbreiden interregionale samenwerking	• Verder intensiveren samenwerking oost5 en landelijke/interregionale projectgroepen zoals informatievoorziening. • Bestendigen samenwerking Oost5 bij uitvoering duiktaak • Optimaliseren samenwerking en delen expertise natuurbrandbestrijding Oost5/landelijk • Brandbestrijding en hulpverlening effectiever en efficiënter maken door samenwerking met omringende regio's	
Duurzaam inzetbare medewerker, die goed is opgeleid en kennis en vaardigheden blijft ontwikkelen.	Aantoonbaar vakbekwaam	• Invoering Profchecks • Registratie: van kwantiteit naar kwaliteit	Groter veiligheidsgevoel Een betrokken brandweer organisatie
	Kwaliteit impuls oefenen op de post	• Opleiden ploeginstructeurs • Verder uitbouwen producten oefenen op maat • Team vakbekwaamheid maakt onderwijskundig onderbouwde producten • Gebruik maken van moderne inzichten (brein leren), middelen en technieken (Virtueel, augmented reality e.d.)	
	In balans brengen persoonlijk leren, teamleren en organisatieleren	• Van aanbod naar vraaggericht oefenen individueel en op postniveau • Meer risicogericht oefenen	
Duurzaam wagenpark	Terugbrengen van de uitlaatgas emissie	De markt actief volgen, aan de hand van nieuwe ontwikkelingen bijsturen, en indien mogelijk inzetten op emissiearme of emissie loze voertuigen.	Voorbeeldfunctie voor de energietransitie en behalen klimaatdoelstellingen.

Risico	Beheersmaatregel
Paraatheid brandweer onder druk als gevolg van afnemende beschikbaarheid vrijwilligers en gevolgen invoering WNRA. Een afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers leidt eveneens tot een grotere instroom van nieuwe vrijwilligers. Dit leidt tot hogere opleidingskosten.	Vanuit Brandweer Gelderland-Midden vroegtijdig inspelen op maatschappelijke verandering en landelijke ontwikkelingen van de arbeidsmarkt en het toepassen van een strategische personeelsplanning
Gevolgen 20-jarigenbeleid beroepsbrandweermensen repressieve dienst	Personeelsplanning afstemmen door in- doorstroom en uitstroombeleid. Landelijk is dit deels uitgesteld vanwege het onderzoek van de Universiteit Maastricht.
Vergrijzing samenleving en uitbreiding participatiemaatschappij waardoor minder zelfredzame mensen langer zelfstandig wonen	Landelijke gedragsbeïnvloeding risicogroepen, woningcorporaties, verzekeraars, zorgaanbieders e.d., versterken samenwerking met externe partijen en inzet van innovaties die bijdragen aan brandveiligheid
Verscherping milieuregels en invoering milieuzones voor diesel (brandweer)voertuigen met mogelijke versnelde afschrijving wagenpark met bijkomende extra financiële gevolgen	Vroegtijdig anticiperen vanuit investeringsschema en incorporeren in vervangingsschema wagenpark

Extra kosten door afkopen contracten waterleidingbedrijven en verwijderen brandkranen	Vroegtijdig voldoende financiële middelen reserveren. Op de lange termijn reductie kosten onderhoud en beheer brandkranen

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	22.421	21.585	22.794	24.366	24.366	24.366	24.366
Materiele kosten	6.760	5.639	7.077	7.356	7.356	7.356	7.356
Kapitaallasten	3.660	4.787	4.926	4.927	4.927	4.927	4.927
Huisvestingskosten	170	279	100	100	100	100	100
Lasten	**33.012**	**32.290**	**34.898**	**36.750**	**36.750**	**36.750**	**36.750**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	35.940	36.449	39.303	43.071	43.862	44.438	45.014
Lokaal aanbod	0	0	355	287	287	287	287
Rijksbijdragen	4.674	4.502	4.559	4.505	4.505	4.505	4.505
Overige baten	1.058	754	1.067	1.013	1.013	1.013	1.013
Baten	**41.672**	**41.706**	**45.284**	**48.876**	**49.667**	**50.243**	**50.819**
Doorbelasting	-8.701	-9.716	-10.881	-12.341	-12.917	-13.493	-14.069
Resultaat voor bestemming	**-41**	**-299**	**-494**	**-215**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	114	299	494	215	0	0	0
Resultaat na bestemming	**73**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**73**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b.2 Pijler Risicobeheersing

De activiteiten van risicobeheersing zijn gericht op een gezonde en veilige leefomgeving door de realisatie van: minder branden, minder slachtoffers en minder schade.

Omgevingswet

De volledige implementatie van de Omgevingswet kent een doorlooptijd tot 2029. De Omgevingswet brengt ook nieuwe taken en rollen, vaardigheden en deskundigheid van de veiligheidsregio met zich mee. Effecten daarvan kunnen zich vertalen in benodigde capaciteit en een aangepast niveau van adviseurs, afgestemd op de nieuwe uitdagingen

Impact Omgevingswet en visie risicogerichtheid

De impact omgevingswet en visie risicogerichtheid past binnen het speerpunt risicogerichtheid uit het beleidsplan brandweer 2020-2023. De Omgevingswet beoogt een veilige en gezonde fysieke leefomgeving te bereiken en in stand te houden. Na de decentralisaties in het sociaal domein bereiden gemeenten zich voor op deze decentralisatie binnen het fysieke domein. Door deze wetswijziging en de door de Raad van directeuren Veiligheidsregio's, Raad van Regionaal Brandweercommandanten en Raad van directeuren Publieke Gezondheid vastgestelde visie 'De beweging van risicobeheersing naar risicogerichtheid in 2020: Samen zorgen voor échte coproductie!', veranderen de advies- en toezichtrol op het gebied van een gezonde en (brand)veilige leefomgeving. Het heeft de voorkeur om in vroegtijdig stadium aan tafel te zitten zodat de brede scope van veiligheids- en gezondheidsaspecten meegenomen kunnen worden in omgevingsvisies, -plannen en de verdere uitwerking hiervan in de fysieke leefomgeving. In het licht van preventie en het verkleinen van sociaaleconomische gezondheidsverschillen is de leefomgeving immers een belangrijke "knop" waaraan gedraaid kan worden. Daarnaast wordt steeds meer van de brandweer gevraagd om flexibel in te spelen op de maatschappelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld ondermijning en illegaliteit. Om ook in de toekomst toegevoegde waarde te hebben investeert de brandweer in de vaardigheden en kennis van medewerkers. De specialist die op afstand plannen en vergunningen beoordeelt, ontwikkelt zich tot een adviseur die zijn rol en inbreng afstemt op de fase in het proces en de betrokken (maatschappelijke) partners. Meer "risicogericht werken" betekent ook voorbereid zijn op complexere vraagstukken (zoals de energietransitie). Naast inhoudelijke expertise vraagt dit communicatieve vaardigheden, overtuigingskracht en samenwerking in netwerken. Ook wordt aangesloten op een ander digitaalstelsel en informatiehuizen. Middels een (reorganisatie-) programma speelt de brandweer in op de bovengenoemde ontwikkelingen. In 2021 heeft het AB van VGGM goedkeuring gegeven om dit programma tot uitvoering te brengen. In 2023 eindigt dit programma: de reorganisatie van de afdeling Risicobeheersing is dan afgerond, maar de doorontwikkeling en implementatie gaan door.

Onze omgeving en die van onze partners verandert. Om die reden willen wij een andere rol innemen binnen ons netwerk. Deze verandering leidt tot een andere kijk naar de omgeving en een andere kijk naar onze afdeling door onze partners. Onze langetermijnvisie is om door onze omgeving gezien te worden als expertisecentrum. Het expertisecentrum vervult de behoefte van onze omgeving aan betrouwbare informatie over brand- en omgevingsveiligheid. Zowel van de publieke als private partijen. Als expertisecentrum hebben wij een sterke informatiepositie en komen onderzoek, innovatie, samenwerking (tussen private en publieke partijen), onderwijs, voorlichting en evaluatie van incidenten bij elkaar.

Veilige Energietransitie (VET)

De ontwikkelingen op het gebied van de (veilige) energietransitie gaan snel. Het is een uitdaging om snel en adequaat in te kunnen spelen op alle veranderingen. Binnen de brandweer is een regiegroep ingesteld die de (landelijke) ontwikkelingen monitort en informatie binnen de brandweer verspreid. In het netwerk met gemeenten worden pragmatisch oplossingen onderzocht zodat hier meer (risico)gericht op geadviseerd kan gaan worden.

Gebiedsgerichte aanpak Natuurbrand-beheersing

Het afronden van het project Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing was op eind 2022 gesteld. Vanwege de gevoelde urgentie om onder invloed van de klimaatverandering meer werk te maken van natuurbrandbeheersing in Gelderland, krijgt het project in plaats daarvan een financiële impuls vanuit gemeenten en de provincie Gelderland. En daarmee ook een verbreding naar héél Gelderland. Op basis van de bestuurlijke verantwoordelijkheden worden nu twee sporen gevolgd. Spoor 1 voorziet in de veiligheid in relatie tot het natuurbrandrisico van kwetsbare objecten en voorzieningen in de natuurgebieden in Gelderland.

Dit spoor valt onder verantwoordelijkheid van de betreffende gemeenten. Spoor 2 voorziet in de uitwerking van een natuurbrandpreventieplan voor de (vitale) infrastructuur en de natuur(inrichting) van de natuurgebieden onder verantwoordelijkheid van de Provincie. Dit betekent dat we als VGGM de komende jaren flink zullen investeren in natuurbrandbeheersing de komende jaren. De bestuurlijke besluitvorming over de prioritering c.q. de looptijd van het project gaat voorjaar 2023 plaatsvinden.

Brandveilig Leven

Brandweer Nederland heeft in 2016 op basis van nieuwe visies en onderzoeken vier speerpunten benoemd voor de toekomst. Zo worden risicogroepen gestructureerd geanalyseerd, wordt op Brandveilig Leven gestuurd door beïnvloeders, worden innovaties gestimuleerd en wordt geïnvesteerd in de kennis en kwaliteit van het eigen personeel. Daaraan is de laatste jaren de inzet op gedragsverandering toegevoegd.

Deze speerpunten staan de komende jaren centraal en worden uitgewerkt in concrete acties. Vanuit deelnemende gemeenten is aangegeven dat de risicogroep ouderen bijzondere aandacht verdiend. De herijking gaat ervan uit dat de brandweer een goede informatiepositie heeft, maar andere partijen de grootste invloed hebben, zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningcorporaties, cliëntenraden en media. Zij worden daarom nadrukkelijk betrokken. Dit vergt een andere benadering dan zelf voorlichting geven. Daarnaast is één van de speerpunten dat gedragsbeïnvloeding alleen onvoldoende is en ook ingezet wordt op innovaties die bijdragen aan brandveiligheid.

In 2021 is een actieplan Brandveilig Leven opgesteld. De basis hiervoor is de (in 2014 bestuurlijk vastgestelde) Visie Brandveilig Leven. Het programmaplan plaatst deze visie in de huidige tijd en schetst daarvoor drie ambitiescenario's. Begin 2022 is de ambitie bepaald: brons – zilver – goud. In afwachting van bestuurlijke afstemming hierover, is voorlopig de keuze gemaakt voor Brons+. Dit betekent dat wij enerzijds eigen (vrijwillige) brandweermedewerkers willen inzetten om het gedachtengoed van Brandveilig Leven te verspreiden en anderzijds andere partijen zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningcorporaties en sociale media hierbij beter willen betrekken.

Omgevingsveiligheid

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet (per 1 januari 2024) wordt het bestuur van de veiligheidsregio de wettelijke adviseur ten aanzien van milieubelastende activiteiten. Dit gaat verder dan alleen advisering op externe veiligheid; het betreft ook de brandveiligheid. Het gaat daarbij om bedrijven met veel gevaarlijke of ontplofbare stoffen of grote hoeveelheden vuurwerk (BEVI). Dit betreft circa 85 hoog risico-objecten die in het reguliere adviestraject meegenomen gaan worden. Eind 2022 is een adviesrapport opgeleverd met een voorstel hoe we, samen met de andere veiligheidsregio's in Gelderland en Overijssel, de samenwerking verder kunnen verdiepen en verbreden. In 2023 pakken we de aanbevelingen uit het rapport op.
De activiteiten ten aanzien van de BEVI-instellingen is afhankelijk van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor de invoering van de omgevingswet zijn middelen in het gemeentefonds beschikbaar gekomen (gemeentecirculaire september 2022). Op basis hiervan heeft VGGM haar aanloop- en implementatiekosten voor 2024 en 2025 in de begroting opgenomen (€ 325.000 per jaar). Voor de structurele inzet zullen nadere afspraken gemaakt worden.

Meldingsplicht Wonen met zorg

Mede door demografische ontwikkelingen zijn afgelopen jaren diverse wooncomplexen gerealiseerd voor mensen die zorg nodig hebben. Deze complexen hebben een verhoogd veiligheidsrisico, mede omdat bewoners in geval van een incident veelal niet zelfstandig het complex kunnen verlaten.

Door de geplande invoering van de Omgevingswet wordt ook de AMvB Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL) van kracht. In dit besluit wordt in hoofdstuk 6 art 6.7. Lid 1, aangegeven dat voor een woonfunctie voor zorg een gebruiksmelding nodig is. Deze werkzaamheden houden in dat voor deze adressen een gebruiksmelding gerealiseerd gaat worden. Vervolgens dienen deze adressen opgenomen te worden in het toezicht programma. Aangezien het hier om een doelgroep gaat die als kwetsbaar te bestempelen is zal hier jaarlijks toezicht op van toepassing zijn.

In 2022 is nader worden uitgewerkt om hoeveel objecten het in Gelderland-Midden gaat. In de 2^{e} helft van 2023 zal een kwartiermaker wonen met zorg de voorbereidingen treffen om de meldingen vanaf 2024 af te kunnen handelen. Het afhandelen van de meldingen heeft in eerste instantie een incidenteel karakter (de eerste toestroom van meldingen) en vervolgens een structureel karakter (meldingen van nieuwe wonen met zorg gebouwen en het toezicht op alle bestaande gebouwen wonen met zorg).

De komst van de meldingsplicht wonen met zorg is afhankelijk van de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor de invoering van de omgevingswet zijn middelen in het gemeentefonds beschikbaar gekomen (gemeentecirculaire september 2022). Op basis hiervan heeft VGGM haar aanloop- en implementatiekosten voor 2024 in de begroting opgenomen. Voor de structurele inzet zullen nadere afspraken gemaakt worden.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestatie 2021-2024**	
(Brand)veilige samenleving door minder slachtoffers, minder branden en minder schade	Bewustzijn creëren over (brand)veiligheid bij burgers, bedrijven en (zorg)instellingen.	• Via regionale plannen (meerjarenbeleidsplan risicobeheersing en beleidsplan brandweer) en gemeentelijke plannen (zoals integraal veiligheidsplan, omgevingsplan, handhavingsuitvoeringsplan) brand- en omgevingsveiligheid onderdeel uit laten maken van de gemeentelijke plancyclus. • Samenwerking met betrokken gemeenten en woningcoöperaties continueren en uitbreiden, zowel voor domeinen wonen, onderwijs en zorg. • Samenwerking met gemeenten, provincie Gelderland en de beide andere Gelderse veiligheidsregio's uitbreiden op het thema gebiedsgerichte aanpak natuurbrand-beheersing. • Voorlichting na een woningbrand. Dit gebeurt fysiek in de wijk of via social media (vanwege beter bereik). • Vanwege de invoering van de wettelijke rookmelderplicht voor bestaande woningen (1 juli 2022) op basis van representatief onderzoek de rookmelderdichtheid in onze regio bepalen. • Samen met gemeenten en GGD het bewustzijn van de gevaren van koolmonoxidevergiftiging vergroten.	Een grotere (brand) veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in de samenleving.
	Bijdragen aan (brand)veiligheid van bedrijven en hun omgeving	• Advisering op vergunningaanvragen bouwen, milieu en op ruimtelijke initiatieven. • (Thematisch) Toezicht brandveilig gebruik • Risico Analyse Monitor, gericht op bouwkundige en organisatorische zaken en omgevingseffecten, maar ook Geen Nood Bij Brand! (zorginstellingen en brandveiligheid) en Keurmerk Veilig Ondernemen. • Inspelen op de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen; onder meer door testen technische aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet respectievelijk het aanbieden van standaardadviezen voor risicoklasse 1 (Wet Kwaliteitsborging Bouwen) En ons voorbereiden op de komst van de meldingsplicht voor wonen met zorg.	
	Samenwerking met omgevingsdiensten continueren	• Optimale samenwerking zoeken vanuit de eigen kaders én in de dagelijkse praktijk door zo veel mogelijk met elkaars uitvoeringsprogramma's te verbinden.	
	In beeld hebben van de brandrisico's in een brandrisicoprofiel	• Oplevering van de werkwijze brandrisicoprofiel, die vervolgens de basis biedt voor het opstellen van brandrisicoprofiel.	
Omgevingsrechtproof maken van organisatie	Een toekomstbestendige brandweerorganisatie, die meebeweegt met de maatschappelijke ontwikkelingen en optimaal kan inspelen op de vragen die spelen	• Bewegen van regel- naar risicogericht werken zodat we door differentiatie van risico's en vanuit onze specifieke deskundigheid ons kunnen richten op het bevorderen van de fysieke veiligheid bij (vooral) complexe risico's in de samenleving. • Proactief bijdragen aan een integrale en samenhangende benadering van risico's door het bevoegd gezag; met als resultaat een veiliger en gezonder fysieke leefomgeving. Concreet	Een gezonde en vellige leefomgeving

		door advisering op ruimtelijke initiatieven, op transport (weg, spoor buisleidingen), omgevingsvisies, -plannen en -programma' s. Daar waar nodig of wenselijk adviseren we integraal met GGD en GHOR.	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	4.308	4.155	4.438	4.996	4.996	4.671	4.671
Materiele kosten	237	213	260	286	286	286	286
Kapitaallasten	1	2	2	2	2	2	2
Huisvestingskosten	0	0	37	37	37	37	37
Lasten	**4.545**	**4.370**	**4.737**	**5.321**	**5.321**	**4.996**	**4.996**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Gemeentelijke bijdrage	5.679	5.807	6.266	7.086	7.086	6.761	6.761
Lokaal aanbod	18	0	11	11	11	11	11
Rijksbijdragen	6	0	0	0	0	0	0
Overige baten	78	0	46	46	46	46	46
Baten	**5.780**	**5.807**	**6.323**	**7.143**	**7.143**	**6.818**	**6.818**
Doorbelasting	-1.405	-1.437	-1.587	-1.822	-1.822	-1.822	-1.822
Resultaat voor bestemming	**-170**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	300	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**130**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**130**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2b.3 Pijler meldkamer

De meldkamerfunctie past binnen het speerpunt Meldkamer Oost-Nederland uit het beleidsplan brandweer 2020-2023.

De activiteiten met betrekking tot de meldkamer hebben betrekking op het ontvangen van noodmeldingen van burgers of professionals en het alarmeren van eenheden in de regio.

Landelijke meldkamersamenwerking Apeldoorn

De meldkamer activiteiten worden gezamenlijk met de Veiligheidsregio's Gelderland Zuid, Noord en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente uitgevoerd vanuit de nieuw te realiseren meldkamer Oost-Nederland in Apeldoorn. De nieuwe meldkamer is per 21 maart 2023 operationeel.

De brandweerfunctie binnen de meldkamer in Apeldoorn wordt vanaf 21 maart 2023 uitgevoerd door Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland. Samenwerkingsafspraken tussen de 5 veiligheidsregio's zijn gemaakt om te zorgen dat de brandweerfunctie voor het hele gebied uniform wordt uitgevoerd. Veiligheidsregio Noord en Oost-Gelderland verrekent de kosten voor de meldkamerfunctie brandweer met de andere Veiligheidsregio's op basis van inwoneraantal. De begrote kosten voor VGGM passen binnen het bestaande financieel kader.

Communicatiesysteem

Landelijk beheert de politie in opdracht van het Ministerie van Justitie en Veiligheid het systeem C2000 voor de communicatie binnen de veiligheidsketen. VGGM is zelf verantwoordelijk voor de aanschaf en het onderhoud van de portofoons, mobilofoons en alarmontvangers in gebruik binnen de brandweer.

Er komt een nieuw communicatiesysteem met als werktitel NOOVA (Nationale Openbare Orde en Veiligheidsarchitectuur). Naast spraak zijn dan ook data opties mogelijk, zoals beeld en sensoren. Het Ministerie werkt aan een programmaplan dat momenteel voorligt bij het Programma Overleg Informatievoorziening (POI).

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Personeelskosten	875	238	344	231	231	231	231
Materiele kosten	129	857	993	1.232	1.232	1.232	1.232
Kapitaallasten	7	7	7	7	7	7	7
Huisvestingskosten	11	1	3	0	0	0	0
Lasten	**1.022**	**1.104**	**1.347**	**1.470**	**1.470**	**1.470**	**1.470**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer							
Rijksbijdragen	962	990	1.151	1.331	1.331	1.331	1.331
Overige baten	181	241	152	163	163	163	163
Baten	**1.143**	**1.231**	**1.303**	**1.494**	**1.494**	**1.494**	**1.494**
Doorbelasting	-121	-127	-24	-24	-24	-24	-24
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**-68**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	68	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c. Programma GGD

Het programma GGD bevat de activiteiten gericht op de gezondheid beschermde en gezondheid bevorderende maatregelen voor de bevolking of specifieke groepen daaruit, waaronder het voorkomen en het vroegtijdig opsporen van ziekten. Het programma valt uiteen in 3 pijlers, namelijk algemene gezondheidszorg, jeugdgezondheidszorg en monitoring & onderzoek.

Het ministerie van VWS heeft vier landelijke ambities opgesteld, deze zijn regionaal vertaald in de herijking van de visie op PG Gelderland-Midden. GGD Gelderland-Midden heeft op basis van deze ambities en de ontwikkelingen die zij ziet in haar vakgebied een viertal speerpunten opgesteld voor de komende jaren.

- Gezond opgroeien en een Kansrijke Start
- Gezondheidsbevordering borgen en investeren in impactvolle preventie
- Het verminderen van de kans op én de gevolgen van infectieziektenuitbraken
- Bijdragen aan een gezonde fysieke en sociale leefomgeving

De speerpunten worden opgepakt door de afdelingen Jeugdgezondheidzorg en Algemene gezondheidzorg.

Coronabestrijding

In Nederland hebben de 25 GGD-en een cruciale rol in de bestrijding van COVID-19 met testen, traceren en vaccineren. In opdracht van het Ministerie van VWS worden deze activiteiten in 2023 afgebouwd. Mogelijk volgen in 2024 nog afbouwkosten, welke in rekening zullen worden gebracht bij het Ministerie van VWS.

Bekostigingsonderzoek

De bestuurders van VGGM hebben aangegeven dat zij een brede discussie willen voeren over de scope van activiteiten ten laste van de gemeentelijke budgetten. Bijvoorbeeld door gezamenlijk het huishoudboekje van VGGM door te lichten aan de hand van een toetsing aan het wettelijk kader en een vergelijk te maken met andere organisaties.

In 2022 is een extern bekostigingsonderzoek uitgevoerd door de GGD-activiteiten van VGGM met bijbehorende formatie, lasten en gemeentelijke bijdrage te vergelijken met een aantal referentie GGD-en. De onderzoekers constateren dat de GGD Gelderland Midden in vergelijking met andere GGD-en een breed dienstenpakket heeft met lage kosten voor deze dienstverlening. Dit maakt onze dienstverlening kwetsbaar bij ontwikkelingen. De uitkomsten van het bekostigingsonderzoek worden in 2023 vertaald naar benodigde acties in samenspraak met het bestuur. Bestuurlijke keuzes hierop zijn van invloed op de uitvoeringstaken van de GGD.

Functiewaardering verpleegkundigen en artsen

In 2021 heeft een functiewaarderingstraject plaatsgevonden voor verpleegkundigen en een groot deel van de artsen van de GGD. De financiële consequenties van deze functiewaarderingen zijn voor 2022 begroot op €479.000 oplopend naar €999.000 in 2025. VGGM heeft de consequenties voor 2024 en verder in de begroting verwerkt.

Nota volksgezondheid en regiovisie

Aan de hand van de VTV en input van o.a. VNG, diverse ministeries, gemeenten en GGD-en stelt de minister van VWS een landelijke nota volksgezondheid vast. Deze bevat landelijke prioriteiten op het gebied van PG. De landelijke nota heeft een doorlooptijd van 2020 – 2023. De landelijke prioriteiten bieden gemeenten aanknopingspunten voor lokaal beleid.

In de nota worden vier vraagstukken geprioriteerd:

1. Gezondheid in de fysieke en sociale omgeving
2. Gezondheidspotentieel benutten
3. Druk op het dagelijks leven bij jeugd en volwassenen
4. Vitaal ouder worden

In Gelderland- Midden kiezen de gemeenten voor een overkoepelende visie als regio op publieke gezondheid en om samen op te trekken. De regiovisie op publieke gezondheid vertaalt de vier vraagstukken die in de landelijke nota volksgezondheid zijn benoemd vanuit de verschillende beleidsdomeinen, zowel met collectieve, selectieve, geïndiceerde als zorg gerelateerde preventie. Met het uiteindelijk doel dat inwoners van Gelderland-Midden gezond en gelukkig zijn. Kortom: de visie op publieke gezondheidszorg in Gelderland-Midden is een gedachtegoed dat een hele stevige basis legt voor het werk aan de opgaven waar gemeenten voor staan.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (deskundig) personeel	Ambities bijstellen: - Naast wettelijke taken en coronabestrijding is beperkte ruimte voor nieuwe taken - Inzetten op binden en boeien van tijdelijke medewerkers - Wettelijke taken uitvoeren maar geen nieuwe taken uitvoeren

	- Duurzame inzet bevorderen - Max. inzetten in opleiden medewerkers - Herwaardering van functies
Implementatie nieuwe registratie- en archiefsystemen (organisatiebreed)	Tijdelijke medewerkers inhuren voor ondersteuning bij werkzaamheden tijdens implementatie
Uitval ICT-voorzieningen	Noodplan met laptops Overstappen op 2e server
Dalende incidentie en op middellange termijn mogelijk onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel (m.n. artsen)	Visie op toekomstbestendige organisatie van TBC opstellen i.s.m. GGD-en binnen Regionaal Expertisecentrum Noord Oost.
Ketenpartners komen afspraken niet na op het gebied van voorbereid zijn op rampen en crises	- OTO-afspraken ketenpartners - Zorgcontinuïteit bij ketenpartners georganiseerd - Evaluatie convenanten en werkafspraken met ketenpartners
Een aantal structurele taken van de OGGZ zijn gefinancierd door subsidies, offertes en jaarlijkse opdrachten van gemeenten	Goede afspraken met gemeenten over monitoring gedurende looptijd en tijdig bericht van continueren en/ of opzeggen
Evenementadviezen worden niet overgenomen/opgevolgd	Middels een goede relatie met vergunningverlener, gemeenten overtuigen van toepassen advies t.b.v. vergunningverlening.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Jeugdgezondheidszorg	17.481	18.227	20.200	23.041	21.453	21.453	21.453
Algemene gezondheidszorg	8.419	8.194	8.638	9.649	9.247	9.247	9.247
Monitoring en Advies	2.107	2.078	2.326	2.639	2.498	2.498	2.498
Lasten	**28.007**	**28.498**	**31.165**	**35.329**	**33.197**	**33.197**	**33.197**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	19.673	21.800	23.263	27.882	26.173	26.597	27.021
Lokaal aanbod	7.019	6.717	7.991	7.531	7.531	7.531	7.531
Rijksbijdragen	117	163	548	563	563	563	563
Overige baten	5.966	5.513	5.968	6.880	6.880	6.880	6.880
Baten	**32.774**	**34.193**	**37.771**	**42.856**	**41.147**	**41.571**	**41.995**
Doorbelasting	-5.026	-5.720	-6.631	-7.551	-7.975	-8.399	-8.823
Resultaat voor bestemming	**-260**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**
Mutatie reserves	497	25	25	25	25	25	25
Resultaat na bestemming	**237**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**237**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c.1 Pijler algemene gezondheidszorg

De activiteiten behorend tot de algemene gezondheidszorg dragen bij aan de opzet, uitvoering en afstemming van preventieprogramma's met inbegrip van gezondheidsbevordering, preventieve maatregelen op het gebied van infectieziekte bestrijding en houden van toezicht op specifieke doelgroepen.

Versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid

Voor de coronapandemie hadden wij als GGD vooral te maken met incidenten rond opgeschaalde publieke gezondheidszorg die wij konden opvangen. De huidige tijd waarin diverse sociaal-maatschappelijke crises, elkaar in rap tempo opvolgen, vragen van de GGD een stap naar voren op het gebied van crisisbeheersing en het duurzaam organiseren van opgeschaalde publieke gezondheid processen. De crisisstructuur binnen de GGD is onvoldoende robuust.

De minister van VWS heeft in april 2022 de beleidsagenda pandemische paraatheid aangeboden aan de Kamer. Hierbij meldt de minister van VWS dat het versterken van de basis van infectieziekte-bestrijding op GGD-niveau noodzakelijk is. Vooruitlopend op de structurele versterking is door GGD GHOR Nederland samen met de 25 GGD'en een plan van aanpak opgesteld voor de korte termijn (2023-2024). Voor de uitvoering van dit plan is voor 2023 en 2024 jaarlijks een budget van ruim € 37 mln. euro vanuit VWS beschikbaar voor 25 GGD'en. Het doel daarvan is om GGD'en een belangrijke stap kunnen laten zetten om de basis van de infectieziektebestrijding op orde te brengen. In 2023 wordt meer bekend over de benodigde structurele investeringen vanaf 2025 om de infectieziekte-bestrijding te versterken en om op termijn de paraatheid van GGD'en voor volgende pandemieën te vergroten.

Vanuit de werkzaamheden voor coronabestrijding is de GGD goed zichtbaar op infectiepreventie, gezondheidsbevordering en (fijnmazig) vaccineren. De wens is om deze werkzaamheden te continueren om o.a. de vaccinatiegraad in ons werkgebied te verhogen en gezondheidswinst te vergroten. Deze werkzaamheden zijn tot nu toe bekostigd uit landelijke gelden voor coronabestrijding. De opdracht vanuit VWS voor coronabestrijding (inclusief landelijke gelden) loopt formeel tot 1 juli 2023. Hoe het vervolg eruitziet, is op dit moment nog niet bekend.

Op 4 juli 2022 heeft de staatssecretaris van VWS het voornemen om een vaccinatievoorziening voor volwassenen bij de GGD'en te organiseren aan de Kamer verzonden. Met deze vaccinatievoorziening voor volwassenen wordt een belangrijke stap gezet richting een toekomstbestendig en wendbaar vaccinatiestelsel. Voordat dit voornemen definitief vorm krijgt, worden eerst de uitvoeringstechnische, juridische en financiële aspecten zorgvuldig uitgewerkt. Als onderdeel van deze uitwerking is het RIVM gevraagd een uitvoeringstoets te doen. Naar verwachting wordt de uitvoeringstoets in het tweede kwartaal 2023 afgerond. Mede op basis van de uitvoeringstoets vindt definitieve besluitvorming plaats over de vaccinatievoorziening voor volwassenen bij GGD'en.

Seksuele gezondheid

De werkzaamheden op het gebied van seksuele gezondheid worden bijna geheel vergoed door het ministerie van VWS. De subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheid (ASG-regeling) valt onder de landelijke subsidieregeling Publieke Gezondheid. Een wetswijziging is in 2023 in voorbereiding waarmee onder meer de taken van de aanvullende seksuele gezondheidszorg binnen de Wet publieke gezondheid geborgd worden. En het RIVM een wettelijke taak krijgt om de landelijke regie te voeren over de uitvoering van de ASG. Het doel is om de uitvoering van deze zorg te continueren.

De vijfjarige landelijke pilot waarin het preventief gebruik van PrEP wordt vergoed voor de hoog risicogroep loopt medio 2024 af. PrEP staat voor Pre Expositie Profylaxe, het zijn hiv-remmers. De pilot is tot nu toe succesvol en veel GGD'en werken met een wachtlijst omdat geen plek meer is voor nieuwedeelnemers uit de doelgroep. De minister van VWS liet eerder weten dat geen financiële middelen beschikbaar zijn om het aantal deelnemers te verhogen. Op dit moment is nog onbekend of en hoe de PrEP-zorg bestendigd wordt na afloop van de landelijke pilot en wie daarin welke rol heeft.

Milieu en Gezondheid

De leefomgeving waarin mensen wonen, werken en recreëren heeft invloed op hun gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die als prettig wordt ervaren, die uitnodigt tot gezond gedrag en waar de druk op de gezondheid zo laag mogelijk is. Vanuit de 'health in all policies gedachte' maakt gezondheid structureel onderdeel uit van alle gemeentelijke beleidskeuzes. De dienstverlening van het adviseren over het verkleinen van gezondheidsrisico wordt uitgebreid met één fte om te blijven voldoen aan de minimale wettelijk norm.

Gezonde leefomgeving en preventie

Grote maatschappelijke opgaven als woningbouw, klimaatadaptatie, duurzame mobiliteit en energietransitie leiden tot beleidskeuzes die gezondheidswinst kunnen opleveren. Het bevorderen van de gezondheid via de (inrichting van de) leefomgeving biedt veel kansen. Wij hechten vanuit de GGD veel belang aan de verbinding tussen het fysieke, sociale en zorgdomein. Vanuit de 'health in all policies gedachte' maken we ons er hard voor dat gezondheid structureel onderdeel uitmaakt van gemeentelijke beleidskeuzes. Binnen VGGM adviseren wij domein overstijgend naar gemeenten, zodat zij een integrale

afweging kunnen maken waarbij gezondheid een vast onderdeel is van de belangenafweging in het ruimtelijk beleid.

Voor het bieden van ondersteuning aan gemeenten als 'adviseur publieke gezondheid' hebben wij in 2023 incidentele middelen gebruikt. Deze ondersteuning willen we structureel kunnen aanbieden in de vorm van de adviseur publieke gezondheid. Deze is een vast aanspreekpunt voor gemeenten en kan hen integraal ondersteunen bij en adviseren over (lokale) gezondheidsvraagstukken.

De GGD staat voor het bevorderen van gezond gedrag en kansengelijkheid om gezondheidsachterstanden waar mogelijk te verkleinen. Echter zijn geen structurele gelden beschikbaar voor preventie en gezondheidsbevordering. Minimale activiteiten die de GGD uitvoert op dit gebied zijn gefinancierd met landelijke projectgelden, bijvoorbeeld rond Gezonde School en Rookvrije Generatie. De GGD heeft veel relevante (gezondheids)data beschikbaar voor gemeenten. Momenteel zijn wij in beperkte mate in staat om deze data te ordenen tot bruikbare informatieproducten op wijk- of gemeenteniveau. Samen met gemeenten verkennen wij in 2023 een gezamenlijk beeld van gezondheidsbevordering en preventie en hoe wij deze opdracht willen invullen in de regio op korte termijn (2024) en lange termijn (vanaf 2025).

Integraal zorg akkoord

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en een groot aantal partijen in de zorg. Landelijk zijn middelen beschikbaar om de afspraak in het akkoord uit te voeren. In 2023 zullen de gemeenten samen met de GGD voor Gelderland Midden afspraken maken over de gezamenlijke ambitie voorkomend uit IZA.

Gezond en Actief Leven Akkoord

Het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040: weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis. Met dit akkoord kunt u als gemeente een samenhangende lokale aanpak ontwikkelen voor gezondheid, sport en bewegen én sociale basis.
Landelijk zijn middelen beschikbaar om de afspraak in het akkoord uit te voeren. In 2023 zullen de gemeenten samen met de GGD voor Gelderland Midden afspraken maken over de gezamenlijke ambitie voorkomend uit GALA.

OGGZ

Sinds de decentralisaties zijn gemeenten verantwoordelijk voor passende zorg en ondersteuning van haar inwoners. In de praktijk zien we dat complexe casuïstiek vraagt om een integrale, casusgerichte (keten)benadering en zowel zorg- als veiligheidsaspecten bevat. Onderstaande ontwikkelingen raken de taak en positie van het team OGGZ.

De afspraken over de uitvoering van de Wet verplichte ggz (WvGGZ) lopen eind 2023 af. Wij zijn in gesprek met gemeenten over het continueren van taken rond verward c.q. onbegrepen gedrag voor 2024 en verder. Landelijk is in 2021 en 2022 een evaluatie uitgevoerd naar de Wet verplichte GGZ, begin 2023 zal de minister voor Langdurige Zorg met een beleidsreactie komen over de uitvoering van de wet. Consequenties hiervan zijn nog niet bekend. Ook zijn wij in afwachting van het wetsvoorstel Wet aanpak meervoudige problematiek sociaal domein (Wams) waarin de wettelijke basis is vastgesteld voor de verwerking van persoonsgegevens door de meldpunten voor niet acute zorg bij gemeenten.

In 2022 is de doordecentralisatie gestart van Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang. Alle gemeenten ontvangen naar waarschijnlijkheid per 2024 de middelen voor Beschermd Wonen op basis van een objectief verdeelmodel. Om zo de verplichte regionale samenwerking voor Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang te realiseren, gericht op een regionaal vangnet van passende voorzieningen voor deze kwetsbare inwoners. In 2026 wordt landelijk geëvalueerd of deze doordecentralisatie ook gebeurt voor Maatschappelijke Opvang. Dit leidt mogelijk tot verschuivingen in verantwoordelijkheden en financiering van centrumgemeenten naar regiogemeenten. Consequenties voor (regionale) visie, capaciteit, werkprocessen en rollen van o.a. VGGM voor 2024 e.v. zijn nog niet bekend.

Forensische Geneeskunde

De 5 GGD'en in politieregio Oost-Nederland werken aan een toekomstbestendige bovenregionale organisatie van forensische geneeskunde in Gelderland en Overijssel per 1 januari 2024. De continuïteit van de dienstverlening staat momenteel onder druk. Met de bovenregionale organisatie van forensische geneeskunde beogen wij de werkdruk van de forensisch artsen te verminderen en te investeren in de kwaliteit. Bovendien is een landelijk onafhankelijk kostenonderzoek uitgevoerd naar de kostenberekening van forensische geneeskunde. De resultaten van het kostenonderzoek worden besproken met de betrokken ministeries. Doelstelling is om landelijk uniforme tarieven te hanteren voor de taken lijkschouw en forensisch medisch onderzoek voor gemeenten en politie. Financiële consequenties zijn nu nog niet duidelijk.

De aanbestedingsprocedure voor de medische arrestantenzorg (MAZ) is door de politie opgeschort tot na de zomer 2023. VGGM blijft vooralsnog de MAZ uitvoeren voor de politie, onbekend is wat na de zomer 2023 gebeurt met deze dienstverlening.

Sturing Zorg & Veiligheid

In 2022 is de nieuwe bestuurlijke structuur Zorg & Veiligheid ingevoerd. Het COVID-19 overleg voor de doelgroep ggz, dat sinds maart 2020 bestond is na ruim 2 jaar afgerond.

De stuurgroep Z&V heeft besloten gebruik te maken van een ZonMw subsidiemogelijkheid om een regionale kenniswerkplaats onbegrepen gedrag te gaan ontwikkelen. Na toekenning van de starsubsidie door ZonMw is het ontwikkelen van een vierjarenprogramma voor de kenniswerkplaats opgepakt. Hiermee wordt het mogelijk om “onderzoek” en “leren” te verbinden aan initiatieven en projecten ten behoeve van burgers met onbegrepen gedrag.

Respons op crisis

Door maatschappelijke ontwikkelingen en onrust in de samenleving wordt vaker aanspraak gedaan op de GGD. De huidige tijd waarin diverse sociaal-maatschappelijke crises, elkaar in rap tempo opvolgen, vragen van de GGD een stap naar voren. De verwachting is dat de GGD als organisatie:

- Proactief reageert op vragen en behoeften;
- Flexibel inzetbaar is en op kan schalen wanneer dit nodig is;
- Reguliere taken zo lang als mogelijk blijft uitvoeren en de kwaliteit van de dienstverlening intact houdt.

Door hierop te investeren kan de GGD de kwetsbaarheid gecombineerde piketten verminderen, crisisfuncties GGD versterken t.b.v. snelle en flexibele inzet van medewerkers en zorgen dat GGD (medische) professionals zijn getraind in het uitvoeren van de (extra) taken die zij kunnen krijgen.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wat is het beoogd effect?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Signaleren en bestrijden van infectieziekten + monitoren vaccinatiegraad	- Taken in het kader van bestrijding coronavirus - Afhandelen van meldingen van infectieziekten - Preventieve activiteiten om infectieziekten te voorkomen - Voorlichting en advies over hygiene en gezondheid - Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten t.b.v. Antibioticaresistentie en infectiepreventie	Beperken verspreiding besmettelijke infectieziekten en daarmee verminderen ziektelast
	Opsporen van TBC en behandelen van patiënten	- Screening TBC - Consulten TBC - Behandeling actieve en latente TBC - Bron- en contactopsporing - Preventie/voorlichting	
	Het bevorderen en beschermen van risicogroepen tegen soa’s	- Screening op SOA - Consulten Soa en Sense - Consulten PrEP - Behandeling SOA - Bron- en contactopsporing - Voorlichting aan jongeren en risicogroepen - Preventieve activiteiten	
	Beschermen van reizigers en voorkomen van verspreiding ziekten bij terugkeer	- Reizigersconsulten - Groepsvaccinaties (bedrijven, zorginstellingen e.d.) - Vaccinaties op maat (i.o.) - Voorlichting risicogroepen	

	Beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's en bevorderen van een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	- (Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu: klimaatadapatie, energietransitie - (Pro)actief adviseren over hoe de inrichting van de leefomgeving de gezondheid kan bevorderen - Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (koude en warme fase) - Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in omgevingsvisies en -plannen om gezondheid hierin te borgen - Voorlichting over o.a. asbest, eikenprocessierups, gewasbeschermingsmiddelen kwik, hitte, houtkachels en windmolens	Een gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners van Gelderland-Midden
	Voorkomen van dakloosheid sociaal kwetsbare inwoners	Uitvoeren diverse meldpunten - Meldpunt dreigende waterafsluiting (Vitens)	Voorkomen van verdere teloorgang, ontruiming of overlast en het toeleiden (van zorgmijders) naar zorg, dan wel organiseren van hulpverlening
	Cliënten maatschappelijke opvang in beeld hebben en waar nodig toeleiden naar passende hulpverlening	- Intake (dreigend) dak- en thuisloze individuen en gezinnen (inclusief daklozenloket) - Verpleegkundig spreekuur dak- en thuislozen - Passende begeleiding organiseren voor bezoekers Spoorhoek Arnhem	
	Bieden van kennis en ondersteuning aan inwoners, gemeenten en partners bij Multi problematiek	- Centraal meldpunt OGGZ - Meldpunt Onverzekerdenzorg - Project Woonhygiëne - (pro) Actief adviseren over verbeterpunten ketensamen-werking	
	Bevorderen afstemming en samenwerking keten	Beheren Verwijsindex	Bevorderen 1 gezin – 1 plan (voorkomen langs elkaar heen werken hulpverleners)
	Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg	Lijkschouw bij vermoeden van niet-natuurlijke dood en bij euthanasie.	Zorgen dat politie en OM op de hoogte zijn (van vermoedens) van niet-natuurlijke dood
		- Uitvoeren forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken, kindermishandeling, etc. - Afname testen t.b.v. alcohol- en drugscontroles politie - Opstellen letselbeschrijvingen	Onderzoeken en beschrijven van letsels t.b.v. onderzoek politie en OM
		- Uitvoeren medische arrestantenzorg - Adviseren van politie (insluitadviezen e.d.)	Bieden van medische zorg aan arrestanten
	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland Midden	- Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven - Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors,	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten

		vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM - Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	
Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang	- Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus - Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie - Uitvoeren onderzoeken bij gastouders - Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO	Toezien op een veilige en kwalitatief goede omgeving voor kwetsbare groepen (kinderen, cliënten, etc.) en gemeenten adviseren t.b.v. handhaving
	Uitvoeren van toezicht op jeugdverblijven /internaten	Deelname aan landelijke pool en uitvoeren onderzoek bij jeugdverblijven/internaten in Oost-Nederland	
	Uitvoeren toezicht op WMO-instellingen	- Onderzoek (laten) doen bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding waar sprake is van calamiteiten. - Inspecties uitvoeren bij aanbieders van Wmo - Ondersteuning en begeleiding (dagbesteding, begeleid en beschermd wonen, ambulante zorg, PGB e.d.)	
	Uitvoeren toezicht op vergunde bedrijven	Inspecties uitvoeren en adviseren van: - Ondernemers in de tatoeage, permanente make-up en piercingbranche - (Tijdelijke) huisvesting van vluchtelingen en statushouders - Seksbedrijven	Toezien op de hygiënevoorwaarden en gemeenten adviseren t.b.v. vergunningverlening

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	7.024	7.017	7.316	8.214	7.811	7.811	7.811
Materiele kosten	1.383	1.162	1.306	1.419	1.419	1.419	1.419
Kapitaallasten	12	15	16	17	17	17	17
Huisvestingskosten	0	0	0	0	0	0	0
Lasten	**8.419**	**8.194**	**8.638**	**9.649**	**9.247**	**9.247**	**9.247**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	2.764	2.945	3.144	3.840	3.438	3.438	3.438
Lokaal aanbod	3.596	3.452	3.692	3.692	3.692	3.692	3.692
Rijksbijdragen	116	163	344	350	350	350	350
Overige baten	3.937	3.786	3.907	4.410	4.410	4.410	4.410
Baten	**10.414**	**10.347**	**11.087**	**12.292**	**11.889**	**11.889**	**11.889**
Doorbelasting	-2.114	-2.153	-2.448	-2.643	-2.643	-2.643	-2.643
Resultaat voor bestemming	**-119**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	94	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-25**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-25**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Afgelopen jaren was ook een Programma Covid-19 opgenomen. Dit programma wordt in 2023 afgebouwd en komt daarmee met ingang van deze begroting te vervallen. Om de aansluiting op totaalniveau met het begrotingsjaar 2023 en de realisatie 2022 te kunnen maken is hieronder het overzicht van baten en lasten Covid-19 opgenomen.

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	44.494	0	11.239	0	0	0	0
Materiele kosten	1.976	0	473	0	0	0	0
Huisvestingskosten	4.632	0	1.265	0	0	0	0
Lasten	**51.102**	**0**	**12.977**	**0**	**0**	**0**	**0**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	51.545	0	13.081	0	0	0	0
Baten	**51.545**	**0**	**13.081**	**0**	**0**	**0**	**0**
Doorbelasting	-443	0	-104	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2c.2 Pijler jeugdgezondheidszorg

De JGZ volgt bijna alle kinderen in Nederland op meerdere momenten in hun leven. Door vroegtijdig signaleren, ondersteunen en meedenken kan de JGZ een waardevolle bijdrage leveren aan de zorg voor jeugdigen en (aanstaande) ouders, van – 9 maanden tot 18 jaar. De JGZ bevordert veilig en gezond opgroeien en geeft betrouwbare informatie over vaccineren, gezonde voeding of gezond gedrag. De JGZ investeert in het gewone opgroeien en opvoeden, in het normaliseren en demedicaliseren. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met basisvoorzieningen en eerstelijns zorg, aan preventie en gelijke kansen voor alle kinderen

Door vroegtijdig te investeren in de preventie en normaliseren levert de JGZ een bijdrage aan het terugdringen van gebruik van specialistische voorzieningen en zorggebruik op langere termijn. JGZ neemt een centrale positie in het netwerk in en is zichtbaar, laagdrempelig en toegankelijk

Voor de komende periode ligt de nadruk binnen de JGZ op de volgende thema's:

Toekomstbestendige jeugdgezondheidszorg

Om te komen tot een meer robuuste Jeugdgezondheidsorganisatie wordt in de begroting 2024 een verhoging van de basisfinanciering gerealiseerd. De Jeugdgezondheidszorg is een centrale schakel in de maatschappelijke kanteling naar preventie en verkleinen van kansenongelijkheid in de komende jaren. De vertrouwensrelatie met gezinnen, de preventieve inzet en de sociaal-medische insteek van de JGZ in het sociaal domein is daarbij cruciaal. Voor komende jaren voorziet de JGZ complexere zorgvragen in relatie tot de maatschappelijke context en knelpunten in het aantrekken en behouden van artsen en verpleegkundigen. Dit leidt tot een groot risico voor de continuïteit en doorontwikkeling van haar dienstverlening.

Medio 2022 zijn bestuurders en raden geïnformeerd over afschalingsmaatregelen binnen de JGZ. Een cumulatie van factoren leidde tot onvoldoende inzetbaar personeel om de zorg uit te voeren. Zeer strakke normen in combinatie met een toename van het volume en de complexiteit van de zorgvraag leidden ertoe dat het ziekteverzuim toenam, het werkplezier daalde en een bovengemiddeld aantal mensen de organisatie verlieten. De werkdruk op het overig personeel nam daarmee toe, waardoor de spiraal versterkt werd. Om willekeur in zorgaanbod te voorkomen is gekozen voor gerichte afschaling. Daarmee werd niet langer voldaan aan het wettelijk basispakket JGZ.

Aan bestuur, raden en de Inspectie voor Gezondheid en Jeugd (IGJ) is de toezegging gedaan een plan op te stellen voor toekomstbestendige JGZ. Dit plan is in 2 fasen opgesplitst, waarbij in 2024 de uitkomsten van fase 1 'basis op orde' worden uitgevoerd. Fase 2: toekomstbestendige JGZ (kerntakendiscussie en anders organiseren en positioneren) volgt deze zomer en betreft begroting 2025. Door de 'basis op orde' te brengen via het ophogen van de basisfinanciering, kunnen de afschalingsmaatregelen worden teruggedraaid en wordt het wettelijk basispakket JGZ weer volledig aangeboden. Om herhaling te voorkomen worden de normen bijgesteld naar een realistisch niveau om zo de werkdruk te verlagen en daarmee bovenmatig ziekteverzuim en uitstroom te verminderen. Ook zal dit het vermogen vergroten om wendbaar in te kunnen spelen op de verzwaring van de zorgvragen. De extra ruimte is nodig in directe inzet van professionals, maar tevens in de ondersteunende functies die de randvoorwaarden scheppen voor professionals om zich te richten op hun kerntaken.

Kansrijke Start en preventieagenda

De eerste 1000 dagen in het leven van een kind zijn cruciaal voor de verdere ontwikkelingskansen in het leven. Het landelijk programma Kansrijke Start investeert in een goede start voor alle kinderen.
Het programma kent 3 sporen:

1. Vóór de Zwangerschap
2. Tijdens de Zwangerschap
3. Na de Zwangerschap

Het programma Nu niet Zwanger (NNZ) richt zich vooral op het 1e spoor. De doelstelling van NNZ is het vergroten van de regie op een kinderwens en het daarmee voorkomen van ongeplande en ongewenste zwangerschap bij kwetsbare (potentiële) ouders. De inhoudelijk coördinator is werkzaam bij de GGD, schoolt de professionals van organisaties tot aandachtsfunctionaris NNZ, voert complexe casuïstiek uit op aanvraag en houdt contact met aandachtsfunctionaris voor intervisie en registratie. De uitrol van NNZ is succesvol in de gemeenten rond Arnhem. In 2023 is het programma NNZ ook geïmplementeerd in de gemeenten Wageningen, Ede en Barneveld. In 2024 hopen we het programma verder door te ontwikkelen en uit te rollen over alle gemeenten in het werkgebied van de GGD Gelderland Midden.

De programma's Stevig Ouderschap en VoorZorg richten zich op het 2e en 3e spoor. Vanaf 2023 zijn structureel middelen beschikbaar voor Kansrijke Start; dit maakt het mogelijk in alle gemeenten blijvend een lokale coalitie te organiseren.

Middels het praktijkgerichte onderzoek van ZonMw: Verbetering van de lokale samenwerkingspraktijk tussen geboortezorg, Sociaal domein en JGZ, Rond kwetsbare zwangeren en (jonge) ouders trachten we

in Gelderland Midden door samenwerking en onderzoek te komen tot een effectievere zorg zodat meer kinderen een Kansrijke Start krijgen.
Binnen Gelderland-Midden werken we verder aan

- Lokale coalities die zich actief inzetten voor de meest kwetsbare doelgroepen in gemeenten
- Verbeteren samenwerking geboortezorg en sociaal domein
- Zichtbaarheid van de JGZ in het netwerk van de geboortezorg en sociaal domein
- Deelname aan Babyconnect: een instrument voor het uitwisselen van gegevens in de geboortezorg

Doorontwikkeling toekomstbestendige JGZ

De JGZ is de schakel in de maatschappelijke kanteling naar preventie en verkleinen van kansen ongelijkheid van de komende jaren. Om deze positie ook in te kunnen nemen is het van belang te komen tot een toekomstbestendige taakstelling met bijbehorend passend financieel kader. Het BOPG heeft de opdracht verstrekt om een advies voor te bereiden. De doelstelling is: het ontwerpen van een inhoudelijk en passend financieel kader dat leidt tot een toekomstbestendige JGZ, die aansluit bij maatschappelijke ontwikkelingen, de samenwerking in het netwerk en de arbeidsmarkt in de regio Gelderland-Midden voor 2024 en verder. Middels een ambtelijke werkgroep, aangevuld met professionals en netwerkpartners wordt een advies voorbereid. Voor de begroting 2024 zal de basis op orde worden gebracht, terwijl de uitwerking van het advies 'toekomstbestendige JGZ' per 2025 wordt geeffectueerd.

Modernisering en digitalisering van klantcontacten

Verdere uitbreiding online dienstverlening via o.a. chat, beeldbellen d.m.v. Groeigidsapp en JouwGGD Zichtbaarheid van de JGZ via social media vergroten.

Betrouwbare en transparante data infrastructuur

Betrouwbare data, rapportages en dashboards zijn essentieel voor differentiatie in zorgaanbod, het maken van keuzes en verantwoording van zorg.

Uitvoeren en optimaliseren Rijksvaccinatieprogramma (RVP) voor kinderen en jongeren

Vanaf najaar 2023 worden zwangere vrouwen gedurende het griepseizoen uitgenodigd de griepprik te halen bij het consultatiebureau. Vanaf 2024 zal de Rotavirus vaccinatie aangeboden worden aan alle pasgeborenen. Dit vaccin zal voor het eerst in de vorm van een drinkvaccin worden gegeven. Het streven is om deze vaccinatie in 2024 op te nemen in het Rijksvaccinatieprogramma.

Per 2025 zullen (dit ligt op moment van schrijven nog definitief ter besluitvorming) wijzigingen plaatsvinden in het vaccinatieschema van het RVP. Dit heeft verstrekkende gevolgen voor de uitvoering van de contactmomenten. De exacte implicaties zullen in de loop van 2023 duidelijk worden. De voorbereiding zal in 2024 plaatsvinden.

Doelenboom

Wat willen we bereiken?		**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wat is het beoogd effect?**
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties**	**Maatschappelijk effect**
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen en jongeren in Gelderland-Midden	Uitvoeren basispakket JGZ	- -Aanbieden van contactmomenten conform - Landelijk Professioneel Kader en professionele richtlijnen	Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij
	Aanbieden van extra zorg voor kinderen en jongeren met extra zorgbehoeften	- -Aanbieden van extra contactmomenten	
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en jongeren op het gebied van jeugdgezondheidszorg	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	- Aanbieden zorg op maat - Differentiatie in aard, frequentie en discipline van contactmomenten	

Kansrijke Start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1000 dagen van het kind	- Uitvoeren pre- en postnataal aanbod ○ Nu Niet Zwanger ○ Samen Starten ○ Prenataal huisbezoek ○ Stevig Ouderschap (pre- en postnataal) ○ Voorzorg (pre- en postnataal) - Participatie JGZ-preventieagenda - Participatie lokale coalities Kansrijke Start - Projectleiding regionale project ZonMw	
Bevorderen gezondheid van 'nieuwkomers' in onze gemeenten	Uitvoeren Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA)	- JGZ 0-18-jarigen - IZB-preventie en –bestrijding - THZ - Tbc-preventie en –bestrijding - Gezondheidsbevordering - Individuele seksuele gezondheidszorg en preventie van soa/hiv - Afstemming en participatie in de lokale zorgketen	
Optimale vaccinatiegraad van kinderen en jongeren	Minimaal 95% van kinderen en jongeren (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP	- Uitvoeren Rijksvaccinatieprogramma - Implementeren maternale kinkhoest-, griep en rotavirus vaccinatie. - Voorbereiden op drastische RVP schema wijzigingen per 2025	Voorkomen van betreffende infectieziekten op individueel- en populatieniveau
Behouden en verstevigen van de unieke kennis-positie op het gebied van jeugdgezondheid	Informeren en adviseren van gemeenten over gezondheidsbeleid	Opstellen Integrale Jeugdrapportage Gezondheidsmonitors ○ Kindmonitor ○ Jeugdmonitor	Input leveren voor gemeentelijke beleidsontwikkeling
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in onderwijs, jeugd- en sociaal domein versterken	Deelname in netwerkoverleggen op kind- en collectief niveau	- Optimaal aanbod van zorg voor alle kinderen en jongeren - Voorkomen van versnippering van aanbod

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	15.476	16.164	17.962	20.613	19.025	19.025	19.025
Materiele kosten	838	786	975	1.158	1.158	1.158	1.158
Kapitaallasten	44	83	85	91	91	91	91
Huisvestingskosten	1.124	1.194	1.178	1.178	1.178	1.178	1.178
Lasten	**17.481**	**18.227**	**20.200**	**23.041**	**21.453**	**21.453**	**21.453**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	15.893	17.193	18.316	21.532	19.944	19.944	19.944
Lokaal aanbod	3.409	3.255	4.284	3.824	3.824	3.824	3.824
Rijksbijdragen	1	0	0	0	0	0	0
Overige baten	1.729	1.486	1.658	2.030	2.030	2.030	2.030
Baten	**21.031**	**21.933**	**24.257**	**27.385**	**25.797**	**25.797**	**25.797**
Doorbelasting	-3.675	-3.732	-4.082	-4.370	-4.370	-4.370	-4.370
Resultaat voor bestemming	**-125**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**	**-25**
Mutatie reserves	403	25	25	25	25	25	25
Resultaat na bestemming	**278**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**278**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2d.3 Pijler Monitoring & Onderzoek

De activiteiten binnen de pijler Monitoring & Onderzoek zijn gericht op het systematisch vergaren van gezondheidsinformatie binnen de regio in brede zin, het analyseren van deze informatie en gemeenten adviseren naar aanleiding van gesignaleerde ontwikkelingen. Daarnaast krijgt informatie gestuurd werken een meer centrale plaats door de informatievoorziening zowel intern als extern verder vorm te geven.

De ontwikkelingen en doelstellingen zijn integraal onderdeel van de pijler Algemene Gezondheidszorg.

In deze pijler is ook de gemeentelijke bijdrage voor de versterking van de bedrijfsvoering opgenomen.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	1.800	1.802	2.033	2.321	2.179	2.179	2.179
Materiele kosten	300	270	287	312	312	312	312
Kapitaallasten	7	6	7	7	7	7	7
Lasten	**2.107**	**2.078**	**2.326**	**2.639**	**2.498**	**2.498**	**2.498**
7.1 Volksgezondheid							
Gemeentelijke bijdrage	1.015	1.662	1.804	2.509	2.792	3.216	3.640
Lokaal aanbod	14	10	15	15	15	15	15
Rijksbijdragen	0	0	204	213	213	213	213
Overige baten	300	241	404	441	441	441	441
Baten	**1.329**	**1.913**	**2.426**	**3.178**	**3.461**	**3.885**	**4.309**
Doorbelasting	763	165	-100	-539	-963	-1.387	-1.811
Resultaat voor bestemming	**-15**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**-15**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**-15**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2d. Programma Ambulancezorg

Het programma Ambulancezorg heeft tot taak om acute en niet-acute zorg te verlenen aan zieken en gewonden. Het programma is opgedeeld in 2 pijlers, mobiele zorg (waaronder de rijdende dienst) en namelijk zorgcoördinatiecentrum (waaronder de meldkamer).

Wetgeving Ambulancezorg

De ordening van de Ambulancezorg is sinds 2021 geregeld via de Wet ambulancezorgvoorzieningen (Wazv). Op basis van deze nieuwe wet hebben de huidige aanbieders van Ambulancezorg voor onbepaalde tijd een aanwijzing voor het verlenen van Ambulancezorg ontvangen.

Samenwerking met Gelderland-Zuid

Met buurregio Ambulancezorg Gelderland-Zuid is de samenwerking de afgelopen jaren toegenomen. Tussen de regio's bestaat een samenwerking op de meldkamer in Arnhem (waaronder Zorgcoördinatie), is er een gezamenlijke materialencommissie en verzorgen beide regio's de scholing voor ambulancechauffeurs- en verpleegkundigen gezamenlijk vanaf één locatie. Sinds 2021 werken ook medische advisering en midden-complexe ambulance intensiever samen. In 2023 werkt Ambulancezorg Gelderland-Midden (AGM) vaker samen met de staf van Ambulancezorg Gelderland-Zuid, waaronder het meerjarenbeleidsplan.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel	• Duurzame inzetbaarheid bevorderen; maximaal opleiden van nieuwe medewerkers • Ambulancebijstandsplan • Inhuur derden • Meer flexibiliteit tussen inzet van personeel op rijdienst of meldkamer zodat piekuitval intern opgevangen kan worden. • Meer flexibiliteit en uitwisselbaarheid van personeel tussen meldkamer en andere werkgevers, zoals ziekenhuizen, om piekuitval op te vangen.
Sluiting (delen) locaties	• Andere locaties/opkomstplaatsen bepalen in overleg met de brandweer. • Meldkamer: 'fall-back' naar andere regio.
Uitval ICT-voorzieningen	• Meldkamer: Uitwijkplan lokaal en landelijk hanteren. • Rijdienst: lokaal opslaan/schriftelijk noteren van patiëntendossier.
Tekort materialen/middelen	• Tijdelijk overhevelen materiaal naar andere post. • Samenwerking met buurregio's.
Vertraging in zorg door extreme drukte	• Meldkamer: 'overloop' van meldingen naar andere meldkamers indien op piekmomenten de telefoon niet tijdig beantwoord kan worden. • Rijdienst: uitwijk naar andere ziekenhuizen

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Zorgcoordinatie	2.297	2.408	2.372	2.542	2.542	2.542	2.542
Mobiele zorg	24.055	24.180	27.285	28.864	28.864	28.864	28.864
Lasten	**26.352**	**26.588**	**29.656**	**31.406**	**31.406**	**31.406**	**31.406**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	192	185	203	215	215	215	215
Zorgverzekeraars	25.335	26.169	28.919	28.919	28.919	28.919	28.919
Overige baten	2.842	2.089	2.568	4.473	4.473	4.473	4.473
Baten	**28.368**	**28.443**	**31.690**	**33.606**	**33.606**	**33.606**	**33.606**
Doorbelasting	-1.816	-1.855	-2.034	-2.200	-2.200	-2.200	-2.200
Resultaat voor bestemming	**201**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-201	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2e.1 Mobiele zorg

Beschikbaarheid

Ieder jaar berekent het RIVM voor de ambulancesector in Nederland het aantal diensten dat de regionale ambulancevoorzieningen op de weg moet zetten. De dekking voor een gebied is gebaseerd op standplaatsen en gaat uit van het principe van 'open grenzen' en de bereidheid van regio's om elkaar incidenteel te helpen bij zorgvragen in een grensgebied van twee regio's. Door de toename in het aantal ritten van de laatste jaren, stijgt ook de berekening van het RIVM over het aantal diensten. Ambulancezorg Nederland en Zorgverzekeraars Nederland en AGM hebben vragen over de haalbaarheid van deze uitbreiding. De vragen zijn gebaseerd op de invoering van de nieuwe urgentie indeling, arbeidsmarktkrapte en zorgcoördinatie.

Standplaatsen

Een aantal ambulanceposten gaan in de komende jaren (noodgedwongen) verplaatsen. Met deze mogelijkheid wil AGM de meest optimale dekking in de regio bereiken. Met betreffende gemeenten, grondeigenaren en ontwikkelaars zullen gesprekken plaatsvinden over alternatieve locaties die een positieve bijdrage leveren aan het bereik van onze ambulances.

Nieuwe urgentieclassificaties

Ambulancezorg Nederland heeft een nieuwe indeling laten ontwikkelen die slimmer is en sneller als het er echt toe doet. Deze indeling wordt vanaf 2023 gestaag ingevoerd. De verwachting is dat de nieuwe zevendelige urgentie indeling tot een verbetering in de kwaliteit en beschikbaarheid van acute zorg leidt en ervoor zorgt dat schaarse acute zorgprofessionals effectiever ingezet worden.

Doelenboom

AGM vindt de kwaliteit van de zorg zorgen voor de juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener van groot belang. Daarnaast is de zorgvraag toegenomen en de beschikbaarheid van ambulances en ambulanceprofessionals gelijk gebleven. Dit vraagt om een nieuw toekomstperspectief van AGM, Ambulancezorg Nederland en Zorgverzekeraars.

Nota Goede ambulancezorg/ Jaarplan Ambulancezorg NL	Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd maatschappelijk effect?
	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2022	
Bereikbare en beschikbare zorg	De ambulancedienst is 24/7 beschikbaar voor alle burgers in de regio.	De patiënt voorzien van tijdige ambulancezorg	Ondanks de toename in het aantal meldingen op de MKA en het aantal ritten is AGM goed bereikbaar geweest in 2022. Bij overbelasting van de MKA zijn meldingen 'doorgezet' naar andere MKA's.	De juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener.
Bereikbare en beschikbare zorg	De juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener.	In 2025 wendt de patiënt met een acute zorgvraag zich tot het regionale loket voor de acute zorg.	Lees meer over zorgcoördinatie onder 1.5.2 Zorgcoördinatie.	Ongeacht de zorgvraag van een patiënt, wordt hij/zij geholpen door de juiste zorgverlener.
Patiënt centraal	De patiënt weet waar de ambulancedienst voor staat.	Potentiële patiënten richten zich met de juiste zorgvraag tot de ambulancezorg	De vraag naar acute zorg neemt toe, zeker nu ook andere ketenpartners in het sector overbelast raken. De burger eist daarnaast steeds vaker zorg. Zorgcoördinatie gaat helpen in het verbeteren en richten van de zorgvraag.	De zorgverlening is patiëntgericht en met maatwerk afstemt.
Veiligheid	Veilige zorgverlening	Leveren van zorg in een veilige werkomgeving	'Veiligheid' gaat over verschillende onderdelen. AGM voldoet aan de NEN-7510 normering voor informatiebeveiliging. Medewerkers zijn en worden geschoold in veiligheid tijdens de hulpverlening.	Veiligheid patiënt en ambulanceprofessional is optimaal gewaarborgd.

			Dit geldt voor zowel de hulpverlener als de patiënt.	
Professionaliteit en professionele standaard	Leveren van goede ambulancezorg	AGM houdt zich aan landelijke richtlijnen en wetgeving voor goede ambulance-zorg. En scoort voldoende tot goed op de kwaliteitssignalen van het kwaliteitskader ambulancezorg.	Door het continueren van digitale en fysieke scholingsmomenten konden medewerkers worden getoetst op hun 'bekwaam- en bevoegdheid'.	De patiënt ontvangt hoge kwaliteit van zorg.
Professionaliteit en professionele standaard/ samenwerken	Verantwoorde ambulancezorg bij rampenbestrijding en crisisbeheersing	Werken volgens grootschalige geneeskundige hulpverlening (GGB)	In 2022 is AGM in samenwerking met de GHOR weer gestart met multidisciplinaire oefenavonden om de GGB te scholen.	Medewerkers optimaal getraind in het verlenen van (GGB)
Samenwerken	Meerwaarde voor de keten van acute zorg door kennisdeling en samenwerking met partners binnen de sector.	Knelpunten in acute zorg en dienstverlening zoveel mogelijk voorkomen	AGM is met de pilot zorgcoördinatie voorloper geweest in het verbinden van de vier huisartsenposten, de thuiszorgsector en GGZ in de regio Gelderland-Midden.	Doelmatige, goed afgestemde keten van diensten op het gebied van acute en opgeschaalde gezondheidszorg

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	19.243	19.353	21.373	22.614	22.614	22.614	22.614
Materiele kosten	3.300	2.666	3.433	3.762	3.762	3.762	3.762
Kapitaallasten	1.051	1.726	1.726	1.735	1.735	1.735	1.735
Huisvestingskosten	461	436	753	753	753	753	753
Lasten	**24.055**	**24.180**	**27.285**	**28.864**	**28.864**	**28.864**	**28.864**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	68	65	72	76	76	76	76
Zorgverzekeraars	23.281	24.079	26.628	26.628	26.628	26.628	26.628
Overige baten	2.723	1.725	2.439	4.165	4.165	4.165	4.165
Baten	**26.072**	**25.870**	**29.139**	**30.869**	**30.869**	**30.869**	**30.869**
Doorbelasting	-1.654	-1.690	-1.854	-2.005	-2.005	-2.005	-2.005
Resultaat voor bestemming	**362**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	-362	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2e.2 Zorgcoördinatie en meldkamer

Meldkamer Huidige situatie

De meldkamers ambulancezorg van Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden (MKA MAN) vervullen vanaf één locatie in Arnhem hun meldkamerfunctie. De MKA MAN heeft sinds 2021 te maken met personeelskrapte. Door de verhuizing naar Apeldoorn in maart 2023 lijkt deze krapte verder op te lopen. Deze ontwikkeling vraagt actie van de MKA MAN, zodat in de toekomst de continuïteit blijvend gewaarborgd kan worden.

Meldkamer verhuizing

De meldkamers in de regio Oost 5 (Twente, IJsselland, Noord- en Oost-Gelderland, Gelderland-
Zuid en Gelderland-Midden) staan voor een transitie. De meldkamertaken worden vanaf het 21 maart 2023 samengevoegd in de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS) in Apeldoorn. In de nieuwe meldkamer LMS Apeldoorn werken de ambulancemeldkamers samen vanaf één locatie voor heel Oost-Nederland. Ook de brandweer en politie zijn in de nieuwe meldkamer op dezelfde schaal georganiseerd. Vanaf 21 maart vindt het 112-proces aanname en uitgifte plaats in Apeldoorn. Tijdelijk zal ook het planbare vervoer hier ondergebracht worden. Daarnaast zijn Ambulancezorg Gelderland-Midden en Ambulancezorg Gelderland-Zuid gestart met het opzetten van de nieuwe (planbaar vervoer) meldkamer in Arnhem. De komende jaren wordt deze meldkamer verder ontwikkeld.

Zorgcoördinatie

De pilot zorgcoördinatie is eind 2022 afgesloten. Alle 10 pilots in Nederland zijn gestopt (inclusief financiering) en de bevindingen zijn gepresenteerd in een eindrapportage. Minister Kuipers van VWS ziet toekomst in zorgcoördinatiecentra. Meer informatie is te lezen op: Kuipers: regie acute zorg over jaar naar coördinatiecentra - Skipr. Op de landelijke tafels wordt momenteel gesproken over structurele financiering en voortzetting van zorgcoördinatie.

De pilot zorgcoördinatie in Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid heeft zich voornamelijk gericht op virtuele koppelingen en samenwerkingen. Dit met positieve uitkomsten. Regionaal spreken Ambulancezorg Gelderland-Midden en Ambulancezorg Gelderland-Zuid met de zorgverzekeraars om de succesvolle elementen van de pilot voort te zetten in 2023 en daarna. AGM wacht daarnaast op de nog te publiceren landelijke kaders zorgcoördinatie om de volgende stap in dit proces te kunnen zetten.

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
7.1 Volksgezondheid							
Personeelskosten	2.165	2.096	2.172	2.323	2.323	2.323	2.323
Materiele kosten	132	313	200	219	219	219	219
Lasten	**2.297**	**2.408**	**2.372**	**2.542**	**2.542**	**2.542**	**2.542**
7.1 Volksgezondheid							
Rijksbijdragen	124	119	131	139	139	139	139
Zorgverzekeraars	2.054	2.091	2.291	2.291	2.291	2.291	2.291
Overige baten	120	364	129	308	308	308	308
Baten	**2.297**	**2.574**	**2.551**	**2.738**	**2.738**	**2.738**	**2.738**
Doorbelasting	-161	-165	-179	-195	-195	-195	-195
Resultaat voor bestemming	**-161**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	161	0	0	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

2e. Programma Bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering, waar hebben we het dan over? Alle processen gericht op de sturing en ondersteuning van het primaire proces. Het gaat dus niet om de primaire processen, onze opgedragen taken. Maar wel alle secundaire processen. Het gaat dan om de volgende functies: directie en management, personeel en organisatie, ICT, financiën en control, communicatie, facilitaire zaken, secretariaat, bestuurszaken etc.

De bedrijfsvoering wordt dynamischer en strategischer. Enerzijds worden administratief en handmatig werk gedigitaliseerd. Hierbij wordt zoveel mogelijk verbinding gemaakt met de activiteiten in het primaire proces, ondersteund met ICT-oplossingen. Anderzijds worden nieuwe eisen gesteld: een goed hybride werkconcept, data gedreven, digitaal, duurzaam, stengere eisen aan informatiebeveiliging en verantwoording etc.
Ofwel: bedrijfsvoering loopt door de gehele organisatie heen als zenuwbanen door het menselijk lichaam. Ze vervullen een coördinerende rol bij alle handelingen, zoals het aansturen van de spieren. Ze weten waar bijsturing nodig is, maar ook wanneer loslaten beter is.

In het verleden is gekozen om de bedrijfsvoering binnen VGGM star in te richten. Ofwel: de inrichting is sterk gericht op de operationele secundaire processen, met beperkte aandacht voor ondersteuning, advies, controle en ontwikkeling. Hiermee heeft de organisatie jarenlang tegen een lage kostprijs haar taken kunnen uitvoeren. Dit wordt ook onderkend in recente vergelijkingen met andere organisaties.

Berenschot heeft een onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de personele overhead. In de begroting over 2019 bedraagt de personele overhead binnen VGGM 14,4%. Andere veiligheidsregio's hebben een gemiddelde personele overhead van 18,8% en andere publieke uitvoeringsorganisaties, zoals GGD-en, zelfs 23,9%. In personele omvang voert VGGM haar secundaire processen met 37 FTE minder uit dan andere Veiligheidsregio's of bijna 60 FTE minder dan andere publieke uitvoeringsorganisaties.

De consequentie is dat VGGM onvoldoende in staat is om mee te bewegen met de hedendaagse dynamiek. Risico's ontstaan op fouten, niet voldoen aan regelgeving of zelfs discontinuïteit, met een belangrijke doorwerking in het primaire proces.

Dit risico is in 2022 nader onderzocht door KPMG. KPMG heeft het presenterend vermogen van VGGM in beeld gebracht op de volgende aspecten:

- Management en Organisatie
- Data en systemen
- Mensen en Cultuur
- Processen en Procedures

KPMG concludeert dat het presenterend vermogen op bovenstaande aspecten zich bevindt op het niveau incidenteel (op de schaal van incidenteel – informeel – gestandaardiseerd – beheerst - geoptimaliseerd). Het leidt tot een organisatie die veelal ad hoc op basis van incidenten handelt. De belangrijkste belemmeringen om een hoger performance level te realiseren zijn de volgende:

- Het ontbreken van een actuele visie op VGGM en op de bedrijfsvoering.
- Elk organisatieonderdeel voert specifieke kerntaken uit met bijbehorende bedrijfsvoering en applicaties. De organisatieonderdelen hebben zelf het beheer, beleid en processen rondom deze applicaties ingericht, waardoor sprake is van grote verschillen tussen de organisatie onderdelen en beperkte synergievoordelen.
- Een cultuur waarin men opereert naar aanleiding van incidenten, waarbij formele besluitvorming ontbreekt en/of onvoldoende kenbaar wordt gemaakt in de organisatie.
- De bedrijfsvoering is taakgericht, waarbij de beschikbare capaciteit voornamelijk wordt ingezet om de bedrijfsvoering draaiende te houden.

Om dit risico te beperken zijn maatregelen nodig, ruimte om de organisatie (beheerst) mee te laten bewegen met de hedendaagse dynamiek en in deze ontwikkeling ondersteuning te bieden aan het primaire proces.

Het bestuur heeft de kwetsbare bedrijfsvoering onderkend en een bestuurlijke begeleidingscommissie beter bedrijfsvoeren in het leven geroepen. Daarnaast heeft bedrijfsvoering centraal gestaan in recente bestuurlijke bijeenkomsten.

In deze bijeenkomsten is eveneens de bestuurlijke wens voor een verdere verdieping van de verschillende taken, beoogde resultaten en bijbehorende lasten, alsmede op duidelijkheid tussen de verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuur en directie uitgesproken.

De algehele conclusie is dat de bedrijfsvoering binnen VGGM-versterking nodig heeft. Dit betreft een inhaalslag in de robuustheid van de systemen, het beschrijven van de processen, het versterken van het management en de wijze van samenwerken. De directie heeft daarbij de ambitie om op bovenstaande schaal minimaal toe te groeien naar gestandaardiseerd.

Het voorstel is om het ambitieniveau van de bedrijfsvoering bestuurlijk vast te stellen, in samenhang met nadere spelregels ten aanzien van de omvang van de secundaire processen in relatie tot de primaire processen. Hierbij kan gedacht worden aan een norm

voor (personele)overhead, al dan niet per taakgebied.

Vooruitlopend op een vastgesteld ambitieniveau en bijbehorende spelregels stelt de directie voor om in komende 4 jaar minimaal toe te groeien naar de gemiddelde personele overhead voor Veiligheidsregio's zoals blijkt uit de Berenschot rapportage. Op basis van deze rapportage raamt de directie circa € 4,0 mln structureel nodig te hebben. Bij een gefaseerde ingroei van 4 jaar betekent dit een uitzetting van de gemeentelijke bijdragen met € 1,0 mln per jaar. Deze uitzetting is geen doel op zich en wordt jaarlijks herijkt op basis van het vast te stellen ambitieniveau en inrichtingskeuzes.

Voor het bepalen van het ambitieniveau, de verbeteringen, de spelregels en bijbehorende middelen is een nader plan noodzakelijk. De directie stelt voor om een programmaorganisatie in het leven te roepen die een veranderplan opstelt, prioriteert, samenhang en voortgang bewaakt. Hierbij zullen ook gemeentelijke bedrijfsvoeringsspecialisten gevraagd worden mee te werken. Voorstellen van de directie aan het bestuur ten aanzien van de versterking van de bedrijfsvoering worden begeleid door de bestuurlijke commissie beter bedrijfsvoeren.

Onderdeel van de bepaling van het ambitieniveau betreft de bestuurlijke wens op een verdere verdieping van de taken en bijbehorende kwaliteit, verduidelijken van de governance, wenselijkheid om invulling te geven aan governance codes en bepalen van spelregels rondom (personele) overhead.

Op basis van de voortgang van de verbetermaatregelen en (bestuurlijke)besluitvorming kan de ambitie van de directie ten aanzien van de kwaliteit van de bedrijfsvoering en de bijbehorende middelen worden bijbesteld.

Naast de inrichting van een programmaorganisatie kan met de uitzetting voor de komende begrotingsjaren invulling worden gegeven aan het verbeteren van de ICT-systemen, het uitwerken en vastleggen van de processen en procedures, versterken van directie en management en operationele ondersteuning aan de primaire processen.

Informatievoorziening en communicatie

De maatschappij digitaliseert in snel tempo. Daarnaast is de informatiebehoefte in de samenleving fors toegenomen. Of het nu gaat om digitalisering van klantcontacten, hybride werken, de ontwikkeling van een veiligheidsinformatieknooppunt of het ontsluiten van management- en verantwoordingsinformatie: burgers, professionals en ketenpartners stellen steeds hogere eisen aan onze informatievoorziening.

VGGM ziet de volgende ontwikkelingen voor komende jaren op zicht afkomen:

1. De beweging naar de cloud zet zich door. Dit geldt ook voor diverse platforms die nu lokaal draaien. Bij de transitie naar de cloud nemen de investeringskosten af, maar de huur of licentiekosten toe. Daarnaast verandert de rol van technisch beheer naar ICT-regisseur die de kwaliteit van de dienstverlening bewaakt. Door deze ontwikkeling nemen de ICT kosten veelal toe.

2. Generieke bedrijfsvoeringsapplicaties ontwikkelen zich leidend tot een sterkere behoefte aan functionele ondersteuning. Denk aan platforms als Microsoft365, het zaaksysteem, maar ook een verdere integratie van systemen ter ondersteuning van de inkoop-, financiële- en HRM processen. Het ontwikkelen van processen, borgen in systemen en sturen op deze processen gaat veel ondersteuning van vragen van de ICT-afdeling.

3. Telefooncentrale gaan we in 2024 vervangen. Dit is de uitwerking van de visie op klant contactcenter die we in 2023 gaan ontwikkelen. De financiële impact valt vermoedelijk mee omdat we al eerder hadden verwerkt in begroting

4. Implementatie van onze I-visie. Op veel thema's betekent dat dat meer taken en verantwoordelijkheden in de sectoren belegd gaan worden. Denk aan systeem eigenaarschap, beveiliging, privacy, datakwaliteit, I-huishouding op orde t.b.v. Wet open overheid. Die taken worden nu minimaal uitgevoerd. Dit gaat een uitzetting betekenen voor de sectoren en is wellicht ook onderdeel van het programma beter bedrijfsvoeren. Denk ook aan verbeteren van onze governance: welke projecten gaan we doen en doen we op de goeie manier (volgens de methodiek van Projectmatig Creëren)

5. De toekomst gaat om data. Datakwaliteit, externe databronnen ontsluiten, verrijken met onze data en die ontsluiten voor onszelf en ketenpartners gaat nog een grote inspanning vragen. Al eerder is er gesproken over het ontwikkelen van informatieknooppunten. We zullen moeten investeren in een 'integratieplatform' om al die databronnen samen te kunnen brengen. Investering vind ik lastig in te schatten.

6. Vergroten digibewustzijn van onze medewerkers; geldt om goed kunnen gebruiken van applicaties, juiste manier registreren, bewust van risico's, zelfdiscipline om data op juiste manier/locatie op te slaan en/of verwijderen et cetera.

Duurzaamheid, Maatschappelijk & Governance

Op 21 april 2021 heeft de Europese Commissie de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) aangenomen. Aansluitend zijn grote instellingen op termijn verplicht een Duurzaamheid, Maatschappelijk en Governance rapportage op te stellen, inclusief een beperkte accountantscontrole verplicht. Over de toepassing van deze regelgeving voor grote publieke organisaties bestaat nog geen duidelijkheid.

Risico's

Risico	Beheersmaatregel
Door omgevingsontwikkelingen wegvallende inkomsten: ontvlechting, teruglopende subsidies e.d.	Sturen op mogelijkheden van taakverbreding, bevorderen employability en flexibiliteit
Uitval ICT en elektriciteit	Uitvoering geven aan beheersmaatregelen uit continuïteitsplan
Onvoldoende (deskundig) personeel	Continue monitoren
Ontoereikend niveau van informatiebeveiliging	• Implementeren van privacybeleid overeenkomstig de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG), het beheren van een privacyregister en de medewerkers op een actieve manier bewust maken van de do's en dont's bij het werken met gevoelige persoonsinformatie • Focus houden op het melden van incidenten met lekken van persoonsgegevens volgens de Wet op de datalekken • Vaststellen van een beleidsplan informatiebeveiliging binnen de landelijke norm voor VR's (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten en NEN 7510) en uitvoering geven aan de noodzakelijk geachte beheersmaatregelen om de beveiliging van de binnen de organisatie aanwezige informatie te borgen. Dit kan kosten met zich meebrengen, waarvoor geen voorziening in de begroting aanwezig is

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat gaan we ervoor doen	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	**Operationeel doel**	**Prestaties 2020 - 2023**	
Doelmatige, doeltreffende en verantwoorde organisatie	Stroomlijnen en digitaliseren registratieve en administratieve processen voor betere en snellere informatievoorziening	• Het vereenvoudigen en digitaliseren van processtappen en procedures • Terugbrengen formatie administratie als gevolg van digitalisering	Betaalbare overheid met een verantwoorde bedrijfsvoering en gewenste dienstverlening op adequaat niveau
	Meer voor minder	• Realiseren inkoopvoordelen • Doelmatig beheren en gebruiken van alle gebouwen die de VGGM gebruikt	
	Duurzaam ondernemen	• Voorkomen van verspilling van grondstoffen en energie • Verduurzaming van het wagenpark • Inkoop/gebruik van duurzame en verantwoorde materialen • Invoeren e-facturering	
Gezonde financiële huishouding	Adequaat budgetteren en transparant verantwoorden	• Optimaal inzetten van beschikbare gelden voor het realiseren van de doelen van de organisatie • Transparant verantwoorden over bestedingen	Verantwoorde besteding van gemeenschapsgeld
	Realiseren van voldoende financiële weerstand	• Jaarlijks actualiseren van het risicoprofiel in relatie tot het vastgestelde reservebeleid	

Kwaliteit van de externe (bestuurlijke) informatie en communicatie verhogen	Voldoen aan de archiefwetgeving voor digitalisering	• Vernieuwing Document Management Systeem en herinrichting digitaal archief	Een goede en transparante besturing van de organisatie en het in verbinding zijn met de relaties van de organisatie (gemeenten, ketenpartners, burgers, bedrijven) door middel van informatie-uitwisseling
	Tevredenheid bestuursorganen/ raden over de opgeleverde informatie	• Door vormgeving en digitalisering toegankelijk maken van beleids- en verantwoordingsdocumenten • Directie en medewerkers van de VGGM onderhouden en bestendigen op ambtelijk en bestuurlijk niveau goede contacten met de gemeenten. De raadsinformatieavonden, netwerkdagen en gesprekken met stakeholders zijn terugkerende initiatieven	
	Tijdige, rechtmatige en juiste informatie delen met ketenpartners en burgers	• Informatie beschikbaar stellen conform de standaard voor veiligheidsregio's (Veiligheidsregio Referentie Architectuur) • Planmatig realiseren van een samenhangend informatiestelsel (met elkaar verbinden van registraties) • Implementeren van het vastgestelde beleid voor informatiemanagement	
Goed werkgeverschap	Realiseren duurzaam inzetbaar personeel en gevarieerd medewerkersbestand	• Investeren in leiderschap (gericht op kwaliteit werkrelaties, ontwikkeling talent en duurzame inzetbaarheid personeel) • VGGM voor mensen met een beperking tot de arbeidsmarkt toegankelijker te maken	Een organisatie die een afspiegeling vormt van de maatschappij, met medewerkers die vakbekwaam zijn én blijven waarbij continu geanticipeerd wordt op ontwikkelingen
	Aantrekkelijk werkgever zijn nu en in de toekomst (borgen continuïteit van de organisatie)	• Verder invulling geven aan tijd- en plaats Onafhankelijk werken • Bepalen profiel van de VGGM als (toekomstige) werkgever en het zichtbaar maken van de VGGM als werkgever (presentatie /marketing/werving)	

Wat mag het kosten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Gew. Begr. 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
0.4 Overhead							
Personeelskosten	11.133	11.029	12.073	13.777	14.777	15.777	16.777
Materiele kosten	3.849	4.379	5.781	6.825	6.825	6.825	6.825
Kapitaallasten	3.648	1.863	1.981	2.124	2.124	2.124	2.124
Huisvestingskosten	3.446	3.594	3.711	3.711	3.711	3.661	3.611
Lasten	**22.076**	**20.865**	**23.546**	**26.438**	**27.438**	**28.388**	**29.338**
0.4 Overhead							
Rijksbijdragen	495	48	53	56	56	56	56
Overige baten	2.873	633	633	934	934	934	934
Baten	**3.368**	**681**	**686**	**990**	**990**	**990**	**990**
Doorbelasting	18.588	19.942	22.468	25.247	26.247	27.247	28.247
Resultaat voor bestemming	**-121**	**-242**	**-392**	**-200**	**-200**	**-150**	**-100**
Mutatie reserves	380	242	392	200	200	150	100
Resultaat na bestemming	**259**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**259**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3. Financiën

Voor het opstellen van de bestuursbegroting 2024 is de vertreksituatie de jaarschijf 2023 zoals opgenomen in de bestuursbegroting 2024.

De financiële beschouwingen bevat de volgende onderwerpen:

- Nominale ontwikkelingen: ontwikkelingen vanaf de vaststelling van de programmabegroting 2022 en de prijs- en loonindexering.
- Investeringen
- Effect op het lopende begrotingsjaar 2023
- Financiële begroting

3.1 Nominale ontwikkelingen

Macro economische omstandigheden met impact op begroting 2023

In de begroting 2023 is reeds aangegeven dat verschillende factoren zoals economische onzekerheid als gevolg van de (geo-)politieke stabiliteit, de huidige hoge rijksoverheidsuitgaven, grondstoftekorten leidend tot een hoog inflatieniveau en de lage rekenkundige indexatie van de loonkosten zorgen dat de werkelijke kostenstijging voor loon en prijzen fors hoger uitvallen dan begroot. Derhalve is conform bestuurlijke bespreking in het najaar van 2022 besloten tot een aanpassing van de indexering in de begroting 2023. Deze aanpassing is nader uitgewerkt in paragraaf 3.5 effect op de lopende begroting.

Loon- en prijsontwikkeling 2024

De door het Algemeen Bestuur vastgestelde systematiek voor loon- en prijscompensatie bestaat uit een voorcalculatie voor 2024 en een nacalculatie over 2022.

- In de voorcalculatie van de begroting 2024 wordt uitgegaan van de raming van het CPB in het Centraal Economisch Plan 2022 (hierna: CEP). In de CEP (maart 2023) wordt voor de collectieve sector rekening gehouden met een loonkostenstijging in 2024 van 5,2% en hogere materiele kosten van 3,9%.

- In de nacalculatie van de begroting 2024 wordt de werkelijke loonkostenontwikkeling in 2022 (het zogenaamde inhaaleffect) vastgesteld. Hiervoor gebruiken we de MEV 2023. In de begroting 2022 was rekening gehouden met een loonkostenontwikkeling van 1,5% en 1,5% voor prijsontwikkeling (MEV 2021). Deze percentages zijn volgens de CEP 2023 voor 2022 respectievelijk 6,5% en 5,1%.

Wat mag het kosten

Dit betekent een nacalculatie van 5% op de lonen en 3,6% op de prijzen.

- Als de voor- en nacalculatie worden gecombineerd dan bedraagt de totale indexatie voor loon 10,2% en voor prijzen 7,5%.

- Uitgangspunt bij het toepassen van bovenstaande systematiek is dat 70% van de begrote kosten betrekking hebben op loon en 30% op prijs. Dit leidt tot een gewogen loon/prijsbijstelling van 9,4%.

- Als de hoogte van bovenstaande percentages in samenhang worden gezien met de aanpassing van de begroting 2023, dan lijkt de voorcalculatie voor 2024 aan de hoge kant. Om die reden is het voorstel om deze indexatie voor 2024 met 20% te verminderen tot een index van 7,5%. Deze vermindering bedraagt ca € 1,5 mln.

3.2 Investeringen

Investeringen zijn uitgaven waarvan het economisch nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investeringen worden geactiveerd op de balans en worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de investering. De kapitaallasten (rente en afschrijving) komen ten laste van de programma's en moeten worden gedekt binnen de baten en lasten van de programmabegroting. Als onderdeel van deze geraamd op € 44,3 miljoen. In bijlage 4 is een detailoverzicht van het investeringsplan opgenomen.

In de programmabegroting 2024 is het MJIP 2023 - 2027 geactualiseerd. Geplande vervangingsinvesteringen zijn beoordeeld op nut en noodzaak en voor zover mogelijk, is beoordeeld of de opgenomen vervangingsbedragen toereikend zijn. Dit leidt tot fluctuatie van investeringsvolumen in de verschillende jaren. De geplande investeringen worden opgenomen in de meerjarige inkoopkalender, zodat de ondersteuning op het gebied van inkoop hierop afgestemd kan worden.
In de periode 2023-2027 is de prognose dat voor € 50,4 miljoen wordt geïnvesteerd. De totale waarde van de materiële vaste activa wordt per eind 2027 geraamd op € 44,3 miljoen. In bijlage 4 is een detailoverzicht van het investeringsplan opgenomen.

3.3 Effect op lopende begrotingsjaar 2023

Het verloop van de bestuursbegroting 2023 naar de geactualiseerde begroting 2023 kan als volgt worden weergegeven:

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Begroting 2023	L/P extra 2023	Gem. bijdrage	Lokaal aanbod	NZA	BDUR	COVID-19	Projecten	Crisis- beheersing	Overig	Gew. Begr. 2023
Programma Crisisbeheersing	4.695	340	0	0	0	251	0	132	1.050	113	6.580
Programma Brandweerzorg	37.764	2.320	211	366	0	-148	0	195	0	273	40.981
Programma GGD	28.498	1.875	0	1.274	0	3	43	0	0	-528	31.165
Programma Ambulancezorg	26.588	1.117	0	0	2.749	7	0	0	0	-805	29.656
Programma Bedrijfsvoering	20.865	1.666	0	0	0	2	0	150	0	863	23.546
Programma COVID-19	0	0	0	0	0	0	12.977	0	0	0	12.977
Lasten	**118.410**	**7.318**	**211**	**1.640**	**2.749**	**115**	**13.020**	**477**	**1.050**	**-85**	**144.906**
Gemeentelijke bijdrage	68.568	4.624	211	0	0	0	0	0	0	0	73.404
Lokaal aanbod	6.717	0	0	1.640	0	0	0	0	0	0	8.357
Rijksbijdragen	6.989	512	0	0	0	115	13.123	0	1.408	367	22.513
Zorgverzekeraars	26.169	0	0	0	2.749	0	0	0	0	0	28.919
Overige baten	9.401	2.182	0	0	0	0	0	0	0	-981	10.602
Baten	**117.844**	**7.318**	**211**	**1.640**	**2.749**	**115**	**13.123**	**0**	**1.408**	**-615**	**143.794**
Doorbelasting	0	0	0	0	0	0	-104	0	-358	461	0
Resultaat voor bestemming	**-567**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-477**	**0**	**-68**	**-1.111**
Mutatie reserves	567	0	0	0	0	0	0	477	0	68	1.111
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

In de geactualiseerde begroting 2023 zijn de navolgende aanpassingen opgenomen:

Extra loon-/prijsaanpassing 2023

In overeenstemming met de bestuurlijke bespreking in het najaar van 2022 is als gevolg van de sterk opgelopen lonen en prijzen besloten tot een aanpassing van de loon/prijsaanpassing in de begroting 2023.

In de bestuursbegroting 2023 is rekening gehouden met een loonkostenstijging van 3,6% en een verwachte stijging van materiële kosten van 2,3%. De werkelijke loonkostenstijging over 2023 bedraagt ca 9,0% en de kosten voor huur, ICT en materieel nemen met circa 12% toe. Ofwel, een bijstelling is nodig van 5,4% voor loonkosten respectievelijk 9,7% voor prijsstijging.
In de gewijzigde begroting 2023 heeft deze aanpassing plaatsgevonden op de gemeentelijke bijdrage.

Bij het opstellen van de begroting 2025 zal de gebruikelijke nacalculatie plaatsvinden van de indexering over 2023. De bijgestelde percentages zullen de basis vormen voor deze nacalculatie.

Ook de tarieven die gehanteerd worden voor dienstverlening aan derden en gemeente voor lokaal aanbod zullen met bovenstaande percentages herrekend worden.

Gemeentelijke bijdrage

De gemeentelijke bijdrage muteert met € 21.000 voor de verkoop van een kazerne aan de gemeente Lingewaard.

Opbrengsten gemeenten regionaal (lokaal aanbod)

Het verschil wordt veroorzaakt door wijziging van het werkelijke lokaal aanbod ten opzichte van de begroting. Het lokaal aanbod wordt altijd 1 jaar van tevoren afgesproken, leidend tot deze bijstelling. Tevens wordt hier de bijdrage FLO van gemeenten verantwoord waar deze eerder onder de overige baten werd opgenomen. Ook is hier de JGZ-bijdrage voor de Oekraïne van € 460.000 opgenomen, welke gemeenten in 2022 vanuit het gemeentefonds hebben ontvangen en in 2023 beschikbaar houden voor het inhalen van reguliere taken en de jeugdgezondheidszorg voor ontheemden uit Oekraïne te continueren.

Rijksbijdragen (BDUR)

De BDUR-bijdrage van het rijk muteert naar aanleiding van de hoger dan geraamde indexering over 2023 en de toekenning van € 1,4 mln ten behoeve van de versterking van de activiteiten crisisbeheersing.

Bijdrage VWS inzake COVID-19

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) hebben de GGD-en opdracht gegeven om het COVID-19 virus middelen testen, traceren en vaccineren te bestrijden. De kosten die hiervoor worden gemaakt worden op basis van werkelijke kosten bij VWS gedeclareerd. In de gewijzigde begroting 2023 is op basis van de realisatie 2022 en de beschikbare informatie een voorlopige inschatting van de totale bijdrage vanuit VWS opgenomen.

'Projecten'

Temporisering van diverse (door)ontwikkelingstrajecten in 2022 door o.a. COVID-19 en opvang ontheemden Oekraïne en asielzoekers heeft geleid tot uitvoering van deze trajecten in 2023 resulterend in het naar boven bijstellen van de onttrekking van reserves ter dekking van incidentele lasten samenhangend met deze trajecten.

Overige

De kolom overige betreft met name de mutatie in de overige baten als gevolg van herrubriceringen, detacheringen, subsidieverstrekkingen en overige diensten. Daarnaast vindt in de lasten een verschuiving tussen de programma's en pijlers plaats als gevolg van administratieve opschoningen.

3.4 Voorstel bestemming resultaat over 2022

De jaarrekening 2022 is opgesteld. VGGM heeft van de € 73 miljoen euro ontvangen gemeentelijke bijdragen en lokaal aanbod € 0,7 miljoen niet besteed, ofwel minder dan 1% van de bijdragen is niet besteed. In de jaarrekening is het resultaat van € 0,7 miljoen als te bestemmen resultaat verantwoord. Dit resultaat staat ter beschikking van de gemeenten.

Het Dagelijks Bestuur geeft de colleges in overweging om het resultaat over 2022 te gebruiken om de effecten van de extra loon- prijscompensatie voor 2023 van € 4,6 miljoen te dempen.

3.5 Gemeentelijke bijdragen

De inliggende gemeenten van VGGM hebben per taakgebied afspraken gemaakt over de verdeling van de gemeentelijke bijdrage aan VGGM. Deze afspraken zijn:

Taakgebied	***Verdeling***
Veiligheid	Gemeentefonds
Bevolkingszorg	Bedrag per inwoner
GGD	Bedrag per inwoner
Jeugdgezondheidzorg 0-4	Bedrag per jeugdinwoner
Vaccinatieprogramma	Bedrag per jeugdinwoner

Bijdragen Veiligheid

De gemeentelijke bijdrage Veiligheid wordt verdeeld op basis de onderlinge verhouding van ontvangen bijdrage in het gemeentefonds, cluster Openbare Orde & Veiligheid, subcluster Brandweer. De bijdrage voor de lasten huisvesting, functioneel leeftijdsontslag en de post Stadspoort worden op basis van werkelijke kosten met de betreffende gemeente verrekend.
De gemeentelijke bijdrage Veiligheid werd tot begrotingsjaar 2021 verdeeld op basis van historische inbreng. Op basis van de afspraken inzake de ingroei van de brandweerbijdrage naar de OOV-verdeling wordt een deel van de gemeentelijke bijdrage 2022-2025 via een voorziening geëgaliseerd. In 2024 wordt een groter deel werkelijk door gemeenten voldaan.

Bijdragen op basis van (jeugd)inwoners

De gemeentelijke bijdrage muteren jaarlijks autonoom door de mutaties in de inwonersaantallen. De totale inwoneraantallen van de regio vertonen een lichte stijging, terwijl het aantal jeugdigen (gedefinieerd als inwoners in de leeftijd van 0 tot 18 jaar) al een aantal jaren een dalende trend vertoond.

4. Paragrafen

4.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Reservebeleid

VGGM houdt gewenst reserveniveau aan, dat uitgaat van de situatie dat de gemeenten een deel van het risicodragerschap voor hun rekening nemen. Met deze reserve wordt ervan uitgegaan dat te verwachten risico's goed zijn op te vangen.

Risico's

Hieronder is een inventarisatie van de belangrijkste risico's opgenomen.

Risico's voor heel VGGM

Arbeidsmarkt

De krappere arbeidsmarkt maakt het moeilijk om medewerkers en vrijwilligers te vinden en te binden. Voor dit moment specifiek geldt dat loonontwikkeling voor diverse functies uit de pas loopt met andere sectoren, leidend tot een minder aantrekkelijke werkgever. Daarnaast neemt door vergrijzing de uitstroom toe en de recente COVID-19 maatregelen leiden tot het risico van een hoger verloop doordat de sociale binding met de organisatie afstandelijker is geworden. Het risico bestaat dat de formatie niet op orde is en afgesproken prestaties om die reden niet kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast nemen kosten om leemtes in de planning te ondervangen met tijdelijke inhuur van medewerkers toe en is de inspanning die geleverd wordt om verloop van medewerkers op te vangen groot. Dit noopt de organisatie om haar arbeidsmarktstrategie te evalueren en te zoeken naar alternatieve mogelijkheden om (tijdelijk) personeel aan te trekken.

Bestuurlijke verantwoordelijkheid

De Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden valt onder de bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM. Er is geen sprake van financiële verwevenheid tussen de stichting en de gemeenschappelijke regeling. De financieringsstromen en vermogensbestanddelen blijven in de toekomst strikt gescheiden. Dit beperkt de risico's voor de gemeenschappelijke regeling.

Ziekteverzuim

Het is van maatschappelijk belang dat de taken die vallen onder de Wet publieke gezondheid en Wet Veiligheidsregio zoveel mogelijk worden uitgevoerd. De coronabestrijding vroeg ruime tijd veel extra inzet van VGGM-medewerkers, waardoor het risico bestaat van verzuim als gevolg van een (te) hoge belasting.

In voorkomende gevallen betekent dit dat soms keuzes gemaakt moeten worden: welke werkzaamheden kunnen uitgesteld worden (en hoe lang) en welke activiteiten worden als eerste niet uitgevoerd bij krapte aan personeel.

Consequenties Covid-19 – effect op taken

Het is nog onduidelijk welke effecten COVID-19 en de bestrijding van het virus heeft op de samenleving op de lange termijn. Denk hierbij aan de impact op kwetsbare jongeren, de vraag naar reizigersvaccinaties, de vaccinatiebereidheid of vraagstukken over gezondheidsbevordering in het algemeen. Deze onzekerheid heeft mogelijk gevolgen op de uitvoering van de omvang en aard van de taken in 2024 en verder.

Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)

In het pensioenakkoord is geregeld dat werkgevers een Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) kunnen aanbieden aan medewerkers die 3 jaar of minder van hun AOW-leeftijd verwijderd zijn. De cao Ambulancezorg en de cao VVT hebben inmiddels een RVU-regeling in de cao opgenomen (ieder met verschillende spelregels). Voor de CAO Veiligheidsregio's is de RVU-regeling onderwerp van gesprek in 2024.

In overeenstemming met het Besluit Verantwoorden en Begroten heeft VGGM op dit moment geen reservering voor verlofuren. Het risico bestaat dat een van de bronnen voor de RVU-verlof uren, al dan niet reeds opgebouwd, zal worden. Daarmee bestaat een financieel risico afhankelijk van de uitkomst en het toekomstig gebruik van de RVU.

Programma Brandweerzorg

Groot onderhoud brandweerkazernes

Ten tijde van de regionalisering van de brandweer is de bestuurlijke keuze gemaakt de kazernes niet over te dragen aan de veiligheidsregio en in eigendom te laten van de gemeenten. Drie argumenten speelden daarbij een rol:

- Voor gemeenten vertegenwoordigen de kazernes een maatschappelijk en/of economische belang;
- VGGM wil zich te beperken tot het uitvoeren van de kerntaken en daar valt het beheer van onroerend goed niet onder. Liever maakt VGGM gebruik van de vastgoedkennis die bij gemeenten aanwezig is;
- De ontvlechting van de kazernes is niet eenvoudig omdat op veel plaatsen sprake is van complicerende factoren zoals gedeeld gebruik met andere gemeentelijke diensten en/of nog af te wikkelen investeringen in nieuw- en verbouw.

In de lijn van bovenstaande keuze is het budget voor de kapitaallasten en het groot onderhoud bij de gemeente achtergebleven. In het budget voor de

brandweer zijn de gebruikerslasten opgenomen (denk aan schoonmaakkosten, energie, klein onderhoud, etc.). VGGM heeft in de jaarrekening een onderhoudsreserve gevormd voor het groot onderhoud dat door de gebruiker moet worden uitgevoerd.

Rechtspositie vrijwilligers brandweer

De invoering van de Wet normalisering rechtsposities ambtenaren is ingegaan per 1 januari 2020. Een onverkorte invoering heeft waarschijnlijke grote ongewenste effecten voor, met name, de vrijwilligers bij de brandweer. Om deze reden is voor veiligheidsregio's uitstel verleend om de gevolgen in kaart te brengen en met alternatieve voorstellen te komen.
In de brandweerkamer wordt samen met de Ministers de mogelijkheid verkend de vrijwilligers uit de Wnra te houden.

Financiering inzet 25kv

Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu versterkt een jaarlijkse bijdrage van inmiddels € 375.000 om VGGM in staat te stellen expertise toe te passen bij het optreden bij spoorwegincidenten op de Betuweroute, met name gerelateerd aan de 25kV bovenleiding. Binnenkort wordt een besluit verwacht ten aanzien van de continuering van deze vergoeding.

Opleidingskosten vakbekwaamheid

In 2022 zijn de opleidingskosten van de brandweer fors gestegen

COVID-19 heeft ervoor gezorgd dat er in 2020 en 2021 opleidingen zijn getemporiseerd en veel minder is geoefend. Als organisatie heeft VGGM zich te houden aan de 'Regeling personeel veiligheidsregio's'. Deze stelt eisen aan operationele en beheersmatige functies binnen de brandweer.

In de loop van 2022 bleek de realisatie van de kosten van vakbekwaamheid aanmerkelijk hoger dan het bedrag wat hier voor dit jaar voor was begroot. De overschrijding is in 2022 gedekt middels incidentele baten. Momenteel loopt een nadere analyse wat eventuele structurele effecten zijn, hierbij worden ook historische informatie, trends op de arbeidsmarkt en de ontwikkeling in verschillende onderwerpen die geschoold en beoefend moeten worden (denk hierbij onder andere aan veilige energie transitie) betrokken.

Wonen met zorg / BEVI

De gemeenten ontvangen van 2022 tot en met 2025 vanuit het Rijk een bijdrage voor de invoering van de Omgevingswet. Binnen het programma bandweerzorg zien wij op dit moment hier binnen 2 autonome ontwikkelingen, zoals toelicht binnen de pijler risicobeheersing.

Voor bouwwerken met een woonfuncties met zorg gaat een gebruiksmelding verplicht gesteld worden, welke jaarlijks getoetst dient te worden.

Daarnaast vervalt met de Omgevingswet het BEVI (Besluit externe veiligheid inrichtingen). Hiermee vervalt het specifieke advies op externe veiligheid naar een advies voor (brand)veiligheid als geheel; de wettelijke adviestaak wordt hiermee dus verbreed.

Voor deze 2 ontwikkelingen zijn vanuit het Rijk incidenteel middelen aan de gemeenten toegekend. Deze ruimte loopt tot 2025. Voor de structurele inzet zullen nog afspraken gemaakt moeten worden.

Programma GGD

Projecten Medische Milieukunde

VGGM participeert regelmatig in Europese projecten en in diverse projecten van de Academische Werkplaats. Voor deze projecten vindt afrekening aan het einde van de looptijd plaats. Dat betekent dat tussentijds geen financieel resultaat in de exploitatie zichtbaar wordt. Tussentijds wordt binnen VGGM vastgesteld of kosten die zijn gemaakt ook subsidiabel zijn. Dat is een toets op de rechtmatigheid. Bij afronding van een project kan het wel zo zijn dat VGGM hogere kosten heeft moeten maken door in het bijzonder meer capaciteit voor een project in te zetten. Dat is een vraagstuk van doelmatigheid.

Bedrijfsvoering risico's AGZ

De afdeling Algemene Gezondheidszorg (AGZ) kent een aantal bedrijfsvoering risico's waaronder de kwetsbaarheid in de opbouw van het personeelsbestand. Binnen de specialistische functies is sprake van een vergrijzing van het personeelsbestand. Ook is het vanwege de krapte op de arbeidsmarkt voor met name deze specialistische functies een uitdaging om de juiste mensen aan te trekken. Hierdoor kan de continuïteit van de werkzaamheden in gevaar kan komen.

Naast deze uitdaging bestaan onzekerheden ten aanzien van de inkomsten door (mogelijke) veranderingen in wet- en regelgeving en overige (externe) ontwikkelingen.

Functiewaardering

Landelijk blijken verschillen te bestaan tussen de inschaling van forensisch artsen. Dit betreft een specialistische functie, waarbij het ongewenst is als medewerkers om verschil in arbeidsvoorwaarden van GGD-regio wisselen. Om die reden wordt landelijk het functieprofiel gewaardeerd, mogelijk leidend tot een aanpassing van de functiewaardering bij de individuele regio's. Het aanpassen van de functiewaardering kan financiële effecten hebben voor VGGM.

Daarnaast is een grote groep werknemers die na de overgang van STMG en Icare in dienst zijn gekomen bij de Stichting PG. Zij vallen hiermee onder een andere CAO dan de medewerkers van VGGM. Binnen de organisatie geeft dit onwenselijke verschillen. Het uit faseren van de Stichting heeft echter een grote financiële impact op de organisatie door toepassing van de arbeidsvoorwaarden die VGGM heeft.

Lokaal aanbod JGZ

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van zowel de jeugdgezondheidszorg als voor preventie en jeugdhulp op basis van de Jeugdwet. JGZ-organisaties zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor de primaire invulling van het JGZ-aanbod.
De JGZ richt zich op het vroegtijdig signaleren, geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding. Hiermee kan de eigen kracht van kinderen, jongeren en ouders worden versterkt en (indien mogelijk) kunnen ervaren problemen worden genormaliseerd. Preventie en lichte ondersteuning kunnen zwaardere hulp mogelijk voorkomen. Dit basispakket JGZ valt onder de Wpg. Bepaalde interventies uitgevoerd door de JGZ, zoals Voorzorg en Stevig Ouderschap, vallen onder de Jeugdwet. Om bovenstaand te realiseren en in te kunnen spelen op de lokale zorgbehoefte, in aansluiting met de zorg vanuit het jeugd - en sociale domein kopen gemeenten naast het wettelijk (regionale) deel van de JGZ ook gemeentelijk lokaal aanbod in.

Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de Jeugdzorg. De overheveling van de jeugdzorg naar gemeenten is gepaard gegaan met een flinke bezuiniging. Afgelopen jaren zien we bij bijna alle gemeenten een stijging van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van de jeugdzorg. De insteek een verschuiving te creëren naar meer preventieve en informele zorg heeft tot heden voor gemeenten onvoldoende opgeleverd. Dit lijdt in toenemende mate tot overschrijding van gemeentelijke budgetten en tekorten.

Publieke gezondheid Asielzoekers

Sinds maart 2019 heeft COA laten weten dat zij middels een aanbestedingstraject op zoek is naar een opdrachtnemer die landelijk de jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan kan bieden aan alle kinderen van 0 tot 18 jaar die vallen onder de COA. GGD GHOR NL heeft de aanbesteding PGA COA gegund gekregen. Dit nieuwe contract is ingegaan op 1 augustus 2020 en heeft een looptijd van twee jaar met de mogelijkheid het contract tweemaal met 24 maanden te verlengen. Het risico bestaat dat COA op korte termijn een nieuwe aanbesteding start.

Programma Bedrijfsvoering

ICT-ontwikkelingen

ICT-ontwikkelingen in de samenleving gaan momenteel snel. Stakeholders hebben een navenant hogere verwachting van de mogelijkheden alsmede van een tijdige en juiste informatie-ontsluiting. Daarnaast stoppen leveranciers de ondersteuning van oudere ICT-applicaties.

De komende jaren worden om deze redenen diverse bedrijfsvoering systemen up-to-date gebracht en met elkaar gekoppeld. De kosten van implementatie en van vernieuwde licenties nemen sterk toe. Deze kosten kunnen niet in alle gevallen worden terugverdiend in de primaire of ondersteunende processen of door reduceren van applicaties met vergelijkbare toepassingsmogelijkheden. In voorkomende gevallen zullen keuzes moeten worden gemaakt.

Weerstandsvermogen

In 2014 is aan de hand van de zogenaamde “kans x effect” methode een inschatting gemaakt van de mogelijke risico’s en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico’s te relateren aan de weerstands-capaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).

Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2015 vastgestelde niveau van € 1.453.000 te consolideren. In het kader van de implementatie van de verordening rechtmatigheid, welke op basis van een risicoaanpak wordt geïmplementeerd, wordt in 2023 en 2024 dit niveau opnieuw geëvalueerd.

Solvabiliteit

Naast een buffer tegen optredende risico’s, wordt eigen vermogen benut voor de financiering van investeringen. Investeringen worden ook gefinancierd met vreemd vermogen (leningen). Een gezonde verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (solvabiliteit) draagt bij aan een doeltreffende en efficiënte vervulling van de publieke functie van de VGGM. Deze solvabiliteit wordt uitgedrukt in een ratio. De ratio per ultimo 2024 is naar verwachting 10,1% (per eind 2022: circa 14,2%). Voor een overheidsorganisatie is dit een redelijke waarde.

Netto Schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten t.o.v. de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om

130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De netto schuldquote van 26,8% blijft ruim onder dit gestelde maximum.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Structurele uitgaven en inkomsten zijn binnen de VGGM in evenwicht.

4.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen welke een meerjarig nut hebben ten behoeve van de productie. Het gaat daarbij veelal om zaken die na de eerste aanschaf regelmatig onderhoud vergen. Binnen de VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de crisis- en hulpverleningsvoertuigen, de beschermende kleding, de (inrichting van) kazernes en panden en ICT-middelen.

- Crisis- en hulpverleningsvoertuigen worden jaarlijks gekeurd en veelal onderhouden op basis van de kilometerstand. Wanneer gebreken tussentijds worden geconstateerd, vindt direct onderhoudt plaats. Vervanging van de voertuigen is opgenomen in het Meerjareninvesteringsplan. Het onderhoud is opgenomen in de begroting.

- Beschermende kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar in de begroting.

- Eind 2013 zijn de kazernes Bemmel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. De kazernes Harskamp, Doorwerth en Bemmel zijn weer terug verkocht aan de betreffende gemeenten. De kazernes Dieren en Valburg zullen naar verwachting in 2023 worden terug verkocht. De overige kazernes zijn in eigendom en in beheer van de deelnemende gemeentes.

- Voor de gebouwen in eigendom van de VGGM, met name ten behoeve van de Ambulancezorg, zijn meerjarenonderhoudsplannen beschikbaar.

4.3 Financiering

Algemeen

Wet fido

Het Rijk heeft regels gesteld aan hoe gemeenten en provincies hun geld en kapitaal beheren. Die regels staan in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), en gelden ook voor gemeenschappelijke regelingen als de VGGM. Hoeveel geld gemeenten en provincies mogen lenen, is afhankelijk van de hoogte van de begroting. De kasgeldlimiet bepaalt hoeveel geld ze mogen lenen voor een periode van maximaal 1 jaar. De renterisiconorm schrijft voor hoeveel maximaal geleend mag worden voor een periode langer dan 1 jaar.

- Gemeenten en provincies mogen liquide middelen aanhouden bij de schatkist (schatkistbankieren). Hier krijgen ze een rentevergoeding voor. De VGGM hanteert de volgende doelstellingen op gebied van financiering:
- Beschikbaar hebben van voldoende liquiditeiten om de vastgestelde plannen te kunnen uitvoeren.
- Beheersen van de risico's die zijn verbonden aan de financieringsfunctie, zoals renterisico en debiteurenrisico.
- Minimaliseren van de kosten van geldleningen.
- Verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten.

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programmabegroting. Voor 2024 bedraagt de limiet 11,8 miljoen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Voor de VGGM komt dat neer op een bedrag van € 28,8 miljoen. De verwachting is dat we in 2024 ruimschoots onder de gestelde norm blijven.

Financiering

Voor het uitoefenen van de treasuryfunctie is inzicht nodig in de huidige en toekomstige kasstromen. Deze kasstromen bestaan uit:

1. De kasstroom uit operationele activiteiten (de exploitatie)
2. De kasstroom uit investeringen
3. De kasstroom uit financieringsactiviteiten (aflossingen en stortingen van aangetrokken geldleningen)

Het inzicht hierin wordt verkregen door het regelmatig actualiseren van onze liquiditeitsplanning. Hierbij

zijn de ontvangsten en uitgaven volgens de programmabegroting en het investeringsplan het uitgangspunt.

Op basis van het meerjarige investeringsplan (zie bijlage 4) en de in 2019 afgesloten meerjarige lening van € 15 miljoen wordt geen liquiditeitstekort verwacht.

Renteomslag en financieringsresultaat

Voor vergelijkbaarheid tussen overheidsorganisaties, schrijft de BBV de manier van bepalen van de renteomslag voor. Voor de VGGM bedraagt de renteomslag 0,5%.

5. Planning en control cyclus

Op hoofdlijnen kan de planning & control cyclus voor begrotingsjaar 2024 als volgt worden geschetst:

Wanneer	Wat	Wie
5 april 2023	Aanbieden kaderbrief & ontwerpbegroting 2024	Dagelijks Bestuur
April - juli 2023	Consultatie kaderbrief & ontwerpbegroting 2024	Colleges van B&W en gemeente raden
September 2023	Bespreken zienswijze en begroting 2024	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
13 september 2023	Bespreken zienswijze en vaststellen begroting 2024	Algemeen Bestuur
Maart - sept 2024	Bespreking begrotingswijzigingen 2024	Fincie, Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur
Maart 2025	Bespreking jaarrekening 2024	Financiële Commissie en Dagelijks Bestuur
April 2025	Bespreking en vaststellen jaarrekening 2024	Algemeen Bestuur

Bijlagen

Bijlage 1: Ontwikkelingen in gemeentelijke bijdragen

a. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader van de gemeentelijke bijdrage Veiligheid (brandweer).

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	43.963	43.963	**45.467**	45.500	45.607	45.588
versterking bedrijfsvoering		883				
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		935				
ingroei herverdeling (*)		-280	**55**	215		
Specifieke afspraken (**)		-33	**-21**	-109	-19	
MJB 2022-2026	43.963	45.467	**45.500**	45.607	45.588	45.588
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**3.632**	3.632	3.632	3.632
Specifieke afspraken (**)		-21	**0**	0	0	0
Omgevingswet			**325**	325		
extra loon- en prijscompensatie 2023		3.060	**3.060**	3.060	3.060	3.060
Versterking Bedrijfsvoering 2024/25			**576**	1.152	1.729	2.305
MJB 2022-2027	**43.963**	**48.506**	**53.093**	**53.775**	**54.008**	**54.584**

(*) Ingroei: hiervoor is een reserve gecreëerd
(**) Terug leveren van kazernes (deels 1 jaar eerder)

b. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage bevolkingszorg:

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	662	662	**680**	680	680	680
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		14				
Mutatie inwoneraantallen (*)		4				
MJB 2022-2026	662	680	**680**	680	680	680
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**57**	57	57	57
Mutatie inwoneraantallen (*)			**5**	5	5	5
extra loon- en prijscompensatie 2023		49	**49**	49	49	49
MJB 2022-2027	**662**	**729**	**791**	**791**	**791**	**791**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 1,12 (2023: € 1,04). Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2022.

c. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader gemeentelijke bijdrage GGD:

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	10.484	10.484	**12.188**	12.188	12.188	12.188
versterking bedrijfsvoering		617				
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		225				
Mutatie inwoneraantallen		69				
Prenataal huisbezoek		196				
functiewaardering		596				
MJB 2022-2026	10.484	12.188	**12.188**	12.188	12.188	12.188
functiewaardering			**254**	339	339	339
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**918**	918	918	918
Mutatie inwoneraantallen (*)			**95**	95	95	95
extra loon- en prijscompensatie 2023		820	**820**	820	820	820
jgz basis op orde			**713**			
agz basis op orde			**551**			
Versterking Bedrijfsvoering 2024/25			**424**	848	1.271	1.695
MJB 2022-2027	**10.484**	**13.008**	**15.964**	**15.208**	**15.632**	**16.056**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 22,60 (2023: € 18,55) voor het basispakket. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal inwoners per 1 januari 2022.

d. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage JGZ 0-4

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader voor JGZ 0-4:

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	8.661	8.661	**8.799**	8.799	8.799	8.799
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		184				
Mutatie inwoneraantallen	-	-46	-	-	-	
MJB 2022-2026	8.661	8.799	**8.799**	8.799	8.799	8.799
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**699**	699	699	699
Mutatie inwoneraantallen			**-22**	-22	-22	-22
extra loon- en prijscompensatie 2023		589	**589**	589	589	589
jgz basis op orde			**940**			
MJB 2022-2027	**8.661**	**9.388**	**11.005**	**10.066**	**10.066**	**10.066**

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 79,77 (2023: € 67,89) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal jeugd inwoners (0-18 jaar) per 1 januari 2022.

e. Budgettair kader gemeentelijke bijdrage RVP

De genoemde ontwikkelingen in hoofdstuk 2 en hoofdstuk 3 hebben de volgende consequenties op het budgettair kader RVP:

In € x 1.000	2022	2023	**2024**	2025	2026	2027
Begroting t-1 (2022)	1.355	1.355	**1.662**	1.662	1.662	1.662
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)		30				
Mutatie inwoneraantallen	-	-7	-	-	-	-
Vaccinatie Meningokokken / HPV (*)		283	-	-	-	-
MJB 2022-2026	1.355	1.662	**1.662**	1.662	1.662	1.662
Loon- en prijscompensatie (§ 3a)			**120**	120	120	120
Mutatie inwoneraantallen			**-4**	-4	-4	-4
extra loon- en prijscompensatie 2023		111	**111**	111	111	111
MJB 2022-2027	**1.355**	**1.773**	**1.889**	**1.889**	**1.889**	**1.889**

(*) Structurele ophoging gemeentefonds (Meningokokken per 1-1-2021; HPV per 1-1-2022)

Bovenstaande opstelling leidt tot een inwonerbijdrage van € 13,69 (2023: € 12,82) per jeugd inwoner. Deze inwonerbijdrage is gebaseerd op het aantal jeugd inwoners (0-18 jaar) per 1 januari 2022.

f. Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

VGGM verdeelt onder 5 categorieën haar te ontvangen bijdragen van de gemeente, namelijk Veiligheid, Bevolkingszorg, GGD, Jeugdgezondheidszorg en Rijksvaccinatieprogramma. De aansluiting tussen deze bijdragen en de verschillende programma's is als volgt:

Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

In € x 1.000	Gemeentelijke bijdragen 2023 W					
	Veiligheid	BZ	PG	JGZ 0-4	RVP	**Totaal**
Crisisbeheersing						
- Multi	2.936		320			**3.256**
- Bevolkingszorg		729				**729**
- GHOR			586			**586**
Subtotaal crisisbeheersing	2.936	729	906	0	0	**4.571**
Brandweerzorg						
- Aandeel versterking BV	883					**883**
- Operatie	38.420					**38.420**
- Risicobeheersing	6.266					**6.266**
Subtotaal brandweerzorg	45.570	0	0	0	0	**45.570**
PG						
- Aandeel versterking BV			659			**659**
- Algemene gezondheidszorg			3.144			**3.144**
- Jeugdgezondheidszorg			7.155	9.388	1.773	**18.316**
- Monitoring & advies			1.145			**1.145**
Subtotaal PG	0	0	12.103	9.388	1.773	**23.263**
Totaal	**48.506**	**729**	**13.008**	**9.388**	**1.773**	**73.404**

Verdeling van gemeentelijke bijdragen naar programma's

In € x 1.000

	Gemeentelijke bijdragen 2024 B					
	Veiligheid	BZ	PG	JGZ 0-4	RVP	**Totaal**
Crisisbeheersing						
- Multi	2.936		327			**3.263**
- Bevolkingszorg		791				**791**
- GHOR			649			**649**
Subtotaal crisisbeheersing	2.936	791	976	0	0	**4.703**
Brandweerzorg						
- Aandeel versterking BV	1.459					**1.459**
- Operatie	41.612					**41.612**
- Risicobeheersing	7.086					**7.086**
Subtotaal brandweerzorg	50.157	0	0	0	0	**50.157**
PG						
- Aandeel versterking BV			1.134			**1.134**
- Algemene gezondheidszorg			3.840			**3.840**
- Jeugdgezondheidszorg			8.638	11.005	1.889	**21.532**
- Monitoring & advies			1.376			**1.376**
Subtotaal PG	0	0	14.988	11.005	1.889	**27.882**
Totaal	**53.093**	**791**	**15.964**	**11.005**	**1.889**	**82.742**

Bijlage 2: Specificatie gemeentelijke bijdrage per gemeente

2a. Gemeentelijke bijdrage Veiligheid

De mutatie van de begroting 2023 naar de bijdrage 2024 per gemeente kent dan de volgende stappen:

In € x 1.000	Bijdrage Veiligheid 2023B	Loon/Prijs extra 2023	Specifieke correctie 2023	Bijdrage Veiligheid 2023W	Correctie Ingroei OOV 2023	Bijdrage Veiligheid 2023	loon/prijs 2024	Versterking BV	Omgevingswet	OOV 2024 herverdeling	Bijdrage Veiligheid 2024	Correctie Ingroei OOV 2024	**Bijdrage Veiligheid 2024**
Arnhem	13.089	850	0	13.939	0	13.939	1.042	148	83	102	15.315	0	**15.315**
Barneveld	3.941	269	0	4.210	0	4.210	314	52	30	-44	4.561	0	**4.561**
Doesburg	601	40	0	641	-21	619	53	9	5	69	755	0	**755**
Duiven	1.194	94	0	1.288	169	1.458	94	19	11	-14	1.567	-128	**1.439**
Ede	8.174	514	0	8.688	0	8.688	635	99	56	20	9.498	0	**9.498**
Lingewaard	2.395	171	-21	2.545	0	2.545	188	31	18	-26	2.756	0	**2.756**
Nijkerk	2.384	162	0	2.545	-49	2.497	213	32	18	-41	2.718	0	**2.718**
Overbetuwe	2.658	186	0	2.843	0	2.843	210	36	20	-23	3.086	0	**3.086**
Renkum	1.856	128	0	1.984	0	1.984	151	24	14	-38	2.134	0	**2.134**
Rheden	2.611	181	0	2.791	0	2.791	217	36	20	19	3.082	0	**3.082**
Rozendaal	119	12	0	130	50	181	11	2	1	-1	194	-46	**147**
Scherpenzeel	523	36	0	559	0	559	42	7	4	1	613	0	**613**
Wageningen	2.434	177	0	2.611	120	2.731	179	35	20	45	3.011	-41	**2.970**
Westervoort	708	49	0	757	-1	756	64	10	6	-24	811	0	**811**
Zevenaar	2.782	192	0	2.974	0	2.974	220	37	21	-45	3.207	0	**3.207**
Totaal	**45.467**	**3.060**	**-21**	**48.506**	**269**	**48.775**	**3.632**	**576**	**325**	**0**	**53.308**	**-215**	**53.093**

De specifieke afspraken hebben betrekking op de verkoop van de brandweerkazerne Bemmel aan de gemeente Lingewaard. Hierdoor dalen de exploitatielasten van VGGM en stijgen deze voor deze gemeenten. Om die reden wordt de gemeentelijke bijdrage aangepast, leidend tot een budget neutrale transactie voor beide partijen.

2b. Gemeentelijke bijdrage Bevolkingszorg

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage voor bevolkingszorg is gebaseerd op een tarief van € 1,12 (2023: € 1,04) per inwoner. Op basis van het totaal aantal inwoners per 1 januari 2022 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners 1-1-2022	Kader 2023	Loon/Prijs extra 2023	**Nieuw Kader 2023**	loon/prijs 2024	Mutatie Inwoners	**Kader 2024**
Arnhem	163.888	158	11	**169**	13	2	**184**
Barneveld	60.584	58	4	**62**	5	1	**68**
Doesburg	11.036	11	1	**12**	1	0	**12**
Duiven	24.946	24	2	**26**	2	0	**28**
Ede	119.986	115	8	**123**	10	2	**134**
Lingewaard	46.963	45	3	**49**	4	0	**53**
Nijkerk	44.311	42	3	**45**	4	1	**50**
Overbetuwe	48.266	47	3	**50**	4	0	**54**
Renkum	31.358	30	2	**33**	3	0	**35**
Rheden	43.435	42	3	**45**	4	0	**49**
Rozendaal	1.756	2	0	**2**	0	0	**2**
Scherpenzeel	10.317	10	1	**11**	1	0	**12**
Wageningen	39.939	38	3	**41**	3	0	**45**
Westervoort	14.944	15	1	**16**	1	0	**17**
Zevenaar	44.645	43	3	**46**	4	1	**50**
Totaal	**706.374**	**680**	**49**	**729**	57	5	**791**

2c. Gemeentelijke bijdrage GGD

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage GGD is gebaseerd op een tarief van € 22,60 (2023: € 18,55) per inwoner. Op basis van het totaal aantal inwoners per 1 januari 2022 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	Inwoners 1-1-2022	Kader 2023	Loon/Prijs Extra	**Nieuw Kader 2023**	loon/prijs 2024	Mutatie Inwoners	basis op orde jgz	basis op orde agz	Versterking BV 2024	functie-waardering	**Kader 2024**
Arnhem	163.888	2.823	190	**3.013**	213	27	166	128	98	59	**3.704**
Barneveld	60.584	1.043	70	**1.113**	79	11	61	47	36	22	**1.369**
Doesburg	11.036	192	13	**205**	14	-1	11	9	7	4	**249**
Duiven	24.946	436	29	**465**	32	-2	25	19	15	9	**564**
Ede	119.986	2.060	139	**2.199**	156	27	121	94	72	43	**2.712**
Lingewaard	46.963	814	55	**869**	61	3	47	37	28	17	**1.061**
Nijkerk	44.311	758	51	**809**	58	13	45	35	27	16	**1.001**
Overbetuwe	48.266	838	56	**894**	63	1	49	38	29	17	**1.091**
Renkum	31.358	546	37	**583**	41	-1	32	24	19	11	**709**
Rheden	43.435	756	51	**807**	56	-2	44	34	26	16	**982**
Rozendaal	1.756	30	2	**32**	2	1	2	1	1	1	**40**
Scherpenzeel	10.317	176	12	**188**	13	4	10	8	6	4	**233**
Wageningen	39.939	689	46	**735**	52	6	40	31	24	14	**903**
Westervoort	14.944	261	18	**279**	19	-1	15	12	9	5	**338**
Zevenaar	44.645	766	52	**818**	58	10	45	35	27	16	**1.009**
Totaal	**706.374**	**12.188**	**820**	**13.008**	**918**	**95**	**713**	**551**	**424**	**254**	**15.964**

2d. Budgettair kader bijdrage JGZ 0-4

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage JGZ 0-4 is gebaseerd op een tarief van € 79,77 (2023: € 67,89) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal 0-18 jarige inwoners per 1 januari 2022 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	inw. 0-18 1-1-2022	Kader 2023	Loon/Prijs Extra	**Nieuw Kader 2023**	loon/prijs 2024	Mutatie Inwoners	basis op orde jgz	**Kader 2024**
Arnhem	29.888	1.905	128	**2.033**	152	-3	204	**2.384**
Barneveld	15.516	974	66	**1.041**	79	14	106	**1.239**
Doesburg	1.695	110	7	**117**	9	-3	12	**135**
Duiven	4.496	292	19	**312**	23	-7	31	**358**
Ede	25.906	1.633	111	**1.743**	131	17	176	**2.068**
Lingewaard	9.079	585	39	**623**	46	-7	62	**724**
Nijkerk	9.697	612	41	**654**	49	5	66	**774**
Overbetuwe	10.076	654	43	**698**	51	-14	69	**803**
Renkum	5.287	346	23	**369**	27	-10	36	**421**
Rheden	7.312	475	31	**506**	37	-10	50	**583**
Rozendaal	412	26	2	**27**	2	1	3	**33**
Scherpenzeel	2.338	146	10	**156**	12	3	16	**187**
Wageningen	5.780	375	25	**399**	29	-7	39	**461**
Westervoort	2.717	174	12	**186**	14	-2	19	**217**
Zevenaar	7.761	491	33	**524**	39	3	53	**619**
Totaal	**137.960**	**8.799**	**589**	**9.388**	**699**	**-22**	**940**	**11.005**

2e. Budgettair kader bijdrage RVP

De verdeling van de gemeentelijke bijdrage RVP is gebaseerd op een tarief van € 13,69 (2023: € 12,82) per jeugdinwoner. Op basis van het aantal 0-18 jarige inwoners per 1 januari 2022 is de bijdrage per gemeente als volgt:

In € x 1.000	inw. 0-18 1-1-2022	Kader 2023	Loon/Prijs Extra	**Nieuw Kader 2023**	loon/prijs 2024	Mutatie Inwoners	**Kader 2024**
Arnhem	29.888	360	24	**384**	26	-1	**409**
Barneveld	15.516	184	12	**197**	13	3	**213**
Doesburg	1.695	21	1	**22**	1	0	**23**
Duiven	4.496	55	4	**59**	4	-1	**61**
Ede	25.906	308	21	**329**	23	3	**355**
Lingewaard	9.079	110	7	**118**	8	-1	**124**
Nijkerk	9.697	116	8	**123**	8	1	**133**
Overbetuwe	10.076	124	8	**132**	9	-3	**138**
Renkum	5.287	65	4	**70**	5	-2	**72**
Rheden	7.312	90	6	**96**	6	-2	**100**
Rozendaal	412	5	0	**5**	0	0	**6**
Scherpenzeel	2.338	28	2	**30**	2	0	**32**
Wageningen	5.780	71	5	**75**	5	-1	**79**
Westervoort	2.717	33	2	**35**	2	0	**37**
Zevenaar	7.761	93	6	**99**	7	1	**106**
Totaal	**137.960**	**1.662**	**111**	**1.773**	**120**	**-4**	**1.889**

2f. Totale bijdrage per gemeente

Alle bovengenoemde bijdragen leiden tot de volgende totale bijdrage 2024 per gemeente:

	GGD	JGZ 0-4	RVP	Bev. Zorg	BRW	TOTAAL
Arnhem	€ 3.703.869	€ 2.384.166	€ 409.167	€ 183.555	€ 15.315.291	€ 21.996.048
Barneveld	€ 1.369.198	€ 1.237.711	€ 212.414	€ 67.854	€ 4.561.226	€ 7.448.403
Doesburg	€ 249.414	€ 135.210	€ 23.205	€ 12.360	€ 754.655	€ 1.174.844
Duiven	€ 563.780	€ 358.646	€ 61.550	€ 27.940	€ 1.439.239	€ 2.451.155
Ede	€ 2.711.684	€ 2.066.522	€ 354.653	€ 134.384	€ 9.497.635	€ 14.764.878
Lingewaard	€ 1.061.364	€ 724.232	€ 124.292	€ 52.599	€ 2.756.263	€ 4.718.750
Nijkerk	€ 1.001.429	€ 773.530	€ 132.752	€ 49.628	€ 2.717.542	€ 4.674.881
Overbetuwe	€ 1.090.812	€ 803.763	€ 137.940	€ 54.058	€ 3.086.278	€ 5.172.851
Renkum	€ 708.691	€ 421.744	€ 72.379	€ 35.121	€ 2.134.177	€ 3.372.112
Rheden	€ 981.631	€ 583.278	€ 100.101	€ 48.647	€ 3.082.225	€ 4.795.882
Rozendaal	€ 39.686	€ 32.865	€ 5.640	€ 1.967	€ 147.350	€ 227.508
Scherpenzeel	€ 233.164	€ 186.502	€ 32.007	€ 11.555	€ 612.830	€ 1.076.058
Wageningen	€ 902.621	€ 461.071	€ 79.128	€ 44.732	€ 2.970.097	€ 4.457.649
Westervoort	€ 337.734	€ 216.735	€ 37.196	€ 16.737	€ 811.088	€ 1.419.490
Zevenaar	€ 1.008.977	€ 619.095	€ 106.248	€ 50.002	€ 3.206.997	€ 4.991.319
	€ 15.964.054	**€ 11.005.070**	**€ 1.888.672**	**€ 791.139**	**€ 53.092.892**	**€ 82.741.827**

De geactualiseerde totale bijdrage 2023 per gemeente komt op:

	GGD	JGZ 0-4	RVP	Bev. Zorg	BRW	TOTAAL
Arnhem	€ 3.012.965	€ 2.032.559	€ 383.818	€ 168.921	€ 13.938.839	€ 19.537.102
Barneveld	€ 1.112.852	€ 1.039.600	€ 196.313	€ 62.392	€ 4.210.009	€ 6.621.166
Doesburg	€ 205.237	€ 117.585	€ 22.204	€ 11.507	€ 640.632	€ 997.165
Duiven	€ 464.974	€ 311.955	€ 58.908	€ 26.069	€ 1.288.342	€ 2.150.248
Ede	€ 2.198.732	€ 1.741.854	€ 328.923	€ 123.271	€ 8.688.038	€ 13.080.818
Lingewaard	€ 868.548	€ 623.773	€ 117.790	€ 48.695	€ 2.545.008	€ 4.203.814
Nijkerk	€ 808.780	€ 653.373	€ 123.380	€ 45.344	€ 2.545.353	€ 4.176.230
Overbetuwe	€ 894.370	€ 698.317	€ 131.867	€ 50.143	€ 2.843.334	€ 4.618.031
Renkum	€ 582.785	€ 369.389	€ 69.754	€ 32.674	€ 1.983.652	€ 3.038.254
Rheden	€ 807.389	€ 506.595	€ 95.663	€ 45.266	€ 2.791.230	€ 4.246.143
Rozendaal	€ 32.017	€ 27.224	€ 5.141	€ 1.795	€ 130.310	€ 196.487
Scherpenzeel	€ 187.874	€ 156.079	€ 29.473	€ 10.533	€ 558.697	€ 942.656
Wageningen	€ 735.229	€ 399.668	€ 75.471	€ 41.220	€ 2.610.893	€ 3.862.481
Westervoort	€ 278.510	€ 186.019	€ 35.127	€ 15.615	€ 756.795	€ 1.272.066
Zevenaar	€ 817.981	€ 523.771	€ 98.906	€ 45.860	€ 2.974.391	€ 4.460.909
	€ 13.008.243	**€ 9.387.761**	**€ 1.772.738**	**€ 729.305**	**€ 48.505.520**	**€ 73.403.567**

2g. Aantallen inwoners en OOV-percentage

In bovenstaande bijlagen zijn de volgende basisgegevens gehanteerd:

	per 1 januari 2021		per 1 januari 2022		OOV percentage	
	0-18 jarigen	# inwoners	0-18 jarigen	# inwoners	2021	2022
Arnhem	29.939	162.424	29.888	163.888	25,60%	25,77%
Barneveld	15.313	59.992	15.516	60.584	9,14%	9,05%
Doesburg	1.732	11.064	1.695	11.036	1,39%	1,55%
Duiven	4.595	25.066	4.496	24.946	3,28%	3,23%
Ede	25.657	118.530	25.906	119.986	17,19%	17,15%
Lingewaard	9.188	46.822	9.079	46.963	5,49%	5,44%
Nijkerk	9.624	43.600	9.697	44.311	5,51%	5,49%
Overbetuwe	10.286	48.214	10.076	48.266	6,22%	6,18%
Renkum	5.441	31.417	5.287	31.358	4,19%	4,13%
Rheden	7.462	43.525	7.312	43.435	6,11%	6,18%
Rozendaal	401	1.726	412	1.756	0,41%	0,40%
Scherpenzeel	2.299	10.128	2.338	10.317	1,23%	1,24%
Wageningen	5.887	39.635	5.780	39.939	6,09%	6,14%
Westervoort	2.740	15.014	2.717	14.944	1,71%	1,68%
Zevenaar (*)	7.715	44.096	7.761	44.645	6,46%	6,38%
Totaal	**138.279**	**701.253**	**137.960**	**706.374**		

Bijlage 3: Geprognotiseerde balans

Balans Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
ACTIVA						
Vaste activa						
Materiele vaste activa						
Grond	910	717	717	684	684	684
Gebouwen	4.421	3.095	2.814	2.774	2.484	2.801
Vervoermiddelen	23.825	29.585	31.794	31.513	29.282	29.030
Machines, apparaten en installaties	8.991	13.551	14.024	13.420	12.471	11.812
Onderhanden werk	0	0	0	0	0	0
	38.147	46.948	49.349	48.391	44.921	44.327
Financiele vaste activa						
Waarborgsommen	174	24	24	24	24	24
Totaal vaste activa	38.321	46.972	49.373	48.415	44.945	44.351
Vlottende activa						
Voorraden	44	44	44	44	44	44
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Vorderingen op openbare lichamen	869	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	11.720	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Rekening courant niet financiele instellingen	140	0	0	0	0	0
Overige vorderingen	4.808	4.100	4.100	4.100	4.100	4.100
	17.537	8.100	8.100	8.100	8.100	8.100
Liquide middelen						
Banksaldi	15	10	10	10	10	10
Kas	1	1	1	1	1	1
	16	11	11	11	11	11
Overlopende activa						
Vooruitbetaalde posten	3.953	3.800	3.800	3.800	3.800	3.800
Totaal vlottende activa	21.550	11.955	11.955	11.955	11.955	11.955
TOTAAL ACTIVA	**59.871**	**58.927**	**61.328**	**60.370**	**56.900**	**56.306**

Balans Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserves	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453	1.453
Bestemmingsreserves	6.353	5.166	4.725	4.500	4.325	4.200
Gerealiseerd resultaat	707	0	0	0	0	0
	8.513	6.619	6.178	5.953	5.778	5.653
Voorzieningen	4.977	4.764	4.764	4.764	4.764	4.764
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar						
Onderhandse leningen	15.286	15.277	15.268	15.259	15.000	15.000
	15.286	15.277	15.268	15.259	15.000	15.000
Totaal vaste passiva	28.776	26.660	26.210	25.976	25.542	25.417
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar						
Overige kasgeldleningen (sluitpost)	0	11.269	14.118	13.395	10.358	9.889
Overige schulden	11.704	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	11.704	16.269	19.118	18.395	15.358	14.889
Overlopende passiva						
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	8.250	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500
Overige vooruitontvangen bedragen	11.141	8.500	8.500	8.500	8.500	8.500
	19.391	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
Totaal vlottende passiva	31.095	32.269	35.118	34.395	31.358	30.889
TOTAAL PASSIVA	**59.871**	**58.927**	**61.328**	**60.370**	**56.900**	**56.306**

Bijlage 4: Reserves en voorzieningen

Algemene reserves

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2022	2023	2023	31-12-2023	2024	2024	31-12-2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	1.453	0	0	1.453	0	0	1.453	1.453	1.453	1.453
Totaal	**1.453**	**0**	**0**	**1.453**	**0**	**0**	**1.453**	**1.453**	**1.453**	**1.453**

Bestemmingsreserves

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2022	2023	2023	31-12-2023	2024	2024	31-12-2024	2025	2026	2027
Reserve Aanvaardbare kosten AGM/CPA	1.989	0	0	1.989	0	0	1.989	1.989	1.989	1.989
Reserve Onderhoud kazernes	809	0	100	709	0	100	609	509	409	309
Reserve Activa Brandweer Ede	350	0	100	250	0	100	150	50	0	0
Reserve Arbeidshygiene Brandweer	70	0	70	0	0	0	0	0	0	0
Reserve JGZ	1.058	0	0	1.058	0	0	1.058	1.058	1.058	1.058
Reserve Onderhoud consultatiebureaus	137	0	25	112	0	25	87	62	37	12
Reserve ICT	42	0	42	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Meldkamer Brandweer	500	0	68	432	0	0	432	432	432	432
Reserve Reorganisatie Bedrijfsvoering	400	0	0	400	0	0	400	400	400	400
Reserve Verdeelsleutels	485	0	269	215	0	215	0	0	0	0
Reserve Uitgestelde werkzaamheden BRW / BV	155	0	155	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Bevolkingszorg	132	0	132	0	0	0	0	0	0	0
Reserve Bedrijfsvoering	150	0	150	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	**6.277**	**0**	**1.111**	**5.166**	**0**	**440**	**4.725**	**4.500**	**4.325**	**4.200**

Voorzieningen

Bedragen x € 1.000	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Toevoeging	Besteding	Saldo	Verwachting ultimo		
	31-12-2022	2023	2023	31-12-2023	2024	2024	31-12-2024	2025	2026	2027
Voorziening Afbouw BMI	150	0	150	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Personeelsaangelegenheden	20	0	20	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening Reorganisatie bedrijfsvoering	42	0	42	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening PLB -AGM	1.664	0	0	1.664	0	0	1.664	1.664	1.664	1.664
Voorziening KOD	2	0	2	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening FLO	2.727	0	0	2.727	0	0	2.727	2.727	2.727	2.727
Voorziening Spaarverlof	373	0	0	373	0	0	373	373	373	373
Totaal	**4.977**	**0**	**213**	**4.764**	**0**	**0**	**4.764**	**4.764**	**4.764**	**4.764**

Bijlage 5: Meerjaren investeringsplan 2023 – 2027

Uitgangspunten voor het meerjaren investeringsplan zijn:
- Vervanging van huidige materieel op basis van verwachte levensduur
- Realiseren van het regionale materieelplan ten behoeve van het regionale dekkingsplan

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Raming 2025	Raming 2026	Raming 2027
Programma GGD						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	142	273	84	136	26	50
Voertuigen	0	37	0	0	38	0
Totaal programma GGD	**142**	**310**	**84**	**136**	**64**	**50**
Programma Brandweerzorg						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	773	3.903	2.672	1.705	2.071	458
Voertuigen	5.073	6.663	5.988	3.495	494	3.590
Totaal programma Brandweerzorg	**5.846**	**10.566**	**8.659**	**5.200**	**2.565**	**4.048**
Programma Crisisbeheersing						
Bouwkundige aanpassingen	0	0	0	0	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	39	163	0	0	30	50
Voertuigen	0	208	0	0	0	0
Totaal programma Crisisbeheersing	**39**	**371**	**0**	**0**	**30**	**50**
Programma Ambulance zorg						
Bouwkundige aanpassingen	27	80	0	293	0	0
ICT middelen	0	0	0	0	0	0
Bedrijfsmiddelen	368	1.996	210	157	260	1.050
Voertuigen	892	2.429	0	93	1.148	0
Totaal programma Ambulance zorg	**1.287**	**4.505**	**210**	**542**	**1.408**	**1.050**
Programma Bedrijfsvoering						
Bouwkundige aanpassingen	57	166	35	195	0	650
ICT middelen	956	2.150	1.627	1.877	669	1.210
Bedrijfsmiddelen	103	595	127	362	102	688
Voertuigen	0	80	0	40	0	0
Totaal programma Bedrijfsvoering	**1.115**	**2.991**	**1.789**	**2.474**	**771**	**2.548**
Totaal investeringen	**8.430**	**18.741**	**10.742**	**8.351**	**4.838**	**7.746**

Bijlage 6: Taakvelden

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2022			Begroting 2023			Gew. Begr. 2023			Begroting 2024		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	112.687	105.462	**7.225**	62.637	55.087	**7.550**	82.541	73.798	**8.743**	76.462	66.736	**9.726**
Crisisbeheersing en brandweer	55.124	44.023	**11.100**	54.526	42.459	**12.068**	60.567	47.561	**13.006**	65.996	50.715	**15.281**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	3.368	22.076	**-18.708**	681	20.865	**-20.184**	686	23.546	**-22.860**	990	26.438	**-25.447**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**171.179**	**171.562**	**-383**	**117.844**	**118.410**	**-567**	**143.794**	**144.906**	**-1.111**	**143.448**	**143.888**	**-440**
Mutatie reserves	1.090	0	**1.090**	567	0	**567**	1.111	0	**1.111**	440	0	**440**
Resultaat	**172.269**	**171.562**	**707**	**118.410**	**118.410**	**0**	**144.906**	**144.906**	**0**	**143.888**	**143.888**	**0**

Bedragen x € 1.000	Raming 2025			Raming 2026			Raming 2027		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	74.754	64.603	**10.150**	75.178	64.603	**10.574**	75.602	64.603	**10.998**
Crisisbeheersing en brandweer	67.276	51.204	**16.072**	67.833	51.185	**16.648**	68.409	51.185	**17.224**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	990	27.438	**-26.447**	990	28.388	**-27.397**	990	29.338	**-28.347**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**143.020**	**143.245**	**-225**	**144.001**	**144.176**	**-175**	**145.001**	**145.126**	**-125**
Mutatie reserves	225	0	**225**	175	0	**175**	125	0	**125**
Resultaat	**143.245**	**143.245**	**0**	**144.176**	**144.176**	**0**	**145.126**	**145.126**	**0**

Bijlage 7: Risico's in relatie tot toekomstbestendigheid

Risico	*Knelpunt*	*Maatregel en kosten*
VGGM heeft een relatief hoge gemiddelde leeftijd, komende jaren gaan veel medewerkers met pensioen. Jonge medewerkers hebben een andere kijk op werk- en ontwikkeling wat veelal niet meer leidt tot levenslange dienstverbanden. Deze ontwikkeling leidt tot een hogere uitstroom van medewerkers, leidend tot risico's in de taakuitvoering. Om dit risico te beheersen is een andere HRM dienstverlening noodzakelijk. Denk hierbij aan zaken als het vorm geven aan een strategische personeelsplanning, duurzame inzetbaarheid en moderne wijze van arbeidsmarktbenadering.	De invulling van de HRM dienstverlening binnen VGGM is niet voldoende geëquipeerd om de organisatie handvatten te bieden om te kunnen anticiperen op de geschetste ontwikkelingen.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
Aan medewerkers worden steeds hogere eisen aan opleiding, bekwaamheid en functieontwikkeling gesteld. Het risico op het niet ontwikkelen van medewerkers is dat ze niet meer gecertificeerd zijn om hulpverlening te verrichten of productiviteit achteruitgaat. Om dit risico te beheersen is een verandering van HRM dienstverlening noodzakelijk. Denk hierbij aan continue focus op scholing, ontwikkeling en actualiseren van het functiehuis.	De invulling van de HRM dienstverlening binnen VGGM is niet voldoende geëquipeerd om de organisatie handvatten te bieden om te kunnen anticiperen op de geschetste ontwikkelingen.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
Diverse automatiseringssystemen die VGGM gebruikt zijn verouderd en worden op (korte) termijn niet meer ondersteund door de leverancier. Hiermee loopt VGGM het risico bepaalde systemen niet meer te kunnen gebruiken, leidend tot arbeidsintensieve workarounds of het niet meer kunnen beschikken over informatie benodigd om de juiste hulpverlener op het juiste moment op de juiste plaats in te zetten.	Nieuwe applicaties zijn over het algemeen (fors) duurder dan de huidige begrote automatiseringskosten, veelal het gevolg van een fee per gebruiker of transactie.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
De processen en procedures binnen VGGM zijn minimaal vastgelegd en beperkt organisatie breed afgestemd. Doordat medewerkers lang eenzelfde taak uitvoeren verloopt dit zonder problemen, echter bij verloop van medewerkers, ontwikkeling binnen het eigen vakgebied of bredere integrale inzet door bijvoorbeeld crisissen, zijn tekortkomingen zichtbaar, leidend tot het risico dat wordt beschikt over onvoldoende of onjuiste informatie benodigd om de noodzakelijk om de juiste hulpverlener op het juiste moment op de juiste plaats in te zetten. Extra inzet op procesverbetering en kwaliteitsborging is noodzakelijk om dit risico te beheersen.	Binnen VGGM is minimale capaciteit beschikbaar voor procesverbetering en kwaliteitsborging.	Naar verwachting van de directie zal op dit thema een achterstand ingehaald moeten worden, naast een meer structurele inbedding van kwaliteits-zorg en omvang van ondersteunende functies. Onderdeel van de middellange termijn agenda.
VGGM gebruikt verschillende ICT-systemen ter ondersteuning van haar bedrijfsvoeringsprocessen. Deze systemen zijn gericht op de functionele toepassing van het specifieke team of afdeling. In voorkomende gevallen worden de processen middels end user applicaties, zoals Excel, ondersteund. Met name team overstijgende processen zijn hierdoor niet of gefragmenteerd gekoppeld, leidend tot onvoldoende informatie, onbetrouwbare data ten behoeve van controle-, besluitvorming- en verantwoordingsprocessen.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.	Onderdeel van de middellange termijn agenda.
Binnen VGGM zijn, vanuit een historische context, verschillende rollen bij eenzelfde functionaris belegd. Het gevolg is dat noodzakelijke functiescheiding op cruciale onderdelen niet is aangebracht, rolonduidelijkheid bestaat en in voorkomende gevallen onvoldoende capaciteit is georganiseerd om de rollen op een adequate wijze vorm te geven. Daarnaast worden bepaalde rollen in crisissituatie niet meer uitgevoerd door de volledige aandacht voor de crisis. Het risico bestaat dat reguliere sturingsprocessen onvoldoende kunnen worden uitgevoerd.	Onderdeel van de middellange termijn agenda	Onderdeel van de middellange termijn- agenda

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR
voor de gemeenten van Gelderland-Midden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

www.vggm.nl

Jaarverslag 2022

Vastgesteld Algemeen Bestuur 5 april 2023

Vastgesteld AB

Inhoudsopgave

Inhoud

1. Jaarverslag 4
   - 1.1 Programma COVID-19 4
   - 1.2 Programma Crisisbeheersing 5
   - 1.3 Programma Brandweerzorg 13
   - 1.4 Programma GGD 28
   - 1.5 Programma Ambulancezorg 46
   - 1.6 Programma Bedrijfsvoering 52

2. Paragrafen 59
   - 2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 59
   - 2.2 Onderhoud kapitaalgoederen 64
   - 2.3 Verbonden partijen 64
   - 2.4 Financiering 68
   - 2.5 Apenpokken (monkeypox) 70
   - 2.6 Opvang ontheemden Oekraïne 72

3. Jaarrekening 73
   - 3.1 Balans en toelichting 73
   - 3.2 Overzicht van baten en lasten 75
   - 3.3 Waarderingsgrondslagen 76
   - 3.4 Toelichting op de balans 78
   - 3.5 Toelichting op de baten en lasten 89
   - 3.6 Normering topinkomens 94
   - 3.7 Verantwoording is het kader van SISA 95
   - 3.8 Overige 96

4. Bijlagen 101

Digitale toegankelijkheid

Dit document voldoet niet aan de toegankelijkheidseisen voor digitale informatie volgens de Web Content Accessibility Guidelines (WCAG 2.1). Als u meer informatie over het rapport wilt, of alsnog een toegankelijke complete versie van een rapport, kunt u contact opnemen met de auteurs via telefoonnummer 0800 8446 000. Als u ondanks de maatregelen die wij al hebben genomen een toegankelijkheidsprobleem ervaart, laat het ons dan weten. De contactmanieren en toegankelijkheidsverklaringen vindt u op: https://vggm.nl/digitale-toegankelijkheid

Voorwoord

De corona boostercampagne zorgde voor een vliegende start van 2022! Met man en macht hebben we gezorgd dat iedereen die dat wilde binnen een paar weken kon worden gevaccineerd. Het jaar 2022 leek het jaar te zijn van de opeenvolgende crises. Al snel diende de volgende crisis zich aan: de oorlog in Oekraïne brak uit waarna de eerste vluchtelingen zich al snel in onze regio meldden, vervolgens de boerenprotesten en de opvang van asielzoekers.

De krappe arbeidsmarkt leidde in 2022 in de hele samenleving tot ongekende situaties. Ook bij VGGM hadden we veel openstaande vacatures, waardoor onze dienstverlening op verschillende plekken in de organisatie onder hoge druk stond. Enkele voorbeelden hiervan: de afdeling Jeugdgezondheidszorg (JGZ) heeft minder zorg kunnen verlenen en bij Forensische Geneeskunde hadden we de grootste moeite om de roosters te vullen.

De brandweer heeft een forse toename (27%) van meldingen verwerkt ten opzichte van vorig jaar. Het is nog onduidelijk of dit een trend is of structureel blijft. Dit jaar is een aanvang gemaakt met de reorganisatie van de sector brandweer met als doel de crisisbeheersing te versterken en te ontvlechten uit de brandweerorganisatie.

En ondertussen voerden we het gesprek met ons bestuur over de noodzaak tot het versterken van onze bedrijfsvoering. De afgelopen jaren is de vraag vanuit gemeenten aan onze organisatie alleen maar groter geworden. Hoe houden we VGGM ondanks alle ontwikkelingen en uitdagingen waar we voor staan (financieel) gezond?

Er is echter veel meer dat ons het afgelopen jaar heeft beziggehouden. Een jaar waarin we wederom 24 uur per dag, 7 dagen per week klaar stonden voor de veiligheid en gezondheid van onze inwoners. Terwijl bijvoorbeeld personele krapte ons parten speelde. In dit jaaroverzicht nemen wij u vol trots mee in de vele inspanningen van onze medewerkers en samenwerkingspartners.

Anton Slofstra en Henk Bril
Directie VGGM

1. Jaarverslag

1.1 Programma COVID-19

In 2022 ging de COVID-19 bestrijding in Nederland door. De aandacht van de samenleving voor het coronavirus is een stuk minder aanwezig dan eerder het geval was. Voldoende aandacht is echter nog steeds van belang: het virus gaat immers nog altijd rond in de samenleving. VGGM zet onder andere in op een zo hoog mogelijke vaccinatiegraad, en daarbij ook op het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid.

De omvang van de activiteiten die wij als GGD uitvoeren, beweegt mee met de verspreiding van het coronavirus in Nederland. In de eerste maanden van 2022 was in Nederland sprake van een zogenoemde coronapiek en werd op grote schaal getest, gevaccineerd en bron- en contactonderzoeken uitgevoerd. In perioden met minder besmettingen zet de GGD extra in op fijnmazig werken en het bereiken van doelgroepen die met de landelijke publiekscampagnes niet bereikt worden.

In de COVID-19 bestrijding volgt de GGD landelijk beleid in het uitvoeren van testen, traceren (bron- en contactonderzoek) en vaccineren. Hierbij werken we informatie gestuurd. We passen ons aan bij veranderende omstandigheden. In 2022 is daardoor afwisselend op- en afgeschaald. We proberen te bevorderen dat mensen verstandige keuzes maken met betrekking tot hun gezondheid door het geven van goede voorlichting en zoveel mogelijk mensen te beschermen tegen ernstige ziekte met het aanbieden van vaccinaties. We werken hierbij in een ‘karavaan’: een samenhangend geheel van (opvolgende) activiteiten:

- Onze website bevat veel informatie voor inwoners over het waarom van vaccineren, wanneer en waar vaccineren mogelijk is.
- Met voorlichting en gesprekken op locatie bereiken we ook andere doelgroepen.
- Met pop-up locaties en vaccinatiebussen werken we fijnmazig en zijn we zichtbaar, aanspreekbaar en dichtbij.

In 2022 zijn verschillende mogelijkheden voor burgers geweest om een vaccin te halen, waarbij de najaarscampagne, gestart op 19 september 2022, de laatste was. Het streven is om zo veel mogelijk mensen in korte tijd te vaccineren. In eerste instantie is gestart met vaccineren op een 5-tal massalocaties (Arnhem Kronenburg, Arnhem Kermisland, Duiven, Ede en Voorthuizen). Daarnaast is een pilot fijnmazig vaccineren begonnen in Overbetuwe/Lingewaard. Eind 2022 zijn de massalocaties afgebouwd omdat de vraag minder is. Wel wordt meer ingezet op fijnmazig vaccineren waardoor we beter de kwetsbare - en moeilijk bereikbare doelgroepen kunnen bereiken.

1.1.2 Wat heeft het programma COVID-19 in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew.Begr. 2022	Realisatie 2022
7.1 Volksgezondheid				
COVID-19	62.766	0	55.414	51.102
Lasten	**62.766**	**0**	**55.414**	**51.102**
7.1 Volksgezondheid				
Rijksbijdragen	63.436	0	55.414	51.545
Overige baten	12	0	0	0
Baten	**63.448**	**0**	**55.414**	**51.545**
Doorbelasting	-683	0	0	-443
Resultaat voor bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**
Mutatie reserves	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**

Binnen het programma COVID-19 zijn de baten en lasten verantwoord welke betrekking hebben op het testen, traceren, vaccineren en voorlichten inzake COVID-19.

Het voordeel op de lasten ten opzichte van de gewijzigde begroting wordt met name veroorzaakt doordat de afschaling van de activiteiten sneller verloopt dan voorzien.

De lasten bestaan met name uit personele lasten van € 44.494k, zijnde de inzet van medewerkers voor het testen en traceren en vaccineren, huisvestingslasten van € 4.632k en materiele kosten van € 1.976k (o.a. medische verbruiksartikelen).

1.2 Programma Crisisbeheersing

1.2.1 Multi taken

COVID-19 crisis

De eerste drie maanden van 2022 stonden wederom primair in het teken van de COVID-19 crisis. Ook in deze maanden heeft het informatieknooppunt COVID-19 zijn waarde bewezen. Vanaf 11 maart 2022 zijn de multi crisisactiviteiten voor COVID-19 overgegaan naar de staande organisatie. Dit betekent dat de actuele situatie nu in het Veiligheidsbeeld gemonitord wordt.

Vluchtelingencrisis ontheemden Oekraïners en asielzoekers

In februari 2022 begon de oorlog tussen Rusland en de Oekraïne. Als gevolg daarvan zijn miljoenen ontheemden, die deels in Nederland opgevangen moeten worden. Hiervoor is een bestuurlijk afstemmingsoverleg, een crisisteam Oekraïne en het Team Opvang Vluchtelingen Oekraïne opgestart. De COVID-crisis is toen naadloos overgegaan in de vluchtelingencrisis. Het Rijk heeft de veiligheidsregio's initieel een opdracht gegeven om te zorgen voor 2000 opvangplekken per regio en vervolgens landelijk nogmaals 40.000 vluchtelingen op te vangen. Daarnaast heeft de Veiligheidsregio de opdracht te

coördineren met het COA voor opvangplaatsen en het tijdelijk opvangen van uiteindelijk 450 asielzoekers per regio ter ondersteuning van Ter Apel. In het afgelopen jaar zijn met inzet van het programmateam opvang vluchtelingen Oekraïne en asielzoekers en de gemeenten ruim 2000 opvangplekken voor vluchtelingen en ruim 450 crisisnoodopvangplekken voor asielzoekers gerealiseerd. Het programmateam heeft gezorgd voor de plaatsing (en alles wat daarbij komt kijken) van de vluchtelingen en asielzoekers in de beschikbare opvanglocaties.

Incidenten

Daarnaast hebben 9 GRIP1 incidenten plaatsgevonden. (2021: 3).

- In maart raakt in Arnhem een politieagent onwel bij een melding van een vermoedelijke zelfdoding waarbij een chemische stof is gebruikt.
- In april is in Arnhem sprake van wateroverlast door een gesprongen hoofd waterleiding in een verzorgingshuis. Vier wijken hebben een periode zonder water gezeten.
- Ook in april is een winkelbrand in Arnhem. Hier bevonden zich woningen boven wat zorgde voor veel impact. Het pand is na de brand niet veilig vanwege aantasting van de constructie waardoor de bewoners moeten overgebracht worden naar andere locaties.
- In augustus ontstaat een zeer grote brand bij een afvalverwerker in Huissen.
- Bij een woongebouw in Velp ontstaat in augustus een zeer grote brand. Het woongebouw met meerdere woningen werd bewoond door arbeidsmigranten. Door de brand raakte vier bewoners gewond.
- In oktober ontstaat een industriebrand (IJzergieterij) in Doesburg. Grote dikke zwarte rookwolken trokken over Doesburg heen.
- Op een ochtend in november is een brand in een hoogspanningsruimte in Arnhem. Gevolg daarvan was een grootschalige stroomuitval in het centrum van Arnhem.
- Begin december worden de bewoners van een appartementencomplex in Arnhem opgeschrikt door een zeer grote brand. Bij deze brand zijn 6 slachtoffers te betreuren waarvan 1 slachtoffer de brand niet overleeft. 32 bewoners worden opgevangen in een nabijgelegen sporthal.
- Half december heeft een brand in de meterkast met een sterke rookverspreiding in een serviceflat in Heelsum veroorzaakt dat meerdere bewoners op verschillende verdiepingen hun huis moesten verlaten.
- Daarnaast heeft ook inzet plaatsgevonden tijdens de landelijke protestdag van de boeren in Stroe in juni. In Barneveld hebben officieren van dienst in het Hulpverleningscentrum gezeten. In Arnhem zaten de leden van het operationeel team gereed en monitorden de situatie. Deze inzet heeft niet geleid tot een GRIP-opschaling.

Al deze incident worden geëvalueerd conform de werkwijze.

Doorontwikkeling crisisbeheersing

Verschillende ontwikkelingen hebben duidelijk gemaakt dat de crisisbeheersing versterkt moet worden. Dit is ook landelijk onderkend. Op basis van de Contourennota van het Kabinet is dit jaar gestart met een herstructurering van de organisatie om in lijn met die ontwikkelingen te komen tot een sterkere positionering van de crisisbeheersing en een betere informatiepositie van de Veiligheidsregio.

Afgelopen jaar is verder gewerkt aan de doorontwikkeling van de informatievoorziening door middel van het Veiligheids Informatie Knooppunt (VIK). Het VIK is verder organisch uitgebouwd met een wekelijkse briefing van de crisisorganisatie en een dagelijks Veiligheidsbeeld. Daarnaast heeft verkenning plaatsgevonden naar digitale ontwrichting, klimaatverandering en de evacuatiemogelijkheden na

dijkdoorbraak en overstroming. Ook is gewerkt aan het door ontwikkelen van het risicoprofiel en is de implementatie hiervan gestart. Het ontwikkelen van het risicoprofiel en de implementatie zal in 2023 nog doorlopen.

Meldkamer

Ter voorbereiding op de samengevoegde meldkamer Oost-Nederland is geparticipeerd in het project Landelijke meldkamersamenwerking Oost 5 Rood Multi. In het project is een veelheid aan vraagstukken rondom alarmering, leiding en coördinatie, MOTO, planvorming en informatievoorziening tussen meldkamer en veiligheidsregio uitgewerkt.

De voorbereiding naar de samengevoegde meldkamer Oost-Nederland is bijna afgerond: op 21 maart 2023 zal de nieuwe meldkamer operationeel zijn. Zowel op bestuurlijk als op operationeel niveau is de afgelopen 10 jaar gewerkt aan deze overgang. Bestuur en directie hebben eind 2022 hun bijzondere waardering uitgesproken voor iedereen die een bijdrage geleverd heeft aan de overgang.

Multidisciplinair Oefenen, Trainen en Opleiden (MOTO)

In 2022 is, na de twee Corona jaren, weer een nagenoeg volledig MOTO programma gedraaid. Eén CoPI oefening is afgelast i.v.m. het uitbreken van de Oekraïnecrisis en de systeemtest is niet doorgegaan vanwege de landelijke boerenprotest dag in Stroe. Dit heeft geleid tot het volgende aantal oefeningen:

- 6 multi realistische oefeningen (2021: 0 i.v.m. Corona beperkingen)
- 5 CoPI-oefeningen (2021: 6 + 6 extra als vervanging multi realistisch oefenen)
- 20 multi virtual reality oefeningen (2021: 16)
- 4 regionaal operationeel team oefening, (2021: 1)
- 9 gemeentelijke beleidsteam oefeningen
- 4 opleidingsmomenten voor beleidsteams en bestuurders (2021: 3)
- Tientallen trainingen multi functionarissen

Multi planvorming

In 2022 heeft zowel herziening als nieuwe realisatie van planvorming plaatsgevonden.
Herziening planvorming:

- Multi kaarten uitval elektriciteit-gas-water-telecom,
- Werkwijze VGGM-alarmopvolging incident kernkraftwerk Emsland,
- Rampbestrijdingsplan militaire vliegbasis Deelen.
- Werkwijze netcentrisch werken.

Realisatie planvorming:

- Handelingsperspectief Veiligheidsregio's cyberincidenten,
- Multi kaart cybergevolgbestrijding,
- Coördinatieplan nooddistributie jodiumprofylaxe VGGM.

Door de afwikkeling van de Coronacrisis, die naadloos overliep in de Oekraïne crisis en daarnaast de reorganisatie brandweer en crisisbeheersing zijn we aan een aantal dingen niet toegekomen. Zo is niet gewerkt aan de implementatie van flexibilisering GRIP, de doorontwikkeling op kwaliteit en de heroriëntatie op planvorming. Daarnaast zijn een aantal zaken later gestart zodat deze niet in 2022 gereed zijn zoals gepland maar een doorloop hebben in 2023.

1.2.2 Bevolkingszorg

Gemeenten zijn samen met politie, brandweer en GHOR verantwoordelijk voor rampenbestrijding en crisisbeheersing. Specifieker: de gemeenten zijn procesverantwoordelijk voor de bevolkingszorg. Door middel van een convenant werken de gemeenten van Gelderland-Midden slim en nauw samen op het gebied van Bevolkingszorg. Deze gemeentelijke samenwerking wordt voor de bedrijfsvoering ondersteund door VGGM.

2022 heeft voor Bevolkingszorg in het teken gestaan van het op waakvlam niveau in stand houden van het Gemeentelijk Knooppunt Corona (GKC) en het volledig opzetten en coördineren van het Team Opvang Vluchtelingen Oekraïne. Het GKC ondersteunde gemeenten bij het monitoren van landelijke en regionale ontwikkelingen rondom het coronavirus. Daarnaast is het GKC de verbindende schakel tussen gemeenten en het Rijk. Het Team Opvang Vluchtelingen Oekraïne (TOVO) is op verzoek van de gemeenten opgezet door en opgenomen binnen het Regionaal Netwerkteam Bevolkingszorg (RNT-Bz). Dat betekende voor Bevolkingszorg niet alleen een tijdelijke uitbereiding van het team van 4 naar 10 personen, maar ook beheersmatig een grote aanslag op de beschikbare uren. De oorspronkelijke plannen om het RNT-Bz verder te ontwikkelen, zijn daarom doorgeschoven naar 2023.

De inzet op Bevolkingszorg is verder gericht geweest op het operationeel en beoefend houden van de regionale piketorganisatie en de deelnemende medewerkers van gemeenten en veiligheidsregio. Ook de landelijke ontwikkelingen in de versterking van Bevolkingszorg worden nauwlettend gevolgd zodat onze regionale organisatie goed aangesloten blijft op het landelijke netwerk. Het Algemeen Bestuur van VGGM is hier in november 2022 over geïnformeerd.

Vanuit het Regionaal Netwerkteam Bevolkingszorg zijn de volgende activiteiten ten behoeve van de regionale crisisorganisatie georganiseerd:

- 16 nieuwe mensen opgeleid voor in de regionale bevolkingszorg piketten
- 11 bijscholingen met de verschillende Bevolkingszorg piketten
- 13 piketbijeenkomsten met de verschillende piketten
- 1 Digitale opleiding crisiscommunicatie
- Bijdrage van (piket)functionarissen bevolkingszorg in diverse multidisciplinaire oefeningen
- 60 gemeentecollega’s 24/7 beschikbaar en bereikbaar in 10 piketfuncties
- 2 Trainingen voor adviseurs crisisbeheersing over noodbevoegdheden
- 2 Basiscursussen Crisisbeheersing voor bestuurders
- 2 Thematische trainingen BOB en scenariodenken
- 1 Evaluatiebijeenkomst van de acute fase opvang Oekraïne
- 3 Trainingen teamleiders acute Bevolkingszorg
- 1 Gecombineerde netwerkdag Crisiscommunicatie en Bevolkingszorg

1.2.3 GHOR

De Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de regio (GHOR) coördineert bij crises en rampen, de publieke, acute en niet-acute gezondheidszorg in de regio en stuurt op zorgcontinuïteit in de keten.

In de eerste maanden heeft een kanteling plaatsgevonden van hoofdzakelijk COVID-19 werkzaamheden naar werkzaamheden gericht op Oekraïense vluchtelingen. Dat wil zeggen het ondersteunen van gemeenten in het bieden van zorg voor Oekraïense vluchtelingen.

Zorgcontinuïteit in de keten

Voor beide crises is intensief samengewerkt in de (sub) regionale zorgnetwerken met acute en niet acute zorgpartners ten behoeve van continuïteit van zorg in de keten. Daarnaast is in 2022 gestart met het project Zorgrisicoprofiel. Verschillende zorgpartners uit de acute en niet acute sector zijn betrokken bij het project. Het Zorgrisicoprofiel werkt met incidenttypen die afgeleid zijn uit het Regionaal Risicoprofiel die de zorgcontinuïteit bedreigen. Gezamenlijk worden risico's voor de zorgketen in beeld gebracht, waarbij gekeken wordt naar de waarschijnlijkheid en impact op de zorgketen.

Informatie-uitwisseling ten tijde van crisis

Door de COVID-19 crisis is nut en noodzaak versterkt van informatie-uitwisseling ten tijde van een crisis. Net als in 2021, is in 2022 veel aandacht voor monitoring van de zorg in de verschillende onderdelen van de zorgketen en het delen van informatie. Het netcentrisch werken (LCMS-GZ), een digitaal systeem om informatie uit te wisselen tussen zorgpartners, is ingezet tijdens de opvang van de Oekraïense vluchtelingen en de boerenprotesten. Het netwerk van deelnemende zorgpartijen aan het netcentrisch werken is uitgebreid.

Toenemende evenementenadvisering

Opvallend is de hoge druk op de evenementenadviseurs. Mede als gevolg van het grote aantal evenementen dat georganiseerd wordt na een periode van COVID-19 neemt het adviestraject veel tijd in beslag. De nadruk heeft in 2022 vooral gelegen op de herstart en uitvoering van de adviesprocedure. Tevens is een regionaal evenementenoverleg opgestart. Hierdoor hebben gemeenten de mogelijkheid om met elkaar en de multi adviseurs van de veiligheidsregio in gesprek te gaan over evenementenveiligheid. Daarnaast wordt een proef gedraaid met een maandelijks inloopspreekuur voor evenementen-vergunningverleners. Verder is een start gemaakt met de herziening van het Regionaal Kader Evenementenveiligheid.

Ontwikkelingen

De GHOR sector is aan veel verandering onderhevig in een dynamisch geheel. Ontwikkelingen vanuit GGD GHOR Nederland, wetsevaluaties/ wetswijzigingen, de ROAZ-regio's, de externe partners en landelijke projecten worden met veel energie opgepakt.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken		Wat hebben we bereikt	Wat is het beoogd effect
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2022	Maatschappelijk effect
Regie op voorbereiding van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Zorginstellingen zijn zich bewust van hun rol en eigen verantwoordelijkheid binnen de zorgketen	• Schriftelijke afspraken met acute- en niet acute zorgpartners. • (Sub) regionale voorbereiding op worstcasescenario's/ start zorgrisicoprofiel • Gezamenlijke aanpak COVID 19 in (sub) regionale netwerken	Zorgpartners zijn voorbereid op geneeskundige hulpverlening in geval van rampen en crises

		• Afstemming in zorg voor Oekraïense vluchtelingen • Gezamenlijke monitoring van de zorgketen ten aanzien van continuïteit van zorg. • Ondersteuning bij onderwijsprogramma zorgketen.	
Advisering van andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening bij rampen en crises	Adviseert over crisisbeheersing (het optreden tijdens rampen en crises of (dreigende) verstoring van de zorg continuïteit.	• Adviseren en bieden van ondersteuning aan partners in de zorgketen om hun zorg continuïteit te garanderen. • Samen met ziekenhuizen, huisartsen en VVT-coördinatie op doorstroming kwetsbare patiënten.	Alle zorgorganisaties kunnen zorg verlenen onder alle omstandigheden, ook tijdens rampen en crises.
	Adviseert over risicobeheersing (het voorkomen van rampen en crises)	Bijdragen aan multidisciplinaire advisering over evenementen en infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet)	Beperken gezondheidsschade voor inwoners van GM
Het 24/7 in staat zijn om tijdens rampen en crises de geneeskundige hulpverlening te coördineren, aan te sturen en te regisseren.	24x7 paraatheid van kwalitatief hoogstaande crisisorganisatie	• Crisisorganisatie die voldoet aan toetsingskader inspectie J&V • Werving en selectie van nieuwe crisisfunctionarissen • Beschikbaar hebben van gekwalificeerde crisisfunctionarissen • OTO-plan; uitvoeren van activiteiten voor ontwikkeling en blijvende vakbekwaamheid • Materieel (vervoer, communicatiemiddelen en kleding) op orde • Robuuster organiseren crisisorganisatie GHOR	Efficiënt en effectief optreden van de crisisorganisatie tijdens rampen en crises.
	Verbinden van de geneeskundige hulpverlening met openbare orde en veiligheid tijdens crises of rampen.	• COVID-19-monitoring van de zorg in de verschillende onderdelen van de zorgketen en het delen van informatie binnen de veiligheidsregio. • Afstemming tussen gemeenten en zorgpartners voor de inzet van zorg voor vluchtelingen. • Inzet op samenwerking voor evenementenveiligheid. • Doorontwikkelen informatie uitwisseling ten tijde van crisis	
In de voorbereiding op en tijdens rampen en crises is specifiek aandacht voor niet of verminderd zelfredzamen. Er wordt daar waar mogelijk	Voorkomen en beperken van gezondheidsschade van burgers als gevolg van crises, rampen en zware ongevallen.	• Inzetten opgeschaalde publieke gezondheid: Psychosociale Hulpverlening, Medische milieukunde, Infectieziekten, gezondheidsonderzoek. • Onderwijs toepassen/ vakbekwaam houden van betrokken functionarissen.	Verminderd zelfredzamen worden zo goed mogelijk ondersteund tijdens rampen en crises. Er wordt tijdens een ramp en crises, daar waar mogelijk, een beroep gedaan op

gebruikt gemaakt van de veerkracht van de bevolking.		• Intensieve voorbereiding met de zorgketen niet acuut: Verzorg en verpleeghuizen, thuiszorg, gehandicaptenzorg etc.	zelfredzame burgers t.b.v. de groep verminderd en niet zelfredzame burgers
Het doelmatig en doeltreffend inzetten van publieke gezondheidstaken	Ondersteunen van bevoegd gezag bij incidenten met (mogelijke)maatschappelijke onrust	• Adviseren van bevoegd gezag en inzetten hulpverlening bij incidenten met (mogelijke) maatschappelijke onrust. • Inzetten opgeschaalde publieke gezondheid: Psychosociale Hulpverlening, Medische milieukunde, Infectieziekten, gezondheidsonderzoek, jeugdgezondheidszorg.	• Burgers ontvangen de meeste adequate hulp. • Beperken gezondheidsschade

1.2.4 Wat heeft het programma Crisisbeheersing in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Realisatie 2022
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Multi	2.472	2.655	2.701	2.731
GHOR	1.086	1.324	1.255	1.247
Bevolkingszorg	787	681	808	1.467
Lasten	**4.346**	**4.660**	**4.764**	**5.445**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Gemeentelijke bijdrage	4.178	4.282	4.400	4.400
Rijksbijdragen	998	1.076	1.100	1.729
Overige baten	249	183	168	399
Baten	**5.424**	**5.540**	**5.668**	**6.529**
Doorbelasting	-948	-880	-1.067	-1.076
Resultaat voor bestemming	**130**	**0**	**0**	**8**
Mutatie reserves	0	0	162	0
Resultaat na bestemming	**130**	**0**	**0**	**8**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**130**	**0**	**0**	**8**

Het resultaat van het programma Crisisbeheersing bedraagt € 8k. De belangrijkste elementen die dit resultaat verklaren zijn:

- Hogere personeels- en overige lasten van € 908k in verband met de coördinatie van de opvang van Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers. Tegenover deze hogere lasten staan inkomsten van het ministerie van JenV (€ 683k) en van het COA (€ 223k).
- Lagere personeelskosten van € 66k door vacatureruimte en door medewerkers die het einde van hun loonschaal niet hebben bereikt.
- Lagere kapitaallasten van € 31k door uitstel van investeringen.

- Door werkzaamheden eerste opvang ontheemden Oekraïne en asielzoekers heeft de doorontwikkeling bevolkingszorg niet de benodigde aandacht kunnen krijgen en derhalve heeft geen onttrekking aan de reserve van € 132k plaatsgevonden..

1.3 Programma Brandweerzorg

1.3.1 Operatie

COVID-19

Waar het jaar 2022 nog begon met COVID-19 maatregelen vonden in maart versoepelingen plaats. Dit zorgde er bij de ploegen voor dat het oefenen en het elkaar fysiek mogen zien weer mogelijk werd. Ook realistisch oefenen werd weer mogelijk!

Reorganisatie Brandweerzorg en Crisisbeheersing.

Verschillende ontwikkelingen, waaronder de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's, hebben geleid tot de start van een reorganisatietraject vanaf maart 2022 (Fase1). Doel van de reorganisatie is om crisis-beheersing te versterken en te ontvlechten uit de brandweerorganisatie alsmede het verbeteren van de samenwerking tussen de brandweerposten en de voorbereidende werkprocessen. Fase 1 is in oktober 2022 afgesloten en daarna is een start gemaakt met fase 2: de inrichting van brandweerzorg en crisisbeheersing. Er komen drie inhoudelijke afdelingen (repressieve brandweerzorg, risicobeheersing en crisisbeheersing) en een staf fysieke veiligheid. Fase 2 bestaat uit het inrichten van de nieuwe afdelingen.

Brandweerposten

Nieuwbouw Ede

In 2022 is in Ede een stedenbouwkundig ontwerp en bijhorende randvoorwaarden opgesteld van een nieuw te bouwen brandweerkazerne aan de Peppelensteeg. Vervolgens is gestart met de voorbereiding op de aanbesteding voor een architect en het bouwmanagement. Hierin worden 2 varianten ter besluitvorming aangeboden. De aanbesteding voor een architect en projectmanagementbureau wordt in januari 2023 gepubliceerd. De inspanningen zijn erop gericht dat de kazerne uiterlijk eind 2026 in gebruik genomen is. Deze nieuwe kazerne vervangt de huidige kazerne aan de Breelaan.

Wolfheze

Na vele jaren van voorbereiding is de bouw van de nieuwe post Wolfheze in de gemeente Renkum aan de Parallelweg gestart. Op 27 september werd met het plaatsen van een tijdscapsule in de te storten vloer, waarin alle medewerkers van de post staan genoemd, een start gemaakt met de bouw. De nieuwe kazerne wordt in mei 2023 officieel geopend.

Gebiedsgerichte Opkomsttijden (GGO)

Het Veiligheidsberaad heeft in 2022 namens de 25 voorzitters van de veiligheidsregio's de herziene handreiking 'Landelijk uniforme systematiek voor dekkingsplannen', hierna te noemen Gebiedsgerichte Opkomsttijden (GGO) vastgesteld. De nieuwe systematiek is bedoeld om het bestuur beter in staat te stellen keuzes te maken en besluiten te nemen over de inrichting van de brandweerzorg. Met uiteindelijk als doel om zo onze hoogwaardige brandweerzorg in Nederland te behouden en te borgen.

Materieel en materiaal

Wereldwijd bestaan leveringsproblemen van materialen en materieel. Dit heeft ook consequenties voor de uitlevering van nieuwe voertuigen en materialen voor de brandweer. Tot nu toe ondervinden we vertragingen maar blijven producten leverbaar of is een goed alternatief beschikbaar. Wel zien we dat de kosten toenemen voor de aan te schaffen voertuigen en materialen.

Tankautospuiten combi-Tankautospuiten 4x4 en 6x6

De uitlevering van de 10 nieuwe combi-Tankautospuiten 4x4 aan de posten: Ede-Centrum, werkplaats Ede*, Dieren, Rheden, Velp, Oosterbeek, Renkum/Heelsum heeft enige vertraging opgelopen en zijn in 2022 vervangen. De combi-Tankautospuiten van Arnhem-Zuid, Barneveld (reserve) worden begin 2023 geleverd aan de posten. Het voertuig van Wageningen en de combi-Tankautospuiten 6x6 voor de posten Otterlo en Harskamp worden in 2023 vervangen.

** Deze Tankautospuit wordt ingezet als een Tankautospuit van een post een aantal dagen in onderhoud is of storing heeft. De werkplaats Tankautospuit komt dan in de plaats van de eerstelijns Tankautospuit van de post te staan zodat de post inzetbaar blijft gedurende de onderhoudsdagen van de "eigen" Tankautospuit.*

Waterwagen

De laatste waterwagen, voor de post Heteren, wordt conform planning in 2023 uitgeleverd.

Visie op hulpverlening/ HV-voertuigen

In het jaar 2022 heeft een projectgroep een volledig document opgeleverd voor de visie op hulpverlening. Hierin zijn een aantal deelopdrachten verwoord. Dit wordt nu verder opgepakt binnen de organisatie. Eén van de opdrachten is de vervanging van de huidige HV-voertuigen. In 2023 gaat een aanbesteding opstarten voor het vervangen van 3 HV-voertuigen (Arnhem-N, Ede-C en Barneveld). Na uitrol van de nieuwe HV's en goedkeuring op het nieuwe dekkingsplan komen de andere HV-voertuigen te vervallen.

Elektrische dienstauto's

In 2022 is besloten dat de dienstauto's van de MT-Brandweerleden worden vervangen door elektrische auto's. Hetzelfde geldt voor een aantal reguliere dienstauto's op de werklocaties van de Brandweer. De bestellingen zijn geplaatst in 2022. Verwachting is levering in 2023.

AED's

De AED's op de First Responder Brandweer (FRB) auto's worden vervangen. Deze vervanging loopt mee met de aanbesteding van medische artikelen van de ambulancedienst Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid. In november 2022 is het contract getekend. De vervanging vindt plaats in 2023. Daarnaast heeft het MT-Brandweer besloten dat op alle Tankautospuiten ook een AED wordt geplaatst. Deze kan worden ingezet bij medische hulp eigen personeel of bij incidenten waar de brandweer al ter plaatse is. De alarmeringen vanuit de meldkamer voor inzet hartfalen blijven uitgevoerd worden door de FRB-teams.

Bedrijfszekerheid

Parate staat en bedrijfszekerheid van blusvoertuigen en overig materieel is geborgd in de vorm van preventief onderhoud, reparaties en periodieke keuringen, waarbij externe normering wordt gevolgd. Goed geplande uitvoering in eigen beheer door gekwalificeerd en gecertificeerd personeel creëerde een hoge mate van betrokkenheid en snelle interne dienstverlening. Er zijn bijna geen voertuigen ongepland uitgevallen. Wel is de vraag vanuit de organisatie gekomen om 24 uur per dag 7 dagen in de week een storingsdienst te mobiliseren. In 2022 is hiertoe besloten en vanaf 1 maart 2023 is de storingsdienst vanuit de afdeling Beheer&Logistiek en Inkoop&Werkplaatsen van de Brandweer voor het brandweermaterieel/-materiaal, gebouwen etc, geformaliseerd.

Operationeel Uniform

In 2022 is het project operationeel uniform afgerond en opgeleverd. Het project had als doel: *"Maak samenhangende plannen voor aanschaf, uitrol en beheer van het nieuwe operationele uniform inclusief veiligheidsschoenen."* In het najaar van 2022 hebben we voor het operationeel uniform en de schoenen passessies gehouden, waarmee we eind 2022 voor nagenoeg al onze medewerkers de bestelling de deur hebben uitgedaan. De verwachting is dat we in het eerste kwartaal 2023 de kleding en schoenen kunnen uitrollen naar de medewerkers.

Personeel

Een sociaal veilig en gezond werkklimaat

Bij de brandweer vinden we een sociaal veilig en gezond werkklimaat iets van ons allemaal. Het vraagt continu aandacht en ook een cultuurverandering. We gaan deze samenbrengen onder één vlag: "Ik, wij, samen de brandweer". Komend jaar gaan we aandacht geven aan de onderwerpen sociale veiligheid, mentale fitheid, arbo, Team Collegiale Opvang (TCO). De activiteiten worden op elkaar afgestemd en zijn gericht op één doel: een werkomgeving waar iedereen respectvol met elkaar omgaat, zichzelf kan zijn en ook fysiek en mentaal gezond is.

In- en uitstroom vrijwilligers

In 2022 zijn 74 (jaar 2021: 34) repressieve vrijwilligers ingestroomd en 63 (jaar 2021: 58) vrijwilligers vertrokken. De redenen van vertrek zijn ook heel divers:

	2018	2019	2020	2021	2022
Leeftijd (FLO)	11	13	7	11	12
Verhuizing	7	10	4	6	8
Baan elders	1	0	4	3	1
Onvoldoende beschikbaar	0	1	1	3	4
Functioneren/ontslag	2	1	3	1	4
Combinatie werk	8	5	3	6	4
Combinatie privé (persoonlijke omstandigheden)	3	6	5	9	9
Onvrede/motivatie (beleid)	2	5	4	5	6
Regionalisering	1	0	0	0	0
Reden onbekend	0	8	1	0	7
Gezondheid	10	5	1	5	5
Anders (beroeps geworden)	13	19	4	2	3
Totaal	**58**	**73**	**37**	**51**	**63**

Veilig en bekwaam optreden

Vanuit de verantwoordelijkheid voor samenleving en medewerkers is ook in 2022 gewerkt aan professionaliteit van medewerkers, veiligheid van persoonlijke beschermingsmiddelen en betrouwbaarheid van voertuigen en overig materieel.

Vakbekwaamheid

In Q1 van 2022 zijn de vakbekwaamheidsactiviteiten langzaam in frequentie toegenomen naar het niveau van voor de COVID-19 crisis. Tegelijk hiermee is ook de invulling van het behoeftegericht oefenen verder vorm gegeven. Een transitie die volop de aandacht heeft en door de grote verandering die dit met zich meebrengt veel vraagt van de medewerkers van vakbekwaamheid. Mede door de COVID-19 crisis is de implementatie van de visie m.b.t. behoeftegericht oefenen en de implementatie van het behoeftegericht oefenen zelf niet goed tot zijn recht gekomen. Vandaar dat hier nogmaals specifiek aandacht en capaciteit aan wordt besteed.

Kennisregie

Het kenniscentrum had tot doel het lerend vermogen te bevorderen op individueel, ploeg- en organisatieniveau. Halverwege 2022 is met het vertrek van de kennisregisseur een vernieuwde aanpak gekozen om te reflecteren op en te leren van incidenten. In de zogenaamde korte lus worden wekelijks met een klein team (de “filtergroep”) de voorgevallen incidenten besproken op mogelijke leerpunten. Voor geselecteerde incidenten wordt dan binnen enkele dagen een digitale vragenlijst naar de betrokkenen gestuurd om de leerpunten en ervaringen op te halen. Deze worden vervolgens gebundeld en voorzien van antwoorden op gestelde vragen of onduidelijkheden weer in rapportagevorm met de respondenten gedeeld. Relevante leerpunten worden verwerkt tot een infographic (Leerflits) of een uitgebreider verslag (Leerverslag), die actief breed gedeeld worden via social-media en terugzoekbaar blijven via intranet (Vio) en de elektronische leeromgeving (ELO). Ook destilleren we hieruit een rode draad die weer input is bij de gesprekken op de posten voor het invullen van hun oefenprogramma.

In 2022 zijn de volgende activiteiten uitgevoerd gericht op het vergroten van het lerend vermogen:

- Het versturen van evaluatieformulieren na interessante inzetten en deze formulieren analyseren (50 incidenten);
- Het begeleiden van napraatsessies (5 napraatsessies);
- Het maken en plaatsen van berichten in de ‘Leren van incidenten BGM’ app (36 berichten voor 320 leden);
- Het maken van leerproducten - infographics/leerflitsen/leerverslagen (16);
- Het maken van een leerfilm met lessen uit incidenten (1);
- Het vullen van een YouTubekanaal met deze filmpjes;
- Een vrijwel maandelijkse column in het Brandweerjournaal (7 columns over incidenten);

We maken gebruik van diverse social-media-kanalen om de kennis te delen: Facebook, Instagram, Whatsapp en YouTube.

Kennisregie monitort de geleerde lessen n.a.v. incidentevaluaties en destilleert daaruit de rode draad.
In 2022 zijn in samenwerking met ARBO en Vakbekwaamheid de volgende 4 rode draden benoemd en meegenomen bij het plannen van de nieuwe oefencyclus op de posten:

1. Stop en denk na: Maak je gebruik van de info uit LiveOp? – Risico vs baten - Moet het nu? Is het een brandweerklus?
2. After Action Review (AAR): – Stemde je je acties af en accepteerde je “Nee”? - Is het goed gegaan of goed gedaan?
3. Risicogericht oefenen: welke risico’s kom je in het brandweerwerk tegen en hoe verwerk je die in het oefenprogramma?
4. Taak-Risico analyse (TRA): Oefening uitgezet? – vul de TRA in!

Naast het leren van diverse incidenten heeft het Kenniscentrum zich in 2022 wederom gefocust op Rookverspreiding en Energietransitie.

Brandonderzoek

Binnen onze regio voert Team Brandonderzoek bij bepaalde typen branden onderzoek uit. Brandonderzoek draagt bij aan het leren binnen de organisatie. De teamleden voeren brandonderzoek uit naast hun dagelijkse werkzaamheden.

Afgelopen jaar hebben we 64 brandonderzoeken uitgevoerd. De resultaten van deze onderzoeken zijn ingevoerd in de landelijke database brandonderzoek. Daarnaast is de informatie gebruikt bij napraatsessies van ploegen en verspreid via infosheets en korte filmpjes.

Brandonderzoekers hebben ook bijgedragen aan het landelijke onderzoek van het NIPV naar de brandweerinzetten bij ongevallen en branden met Alternatief Aangedreven Voertuigen (elektrisch, waterstof, CNG e.d.). Hiervoor is door Team Brandonderzoek bij 21 incidenten informatie opgehaald bij de bevelvoerder van de inzet.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken		Wat hebben we bereikt	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie 2022	
Effectief optreden bij brand en andere incidenten	Personeel in staat stellen op een professionele en veilige manier te werken	• Landelijke agenda brandweerzorg, innovatief samenwerken, risicogericht werken, voor elke taak de juiste maat, vakmanschap versterken, vitale medewerkers en organisatie. Kernwaarden Brandweer Gelderland-Midden, verbinding, vertrouwen, vakmanschap en vitaliteit. • Paraatheid brandweer in relatie tot beschikbaarheid vrijwilligers (aansluiting bij landelijk programmaplan vrijwilligheid). • Van aanbod naar vraag gestuurd oefenen.	Minder schade en slachtoffers bij brand en andere incidenten. De burger weet wat hij wel, maar ook wat hij niet van de brandweer mag verwachten.

		• Blijven investeren in het creëren van een veilig en gezond arbeidsklimaat voor repressieve medewerkers. • Invoering van de jaarlijks fysieke test brandweer (JFTB) volgens nieuw concept op de post.	
	Verbeteren en vervangen van middelen en materieel nodig voor brandbestrijding en andere acute hulp	• Aanschaf van vijf waterwagens. In verband met overgang van primaire bluswatervoorziening (reguliere drinkwatersysteem) naar alternatieve bluswatervoorziening. • Verbeteren van informatie-uitwisseling in de veiligheidsketen (bijv. met behulp van geo-informatie, LiveOp, LiveNav en LCMS). • Innovatie op materieel en materiaal in te bedden in onze organisatie. Het gaat hier met name om landelijke ontwikkelingen die ook voor Brandweer Gelderland-Midden van meerwaarde zijn.	
	Verbeteren van processen voor dagelijkse brandweerzorg en hulpverlening	• Toewerken naar automatisch plotten. Het voertuig geeft automatisch zijn statusplotting van bijvoorbeeld vertrek en aankomst. • Kennisdeling (landelijk en regionaal) op basis van kenniscentrum, evaluaties en de resultaten van incidentgegevens • Structureel evalueren van brandweerinzetten, incidentgegevens en deze resultaten omzetten in betere werkwijzen • Toewerken naar operationele grenzen, als vervanger van vaste regiogrenzen. • Toewerken naar gebiedsgerichte opkomsttijden, in plaats van (nu nog) wettelijke verplichte objectgerichte opkomsttijden (project Rembrand).	
	Uitbreiden interregionale samenwerking	• Verder intensiveren samenwerking oost5 en landelijke/interregionale projectgroepen. • Implementatie van een gezamenlijke meldkamer Oost5. • Onderzoeken mogelijke samenwerking Oost5 bij uitvoering gaspakkenteam. • Optimaliseren samenwerking en delen expertise natuurbrandbestrijding Oost5/landelijk.	

		• Brandbestrijding en hulpverlening effectiever en efficiënter maken door samenwerking met omringende regio's.	
Duurzaam inzetbare medewerker, die goed is opgeleid en kennis en vaardigheden blijft ontwikkelen.	Aantoonbaar vakbekwaam	• Uitvoeren profcheck Officier van Dienst en chauffeur pompbediener. • Registratie: van kwantiteit naar kwaliteit	Groter veiligheidsgevoel Een betrokken brandweer organisatie
	Kwaliteit impuls oefenen op de post	• Inzetten van ploeginstructeurs op de posten. • Verder uitbouwen producten oefenen op maat. Intake gesprekken behoeftebepaling op de posten. • Team vakbekwaamheid maakt onderwijskundig onderbouwde producten. • Gebruik maken van moderne inzichten (brein leren), middelen en technieken (Virtueel, augmented reality e.d.) • Chauffeurs zwaar en licht trainen op de baan en op onverharde wegen.	
	In balans brengen persoonlijk leren, teamleren en organisatieleren	• Van aanbod naar vraaggericht oefenen individueel en op postniveau. • Meer risicogericht oefenen.	
Duurzaam wagenpark	Terugbrengen van de uitlaatgas emissie	Bestelling gedaan van elektrische voertuigen.	Voorbeeldfunctie voor de energietransitie en behalen klimaatdoelstellingen.

1.3.2 Risicobeheersing

Risicogerichtheid

De impact van de Omgevingswet en het thema risicogerichtheid zijn binnen het speerpunt risicogerichtheid in het beleidsplan brandweer 2020-2023 opgenomen. Helpend daarbij is dat bij (advisering op) industriële - en omgevingsveiligheid al sinds jaar en dag op basis van de risico's wordt gewerkt. Met het programmaplan "*Risicobeheersing inrichten voor de toekomst, 2020-2023*" heeft de brandweer haar visie opgesteld. Dit naar aanleiding van de komst van de Omgevingswet, Wet Kwaliteitsborging bouwen, maatschappelijke ontwikkelingen en de benodigde focus op risicogerichtheid. Onze visie is om, uiterlijk in 2025, een expertisecentrum brand- en omgevingsveiligheid te zijn. Dit expertisecentrum vervult de behoefte van onze omgeving aan betrouwbare informatie over brand- en omgevingsveiligheid.

Daarbij helpt het niet dat de voorziene maatschappelijke transitie nog niet is ingezet vanwege het (opnieuw) uitstellen van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging bouwen. Ondanks dat zijn we ook in 2022 doorgegaan met het voorbereiden op het risicogericht werken bij brandveiligheid. Dat laatste betekent dat we meer werk maken van de hogere risico's en de lage(re) risico's niet of eenvoudiger gaan afhandelen. En dit doen we op het gebied van zowel advisering als toezicht brandveiligheid.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal ook een aantal besluiten in werking treden, onder andere het Omgevingsbesluit en het Besluit Bouwwerken Leefomgeving (BBL). Deze beide besluiten hebben beide een effect op ons takenpakket. Met de invoering van het Omgevingsbesluit wordt het bestuur van de veiligheidsregio de wettelijke adviseur ten aanzien van milieubelastende activiteiten. Dit gaat verder dan alleen advisering op externe veiligheid; het betreft ook de brandveiligheid. Het gaat daarbij om Bevi-bedrijven en bedrijven met ontplofbare stoffen of grote hoeveelheden vuurwerk. Zo ver we nu kunnen overzien, betreft de uitbreiding van deze wettelijke taak jaarlijks een relatief klein aantal bedrijven. Met de invoering van Besluit Bouwwerken Leefomgeving komt een meldingsplicht voor de gebruiksfunctie wonen met zorg (met kwetsbare bewoners). Er is onderzoek gedaan wat nodig is om deze meldingen af te kunnen handelen. Het betreft ongeveer 700 gebouwen in onze regio. Dit betekent dat bij de invoering van het BBL, wanneer veel meldingen worden gedaan, incidentele capaciteit nodig is en daarna structurele capaciteit. Deze structurele capaciteit is niet alleen nodig voor de afhandeling maar ook voor het toezicht op het brandveilig gebruik van wonen met zorg. Voor deze autonome ontwikkeling zijn extra financiële middelen nodig. Dit kan door verrekening vanuit de rijksvergoeding invoerkosten Omgevingswet die gemeenten ontvangen. Dit onderwerp komt terug in de financiële kaders / ontwerpbegroting 2024.

Project Veilige Energietransitie (VET)

De ontwikkelingen op het gebied van de (veilige) energietransitie gaan snel. Het is een uitdaging om snel en adequaat in te kunnen spelen op alle veranderingen. Binnen de brandweer is daarom in 2021 de regiegroep VET ingesteld die de (landelijke) ontwikkelingen monitort en informatie binnen de brandweer verspreid. In het netwerk met gemeenten worden pragmatische, risicogerichte oplossingen onderzocht zodat hier meer risicogericht op geadviseerd kan worden. Samen met de andere veiligheidsregio's in Gelderland en Overijssel is een project opgezet om in samenwerking met brandveilig leven burgers zo goed mogelijk te informeren over de veiligheids- en gezondheidsaspecten die komen kijken bij de energietransitie. Dit project wordt gesubsidieerd door Omgevingsdienst.nl (in het kader van *Ontwikkel-budget nieuwe prioriteiten versterking omgevingsveiligheid 2021 - 2024*) en start in 2023. Verder delen we, samen met het NIPV (Nederlands Instituut Publieke Veiligheid), in een shared office van Connectr op IPKW (Industrie Park Kleefse Waard). Met Connectr staan we in de kraamkamer van nieuwe innovaties op allerlei gebied van duurzame energie en kunnen wij daarin gelijk veiligheid een plaats geven.

Veilige en Gezonde Leefomgeving

VGGM adviseert bij ruimtelijke vraagstukken, zoals omgevingsvisies, (ontwerp)bestemmingsplannen, ruimtelijke initiatieven en complexe vraagstukken rondom transport. Deze adviezen worden opgesteld door brandweer, GGD, GHOR en de politie. Zo ontstaat een integraal afgewogen advies; met inachtneming van de mens en de omgeving die beschermd moeten worden, de risico-veroorzaker en de economische belangen en het veilig optreden van de hulpdiensten. Daarmee leveren wij een bijdrage aan een veilige omgeving.

In 2020 zijn Brandweer, GGD en GHOR samen het programma "*Veilige en Gezonde Leefomgeving, 2020 - 2021*" gestart. Hiermee bouwen we aan de doorontwikkeling van VGGM naar een deskundige en proactieve partner voor een veilige en gezonde leefomgeving. Een partner die het lukt om gemeenten, initiatiefnemers en partners zo te informeren en te adviseren dat hun keuzes bijdragen aan een veiligere en gezondere leefomgeving. In de afgelopen jaren zijn we op basis van onze visie Veilige en Gezonde Leefomgeving zo veel mogelijk in gesprek gegaan met gemeenten, omgevingsdiensten en andere partners over de voorbereiding op de Omgevingswet, m.n. het opstellen van omgevingsvisies en –plannen. Het programma is eind 2022 beëindigd. De advisering aan met name gemeenten gaat gewoon door, waarbij de brandweer als 'front-office' fungeert voor de GGD en GHOR.

Brandveilig Leven

Sinds enkele jaren wordt binnen onze regio uitvoering gegeven aan het programma Brandveilig Leven. Het doel hiervan is om burgers, bedrijven en instellingen bewust te maken van de brandrisico's en zodoende de brandveiligheid te vergroten. Dit programmaplan is gebaseerd op de Visie Brandveilig Leven (uit 2014). In 2021 is het actieplan Brandveilig Leven opgesteld. Het actieplan plaatst de visie van toen in de huidige tijd en schets daarvoor enkele scenario's gebaseerd op ambitiekeuzes. In afwachting van bestuurlijke afstemming hierover, is voorlopig de keuze gemaakt voor Brons+. Dit betekent dat wij enerzijds eigen (vrijwillige) brandweermedewerkers willen inzetten om het gedachtengoed van Brandveilig Leven te verspreiden en anderzijds andere partijen zoals gemeenten, verzekeraars, zorgaanbieders, woningcorporaties en sociale media hierbij beter willen betrekken. Brandveilig Leven raakt ook steeds meer vervlochten met het programma Veilige Energietransitie. In 2022 is daarom een subsidieaanvraag gedaan, die gehonoreerd is, voor het project VET-BVL, wat er op gericht is particulieren zo goed mogelijk te informeren over de veiligheids- en gezondheidsaspecten die komen kijken bij de energietransitie.

Per 1 juli 2022 is een rookmelder op elke verdieping van bestaande woningen (van vóór 2003) wettelijk verplicht geworden. Brandweer Nederland en de Nederlandse Brandwondenstichting hebben, met financiële ondersteuning van het ministerie van BZK, de landelijke campagne 'Check, Koop, Plak! opgezet. Deze was gericht op het informeren over het belang van rookmelders in huis en het juist plaatsen daarvan'. Dit hebben wij ondersteund. Evenals de campagne "Rookmelders redden levens" tijdens de jaarlijkse Nationale Brandpreventie Weken in oktober.

Gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbestrijding

Het risico van een (grote) natuurbrand is voor onze regio een van de grootste risico's waarmee we rekening moeten houden. Door klimaatverandering (droogte, extreem weer) neemt de impact van een incident ook toe. De gebiedsgerichte aanpak van dit risico is daarom een van de topprioriteiten van de brandweer. Deze aanpak houdt in dat risicogericht gekeken wordt naar de beheersing van natuurbranden voor de verschillende natuurgebieden. Dit gebeurt met diverse partijen, zoals natuurbeheerders en recreatieondernemingen. Het doel is het reduceren van de kans op onbeheersbare natuurbranden naar een maatschappelijk verantwoord en aanvaardbaar niveau, zodat de veiligheid en continuïteit van de

samenleving beter gewaarborgd zijn. De gebiedsgerichte aanpak is gestart in 2019 en zou eind 2022 eindigen. Vanwege de gevoelde urgentie onder invloed van de klimaatverandering kreeg het project in plaats daarvan een financiële impuls vanuit gemeenten en de provincie Gelderland. En daarmee wordt het project ook verbreed naar héél Gelderland (naast VNOG en VGGM zal ook VRGZ deel gaan nemen). Bestuurlijke besluitvorming over de prioritering c.q. de looptijd van het project gaat in voorjaar 2023 plaatsvinden.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken		Wat hebben we bereikt	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestatie 2022	
(Brand)veilige samenleving door minder slachtoffers, minder branden en minder schade	Bewustzijn creëren over (brand)veiligheid bij burgers, bedrijven en (zorg)instellingen.	Samenwerking met gemeenten, omgevingsdiensten, woningcoöperaties en zorginstellingen is gecontinueerd en versterkt. In het voorjaar is een bestuurlijke bijeenkomst georganiseerd voor het project *Samen brandveilig, woningcorporaties en brandveiligheid*. Met gemeenten is voorlichting gegeven ter bevordering van invoering van de rookmelderplicht en het bewustzijn van de gevaren van koolmonoxidevergiftiging.	Een grotere (brand) veiligheid en een groter veiligheidsgevoel in de samenleving.
	Bijdragen aan (brand)veiligheid van bedrijven en hun omgeving	De basis wordt gelegd met advisering en toezicht op de (brand-, industriële en omgevings-) veiligheid. Ook op het gebied van brandveiligheid vindt dit steeds meer risicogericht plaats. Bijvoorbeeld door de inzet van de Risico Analyse Monitor (gericht op bouwkundige en organisatorische aspecten en omgevings-effecten bij organisaties), Geen Nood Bij Brand! (zorginstellingen en brandveiligheid) en Keurmerk Veilig Ondernemen trajecten. Thematisch / risicogericht toezicht is uitgevoerd bij horeca (mede met oog op het WK Voetbal) en kamerverhuur.	
	Samenwerking met omgevingsdiensten continueren	Uitvoering geven aan het gezamenlijk uitvoeringsprogramma. Daaronder ook begrepen het toezicht op Brzo-bedrijven (dit zijn bedrijven die met veel gevaarlijke stoffen werken).	

	In beeld hebben van de brandrisico's in een brandrisicoprofiel	Er is een werkwijze in ontwikkeling op basis waarvan een dynamisch brandrisicoprofiel vorm kan krijgen. De ontwikkeling en implementatie van deze werkwijze kost meer tijd. En zal de komende jaren stapsgewijs invulling krijgen.	
Omgevingsrechtproof maken van organisatie	Een toekomstbestendige brandweerorganisatie, die meebeweegt met de maatschappelijke ontwikkelingen en optimaal kan inspelen op de vragen die spelen	(Al dan niet) op verzoek van gemeenten proactief bijdragen aan een integrale en samenhangende benadering van risico's in de fysieke leefomgeving bij (vooral) complexe risico's in de samenleving. Denk daarbij aan multidisciplinaire advisering over evenementen, infrastructurele projecten aan gemeenten, andere overheden en bedrijven (mede in relatie met de nieuwe Omgevingswet). Dit deden we samen met GGD en GHOR, eventueel met andere partners zoals de politie, als dat nodig was. Ook is met gemeenten en omgevings-diensten voorbereid op de komst van de Omgevingswet, onder meer door bijdragen aan het tot stand komen van omgevingsvisies, (de voorbereiding op) omgevingsplannen en de (technische) aansluiting op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).	Een gezonde en vellige leefomgeving

1.3.3 Meldkamer

Aantal meldingen binnengekomen bij en zelfstandig afgehandeld door de meldkamer

Bij de gemeenschappelijke meldkamer Gelderland-Midden (brandweer) zijn 21.090 meldingen binnengekomen. Hiervan zijn 14.785 meldingen door de meldkamer zelfstandig afgehandeld[1]. Dat is inclusief de binnengekomen meldingen voor de buurgemeenten buiten VGGM.

Zowel bij het aantal binnengekomen meldingen als bij het aantal meldingen dat door de meldkamer zelfstandig is afgehandeld is ten opzichte van het jaar 2021 een daling van resp. 11,3% en 20,9% te zien.

[1] Daar is de brandweer dus NIET voor gealarmeerd.

	2019	2020	2021	2022
Aantal binnengekomen meldingen	28.382	26.638	23.785	21.090
Door meldkamer zelfstandig afgehandeld	23.481	21.660	18.689	14.785
Aandeel zelfstandig afgehandeld	82,73%	81,31%	78,34%	70,10%

Aantal incidenten brandweer

In het jaar 2022 zijn er 6.405 incidenten geweest (jaar 2021: 5.096). Dat is inclusief 344 incidenten in buurgemeenten waarvoor door onze meldkamer is gealarmeerd.

In onderstaande tabel staat de verdeling per gemeente volgens de landelijke meldingsclassificaties.

Gemeente	Brand	Alarm OMS	Alarm PAC	Dienst-verlening	Leef-milieu	Ongeval	Gezond-heid	Verkeer	Overig	TOTAAL
Arnhem	635	144	4	232	217	142	209	7	50	1640
Barneveld	161	16	1	77	88	86	76	2	9	516
Doesburg	18	1	2	13	23	9	18		2	86
Duiven	41	7		16	25	35	19		2	145
Ede	389	76	3	132	267	162	116	3	27	1175
Lingewaard	59	8	1	37	54	33	59		11	262
Nijkerk	105	16		38	65	27	54		10	315
Overbetuwe	112	7		40	65	50	59	1	8	342
Renkum	66	103	1	44	88	42	16	1	9	400
Rheden	96	13		53	69	45	70		18	364
Rozendaal	3	3		1	3	3	2		2	17
Scherpenzeel	25	3	1	16	10	6	8		3	72
Wageningen	61	17		37	135	20	34		5	309
Westervoort	28	2		10	10	10	19		3	82
Zevenaar	76	7	1	49	73	45	74	1	10	335
Buurgemeenten	169	4		27	25	70	34		15	344
Totaal 2022	**2.044**	**427**	**14**	**822**	**1.217**	**785**	**897**	**15**	**184**	**6.405**
Totaal 2021	1.509	356	31	822	804	725	712	16	121	5.096

Toelichting meldingsclassificaties:

- Brand: alle alarmeringen voor (verdenking van) brand
- Brand OMS: alle automatische brandmeldingen gekoppeld aan een OMS-installatie
- Alarm PAC: meldingen die binnenkomen via een particuliere alarmcentrale
- Dienstverlening: liftopsluiting, dier in problemen, meting, buitensluiting, dienst aan derden
- Leefmilieu: wateroverlast, weeroverlast, stormschade, gladheid
- Ongeval: verkeersongevallen en ongevallen met gevaarlijke stoffen
- Gezondheid: reanimatie, onwel/ziekte, tilassistentie
- Verkeer: vervuild wegdek, wegversperringen
- Overig: alle zaken die onder een van de andere categorieën vallen.

Het totaal aantal incidenten is ten opzichte van het jaar 2021 (en de 4 jaar daarvoor) met een kleine 30% gestegen oftewel 1300 incidenten meer. Hierin is een belangrijke stijging van incidenten te zien bij meldingsclassificaties brand (500 stuks), leefmilieu (400 stuks) en gezondheid (200 stuks).

De stijging bij brand is over de volle breedte en niet in één categorie te duiden. Wat hierbij opvalt is de inzet van de waterwagens (ongeveer 150 keer). Leefmilieu heeft een wat grotere stijging vanwege gaslekkages die ontstaan zijn door het zogenaamd schieten van glasvezelkabel. Daarnaast is een stijging a.g.v. stormoverlast zichtbaar. Gezondheid kent een grotere stijging bij tilassistentie van patiënten.

Opkomsttijd prio 1 en behaalde norm

Uit het totaal van de kolommen Brand, Alarm: Gebouw, Bijgebouw, Automatisch brandalarm zijn 623 brandmeldingen geselecteerd in onze regio, waarvoor een wettelijke opkomsttijd geldt van 5, 6, 8 en 10 minuten. Binnen Gelderland-Midden wordt uitgegaan van een normtijd van 8 en 10 minuten (Besluit AB 24 juni 2015). Van 497 kan een opkomsttijd worden berekend (van 126 meldingen was geen tijd geplot van het eerste voertuig ter plaatse). Van deze 497 meldingen was het eerste voertuig in 52% van de gevallen (257 keer) op tijd aanwezig. In onderstaande kolom zijn de getallen over een aantal jaar met elkaar vergeleken.

	2020	2021	2022
Aantal meldingen	577	449	497
Aantal binnen de norm van 8 en 10 minuten (waarbij de norm van 5 en 6 minuten is opgehoogd naar 8 minuten)	346	238	257
Percentage	60%	54%	52%

Het opkomstpercentage fluctueert enigszins over de jaren maar schommelt rond de 55%. In enkele gevallen zijn de opkomsttijden langer dan 18 minuten. Dit kan te maken hebben met gemaakte afspraken over automatische brandmeldingen, incidenten in het buitengebied of afstemming met andere hulpdiensten waardoor de brandweer later gaat rijden.

FRB

Onder de categorie “medisch” valt de buitenwettelijke First Responder Brandweer-taak (FRB) van Brandweer Gelderland Midden. Hieronder wordt onder andere het aantal alarmeringen van FRB getoond. Daarbij wordt aangegeven hoe vaak een FRB-team als eerste ter plaatse was.

	2021	2022
Aantal alarmeringen FRB voor hartfalen	473	515
Aantal daadwerkelijke reanimaties	343	352
Geen reanimatie	130	163
Inzet FRB zonder ambulancerit	*	162
FRB niet ter plaatse geweest of niet geplot	32	52
Aantal patiënten vervoerd naar ziekenhuis met hartritme	153	105
Percentage aantal patiënten vervoerd naar ziekenhuis met hartritme	45%	30%
Ambulance 1ste ter plaatse	44%	35%
FRB 1ste ter plaatse	47%	64%

Het aantal alarmeringen FRB is niet zuiver omdat niet elke alarmering “gezondheid” daadwerkelijk om hartfalen gaat. Het aantal FRB-alarmeringen is redelijk stabiel ten opzichte van voorgaande jaren. Jaarlijks wordt de FRB circa 400 keer met de ambulancedienst mee-gealarmeerd. Van deze alarmeringen is volgens de ambulancedienst in +/- 300 keer sprake van een daadwerkelijke reanimatie.

Bovenstaande tabel laat zien dat de brandweer in 2022 in 64% van de gevallen als eerste ter plaatse was bij een daadwerkelijke reanimatie. In 2021 was dit nog 47%.

*In het totaal aantal reanimaties mist een onbekend aantal onvolledig geregistreerde ritten vanuit de Ambulancezorg. In het overzicht is geen rekening gehouden met de inzet van politie en/of huisarts/HAP bij reanimatie meldingen. Deze worden ook in veel gevallen meegestuurd. Verder is in kaart gebracht wat het tijdsverschil met de ambulancedienst in aankomst is, indien de brandweer als eerste ter plaatse was:

Tijdsverschil aankomst met ambulancedienst indien brandweer als eerste ter plaatse											
Aantal minuten tijdsverschil	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Meer dan 10
Percentage van de meldingen	27%	23%	30%	24%	18%	14%	11%	7%	5%	6%	14%

Bij 27% van de FRB-meldingen waarbij de brandweer als eerste ter plaatse was is het tijdsverschil met de ambulancedienst 1 minuut (afgerond naar boven). In 24% van de meldingen was de brandweer zelfs ongeveer 4 minuten eerder ter plaatse dan de ambulancedienst. Geconcludeerd kan worden dat de inzet van FRB van grote meerwaarde blijft. De ervaring van de voorgaande jaren leert ook dat van alle reanimaties, waarbij een FRB-team als eerste ter plaatse komt, een positief resultaat oplevert. Dit houdt in dat een patiënt met een herstelde circulatie in het ziekenhuis aankomt.

1.3.4 Wat heeft het programma Brandweerzorg in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Realisatie 2022
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Operatie	31.449	32.631	31.949	33.012
Risicobeheersing	4.244	4.209	4.572	4.545
Meldkamer	1.818	1.293	1.181	1.022
Lasten	**37.512**	**38.133**	**37.702**	**38.578**
1.1 Crisisbeheersing en brandweer				
Gemeentelijke bijdrage	40.561	41.023	40.904	41.619
Lokaal aanbod	0	0	0	18
Rijksbijdragen	5.730	5.383	5.493	5.641
Overige baten	1.369	1.770	928	1.317
Baten	**47.660**	**48.175**	**47.325**	**48.595**
Doorbelasting	-10.101	-10.262	-10.267	-10.227
Resultaat voor bestemming	**48**	**-219**	**-644**	**-211**
Mutatie reserves	1.220	219	644	414
Resultaat na bestemming	**1.268**	**0**	**0**	**203**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.268**	**0**	**0**	**203**

Het resultaat van het programma Brandweerzorg bedraagt € 203k voordelig. De belangrijkste elementen die dit resultaat verklaren zijn:

- Hogere vrijwilligerskosten € 313k, met name door hogere kosten voor de vrijwilligers door toegenomen inzetten en voor het meedraaien in de roosters va de 24uurs dienst bij herbezetting. Anderzijds zijn door verloop van vrijwilligers vacatures ontstaan die nog niet zijn ingevuld, leidend tot een voordeel.
- Hogere personeelslasten door met name hogere lasten bij de beroepsbrandweer,€ 659k n Hierin zit opgenomen éénmalige CAO-uitkeringen (€ 254k n), hogere onregelmatigheidstoeslagen (€ 244k n) alsmede nadelige effecten door hogere garantieschalen van bestaand personeel en aanstellen extra manschappen vooruitlopend op verwacht verloop in 2023 (€ 200k n)
- Een voordeel op de lasten van Logistiek & Beheer van € 1.053k. Dit voordeel bestaat met name uit een hoger dan begrote boekwinst op de verkoop voertuigen van € 340k, lagere afschrijvingslasten door uitstel investeringen en niet volledige vervanging van voertuigen van € 1.045k. Hogere brandstofkosten van € 122k worden gecompenseerd door lagere overige materiële kosten zoals onderhoud € 165k.
- Een nadeel op opleidingskosten, studies en cursussen van € 747k. Een deel van het nadeel is toe te schrijven aan inhalen vanuit 2021 vanwege COVID-19. Anderzijds is door verloop van vrijwilligers en de effecten van het 20 jarige beleid voor de beroepsbrandweer een mogelijk structureel karakter van toepassing. Het verloop binnen de brandweer is ruim verdubbeld in 6 jaar tijd.
- Hogere dan begrote FLO kosten leidend tot een hogere bijdrage van de betreffende gemeenten.

1.4 Programma GGD

1.4.1 Algemene Gezondheidszorg

Infectieziektebestrijding

De capaciteit voor infectieziektebestrijding bij GGD-en is de afgelopen twee jaar fors uitgebreid vanwege de opdracht voor de coronabestrijding en bijbehorende incidentele middelen van VWS. Naast coronabestrijding vroeg ook de bestrijding van de landelijke Apenpokken uitbraak in de periode mei t/m oktober veel inzet van de GGD. Vergeleken met andere jaren is een forse toename van het aantal meldingen van uitbraken van Vogelgriep onder pluimvee in 2022 die team Infectieziektebestrijding heeft afgehandeld.

In 2022 heeft GGD GHOR Nederland namens de GGD'en een plan bij het ministerie van VWS ingediend voor de versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid. In het najaar van 2022 zijn afspraken gemaakt over aanvullende financiering door VWS tot en met 31 december 2024 voor de versterking van infectieziektebestrijding bij de GGD. Als deze aanvullende financiering stopt, valt de tijdelijke extra formatie voor infectieziektebestrijding weg. Een situatie waar wij ons zorgen over maken.

Het ministerie van VWS heeft 3 juni 2022 besloten om een Landelijke Functionaliteit Infectieziektebestrijding (LFI) op te richten. Het LFI zal een landelijke crisisorganisatie worden die, namens de minister van VWS, verantwoordelijk wordt voor de voorbereiding op een toekomstige pandemie en de operationele aansturing van de GGD-en tijdens toekomstige pandemieën. Het LFI is ondergebracht bij het RIVM. Oprichting van het LFI is één van de maatregelen om de pandemische paraatheid te versterken. Het ministerie van VWS bekostigt het LFI.

Technische hygiëne zorg en infectiepreventie

Bevolkingszorg heeft samen met gemeenten veel extra inspanningen geleverd voor het opvangen van Oekraïense vluchtelingen in de regio Gelderland-Midden. Opvanglocaties (groter dan 10 personen) zijn door de GGD bezocht voor advies en instructies over hygiëne maatregelen en infectiepreventie.

Vaccineren HPV 18-26 jarigen

In opdracht van het ministerie van VWS voeren de GGD'en in 2023 een eenmalige vaccinatiecampagne uit waarbij zij een HPV-vaccinatie aanbieden aan jongeren van 18 tot en met 26 jaar. Vanuit het ministerie van VWS wordt hiervoor een subsidie verstrekt aan GGD GHOR Nederland. De voorbereidingen voor deze vaccinatiecampagne vonden plaats in 2022. De start van de campagne is op 11 januari 2023.

Ontwikkelingen vaccinatiestelsel

Op 4 juli 2022 heeft staatssecretaris Van Ooijen het principebesluit genomen om een publieke vaccinatievoorziening voor volwassenen bij de GGD'en te beleggen. Deze voorziening heeft tot doel de uitvoering van de vaccinatiezorg voor volwassenen te vereenvoudigen, zodat volwassenen die daar zelf voor kiezen makkelijk terecht kunnen voor nieuwe vaccinaties. Ook is het een onderdeel van de aanpak pandemische paraatheid. Er hoeft immers niet steeds gezocht te worden naar een uitvoerder, waardoor we Nederland beter voorbereid maken op het bestrijden van toekomstige pandemieën. In 2023 volgt een haalbaarheidsonderzoek naar een vaccinatievoorziening bij GGD'en in opdracht van VWS.

Verlenging subsidieregeling Aanvullende Seksuele Gezondheid (ASG)
Een wetswijziging is in voorbereiding waarmee onder meer de taken van de aanvullende seksuele gezondheidszorg binnen de Wet publieke gezondheid geborgd worden. En het RIVM een wettelijke taak krijgt om de landelijke regie te voeren over de uitvoering van de ASG. De ASG wordt nu gefinancierd via de Subsidieregeling publieke gezondheid. Het doel is om de uitvoering van deze zorg te continueren. De wetswijziging bevat verder geen beleidsinhoudelijke wijzigingen. De wetswijziging ligt momenteel voor bij de Afdeling advisering van de Raad van State.

Milieu en Gezondheid

Klimaatadaptatie en hitteplannen
In samenwerking met GGD Gelderland-Zuid en RAS (Regionale Adaptatie Strategie) regio Rivierenland heeft GGD Gelderland-Midden de gemeenten Overbetuwe en Lingewaard in 2022 ondersteund met het opstellen van lokale hitteplannen. In een hitteplan leggen gemeente en zorg- en welzijnsorganisaties afspraken vast over extra voorlichting en zorg aan kwetsbare mensen tijdens een hitteperiode. Om zo de gevolgen van hittestress voor kwetsbare mensen zoveel mogelijk te beperken. Met alle 13 overige regiogemeenten wordt een lokaal hitteplan opgesteld in 2023.

Integrale advisering veilige en gezonde leefomgeving
VGGM adviseert bij ruimtelijke vraagstukken, zoals omgevingsvisies, (ontwerp)bestemmingsplannen, ruimtelijke initiatieven en complexe vraagstukken rondom transport. Deze adviezen worden opgesteld door brandweer, GGD, GHOR en de politie. Onze deskundigen werken samen aan casuïstiek met als doel het opleveren van een integraal advies; met inachtneming van de mens en de omgeving die beschermd moeten worden, de risico-veroorzaker en de economische belangen en het veilig optreden van de hulpdiensten. In 2020 zijn Brandweer, GGD en GHOR samen Het programma "*Veilige en Gezonde Leefomgeving, 2020 - 2021*" gestart. Hiermee bouwen we aan de doorontwikkeling van VGGM naar een deskundige en proactieve partner voor een veilige en gezonde leefomgeving. Een partner die gemeenten, initiatiefnemers en partners zo informeert en adviseert dat hun besluiten bijdragen aan een veiligere en gezondere leefomgeving. In de afgelopen jaren zijn we op basis van onze visie Veilige en Gezonde Leefomgeving zo veel mogelijk in gesprek gegaan met gemeenten, omgevingsdiensten en andere partners over de voorbereiding op de Omgevingswet, m.n. het opstellen van omgevingsvisies en –plannen. Het programma is eind 2022 beëindigd. De integrale advisering aan met name gemeenten is een reguliere werkwijze geworden.

Toezicht
De GGD voert op een aantal terreinen de toezichthoudende functie voor de gemeenten in Gelderland-Midden uit: in de kinderopvang, jeugdverblijven, in seks- en escort bedrijven, bij tattoo- en piercingbedrijven, salons voor permanente make-up, bij asielzoekerscentra en bij aanbieders van Wmo-ondersteuning en begeleiding.

Toezicht kinderopvang
In 2022 hebben de toezichthouders alle geregistreerde kinderopvanglocaties onderzocht, waarmee de 100% norm is gehaald.

Risicoprofielen

In het werkgebied van GGD Gelderland-Midden is de verdeling van de risicoprofielen als volgt:

Risicoprofielen	2020	2021	2022
Groen	57,2%	62,8%	64,3%
Geel	40,5%	35,7%	33,7%
Oranje	1,9%	1,7%	1,6%
Rood	0,4%	0,3%	0,4%

Een rood profiel betekent vaker en intensiever onderzoek, een groen minder vaak en tot een minimum beperkt onderzoek. Een groen risicoprofiel betekent dat de toezichthouder geen zorgen over de actuele situatie of over de situatie in de nabije toekomst heeft.

Intensivering toezicht gastouderopvang

Vanaf 2022 stort de rijksoverheid jaarlijks € 7,8 miljoen in het gemeentefonds voor het intensiveren van het toezicht op de gastouderopvang. Doel: verhoging van de kwaliteit van deze opvang. 2022 was een overgangsjaar. Vanaf 2023 zijn gemeenten wettelijk verplicht om jaarlijkse minimaal 50% (was 5%) van het totaal aantal voorzieningen voor gastouderopvang te onderzoeken. Deze beleidswijziging leidt in Gelderland-Midden niet tot een forse stijging van het aantal inspectiebezoeken aan gastouders, omdat het regionale gemiddelde in 2022 al boven de 50% lag.

Flexibilisering van het toezicht

In december 2021 heeft de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) de beleidsregel getekend die de flexibilisering van het toezicht mogelijk maakt. Met de invoering van de flexibele inspectieactiviteit laten toezichthouders de vaste (verplichte) set van minimaal te toetsen items los. Hierdoor wordt het toezicht minder voorspelbaar, is er meer ruimte voor regionale speerpunten en kunnen toezichthouders inspelen op wat op een locatie speelt. De landelijke invoeringsdatum van het flexibel inspecteren is 1 januari 2024; 2022 en 2023 zijn overgangsjaren. In januari 2022 zijn de toezichthouders in de vorm van een pilot gestart met het flexibel inspecteren in Gelderland-Midden. Eind 2022 is de werkwijze geëvalueerd en op enkele punten bijgesteld. In 2023 gaan de toezichthouders flexibel inspecteren op basis van het definitief vastgestelde uitvoeringsplan.

OGGZ

De OGGZ (Openbare Geestelijke Gezondheidzorg) richt zich met name op (dreigend) dak- en thuislozen, (dreigend) dakloze gezinnen, zwerfjongeren en zorgwekkende zorgmijders. VGGM voert voor (dreigend) dak- en thuisloze individuen en (dreigend) dakloze gezinnen in de regio Arnhem de centrale intake uit. Het zorgdragen voor diverse meldpunten draagt bij aan het in beeld hebben en houden van deze doelgroep.

Takenpakket verward gedrag

GGD Gelderland-Midden voert sinds 2020 het meldpunt Wvggz en verkennende onderzoeken uit in het kader van de Wet verplichte GGZ uit voor 14 gemeenten in de regio. Niet iedereen die belt naar het meldpunt Wvggz wil direct een melding doen. Naast meldingen heeft GGD Gelderland-Midden in 2022 101 consultatie- en adviesgesprekken gevoerd die binnen zijn gekomen op het meldpunt Wvggz. Veel mensen, zowel burgers als professionals, bellen omdat ze advies willen over de mogelijkheden die de

Wvggz biedt. Bovendien is de GGD een pilot gestart in het najaar 2022 om aan te sluiten bij de lokale zorg en/ of veiligheidsstructuur. Binnen de pilot is het mogelijk voor medewerkers Wvggz om op afroep, of in een meer vaste constructie, aan te sluiten bij lokale zorg- en veiligheidsoverleggen. Dit om preventief mee te denken over mogelijkheden en noodzaak van Wvggz bij betreffende casuïstiek. De pilot wordt in januari 2023 geëvalueerd.

Meldpunt Onverzekerden
Vanaf juli 2021 heeft GGD Gelderland Midden besloten het verwerken van de meldingen tijdelijk on hold te zetten. Dit n.a.v. signalen van zowel gemeenten als andere GGD-en dat een juridische basis voor het verwerken van de meldingen ontbreekt of onvoldoende aanwezig is. In 2022 hebben gesprekken plaats gevonden met GGD GHOR Nederland en het ministerie van VWS. Het ministerie werkt aan reparatiewetgeving die in werking treedt per 1 januari 2025. Het is aan regio's en gemeenten om te onderzoeken hoe zij met het meldpunt onverzekerden om willen gaan in de tussentijd. GGD Gelderland-Midden bespreekt dit met de betreffende ambtenaren in Q1 2023.

Forensische Geneeskunde

Zorgen over continuïteit van dienstverlening
In mei 2022 hebben de GGD-en een brandbrief gestuurd over de landelijk nijpende situatie van forensische geneeskunde aan de ministers van Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De Directeuren Publieke Gezondheid van de GGD-en vragen in deze brandbrief aandacht voor de schaarste aan forensisch artsen en verzoeken de ministers een besluit over het perspectief voor de forensische geneeskunde en de benodigde structurele investering niet langer uit te stellen, gelet op de verstrekkende gevolgen.
GGD Gelderland-Midden merkt de landelijke schaarste aan forensisch artsen dagelijks waardoor de opdracht voor een 24/7 beschikbaarheid van een forensisch arts bijna onmogelijk is om in te vullen. De situatie is sinds november 2022 nijpend in Gelderland-Midden. In het huidige rooster vallen per maand gaten, door ziekte, vakantie en uitval, die moeilijk zijn om op te vullen. Wij zijn niet meer zelf in staat om 24/7 een forensisch arts paraat te hebben. Dankzij burenhulp van GGD Gelderland-Zuid en GGD Noord- en Oost-Gelderland en tijdelijke ondersteuningsconstructies is het in 2022 gelukt om te voorkomen dat geen forensisch arts beschikbaar was. Gemeenten worden geïnformeerd door de DPG als er een 'code zwart' is en de GGD geen forensisch arts beschikbaar heeft voor een lijkschouw of euthanasie gedurende een dag-, avond- of nachtdienst en welke maatregelen wij treffen. Wanneer de afwezigheid van een forensisch arts de dienstverlening aan de politie negatief beïnvloed, worden zij geïnformeerd.

Pilot medische arrestantenzorg
In 2021 heeft de minister van Justitie en Veiligheid de aanbesteding Medische Arrestantenzorg van de politie on hold gezet. Dit betekent dat de forensisch artsen in Gelderland-Midden voorlopig medische arrestantenzorg blijven uitvoeren in opdracht van de politie. Om de drukke diensten van forensisch artsen overdag te ontlasten, is GGD Gelderland-Midden in 2022 een pilot gestart met een ochtendspreekuur van een verpleegkundige op de cellengang. De verpleegkundige regelt en levert waar nodig medische zorg voor arrestanten onder supervisie van de forensisch arts. De eerste ervaringen vanuit de artsen, verpleegkundigen en de politie zijn positief.

Bovenregionaal samenwerkingsverband
Door de forensische geneeskunde in maximaal tien politieregio's in Nederland te organiseren, realiseren de GGD-en een noodzakelijke schaalvergroting om de ervaren krapte op te lossen en de kwaliteit van dienstverlening te verhogen. Dat vraagt van de vijf GGD-en in politieregio Oost-Nederland (Gelderland-Zuid, Gelderland-Midden, Noord- en Oost-Gelderland, IJsselland en Twente) en hun besturen vergaande besluiten. De DPG-en van de vijf GGD-en hebben op 23 mei jl. de voorkeur uitgesproken om op het gebied van forensische geneeskunde toe te werken naar het samenwerkingsmodel waarbij één van de vijf GGD-en de centrum GGD is en verantwoordelijk is voor de gehele uitvoering en bedrijfsvoering van deze taak. GGD Noord- en Oost-Gelderland heeft aangegeven de intentie te hebben deze rol te gaan vervullen. De andere GGD-en, waaronder VGGM, hebben hier positief op gereageerd. Bestuurlijke besluitvorming volgt in 2023.

Zorg & Veiligheid

In 2022 is de nieuwe bestuurlijke structuur Zorg & Veiligheid ingevoerd. Het Covid-19 overleg voor de doelgroep ggz, dat sinds maart 2020 bestond is na ruim 2 jaar afgerond. Een terugblik op de periode waarin partijen intensief rond Covid-19 hebben samengewerkt is ter informatie aan het Algemeen Bestuur van VGGM gezonden.

De stuurgroep Z&V heeft besloten gebruik te maken van een ZonMw subsidiemogelijkheid om een regionale kenniswerkplaats onbegrepen gedrag te gaan ontwikkelen. Na toekenning van de starsubsidie door ZonMw is het ontwikkelen van een vierjarenprogramma voor de kenniswerkplaats opgepakt. Hiermee wordt het mogelijk om "onderzoek" en "leren" te verbinden aan initiatieven en projecten ten behoeve van burgers met onbegrepen gedrag. De Christelijke Hogeschool Ede is een belangrijke "kennis"partner in deze kenniswerkplaats.
Eind 2022 is de wens van de stuurgroep om het overleg te verbreden met partners uit de VTT en VG-sector ingevuld. Beide sectoren zijn inmiddels vertegenwoordigd.

Het regio-overleg Zorg & Veiligheid is een samenvoeging van het eerdere periodiek bestuurlijk overleg Wvggz en het platform Verward Gedrag. Binnen het deel Wvggz is gesproken over het onvoldoende op elkaar aansluiten van de Wvggz en de Wzd en is gesproken over de mogelijkheden om dit deels binnen de regio op te lossen. Dit knelpunt komt ook naar voren in de in 2022 landelijk uitgevoerde evaluatie Wvggz. Het oordeel over de uitvoerbaarheid van de Wvggz op basis van deze evaluatie is hard. Begin 2023 wordt de beleidsreactie van de minister op de evaluatie verwacht.
Het regio-overleg kent een brede samenstelling. Voor het algemene deel zijn steeds onderwerpen geagendeerd die alle gemeenten en betrokken partners raken, zoals de al langer verwachte wet Wams (Wet aanpak multiproblematiek sociaal domein) en aanpakken complexe problematiek (Programma Maatwerk Multiprobleemhuishoudens en Doorbraakmethode IPW). Tenslotte zijn de ervaringen in gemeente Arnhem met de aanpak suïcidepreventie regionaal gedeeld. Aansluitend heeft het regio-overleg verzocht te komen tot een voor alle gemeenten bruikbare aanpak suïcidepreventie.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2022	Maatschappelijk effect
Het bewaken, beschermen en bevorderen van de publieke gezondheid	Signaleren en bestrijden van infectieziekten + monitoren vaccinatiegraad	• Afhandelen van meldingen van infectieziekten • Preventieve activiteiten om infectieziekten te voorkomen • Voorlichting en advies over hygiëne en gezondheid • Bijdragen aan kennisontwikkeling en activiteiten infectiepreventie	Beperken verspreiding besmettelijke infectieziekten en daarmee verminderen ziektelast
	Opsporen van TBC en behandelen van patiënten	• Screening TBC • Consulten TBC • Behandeling actieve en latente TBC • Bron- en contactopsporing • Preventie/voorlichting	
	Het bevorderen en beschermen van risicogroepen tegen soa's	• Screening op SOA • Consulten Soa en Sense • Consulten PrEP • Behandeling SOA • Bron- en contactopsporing • Beperkte voorlichting aan jongeren en risicogroepen • Preventieve activiteiten	
	Beschermen van reizigers en voorkomen van verspreiding ziekten bij terugkeer	• Adviseren van reizigers en uitvoeren vaccinaties	
	Beschermen van inwoners tegen gezondheidsrisico's en bevorderen van een leefomgeving die uitnodigt tot gezond gedrag	• Pro)actief adviseren over gezondheidsrisico's op gebied van milieu: klimaatadapatie, energietransitie • (Pro)actief adviseren over hoe de inrichting van de leefomgeving de gezondheid kan bevorderen • Adviseren over gezondheidsrisico's van gevaarlijke stoffen (koude en warme fase) • Ondersteunen van gemeenten bij invoering Omgevingswet en borging van gezondheid in	Een gezonde en veilige leefomgeving voor de inwoners van Gelderland-Midden

		omgevingsvisies en -plannen • Voorlichting o.a. via GGDleefomgeving.nl	
	Voorkomen van dakloosheid sociaal kwetsbare inwoners	• Uitvoeren diverse meldpunten	Voorkomen van verdere teloorgang, ontruiming of overlast en het toeleiden (van zorgmijders) naar zorg, dan wel organiseren van hulpverlening
	Cliënten maatschappelijke opvang in beeld hebben en waar nodig toeleiden naar passende hulpverlening	• Intake (dreigend) dak- en thuisloze individuen en gezinnen (inclusief daklozenloket) • Verpleegkundig spreekuur dak- en thuislozen • Passende begeleiding organiseren voor bezoekers Spoorhoek Arnhem	
	Bieden van kennis en ondersteuning aan inwoners, gemeenten en partners bij multi-problematiek	• Centraal meldpunt • Meldpunt Onverzekerdenzorg • Project Woonhygiëne • (pro) actief adviseren over verbeterpunten ketensamenwerking	
	Bevorderen afstemming en samenwerking keten	• Beheren Verwijsindex	Bevorderen 1 gezin – 1 plan (voorkomen langs elkaar heen werken hulpverleners)
	Uitvoeren forensisch geneeskundige zorg	Lijkschouw bij vermoeden van niet-natuurlijke dood en bij euthanasie.	Zorgen dat politie en OM op de hoogte zijn (van vermoedens) van niet-natuurlijke dood
		• Uitvoeren forensisch medisch onderzoek bij incidenten, huiselijk geweld, zedenzaken, kindermishandeling, etc. • Afname testen t.b.v. alcohol- en drugscontroles politie • Opstellen letselbeschrijvingen	Onderzoeken en beschrijven van letsels t.b.v. onderzoek politie en OM
		• Uitvoeren medische arrestantenzorg • Adviseren van politie (insluitadviezen e.d.)	Bieden van medische zorg aan arrestanten
	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden	• Elke 4 jaar een gezondheidsmonitor uitvoeren onder jongeren, volwassenen en ouderen om de gezondheidstoestand te beschrijven	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde

		• Integrale rapportages opleveren op basis van cijfers vanuit de monitors, vanuit JGZ en vanuit andere afdelingen van VGGM • Adviseren over de trends in die worden gezien in de monitoring Het doen van verdiepend onderzoek en analyses op eigen initiatief en op verzoek van gemeenten en ketenpartners	gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten
Het houden van toezicht	Uitvoeren van toezicht op de kinderopvang	• Uitvoeren van jaarlijkse onderzoeken bij kinderdagverblijven, buitenschoolse opvang en gastouderbureaus • Uitvoeren van onderzoek bij aanvraag nieuwe opvanglocatie • Uitvoeren onderzoeken bij gastouders Uitvoeren overige onderzoeken bij KDV, BSO, GOB en GO	Toezien op een veilige en kwalitatief goede omgeving voor kwetsbare groepen (kinderen, cliënten, etc.) en gemeenten adviseren t.b.v. handhaving
	Uitvoeren van toezicht op jeugdverblijven /internaten	Deelname aan landelijke pool en uitvoeren onderzoek bij jeugdverblijven/internaten in Oost-Nederland	
	Uitvoeren toezicht op WMO-instellingen	• Onderzoek (laten) doen bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding waar sprake is van calamiteiten. Inspecties uitvoeren bij aanbieders van Wmo ondersteuning en begeleiding (dagbesteding, begeleid en beschermd wonen, ambulante zorg, PGB e.d.)	
	Uitvoeren toezicht op vergunde bedrijven	• Inspecties uitvoeren en adviseren van ○ ondernemers in de tatoeage, permanente make-up en piercingbranche ○ (tijdelijke) huisvesting van vluchtelingen en statushouders • seksbedrijven	Toezien op de hygiënevoorwaarden en gemeenten adviseren t.b.v. vergunningverlening

1.4.2 Jeugdgezondheidszorg

Algemeen

De JGZ biedt een basispakket preventieve gezondheidszorg, vastgelegd in de Wet Publieke Gezondheid (Wpg), en uitgevoerd in overeenstemming met het Landelijk Professioneel Kader.
De JGZ volgt hiervoor bijna alle kinderen in Nederland op meerdere momenten in hun leven.
Door vroegtijdig signaleren, ondersteunen en meedenken kan de JGZ een waardevolle bijdrage leveren aan de zorg voor jeugdigen en (aanstaande) ouders, van – 9 maanden tot 18 jaar. De JGZ bevordert veilig en gezond opgroeien en geeft betrouwbare informatie over vaccineren, gezonde voeding of gezond gedrag. De JGZ investeert in het gewone opgroeien en opvoeden, in het normaliseren en demedicaliseren. De jeugdgezondheidszorg werkt samen met basisvoorzieningen en eerstelijns zorg, aan preventie en gelijke kansen voor alle kinderen.

Door vroegtijdig te investeren in de preventie en normaliseren levert de JGZ een bijdrage aan het terugdringen van gebruik van specialistische voorzieningen en zorggebruik op langere termijn.

Ontwikkelingen 2022

Ook in 2022 stond de JGZ nog in het teken van COVID-19. Dit heeft met name in het eerste kwartaal van 2022 invloed gehad op de dienstverlening. In hetzelfde kwartaal kwam de instroom van Oekraïense vluchtelingen op gang, gevolgd door een enorme toename aan ‘reguliere’ asielzoekers. Juist in deze moeilijke tijd zijn de kracht van preventie en vroegtijdig signalering en interventies zichtbaar geworden. Gezinnen in beeld houden, laagdrempelig contact, vroegtijdig signaleren en waar nodig ondersteuning bieden of verwijzen naar gespecialiseerde zorg zijn juist nu belangrijk.
Echter bovenstaande ontwikkelingen en de krapte op de arbeidsmarkt leidden in 2022 tot een afschaling van de reguliere JGZ zorg. Hierbij heeft de zorg voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen zoveel mogelijk doorgang gevonden.
Noodzakelijke zorg die niet uitgesteld kon worden kreeg hierbij prioriteit, bijvoorbeeld vaccinaties, lichamelijke onderzoeken, of contacten met gezinnen in kwetsbare en/of risicovolle omstandigheden.
Daar waar een fysieke afspraak niet mogelijk/nodig was, hebben we gezocht naar andere vormen van contact, bijvoorbeeld door te (beeld) bellen, te chatten of te mailen.

Er zijn voor 2022 7 grote thema’s te onderscheiden.

1. Doorontwikkeling Kansrijke Start
2. Uitvoering Rijksvaccinatieprogramma,
3. COVID-19 en inzet JGZ-medewerkers,
4. Zorg op maat
5. Toekomstbestendige JGZ (incl. afschalingsmaatregelen)
6. Zorg voor Vluchtelingen
7. Beleid en bedrijfsvoering

1. Doorontwikkeling Kansrijke Start

De eerste 1000 dagen (± 2 ½ jaar) in het leven van een kind, blijken een belangrijke voorspeller te zijn voor de ontwikkeling en gezondheid op latere leeftijd.
Afgelopen jaren heeft VWS intensief geïnvesteerd in de versterking van de integrale perinatale zorg door middel van het landelijke programma Kansrijke Start.
In de periode 2021-2024 voert de afdeling Jeugdgezondheidzorg van GGD Gelderland Midden samen met gemeenten, samenwerkingspartners in de Geboortezorg en het sociaal domein een praktijkonderzoek

ter verbetering van de lokale praktijk, gesubsidieerd door ZonMw. Het plan van aanpak richt zich op de verbetering van de lokale samenwerkingspraktijk ten behoeve van kwetsbare aanstaande en jonge ouders. Afgelopen jaar heeft de focus gelegen op het ontwikkelingen van een multidisciplinair overleg in gemeenten in samenspraak met Geboortezorg, Sociaal domein en JGZ, ontwikkelen van een wegwijzer voor kwetsbare (jonge) ouders en het met elkaar uitwerken van het begrip sociale regie.
Daarnaast is JGZ actief betrokken bij de vorming van lokale coalities in gemeenten. In 2022 is in alle gemeenten een vervolg gegeven aan de lokale coalities. De fase waarin JGZ is aangesloten op lokale coalities is in iedere gemeente anders. Het feit dat de JGZ-interventies als Voorzorg, Stevig Ouderschap en het Prenataal huisbezoek in nagenoeg alle gemeenten uitvoert geeft een mooie basis aan dit geheel.

Binnen de JGZ van GGD Gelderland-Midden zijn een aantal interventies te onderscheiden in het kader van Kansrijke Start. Deze kunnen verschillen per gemeente. Het betreft:

- Prenataal huisbezoek door de jeugdverpleegkundige:
- Een laagdrempelig huisbezoek voor aanstaande ouders met specifieke vragen of behoefte aan ondersteuning. Per 1 juli 2022 maakt de wetswijzing Prenataal huisbezoek het voor alle gemeenten mogelijk het Prenataal huisbezoek vroegtijdig op grotere schaal met de juiste ondersteuning uit te voeren. In 2022 is doel, functie en laagdrempelig aanmelden breed onder de aandacht gebracht in de Geboortezorg en het sociaal domein.
- Stevig Ouderschap:
- Een programma dat gericht is op ondersteuning van (aanstaande) ouders met een verhoogd risicoprofiel.
- Voorzorg:
- Een intensief begeleidingsprogramma voor een risicogroep (aanstaande) ouders met een zeer hoog risicoprofiel.
- Samen Starten:
- Geen interventie maar een signaleringsmethodiek voor het vroegtijdig opsporen van psychosociale problemen en systeemproblemen bij gezinnen/ kinderen van 0-4 jaar

Het breed kunnen inzetten van deze interventies, met een goede samenwerking in de keten is van wezenlijk belang in relatie tot het programma Kansrijke Start.

Nu Niet Zwanger
Het programma Nu Niet Zwanger (NNZ) ondersteunt kwetsbare mensen een bewuste keuze te maken over het moment van hun kinderwens, zodat zij niet onbedoeld zwanger worden. Door actieve begeleiding te bieden, beginnend bij een eerlijk gesprek over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie waarbij vanuit hun leefwereld wordt stilgestaan bij hun vragen, behoeften en (on)mogelijkheden. NNZ traint hulpverleners om de NNZ-methodiek onderdeel te laten worden van hun reguliere werk; de inhoudelijk coördinator NNZ is beschikbaar voor opgeschaalde casuïstiek en inzet budget voor anticonceptiemiddel. Inmiddels zijn zo'n 55 netwerkpartners uit sociaal en medisch domein aangesloten. Vanaf 2023 starten gemeenten Ede, Barneveld en Wageningen met NNZ. Daarmee doen dertien van de vijftien gemeenten mee in Gelderland-Midden.

2. Uitvoering Rijksvaccinatieprogramma

In 2022 hebben we zonder ingrijpende beperkingen door COVID-19 alle vaccinatiemomenten door kunnen laten gaan. De impact van de epidemie was echter nog voelbaar. De lichte daling van de vaccinatiegraad bleef, met name in het voorjaar, zichtbaar. Ook landelijk was dit het beeld. Vaccinatiemoeheid lijkt een belangrijke oorzaak.

In het voorjaar van 2022 is gestart met een inhaalcampagne tegen HPV. Dit virus kan 6 soorten kanker veroorzaken. Om deze reden is gestart met het aanbieden van een HPV vaccinatie aan jongens tot 18 jaar. Ook is de streefleeftijd vervroegd naar 9 jaar. De opkomst van deze campagne lag boven de 60%, waarbij een deel pas in het najaar gestart is. Voor HPV is deze opkomst hoger dan verwacht.

2022 was ook het jaar van de invoering van 'informed consent'. Bij elke vaccinatie moest toestemming worden gevraagd voor het delen van de persoons- en vaccinatiegegevens met het RIVM. Dit heeft veel implementatiekracht gekost, maar in onze regio geeft vrijwel iedereen inmiddels deze toestemming. Landelijk ligt dit echter veel lager, wat het zicht op de vaccinatiegraad verstoord. Er is daarom een wetswijziging in voorbereiding die voorziet in een opt-out constructie (alleen bij weigering toestemming reactie).

Dit najaar heeft de gezondheidsraad een nieuw advies uitgebracht ten aanzien van de samenstelling en opbouw van het rijksvaccinatieprogramma. Als gevolg daarvan zal per oktober 2023 de maternale griepvaccinatie worden toegevoegd aan het RVP. Per 2024 zal ook een vaccinatie tegen het Rota virus worden aangeboden aan zuigelingen. Op termijn, waarschijnlijk 2025/2026 zullen verschuivingen in streefleeftijden per vaccin plaatsvinden.

3. COVID-19 en inzet JGZ-medewerkers

De inzet van JGZ medewerkers bij de bestrijding van COVID-19 is na het 1e kwartaal van 2022 afgenomen. De COVID -19 organisatie voert die taken sindsdien zelfstandig uit, met inzet van 'eigen' medewerkers.

Omdat ook de maatregelen rond COVID toen een andere fase ingingen, ontstond meer ruimte voor het uitvoeren van de reguliere JGZ taken. De inzet ten behoeve van COVID werd echter heel snel gevolgd door extra inzet ten behoeve van vluchtelingen uit de Oekraïne (zie punt 6). Ook heeft COVID zijn sporen nagelaten. Een verhoogde zorgvraag, hoog ziekteverzuim en krapte op de arbeidsmarkt hebben geleid tot druk op de JGZ (zie punt 5)

4. Zorg op maat

In afstemming met jeugdigen en ouders sluiten we zo goed mogelijk aan bij vragen en behoeften. Wat heeft deze ouder of jeugdige nodig? Wat is noodzakelijk, op welk moment, en in welke contactvorm? Deze vragen staan nadrukkelijk centraal bij ieder contactmoment en mogelijke vervolgafspraken. Dit sluit ook aan bij het vernieuwde Landelijk Professioneel Kader. Hierin wordt nog nadrukkelijker dan voorheen benoemd dat de JGZ meebeweegt in een veranderende wereld en optimaal aansluit bij jeugdigen en ouders vanuit gezamenlijk partnerschap en verantwoordelijkheid.

5. Toekomstbestendige JGZ

De personeelskrapte, een hoog ziekteverzuim, een complexere en veranderde zorgvraag en toename van het aantal vluchtelingen, leidden in 2022 tot een verhoogde werkdruk. In juni 2022 hebben we de conclusie moeten trekken dat de JGZ niet meer volledig uit te voeren is. We speelden hierop in door het treffen van

tijdelijke gecontroleerde afschalingsmaatregelen. Daarbij hebben wij de focus gelegd op het continueren van de basiszorg (regionaal aanbod) en op de zorg voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen. In de periode van juli – december 2022 zijn (voorlopig) voldoende verpleegkundigen JGZ 0-4 aangenomen. Zij ronden in februari 2023 de inwerkperiode en opleiding taakherschikking af. Ze zijn dan volledig inzetbaar. In het 1e kwartaal van 2023 kunnen we daarom nagenoeg alle activiteiten voor de 0-4 jarige zorg weer oppakken. Naast de 0-4 heeft de afschaling ook betrekking op de 4-18-jarige zorg. De afschalingsmaatregelen 4-18 zijn afgesproken voor de het schooljaar 2022/2023. De basisformatie artsen is niet toereikend. Hiervoor wordt actief geworven. Daarnaast vragen de huidige arbeidsmarkt en maatschappelijke ontwikkelingen een Jeugdgezondheidszorg die slagvaardig is en dermate flexibel dat zij kan meebewegen in deze ontwikkelingen. JGZ Gelderland Midden is hier onvoldoende op ingericht.
Het Project Toekomstbestendige JGZ, (bestaande uit ambtenaren, JGZ en een voorportaal met bestuurders) moet leiden tot een advies hoe de JGZ zowel inhoudelijk als financieel toekomstbestendig wordt ingericht in Gelderland-Midden

6. Zorg voor vluchtelingen

In 2022 zien we een verhoogde instroom van asielzoekers op de bestaande en nieuwe Publieke Gezondheidzorg Asielzoekers (PGA) locaties binnen de VGGM-regio. In heel 2022 is het aantal locaties verdubbeld in onze regio. Het betreft hier locaties die tijdelijk en langdurig opvang bieden aan asielzoekers. Eveneens kregen we te maken met de zorg voor ontheemden uit de Oekraïne en een verhoogde taakstelling voor gemeenten. Dit vergt ook voor de GGD-breed extra inzet op de publieke gezondheidzorg voor deze groep.
Voor Oekraïense ontheemden ligt de verantwoordelijkheid voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo, de Jeugdwet en de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, w.o. het Rijksvaccinatieprogramma en het Prenataal huisbezoek bij gemeenten. Het aantal Oekraïense ontheemden is dusdanig groot in omvang dat dit niet als een onderdeel van gebruikelijke fluctuaties in de zorgvraag kan worden gezien. Bovendien is sprake van een clustering van Oekraïense ontheemden in specifieke gemeenten, namelijk in die gemeenten waar opvanglocaties zijn gerealiseerd. GGD Gelderland Midden heeft voor 1.239 ontheemde Oekraïense kinderen Jeugdgezondheidszorg diensten geleverd in 2022. De extra gemaakte kosten voor deze doelgroep zullen conform de landelijke afspraak uit het gemeentefonds worden vergoed[1]. De kosten voor Jeugdgezondheidzorg geleverd aan asielzoekers worden via het COA vergoed vanuit GGDGHOR.

7. Beleid en bedrijfsvoering

De grote instroom van vluchtelingen en de afschaling bij zowel JGZ 0-4 als 4-18 hebben in 2022 een grote inspanning gevraagd van het team Bedrijfsvoering JGZ
Binnen het team bedrijfsvoering JGZ is per januari 2022 gestart met het centraliseren van de planning voor de consultatiebureaus. Dit komt ten goede aan verbeterd inzicht in capaciteitsverdeling en werkvoorraad, een efficiëntere inzet van mensen en middelen en meer mogelijkheden om regiobreed te anticiperen op zorgvraag en ontwikkelingen.
In een krappe arbeidsmarkt is capaciteitsmanagement cruciaal. Hiertoe is een capaciteitsmanagement-systeem aangeschaft. De basisinrichting hiervan is medio 2023 gereed en zal JGZ voorzien van de benodigde inzichten om personeel zo efficiënt mogelijk in te kunnen zetten.

[1] Memo Oekraïense ontheemden 10012023

Daarnaast investeren we in de inrichting van ons datawarehouse en het ontsluiten van deze gegevens naar management informatie. Dit is een meerjaren traject. Ook werken we toe naar een meer proces gestuurde organisatie die continu verbetert.

Doelenboom

Wat wilden we bereiken (Strategisch doel)?	Wat wilden we bereiken (Operationeel doel)?	Wat hebben we bereikt in 2022?	Wat is het beoogd (maatschappelijk) effect?
Veilig en gezond opgroeien van alle kinderen en jongeren in Gelderland-Midden	Uitvoeren basispakket JGZ	Grotendeels uitgevoerd. De basiszorg en zorg voor meest kwetsbare kinderen is door gegaan. Geringe afschalings maatregelen als gevolg van personeelstekort.	Creëren van een gezonde en veilige basis voor alle kinderen, met gelijkwaardige kansen in de maatschappij
	Aanbieden van extra zorg voor kinderen en jongeren met extra zorgbehoeften	Uitgevoerd.	
Proactief inspelen op behoeften van gemeenten, ouders en jongeren op het gebied van jeugd gezondheidszorg	Uitvoeren lokaal aanbod JGZ	Zo veel mogelijk uitgevoerd, binnen de kaders van de afschaling.	
Optimale start voor alle kinderen	Aanbieden van zorg op maat in eerste 1000 dagen van het kind	Doorontwikkeling Kansrijke Start/ lokale coalities in alle gemeenten	
Bevorderen gezondheid van ‘nieuwkomers’ in onze gemeenten	Uitvoeren Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA)	Is uitgevoerd	
Optimale vaccinatiegraad van kinderen en jongeren	Minimaal 95% van kinderen en jongeren (WHO-norm) is gevaccineerd conform RVP	Is uitgevoerd	Voorkomen van betreffende infectieziekten op individueel- en populatieniveau
Behouden en verstevigen van de unieke	Informeren en adviseren van	Conform afspraken uitgevoerd	Input leveren voor gemeentelijke beleidsontwikkeling

kennis-positie op het gebied van jeugdgezondheid	gemeenten over gezondheidsbeleid		
Sluitend aanbod van preventieve en gespecialiseerde zorg	Samenwerking in sociaal domein versterken	Als gevolg van afschalingsmaatregelen heeft deelname aan netwerkoverleggen niet overal plaats gevonden. Dit heeft mogelijk invloed op de samenwerking	• Optimaal aanbod van zorg voor alle kinderen en jongeren • Voorkomen van versnippering van aanbod

1.4.3 Monitoring & Advies

Algemeen

Monitoring en Advies wordt uitgevoerd door het team Onderzoek, Informatie en Advies binnen de GGD. De basis van het werk wordt gevormd door de epidemiologische monitoring, een wettelijke taak van gemeenten die bij de GGD'en is belegd. Met behulp van gezondheidsmonitors verzamelt de GGD informatie over de gezondheid en het welzijn van inwoners. Met de inzichten van de onderzoeken worden rapportages gemaakt voor de gemeenten. In deze rapportages staat beschreven hoe het gaat met de inwoners. De informatie wordt geduid en waar mogelijk voorzien van aangrijpingspunten om de gezondheid te bevorderen.

Extra gezondheidsmonitors: Gezondheidsonderzoek bij rampen (GOR)

Vanuit het ministerie van VWS zijn tijdelijk extra gelden beschikbaar gesteld voor de GGD voor gezondheidsonderzoek bij rampen. Op 21 april 2022 zijn alle GGD-en in Nederland gestart met de dataverzameling van de JongVolwassenen monitor. Dit is de eerste van de vijf extra monitors die GGD-en uitvoeren de komende jaren. Dit wordt gedaan in opdracht van het ministerie van VWS en heeft als doel de gevolgen van de coronacrisis voor deze leeftijdsgroep in kaart te brengen. Deze werkzaamheden vinden plaats naast de reguliere monitors die worden uitgevoerd in opdracht van gemeenten.

Integrale jeugdrapportage vanuit monitor

In 2022 is geen integrale jeugdrapportage opgeleverd. De reden is dat de respons die we hebben gekregen op de vragenlijsten te laag is. Scholen hebben onvoldoende de tijd/ de mogelijkheid gehad om de vragenlijsten uit te zetten. Door corona hadden zij andere prioriteiten.

Publieke gezondheid asielzoekers

Het COA heeft een aanbesteding uitgeschreven voor de uitvoering van Gezondheidsbevordering Publieke Gezondheid Asielzoekers vanaf 2023. Deze taak is gegund aan de GGD-en. Voor 2022 zien wij een toename in de instroom in de vorm van noodlocaties en een verhoogde taakstelling voor gemeenten. Dit vergt ook voor de GGD extra inzet op de publieke gezondheidszorg asielzoekers.

Gezondheidsbevordering

De GGD staat voor het bevorderen van gezond gedrag en kansengelijkheid om gezondheids-achterstanden waar mogelijk te verkleinen. Gemeenten bevragen GGD Gelderland-Midden steeds vaker met betrekking tot gezondheidsbevordering en preventie, maar structurele financiering voor de uitvoering van deze werkzaamheden ontbreekt. Minimale activiteiten die de GGD uitvoert op het gebied van gezondheidsbevordering en preventie zijn gefinancierd met landelijke projectgelden en gekoppeld aan een opdracht, bijvoorbeeld rond Gezonde School en Rookvrije Generatie. Uit de recent gehouden gespreksronde bij alle 15 gemeenten blijkt dat gemeenten verschillende wensen en behoeften hebben op het gebied van gezondheidsbevordering en preventie. Vanuit deze constatering is een ambtelijke werkgroep opgestart om samen te komen tot een gezamenlijk beeld van gezondheidsbevordering en een voorstel hoe wij deze opdracht willen invullen in de regio Gelderland-Midden op korte (2024) en lange termijn (2025 en verder).

Doelenboom

Wat wilden we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd effect?
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2022	Maatschappelijk effect
Het bewaken van de publieke gezondheid ten behoeve van regionaal en lokaal gezondheidsbeleid.	Monitoren van de gezondheid van de inwoners van Gelderland-Midden dmv Gezondheidsmonitors, panelonderzoeken, verdiepende analyses etc. die gezamenlijk bijdragen aan het inzicht in de gezondheidstoestand van de inwoners van onze gemeenten zodat gemeenten hun lokaal (gezondheids) beleid hiermee kunnen ontwikkelen, onderbouwen en evalueren.	Mensen bevraagd t.b.v. de gezondheidsmonitors • Volwassenen en ouderenmonitor • Gezondheidsmonitor jongvolwassenen • Opgroeien in een kansrijke omgeving (OKO) Opgeleverde rapportages • Gezondheidsmonitor jeugd • Kindermonitor • Gezondheidsmonitor V&O / SK Parenco voor gemeente Renkum (i.s.m. M&G) • Verdiepingsrapportage Vitaal ouder worden • Regionale rapportage Seksuele Gezondheid • Rapportages Rijksvaccinatieprogramma	Bijdragen aan een beeld van de gezondheid van inwoners van Gelderland-Midden en bijdragen aan goed onderbouwde gezondheidsbeleidsbesluiten van gemeenten.
Het met behulp van de monitorresultaten adviseren over regionaal en lokaal gezondheidsbeleid. Health in all policies.	Integraal gezondheidsbeleid stimuleren.	Eén regionale visie op publieke gezondheidszorg in Gelderland-Midden vastgesteld in BOPG.	Meer samenwerking tussen gemeenten en tussen domeinen op het terrein van gezondheid.
	Kennis delen en inspireren	Kenniscafés/ inspiratiesessies. Presentaties lokale resultaten Gezondheidsmonitor	Door het delen van kennis en goede voorbeelden en door het bij elkaar brengen van mensen bijdragen aan meer samenwerking.
	Participeren in beide preventienetwerken in de regio GM	Zowel in Coalitie Preventie Food Valley als in Community of Care geparticipeerd op strategisch en tactisch niveau.	Meer en betere samenwerking op het terrein van preventie met diverse organisaties uit zorg, onderwijs en met gemeenten.
Het bevorderen van de publieke gezondheid in Gelderland-Midden	Uitvoeren gezondheidsbevordering Publieke Gezondheid	Voorlichtingen: • AZC • Statushouders/anderstaligen.	Bijdragen aan betere gezondheidsvaardigheden en daarmee een betere gezondheid van

en het hierover adviseren.	Asielzoekers en Statushouders		asielzoekers en statushouders.
	Bijdragen aan lokale en regionale netwerken rond leefstijl en preventie.	Betrokken (in meer of mindere mate) bij de 15 preventie akkoorden in GM. Rookvrije generatie in 15 gemeenten.	Bijdragen aan samenwerking en verbinden van bestaande initiatieven.
	Scholen adviseren en ondersteunen bij Gezonde School.		Kinderen en jongeren zo jong mogelijk kennis laten maken met een gezonde leefstijl op alle gebieden.
Bewaken en bevorderen van de gezondheid in GM i.h.k.v. COVID-19	Inzicht in verloop van de pandemie, duiden van deze inzichten voor interne organisatie en gemeenten.	Geneeskundig beeld Epidemiologische duiding Beantwoording raadsvragen Ondersteuning beantwoording persvragen	Interne organisatie en gemeenten hebben een goed beeld van het verloop en kunnen mede dankzij dat beeld hun beleid maken en uitvoeren.

1.4.4 Wat heeft het programma GGD in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Realisatie 2022
7.1 Volksgezondheid				
Jeugdgezondheidszorg	16.349	17.146	17.834	17.481
Algemene gezondheidszorg	7.348	7.989	7.834	8.419
Monitoring en Advies	1.752	2.022	2.030	2.107
Lasten	**25.448**	**27.158**	**27.698**	**28.007**
7.1 Volksgezondheid				
Gemeentelijke bijdrage	19.252	19.603	19.673	19.673
Lokaal aanbod	6.197	6.530	7.127	7.019
Rijksbijdragen	447	84	86	117
Overige baten	4.585	5.522	5.271	5.966
Baten	**30.482**	**31.738**	**32.157**	**32.774**
Doorbelasting	-4.854	-4.955	-5.012	-5.026
Resultaat voor bestemming	**179**	**-335**	**-450**	**-260**
Mutatie reserves	24	375	554	497
Resultaat na bestemming	**204**	**0**	**0**	**237**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**204**	**0**	**0**	**237**

Het resultaat van het programma GGD bedraagt € 237k. De belangrijkste elementen die dit resultaat verklaren zijn:

- Lagere personeelskosten door vacatureruimte en medewerkers die niet in het einde van hun schaal worden beloond. Deze voordelen worden gecompenseerd door externe inhuur.
- Hogere materiele kosten, onder andere hogere labkosten voor TBC en seksuele gezondheid € 378k n
- Lagere opbrengsten lokaal aanbod welke door personeelskrapte niet uitgevoerd kon worden, €107k, n
- Hogere overige opbrengsten, waaronder opbrengsten PGA JGZ, afwikkeling lokaal aanbod 2021, medische arrestantenzorg en diverse projecten € 694k v.

In het resultaat is de compensatie van VWS voor de meerkosten voor Apenpokken van € 19k verwerkt. Tevens is de compensatie van JenV voor de meerkosten voor eerste opvang ontheemden Oekraïne van € 8k verwerkt.

1.5 Programma Ambulancezorg

1.5.1 Mobiele Zorg

Doorontwikkeling management en staf

Ambulancezorg Gelderland-Midden (AGM) heeft afgelopen jaren een flinke groei doorgemaakt in haar medewerkersbestand. Daarnaast verwachten andere partijen meer van de Ambulancezorg; denk aan kwaliteitskaders, protocollen en informatiebeveiliging. In samenspraak met de zorgverzekeraars heeft AGM in 2022 een aantal nieuwe medewerkers aangenomen ter ondersteuning van de rijdende dienst en meldkamer. Door het stevig organiseren van management en staf doet AGM meer recht aan voorliggende vraagstukken.

Programma professionele en persoonlijke ontwikkeling (PPO)

In 2022 is AGM gestart met het organiseren van PPO-overleggen met als doel meer (positieve) aandacht aan en voor iedere medewerker te kunnen geven. Hierbij bespreken teammanagers, HRM-adviseur, bureau medische advisering, bureau leren en ontwikkelen en de medewerker de voortgang in ontwikkeling van ieder individu.

Hoge druk op de zorg

Iedere inwoner moet kunnen rekenen op de juiste zorg, van de juiste zorgverlener, op het juiste moment en op de juiste plek. De spoedzorgketen staat onder druk vanwege de toenemende acute zorgvraag en de steeds krapper wordende arbeidsmarkt. Ambulanceprofessionals doen er alles aan om de spoedzorg ter plaatse en onderweg toegankelijk te houden. Meer is te lezen op: NVZ vraagt steun aan Tweede Kamer voor toekomstbestendige acute zorg - NVZ (nvz-ziekenhuizen.nl)

Landelijke Meldkamer Samenwerking

De Meldkamer Ambulancezorg (MKA) Arnhem en Nijmegen verhuist in maart 2023 naar Apeldoorn. Daar wordt de MKA onderdeel van de Landelijke Meldkamer Samenwerking (LMS). Hierin werkt de MKA samen met haar ambulance-, brandweer- en politiepartners uit de regio Oost-5 (Twente, IJsselland, Noord-Oost Gelderland-Zuid en Gelderland-Midden. In 2022 heeft AGM de nodige voorbereidingen getroffen voor deze verhuizing. De aanname en uitgifte van het 112-proces zullen hier definitief huisvesten, het planbare vervoer wordt in de loop van 2023 terugverhuist naar Arnhem.

Arbeidsmarkt

Met de verhuizing in het vooruitzicht is het lastig om medewerkers te vinden voor de MKA. Het aantal medewerkers op de MKA is de laatste maanden afgenomen. AGM is druk doende nieuwe medewerkers voor de MKA te werven. De samenwerking met de andere ambulanceregio's in Oost-5 wordt hiervoor ook getoetst. Daarnaast heeft AGM haar wervingsbeleid voor de ambulancechauffeurs aangepast. Hierdoor kunnen meer potentiële kandidaten solliciteren op de functie. Voor de ambulanceverpleegkundige is voldoende animo.

Materieel en Materiaal

Al langere tijd bestaan leveringsproblemen voor nieuwe ambulances als gevolg van de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne. Dit heeft ook impact op de huidige ambulances van AGM. Nieuwe Mercedes bussen laten worden vertraagd geleverd en het afgelopen jaar heeft AGM vaker onderhoud aan haar rijdende materieel moeten uitvoeren.

Opleidingen en onderwijs

AGM zet zich actief in voor de doorontwikkeling van haar medewerkers. Voor training van vaardigheden een poster ontwikkeld met QR-codes die linken naar uitleg filmpjes. In 2022 zijn voorbereidingen getroffen voor de flexibele opleidingen en leerroutes die zijn gebaseerd op Entrustable Professional Activities (EPA's). Hierdoor krijgen ambulanceprofessionals vanaf 2023 meer carrièremogelijkheden en worden ze efficiënter opgeleid.

Productie en prestatiecijfers

Landelijk is de laatste jaren een stijging te zien van het aantal spoedritten in de Ambulancezorg. Vergeleken met 2021 heeft AGM 2022 2.745 ritten meer gereden. Daarvan zijn 1.894 A1 ritten.

In 2022 werd in het gebied Gelderland-Midden in 89,2% van alle A1-ritten de aanrijtijd van 15 minuten behaald. Dat is lager dan de A1-prestatie in 2021 (90,4%). Voor A2-ritten in het werkgebied Gelderland-Midden arriveerde in 2021 95,0% van de A2-ritten binnen 30 minuten bij de patiënt. Dit is lager dan in 2021 (95,2%).

De medewerkers van AGM doen hun uiterste best om iedere zorgvraag van de hoogst mogelijke kwaliteit te voorzien en zetten zich bovenmatig in! Belangrijke aantekening is dat het prestatiecijfer voor A1- en A2-ritten geen directe relatie heeft met de kwaliteit van zorg die wordt geleverd door de zorgprofessionals van de AGM. De kwaliteit van zorg blijft onverminderd hoog.

Prestatie A1: Regio Gelderland-Midden 2022

Gemeente	#A1-ritten	# A1 <15 min	%A1<15 min
Arnhem	5588	5234	93,7%
Barneveld	1783	1502	84,2%
Doesburg	339	276	81,4%
Duiven	737	695	94,3%
Ede	3156	2903	92,0%
Lingewaard	1295	1058	81,7%
Nijkerk	1082	836	77,3%
Overbetuwe	1379	1177	85,4%
Renkum	982	811	82,6%
Rheden	1568	1361	86,8%
Rozendaal	29	26	89,7%
Scherpenzeel	281	223	79,4%
Wageningen	847	754	89,0%
Westervoort	452	432	95,6%
Zevenaar	1677	1468	87,5%
Totaal	21195	18756	88,5%

Definitieve cijfers inclusief ritten van buurregio's (Gelderland-Zuid, RAVU, Witte Kruis NOG t/m december 2022)

Prestatie A2: Regio Gelderland-Midden 2022

Gemeente	#A2-ritten	#A2 <30 min	%A2 <30 min
Arnhem	3883	3687	95,0%
Barneveld	1090	1037	95,1%
Doesburg	215	200	93,0%
Duiven	508	484	95,3%
Ede	2207	2130	96,5%
Lingewaard	862	804	93,3%
Nijkerk	661	608	92,0%
Overbetuwe	859	798	92,9%
Renkum	755	717	95,0%
Rheden	1096	1040	94,9%
Rozendaal	38	36	94,7%
Scherpenzeel	142	133	93,7%
Wageningen	617	578	93,7%
Westervoort	297	291	98,0%
Zevenaar	1087	1023	94,1%
Totaal	14317	13566	94,8%

Definitieve cijfers inclusief ritten van buurregio's (Gelderland-Zuid, RAVU, Witte Kruis NOG t/m december 2022)

Doelenboom

Nota Goede ambulancezorg/ Jaarplan Ambulancezorg NL	Wat willen we bereiken?		Wat hebben we bereikt?	Wat is het beoogd maatschappelijk effect?
	Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2022	
Bereikbare en beschikbare zorg	De ambulancedienst is 24/7 beschikbaar voor alle burgers in de regio.	De patiënt voorzien van tijdige ambulancezorg	Ondanks de toename in het aantal meldingen op de MKA en het aantal ritten is AGM goed bereikbaar geweest in 2022. Bij overbelasting van de MKA zijn meldingen 'doorgezet' naar andere MKA's.	De juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener.
Bereikbare en beschikbare zorg	De juiste zorg, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste zorgverlener.	In 2025 wendt de patiënt met een acute zorgvraag zich tot het regionale loket voor de acute zorg.	Lees meer over zorgcoördinatie onder 1.5.2 Zorgcoördinatie.	Ongeacht de zorgvraag van een patiënt, wordt hij/zij geholpen door de juiste zorgverlener.

Patiënt centraal	De patiënt weet waar de ambulancedienst voor staat.	Potentiële patiënten richten zich met de juiste zorgvraag tot de ambulancezorg	De vraag naar acute zorg neemt toe, zeker nu ook andere ketenpartners in het sector overbelast raken. De burger eist daarnaast steeds vaker zorg. Zorgcoördinatie gaat helpen in het verbeteren en richten van de zorgvraag.	De zorgverlening is patiëntgericht en met maatwerk afgestemd.
Veiligheid	Veilige zorgverlening	Leveren van zorg in een veilige werkomgeving	'Veiligheid' gaat over verschillende onderdelen. AGM voldoet aan de NEN-7510 normering voor informatiebeveiliging. Medewerkers zijn en worden geschoold in veiligheid tijdens de hulpverlening. Dit geldt voor zowel de hulpverlener als de patiënt.	Veiligheid patiënt en ambulanceprofessional is optimaal gewaarborgd.
Professionaliteit en professionele standaard	Leveren van goede ambulancezorg	AGM houdt zich aan landelijke richtlijnen en wetgeving voor goede Ambulancezorg en scoort voldoende tot goed op de kwaliteitssignalen van het kwaliteitskader.	Door het continueren van digitale en fysieke scholingsmomenten konden medewerkers worden getoetst op hun 'bekwaam- en bevoegdheid'.	De patiënt ontvangt hoge kwaliteit van zorg.
Professionaliteit en professionele standaard / samenwerken	Verantwoorde ambulancezorg bij rampenbestrijding en crisisbeheersing	Werken volgens grootschalige geneeskundige hulpverlening (GGB)	In 2022 is AGM in samenwerking met de GHOR weer gestart met multidisciplinaire oefenavonden om de GGB te scholen.	Medewerkers optimaal getraind in het verlenen van (GGB)
Samenwerken	Meerwaarde voor de keten van acute zorg door kennisdeling en samenwerking met partners binnen de sector.	Knelpunten in acute zorg en dienstverlening zoveel mogelijk voorkomen	AGM is met de pilot zorgcoördinatie voorloper geweest in het verbinden van de vier huisartsen-posten, de thuiszorgsector en GGZ in de regio Gelderland-Midden.	Doelmatige, goed afgestemde keten van diensten op het gebied van acute en opgeschaalde gezondheidszorg

1.5.2 Zorgcoördinatie

De pilot zorgcoördinatie is eind 2022 afgesloten. Alle 10 pilots in Nederland stoppen (inclusief financiering) en de bevindingen zijn gepresenteerd in een eindrapportage. Minister Kuipers van VWS ziet toekomst in zorgcoördinatiecentra. Meer informatie is te lezen op: Kuipers: regie acute zorg over jaar naar coördinatiecentra - Skipr. Op de landelijke tafels wordt momenteel gesproken over structurele financiering en voortzetting van zorgcoördinatie. Regionaal spreken Ambulancezorg Gelderland-Midden en Ambulancezorg Gelderland-Zuid met de zorgverzekeraars om de succesvolle elementen van de pilot voort te zetten in 2023.

Algemeen

De nieuwe Meldkamer Oost Nederland in Apeldoorn is bouwtechnisch opgeleverd, vanaf 21 maart gaat de meldkamer 'live'. Inzet is om vanaf dat moment een robuust en goed werkend 112-proces op te leveren. Het aannemen van 112 meldingen zal in gezamenlijkheid worden uitgevoerd door de vijf ambulance-zorgregio's. Het aannemen van regionale meldingen van professionele melders en uitgeven van ritten zal regionaal worden uitgevoerd. Ook die werkzaamheden worden in eerste instantie vanuit Apeldoorn uitgevoerd.
Onderzocht wordt of deze overige functies versneld in regionale ZCC ondergebracht kunnen worden, in het voorjaar van 2023 worden werkplekken gereed gesteld in de regio om werkzaamheden regionaal uit te voeren.

Risico's

Recent is duidelijk geworden dat de meldkamer Ambulancezorg in de loop van 2023 tijdelijk volledig wordt gehuisvest in Apeldoorn. Dit heeft effect op het personeelsverloop. Om de continuïteit te borgen moet hard gewerkt worden aan werving van nieuw personeel.

1.5.3 Wat heeft het programma Ambulancezorg in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Realisatie 2022
7.1 Volksgezondheid				
Zorgcoördinatie	2.043	2.623	2.364	2.297
Mobiele zorg	21.655	24.102	23.811	24.055
Lasten	**23.698**	**26.725**	**26.175**	**26.352**
7.1 Volksgezondheid				
Rijksbijdragen	185	181	185	192
Zorgverzekeraars	23.861	25.990	25.737	25.335
Overige baten	1.833	2.258	2.068	2.842
Baten	**25.879**	**28.429**	**27.990**	**28.368**
Doorbelasting	-1.648	-1.703	-1.815	-1.816
Resultaat voor bestemming	**533**	**0**	**0**	**467**
Mutatie reserves	-533	0	0	-201
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**	**0**

Het resultaat van het programma Ambulancezorg voor resultaatbestemming bedraagt € 201k voordelig en wordt overeenkomstig wet- en regelgeving toegevoegd aan de reserve voor aanvaardbare kosten.

1.6 Programma Bedrijfsvoering

De sector bedrijfsvoering bestaat uit een drietal afdelingen:

- Control, Inkoop en Financiën
- Informatisering en ICT
- Mens en Organisatie

In 2021 heeft Berenschot een benchmark uitgevoerd op de personele overhead, waaronder de bedrijfsvoeringsprocessen, van de organisatie. Het resultaat van de benchmark op de personele overhead is de volgende:

Overheadformatie	VGGM	Gemiddeld VR
Directie en management	2,4%	3,1%
Secretariaat	2,3%	2,6%
Bestuurszaken	0,9%	1,4%
HRM	1,4%	2,2%
Financiën & Control	1,5%	2,6%
ICT & Informatie	3,4%	2,9%
Juridische zaken	0,1%	0,2%
Communicatie	0,8%	0,9%
Kwaliteitszorg	0,1%	0,2%
Facilitaire dienst	1,3%	2,1%
Inkoop	0,3%	0,6%
Totaal	**14,4%**	**18,8%**

Hierbij constateert Berenschot eveneens dat Veiligheidsregio's met 18,8% personele overhead gemiddeld genomen krap zijn georganiseerd in vergelijking met 23,9% personele overhead bij publieke uitvoerings-organisaties. Ten aanzien van de materiële overheadkosten is VGGM ca 50% goedkoper dan andere regio's.

Een aantal van bovenstaande categorieën kan verklaard worden door gemaakte keuzes in de wijze waarop VGGM is georganiseerd. Zo voert VGGM zelf het (technisch) ICT beheer uit, waar dat bij andere Veiligheidsregio's veelal wordt ingekocht. Anderzijds maakt VGGM grotendeels gebruik van panden en bijbehorende facilitaire dienst van de gemeenten.

Omgerekend naar FTE's heeft VGGM ten opzichte van andere veiligheidsregio's 37 FTE minder ondersteunend personeel in dienst. Dit leidt tot een gemiddeld lagere gemeentelijke bijdrage voor overhead van circa € 3,9 mln (prijspeil 2019) ten opzichte van andere regio's.

VGGM realiseert deze lage overhead met een starre inrichting van de bedrijfsvoeringsprocessen en minimale controlerende en ondersteunende activiteiten. Dit is met name te zien bij HRM en Financiën & Control. Daarmee loopt de organisatie risico's in de uitvoering van haar activiteiten bij maatschappelijke, technologische of wettelijke ontwikkelingen. In 2022 is deze kwetsbaarheid nader onderzocht en geduid. Samen met een bestuurlijke begeleidingscommissie beter bedrijfsvoeren wordt een nader voorstel uitgewerkt om de het bedrijfsvoeren VGGM te versterken. In de begroting voor 2024 wordt hier nader aandacht aan besteed.

Ontwikkeling dienstverlening

Een organisatie als VGGM staat niet stil. Als de maatschappij verandert, de politiek daarop inspeelt, reageert ook VGGM. De sector bedrijfsvoering merkt dat. Er worden andere vragen gesteld.

- Er is meer behoefte aan een ander soort informatievoorziening, meer duiding van cijfers, inzicht in effecten van ons werk en gegevens, toegankelijke en visueel aantrekkelijke informatie. Informatie naar buiten toe, naar onze bestuurders en ketenpartners maar ook intern
- Veel systemen zijn nog niet voldoende op elkaar afgestemd waardoor handwerk nog steeds nodig is en foutgevoeligheid groot is.
- Het beheren van informatie gebeurt nu op verschillende plekken in de organisatie, één centraal toegankelijk archief ontbreekt nog.
- Onze organisatie werkt veel met privacygevoelige gegevens. Er zijn dan ook veel vragen over het veilig kunnen omgaan met deze gegevens. Dit geeft niet alleen wijzigingen in de systemen maar ook in de werkprocessen.
- De behoefte aan meer mogelijkheden om doelgroepen te kunnen bereiken is groot. We willen goed zichtbaar en vindbaar zijn voor burgers zodat we sneller en beter in contact kunnen komen met onze klanten.
- Medewerkers en teams willen grip hebben op de organisatie van het werk en hun eigen ontwikkeling daarin.

Informatisering en ICT

Afgelopen jaar heeft I&I diverse projecten afgerond die noodzakelijk waren om de continuïteit en veiligheid van onze informatievoorziening te waarborgen. De implementatie van een nieuwe, organisatie brede samenwerking omgeving is bijna afgerond.
De coronaorganisatie heeft de behoefte aan een wendbare een schaalbare informatievoorziening in een stroomversnelling gebracht. Door steeds meer informatiesystemen naar de cloud te verplaatsen, kunnen we hier steeds beter in voorzien. Deze ontwikkelingen zal de komende jaren doorgaan.

Om de toenemende vraag naar managementinformatie te kunnen faciliteren, heeft I&I een centrale datavoorziening opgeleverd. Deze voorziening biedt de mogelijkheid om nieuwe informatieproducten te ontwikkelen en ontsluiten. Een voorbeeld hiervan is het dashboard met opvanglocaties. Landelijk bestaat steeds meer behoefte om data uit te wisselen. Niet alleen met andere regio's maar ook met ketenpartners. Het verbeteren van onze datakwaliteit zal steeds belangrijker worden.

Tijdens de corona pandemie is de balans tussen thuiswerken en op kantoor structureel veranderd. Om dit hybride werken goed te faciliteren is gestart met een onderzoek wat hierin wel en niet werkt. Met aandacht voor 'bricks, bytes en behaviour' zijn diverse pilots gestart die in 2023 door lopen.

Om te voldoen aan de baseline informatiebeveiliging is in 2022 extra budget beschikbaar gekomen voor een aantal noodzakelijke voorzieningen. Daarnaast is een scheiding aangebracht tussen de CISO en de functionaris gegevensbescherming.

Wegens de vervanging van een aantal centrale informatiesystemen zijn we gestart met het ontwikkeling van een roadmap die moet leiden tot een geïntegreerde oplossing voor diverse bedrijfsfuncties zoals financiën en HRM. Dit applicatieplatform biedt grote kansen voor de beweging naar een toekomstige bedrijfsvoering.

Wet open overheid

De Wet open overheid (Woo) heeft als doel overheden en semi-overheden transparanter te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De Woo treedt op 1 mei 2022 in werking. Daarmee komt de huidige Wet openbaarheid van bestuur (Wob) te vervallen. In 2022 is een nulmeting uitgevoerd om te bepalen wat nodig is om de Wet open overheid te implementeren. In 2023 start het implementatieproject.

Arbeidsmarkt

Ook VGGM voelt de arbeidsmarktkrapte. Vooral voor de artsen, verpleegkundigen, ICT'ers en bedrijfsvoeringspecialisten. Desondanks lukt het redelijk om vacatures in te vullen, al dan niet met tijdelijke inhuur van ZZP-ers. Het duurt soms wel wat langer, maar vooral door het gebruik van sociale media en werving via collega's weten potentiële medewerkers VGGM te vinden. De komende jaren is extra aandacht nodig voor een gerichte arbeidsmarktstrategie.

WNRA

Per 1 januari 2020 is de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA) van kracht voor de medewerkers die zijn aangesteld onder de CAO Ambulancezorg. In samenspraak met de vakorganisaties zijn de regelingen aangepast. De medewerkers hebben voorlichting gekregen over de veranderingen. De overige onderdelen van VGGM vallen nog buiten de WNRA vanwege het uitstel dat is verleend voor de veiligheidsregio's.

Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)

In het pensioenakkoord is geregeld dat werkgevers een Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) kunnen aanbieden aan medewerkers die 3 jaar of minder van hun AOW leeftijd verwijderd zijn. De cao Ambulancezorg en de cao VVT hebben inmiddels een RVU regeling in de cao opgenomen (ieder met verschillende spelregels). Voor de CAO Veiligheidsregio's is de RVU regeling onderwerp van gesprek in 2024. Vooruitlopend op de uitkomst van de CAO onderhandelingen heeft VGGM verlofspaarregeling voor de oudere werknemers opgesteld.

Rechtmatigheid

Over het verslagjaar 2023 zal VGGM voor de eerste keer een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Het publiceren van de verantwoordingstekst in de jaarstukken alleen is echter niet voldoende. In de organisatie is een duidelijke grondslag voor deze verantwoording nodig. Doel is met een bepaalde mate van zekerheid vast te stellen dat handelingen hebben plaatsgevonden binnen de kaders van wet- en regelgeving. Onderdeel van de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording zijn de uitkomsten van de interne controles om vast te stellen of wet- en regelgeving zijn nageleefd. Dit betekent dat de organisatie zelfstandig vaststelt of wordt voldaan aan het normenkader waarin relevante wet- en regelgeving is opgenomen.

In 2022 is een nulmeting uitgevoerd als startpunt voor de implementatie van een interne rechtmatigheidsbeoordeling en is een externe partij aangetrokken om de implementatie vorm te geven. In 2023 zal de interne controlefunctie verder vorm worden gegeven.

Convenant horizontaal toezicht

VGGM heeft in 2013 een convenant horizontaal toezicht met de belastingdienst getekend. De belastingdienst constateerde dat de mate van toezicht op de uitvoering van Horizontaal Toezicht op landelijke schaal verschilde. Sommige organisaties bleken goed in staat te zijn om hun fiscale risico's in

te schatten en te beheersen, onder andere door een effectieve inzet van een Tax Control Framework. Aan de andere kant liet de mate van interne beheersing bij andere organisaties te wensen over of kwam de ontwikkeling naar een hoger niveau niet op gang. De belastingdienst komt voor grote organisaties, waartoe VGGM wordt gerekend, met een herziene en aangescherpte versie van het Horizontaal Toezicht en gaat deze ook strenger handhaven. Onderdeel van dit horizontaal toezicht is het implementeren van een goed werkend Tax Control Framework en een verantwoordelijke functionaris binnen de organisatie die toeziet op de werking van dit Tax Control Framework (een tax manager).
Om ook aan de nieuwe eisen van het horizontaal toezicht te voldoen heeft VGGM een nulmeting naar haar fiscale risico's uit laten voeren. Uit deze nulmeting blijkt dat VGGM een aantal fiscale risico's onvoldoende beheerst. Deze risico's komen met name voort uit de diversiteit aan (vanuit fiscale optiek) activiteiten, complexe juridische structuur en verschillende samenwerkingsverbanden. Voor een groot deel van de risico's is een verdere analyse van de problematiek nodig. Aan deze nadere analyse wordt momenteel gewerkt.
Op basis van de risico's voortkomend uit de nulmeting heeft de belastingdienst het convenant Horizontaal Toezicht in de nieuwe vorm niet gecontinueerd. Nadat een Taks Control Framework is geïmplementeerd kan het gesprek over een nieuw convenant worden opgestart.

Landelijke stichting ongevallenverzekeringen
De Veiligheidsregio's zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met ontwikkelingen in de verzekeringsmarkt waar het gaat om ongevallenverzekeringen. Voor verzekeraars is de specifieke dekking voor Veiligheidsregio's een niche, waarin op dit moment nog maar een zeer beperkt aantal verzekeraars specifieke producten voor Veiligheidsregio's aanbieden. Landelijk is tevens geconstateerd dat de gezamenlijke premielast de gezamenlijke schadelast ruim overschrijdt. Dit is aanleiding geweest dat de Veiligheidsregio's hun krachten willen bundelen op het gebied van verzekeren en risico denken. Bijkomstig voordeel is dat toegewerkt kan worden naar een landelijk uniform verzekeringspakket (elke brandweerman heeft recht op dezelfde aanspraak waar ook in Nederland). Om invulling te geven aan deze uitdagingen is het de bedoeling dat:

- landelijk één set van aanspraken bij dienstongevallen komt het collectief inkopen van één ongevallenverzekering (voor verzekerbare aanspraken) mogelijk wordt;
- een waarborgfonds wordt opgericht om een oplossing te bieden voor (in ieder geval) de niet verzekerbare aanspraken;
- een (landelijk) expertisebureau wordt opgericht dat kan adviseren en bemiddelen;
- strategische samenwerkingsverbanden worden aangegaan met onder andere de VNG Om hieraan invulling te geven is één van de eerste stappen de oprichting van de Stichting Risicobeheer zijnde het toekomstige expertisebureau.

In 2022 is een start gemaakt met de oprichting van een landelijk expertisebureau. Een tweede stichting zal, op een latere termijn, worden opgericht voor het beheer van het Waarborgfonds. Het Veiligheidsberaad heeft 4 oktober j.l., gelet op advies RCDV, het principebesluit tot oprichting van de Stichting Risicobeheer genomen.

Doelenboom

Wat willen we bereiken		Wat hebben we bereikt	Wat is het beoogd maatschappelijk effect
Strategisch doel	Operationeel doel	Prestaties 2022	
Doelmatige, doeltreffende en verantwoorde organisatie	Stroomlijnen en digitaliseren registratieve en administratieve processen voor betere en snellere informatievoorziening	Met de implementatie van een nieuw zaaksysteem is een start gemaakt met het vereenvoudigen en digitaliseren van processtappen en procedures.	Betaalbare overheid met een verantwoorde bedrijfsvoering en gewenste dienstverlening op adequaat niveau
	Meer voor minder	Inkoopbeleidsplan is nageleefd, met uitzondering van inkopen voor de projectorganisatie COVID19 en voor coördinatie van opvang ontheemden Oekraïners / crisisnoodopvang waar veelal onder dwingende spoed is ingekocht.	
	Duurzaam ondernemen	Bij inkopen is aandacht voor duurzaamheidsaspecten	
Gezonde financiële huishouding	Adequaat budgetteren en transparant verantwoorden	Beschikbare gelden zijn ingezet voor het realiseren van de geplande doelen.	Verantwoorde besteding van gemeenschapsgeld
	Realiseren van voldoende financiële weerstand	Actualisatie van het risicoprofiel in relatie tot het vastgestelde reservebeleid is voorzien als onderdeel van het programma beter bedrijfsvoeren.	
Kwaliteit van de externe (bestuurlijke) informatie en communicatie verhogen	Voldoen aan de archiefwetgeving voor digitalisering	Het Document Management Systeem en herinrichting van het digitaal archief is vernieuwd. De aanpalende systemen volgen in 2023/2024.	Een goede en transparante besturing van de organisatie en het in verbinding zijn met de relaties van de organisatie (gemeenten, ketenpartners, burgers, bedrijven) door middel van informatie-uitwisseling
	Tevredenheid bestuursorganen/ raden over de opgeleverde informatie	De websites en intranet om zo beleids- en verantwoordingsdocumenten transparanter te maken zijn vernieuwd. Directie en medewerkers van de VGGM onderhielden op ambtelijk en bestuurlijk niveau goede contacten met de gemeenten. De raadsinformatieavonden,	

		netwerkdagen en gesprekken met stakeholders zijn terugkerende initiatieven	
	Tijdige, rechtmatige en juiste informatie delen met ketenpartners en burgers	Informatie wordt beschikbaar gesteld conform de standaard voor veiligheidsregio's (Veiligheidsregio Referentie Architectuur) De project aanpak "project matig creëren" is verder omarmd.	
Goed werkgeverschap	Realiseren duurzaam inzetbaar personeel en gevarieerd medewerkersbestand	Het personeelsmanagement systeem is verder ingericht, waardoor management o.a. kan sturen op (duurzame) inzetbaarheid van medewerkers VGGM biedt voor mensen met een beperking tot de arbeidsmarkt een werkplek.	Een organisatie die een afspiegeling vormt van de maatschappij, met medewerkers die vakbekwaam zijn én blijven waarbij continu geanticipeerd wordt op ontwikkelingen

1.6.1 Wat heeft het programma Bedrijfsvoering in totaliteit gekost?

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Realisatie 2022
0.4 Overhead				
Bedrijfsvoering	19.492	19.100	21.327	22.076
Lasten	**19.492**	**19.100**	**21.327**	**22.076**
0.4 Overhead				
Rijksbijdragen	376	47	48	495
Overige baten	811	788	2.804	2.873
Baten	**1.187**	**835**	**2.852**	**3.368**
Doorbelasting	18.233	17.800	18.160	18.588
Resultaat voor bestemming	**-71**	**-464**	**-314**	**-121**
Mutatie reserves	199	464	314	380
Resultaat na bestemming	**129**	**0**	**0**	**259**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**129**	**0**	**0**	**259**

Het resultaat van het programma Bedrijfsvoering bedraagt € 259k voordelig. Hogere personeelskosten als gevolg van vervanging van reguliere formatie die ingezet wordt binnen de COVID-19 organisatie zijn gedeclareerd bij het Ministerie van VWS. Hogere personeelskosten als gevolg van vervanging van reguliere formatie die ingezet wordt voor de eerste opvang ontheemden Oekraïne zijn gedeclareerd bij het Ministerie van JenV.

In de begroting was voorzien dat de kazerne Valburg teruggenomen zou worden door de gemeente Overbetuwe. Deze terugname heeft nog niet plaatsgevonden resulterend in nadeel op de overige baten en een voordeel op de kapitaallasten. De timing in terugname van de kazerne door de gemeente Lingewaard resulteert in een voordeel op de overige baten en een nadeel op de kapitaallasten.

Een ander belangrijk element die een verklaring geeft voor het resultaat zijn uitgestelde investeringen c.q. vertraging in de uitrol van diverse projecten.

2. Paragrafen

2.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Risicoprofiel Brandweerzorg

Risico	Beheersmaatregel
Onvoorspelbaarheid financiële consequenties herinrichten brandweerorganisatie	Reserveren extra financiële middelen voor personele en materiele aanpassingen
Maatschappelijke, technologische en meteorologische ontwikkelingen leiden tot verandering in (brand)veiligheidsrisico's. Denk aan intensiever gebruik van elektrische apparaten / accu's, veranderend gedrag door energiearmoede of natuurbrandrisico's, storm etc. Leidend tot meer of andersoortige incidenten en/of hogere inzetkosten.	Nadrukkelijk maatschappelijke aandacht vragen voor een Veilige Energie Transitie en natuurbrandrisico's. Volgen van aard en omvang van de incidenten om tijdig de ontwikkelingen en eventuele risicobeperkende maatregelen te bespreken.
Paraatheid brandweer onder druk als gevolg van afnemende beschikbaarheid vrijwilligers en gevolgen invoering WNRA. Een afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers leidt eveneens tot een grotere instroom van nieuwe vrijwilligers. Dit leidt tot hogere opleidingskosten.	Vanuit Brandweer Gelderland-Midden vroegtijdig inspelen op maatschappelijke verandering en landelijke ontwikkelingen van de arbeidsmarkt en het toepassen van een strategische personeelsplanning
Gevolgen 20-jarigenbeleid beroepsbrandweermensen repressieve dienst	Personeelsplanning afstemmen door in-doorstroom en uitstroombeleid
Vergrijzing samenleving en uitbreiding participatiemaatschappij waardoor minder zelfredzame mensen langer zelfstandig wonen	Landelijke gedragsbeïnvloeding risicogroepen, woningcorporaties, verzekeraars, zorgaanbieders e.d., versterken samenwerking met externe partijen en inzet van innovaties die bijdragen aan brandveiligheid
Verscherping milieuregels, invoering milieuzones voor diesel (brandweer)voertuigen en beëindiging levering van dieselvoertuigen en vervangingscomponenten door industrie met mogelijke versnelde afschrijving wagenpark met bijkomende extra financiële gevolgen	Vroegtijdig anticiperen vanuit investeringsschema en incorporeren in vervangingsschema wagenpark
Beperking capaciteit bluswater vanuit reguliere drinkwatervoorziening door aanpassing waterleidingnetwerk	Aanschaf tankwagens voor borging bluswatercapaciteit brandweer
Extra kosten door afkopen contracten waterleidingbedrijven en verwijderen brandkranen	Vroegtijdig voldoende financiële middelen reserveren. Op de lange termijn reductie kosten onderhoud en beheer brandkranen

Risicoprofiel GGD

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (deskundig) personeel	Wettelijke taken uitvoeren maar geen nieuwe taken uitvoeren Duurzame inzet bevorderen Max. inzetten in opleiden medewerkers Samenwerken met andere GGD-en
Implementatie nieuwe registratie- en archiefsystemen (organisatiebreed)	Tijdelijke medewerkers inhuren voor ondersteuning bij werkzaamheden tijdens implementatie
Uitval ICT-voorzieningen	Noodplan met laptops Overstappen op 2e server
Vervallen of overhevelen naar gemeentefonds van ASG-regeling	Aangesloten blijven op landelijke ontwikkelingen Voldoen aan prestatieafspraken ASG-regeling
Dalende incidentie en op middellange termijn mogelijk onvoldoende bevoegd en bekwaam personeel (m.n. artsen)	Visie op toekomstbestendige organisatie van TBC opstellen i.s.m. GGD NOG en GGD GLZ
Wmo toezicht wordt niet deels gecontracteerd of onvoldoende afgenomen.	Personeel inzetten op andere soorten toezicht (KO, T&P etc.)
Onduidelijk over de aanbesteding van de Medische arrestantenzorg en of de GGD de zorgverlening behoudt.	ZZP'ers minder of niet meer inzetten (niet bij GGD) Bij daling inkomsten ook daling kosten. Aantrekken nieuw personeel of extra opleiden tot forensisch arts van bestaand personeel.
Ketenpartners komen afspraken niet na op het gebied van voorbereid zijn op rampen en crises	OTO-afspraken ketenpartners Zorgcontinuïteit bij ketenpartners georganiseerd • Evaluatie convenant en werkafspraken met ketenpartners
Onvoldoende capaciteit evenementenadvies	Continuïteit binnen afdeling geborgd.
Evenementadviezen worden niet overgenomen/opgevolgd	Middels een goede relatie met vergunningverlener, gemeenten overtuigen van toepassen advies t.b.v. vergunningverlening.

Risicoprofiel Ambulancezorg

Risico	Beheersmaatregel
Onvoldoende (gekwalificeerd) personeel	• Duurzame inzetbaarheid bevorderen; maximaal opleiden van nieuwe medewerkers • Ambulancebijstandsplan • Inhuur derden • Efficiënter scholing geven zodat opgeleid personeel beschikbaar wordt in de paraatheid
Sluiting (delen) locaties	• Andere locaties/opkomstplaatsen bepalen in overleg met de brandweer. • Meldkamer: 'fall-back' naar andere regio.

Uitval ICT-voorzieningen	• Meldkamer: Uitwijkplan lokaal en landelijk hanteren.
Wetsverandering, verlichte aanbesteding?	• Sectoraal afstemmen koers wetswijziging. • Vooraf nadenken over inrichting ‘verlichte’ aanbesteding.
Tekort materialen/middelen	• Tijdelijk overhevelen materiaal naar andere post.

Risicoprofiel Bedrijfsvoering

Risico	Beheersmaatregel
Door omgevingsontwikkelingen wegvallende inkomsten: ontvlechting, teruglopende subsidies e.d.	Sturen op mogelijkheden van taakverbreding, bevorderen employability en flexibiliteit
Uitval ICT en elektriciteit	Uitvoering geven aan beheersmaatregelen uit continuïteitsplan
Onvoldoende (deskundig) personeel	Continue monitoren
Ontoereikend niveau van informatiebeveiliging	• Implementeren van privacy beleid overeenkomstig de Algemene Verordening gegevensbescherming (AVG), het beheren van een privacy register en de medewerkers op een actieve manier bewust maken van de do's en dont's bij het werken met gevoelige persoonsinformatie • Focus houden op het melden van incidenten met lekken van persoonsgegevens volgens de Wet op de datalekken • Vaststellen van een beleidsplan informatiebeveiliging binnen de landelijke norm voor VR's (Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten en NEN 7510) en uitvoering geven aan de noodzakelijk geachte beheersmaatregelen om de beveiliging van de binnen de organisatie aanwezige informatie te borgen. Dit kan kosten met zich meebrengen, waarvoor geen voorziening in de begroting aanwezig is

Weerstandsvermogen

Aan de hand van de zogenaamde "kans x effect"-methode wordt jaarlijks een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's en een kwantificering daarvan. Bij benadering wordt een indicatie gegeven van het voor de organisatie benodigde weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen wordt gevormd door de totale impact van de gekwantificeerde risico's te relateren aan de weerstands-capaciteit (zijnde het beschikbare eigen vermogen).

Het eigen vermogen van VGGM is beperkt. Het streven is de algemene reserve op het in 2015 vast-gestelde niveau van € 1.453k te consolideren.

Kengetallen

In overeenstemming met Artikel 26 van de BBV worden hier de voor VGGM van toepassing zijnde kengetallen opgenomen.

	Jaarverslag 2022	Begroting 2022	Jaarverslag 2021
Netto schuldquote	14,3%	1)	13,5%
Solvabiliteitsratio	14,6%	1)	13,2%
Structurele exploitatieruimte	0,0%	1)	1,1%

1) niet berekend in geactualiseerde begroting 2022

Netto schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlasten t.o.v. de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. De netto schuldquote van 14,3% blijft ruim onder dit gestelde maximum.

Solvabiliteitsratio

Naast een buffer tegen optredende risico's, wordt eigen vermogen benut voor de financiering van investeringen. Investeringen worden ook gefinancierd met vreemd vermogen (leningen). Een gezonde verhouding tussen vreemd en eigen vermogen (solvabiliteit) draagt bij aan een doeltreffende en efficiënte vervulling van de publieke functie van de VGGM. Deze solvabiliteit wordt uitgedrukt in een ratio. De ratio per ultimo 2022 bedraagt 14,6% (per eind 2021: circa 13,2%). Voor een overheidsorganisatie is dit een redelijke waarde.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een veiligheidsregio heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Structurele uitgaven en inkomsten zijn binnen de VGGM in evenwicht.

2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn goederen waarvoor investeringen nodig zijn. Het gaat dan om zaken die regelmatig onderhoud vergen. Binnen VGGM zijn de belangrijkste kapitaalgoederen de gebouwen en inrichting, hulpverleningsvoertuigen en beschermde kleding.

Gebouwen

Eind 2013 zijn de kazernes Bemmel, Dieren, Harskamp, Doorwerth, Pannerden en Valburg van gemeenten overgenomen door VGGM. De kazernes Doorwerth en Harskamp zijn in voorgaande jaren weer terug verkocht aan de betreffende gemeenten. In 2022 is de kazerne Bemmel (inclusief grond) terug genomen door de gemeente Lingewaard. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over het onderhoud.

Voor het pand Groningensingel 1249 heeft de gemeente Arnhem het juridisch eigendom terwijl het economische eigendom bij VGGM berust.

De kazerne aan de Rietgrachtstraat in Arnhem is begin 2016 officieel in gebruik genomen. Het groot onderhoud hiervan ligt bij de gemeente Arnhem.

Aan diverse panden zijn in 2022 kleine onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd.

Hulpverleningsvoertuigen

Beleid is dat het onderhoud ten behoeve van het rijdend brandweermaterieel in belangrijke mate in eigen beheer wordt uitgevoerd. Daarnaast is het onderhoud van de ambulances uitbesteed middels langdurige contracten. Dit geschiedt volgens, in overeenstemming met eigen onderhoudsplanning.

Beschermde kleding

Beschermde kleding wordt direct na een incident geïnspecteerd. Bij eventuele schade vindt reparatie of vervanging plaats. Voor vervanging en onderhoud is budget beschikbaar.

2.3 Verbonden partijen

Onder verbonden partijen worden verstaan die partijen waarin VGGM een bestuurlijk en/of financieel belang heeft en waarvoor zij in de realisatie van haar doelstellingen financiële risico's loopt (bedragen in € x 1.000).

Naam	Vestigings-plaats	Eigen vermogen		Vreemd vermogen		Begroting 2022
		1/1/22	31/12/22	1/1/22	31/12/22	
Stichting Publieke Gezondheid Gelderland Midden	Arnhem	226	226	720	851	5.326
Stichting Veilig Thuis Gelderland Midden	Arnhem	350	350	2.154	1.705	6.801
Stichting het Veluws Bosbrandweer Comité (stand betreft jaar 2020)	Apeldoorn	94	147	2	4	83
Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (BOGO)[2]	Hattem	2.288	2.503	5.661	5.100	3.672

[2] Het boekjaar van Stichting BOGO loopt van 1 september tot en met 31 augustus. De opgenomen bedragen corresponderen met de jaarrekening over de periode 2021/2022.

Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden

Doelstelling

De activiteiten van Stichting Publieke Gezondheidszorg Gelderland-Midden bestaan uit het uitvoeren van de aan de stichting opgedragen taken in het kader van de jeugdgezondheidszorg voor 0-4 jarigen in de regio Gelderland-Midden.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de directeur Publiek Gezondheid van VGGM. De volledige kosten van de stichtingen worden jaarlijks doorbelast aan VGGM.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een grote mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. VGGM neemt personele capaciteit af bij deze stichting, waarbij alle kosten bij VGGM in rekening worden gebracht. De risico's van deze stichting komen met name betrekking voort uit personele aangelegenheden.

Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden

Doelstelling

In 2017 is onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van VGGM de Stichting Veilig Thuis Gelderland-Midden in het leven geroepen. De activiteiten van de stichting bestaan uit het uitvoeren van de aan de stichting opgedragen taken op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling als genoemd in de Wmo 2015 voor de regio Gelderland-Midden en voorts het verrichten van al hetgeen daarmede in de ruimste zin verband houdt of daarvoor bevorderlijk kan zijn.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting wordt gevormd door de directeur Publiek Gezondheid van VGGM. Voorts heeft VGGM met de stichting een regeling inzake kosten gemene rekening in relatie tot de bedrijfsvoeringsactiviteiten.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een grote mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. De risico's van deze stichting komen met name voort uit de gevolgen van de nieuwe meldcode en de nieuwe werkwijze zoals van toepassing per 2019 alsmede uit personele aangelegenheden.

Veluwse Bosbrandweer Comité

Doelstelling

De stichting is een samenwerking van 20 gemeenten op de Veluwe met als doestelling het voorkomen en beperken van bos- en natuurbranden op de Veluwe.

Bestuurlijk en financieel belang

Het bestuur van de stichting bestaat uit 2 leden. Het stichtingsbestuur benoemt de leden. VGGM heeft één lid in het bestuur.
De stichting heeft een raad van toezicht bestaande uit 2 leden. VGGM heeft één lid in de Raad van Toezicht.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via het lid in het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid. VGGM betaalt namens de aangesloten gemeenten een jaarlijkse bijdrage welke gebaseerd is op de begroting. Het risico bestaat dat de werkelijke activiteiten groter zijn dan begroot en aan het einde van het jaar een afrekening plaatsvindt.

Stichting Brandweeropleidingen Gelderland Overijssel (Stichting BOGO)

Doelstelling

Het bevorderen van de opleiding, oefening en training van brandweermedewerkers. Hierondervallen geen commerciële en marktgerichte activiteiten. Stichting BOGO is gevestigd te Hattem.

Bestuurlijk en financieel belang

Het algemeen bestuur van de stichting bestaat uit 9 leden. Het stichtingsbestuur benoemt de bestuursleden. VGGM heeft twee leden in het algemeen bestuur. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden van het algemeen bestuur. Na liquidatie van de stichting komt het aanwezig batig saldo ter beschikking van de deelnemende samenwerkingsverbanden.
VGGM staat niet garant voor de eventuele tekorten van Stichting BOGO.

Mate van invloed op bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de twee leden in het bestuur.

Risicoanalyse

De stichting is een verbonden partij met eigen rechtspersoonlijkheid en zonder overwegende zeggenschap. VGGM betaalt niet een jaarlijkse bijdrage, maar neemt diensten (cursussen) af. De eventuele onrechtmatige transacties door Stichting BOGO werken niet door naar VGGM.

Overige partijen

Naast bovenstaande verbonden partijen bestaat een aantal andere samenwerkingsverbanden waarin bestuurders of directieleden van VGGM een invloedbepalende functie bekleden. Eveneens worden aan deze samenwerkingsverbanden contributies en/of bijdragen voor gezamenlijke initiatieven voldaan. Het betreffen de volgende verbanden:

- GGD GHOR Nederland, DPG Gelderland Midden is lid van de landelijke DPG-raad
- Ambulancezorg Nederland (AZN), VGGM is lid van deze organisatie en de DPG wordt afgevaardigd naar de ledenvergaderingen.
- Instituut Fysieke Veiligheid. De Voorzitter van het Algemeen Bestuur van VGGM is eveneens bestuurslid van dit samenwerkingsverband voor de Veiligheidsregio's.
- Werknemersvereniging Samenwerkende Veiligheidsregio's (WVSV). De WVSV kent een Algemene Vergadering die bestaat uit de 25 voorzitters van de Veiligheidsregio's. De bestuurders van de WVSV zijn lid van het Algemeen Bestuur (AB) van de eigen Veiligheidsregio waar zij als burgemeester aan verbonden zijn.
- Stichting Risicobeheer Veiligheidsregio's (Expertisebureau).

Opgemerkt wordt dat dit allemaal onbezoldigde functies betreffen.

2.4 Financiering

Het Algemeen Bestuur heeft op 25 november 2015 een aangepast treasury-statuut vastgesteld.
Ten aanzien van de financiering van de kapitaalbehoefte van VGGM wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van de BNG. Op grond van de kapitaalbehoefte heeft VGGM diverse lange termijn leningen afgesloten. Deze lange termijn invulling kent een gespreide looptijd. Deze looptijd sluit aan met de periode dat VGGM-brandweerkazernes in bezit heeft. Deze kazernes zijn overgenomen in het kader van de regionalisering en worden op termijn terug verkocht aan de gemeenten.
Daarnaast is in 2019 een langlopende lening afgesloten van € 15.000k met een looptijd van 15 jaar welke zorgt voor een goede basis in de kapitaalbehoefte.

Liquiditeitenbeheer

Onderstaand kasstroomoverzicht geeft inzicht in de in- en uitgaande kasstromen, de financiering en de liquiditeit van VGGM. Daar waar een positief bedrag wordt weergegeven spreekt men van een herkomst (positieve kasstroom), daarentegen is sprake van een besteding (nadelige kasstroom) waar een negatief bedrag wordt weergegeven.

Kasstroomoverzicht Bedragen x € 1.000	**Realisatie 2022**	**Realisatie 2021**
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat	707	1.730
Aanpassing voor:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	8.447	6.652
Mutatie reserves	-1.090	-910
Mutatie voorzieningen	-453	-1.753
Verkoop activa (winst/verlies)	-600	-232
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	***7.011***	***5.486***
Mutatie in voorraden	-8	5
Mutatie in vorderingen	1.683	-1.304
Mutatie in vlottende activa	602	3.225
Mutatie in vlottende passiva	-11.042	20.476
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	***-1.754***	***27.889***
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in materiële vaste activa*	-8.430	-8.161
Desinvesteringen in materiële vaste activa	600	232
Investeringen in financiële vaste activa	-32	-85
Desinvesteringen in financiële vaste activa	0	0
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	***-7.862***	***-8.014***
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ontvangsten uit langlopende schulden	0	0
Aflossing uit langlopende schulden	-1.115	-2.046
Ontvangsten uit kortlopende schulden	0	0
Aflossing uit kortlopende schulden	0	-4.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	***-1.115***	***-6.046***
Mutatie liquide middelen	**-10.732**	**13.828**
Stand liquide middelen 1/1	22.467	8.639
Stand liquide middelen 31/1	11.735	22.467
Mutatie liquide middelen	**-10.732**	**13.828**

*Mutatie onderhanden werk is verantwoord onder “mutatie vlottende activa”

Wet financiering decentrale overheden

In onderstaand overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm van Wet fido.

Kasgeldlimiet Bedragen x € 1.000	**1e kwt**	**2e kwt**	**3e kwt**	**4e kwt**
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	**173.079**	**173.079**	**173.079**	**173.079**
1 Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
in bedrag	14.193	14.193	14.193	14.193
2 Omvang vlottende schuld (+/+)	0	0	0	0
3 Vlottende middelen (-/-)	5.084	25.730	23.606	11.876
Toets kasgeldlimiet				
4 Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-5.084	-25.730	-23.606	-11.876
Toegestane kasgeldlimiet (1)	14.193	14.193	14.193	14.193
Ruimte (+) / Overschrijding (-) (1-4)	**19.277**	**39.923**	**37.798**	**26.068**

Op basis van deze toetsing wordt geconcludeerd dat aan de Wet fido wordt voldaan. Indien 2 opeenvolgende kwartalen de limiet wordt overschreden wordt niet aan de Wet fido voldaan.

Renterisico kort en langlopende financiering

Kasgeldlimiet

De door het Rijk opgelegde kasgeldlimiet beperkt het risico van stijgende rentelasten voor de kortlopende financiering. De limiet beperkt de maximale omvang van de gemiddelde korte schuld (< 1 jaar) per kwartaal tot 8,2% van de totale lasten van de programma begroting.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beperkt het renterisico op de langlopende financiering. De norm bevordert de spreiding van de looptijd van de kapitaalmarktleningen (looptijd lening > 1 jaar) door de omvang te beperken van de leningen waarvoor de rente in een bepaald jaar moeten worden aangepast. Het Rijk heeft de maximale omvang van leningen met een renteaanpassing vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het maximale bedrag aan aflossing en herfinanciering bedroeg daardoor in 2022 € 34,6 miljoen. VGGM blijft hier ruimschoots binnen.

Renterisiconorm Bedragen x € 1.000	**2022**
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	**173.079**
Renterisiconorm	
in procenten van de grondslag	20%
in bedrag	34.616
Renteherziening op leningen o/g	0
Aflossingen	1.115
Risicobedrag	**1.115**
in procenten van de begroting	1%
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	**33.500**

Financiering
Per november 2019 is bij de BNG een 15-jaar lopende geldlening aangetrokken van € 15.000k tegen 0,54%. In bijlage 4 is het verloopoverzicht van de leningenportefeuille opgenomen.

Het gemiddelde rentepercentage van de leningenportefeuille per ultimo 2022 bedraagt 0,72%.

Renteomslag
De rentelasten worden toegerekend aan de producten door middel van het renteomslag-percentage. Dit percentage is voor 2022 vastgesteld op 0,525%.

Financieringsresultaat
Het financieringsresultaat bestaat uit het verschil tussen het totaal van de betaalde rente en het totaal van de rente ontvangsten en de doorgerekende rente over de vaste activa. Het financieringsresultaat over 2022 bedraagt € 215k.

Renteschema Bedragen x € 1.000	**2022**
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	105
b. Externe rentebaten	67
Saldo rentelasten en rentebaten	**39**
c1. Rentetoerekening aan grondexploitaties	0
c2. Rentetoerekening aan projectfinanciering	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	**39**
d. De aan taakvelden toegerekende rente (omslagpercentage)	253
e. Renteresultaat	**215**

2.5 Apenpokken (monkeypox)

De WHO heeft monkeypox eind juli 2022 tot wereldwijde dreiging voor de volksgezondheid bestempeld vanwege de toenemende verspreiding. De virusvariant circuleerde in Nederland voornamelijk onder de doelgroep MSM met veel wisselende contacten. Vanuit VWS is de opdracht gegeven aan de GGD om te testen op monkeypox, bron- en contactonderzoek uit te voeren en de specifieke doelgroep te vaccineren. Ongeveer 1.000 mannen die een hoog risico lopen op monkeypox zijn in 2022 door de GGD persoonlijk benaderd voor vaccinatie. Binnen GGD Gelderland-Midden is de bestrijding van monkeypox uitgevoerd door het team infectieziektebestrijding in samenwerking met het team seksuele gezondheid en de projectorganisatie coronabestrijding. De kosten voor deze extra werkzaamheden in 2022 zijn vergoed via de meerkostenregeling vanuit VWS. Op 21 oktober 2022 meldde het RIVM dat de huidige uitbraak van de apenpokken vrijwel voorbij is. De vaccinatiecampagne is eind 2022 afgerond.

In het kader van de verantwoording van de apenpokken kosten aan het ministerie van VWS is in de verantwoordingsinstructie onderstaande tabel in het jaarverslag opgenomen. Dit betreffen de meerkosten die in het kader van de bestrijding en beheersing van Apenpokken zijn gemaakt.

	Kostensoort Apenpokken	**Meerkosten 2022**
	Kosten voor BCO, monstername, vaccinatie	€ 19.104,93
	Laboratoriumkosten	€ -
	Overhead	€ 804,65
	Totaal meerkosten 2022	**€ 19.909,58**

2.6 Opvang ontheemden Oekraïne

In februari 2022 begon de oorlog tussen Rusland en de Oekraïne. Als gevolg daarvan zijn miljoenen ontheemden, die deels in Nederland opgevangen moeten worden. Hiervoor is een bestuurlijk afstemmingsoverleg, een crisisteam Oekraïne en het Team Opvang Vluchtelingen Oekraïne opgestart. De COVID-crisis is toen naadloos overgegaan in de vluchtelingencrisis. Het Rijk heeft de veiligheidsregio's initieel een opdracht gegeven om te zorgen voor 2000 opvangplekken per regio en vervolgens landelijk nogmaals 25.000 + 15.000 vluchtelingen op te vangen. Daarnaast heeft de Veiligheidsregio de opdracht te coördineren met het COA voor opvangplaatsen en het tijdelijk opvangen van uiteindelijk 450 asielzoekers per regio ter ondersteuning van Ter Apel. In het afgelopen jaar zijn met inzet van het programmateam opvang vluchtelingen Oekraïne en asielzoekers en de gemeenten ruim 2000 opvangplekken voor vluchtelingen en ruim 450 crisisnoodopvangplekken voor asielzoekers gerealiseerd. Het programmateam heeft gezorgd voor de plaatsing (en alles wat daarbij komt kijken) van de vluchtelingen en asielzoekers in de beschikbare opvanglocaties.

In het kader van de verantwoording van de kosten van de coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne aan het ministerie van JenV is in de verantwoordingsinstructie onderstaande tabel in het jaarverslag opgenomen. Dit betreffen de meerkosten die voor de coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne zijn gemaakt. Deze kosten zijn ook opgenomen in de SiSa

Kostensoort	**Opgave kosten VGGM**
Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0
Hotels/centra	€ 0
Overige specifieke meerkosten	€ 0
Overige Meerkosten	€ 1.008.636
Brandweerzorg repressie/incidentbestrijding	
Meldkamer	
ROC (opleidingen)	
GHOR	€ 157.578
Preventie	
Crisisbeheersing & rampenbestrijding	
Risicobeheersing	€ 5.600
Bevolkingszorg	€ 501.786
Bedrijfsvoering	€ 310.968
Overige taken/activiteiten	€ 32.703
Totale kosten 2022	**€ 1.008.636**

3. Jaarrekening

3.1 Balans en toelichting

Voor resultaatbestemming Bedragen x € 1.000	31-dec-22		31-dec-21	
ACTIVA				
Vaste activa				
Materiele vaste activa				
Grond	910		1.451	
Gebouwen	4.421		6.271	
Vervoermiddelen	23.825		20.712	
Machines, apparaten en installaties	8.991		9.732	
Onderhanden werk	0		385	
		38.147		38.551
Financiële vaste activa				
Waarborgsommen		174		141
Totaal vaste activa		38.321		38.692
Vlottende activa				
Voorraden		44		36
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	869		1.627	
Uitzettingen in ’s Rijks schatkist	11.720		22.448	
Rekening courant niet financiële instellingen	140		90	
Overige vorderingen	4.808		5.734	
		17.537		29.899
Liquide middelen				
Banksaldi	15		16	
Kas	1		2	
		16		18
Overlopende activa				
Vooruitbetaalde posten		3.953		4.199
Totaal vlottende activa		21.550		34.152
TOTAAL ACTIVA		**59.871**		**72.844**

Voor resultaatbestemming Bedragen x € 1.000	31-dec-22		31-dec-21	
PASSIVA				
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserves	1.453		1.453	
Bestemmingsreserves	6.353		6.432	
Gerealiseerd resultaat	707		1.730	
		8.513		9.615
Voorzieningen		4.977		5.430
Vaste schulden met een rentetypische looptijd > 1 jaar				
Onderhandse leningen	15.286		16.402	
		15.286		16.402
Totaal vaste passiva		28.776		31.447
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar				
Banksaldi	0		0	
Overige schulden	11.704		10.465	
		11.704		10.465
Overlopende passiva				
Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgend begrotingsjaar tot betaling komen	8.250		16.313	
Overige vooruitontvangen bedragen	11.141		14.618	
		19.391		30.931
Totaal vlottende passiva		31.095		41.396
TOTAAL PASSIVA		**59.871**		**72.844**

3.2 Overzicht van baten en lasten

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Gew. Begr. 2022	Realisatie 2022
Programma Crisisbeheersing	4.346	4.660	4.764	5.445
Programma Brandweerzorg	37.512	38.133	37.702	38.578
Programma GGD	25.448	27.158	27.698	28.007
Programma Ambulancezorg	23.698	26.725	26.175	26.352
Programma Bedrijfsvoering	19.492	19.100	21.327	22.076
Programma COVID-19	62.766	0	55.414	51.102
Lasten	**173.261**	**115.776**	**173.079**	**171.562**
Gemeentelijke bijdrage	63.991	64.907	64.977	65.692
Lokaal aanbod	6.197	6.530	7.127	7.037
Rijksbijdragen	71.172	6.771	62.325	59.718
Zorgverzekeraars	23.861	25.990	25.737	25.335
Overige baten	8.859	10.519	11.239	13.397
Baten	**174.081**	**114.718**	**171.405**	**171.179**
Doorbelasting	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	**820**	**-1.058**	**-1.674**	**-383**
Mutatie reserves	910	1.058	1.674	1.090
Resultaat na bestemming	**1.730**	**0**	**0**	**707**
Vennootschapsbelasting	0	0	0	0
Resultaat na belasting	**1.730**	**0**	**0**	**707**

3.3 Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen

Gehanteerd stelsel

De jaarrekening is samengesteld op basis van het "Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten“ (BBV).

Boekjaar en vergelijkende cijfers

Het boekjaar loopt gelijk met het begrotingsjaar en beslaat de periode van 1 januari tot en met 31 december.

Als vergelijkende cijfers zijn de begroting en geactualiseerde begroting over 2021 en de realisatiecijfers 2020 opgenomen.

Activa

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn onderverdeeld in de categorieën: Grond, Gebouwen, Vervoermiddelen, Machines, apparaten en installaties en Onderhanden werk. Waardering vindt plaats tegen historische kostprijs, verminderd met cumulatieve afschrijvingen die gebaseerd zijn op de verwachte economische levensduur. Bij de waardering is rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is.

Voor de verschillende categorieën van materiële vaste activa gelden verschillende afschrijvingstermijnen. Deze zijn afhankelijk van de te verwachten economische levensduur of externe voorschriften.

De zes kazernes die aan het einde van 2013 van gemeenten door VGGM zijn overgenomen zijn gewaardeerd tegen de overnameprijs en de kapitaallasten zijn afgeleid van de financieringsafspraak met de bank. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over onderhoud, inmiddels zijn drie kazernes weer teruggenomen door de betreffende gemeente.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa betreffen waarborgsommen in verband met aangegane verplichtingen en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een noodzakelijke geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. De voorziening is bepaald aan de hand van een percentage van het openstaande saldo ouder dan negentig dagen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva

Voorzieningen

Een voorziening wordt gevormd voor een in rechte afdwingbare verplichting of een feitelijke verplichting waarbij een grote mate van onzekerheid bestaat over de omvang van het bedrag en tijdstip van afwikkeling. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. de voorzienbare uitgave.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar en langer

De onderhandse leningen zijn opgenomen tegen nominale waarden verminderd met de eventueel gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva bestaan uit kortlopende schulden, vooruit ontvangen bedragen en overlopende passiva met een resterende looptijd van minder dan een jaar en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Toerekeningbeginsel

Bij het opstellen van de resultatenrekening is het toerekeningbeginsel gehanteerd:

- De baten en lasten, worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.
- Op grond van het voorzichtigheidsbeginsel worden verliezen genomen zodra zij voorzienbaar zijn.
- Op grond van het realisatiebeginsel worden (positieve) resultaten pas verantwoord indien deze gerealiseerd zijn.
- Op grond van het matchingbeginsel worden de kosten van een bepaalde activiteit genomen in de periode waarin de opbrengsten van deze activiteit worden verantwoord. Kosten gemaakt voor een opbrengst die pas in een volgende periode wordt gerealiseerd, zijn per balansdatum geactiveerd.

Personeelslasten

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop zijn betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsonkosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt.

3.4 Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Grond	Gebouwen	Vervoer-middelen	Machines, apparaten en installaties	Onderhanden werk	Totaal
Aanschafwaarde	1.451	11.394	40.701	19.788	385	73.719
Cumulatieve afschrijving	0	5.123	19.989	10.056	0	35.168
Boekwaarde 31-12-2021	1.451	6.271	20.712	9.732	385	38.551
Mutatie boekwaarde:						
Activa in aanbouw 2022 naar investeringen	0	0	0	0	-385	-385
Investeringen	0	84	5.965	2.381	0	8.430
Afschrijvingen	-541	-352	-2.851	-3.122	0	-6.866
Desinvestering AW	-541	-2.028	-2.734	-1.461	0	-6.764
Desinvestering CA	541	447	2.734	1.461	0	5.182
Bijdragen van derden	0	0	0	0	0	0
Afwaarderingen	0	0	0	0	0	0
	-541	-1.849	3.113	-741	-385	-403
Aanschafwaarde	910	9.449	43.932	20.709	0	75.000
Cumulatieve afschrijving	0	5.028	20.107	11.717	0	36.852
Boekwaarde 31-12-2022	**910**	**4.421**	**23.825**	**8.991**	**0**	**38.148**

Afschrijvingstermijnen

Gebouwen worden in 40 jaar afgeschreven, renovaties in 25 jaar, semipermanente nieuwbouw in 15 jaar en de inrichtingskosten in 10 jaar.

Afhankelijk van het soort vervoermiddel bedraagt de afschrijvingstermijn 20, 15, 7, 6 of 5 jaar. Inventaris wordt afhankelijk van het betreffende item afgeschreven tussen de 3 (bijvoorbeeld deel-ICT) en 10 jaar (bijvoorbeeld ademlucht apparatuur).

Grond

Betreft de grond van de brandweerkazernes Dieren, Pannerden, Bemmel en Valburg en de grond van de hoofdstandplaats ambulancezorg IJsseloord Arnhem. In 2022 heeft terugname van de grond van de kazerne Bemmel door de gemeente Lingewaard plaatsgevonden (€ 541k).

Gebouwen

In 2022 is de kazerne Bemmel teruggenomen door de gemeente Lingewaard. In 2022 zijn verbouwingen aan een aantal panden uitgevoerd, o.a.:

- Brandweer – Rietgracht en Groningensingel (€ 57k)
- Ambulancezorg (€ 27k)

Daarnaast heeft klein onderhoud plaatsgevonden.

Vervoermiddelen

In 2022 zijn door de brandweer elf tankautospuiten met bepakking (4.951k) en overige materieel (122k) regulier vervangen. Ook zijn zes ambulances regulier vervangen (892k).

Machines, apparaten en installaties

In 2022 heeft reguliere vervanging van ICT-middelen zoals hardware, laptops en smartphones plaatsgevonden (275k). Daarnaast hebben reguliere investeringen plaatsgevonden in diverse systemen waaronder een documentmanagement systeem, brandweernavigatie en een firewall (680k). Daarnaast zijn vervangingen van duikuitrusting (95k), bluslaarzen (75k), bepakking voor diverse voertuigen (234k) en brancards voor de ambulances (327k) gerealiseerd als grootste componenten.

Financiële vaste activa

Waarborgsommen

De financiële vaste activa bestaat uit gestorte waarborgsommen, in totaliteit €174k. (2021: € 141k). In 2022 zijn waarborgsommen gestort ten behoeve van huur (vaccinatie) locaties COVID-19.

Vlottende activa

Voorraden

De totale vaccinvoorraad voor de reizigersspreekuren bedraagt € 44k (jaar 2021: € 36k). De vaccinvoorraad voor de COVID-19 is geen economische voorraad van VGGM maar worden beschikbaar gesteld via het Rijk.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

Vorderingen op openbare lichamen

Deze balanspost bestaat uit vorderingen op deelnemende gemeenten en zijn onderling afgestemd.

Uitzettingen in ’s Rijksschatkist

Per december 2013 is VGGM verplicht te Schatkistbankieren bij het Rijk. Het drempelbedrag bedraagt 2,0% van het begrotingstotaal zijnde dan € 3.461k, hieraan is elk kwartaal voldaan.

Rekening courant niet financiële instellingen

VGGM heeft een rekening-courantverhouding met de stichting PG, waarop alle verrekeningen in Stichting PG verband plaatsvinden.

Overige vorderingen

De overige vorderingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2021
Debiteuren verbonden partijen	533	180
Debiteuren overige	647	575
Debiteuren ambulancezorg	3.629	4.979
Totaal	**4.809**	**5.734**

Van de openstaande debiteuren staat per 13-02-2023 € 318k nog open. Dit zijn grotendeels openstaande posten aan Zorgverzekeraars over de facturatie van het ambulancevervoer december 2022.

Liquide middelen

Betreffen de saldi van de bank en kas per balansdatum. De banksaldi zijn direct opeisbaar.

Overlopende activa

De overlopende activa hebben betrekking op nog te factureren en vooruitbetaalde bedragen.

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2021
Nog te ontvangen bedragen	2.440	2.689
Vooruitbetaalde posten	1.491	1.467
Overige transitoria	23	43
Totaal	**3.954**	**4.199**

De vooruitbetaalde post bestaat grotendeels uit vooruitbetaalde facturen aan crediteuren voor onder andere verzekeringspremies en softwarelicenties.

De in balans opgenomen nog te ontvangen bedragen zijn als volgt te specificeren:

Nog te ontvangen bedragen

Bedragen x € 1.000	31-12-2021	Toevoeging	Besteding	31-12-2022
Ministerie VWS en IenM	266	416	266	416
Diverse gemeenten, maatwerkovereenkomsten	1.241	422	1.241	422
Belastingdienst, BPM/Motorrijtuigenbelasting	0	0	0	0
Diverse overige Nog te ontvangen bedragen	252	241	252	241
Totaal	**1.759**	**1.079**	**1.759**	**1.079**

Nog te factureren bedragen

Bedragen x € 1.000	31-12-2021	Toevoeging	Besteding	31-12-2022
Deelnemende gemeenten	107	287	107	287
Overige Nog te factureren bedragen	824	1.341	824	1.341
Totaal	**931**	**1.628**	**931**	**1.628**

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen is als volgt:

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Res. Best. 2021	Besteding 2022	Toevoeging 2022	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve	1.453	0	0	0	1.453
Algemene reserve	**1.453**	**0**	**0**	**0**	**1.453**
Reserve Aanvaardbare kosten AGM/CPA	1.789	0	-31	232	1.989
Reserve Onderhoud kazernes	813	0	-5	0	809
Reserve Activa Brandweer Ede	361	0	-11	0	350
Reserve Arbeidshygiëne Brandweer	146	0	0	0	146
Reserve Informatietechnologie Brandweer	39	0	-39	0	39
Reserve Doorontwikkeling JGZ	173	0	0	0	173
Reserve Jeugdgezondheidszorg	884	0	0	0	884
Reserve Onderhoud consultatiebureaus	155	0	-18	0	137
Reserve ICT	117	0	-75	0	42
Reserve Meldkamer Brandweer	500	0	0	0	500
Reserve Reorganisatie Bedrijfsvoering	400	0	0	0	400
Reserve Doorontwikkeling RB	300	0	-300	0	0
Reserve Verdeelsleutels	474	0	0	11	485
Reserve Uitgestelde werkzaamheden BRW / BV	280	0	-125	0	155
Reserve FUWA	0	479	-479	0	0
Reserve Bevolkingszorg	0	132	0	0	132
Reserve Bedrijfsvoering	0	400	-250	0	150
Bestemde reserves	**6.432**	**1.011**	**-1.333**	**243**	**6.353**
Nog te bestemmen resultaat	**1.730**	**-1.011**	**-718**	**707**	**707**
Totaal Eigen vermogen	**9.616**	**0**	**-2.052**	**950**	**8.513**

Algemene bedrijfsreserve

De algemene bedrijfsreserve wordt gebruikt om exploitatieverschotten en verliezen te compenseren en de risicoparagraaf af te dekken.

Reserve Aanvaardbare kosten AGM en CPA

De financiering van de ambulancezorg geschiedt op basis van aanvaardbare kosten. Overschrijdingen en onderscheidingen in enig jaar dienen te worden afgewikkeld via deze reserves. In 2022 wordt € 232k toegevoegd aan de reserve AGM (€ 201k resultaat 2022 en € 31k overboeking vanuit reserve CPA) (2021: € 533k).

Reserve Onderhoud kazernes – gebruikersdeel
Na inventarisatie en op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-jarig meerjarig onderhoudsplan over de diverse brandweerkazernes is in 2017 € 980k bestemd voor toekomstig onderhoud door de gebruiker aan de kazernes. In 2022 is € 5k (jaar 2021: € 63k) onttrokken.

Reserve Activa brandweer Ede
Gelijktijdig met de overname van activa in december 2013 van de gemeente Ede is de bestemmingsreserve activa meegekomen. In 2022 is € 11k (jaar 2021: € 10k) onttrokken.

Reserve Arbeidshygiëne Brandweer
Bij de bespreking van de halfjaarrapportage 2015 is door het algemeen bestuur besloten een budget vrij te maken voor innovatie gericht op het vergroten van de arbeidshygiëne omdat naast reguliere activiteiten (zoals bijvoorbeeld sneller vervangen van brandweerkleding) ook geëxperimenteerd moet kunnen worden in de repressieve handelswijze.
In 2022 heeft geen onttrekking plaatsgevonden (jaar 2021: € 1k) aan deze reserve.

Reserve Informatietechnologie rampenbestrijding
In 2006 is € 89k vrijgevallen vanuit de voorziening project colocatie. Het budget is bestemd voor het crisis managementsysteem. Dit systeem kon in de afgelopen jaren met specifieke budgetten worden ontwikkeld. In 2022 is € 39k (jaar 2021: € 0k) onttrokken aan deze reserve en daarmee is deze volledig besteed.

Reserve Doorontwikkeling JGZ
De jeugdgezondheidszorg staat voor een grote veranderopgave, zowel inhoudelijk als in de bedrijfsvoering. Investeringen om de JGZ effectiever en efficiënter te maken zijn nodig.
Op verzoek van portefeuillehouders is budget gereserveerd voor een doorontwikkeling van deze activiteiten en het harmoniseren van de arbeidsvoorwaarden op termijn. Ook in 2022 zijn de lasten voor doorontwikkeling vanuit de exploitatie gefinancierd als ook vertraagd. In 2023 worden de activiteiten met betrekking tot de doorontwikkeling voortgezet.

Reserve Jeugdgezondheidszorg
In de bestemming van het resultaat JGZ 0-4 jaar 2016 is budgettaire ruimte opgebouwd voor het overdragen van de medewerkers JGZ 0-4 jaar uit de stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden naar VGGM en de doorontwikkeling van de JGZ € 884.329.
De overdracht van de medewerkers zal via natuurlijk verloop plaats gaan vinden en dat brengt geen aanvullende kosten met zich mee. In 2022 zijn geen lasten voor doorontwikkeling verwerkt door temporisering van de ontwikkelactiviteiten. De doorontwikkeling van de JGZ blijft wel actueel.

Reserve Onderhoud consultatiebureaus
Op basis van een door een gespecialiseerd bureau uitgebracht 10-meerjarig onderhoudsplan over de diverse consultatiebureaus is in het verleden € 250k te bestemd voor het gebruikersonderhoud aan de consultatiebureaus tot en met 2027. In 2022 is € 18k (jaar 2021: € 24k) aan deze reserve onttrokken.

Reserve ICT

Komende periode worden een aantal informatiesystemen die samenhangen met de werkplekken ontwikkeld en geïmplementeerd. In 2022 is € 75k (jaar 2021: € 75k) aan deze reserve onttrokken.

Reserve Meldkamer brandweer

In 2013 is een transitieakkoord gesloten om te komen tot een landelijke meldkamer. In overeenstemming met dit akkoord dragen veiligheidsregio's hun huidige verantwoordelijkheid en het bijbehorende budget inzake de meldkamer over aan het Rijk. In 2018 heeft het Veiligheidsberaad overeenstemming bereikt met de Minister van JenV inzake de budgetoverdracht voor het in stand houden van de meldkamer per 2020. Voor VGGM houdt deze afspraak in dat de Rijksbijdrage met € 547.000 wordt gekort, terwijl de huidige kosten voor het in stand houden van de meldkamer ongeveer € 344.000 bedragen. Ofwel, het budget wordt met 203.000 meer gekort dan de kosten van de bijbehorende activiteiten.
Voor VGGM resteert de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van de meldkamertaak voor brandweer en ambulancezorg. De verwachting is dat op de meldkamertaak voor de brandweer een besparing kan worden gerealiseerd door samen te werken met 4 andere veiligheidsregio's in de nieuwe meldkamer Oost-Nederland. Naar verwachting is het resterende budget passend om de taken uit te voeren zodra deze meldkamer is gerealiseerd. In overeenstemming met de planning wordt deze nieuwe meldkamer in 2023 in gebruik genomen. De reserve is bestemd om het verwachte tekort in de tussenliggende periode en de eventuele transitiekosten in 2023/24 te dekken.

Reserve reorganisatie bedrijfsvoering

Om tot een verdere kwaliteitsverbetering van de bedrijfsvoering te komen worden werkwijzen en bijbehorende systemen bij de tijd gebracht. Dit leidt eenmalig tot extra werkzaamheden om deze vernieuwing te realiseren. Dit betreft:

- een (tijdelijke) dubbele invulling van functies om nieuw te bouwen en oud in stand te houden. Deze kosten worden geraamd op € 470k.
- het implementeren van nieuwe systemen waarvoor incidentele projectkosten worden gemaakt. Deze projectkosten zijn eenmalig en bedragen naar verwachting € 330k.

In 2020 is uit het resultaat over 2021 voor € 400k een bestemmingsreserve bedrijfsvoering gevormd. De kosten zijn vooralsnog beperkt gebleven door een tijdelijke forse versterking van de bedrijfsvoering ten behoeve van de COVID-19 projectorganisatie. Deze tijdelijke versterking kwam ten laste van de rijksbudgetten voor de COVID-19 bestrijding. In 2022 is € 0 aan deze reserve onttrokken.
Eind 2022 is het project gestart ter vervanging van de bestaande financiële en personele systemen (applicatieplatform). Implementatie en daarmee besteding van de resterende budgetten wordt voorzien in 2023 tot en met 2025.

Reserve Doorontwikkeling Risicobeheersing

De nieuwe omgevingswet, de energietransitie en andere maatschappelijke en technologische ontwikkelingen hebben gevolgen op de huidige activiteiten van risicobeheersing. Om in te spelen op deze ontwikkelingen verschuift het kader waarbinnen de werkzaamheden van risicobeheersing worden uitgevoerd van "regelgericht" naar "risicogericht."

In 2019 is in beeld gebracht wat dit voor de organisatie en voor de individuele werknemer betekent. De veranderopgave is groot, zowel met betrekking tot expertise als houding en gedrag van medewerkers. Om werkgelegenheid zoveel mogelijk te behouden is een transitie pad opgesteld. Deze transitie gaat gepaard met scholing en tijdelijke capaciteitsuitbreiding. De totale transitiekosten bedragen naar

verwachting € 600k. In 2020 is uit het resultaat 2019 een bestemmingsreserve gevormd voor doorontwikkeling risicobeheersing van € 300k. De transitiekosten over 2021 zijn ten laste van de exploitatie gebracht. Dat was mogelijk doordat de uitgaven aan opleiding en oefening fors lager uitvielen dan begroot door maatregelen ter voorkoming van de verspreiding van het COVID-19 virus.
In 2022 is € 300k (jaar 2021: € 0k) volledig onttrokken aan deze reserve.

Reserve uitgestelde werkzaamheden 2020
In 2020 heeft VGGM diverse activiteiten niet kunnen uitvoeren als gevolg van COVID-19. Het betreft onder andere specifieke opleidingen en trainingen voor brandweerpersoneel en de vervanging van ICT-systemen. De bijbehorende budgetten zijn hierdoor niet uitgegeven, terwijl uitvoering op (korte) termijn wel noodzakelijk is. Een deel van deze werkzaamheden heeft in 2021 door COVID-19 ook geen doorgang kunnen vinden. In 2022 is € 125k (2021: € 70k) aan deze reserve onttrokken.

Reserve Brandweer Verdeelsleutels
In 2021 is uit het resultaat 2020 € 474k bestemd ten behoeve van de ingroei naar de nieuwe verdeelsleutel voor de bijdrage Veiligheid/brandweer. De ingroei houdt in dat de bijdrage als gevolg van de nieuwe verdeelsleutel in 2021 niet met meer of minder muteert dan 5% van de bijdrage in 2021. Dit percentage bedraagt voor 2023 25% en voor 2024 30%. Het gevolg van deze afspraak is dat de bijdrage aan gemeenten die minder gaan betalen sneller daalt dan dat de bijdrage van gemeente die meer gaan betalen stijgt. Middels deze bestemmingsreserve worden de jaarlijkse tekorten / overschotten verrekend. In 2022 is € 11k toegevoegd aan deze reserve.

Reserve FUWA
In 2022 is uit het resultaat 2021 € 479k bestemd om de financiële consequenties van het functiewaarderingstraject voor artsen en verpleegkundigen van de GGD in 2022 te kunnen financieren. In het functiewaarderingstraject heeft een externe toetsingscommissie de geactualiseerde functiebeschrijving gewaardeerd. Deze waardering heeft geleid tot een andere inschaling van de medewerkers oplopend van € 479k in 2022 tot € 999k in 2025. In 2022 is de € 479k aan deze reserve onttrokken. De financiering van de kosten voor 2023 en verder zijn verwerkt in de gemeentelijke bijdrage.

Reserve Bevolkingszorg
In 2022 is uit het resultaat 2021 € 132k bestemd voor de verdere professionalisering van bevolkingszorg. Door de uitgebreide inzet van bevolkingszorg bij de opvang van Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers heeft de doorontwikkeling niet de gewenste vorm kunnen krijgen. In 2022 heeft derhalve geen onttrekking aan de reserve plaatsgevonden. De middelen worden in 2023 gebruikt voor de doorontwikkeling.

Reserve Bedrijfsvoering
In 2022 is uit het resultaat 2021 € 400k bestemd voor implementatie van een aantal wettelijke verlichtingen en regelingen, waaronder de Wet Open Overheid, Verordening Rechtmatigheid en Baseline Informatie-beveiliging Overheid. In 2022 is € 250k aan deze reserve onttrokken.

Voorzieningen

De organisatie beschikt over de navolgende voorzieningen.

Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Besteding 2022	Vrijval 2022	Toevoeging 2022	Saldo 31-12-2022
Voorziening Personeelsaangelegenheden	112	-80	-13	0	20
Voorziening PLB -AGM	1.291	-233	0	606	1.664
Voorziening Afbouw BMI	813	-663	0	0	150
Voorziening FLO	3.006	-279	0	0	2.727
Voorziening Reorganisatie bedrijfsvoering	196	-118	-37	0	42
Voorziening KOD	13	-11	0	0	2
Voorziening Verlofsparen	0	0	0	373	373
Totaal voorzieningen	**5.430**	**-1.382**	**-49**	**979**	**4.977**

Voorziening Personeelsaangelegenheden

Deze voorziening is gevormd om verwachte personeelsaangelegenheden in de komende jaren te kunnen opvangen. Denk hierbij aan werk-naar-werk trajecten, outplacementafspraken en ww-verplichtingen.
De voorziening is bepaald door inschatting van de totaal toekomstig te verwachten kosten op gebied van wachtgeld en WW-uitkeringen. Per 2022 is deze voorziening geactualiseerd waardoor € 13k is vrij-gevallen.

Voorziening Persoonlijk levensfasebudget - AGM

Deze voorziening volgt uit de CAO-AGM ten behoeve van het bevorderen van de duurzame inzetbaarheid van de werknemer gedurende zijn loopbaan. In 2022 heeft een besteding van € 233k (jaar 2021: € 1k) en een toevoeging van € 606k plaatsgevonden (jaar 2021: € 0) .

Voorziening Afbouw BMI

De meldkamer van VGGM verwerkt meldingen afkomstig van openbare brandmeldinstallaties. Voor het beheer van de installaties worden aan derden bedragen in rekening gebracht. In overeenstemming met rechtelijke uitspraken kunnen deze bedragen niet volledig meer in rekening worden gebracht. De lagere baten kunnen naar verwachting in de exploitatie worden opgevangen na het samenvoegen van de meldkamers in Oost-Nederland. Deze samenvoeging was voorzien in 2021, maar inmiddels uitgesteld naar het voorjaar van 2023. Voor de verwachte lagere baten tot en met 2023 is een voorziening getroffen. In 2022 is € 663k (2021: € 561k) besteed. Een toevoeging wordt niet noodzakelijk geacht.

Voorziening FLO

VGGM heeft een verplichting die voortkomt uit ontvangen bijdragen van de gemeente Arnhem met betrekking tot de FLO-uitkering. Deze bijdragen worden in de toekomst besteed aan toekomstige FLO-verplichtingen. De verplichting heeft een langlopend karakter en zal naar verwachting een looptijd hebben tot ongeveer 2046.

Voorziening Reorganisatie bedrijfsvoering

De voorziening reorganisatie is gevormd voor op balansdatum geschatte verplichting tot het in de toekomst door te betalen transitiekosten ten behoeve van personeelsleden die boventallig zijn en naar verwachting niet meer herplaatst kunnen worden binnen de organisatie. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. In 2022 is € 118k besteed (jaar 2021: € 94k) en € 37k vrijgevallen.

Voorziening Kring Oostelijke Directeuren/MOA

In 2009 heeft de Kring oostelijke directeuren het beheer van KOD-gelden overgedragen aan VGGM. Conform afspraken zijn de gelden afgewikkeld met de betreffende GGD-en en wordt het restant gebruikt als frictiekosten bij het opheffen van MOA en PGA en benut in de afwikkeling van de implementatiekosten van de PGA. De voorziening is in 2022 gemuteerd met € 11k (jaar 2021: € 11k).

Voorziening Verlofsparen

In de nieuwe CAO is de mogelijkheid voor verlofsparen opgenomen voor medewerkers. Zij kunnen de bovenwettelijke vakantie uren sparen en vervolgens inzetten voor langdurig verlof. Verlofsparen houdt in dat medewerkers o.a. bovenwettelijke vakantie uren kunnen sparen en vervolgens inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning. De commissie BBV heeft voorgeschreven dat hiervoor een voorziening wordt gevormd. Op basis van een opgave van de medewerkers is een inschatting gemaakt van de hoogte van de te vormen voorziening. In 2022 is € 373k gedoteerd aan deze voorziening.
In overeenstemming met BBV is geen verplichting opgenomen voor reguliere verlofuren. Deze zijn opgenomen in de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen

Ten aanzien van de financiering van de kapitaalbehoefte van VGGM wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten van de BNG. Op grond van de kapitaalbehoefte heeft VGGM diverse lange termijn leningen afgesloten. Deze lange termijn invulling kent een gespreide looptijd. Deze looptijd sluit aan met de periode dat VGGM-brandweerkazernes in bezit heeft. Deze kazernes zijn overgenomen in het kader van de regionalisering en worden op termijn terug verkocht aan de gemeenten. Daarnaast is in 2019 een nieuwe langlopende lening afgesloten van € 15.000k met een looptijd van 15 jaar welke zorgt voor een goede basis in de kapitaalbehoefte

In 2022 is € 1.15k afgelost (jaar 2021: € 2.046k). De bijbehorende rentelast bedraagt € 115k.

Vlottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

Overige kasgeldleningen

In november 2021 is een kasgeldlening van € 7.500k aangetrokken ter overbrugging van de liquiditeits-positie tot het moment van de ontvangst van het voorschot COVID-19 van het Rijk. Deze kasgeldlening is in december 2021 afgelost. In 2022 is geen kasgeldlening aangetrokken.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit:

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2021
Kortlopende schulden	11.114	8.818
Kortlopende schulden overheid	85	205
Nog te verrekenen ambulancezorg	505	1.442
Totaal	**11.704**	**10.465**

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de reguliere crediteuren per balansdatum.

Kortlopende schulden overheid

De kortlopende schulden overheid betreffen te betalen bedragen aan de Belastingdienst per balansdatum.

Te verrekenen Ambulancezorg

Vanaf 2016 kent de ambulancezorg één totaalbudget. De tarieven in het gehele land zijn uniform.
De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis in overleg met zorgverzekeraars. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd. Ultimo 2022 is deze post € 505k groot en zal conform NZA-beschikkingen worden verrekend met de zorgverzekeraars. Tot en met het jaar 2021 is beschikt.

Overlopende passiva

Verplichtingen in het begrotingsjaar opgebouwd die in het volgende begrotingsjaar tot betaling komen

Bedragen x € 1.000	31-12-2021	Toevoeging	Besteding	31-12-2022
Gemeenten	621	595	621	595
Belastingdienst	5.361	5.446	5.361	5.446
Personeel VGGM, salarissen	2.346	707	2.346	707
Overig	7.986	1.502	7.986	1.502
Totaal	**16.313**	**8.250**	**16.313**	**8.250**

Overige vooruit ontvangen bedragen

De overige vooruit ontvangen post heeft met name betrekking op nog te besteden middelen als ook de al vooruit ontvangen bijdragen 2023 van diverse gemeenten.

Bedragen x € 1.000	31-12-2022	31-12-2021
Nog te besteden middelen	5.975	2.703
Vooruitontvangen middelen gemeenten	5.166	11.893
Overige vooruitontvangen middelen	0	22
Totaal	**11.141**	**14.618**

Niet uit de balans blijkende verplichtingen

VGGM breed

Ten aanzien van de opgebouwde verlofuren is, met uitzondering van de verlofuren bij de ambulancezorg, in de balans is geen post verplichting vanuit de werkgever voor deze verlofuren opgenomen. Doelstelling is dat een medewerker maximaal 80 uur per persoon kan meenemen naar het volgende kalenderjaar. In 2023 wordt een verlofregistratiesysteem geïmplementeerd, waarmee het totaal aantal verlof uren voor de gehele organisatie inzichtelijk wordt. Naar verwachting bedraagt de huidige omvang van de verlofuren circa € 3.500k

Meerjarige overeenkomsten

Ten behoeve van de bedrijfsvoering zijn ongeveer 100 meerjarige overeenkomsten gesloten ten behoeve van de ondersteuning van de verschillende activiteiten welke de dienst uitoefent. Dit betreffen contracten op het gebied van inhuur personeel, huur gebouwen, onderhoud gebouwen en materiaal.

De grote contracten zijn:

- Huurovereenkomst met de Eusebiusburg bv ten behoeve van het GGD-pand Eusebiusbuitensingel 43 met een looptijd tot 30 juni 2027 en een huurbedrag van circa € 410k per jaar. Met betrekking tot deze overeenkomst is door de BNG op verzoek een bankgarantie afgegeven van € 98k zijnde één kwartaal huur.
- Huurovereenkomst met de gemeenten Arnhem ten behoeve van het (nieuwe) brandweerpand Rietgrachtstraat 74 met een looptijd tot 2056 tot een bedrag van ongeveer € 1.240k per jaar.
- Daarnaast zijn huurovereenkomsten gesloten voor het uitvoeren van COVID-19 activiteiten, een aantal huurcontracten lopen door in 2023.

Fiscale aangelegenheden

VGGM en de Stichting Publieke Gezondheid Gelderland-Midden vormen met ingang van 1-1-2015 een fiscale eenheid voor de omzetbelasting.

Aansprakelijkheidstelling uitvoering COVID-19 taken

We constateren dat getracht wordt claims te beleggen bij de afzonderlijke GGD-en in relatie tot de door het Rijk opgedragen COVID-19 activiteiten, bijbehorende systemen en middelen. Naar ons oordeel is dit primair de verantwoordelijkheid van het Rijk en niet van de afzonderlijke GGD-en.

COVID-19 taken

In overeenstemming met de opdracht van VWS worden de COVID-19 taken in 2023 afgebouwd. Hierdoor wordt onder andere een risico gelopen op overdracht van opgedane kennis en vastleggingen van de projectorganisatie Corona aan de staande organisatie. Daarnaast waren we als gevolg van het meervoudig verlengen van arbeidscontracten genoodzaakt om een aantal dienstverbanden gerelateerd aan COVID-19 om te zetten naar vaste aanstellingen. Het risico op achterblijvende kosten indien voor deze medewerkers geen werk meer is bij de GGD is beperkt aangezien het Ministerie van VWS de meerkosten hiervan voor haar rekening zal nemen.

3.5 Toelichting op de baten en lasten

Baten

Gemeentelijke bijdrage	€ x 1.000
Begroting	64.977
Jaarrekening	65.692
Verschil	**715**

De meer inkomsten vloeien met name voort uit een hogere FLO-afwikkeling met medewerkers. In overeenstemming met de regionaliseringsafspraken komen deze lasten voor rekening van de gemeenten waar de betreffende medewerker in dienst was voor de regionalisering. De totale meer inkomsten bedragen € 409k v. De meer inkomsten FLO zijn begroot onder de overige baten.
De niet begrote bijdrage voor stadspoort resulteert in € 226k v meer inkomsten. De afwikkeling van de terugname van kazernes door gemeenten resulteert per saldo in meer inkomsten van € 80k v.

Lokaal aanbod	€ x 1.000
Begroting	7.127
Jaarrekening	7.037
Verschil	**-90**

De minderinkomsten zijn met name toe te schrijven aan:

- Meer inspecties Technische hygiënezorg, € 47k v
- Meer activiteiten gemeentelijke lijkschouw/euthanasie, € 42k v
- Meer activiteiten daklozenloket (Arnhem), € 127k v
- Meer activiteiten E33 Meldingen (Arnhem), € 56k v
- Meer inkomsten PGAx Migratie (Arnhem), € 108k v
- Minder inspecties WMO-toezicht, €100k n
- Minder activiteiten lokaal aanbod jeugdgezondheidszorg, € 387k n
- Overige meer activiteiten, € 17k v

Rijksbijdragen	€ x 1.000
Begroting	62.325
Jaarrekening	59.718
Verschil	**-2.607**

De minder inkomsten zijn toe te schrijven aan minder dan begrote ontvangsten van VWS voor het uitvoeren van COVID-19 gerelateerde activiteiten (met name testen en traceren). De minder inkomsten bedragen € 3.870k n. De minder inkomsten worden gedeeltelijk gecompenseerd door ontvangsten van JenV voor de coördinatie van de opvang van ontheemden uit Oekraïne (zie par 2.6). De meer inkomsten bedragen € 1.009k v.

Zorgverzekeraars	€ x 1.000
Begroting	25.737
Jaarrekening	25.335
Verschil	**-403**

In de opgenomen voorlopige afwikkeling met de zorgverzekeraars wordt rekening met de verwachte nacalculatie van werkelijk geleverde paraatheid.

Overige baten	€ x 1.000
Begroting	11.239
Jaarrekening	13.397
Verschil	**2.159**

De meer inkomsten zijn o.a. toe te schrijven aan:

- Meer inkomsten vanuit detacheringen, € 142k v
- Meer inkomsten vanuit projecten, € 262k v
- Meer inkomsten Crisisbeheersing vanuit Crisis Noodopvang (COA), 225k v
- Meer inkomsten Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA) JGZ, 157k v
- Inkomsten vanuit verkoop brandweer- en ambulance materieel, € 405k v
- Meer inkomsten FLO/Ouderenbeleid Ambulancezorg, € 1.028k v
- Meer inkomsten verleende bijstand Limburg, € 144k v
- Diverse overige meer inkomsten, € 85k v
- Herallocatie FLO budget brandweer van overige baten in de begroting naar gemeentelijke bijdrage in de realisatie € 289k n

Lasten

Programma COVID-19	€ x 1.000
Begroting	55.414
Jaarrekening	51.545
Verschil	**-3.869**

Binnen het programma COVID-19 zijn de baten en lasten verantwoord welke betrekking hebben op het testen, traceren, vaccineren en voorlichten inzake COVID-19.

Het voordeel op de lasten ten opzichte van de gewijzigde begroting wordt met name veroorzaakt doordat de afschaling van de activiteiten sneller verloopt dan voorzien.

De lasten bestaan met name uit personele lasten van € 44.494k, zijnde de inzet van medewerkers voor het testen en traceren en vaccineren, huisvestingslasten van € 4.632k en materiele kosten van € 1.976k (o.a. medische verbruiksartikelen).

De minder kosten zijn toe te schrijven aan minder dan begrote uitvoerde COVID-19 gerelateerde activiteiten (met name testen en traceren). De minder kosten bedragen € 3.870k. Hier staan lagere ontvangsten van VWS tegenover.

In het kader van de verantwoording van de COVID-19 kosten aan het ministerie van VWS is in het controleprotocol onderstaande tabel in de jaarrekening opgenomen. Dit betreffen de meerkosten die in het kader van COVID-19 zijn gemaakt.

Blok 1 Totaal Bron- en contactonderzoek	**€ 10.938.783**
BCO regulier	€ 10.938.783
BCO grootschalig risicogericht testen	€ -
Blok 2 Totaal Bemonstering	**€ 9.897.736**
Bemonstering regulier	€ 9.897.736
Bemonstering grootschatlig risicogericht testen	€ -
Blok 3 Totaal Covid-19 Vaccinatie	**€ 25.200.306**
Vaccinatie	€ 25.200.306
Blok 4 Totaal Overige Meerkosten	**€ 5.641.705**
Infectieziektebestrijding (IZB)	€ -
Tuberculosebestrijding (TBC)	€ -
Medische Milieukunde (MMK)	€ -
Technische Hygiënezorg (THZ) / Toezicht	€ -
Seksuele Gezondheid (inclusief SOA poli)	€ -
Reizigerszorg	€ -
Gezondheidsbevordering (GB)	€ 3.164.655
Algemene Gezondheidszorg (AGZ)	€ -
Jeugdgezondheidszorg (JGZ), incl. Rijksvaccinatie	€ -
Openbare GGZ / Sociaal medische advisering	€ -
Veilig Thuis	€ -
Forensische Zorg (For)	€ -
Regionale Ambulance Voorziening (RAV)	€ -
Overig	€ 2.343.455
Ondersteuning	€ 133.595
Totaal meerkosten 2022	**€ 51.678.531**
Ontvangen voorschot meerkosten 2022	**€ 54.303.000**
Nog te ontvangen meerkosten 2022	**€ -2.624.469**

Noten

i) Onder Overige Meerkosten | Overig zijn de kosten voor Informatielijnen opgenomen.
ii) Overige Meerkosten | Ondersteuning bestaat voor het leeuwendeel uit vervangende inhuur.

Programma Crisisbeheersing	€ x 1.000
Begroting	5.830
Jaarrekening	6.521
Verschil	**691**

Het programma Crisisbeheersing laat een nadeel op de lasten zien van € 691k door:

- Hogere personeels- en overige lasten van € 908k in verband met de coördinatie van de opvang van Oekraïense vluchtelingen en asielzoekers. Tegenover deze lasten staan inkomsten van het ministerie van JenV (€ 683k v) en van het COA (€ 225k v).
- Lagere personeelskosten van € 66k door o.a. schaalvoordelen en vacatureruimte.
- Uitgestelde investeringen, € 31k v.

Programma Brandweerzorg	€ x 1.000
Begroting	47.969
Jaarrekening	48.806
Verschil	**837**

Het programma Brandweerzorg laat een nadeel op de lasten zien van € 837k door:

- Hogere vrijwilligerskosten € 313k, met name door hogere kosten voor de vrijwilligers door toegenomen inzetten en voor het meedraaien in de roosters va de 24uurs dienst bij herbezetting. Anderzijds zijn door verloop van vrijwilligers vacatures ontstaan die nog niet zijn ingevuld, leidend tot een voordeel.
- Lagere personeelskosten o.a. voordeel door vacatureruimte, schaalvoordelen van € 1.147k v exclusief de afdeling incidentbestrijding. Deze besparing wordt deels gecompenseerd door externe kosten (€ 550k n), éénmalige CAO-uitkeringen (€ 432k) n en dotatie aan de voorziening verlofsparen (€ 120k n),
- Hogere personeelslasten voor de afdeling incidentbestrijding, door met name hogere lasten bij de beroepsbrandweer,€ 659k n Hierin zit opgenomen éénmalige CAO-uitkeringen (€ 254k n), hogere onregelmatigheidstoeslagen (€ 244k n) alsmede nadelige effecten door hogere garantieschalen van bestaand personeel en aanstellen extra manschappen vooruitlopend op verwacht verloop in 2023 (€ 200k n)
- Een voordeel op de lasten van Logistiek & Beheer van € 1.053k. Dit voordeel bestaat met name uit een hoger dan begrote boekwinst op de verkoop voertuigen van € 340k, lagere afschrijvingslasten door uitstel investeringen en niet volledige vervanging van voertuigen van € 1.045k. Hogere brandstofkosten van € 122k worden gecompenseerd door lagere overige materiële kosten zoals onderhoud € 165k.
- Een nadeel op opleidingskosten, studies en cursussen van € 747k. Een deel van het nadeel is toe te schrijven aan inhalen vanuit 2021 vanwege COVID-19. Anderzijds is door verloop van vrijwilligers en de effecten van het 20 jarige beleid voor de beroepsbrandweer een mogelijk structureel karakter van toepassing. Het verloop binnen de brandweer is ruim verdubbeld in 6 jaar tijd.
- Hogere dan begrote FLO kosten leidend tot een hogere bijdrage van de betreffende gemeenten.

Programma GGD	€ x 1.000
Begroting	32.710
Jaarrekening	33.033
Verschil	**323**

Het programma GGD laat een nadeel op de lasten zien van € 323k door:

- Lagere personeelskosten o.a. voordeel door vacatureruimte, schaalvoordelen, wordt volledig gecompenseerd door o.a. externe inleen, € 40k n
- Hogere materiele kosten o.a. hogere labkosten TBC en seksuele gezondheid € 378k n
- Hogere lasten door uitvoering regeling eerste opvang ontheemden Oekraïne (infectieziektebestrijding), € 7k n. Hier staan inkomsten van het Rijk (JenV) tegenover.
- Hogere lasten door uitvoering regeling Apenpokken (infectieziektebestrijding), € 19k n Hier staan inkomsten van het Rijk (VWS) tegenover.
- Uitgestelde investeringen, € 44k v

Programma Ambulancezorg	€ x 1.000
Begroting	27.990
Jaarrekening	28.168
Verschil	**178**

Het programma Ambulancezorg laat een nadeel op de lasten zien van € 178k.Hogere personeels-en materiele lasten van respectievelijk € 335k n en 457k n worden gedeeltelijk gecompenseerd door lagere kapitaallasten van € 641k v in verband met uitgestelde investeringen. De opbrengsten worden navenant bijgesteld door de zorgverzekeraars.

Programma Bedrijfsvoering	€ x 1.000
Begroting	21.327
Jaarrekening	22.076
Verschil	**750**

Het programma Bedrijfsvoering laat een nadeel op de lasten zien van € 750k door:

- Hogere personeelslasten als gevolg van vervanging van reguliere formatie die ingezet wordt binnen de COVID-19, € 133k n.
- Hogere personeelslasten door vervanging als gevolg van vervanging van reguliere formatie die ingezet wordt binnen voor opvang ontheemden Oekraïne, € 308k n
- Vertraging bij invullen vacatures wordt gecompenseerd door kosten externe inleen € 1.378k n.
- Lagere materiele kosten met name software, € 391k v
- Lagere huisvestingskosten, € 148k v
- Uitgestelde investeringen, € 480k v
- Renteresultaat, 188k v

3.6 Normering topinkomens

Verwijzend naar de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) treft u hieronder de bijbehorende specificatie voor VGGM aan:

bedragen x € 1	A. Slofstra	H. Bril
Functiegegevens	Directeur	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,00	1,00
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	158.306	163.075
Beloningen betaalbaar op termijn	22.794	22.849
Subtotaal	181.100	185.925
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	-34.900	-30.075
Totale bezoldiging	216.000	216.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t	n.v.t
Gegevens 2021		
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband 2021 (in fte)	1,00	1,00
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	139.984	139.312
Beloningen betaalbaar op termijn	22.365	22.954
Totale bezoldiging 2021	162.349	162.266

VGGM verloont deze functionarissen conform CAR/UWO, schaal 17. Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen. Onderstaand een overzicht van de bestuurders gedurende 2022.

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer J.J. Luteijn	wnd. burgemeester van Barneveld
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
Mevrouw N. Kalfs	burgemeester van Lingewaard
Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg
De heer H. Hieltjes	burgemeester van Duiven
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe
De heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk
Mevrouw A.M.J. Schaap	burgemeester van Renkum
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Mevrouw E. Weststeijn	burgemeester van Rozendaal
De heer W. Jaeger (tot 15 december 2022)	wnd. burgemeester van Scherpenzeel
Mevrouw M.C. Teunissen-Willemsen (vanaf 15 dec. 2022)	burgemeester van Scherpenzeel
De heer F. Vermeulen	burgemeester van Wageningen
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
De heer L.J.E.N. van Riswijk	burgemeester van Zevenaar

3.7 Verantwoording is het kader van SISA

In deze SISA-verantwoording wordt zoals gebruikelijk de Brede Doeluitkering Rampen (BDUR) verantwoord, dit jaar ook de COVID-19 Bonusregeling Zorg en de Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 20-1-2023

Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A2	**Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)** **Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3** Veiligheidsregio's	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A2/01*					
			€ 6.736.066					
JenV	A12	**Incidentele bijdrage ondersteuning naleving controle op coronatoegangsbewijzen** Veiligheidsregio's	Besteding in (jaar T) (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden) *Aard controle R* *Indicator: A12/01*	Zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/02*	Correctie besteding (jaar T-1) Vanaf SiSa 2022 van toepassing i.v.m. SiSa tussen medeoverheden *Aard controle R* *Indicator: A12/03*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) in inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2022 *Aard controle R* *Indicator: A12/04*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A12/05*	
			€ 0	Nee	€ 787.007	€ 787.007	Ja	
JenV	A18	**Bekostiging eerste opvang ontheemden Oekraïne door Veiligheidsregio's** Veiligheidsregio's	Naam Kostensoort *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/01*	Besteding per kostensoort (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A18/02*	Cumulatieve besteding per kostensoort (t/m jaar T inclusief uitvoering door andere medeoverheden vanaf SiSa 2023) *Aard controle R* *Indicator: A18/03*			
			1 Meerkosten coördinerende gemeente	€ 0				
			2 Hotels/centra	€ 0				
			3 Overige specifieke meerkosten	€ 0				
			4 Overige Meerkosten	€ 1.008.636				
			Berekening totale besteding (zelfstandige uitvoering inclusief uitvoering door andere partijen, niet zijnde medeoverheden, jaar T) Som indicator 02 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/04*	Project afgerond in jaar T? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/05*	Eventuele toelichting als bij de vorige indicator "nee" is ingevuld *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/06*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A18/07*		
			€ 1.008.636	Nee		Ja		
VWS	H11	**Corona Bonusregeling Zorg**	Kenmerk/nummer aanvraag COBONUS21XXXXX *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/01*	Totaal ontvangen specifieke uitkeringen van € 384,71 per werknemer of derde (bonus 2021) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/02*	Totaal ontvangen specifieke uitkeringen voor de belastingcomponent (bonus 2021) *Aard controle n.v.t* *Indicator: H11/03*	Totaal ontvangen specifieke uitkeringen (bonus 2021) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/04*	Zijn de zorgprofessionals die een bonus hebben ontvangen werkzaam geweest in de periode 1 oktober 2020 tot 15 juni 2021 bij de organisatie waarvoor de aanvraag voor de zorgprofessional is gedaan (Ja/Nee)? *Aard controle D1* *Indicator: H11/05*	Voldoen de betalingen (2021 t/m 2022) aan de inkomenstoets zoals omschreven in de regeling (Ja/Nee) *Aard controle D1* *Indicator: H11/06*
			COBONUS2108275	€ 415.487	€ 323.060	€ 738.547	Ja	Ja
			Hebben de betalingen (2021 t/m 2022) plaatsgevonden binnen 5 maanden na de datum van de subsidieverlening (Ja/Nee)? *Aard controle D1* *Indicator: H11/07*	Is de toekenning van bonus 2021 aan de werknemers en derden gebeurd door bevoegden van de organisatie (Ja/Nee)? *Aard controle D1* *Indicator: H11/08*	Zijn de derden door de aanvrager schriftelijk medegedeeld dat de verschuldigde belasting over de ontvangen bonus reeds door de aanvrager is afgedragen (Ja/Nee)? *Aard controle D1* *Indicator: H11/09*	De totale besteding (2021 t/m 2022) aan werknemers netto uitgekeerde bonus van € 384,71 per werknemer *Aard controle R* *Indicator: H11/10*	De totale besteding (2021 t/m 2022) aan derden netto uitgekeerde bonus van € 384,71 per derde *Aard controle R* *Indicator: H11/11*	Totaal bestede specifieke uitkeringen netto uitgekeerde bonus van € 384,71 aan werknemers en derden *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/12*
			Nee	Ja	Ja	€ 214.283	€ 158.885	€ 373.168
			Afgedragen of aangegeven verschuldigde eindheffing over de aan werknemers netto uitgekeerde bonus (maximaal € 307,77 per werknemer) *Aard controle R* *Indicator: H11/13*	Afgedragen of aangegeven verschuldigde eindheffing over de aan derden netto uitgekeerde bonus (€ 288,53 per persoon) *Aard controle R* *Indicator: H11/14*	Totaal afgedragen of aangegeven verschuldigde eindheffing over de aan werknemers en derden netto uitgekeerde bonus *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/15*	Verschil voor bonus (2021 t/m 2022) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/16*	Verschil voor belastingen (2021 t/m 2022) *Automatisch berekend* *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/17*	Eventuele toelichting verplicht als bij 05 t/m 09 Nee is ingevuld. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/18*
			€ 155.691	€ 119.164	€ 274.855	€ 42.319	€ 48.205	11 derden 7 maanden na subsidieverstrekking uitbetaald. Anderen binnen gestelde termijn van 5 maanden.
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H11/19*					
			Ja					

3.8 Overige

Resultaatbestemming

Definitieve vaststelling inwonersbijdrage 2022

Op 7 september 2022 heeft het Algemeen Bestuur de gewijzigde Begroting 2022 vastgesteld (opgenomen in de bestuursbegroting 2023). De hierin opgenomen inwonersbijdrage is € 15,05 per inwoner. In deze Jaarrekening 2022 wordt de inwonersbijdrage conform verantwoord op € 15,05 per inwoner.

Voorgesteld wordt de bijdrage conform vast te stellen.

Voorstel resultaatbestemming

Het resultaat met inachtneming van de incidentele baten & lasten en financiële baten & lasten bedraagt € 707.112 positief. Voorgesteld wordt dit resultaat conform de eerdere onderstaande beslispunten te bestemmen:

Gerealiseerd totaal saldo baten en lasten € 1.530.502

Reeds besloten reservemutaties	
Reserve Onderhoud kazernes brandweergebruikersdeel	€ 4.822
Reserve Activa Brandweer Ede	€ 10.750
Reserve Informatietechnologie Brandweer	€ 39.304
Reserve Gebruikersonderhoud CB's	€ 17.874
Reserve ICT	€ 75.000
Reserve Verdeelsleutels	€ -10.846
Reserve Uitgestelde werkzaamheden	€ 125.000
Reserve RAK AGM	€ - 467.293
Reserve FUWA	€ 479.000
Reserve Doorontwikkeling Risicobeheersing	€ 300.000
Reserve Bedrijfsvoering	€ 249.779
Gerealiseerd resultaat	**€ 707.112**

Voorgesteld wordt het gerealiseerde resultaat van € 707.112 in de jaarrekening als onbestemd te verantwoorden en de besluitvorming van de resultaatbestemming samen te laten lopen met de besluitvorming van de bestuursbegroting 2024, waaronder de gewijzigde begroting 2023.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL, Veenendaal

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het algemeen bestuur van Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden te Arnhem gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2022 als van de activa en passiva van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden op 31 december 2022 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2022 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving.

De jaarrekening bestaat uit:

1 het overzicht van baten en lasten over 2022;
2 de balans per 31 december 2022;
3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4 de SISa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2022. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en de rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden bezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL, Veenendaal

Registeraccountants

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Op basis van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022 hebben wij bij de controle van de SiSa-bijlage dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2022. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met het algemeen bestuur geen specifieke rapportage tolerantie overeengekomen echter zullen wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 85.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL, Veenendaal

Registeraccountants

interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het dagelijks bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, de Nota verwachtingen accountantscontrole 2022, het Controleprotocol WNT 2022, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur

RA12 Registeraccountants B.V.
Traverse 1
3905 NL, Veenendaal

Registeraccountants

en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeenschappelijke regeling. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Veenendaal

RA12 Registeraccountants B.V.

Adrianus Fransiscus Johannes van der Velden

Digitaal ondertekend door Adrianus Fransiscus Johannes van der Velden
Datum: 2023.03.23 09:37:36 +01'00'

drs. A.F.J. van der Velden RA

4. Bijlagen

Bijlage 1 - Inwonersbijdragen per gemeente

De inwonerbijdragen en de gemeentelijke bijdragen is opgenomen in de begroting 2022.

Bijlage 2 - Taakvelden

Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021			Gew. Begr. 2022			Begroting 2022			Realisatie 2022		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Volksgezondheid	119.809	111.912	**7.897**	115.560	109.287	**6.273**	60.167	53.883	**6.284**	112.687	105.462	**7.225**
Crisisbeheersing en brandweer	53.085	41.857	**11.227**	52.992	42.465	**10.527**	53.716	42.793	**10.923**	55.124	44.023	**11.100**
Treasury	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Overhead	1.187	19.492	**-18.304**	2.852	21.327	**-18.475**	835	19.100	**-18.265**	3.368	22.076	**-18.708**
Overige baten en lasten	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**	0	0	**0**
Saldo van baten en lasten	**174.081**	**173.261**	**820**	**171.405**	**173.079**	**-1.674**	**114.718**	**115.776**	**-1.058**	**171.179**	**171.562**	**-383**
Mutatie reserves	910	0	**910**	1.674	0	**1.674**	1.058	0	**1.058**	**1.090**	**0**	**1.090**
Resultaat	**174.991**	**173.261**	**1.730**	**173.079**	**173.079**	**0**	**115.776**	**115.776**	**0**	**172.269**	**171.562**	**707**

Bijlage 3 - Specificatie ten bate van de nacalculatie Ambulancezorg

De exploitatie van de ambulancezorg is gebaseerd op de budgetafspraken met verzekeraars die zijn vastgelegd in één rekenstaat voor zowel de Ambulancehulpverlening als de meldkamertaak. Op basis van de rekenstaat wordt het nacalculatieformulier ingevuld. In deze nacalculatie zijn onder andere de definitieve loon- en prijsindexen verwerkt. Op basis van deze rekenstaat wordt het budget aanvaardbare kosten vastgesteld.
Hieronder is de voorlopige opbrengstverrekening 2022 opgenomen. Deze verrekening is gebaseerd op het met verzekeraars afgesproken budget 2022 en de verwachtte mutatie hierop op basis van de productie en afspraken. Vooralsnog wordt uitgegaan van een budget van € 25.643.119 voor het vervoer en de meldkamer tezamen. Deze vastgestelde opbrengsten zijn als volgt verantwoord:

Schulden uit hoofde van financieringsoverschot wettelijk budget Ambulancezorg

	2021	2022	Totaal
	€	€	€
Saldo per 1 januari 2022	1.417.065	0	1.417.065
Mutaties boekjaar			
Nog af te wikkelen zorgverzekeraars	-1.417.065	504.778	-912.287
Beschikte opbrengstverrekening zorgverzekeraars	1.369.248	-1.800.000	-430.752
Gefactureerde opbrengstverrekening zorgverzekeraars	-1.247.048	1.781.044	533.996
Subtotaal mutaties boekjaar	-1.294.866	485.822	-809.043
Saldo per 31 december 2022	**122.200**	**485.822**	**608.022**
Beschikkingen opbrengstverrekening NZa	ja	ja	
Stadium van vaststelling NZa:	c	b	

a = interne berekening
b = overeenstemming met representerende zorgverzekeraar(s) en/of voorlopige beschikking NZa
c = definitieve vaststelling NZa

	31-dec-22	31-dec-21
	€	€
Waarvan gepresenteerd als:		
- vorderingen uit hoofde van financieringstekort	0	0
- schulden uit hoofde van financieringsoverschot	-608.022	-1.417.065
	-608.022	**-1.417.065**

Specificatie financieringsverschil voor het boekjaar	2022	2021
	€	€
Wettelijk budget voor ambulancezorg	25.643.419	23.166.797
Af: werkelijke opbrengsten ambulancezorg	24.348.197	22.708.862
Voorlopig financieringsverschil einde boekjaar	**1.295.222**	**457.935**
Mutaties budget voor ambulancezorg		47.818
Definitief financieringsverschil		**505.753**

Vanaf 2015 kent de ambulancezorg één totaalbudget. De tarieven voor het vervoer zijn in het gehele land uniform. Aangezien de opbrengsten uit de facturering niet aansluiten met de financieringsafspraak van de aanvaardbare kosten wordt het verschil direct verrekend met de zorgverzekeraars.
De vaststelling van het definitieve budget geschiedt op nacalculatiebasis. Teneinde de jaarlijkse exploitatie te egaliseren is met betrekking tot nog te verrekenen tariefopbrengsten deze balanspost gecreëerd.
In 2022 is de afwikkeling tot en met het jaar 2021 definitief vastgesteld.

Exploitatie Ambulancezorg

Pijler Mobiele zorg

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
7.1 Volksgezondheid			
Personeelskosten	16.826	19.012	19.243
Materiele kosten	3.170	2.671	3.300
Kapitaallasten	1.207	1.692	1.051
Huisvestingskosten	452	436	461
Lasten	**21.655**	**23.811**	**24.055**
7.1 Volksgezondheid			
Rijksbijdragen	66	65	68
Zorgverzekeraars	21.835	23.688	23.281
Overige baten	1.735	1.711	2.723
Baten	**23.635**	**25.464**	**26.072**
Doorbelasting	-1.512	-1.653	-1.654
Resultaat voor bestemming	**468**	**0**	**362**
Mutatie reserves	-468	0	-362
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**

Exploitatie Meldkamer

Pijler Zorgcoördinatie

Overzicht baten en lasten Bedragen x € 1.000	Realisatie 2021	Begroting 2022	Realisatie 2022
7.1 Volksgezondheid			
Personeelskosten	1.965	2.061	2.165
Materiele kosten	78	303	132
Lasten	**2.043**	**2.364**	**2.297**
7.1 Volksgezondheid			
Rijksbijdragen	119	119	124
Zorgverzekeraars	2.026	2.050	2.054
Overige baten	98	357	120
Baten	**2.244**	**2.526**	**2.297**
Doorbelasting	-135	-162	-161
Resultaat voor bestemming	**66**	**0**	**-161**
Mutatie reserves	-66	0	161
Resultaat na bestemming	**0**	**0**	**0**
Vennootschapsbelasting	0	0	0
Resultaat na belasting	**0**	**0**	**0**

Bijlage 4 - Overzicht van langlopende leningen ultimo 2022

Leningen Bedragen x € 1.000	Saldo 31-12-2021	Aflossingen	Vermeerderingen	Saldo 31-12-2022
BNG 40.108783	1.106	-1.106	0	0
BNG 40.108784	296	-9	0	286
BNG 40.113329	15.000	0	0	15.000
Totaal	**16.402**	**-1.115**	**0**	**15.286**

De totale rentelast voor het jaar 2022 met betrekking tot de vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar bedraagt € 115k.

Bijlage 5 - Bestuurssamenstelling

Bestuurssamenstelling

Per 31 december 2022

Samenstelling Algemeen Bestuur Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Voorzitter:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede

Tweede plaatsvervangend voorzitter:

De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden

Derde plaatsvervangend voorzitter:

De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort

Leden:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer J.J. Luteijn	wnd. burgemeester van Barneveld
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
Mevrouw N. Kalfs	burgemeester van Lingewaard
Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg
De heer H. Hieltjes	burgemeester van Duiven
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe
De heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk
Mevrouw A.M.J. Schaap	burgemeester van Renkum
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Mevrouw E. Weststeijn	burgemeester van Rozendaal
De heer W. Jaeger (tot 15 december 2022)	wnd. burgemeester van Scherpenzeel
Mevrouw M.C. Teunissen-Willemsen (vanaf 15 dec. 2022)	burgemeester van Scherpenzeel
De heer F. Vermeulen	burgemeester van Wageningen
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
De heer L.J.E.N. van Riswijk	burgemeester van Zevenaar

Adviseurs:

De heer A. Slofstra	directeur brandweer
De heer H. Bril	directeur publieke gezondheid

Samenstelling Bestuurscommissie Veiligheid en Gezondheid

Voorzitter:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede

Tweede plaatsvervangend voorzitter:

De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden

Derde plaatsvervangend voorzitter:

De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort

Leden:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer M. van de Geijn	wethouder van Arnhem
De heer J.J. Luteijn	wnd. burgemeester van Barneveld
De heer P.J.T van Daalen (tot 1 december 2022)	wethouder van Barneveld
Mevrouw N. Kalfs	burgemeester van Lingewaard
De heer A. Slob	wethouder van Lingewaard
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Mevrouw G. Hofstede	wethouder van Rheden
Mevrouw L.W.C.M. van der Meijs	burgemeester van Doesburg
De heer R. Gossink	wethouder van Doesburg
De heer H. Hieltjes	burgemeester van Duiven
De heer J. Goossen	wethouder van Duiven
De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede
De heer L. Meijer	wethouder van Ede
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe
Mevrouw C. Teunissen	wethouder van Overbetuwe
De heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk
Mevrouw A. Rohen	wethouder van Nijkerk
Mevrouw A.M.J. Schaap	burgemeester van Renkum
Mevrouw M. Mulder	wethouder van Renkum
Mevrouw E. Weststeijn	burgemeester van Rozendaal
Mevrouw T. van der Pas	wethouder van Rozendaal
De heer W. Jaeger (tot 15 december 2022)	wnd. burgemeester van Scherpenzeel
Mevrouw M.C. Teunissen-Willemsen (vanaf 15 dec. 2022)	burgemeester van Scherpenzeel
De heer H. Vlastuin	wethouder van Scherpenzeel
De heer F. Vermeulen	burgemeester van Wageningen
De heer G. van Vulpen	wethouder van Wageningen
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
De heer J. Derksen	wethouder van Westervoort
De heer L.J.E.N. van Riswijk	burgemeester van Zevenaar
De heer S. Bijl	wethouder van Zevenaar

Adviseurs:

De heer A. Slofstra	directeur brandweer
De heer H. Bril	directeur publieke gezondheid

Samenstelling Dagelijks bestuur

Voorzitter:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem

Eerste plaatsvervangend voorzitter:

De heer R. Verhulst	burgemeester van Ede

Tweede plaatsvervangend voorzitter:

De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden

Derde plaatsvervangend voorzitter:

De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort

Leden:

De heer A. Marcouch	burgemeester van Arnhem
De heer M. van de Geijn	wethouder van Arnhem
Vanuit de Veluwezoom	
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
Vanuit de Liemers	
De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort
Vanuit de West-Veluwe/Vallei	
De heer P.J.T. van Daalen (tot 1 dec 2022)	wethouder van Barneveld
Vanuit de Over-Betuwe	
Mevrouw P. Hoytink-Roubos	burgemeester van Overbetuwe

Financiële commissie

Voorzitter

De heer A.J. van Hout	burgemeester van Westervoort

Leden:

De heer G. van Vulpen (vanaf 28 september 2022)	wethouder van Wageningen
De heer C. van Eert	burgemeester van Rheden
De heer G.D. Renkema	burgemeester van Nijkerk

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)
verzorgt Ambulance, Brandweer, GGD en GHOR voor de gemeenten in Gelderland-Midden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden
Postbus 5364
6802 EJ ARNHEM
T 0800 8446 000
E info@vggm.nl
I www.vggm.nl

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Ontwerpbegroting Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GMRAN) 2024 - 2027

Adviseur	: Bas Pelgrum	**Datum B&W**	: 6 juni 2023
Programma	: diverse	**Datum Raad**	: 4 juli 2023
Portefeuillehouder	: E. Weststeijn	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Op 20 april 2023 heeft de GMRAN de conceptbegroting 2024-2027 toegezonden aan de deelnemende gemeenten, met de uitnodiging om daar voor 30 juli desgewenst een zienswijze op te geven. Op 16 mei behandelde u in de raadsvergadering een voorstel waarin de jaarstukken en ontwerpbegrotingen van diverse samenwerkingsverbanden (Gemeenschappelijke Regelingen) gebundeld ter kennisname werden voorgelegd, waaronder ook de stukken van de GMRAN. Het college deed u het voorstel om (voor alle regelingen waar het voorstel betrekking op had) geen zienswijzen in te dienen bij de jaarstukken en ontwerpbegrotingen.

Voor wat betreft de ontwerpbegroting van de GMRAN stemde u daar niet mee in. Ter vergadering is namens de fracties van BGR, R'74 en het PAK een amendement op het voorstel ingediend. Het amendement is unaniem aangenomen. Overeenkomstig het geamendeerde voorstel is vervolgens unaniem besloten om:

- kennis te nemen van de aangeboden stukken van ODRA, het Gelders Archief, de MGR SDCG en de GMRAN;
- geen zienswijze in te dienen op de ontvangen jaarrekeningen en -verslagen van de ODRA, het Gelders Archief en de MGR SDCG (uit dit besluit is de GMRAN dus geschrapt).

Op voorstel van uw voorzitter is ter vergadering afgesproken dat het college met een nieuw raadsvoorstel komt met betrekking tot de GMRAN. Dit voorstel legt het college bij deze aan u voor. Wederom stellen we u voor om geen zienswijze in te dienen. Hieronder treft u het concrete voorstel en de nadere toelichting op de handelswijze.

Gevraagde beslissing
1. (Nogmaals) kennisnemen van de ontwerpbegroting GMRAN 2024-2027.
2. Geen zienswijze indienen op de ontwerpbegroting GMRAN 2024-2027.

Wat willen we bereiken?
Door u in de gelegenheid te stellen om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting van de GMRAN, kunt u invloed uitoefenen op financiën, taken en te behalen doelstellingen van de GMRAN. De zienswijzemogelijkheid is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling van de GMRAN en in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Argumenten
1. Formeel heeft uw raad al in de raadsvergadering van 16 mei 2023 kennis genomen van de ontwerpbegroting van de GMRAN
Het unaniem aangenomen amendement in de raadsvergadering van 16 mei had uitsluitend betrekking op het indienen van zienswijzen (of niet). Met het amendement is beslispunt 1 (kennis nemen van de stukken van de diverse Gemeenschappelijke Regelingen) niet gewijzigd. Voor de

volledigheid vragen we u echter nogmaals om kennis te nemen van de stukken en voegen we deze ook als bijlage bij de raadsvoorstel.

2.1 De ontwerpbegroting 2024 brengt helder in beeld waarop de te verwachten uitgaven voor 2024 zijn gebaseerd.
Met de voorgestelde begroting borgen we regionale samenwerking op voor Rozendaal relevante thema's, zoals de balans tussen groei in inwoneraantallen, wegen, fietspaden en werkgelegenheid en groei van de kwaliteit van onze leefomgeving: natuur, landschap, cultuur en cultuurhistorie, toerisme en recreatie.

2.2 De Regionale Agenda en de ontwerpbegroting begroting zijn in lijn met eerdere afspraken en wensen vanuit uw raad; de beperkte wijzigingen geven geen aanleiding tot het indienen van een zienswijze.
Toelichting op de financiële uitgangspunten:
1. Begrotingsdiscipline

Vorig jaar werden we in de ontwerp-begroting van de GMR geconfronteerd met een forse kostenstijging voor de opgaven. U heeft toen een zienswijze ingediend die onder meer was gericht op gedegen begrotingsdiscipline door bijvoorbeeld aandacht te hebben voor een 'stop'strategie en door aandacht te vragen voor het budgetrecht van de raad. We zien dat de GMRAN in de nu aangeboden begroting behoudend begroot en handelt binnen de gestelde kaders van de opgaveovereenkomsten. Het voorliggende begrotingsvoorstel bevat daarop geen wijziging die aanleiding geeft tot het indienen van zienswijze. Wel bevat het voorstel vanzelfsprekend voortschrijdend inzicht op de uitvoeringsopgaven, op basis waarvan begrotingswijzigingen worden voorgesteld. We onderschrijven in algemene zin de voorgestelde wijzigingen en zien geen aanleiding om op het vlak vanbegrotingsdiscipline een zienswijze voor te stellen, zoals vorig jaar aan de orde is geweest.

2. Indexering

De begroting kent voor een belangrijk onderdeel een uitzetting als gevolg van de indexering. In de Begroting 2024 zoals opgenomen in de Regionale Agenda 2023-2024 werd nog uitgegaan van 2,7%. Gezien de forse inflatie in 2022 en naar verwachting ook in 2023, is ook een indexering op de kosten voor 2024 toegepast van 7,3%. Met het op voorhand toepassen van dit percentage verwacht de GMRAN een beperkt risico op prijsstijgingen.

Toelichting op de vijf opgaven:
1. Verbonden regio

Binnen deze opgave werkt de GMRAN aan de vijf speerpunten: Gebiedsgerichte corridors, Hubs & Knooppunten, Fiets, Gedrag & Duurzame Mobiliteit en Verkeersveiligheid. We zien hierbinnen vooralsnog geen voor Rozendaal relevante wijzigingen in de aanpak. We onderschrijven het belang van de gezamenlijke aanpak op de gegeven sporen. Tegelijkertijd lopen we voor onze molitieitsopgave ook andere lijnen uit, om bijvoorbeeld Rozendaal toegankelijk te houden via het busvervoer.

2. Productieve regio

De Begroting van 2024 is gelijk aan die van 2023 met uitzondering van een eenmalige verhoging voor het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Dit niet tot een ophoging van de inwonerbijdrage. 50% wordt namelijk gefinancierd vanuit de provincie. De overige 50% verwacht de GMRAN uit eigen middelen te kunnen financieren; zonder effect op de inwonersbijdrage.

3. Circulaire regio

Binnen deze opgave wordt voor de uitvoering van de RES-taken een uitzetting van de begroting voorzien met 58 cent per inwoner. De RES is een meerjarige opgave en naarmate we meer richting de uitvoering gaan worden thema's als integraal programmeren, maar ook het bovenlokale (warmte)verdelingsvraagstuk, steeds urgenter. Hiermee creëren we duidelijkheid naar elkaar. Met de gevraagde structurele bijdrage kan het projectteam RES GMRAN de deelnemende gemeenten ook de komende tijd ondersteunen en ontlasten in de energie- en warmtetransitie. Door regionaal samen te werken besparen we op onderzoeksmiddelen. Ook werken we efficiënter doordat kennis regionaal wordt opgebouwd en gedeeld. Daarnaast maakt de afhankelijkheid en groeiende beperking van het energienetwerk voor bijvoorbeeld verstedelijking en bedrijvigheid dat omwille van de uitvoering van de opgaveovereenkomst er een toenemende behoefte is aan een continue inzet vanuit het regionale RES projectteam. We zien hierin danook geen wijziging van, maar een noodzakelijke ophoging voor de uitvoering van de opgaveovereenkomst.

4. Ontspannen regio

In 2024 werkt de GMRAN onverminderd door aan de vier speerpunten van de Ontspannen regio: Duurzaam toerisme, Bruisende binnensteden, krachtige kernen, Groen-Blauw Raamwerk en Cultuur. We zijn nadrukkelijk bestuurlijk actief in deze opgave, met name vanuit het Groen-Blauwe raamwerk waarin balans tussen groei in inwoneraantallen, wegen, fietspaden en werkgelegenheid en groei van de kwaliteit van onze leefomgeving: natuur, landschap, cultuur en cultuurhistorie, toerisme en recreatie. We zien dat de middelen vanuit provincie omlaag worden bijgesteld en dat de GMRAN nu op zoek gaat naar aanvullende middelen. Het wegvallen van de provinciale middelen leidt niet tot verhoging van de inwonerbijdrage. We volgen nadrukkelijk in hoeverre dit leidt tot eenvoorstel tot bijstelling van de ambities, maar zien vanwege de onzekerheden in deze ontwikkeling op dit moment geen aanleiding om hierop een zienswijze in te dienen.

5. Groene groeiregio

Vanwege onduidelijkheid over financiering vanuit rijk danwel provincie is de begroting op dit onderdeel omlaag bijgesteld. Die daling heeft geen effect op de inwonerbijdrage. We zien hierin geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

2.3 Het beoogde lidmaatschap van de GMRAN van de VNG Gelderland dient formeel voor zienswijze te worden voorgelegd aan de raden

Niet alleen voor de Gelderse gemeenten maar ook voor de Gelderse regionale samenwerkingsverbanden bestaat de mogelijkheid om lid te worden van de (100-jarige) VNG Gelderland. In de praktijk participeert onze regio al jaren binnen deze vereniging. Het formele lidmaatschap is tot op heden nog niet geregeld. Het AB van de GMRAN heeft al eerder uitgesproken dit te formaliseren om daarmee, net als de andere regionale samenwerkingsverbanden, te participeren in deze vereniging en daarmee de belangen van de samenwerking te dienen. Voor een formeel besluit dienen eerst de deelnemende gemeenteraden in de gelegenheid gesteld te worden om een zienswijze in te dienen (zie art. 31a Wgr). Het lidmaatschap van VNG Gelderland heeft geen financiële gevolgen. Regionale samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld van contributie, omdat het heffen van contributie betekent dat gemeenten binnen een samenwerkingsverband dan tweemaal bijdragen.

Kanttekeningen

1. *De begroting geeft op sommige onderdelen nog blijk van een behoorlijke mate van onzekerheid, vooral het gevolg van onzekerheid over de bijdragen vanuit rijk en provincie.*

De GMRAN geeft hierover aan dat met het 'voorzichtigheidsprincipe' op een gedegen, namelijk behoudende wijze wordt begroot.

2. *Inherent aan het kaderstellende karakter van de begroting is er op onderdelen nog nadere uitwerking nodig, waarmee inzicht wordt verkregen in de wijze van uitvoeren.*

In het bijzonder voor de RES-taken wordt de voorgestelde aanpak nader uitgewerkt. De Uitvoeringsafspraken die het hier betreft zijn al in vergaande status gevorderd. Na vaststelling door de colleges wordt u hierover geïnformeerd.

Planning en communicatie

Een eventuele zienswijze of reactie op de ontwerpbegroting en het voornemen om als GMRAN lid te worden van de VNG Gelderland, dient voor 30 juli kenbaar te worden gemaakt aan het bestuur van de GMRAN.

Wat betreft de Circulaire regio/RES legt de GMRAN binnenkort een Uitvoeringsplan RES voor aan alle colleges ter vaststelling. Dit is de nadere uitwerking waar ook in de aangeboden begrotingstekst aan wordt gerefereerd.

Wat mag het kosten?

De voorgestelde begroting betekent een verhoging van de inwonerbijdrage van € 7,47 naar € 8,55. De Rozendaalse bijdrage stijgt daarmee met een beperkt bedrag van € 1.900 naar € 17.000 totaal. Deze stijging is grotendeels het gevolg van de opgehoogde indexeringen en voor een kleiner deel met name het gevolg van de noodzakelijk geachte toename voor de uitvoering van de RES-taken. Ons college ziet de voorgestelde ophogingen als noodzakelijk c.q. wenselijk en stelt voor om hier geen zienswijze op in te dienen. De verhoging wordt verwerkt bij begroting 2024 e.v.

In de begroting van de GMRAN wordt gerefereerd aan de zogeheten CDOKE-middelen, die mogelijk als dekking kunnen worden ingezet voor de verhoogde RES-bijdrage. In aanloop naar de behandeling van onze meerjarenbegroting op 7 november 2023 wordt nader uitgewerkt op welke wijze we deze (lokaal gealloceerde) middelen willen inzetten. Dat wordt in samenhang bezien met de ophoging van het budget voor de RES-taken, alsook de inzet van het krediet voor de energietransitie.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Aanbiedingsbrief begroting GMRAN 2024-2027
2. Ontwerpbegroting GMRAN 2024-2027

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Ontwerpbegroting GMR

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 juni 2023

Besluit:

1. (Nogmaals) kennisnemen van de ontwerpbegroting GMRAN 2024-2027.
2. Geen zienswijze indienen op de ontwerpbegroting GMRAN 2024-2027.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 4 juli 2023

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Aan de gemeenteraden van de 18 gemeenten in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Datum	: 20 april 2022
Uw kenmerk	:
Ons kenmerk	: 2023-GMDB-27
Contactpersoon	: Henk van den Berg
Telefoonnummer	: 06-46737374

Onderwerp: aanbieden ontwerpbegroting 2024-2027 en lidmaatschap VNG Gelderland

Geachte gemeenteraad,

Samenvatting
De gemeenteraden worden uitgenodigd een zienswijze over de conceptbegroting 2024-2027 naar voren te brengen.De gemeenteraden worden ook uitgenodigd een zienswijze te geven over het voornemen om formeel lid te worden van de VNG Gelderland.

Inleiding
Conform de bepalingen uit de Wet gemeenschappelijke regelingen (art.34b Wgr) en onze Gemeenschappelijke Regeling (art. 30 GR) zendt het dagelijks bestuur de ontwerpbegroting toe aan de raden van de deelnemende gemeenten met de uitnodiging een zienswijze in te dienen. De ontwerpbegroting is op 19 april 2023 door het algemeen bestuur besproken en vastgesteld.

Begroting en inwonerbijdrage 2024
De begroting 2024 is gebaseerd op de regionale agenda 2023-2024 (en begroting 2023-2026) zoals deze door het algemene bestuur op 6 juli 2022 is vastgesteld. Deze agenda heeft als basis gediend voor de tweejarige opgaveovereenkomsten voor de vijf opgaven die in het laatste kwartaal van 2022 met de gemeenten zijn gesloten.

De regionale agenda 2023-2024 is voor het jaar 2024 ongewijzigd gebleven met uitzondering van een beperkte aanpassing bij het speerpunt bruisende binnensteden, krachtige kernen (Ontspannen regio). Op voorstel van de Bestuurlijk Opdrachtgever heeft het algemeen bestuur ingestemd om de activiteiten binnen het speerpunt te verdelen tussen de opgaven Ontspannen, Verbonden en Productieve Regio. Hiermee wordt een logische aansluiting gemaakt met activiteiten binnen deze opgaven. Deze beperkte wijziging heeft geen financiële consequenties.

De ontwerpbegroting 2024 is de financiële vertaling van de al bekende activiteiten voor 2024. De inwonerbijdrage voor 2024 is hoger dan opgenomen in de begroting 2023-2026. De inwonersbijdrage 2024 is opgebouwd uit de bijdrage voor het regiobureau (€ 2,71) en bijdragen voor de vijf inhoudelijke opgaven (gezamenlijk € 5,84). Daarmee komt de inwonersbijdrage voor 2024 uit op € 8.55 (voor 2023 € 7,47). Zoals in onze brief van 17 maart 2023 al geschetst heeft deze verhoging twee redenen:
- de indexering is noodzakelijkerwijs aangepast van 2,7% naar 7,3%;
- een hogere bijdrage voor de Regionale Energie Strategie (€0,58) binnen de opgave Circulaire regio.

VNG Gelderland.
Niet alleen voor de Gelderse gemeenten maar ook voor de Gelderse regionale samenwerkingsverbanden bestaat de mogelijkheid om lid te worden van de (100-jarige) VNG Gelderland. In de praktijk participeert onze regio al jaren binnen deze vereniging. Het formele lidmaatschap is tot op heden nog niet geregeld. Het algemeen bestuur heeft al eerder uitgesproken dit te formaliseren om daarmee, net als de andere regionale samenwerkingsverbanden, te participeren in deze vereniging en daarmee de belangen van de samenwerking te dienen.

Echter voor een formeel besluit dienen eerst de deelnemende gemeenteraden in de gelegenheid gesteld te worden om een zienswijze in te dienen (zie art. 31a Wgr). Het lidmaatschap van VNG Gelderland is kosteloos voor regionale samenwerkingsverbanden omdat het heffen van contributie betekent dat gemeenten binnen een samenwerkingsverband dan tweemaal bijdragen.

Proces
We vragen u vóór **30 juli 2023** een zienswijze aan ons kenbaar te maken. Vaststelling van de begroting vindt plaats in het algemeen bestuur van 6 september 2023.

Wij hopen u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben en zien uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
het dagelijks bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Drs. H.M.F. Bruls — H. Tiemens

Voorzitter — Secretaris

Bijlage:
- Ontwerpbegroting 2024-2027

Kopie aan: regiocoördinatoren

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

BEGROTING 2024-2027

Voorwoord

Hubert Bruls, voorzitter

Voor u ligt de begroting 2024-2027. De begroting ziet op het tweede jaar van de regionale agenda 2023-2024 die door het algemeen bestuur op 6 juli 2022 is vastgesteld. Deze tweejarige regionale agenda vormt de basis voor de ambities en samenwerking in 2024.
De begroting 2024-2027 is daardoor beduidend beperkter van omvang en combineert per opgave de financiële vertaling van de activiteiten met een korte duiding van de activiteiten. Voor een uitgebreide beschrijving van de ambities van de vijf opgaven en speerpunten verwijzen wij u naar genoemde regionale agenda.

De inwonerbijdrage voor 2024 voor het regiobureau en de vijf opgaven bedraagt € 8,55 Dit is een stijging van € 1,08 ten opzichte van de inwonersbijdrage zoals in de begroting 2023 voorzien. Deels is deze stijging onvermijdelijk door het toepassen van indexering en deels door een hogere bijdrage voor de Regionale Energie Strategie (RES). Voorgesteld wordt om voor de RES de inwonersbijdrage met € 0,58 te verhogen; in deze begroting is dit bedrag reeds verwerkt.
De extra inzet op het Regionaal Programma Werklocaties (RPW) leidt eenmalig tot hogere kosten, maar deze zullen door externe gelden en besparingen binnen de opgaven opgevangen worden en hebben daardoor geen invloed op de inwonersbijdrage.

Het bedrag van afgerond € 8,55 omvat de kosten van het regiobureau ten bedrage van € 2,71 per inwoner en het overige deel € 5,84 betreft de kosten van de opgaven.

De synergie tussen de vijf opgaven wordt steeds duidelijker zichtbaar en soms leidt dit tot nieuwe keuzes. Zo passen onderdelen uit het speerpunt Bruisende binnensteden, krachtige kernen beter binnen het RPW van de Productieve regio dan binnen de opgave Ontspannen regio. Daarom stellen wij voor dit speerpunt aan een andere opgave toe te wijzen. In de begroting die nu voorligt is dit zo verwerkt.

Met vriendelijke groet,
namens het algemeen bestuur van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen,

Hubert Bruls
Voorzitter

In het kort

Onze gezamenlijke visie op de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen

Horizon

Onze gezamenlijke ambitie:

• we positioneren ons als dé groene metropoolregio van Nederland
• we profileren ons als dé (inter)nationale circulaire topregio 2050
• we werken samen aan dé ontspannen groeiregio in balans

Hiervoor werken we als regio samen:

Fundament

We werken samen aan het behoud van de identiteit van de regio:

• we zetten ons in voor een gevarieerd cultuurlandschap
• we houden de regio bereikbaar voor alle vervoersmiddelen
• we ontwikkelen de culturele netwerken in de regio

Heden

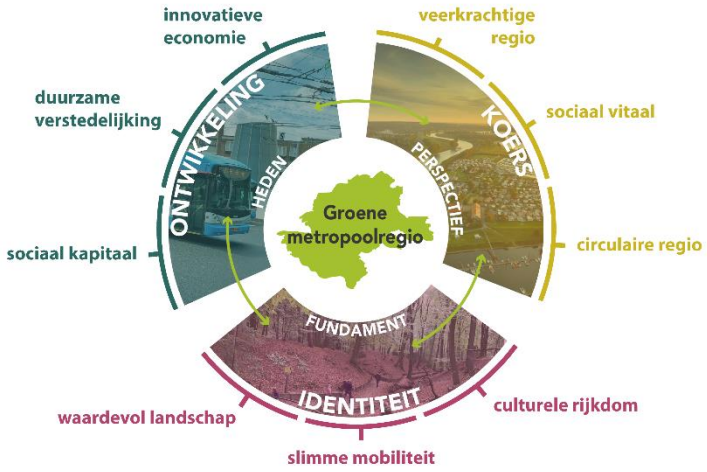
We werken samen aan de ontwikkeling van de regio:

• we ontwikkelen de regio als compleet stedelijk netwerk
• we ontwikkelen Energy, Food, Health en Hightech als topsectoren
• we benutten talent en het menselijk kapitaal in de regio

Perspectief

We werken samen aan de koers van de regio:

• we maken onze regio veerkrachtig voor klimaat en energie
• we zetten breed in op de circulariteit van onze economie
• we werken aan een vitale en ontspannen leefomgeving

Inhoudsopgave

Voorwoord ... **2**
1. Inleiding ... **5**
2. Samenwerking ... **7**
Regio Deal ... 7
Bestuursakkoord en Investeringsagenda ... 7
Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley en het vervolg ... 7
Samenwerking binnen de opgaven ... 8
4. Verbonden regio ... **9**
5. Productieve regio ... **10**
6. Circulaire regio ... **11**
7. Ontspannen regio ... **12**
8. Groene groeiregio ... **13**
9. Begroting Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 2024-2027 ... **14**
9.1 Het regiobureau ... 15
9.2 De vijf opgaven ... 16
9.3 Totaaloverzicht baten en lasten begroting per taakveld ... 23
10. Bedrag heffing vennootschapsbelasting ... **25**
11. Paragrafen ... **25**
11.1 Paragraaf 1: Risico's en weerstandsvermogen ... 25
11.2 Paragraaf 2: Financiering ... 26
11.3 Paragraaf 3: Bedrijfsvoering ... 27
11.4 Paragraaf 4: Verbonden partijen ... 28
11.5 De ontwikkeling van het EMU saldo ... 28
Bijlage 1: Kerngegevens ... **29**
Bijlage 2: Deelnemende gemeenten GMR – TEB – Circulaire regio - Ontspannen regio ... **30**
Bijlage 3: Inwoneraantallen per gemeente ... **31**
Bijlage 4: Bijdrage per gemeente (x € 1.000) ... **32**

1. Inleiding

In de regionale agenda voor 2023-2024 gaven wij aan wat de doelen zijn die we met regionale samenwerking in deze periode willen bereiken en wat de bijdrage van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) is om dit te realiseren. De regionale agenda 2023-2024 is op 6 juli 2022 door het algemeen bestuur vastgesteld. Deze regionale agenda was voorzien van de begroting 2023-2026.

Onze ambitie blijft in 2024 ongewijzigd: we zijn een bloeiend stedelijk netwerk, zonder de overdruk van de Randstad. Dat willen we zo houden. We verwachten dat onze regio nog verder zal groeien; in inwoners, in werkgelegenheid en in mobiliteit. We hebben een forse woningbehoefte van circa 35.000 extra woningen tot 2030. We zetten in op blijvend werk en huisvesting voor onze inwoners. We zien ook dat onze gekoesterde leefkwaliteit bedreigd wordt als we niet gezamenlijk sturen op de groei die op ons afkomt. We willen daarom op regionaal niveau samenwerken, met de deelnemende gemeenten en onze partners met de vraag: hoe leiden we de groei gezamenlijk in goede banen, zodat de balans tussen stedelijke ontwikkeling en ontspannen leefkwaliteit in de regio behouden blijft? Daarom: groene groei!

Intekenen op opgaven door gemeenten voor twee jaar (2023-2024)

Met uitzondering van een tweetal gemeenten hebben alle gemeenten eind 2022 een tweejarige opgaveovereenkomst gesloten voor de vijf opgaven. Hiermee zegt de gemeente toe de benodigde middelen ter beschikking te stellen voor die periode. De basis voor deze overeenkomst ligt in artikel 27 van de Gemeenschappelijke Regeling. In de overeenkomst staan doel van de samenwerking, de bijdrage van de regio, de gemeentelijke bijdrage in financiën en de duur van de overeenkomst. Wanneer de actualiteit aanleiding geeft tot het aanpassen van de opgaveovereenkomst vindt dit de basis in de begroting 2024-2027. De gemeenten krijgen dan ook opnieuw de gelegenheid om in te tekenen voor (dat deel van) de opgave.

Financieel perspectief 2024

In de brief van 17 maart 2023 heeft het dagelijks bestuur de colleges en gemeenteraden geïnformeerd over de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen voor de begroting 2024 e.v. Hierin is aangegeven dat de uitgangspunten voor de conceptbegroting 2024 ongewijzigd zijn ten opzichte van de begroting 2023-2026. In de brief zijn een aantal ontwikkelingen geschetst. Een aantal ontwikkelingen vinden hun vertaling in voorliggende begroting.

- Indexering

  Op basis van de BRN-methodiek is de index 2024 berekend en deze komt uit op 7,3%. In de begroting 2024 zoals opgenomen in de regionale agenda 2023-2024 werd nog uitgegaan van 2,7%. In de lijn van eerdere uitspraken van het algemeen bestuur is het verschil (4,6%) in de begroting van 2024 opgenomen.

- RES

  Met ingang van 2023 heeft het Rijk een jaarlijkse bijdrage van € 500.000 structureel toegekend tot 2030. Om de ambities en afspraken uit de RES 1.0 uit te voeren en in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen is een bedrag van ongeveer 5 ton jaarlijks nodig, boven op de rijksbijdrage. In het Bestuurlijk Platform Circulaire regio is aangegeven dat hiervoor draagvlak is. Gemeenten beschikken nu over een stevig gegroeid budget voor klimaataanpak. Voor de regiogemeenten gezamenlijk ca.13 miljoen euro. De verdere onderbouwing voor de 5 ton is uitgewerkt in het Uitvoeringsplan RES 2023 - 2030. Financieel betekent dit dat de gevraagde inwonersbijdrage voor de opgave Circulaire regio met ingang van 2024 met € 0,58 is toegenomen ten behoeve van RES-taken. Inclusief indexatie bedraagt de stijging € 0,65 per

inwoner. Dekking kunnen gemeenten financieren uit de "Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE)."

- RPW
  Het RPW is een verplicht onderdeel voor alle gemeenten onafhankelijk van deelname aan de opgave Productieve regio. Standaard is hiervoor € 130.000 begroot. Met Economie van de Toekomst, onze economische visie voor de lange(re) termijn, kiezen we een koers die meer bijdraagt aan onze maatschappelijke opgaven (zoals ruimte voor circulaire economie, meer focus op verdichting en herstructurering, afspraken over campusontwikkeling). Hiervoor is meer onderzoek nodig. Daarnaast landt een deel van de vraag vanuit Bruisende binnensteden, krachtige kernen (BBKK) van de Ontspannen regio bij het RPW. De kosten voor het RPW gaan daarmee eenmalig met € 100.000 omhoog. Deze stijging wordt deels opgevangen door een bijdrage van de provincie en deels zal de Groene Metropoolregio dit vanuit haar eigen middelen financieren. De geschetste extra inzet heeft geen gevolgen voor de inwonersbijdrage 2024.

- Woondeal
  Met Rijk en provincie worden nog gesprekken gevoerd over hun bijdrage in 2024 maar de lange termijn financiering van de Woondeal lijkt zeer onzeker. Daarom zijn de middelen van het Rijk en de provincie uit de begroting van 2024 verlaagd.
  Het gaat hier om ongeveer € 750.000 subsidie per jaar. Met het bijstellen van de begroting hebben we ook onze ambitie naar beneden bij moeten stellen en zijn projecten geannuleerd. Resteert een inwonersbijdrage van waaruit de meest belangrijke projecten gefinancieerd zullen worden. De inwonersbijdrage is niet verhoogd omwille van compensatie van het wegvallen van de externe middelen, alleen de indexatie is van toepassing.

- Speerpunt Bruisende binnensteden, krachtige kernen
  Voorgesteld wordt dit speerpunt, onderdeel van de opgave Ontspannen regio te splitsen en onder te brengen bij de andere opgaven. Hierboven is dit al kort benoemd wat dit betekent voor het RPW. In paragraaf 7, Ontspannen regio wordt deze splitsing nader toegelicht. Financieel betekent dit een verschuiving van de budgetten, totale bedrag van de begroting blijft gelijk. Voor deze verschuiving tussen opgaven binnen de begroting 2024 vraagt het dagelijks bestuur toestemming van het algemeen bestuur.

In de tabel hieronder de bijdragen (afgerond) per 2023 en 2024 voor het regiobureau en de vijf opgaven.

Bijdrage per inwoner		2023		2024
Regiobureau		€ 2,57		€ 2,71
Verbonden regio	€ 1,49		€ 1,58	
Productieve regio	€ 0,94		€ 1,05	
Circulaire regio	€ 0,91		€ 1,56	
Ontspannen regio	€ 0,62		€ 0,66	
Groene groeiregio	€ 0,94		€ 0,99	
		€ 4,90		€ 5,84
Totaal		€ 7,47		€ 8,55

2. Samenwerking

Regio Deal

Het Kabinet heeft op 17 februari besloten om met de regio Arnhem-Nijmegen een deal te willen sluiten om de brede welvaart in het gebied te verbeteren. Uitgangspunt is de propositie Gezonde Groene Groei, die we in november 2022 bij het Rijk hebben ingediend. In deze propositie hebben we een totaalprogramma van 100 mln euro voorgesteld, waarvan 40 mln euro wordt gevraagd van het Rijk. Het Kabinet heeft besloten om maximaal 15 mln euro (inclusief BTW) voor de Regio Deal Arnhem-Nijmegen beschikbaar te stellen, dus veel minder dan is gevraagd. We staan dan ook voor de opgave meer focus in het programma aan te brengen.
Met elk van de 14 regio's waarmee het Rijk dit jaar een deal wil sluiten, is gestart met het dealmakingsproces. Daarbij doorloopt men een tiental stappen om vóór de zomer te komen tot een convenant en in het najaar het eerste geld beschikbaar te stellen. De financiële implicaties van de Regio Deal worden dus pas later dit jaar bekend, in deze versie van de begroting is hier nog geen inschatting van te maken.

Bestuursakkoord en Investeringsagenda

De Groene Metropoolregio, de provincie Gelderland en The Economic Board (TEB) willen samen de potentie van de regio Arnhem-Nijmegen ten volle benutten en hiervoor hun krachten bundelen. Om de samenwerking te verankeren en concreet vorm te geven is op 3 februari 2022 een Bestuursakkoord afgesloten. Dit Bestuursakkoord heeft een looptijd van tien jaar. Door partijen is een gezamenlijke Investeringsagenda opgesteld. In deze Investeringsagenda staat opgenomen hoe de Groene Metropoolregio, de provincie en TEB van plan zijn om bij te dragen aan de uitvoering van de gezamenlijke ambitie voor de regio. Deze Investeringsagenda vervangt de Investeringsagenda die de gemeente Arnhem, de gemeente Nijmegen en de provincie Gelderland in 2017 hebben ondertekend.

Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley en het vervolg

De Groene Metropoolregio heeft samen met de regio Foodvalley, de provincies Gelderland en Utrecht, de Waterschappen en het Rijk in 2021 en 2022 de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley (hierna: Verstedelijkingsstrategie) opgesteld en hierover verstedelijkingsafspraken gemaakt eind 2022. Deze verstedelijkingsstrategie en -afspraken zijn vastgesteld door de gemeenteraden van de achttien gemeenten en dienen als basis voor het regioarrangement van de Groene Metropoolregio. Het regioarrangement is een instrument van de provincie en het Rijk waarin zij afspraken maken over hoe opgaven op het gebied van wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw en natuur, goed ruimtelijk kunnen worden ingepast. Het regioarrangement is voor de Groene Metropoolregio een doorontwikkeling van haar verstedelijkingsstrategie. De Verstedelijkingsstrategie bestaat uit de opgaven wonen, mobiliteit, economie en leefomgeving.

De Groene Metropoolregio en de regio Foodvalley zijn door het Rijk aangewezen als NOVEX-gebied. De zestien NOVEX-gebieden in Nederland vragen vanwege de grote ruimtelijke opgave en transities om een apart ontwikkelperspectief in 2024. In het NOVEX ontwikkelperspectief ligt de focus op de brede verstedelijkingsopgaven en de opgaven in het landelijke gebied (natuurversterking en landbouwtransitie**).** Voor de Groene Metropoolregio en de regio Foodvalley wordt als NOVEX-gebied een uitvoeringsagenda met regionale investeringsagenda opgesteld: wie doet wat en wanneer?

Woondeal

Op 8 maart 2023 hebben minister De Jonge, gedeputeerde Kerris en bestuurders namens de achttien regiogemeenten de Woondeal 2.0 ondertekend. Hiermee bestendigen zij de samenwerking voor een gezondere woningmarkt. Tot en met 2030 komen er in de regio minimaal 33.000 woningen bij. De gemeenten spannen zich in om dit aantal te verhogen naar 38.000. Een belangrijk deel van deze woningen komt op de grootschalige woningbouwlocaties Arnhem Spoorknoop-Oost, Stationsgebied Nijmegen en Kanaalzone-Zuid in Nijmegen. Ook in de andere gemeenten komt er extra inzet voor

verschillende woningbouwlocaties. Met corporaties en marktpartijen onderzoekt de regio kansen in de bestaande woningvoorraad om snel meer woningen te krijgen. In totaal heeft het Rijk afgelopen twee jaar ongeveer 400 miljoen euro aan investeringsgeld toegezegd voor de regio. Daarnaast zetten de provincie Gelderland en de gemeenten extra mensen in om woningbouw vlot te trekken. Deze opgave vraagt in 2024 de inzet van alle betrokken partijen.

The Economic Board

De Groene Metropoolregio heeft op grond van de gemeenschappelijk regeling de bevoegdheid om subsidie te verlenen aan The Economic Board. Door veertien gemeenten is besloten The Economic Board een subsidie van € 1,00 per inwoner per jaar toe te kennen. Dit bedrag per inwoner is ongewijzigd sinds 2016. Deze subsidie wordt jaarlijks in twee termijnen uitbetaald. Daarnaast levert The Economic Board een actieve bijdrage aan speerpunt 3 Doorontwikkeling Health & Hightech en Energy tot (inter)nationale clusters van de opgave Productieve regio.

Inzet Public Affairs

Het team Public Affairs (PA) van de Groene Metropoolregio bestaat sinds september 2022 uit 2 adviseurs (1,89 fte) die verantwoordelijk zijn voor de regionale lobby. Onder deze verzamelterm valt een veelvoud aan activiteiten, zoals beleidsbeïnvloeding, profilering, positionering en projectontwikkeling. Deze activiteiten ontplooit PA op dit moment op 3 expliciete domeinen, te weten Rijk (Den Haag), Europa (Brussel) en in toenemende mate Duitsland (NRW).

De regionale agenda en vijf opgaven vormen h de inhoudelijke basis en het strategische handvat. Per domein worden verschillende accenten gezet. Daar waar regio's op rijksniveau bijvoorbeeld betrokken zijn bij beleidsbeïnvloeding, is hier op Europees niveau veel minder sprake van, daar zit de . betrokkenheid van PA vooral bij de ontwikkeling van projecten op Europees niveau.

Een vierde domein waarop PA actief is, is dat van de provincie Gelderland. De provincie heeft een belanghebbende rol op alle hierboven genoemde niveaus. Daarom richt PA zich – naast de afstemming met de provincie - waar relevant ook op het volgen en beïnvloeden van provinciaal beleid en provinciale (financierings-)programma's. Ook wordt, onder meer op Europees niveau, concrete samenwerking met de provincie in projecten nagestreefd.

PA-activiteiten worden ook regelmatig met The Economic Board afgestemd. De samenwerking richt zich met name op de Regio Deal en de economische clusters.

Ook neemt PA het voortouw in de afstemming met afzonderlijke regiogemeenten op het gebied van lobby. In de praktijk betreft dit voornamelijk de gemeente Arnhem en gemeente Nijmegen en grote dossiers zoals de A12/A15. Niet in de laatste plaats wordt vanuit PA intensief samengewerkt met naburige regio's, waarvan de regio Foodvalley en de samenwerking in het Verstedelijkingsakkoord een goed voorbeeld is.

Samenwerking binnen de opgaven

Bij de totstandkoming van de Groene Metropoolregio is er nadrukkelijk voor gekozen om de uitvoering bij gemeenten of andere partners te laten. Bij het bereiken van onze doelen is daarom samenwerking van groot belang.

Het opgavegericht samenwerken is uitgangspunt van onze samenwerking. Het is de bedoeling dat vanuit gemeenten medewerkers worden gedetacheerd om bij te dragen aan inhoudelijke opgaven. Daar waar dit ook daadwerkelijk zo gebeurd blijkt de meerwaarde van deze aanpak. Helaas is te vaak geen capaciteit beschikbaar en moeten we extern inhuren. Dit capaciteitsvraagstuk staat nadrukkelijk op de agenda van de Netwerkdirectie.

Samenwerking met private en maatschappelijke partners breidt steeds verder uit en verrijkt de aanpak van onze opgaven. In de regionale agenda 2023-2024 hebben wij per opgave een overzicht van de onze partners opgenomen.

Samenhang tussen de opgaven

Onze samenwerking is opgebouwd uit vijf integrale opgaven. We pakken de opgaven in samenhang op. Dat is de kracht van onze werkwijze: vanuit verschillende invalshoeken werken we aan de maatschappelijke opgaven en versterken we elkaars acties. De opgaven van de Groene Metropoolregio bieden focus op concrete speerpunten vanuit een integrale blik. De Verbonden regio, de Productieve regio, de Circulaire regio en de Ontspannen regio combineren ieder een aantal beleidssectoren en domeinen met elkaar. De Groene groeiregio zet juist de integrale samenwerking en integrale afweging van ruimteclaims in de leefomgeving centraal, en adresseert zo de kernambitie van de visie. De Groene groeiregio is daarmee integrerend van karakter.

Er zijn de nodige onderwerpen die we in meerdere opgaven oppakken. In de regionale agenda 2023-2024 hebben we bij de omschrijving van de opgaven die onderwerpen waarop we samenhang zien en samenwerken beschreven.

3. Uitgangspunten & planning

De begroting van 2024 is de financiële vertaling van de regionale agenda 2023-2024. De daarin beschreven projecten lopen grotendeels vanuit 2023 door in het begrotingsjaar 2024. Voor deze projecten is met de deelnemende gemeenten een opgaveovereenkomst gesloten.

In de basis blijven de projecten gelijk, uitzondering hierop zijn de RES en de Woondeal. Binnen de opgaven is het mogelijk dat de verdeling over de speerpunten is aangepast, doordat accenten in de projecten hierom vroegen.
In de begroting wordt wederom het voorzichtigheidsprincipe gehanteerd, alleen subsidies en bijdragen van derden die zijn toegezegd bij het opstellen van deze begroting, zijn opgenomen.
Deze begroting is opgesteld conform de planning in het Spoorboekje P&C-cyclus 2022-2023.
Vaststelling van de begroting door het algemeen bestuur vindt plaats op 6 september 2023.

4. Verbonden regio

(programma Opgaven)

Zoals gesteld in hoofdstuk 3 werken we, net als in 2023, conform de reeds eerder vastgestelde regionale agenda 2023-2024. We blijven werken aan de vijf speerpunten: Gebiedsgerichte corridors, Hubs & Knooppunten, Fiets, Gedrag & Duurzame Mobiliteit en Verkeersveiligheid.

Onduidelijk zijn de bijdragen van derden (provincie en Rijk) aan met name het programma Slim & Schoon Onderweg. Dit zal pas in de loop van 2023 bekend worden. De provincie Gelderland heeft voor 2024 geen middelen hiervoor gereserveerd en daarom zal de bijdrage afhangen van politieke besluitvorming naar.aanleiding van de verkiezingsuitkomst Provinciale Staten 2023.

Er vanuit gaande dat in 2023 het Regionaal Mobiliteitsprogramma wordt opgesteld dan zou dit impact kunnen hebben op de maatregelen, projecten en financiën van 2024. Vooralsnog zijn hier in de begroting 2024 geen middelen voor opgenomen.

In 2024 wordt voorgesteld om de financiële middelen die gereserveerd staan voor Logistiek met name in te zetten op capaciteit (logistiek coördinator). Dit heeft geen verdere gevolgen voor de inwonersbijdrage.

Voor de overige onderdelen binnen de speerpunten zijn weinig tot geen wijzigingen voorzien.

Voor 2024 wordt uitgegaan van een benodigd budget van in totaal € 1,268 miljoen. De hierbij behorende gemeentelijke inwonersbijdrage voor de Verbonden regio wordt via het proces van begroting regionaal vastgesteld.

Wat mag het kosten

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Verbonden regio						
Lasten	1.427	1.182	1.268	1.312	1.346	1.346
Baten	1.427	1.182	1.268	1.312	1.346	1.346
Saldo baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	-	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

5. Productieve regio

(programma)

De begroting van 2024 is gelijk aan die van 2023 met uitzondering van een eenmalige verhoging voor het Regionaal Programma Werklocaties (RPW). Het huidige RPW heeft een looptijd tot 1-1-2025 en is er vooral op gericht om vraag en aanbod in evenwicht te brengen. Het RPW is een verplicht onderdeel voor alle gemeenten en niet afhankelijk van deelname aan de Productieve regio. Standaard is hiervoor € 130.000 begroot.

Met Economie van de Toekomst, onze economische visie voor de lange(re) termijn, kiezen we echter een koers die meer bijdraagt aan onze maatschappelijke opgaven (zoals ruimte voor circulaire economie, meer focus op verdichting en herstructurering, afspraken over campusontwikkeling). Meer onderzoek is hiervoor nodig. Daarnaast landt een deel van de vraag vanuit BBKK bij het RPW, zie hiervoor de toelichting in de inleiding. Voor uitbreiding van Economie van de Toekomst verwachten we € 100.000 nodig te hebben.

Wij voorzien drie uitbreidingen op de onderwerpen in het nieuwe RPW:

1. Kwalitatieve aanscherping vanuit Economie van de Toekomst
2. Verbreding van het aantal onderwerpen vanuit Economie van de Toekomst
3. Aanvullend afsprakenkader op het gebied van Bruisende binnensteden en krachtige kernen: het (door)ontwikkelen, aanscherpen en uitdragen van onderscheidende profielen van kernen en op basis van die profielen stimuleren dat het juiste bedrijf op de juiste plek, passend bij dat profiel, terecht komt.

Wat gaan we voor dat geld extra doen?

- In de huidige RPW opgave is er voor bedrijventerreinen rekening gehouden met de traditionele werkmilieus (maakindustrie, logistiek, etc.). De koers van Economie van de Toekomst laat zien dat we bedrijventerreinen gaan verbreden met onder andere de (ruimtebehoefte voor de) circulaire economie en de (uitbreidingsmogelijkheden voor de) campussen. Hier liggen op dit moment geen kwantitatieve onderzoeken aan ten grondslag. Deze zullen aanvullend moeten worden opgesteld.

- Onderzoek naar de ruimtebehoefte voor de netinfrastructuur op bedrijventerreinen en gaan we de verdichtings- en herstructureringsmogelijkheden van bestaande terreinen meenemen. Hiervoor dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden wat de kwalitatieve, maar vooral ook de kwantitatieve effecten zijn (welke extra ruimte is er nodig, danwel welke ruimtevraag kan er op bestaande terreinen gerealiseerd worden).
- Onderzoek naar onderscheidende profielen voor de kernen.

Financiering van de verhoogde kosten van Economie van de toekomst verwachten we voor 50% van de provincie.Gezien de verplichting voor de regio om een RPW te maken (vastgelegd in de provinciale verordening) en de actieve rol van de provincie in het RPW is dit een logische stap.
We hebben echter de verkiezingsperiode net achter de rug en zullen pas later dit jaar hier duidelijkheid over krijgen.
De overige 50% verwachten we uit eigen middelen te kunnen financieren; de uitbreiding heeft geen effect op de inwonersbijdrage.

Vergroenen van werklocaties zit in de pilotfase, uitrol in de jaren daarna is alleen mogelijk als de provincie bereid is hier extra geld in te steken. De ambities op het Human Capital Akkoord kunnen alleen uitgevoerd worden als de provincie dit blijft meefinancieren. Aangezien deze opbrengsten nog ongewis zijn, zijn deze niet in de begroting opgenomen.

Wat mag het kosten?

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Productieve regio						
Lasten	550	748	878	844	865	865
Baten	505	748	843	844	865	865
Saldo baten en lasten	*-45*	-	*-35*	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	45	-	35	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

6. Circulaire regio

(programma)

Voor de opgave Circulaire regio gaan we grotendeels uit van gelijkblijvende inwonerbijdrage, met uitzondering van de RES-taken.
Een aantal ontwikkelingen kunnen ertoe leiden dat de begroting voor deze opgave nog wijziging zal ondergaan. Dit komt dan omdat het Rijk of de provincie extra middelen toekent voor taken en projecten in deze opgave. Ook nemen we deel aan enkele aanvragen voor Europese subsidies waarover we nog geen zekerheid hebben en die mogelijk in een latere fase tot wijziging van de begroting zullen leiden. We hanteren het voorzichtigheidsprincipe. Deze ontwikkelingen hebben geen invloed op de inwonersbijdrage.

RES

In de inleiding hebben wij kort stilgestaan bij de ontwikkelingen in de RES. In 2022 is een eenmalige bijdrage van gemeenten gevraagd van € 223.000 bovenop de Rijksbijdrage van € 500.000. Het jaar 2023 is gestart met de Rijksbijdrage van € 502.000. Het Rijk heeft deze bijdrage structureel tot 2030 toegekend en daarmee structureel vanaf 2024 in de begroting opgenomen. Voor 2023 zal geen

beroep op gemeenten gedaan worden voor een extra financiële bijdrage. Hierbij gaan we ervan uit dat de overgebleven RES-middelen van 2022 worden meegenomen naar 2023. De verwachting is dat er eind 2023 geen financieel overschot meer is.

Om de ambities en afspraken uit de RES 1.0 uit te voeren en in te kunnen spelen op actuele ontwikkelingen is een bedrag van ongeveer € 500.000 jaarlijks nodig, boven op genoemde Rijksbijdrage.
In het Bestuurlijk Platform Circulair regio is aangegeven dat hiervoor draagvlak is. De RES is een meerjarige opgave en naarmate we meer richting de uitvoering gaan worden thema's als integraal programmeren, maar ook het bovenlokale (warmte)verdelingsvraagstuk, steeds urgenter. Daarnaast maakt de afhankelijkheid en groeiende beperking van het energienetwerk voor bijvoorbeeld verstedelijking en bedrijvigheid dat er behoefte is aan een continue inzet vanuit het regionale RES projectteam.

Zoals in de Inleiding al opgemerkt beschikken de gemeenten nu over een stevig gegroeid budget voor klimaataanpak. De verdere onderbouwing wordt nu uitgewerkt in het Uitvoeringsplan RES 2023-2030. Financieel betekent dit dat de gevraagde inwonersbijdrage voor de opgave Circulaire regio vanaf 2024 met € 0,58 toeneemt ten behoeve van RES taken. We voorkomen hiermee dat we meermaals een complexe procedure moeten uitvoeren om incidenteel middelen aan het RES-budget toe te voegen.

Wat mag het kosten?

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	Meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Circulaire regio						
Lasten	1.274	686	1.679	1.737	1.782	1.782
Baten	1.254	686	1.679	1.737	1.782	1.782
Saldo baten en lasten	*-20*	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	20	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

7. Ontspannen regio

(programma)

In 2024 werken we, net als in 2022 en 2023, conform regionale agenda verder aan de vier speerpunten Duurzaam toerisme, Bruisende binnensteden, krachtige kernen, Groen-Blauw Raamwerk en Cultuur.

Een verschil met 2023 is, dat we in 2024, ook in verband met de verkiezingsuitslagen, geen middelen toegezegd hebben gekregen van de provincie Gelderland. De begroting van de beschikbare middelen is daarom naar beneden bijgesteld.
De voorgenomen uitgaven zijn hierop aangepast. Bij de speerpunten Duurzaam toerisme, Groen-Blauw Raamwerk en Cultuur zijn deze naar beneden bijgesteld.

Bij Cultuur is de verwachting dat dit kan: de uitvoering van het Transformatievoorstel Cultuur is in 2022 en 2023 grotendeels in de steigers gezet. In 2024 zal er daarom naar verwachting minder coördinatie en de daarmee gepaard gaande capaciteit en middelen nodig zijn.

Voor zowel Duurzaam toerisme als bij Groen-Blauw Raamwerk gaan wij op zoek naar extra middelen om onze ambities in de regionale agenda alsnog te realiseren. Om te beginnen bij de provincie, omdat wij gezamenlijke ruimtelijke opgaven hebben als het gaat om landschap, natuur, cultuurhistorie en recreatie en toerisme. We hebben een aanvraag gedaan voor een Europese subsidie ter ondersteuning van Groen-Blauw Raamwerk. Mochten deze extra middelen niet beschikbaar komen, dan stellen we in overleg met u onze ambities op deze speerpunten bij.

Voor speerpunt Bruisende binnensteden, krachtige kernen is vooruitlopend op het besluit van het algemeen bestuur, besloten dat binnen Ontspannen regio het speerpunt wordt ingevuld door een kennisplatform te bouwen en te faciliteren, indien mogelijk samen met de provincie. Andere onderdelen van dit speerpunt krijgen een plek bij speerpunten binnen:
- Productieve regio (RPW en stimuleren MKB)
- Verbonden en Ontspannen regio gezamenlijk (hubs en tops).
Voor het speerpunt Bruisende binnensteden, krachtige kernen is een klein bedrag voor het kennisplatform opgenomen.

Wat mag het kosten?

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Ontspannen regio						
Lasten	460	796	531	551	564	564
Baten	430	796	531	551	564	564
Saldo baten en lasten	*-30*	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	30	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

8. Groene groeiregio

(programma Opgaven)

Binnen de opgave Groene groeiregio geldt voor de speerpunten Algemeen, Verstedelijkingsstrategie en Ruimtelijke integratie opgaven dat in 2024 verder invulling wordt gegeven aan de Regionale agenda 2023-2024. De kosten voor deze speerpunten worden conform de indeling geïndexeerd.

Woondeal

De Versnellingsopgave woningbouw, het vierde speerpunt van de Groene groeiregio, staat onder druk omdat er onduidelijkheid bestaat over de externe middelen voor de Woondeal waar Rijk en provincie in het verleden grote bijdragen aan leverden. Spraken we in 2021-2022 over 3 á 4 ton per jaar, nu lijkt de bijdrage voor 2024 op € 80.000 uit te komen.
Op dit moment lopen gesprekken over de hoogte van de externe middelen met Rijk en provincie, mogelijk leidt dit tot verhoging van hun bijdrage. Aangezien dit zeer onzeker is, hebben wij deze bedragen buiten de begroting gehouden.
Voor de begroting 2024 betekent dit dat het budget wordt gehalveerd. Dientengevolge zijn de kosten met een zelfde bedrag verlaagd en zullen veel projecten niet kunnen worden gecontinueerd omdat er geen adviseurs meer ingehuurd kunnen worden.

Wat mag het kosten?

	realisatie 2022	begroting 2023	begroting 2024	meerjarenraming 2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)						
Groene groeiregio						
Lasten	877	1.557	882	913	936	936
Baten	877	1.557	882	913	936	936
Saldo baten en lasten	-	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-
Ontrekking aan reserve	-	-	-	-	-	-
Saldo na reserves	-	-	-	-	-	-

9. Begroting Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen 2024-2027

De begroting is opgebouwd uit twee delen:
1. Het regiobureau
2. De vijf opgaven

De begroting is opgesteld voor de jaren 2024-2027 en materieel sluitend.
Het benodigde budget voor het regiobureau wordt gefinancierd uit een bijdrage van alle achttien deelnemende gemeenten. Om deze gemeentelijke bijdrage te berekenen, hanteren we het inwoneraantal per 1 januari 2023 als verdeelsleutel (bijlage 3).

Naast de gemeentelijke bijdrage voor de kosten van het regiobureau, betalen de gemeenten een bijdrage voor The Economic Board (TEB). De regio heeft op grond van de gemeenschappelijk regeling de bevoegdheid namens de colleges The Economic Board te subsidiëren.

Voor 2024 is begroot dat veertien gemeenten een bijdrage leveren. Ook voor deze bijdrage hanteren wij het inwoneraantal per 1 januari 2023.

De middelen voor de vijf opgaven worden gevormd door gemeenten die intekenen op die opgave en subsidies van bijvoorbeeld Rijk of provincie en partners (zoals koepelorganisaties, onderwijsinstellingen of bedrijven).

Samengevat zijn voor 2024 de bijdragen per inwoner[1] de bedragen in onderstaande tabel:

Bijdrage per inwoner	2023		2024	
Regiobureau		€ 2,57		€ 2,71
Verbonden regio	€ 1,49		€ 1,58	
Productieve regio	€ 0,94		€ 1,05	
Circulaire regio	€ 0,91		€ 1,56	
Ontspannen regio	€ 0,62		€ 0,66	
Groene groeiregio	€ 0,94		€ 0,99	
		€ 4,90		€ 5,84
Totaal		€ 7,47		€ 8,55

[1] Met uitzondering van de gemeente Mook en Middelaar die 50% korting krijgt op de inwonersbijdrage aan het procesgeld van het regiobureau (artikel 29, lid 3 van de G.R.). Dit vanwege de unieke situatie dat het als enige gemeente gelegen is in de provincie Limburg, waardoor het als enige niet-Gelderse gemeente o.a. niet altijd gebruik kan maken van investeringen in de regio vanuit de provincie Gelderland.

Daarnaast betalen veertien gemeenten een bijdrage van € 1,00 voor TEB. De afspraak over de bijdrage aan TEB loopt tot en met 2025.

De totale bijdrage stijgt met € 1,08 ten opzichte van 2023. Oorzaken zijn de hoge inflatie, de stijging van de cao-lonen en de bijdrage RES.

Door het veranderde politieke landschap zijn we voorzichtig met het opnemen van gelden van derden zoals Rijk en provincie. Uitzondering hierop zijn de RES-gelden die tot 2030 zijn toegekend.

9.1 Het regiobureau

Het regiobureau heeft de volgende taken:

- Het voorbereiden van de opgaven, inhoudelijk en financieel, en het zorgdragen voor coördinatie en integraliteit van de opgaven.
- Organisatie, voorbereiden en uitwerken van DB en AB vergaderingen.
- Profilering, positionering en lobby van de regio (provincie, Rijksoverheid, Euregio, Europa).
- Informatie, communicatie en ontmoeting in/van de regio (bestuurders en raden).
- Aanspreekpunt voor externe partners.
- Ondersteuning en advisering van colleges en raden en het RAC bij het regionale werk.
- Het tijdig zien en vertalen van nieuwe opgaven en kansen voor de regio.
- Bedrijfsvoering (zoals financiën, archief, privacy, juridische zaken, aanbestedingsbeleid en personeelszaken).
- Het verstrekken van de subsidie aan The Economic Board.

De begroting van het regiobureau bouwt voort op het in 2021 geactualiseerde bedrijfsplan. Er is wel een verschuiving gaande van capaciteit voor communicatie van de opgaven naar het regiobureau. In de praktijk is gebleken dat beter regie kan worden gevoerd op de communicatie en profilering van de Groene Metropoolregio als dit vanuit het regiobureau wordt aangestuurd in plaats vanuit iedere opgave afzonderlijk.

Ten opzichtte van 2023 is een indexatie van 7,3% toegepast (hierbij hanteren wij een berekening die is ontleend aan Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen 2023).

De gemeente Mook en Middelaar krijgt een korting van 50% op de inwonersbijdrage (zie voetnoot 1).

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume

De Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat afzonderlijke aandacht moet worden besteed aan jaarlijks terugkerende arbeidskosten met een vergelijkbaar volume. Zoals uit de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling blijkt, wordt voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen. Alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen zijn in de exploitatiebegroting verwerkt.

Investeringsbegroting

De organisatie verwacht in 2024 geen investeringen te plegen, daarom ontbreekt de investeringsbegroting en daarmee toe te kennen investeringskredieten.

Kosten regiobureau en bijdrage The Economic Board

Regiobureau	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Personele kosten	1.1	1.416	1.467	1.500	1.500
Overhead	0.4	329	341	349	349
Lobby, positionering en profilering	0.4	130	134	137	137
Communicatie en ontmoeting	0.4	196	202	207	207
Onvoorzien	0.4	100	100	100	100
Totaal lasten		2.171	2.244	2.293	2.293
Baten					
Inwonerbijdrage gemeenten		2.171	2.244	2.295	2.295
Subsidie provincie inwonerbijdrage		0	0	0	0
Totaal baten		2.171	2.244	2.295	2.295
Saldo		0	0	2	2
Dekking extern (provincie)		0	0	0	0
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		2.171	2.244	2.295	2.295
Aantal inwoners		801.794	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 2,71**	**€ 2,77**	**€ 2,81**	**€ 2,81**

Bijdrage The Economic Board	2024	2025	2026*
Aantal deelnemende gemeenten	14	14	-
Aantal inwoners deelnemers per 1/1/22	**711.810**	**718.835**	-
Bijdrage per inwoner in euro's	€ 1,00	€ 1,00	-

* Tweede 5-jaarsperiode bijdrage The Economic Board stopt in 2025.

9.2 De vijf opgaven

De opgaven en de projecten met daarbij de financiële vertaling in deze begroting hebben begin 2024 nog een looptijd van een jaar.

Bij de berekening van de bijdrage per inwoner is uitgegaan van a) het aantal inwoners op 1 januari 2023 en b) de deelname van de gemeenten volgens de opgaveovereenkomsten die in het vierde kwartaal 2022 zijn getekend.

De financiële uitwerking van de opgaven is ook dit jaar voorbereid in het betreffende bestuurlijke opgaveteam (BOT). Uitgangspunt is dat de regionale agenda 2023-2024 verder uitgevoerd wordt behoudens enkele uitzonderingen.
Het gaat dan om:

- Productieve regio = extra werkzaamheden binnen het RPW, geen consequentie op de inwonersbijdrage;

- Circulaire regio = uitbreiding RES, extra externe middelen en verhoging van de inwonersbijdrage;
- Ontspannen regio = verschuiving speerpunten naar andere opgaven, geen verhoging van de inwonersbijdrage;
- Groene groeiregio = sterke daling externe gelden voor Woondeal, geen effect op inwonersbijdrage.

In 2023 is voor het eerst een indexatie van 2,7% toegepast conform de BRN. Ook voor 2024 is deze methodiek gehanteerd en komt de index uit 7,3%. Voor alle opgaven en het regiobureau hebben we dit percentage gebruikt.

Afwijkingen op deze begroting die in verloop van 2024 ontstaan, zoals bijvoorbeeld te verwachten na het afsluiten van de Regio Deal, zullen wij conform het Spoorboekje P&C-cyclus 2022-2023 in het najaar aan het algemeen bestuur voorleggen.

9.2.1 Verbonden regio

1. Verbonden regio	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen	2.1	244	252	259	259
speerpunten					
Gebiedsgerichte corridors	2.1	203	210	215	215
Fiets	2.1	244	252	258	258
Hubs en knooppunten	2.1	107	111	114	114
Deelmobiliteit en gedragsaanpak	2.1	354	366	376	376
Verkeersveiligheid	2.1	116	121	124	124
Totaal lasten		**1.268**	**1.312**	**1.346**	**1.346**
Baten					
Algemeen	2.1	244	252	259	259
speerpunten					
Gebiedsgerichte corridors	2.1	203	210	215	215
Fiets	2.1	244	252	258	258
Hubs en knooppunten	2.1	107	111	114	114
Deelmobiliteit en gedragsaanpak	2.1	354	366	376	376
Verkeersveiligheid	2.1	116	121	124	124
Totaal baten		**1.268**	**1.312**	**1.346**	**1.346**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**
Dekking extern		0	0	0	0
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		1.268	1.312	1.345	1.345
Aantal inwoners		801.794	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 1,58**	**€ 1,62**	**€ 1,65**	**€ 1,65**

9.2.2 Productieve regio

2. Productieve regio	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen	3.1	297	307	315	315
speerpunten					
Stimuleren ondernemerschap MKB	3.1	180	187	191	191
Human Capital	3.1	164	170	174	174
Doorontwikkeling Health & Hightech en Energy	3.1	0	0	0	0
Toekomstbestendige werklocaties	3.1	237	180	185	185
Totaal lasten		**878**	**844**	**865**	**865**
Baten					
Algemeen	3.1	324	307	315	315
speerpunten					
Stimuleren ondernemerschap MKB	3.1	180	187	191	191
Human Capital	3.1	164	170	174	174
Doorontwikkeling Health & Hightech en Energy	3.1	0	0	0	0
Toekomstbestendige werklocaties	3.1	174	180	185	185
Totaal baten		**842**	**844**	**865**	**865**
Saldo		**-36**	**0**	**0**	**0**
Dekking extern		0	0	0	0
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		844	844	865	865
Aantal inwoners		801.794	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 1,05**	**€ 1,04**	**€ 1,06**	**€ 1,06**

9.2.3 Circulaire regio

3. Circulaire regio (bedragen x € 1.000)	taakveld	2024	2025	2026	2027
Lasten					
Algemeen	3.1	176	182	187	187
speerpunten					
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1	168	174	178	178
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1	121	125	129	129
Water en klimaatadaptatie	3.1	66	68	70	70
Transitie naar duurzame energie	3.1	1.148	1.188	1.218	1.218
Totaal lasten		**1.679**	**1.737**	**1.782**	**1.782**
Baten					
Algemeen	3.1	176	182	187	187
speerpunten					
Circulaire bouw en infrastructuur	3.1	168	174	178	178
Circulaire economie: grondstoffen en ketens	3.1	121	125	129	129
Water en klimaatadaptatie	3.1	66	68	70	70
Transitie naar duurzame energie	3.1	1.148	1.188	1.218	1.218
Totaal baten		**1.679**	**1.737**	**1.782**	**1.782**
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**
Dekking extern		502	502	502	502
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		1.178	1.236	1.280	1.280
Aantal inwoners		756.926	764.076	771.226	771.226
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 1,56**	**€ 1,62**	**€ 1,66**	**€ 1,66**

Uitgangspunt is 16 gemeenten van de RES-regio

9.2.4 Ontspannen regio

4. Ontspannen regio	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen	0.4	170	176	180	180
speerpunten					
Duurzaam toerisme	3.4	194	201	206	206
Bruisende binnensteden, krachtige kernen	3.1	10	11	11	11
Groen-Blauw Raamwerk	5.5	125	130	133	133
Sterke culturele infrastructuur	5.5	32	33	34	34
Totaal lasten		**531**	**551**	**564**	**564**
Baten					
Algemeen		170	176	180	180
speerpunten					
Duurzaam toerisme	3.4	194	201	206	206
Bruisende binnensteden, krachtige kernen	3.1	10	11	11	11
Groen-Blauw Raamwerk	5.5	125	130	133	133
Sterke culturele infrastructuur	5.5	32	33	34	34
Totaal baten		**531**	**551**	**564**	**564**
Saldo		**0**	**0**	**1**	**1**
Dekking extern		30	0	0	0
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		502	551	551	551
Aantal inwoners		756.926	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 0,66**	**€ 0,68**	**€ 0,67**	**€ 0,67**

9.2.5 Groene groeiregio

5. Groene groeiregio	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen	0.4	191	198	203	203
Speerpunten					
Versnellingsopgave woningbouw	8.1	480	497	509	509
Uitwerking Verstedelijkingsstrategie	8.2	117	121	124	124
Ruimtelijke integratie opgaven	3.1	94	97	100	100
Totaal lasten		**882**	**913**	**936**	**936**
Baten					
Algemeen		191	198	203	203
Speerpunten					
Versnellingsopgave woningbouw	8.1	480	497	509	509
Uitwerking Verstedelijkingsstrategie	8.2	117	121	124	124
Ruimtelijke integratie opgaven	3.2	94	97	100	100
Totaal baten		882	913	936	936
Saldo		**0**	**0**	**0**	**0**
Dekking extern (provincie/Woondeal)		85	88	90	93
Dekking opgavegeld (inwonersbijdrage)		796	825	845	843
Aantal inwoners		801.794	809.469	817.144	817.144
Bijdrage per inwoner in euro's		**€ 0,99**	**€ 1,02**	**€ 1,03**	**€ 1,03**

9.3 Totaaloverzicht baten en lasten begroting per taakveld

	taakveld	2024	2025	2026	2027
(bedragen x € 1.000)					
Lasten					
Algemeen/regiobureau	*0.4*	2.171	2.244	2.294	2.294
Subsidie The Economic Board	*3.1*	712	719	-	0
Opgaven					
1. Verbonden regio	*2.1*	1.268	1.312	1.346	1.346
2. Productieve regio	*3.1*	878	844	865	865
3. Circulaire regio	*3.1*	1.679	1.737	1.782	1.782
4. Ontspannen regio	*0.4*	170	176	180	180
	3.1	10	11	11	11
	3.4	194	201	206	206
	5.5	157	163	167	167
5. Groene groeiregio	*0.4*	191	198	203	203
	3.1	94	97	100	100
	8.1	480	497	509	509
	8.2	117	121	124	124
-					
Totaal lasten		8.121	8.320	7.787	7.787
Baten					
Algemeen/regiobureau	*0.4*	2.171	2.244	2.294	2.294
Subsidie The Economic Board	*3.1*	712	719	-	0
Opgaven					
1. Verbonden regio	*2.1*	1.268	1.312	1.346	1.346
2. Productieve regio	*3.1*	878	844	865	865
3. Circulaire regio	*3.1*	1.679	1.737	1.782	1.782
4. Ontspannen regio	*0.4*	170	176	180	180
	3.1	10	11	11	11
	3.4	194	201	206	206
	5.5	157	163	167	167
5. Groene groeiregio	*0.4*	191	198	203	203
	3.1	94	97	100	100
	8.1	480	497	509	509
	8.2	117	121	124	124
Totaal baten		8.121	8.320	7.787	7.787
Saldo		-	-	-	-

9.4 Geprognotiseerde balans

Geprognotiseerde balans

ACTIVA		T-2 2022 31-dec EUR	T-1 2023 31-dec EUR	T 2024 31-dec EUR	T+1 2025 31-dec EUR	T+2 2026 31-dec EUR	T+3 2027 1-jan EUR
Materiële vaste activa							
A127	Overig	54.294	44.494	34.694	24.894	15.094	5.294
		54.294	44.494	34.694	24.894	15.094	5.294
Financiële vaste activa							
A1332c	Overige uitzettingen met een looptijd > 1 jaar	4.768	4.768	4.768	4.768	4.768	4.768
		4.768	4.768	4.768	4.768	4.768	4.768
Vlottende activa uitzettingen							
A215	Vooruitbetalingen	26.525	37.500	40.000	42.500	42.500	42.500
A221	Vorderingen op openbare lichamen	1.713.389	1.750.000	1.755.000	1.665.000	1.740.000	1.740.000
A224	Overige vorderingen	9.457	10.000	12.500	10.000	8.500	8.500
A23	Liquide middelen	3.467.886	3.240.238	2.965.918	2.969.218	3.014.018	2.950.000
		5.217.257	5.037.738	4.773.418	4.686.718	4.805.018	4.741.000
TOTAAL ACTIVA		5.276.319	5.087.000	4.812.880	4.716.380	4.824.880	4.751.062

PASSIVA		2022 31-dec EUR	2023 31-dec EUR	2024 31-dec EUR	2025 31-dec EUR	2026 31-dec EUR	2027 1-jan EUR
Eigen Vermogen							
P111	Algemene reserve	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
P112	Bestemmingsreserve	90.000	0	0	0	0	0
P114	Saldo van rekening	157.799	0	0	0	0	0
		347.799	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Vlottende passiva							
P213	Overige vlottende schulden	2.188.430	2.237.000	2.062.880	1.966.380	2.074.880	2.001.062
Overlopende passiva							
P29c	Vooruit ontvangen bijdragen overige overheid	2.740.090	2.750.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000
		4.928.520	4.987.000	4.712.880	4.616.380	4.724.880	4.651.062
TOTAAL PASSIVA		5.276.319	5.087.000	4.812.880	4.716.380	4.824.880	4.751.062

10. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

Samenwerkingsverbanden zijn vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting, ingeval aan drie cumulatieve voorwaarden is voldaan:

1. De activiteiten van het samenwerkingsverband moeten worden verrichtvoor de onmiddelijke of middelijke participerende publiekrechtelijke rechtspersonen;
2. De activiteiten zouden bij de participanten in het samenwerkingsverband niet tot belastingplicht hebben geleid of zouden zijn vrijgesteld als zij de activiteiten zelf zouden hebben verricht;
3. De participanten moeten naar evenredigheid van de afname van de activiteiten van de activiteiten van het samenwerkingsverband bijdragen in de kosten van het samenwerkingsverband. Bij een gemeenschappelijke regeling wordt geacht hieraan te zijn voldaan.

Nadrukkelijk is deze vrijstelling bedoeld voor activiteiten aan of ten behoeve van de deelnemers aan een samenwerkingsverband en niet voor activiteiten ten behoeve van of aan een derde partij. De vrijstelling heeft alleen betrekking op de winstdie wordt gerealiseerd door levering aan de deelnemende gemeenten. Wanneer de winst wordt gerealiseerd in verband met de levering aan derden moet hierover in beginsel vennootschapsbelasting betaald worden.

De Groene Metropoolregio verricht voor derden vooral werk voor “activiteiten verricht in verband met de uitoefening van een overheidstaak of van een publiekrechtelijke bevoegdheid”. Daarbij worden de werkzaamheden kostendekkend uitgevoerd.
De organisatie voldoet aan bovenstaande drie voorwaarden en is derhalve vrijgesteld voor de vennootschapsbelasting.

11. Paragrafen

11.1 Paragraaf 1: Risico’s en weerstandsvermogen

Op grond van artikel 11 BBV moet de Groene Metropoolregio in de paragraaf weerstandsvermogen[2] inzicht verschaffen in de robuustheid van de begroting.

Het weerstandsvermogen van de Groene Metropoolregio is het vermogen om niet structurele financiële tegenvallers te kunnen opvangen zodat de taken kunnen worden voortgezet. De Groene Metropoolregio is nauwelijks ontvankelijk voor risico’s. Het risicoprofiel is heel laag. Bovendien is een algemene reserve gevormd voor het opvangen van deze risico’s.

Wij onderschrijven de principes van risicomanagement en risicobeheersing in ons werk. Dit houdt in dat risico’s gekoppeld worden aan de doelstellingen en dat maatregelen worden genomen om de risico’s te beheersen.

Beleid t.a.v. reserves en voorzieningen

De Groene Metropoolregio heeft een reserve voor het exploitatierisico i.c. de algemene reserve gevormd. Deze reserve (€ 100.000) wordt toereikend geacht gelet op de voorwaarden in de gemeenschappelijke regeling.

Stille reserves

De Groene Metropoolregio heeft geen stille reserves.

[2] Het weerstandsvermogen bestaat uit relatie tussen de weerstandscapaciteit (zijnde de middelen waarover de Groene Metropoolregio beschikt/kan beschikken om niet begrote kosten te dekken) en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten.

Stelposten
In de begroting 2024 is een stelpost van € 100.000 opgenomen. Dit bedrag is gereserveerd voor projecten die ten tijde van het opstellen van deze begroting nog niet voorzien waren.

Risico's
De risico's kunnen worden ingedeeld in:
1. risico’s voortvloeiend uit het eigen beleid;
2. risico's voortvloeiend uit het beleid van een hogere overheid;
3. risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties;
4. risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden;
5. risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden autonome ontwikkelingen.

Voor ad. 1 t/m 4 zijn geen risico’s voorzien.

Ad 3. Risico’s voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten en instanties.

De gemeenteraad van Montferland heeft de intentie uitgesproken aan te sluiten bij de regio Achterhoek. Eind 2023 is hierover de finale besluitvorming voorzien. Voor de Groene Metropoolregio betekent dit het afscheid van de gemeente Montferland per 1 januari 2025. Het risico ligt dus na het begrotingsjaar 2024, maar valt wel binnen de meerjarenraming.

De Groene Metropoolregio is een netwerkorganisatie. Het betrekken van personeel van de deelnemende regiogemeenten is een risico: te weinig mensen zijn bij de gemeenten beschikbaar om de Groene Metropoolregio te ondersteunen. Dit betekent dat menskracht buiten de gemeenten op een krappe arbeidsmarkt aangetrokken moet worden, het effect van prijsstijgingen ligt hier op de loer.

Ad 5. Risico's voortvloeiend uit voor de regio niet te beïnvloeden/autonome ontwikkelingen.
Het resultaat van de cao-onderhandelingen en prijsstijgingen werken door in het jaarresultaat. Gezien de forse inflatie in 2022 en naar verwachting ook in 2023, is een indexering op de kosten 2024 toegepast van 7,3%. Met op voorhand toepassen van dit percentage verwachten we een beperkt risico op prijsstijgingen.

Secundaire arbeidsvoorwaarden
Op grond van de Gemeenschappelijke Regeling volgt de Groene Metropoolregio de CAO SGO, hierin zijn de secundaire arbeidsvoorwaarden vastgelegd.

Werkkostenregeling
De werkkostenregeling is vanaf 01-01-2020. Over de eerste 400.000 euro wordt het percentage van 1,92% van de fiscale loonsom, over het bedrag boven de 400.000 euro blijft het percentage 1,2%. Daarnaast hoeven een aantal kostensoorten niet meer vanuit de WKR (werkkostenregeling) betaald te worden. Voor vergoedingen boven dit bedrag moet een eindheffing van 80% worden betaald.
De Groene Metropoolregio heeft de besteding van forfaitaire ruimte in de kwartaalrapportage opgenomen. Naar verwachting komt de organisatie in 2024 niet boven de forfaitaire ruimte uit.

11.2 Paragraaf 2: Financiering
De begroting van de Groene Metropoolregio wordt grotendeels door de deelnemende gemeenten gedragen. De in de Gemeenschappelijke Regeling vastgelegde afspraak v.w.b. de bijdragen van gemeenten (art. 29 lid 1) waarborgt dat de inkomende en uitgaande geldstromen in evenwicht zijn. Financiering van de organisatie door het aantrekken van leningen is niet aan de orde.

Rentelasten/baten
De regio heeft met de Rabobank een rekening-courant-overeenkomst gesloten en maakt gebruik van Schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën.
De rente wordt niet aan de taakvelden toegekend.

Financieringspositie
De Groene Metropoolregio kent geen langlopende financieringsmiddelen.

Rente-risiconorm
De Groene Metropoolregio heeft geen vaste schuld en derhalve is de rente-risiconorm niet van toepassing.

11.3 Paragraaf 3: Bedrijfsvoering
Artikel 14 BBV verplicht de organisatie om de stand van zaken en de voornemens voor de bedrijfsvoering weer te geven. De gemeenten hebben gekozen voor een compacte organisatie van het regiobureau, die ten dienste staat van de opgavegerichte samenwerking.

Taken en bevoegdheden zijn geformaliseerd in de Gemeenschappelijke Regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen en onderliggende regelingen en mandaatbesluiten. Voor de hoge ambities in het programma ter uitvoering van regionale visie en agenda is een efficiënt en slagvaardig bureau nodig. Voor bureau-ondersteunende taken, zoals archief en P&O, wordt gebruik gemaakt van de dienstverlening van de gemeente Nijmegen.

De Groene Metropoolregio is een netwerksamenwerking. Uitgangspunt van de regionale samenwerking is dat deze wordt ondersteund door een klein regiobureau, waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de in de gemeenten aanwezige capaciteit en kennis.

Financiën
De ontwikkeling van adequate bedrijfsvoering (scheiding van functies, administratieve organisatie, bewaking, verantwoording en rechtmatigheid) is een continu proces. De regiodirecteur is tekeningsbevoegd en heeft mandaat om opdracht tot betaling te geven. De controller beheert en regisseert de financiële organisatie; ABAB Accountants verzorgt de administratie.

BTW
De bedragen in de begroting zijn exclusief BTW. De door de organisatie betaalde BTW wordt gecompenseerd door de regiogemeenten. Deze zogenaamde doorschuif BTW/transparante BTW wordt verantwoord in de jaarrekening en is opgenomen in de balans.

Personeelszaken
Op het personeel van de Groene Metropoolregio is de rechtspositie van de gemeenschappelijke regeling van toepassing. Voor inzet van de bedrijfsgezondheidsdienst wordt gebruik gemaakt van de gemeente Nijmegen. Een personeelsconsulent van deze gemeente is tevens adviseur van de Groene Metropoolregio en ook aanspreekpunt voor het personeel. De salarisadministratie wordt eveneens door de gemeente Nijmegen verzorgd.

Automatisering
De hardware wordt door de Groene Metropoolregio zelf aangeschaft. Verder maakt de regio gebruik van Skyliner, een particuliere ICT-dienstverlener. Deze adviseert ook bij de aankoop (kwantumkorting) en ondersteunt de organisatie bij haar dagelijks werkzaamheden (helpdesk).

Interne zaken
De postregistratie vindt plaats op het regiobureau en van hieruit worden ook de verslaglegging, correspondentie en agendabeheer voor het bestuur verzorgd.
Archivering en archiefbewaring wordt door het regiobureau verzorgd.

Huisvesting
De Groene Metropoolregio is gehuisvest in een gehuurd kantoorgebouw in Elst (Gld.) Verder huren wij voor de afdeling Public Affairs een kantoorunit in Brussel.

Overhead
Volgens het wijzigingsbesluit vernieuwing BBV moeten de kosten van overhead conform de definitie in de notitie Overhead van de commissie BBV inzichtelijk worden gemaakt. In 9.1 is de specificatie van het regiobureau opgenomen.

Rechtmatigheid
Per 1-1-2022 is de rechtmatigheidsverantwoording gewijzigd. Het algemeen bestuur dient vanaf dat moment vooraf de kaders en normen te bepalen voor de rechtmatigheidsverantwoording voor het dagelijks bestuur en de getrouwheid voor de accountant. Gedurende het jaar dient het dagelijks bestuur uitvoering te geven aan de vastgestelde kaders en normen. Het dagelijks bestuur legt in de jaarstukken verantwoording af over de rechtmatigheid.

11.4 Paragraaf 4: Verbonden partijen
De Groene Metropoolregio heeft zelf geen verbonden partijen, met dien verstande dat zij voor de regiogemeenten wel een verbonden partij is. In de Gemeentewet is opgenomen dat de kosten van gemeenschappelijke regelingen behoren tot de verplichte uitgaven van gemeenten. In de gemeenschappelijke regeling Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen is opgenomen dat de verdeling tussen de regiogemeenten geschiedt op basis van inwoneraantal, peildatum 1 januari van het jaar voorafgaand aan het begrotingsjaar.

11.5 De ontwikkeling van het EMU saldo
Het EMU-saldo of vorderingensaldo is het financieringssaldo waarin het exploitatie resultaat wordt gecorrigeerd voor baten en lasten die geen financiële uitgaven of inkomsten zijn.

Berekening EMU-saldo	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Omschrijving	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
Euro x 1.000						
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	299	-	-	-	-	-
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-10	-12	-10	-10	-10	-10
3 Mutatie voorzieningen (dotatie - onttrekkingen)	-	-	-	-	-	-
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-	-	-	-	-
5 Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van de financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo	**289**	**-12**	**-10**	**-10**	**-10**	**-10**

Bijlage 1: Kerngegevens

Adresgegevens Groene Metropoolregio Arnhem - Nijmegen

Bezoekadres: Nijverheidsweg 2A
6662 NG Elst

Telefoon: 06 101 69 143

Website: www.groenemetropoolregio.nl

Bijlage 2: Deelnemende gemeenten GMR – TEB – Circulaire regio - Ontspannen regio

Deelnemers GMR	Deelnemers TEB	Deelnemers CR	Deelnemers OR
Arnhem	ja	ja	ja
Berg en Dal		ja	ja
Beuningen	ja	ja	ja
Doesburg	ja	ja	ja
Druten	ja	ja	ja
Duiven	ja	ja	ja
Heumen	ja	ja	ja
Lingewaard	ja	ja	ja
Montferland	ja	nee	nee
Mook en Middelaar		nee	nee
Nijmegen	ja	ja	ja
Overbetuwe	ja	ja	ja
Renkum		ja	ja
Rheden	ja	ja	ja
Rozendaal	ja	ja	ja
Westervoort		ja	ja
Wijchen	ja	ja	ja
Zevenaar	ja	ja	ja

De begroting 2024 is gebaseerd op de afgesloten opgaveovereenkomsten 2023-2024. Dit in tegenstelling tot de begroting 2023, waarin uitgegaan werd van volledige deelname.
Aangezien niet alle gemeenten deelnemen aan alle opgaven, staat hierboven een overzicht van de aantallen deelnemende gemeenten.

		Per 1-1-2020	Per 1-1-2021	Per 1-1-2022	Per 1-1-2023
Deelnemers GMR	18	786.570	788.278	793.619	801.794
Deelnemers TEB	14	697.356	698.937	704.383	711.810
Deelnemers CR/OR	16	742.714	744.330	749.285	756.926

Bijlage 3: Inwoneraantallen per gemeente

	Deelnemers GMR	Per 1-1-2020	Per 1-1-2021	Per 1-1-2022	Per 1-1-2023
1	Arnhem	161.368	162.477	163.964	165.712
2	Berg en Dal	34.990	35.008	34.946	35.421
3	Beuningen	25.891	26.165	26.232	26.576
4	Doesburg	11.078	11.064	11.034	11.081
5	Druten	18.918	18.407	19.177	19.511
6	Duiven	25.124	25.067	24.944	24.939
7	Heumen	16.450	16.569	17.197	16.793
8	Lingewaard	46.606	46.863	46.969	47.217
9	Montferland	36.009	36.038	36.349	36.883
10	Mook en Middelaar	7.847	7.910	7.985	7.985
11	Nijmegen	177.698	177.453	179.081	182.465
12	Overbetuwe	47.909	48.214	48.265	48.703
13	Renkum	31.404	31.412	31.360	31.468
14	Rheden	43.736	43.536	43.429	43.584
15	Rozendaal	1.705	1.726	1.756	1.752
16	Westervoort	14.973	15.011	14.945	15.110
17	Wijchen	41.124	41.259	41.343	41.540
18	Zevenaar	43.740	44.099	44.643	45.054
	totaal	786.570	788.278	793.619	801.794

Bron: CBS

Bijlage 4: Bijdrage per gemeente (x € 1.000)

Deelnemers GMR	Regio bureau	Bijdrage TEB	Verbonden regio	Productieve regio	Circulaire regio	Ontspannen regio	Groene groeiregio	Totaal
Bedrag per inwoner	€ 2,71	€ 1,00	€ 1,58	€ 1,05	€ 1,56	€ 0,66	€ 0,99	
Arnhem	449	166	262	174	258	110	165	1.583
Berg en Dal	96	-	56	37	55	23	35	303
Beuningen	72	27	42	28	41	18	26	254
Doesburg	30	11	18	12	17	7	11	106
Druten	53	20	31	21	30	13	19	186
Duiven	68	25	39	26	39	17	25	238
Heumen	45	17	27	18	26	11	17	160
Lingewaard	128	47	75	50	73	31	47	451
Montferland	100	37	58	39	-	-	37	270
Mook/ Middelaar	22	-	13	8	-	-	8	51
Nijmegen	494	182	289	192	284	121	181	1.743
Overbetuwe	132	49	77	51	76	32	48	465
Renkum	85	-	50	33	49	21	31	269
Rheden	118	44	69	46	68	29	43	416
Rozendaal	5	2	3	2	3	1	2	17
Westervoort	41	-	24	16	24	10	15	129
Wijchen	112	42	66	44	65	28	41	397
Zevenaar	122	45	71	47	70	30	45	430
Totaal	2.173	712	1.268	844	1.178	502	796	7.470

Nijverheidsweg 2a
6662 NG Elst
info@groenemetropoolregio.nl
www.groenemetropoolregio.nl

GROENE METROPOOL REGIO ARNHEM NIJMEGEN

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Aangescherpte Groenvisie 2022-2026

Adviseur	: J. Wijlhuizen	**Datum B&W**	: 30 mei 2023
Programma	: 5 Openbaar groen	**Datum Raad**	: 04 juli 2023
Portefeuillehouder	: S. Warmerdam	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
De gemeenteraad van Rozendaal heeft in 2022 de groenvisie 2022-2026 vastgesteld om een beeld te geven van een planmatige aanpak van het groenbeheer voor de periode 2022-2026. Vanuit de raad is er om een aanscherping gevraagd. Om hier gehoor aan te geven is er nader overleg geweest met een vertegenwoordiging van de raad en is de Aangescherpte Groenvisie 2022-2026 opgesteld.

Gevraagde beslissing
De Aangescherpte Groenvisie 2022-2026 vast te stellen.

Wat willen we bereiken?
Een aangescherpte visie vaststellen op een duurzaam behoud van flora en fauna in de gemeente Rozendaal.

Argumenten
In de Groenvisie 2022-2026 miste een aantal punten zoals het onderdeel fauna. Ook was niet goed duidelijk waar de gemeente denkt de biodiversiteit te versterken. In deze aanscherping moeten deze punten duidelijk worden. Door het soms onzorgvuldig uitvoeren van werkzaamheden van bedrijven die leidingen of kabels leggen onder de kroonprojectie van bomen raken de wortels beschadigd. Om het wortelgestel of stam beter te beschermen zijn hiervoor voorwaarden opgenomen.

Kanttekeningen
In deze aangescherpte versie van de Groenvisie is niet opgenomen hoe de gemeente in de toekomst het beheer van bomen gaat uitvoeren. Hier wordt een apart plan voor geschreven. In regionale overleggen wordt nagedacht hoe we hierin kunnen samenwerken met verschillende boombeheerders in aangrenzende gemeente en waterschappen.

Wat gaan we daarvoor doen?
Uitvoering geven aan de aangescherpte Groenvisie.

a) Planning
In de periode 2023-2026 geven we gehoor aan de in de aangescherpte groenvisie gegeven praktijkvoorbeelden. In 2023 willen we een aanpak opstellen voor een toekomstbestendig bomenplan.

b) Evaluatie
Onze medewerkers evalueren het hele jaar door de uitvoering van het groenbeheer. Dit gebeurt veelal in overleg en samenspraak met inwoners. Aan het eind van de looptijd van deze groenvisie vindt in 2025 een evaluatie plaats van het huidige plan.

c) Participatie en communicatie
De participatie vindt in Rozendaal vooral in de praktijk plaats, bijvoorbeeld bij de inrichting van het groen in De Del of de Steenhoek zijn inwoners hierbij betrokken. Als blijkt dat we in de toekomst voor een ingrijpende wijziging van het bomenbeheer staan, dan zullen we de raad en inwoners hier in een vroeg stadium bij betrekken.

d) Publicatie verplicht?
N.v.t.

Wat mag het kosten?

Vooralsnog past het voorstel binnen de huidige budgettaire kaders. Wij verwachten op dit moment ook dat we de aanpak voor een toekomstbestendig bomenbeheer in 2023 zonder extra aanvullende middelen kunnen voltooien, waarbij we ervan uitgaan dat we aanvullende gelden voor klimaatdoeleinden in het Gemeentefonds hiervoor kunnen aanwenden.

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,	Ester Weststeijn,
Gemeentesecretaris	Burgemeester

Bijlage(n)

1. Concept Raadsvoorstel Aangescherpte Groenvisie 2022-2026
2. Concept Aanscherping Groenvisie 2022-2026
3. Concept Raadsbesluit Aanscherping Groenvisie

Raadsbesluit

Onderwerp
Aanscherping Groenvisie 2022-2026

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 10 mei 2022

Besluit:

1. De Aanscherping Groenvisie 2022-2026 vast te stellen;

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 04 juli 2022.

Klaas Schaap, griffier	Ester Weststeijn, burgemeester

Groenvisie

2022/2026

Aangescherpte versie

Gemeente Rozendaal

2022/2026

Inleiding

Rozendaal is een groene gemeente en dat willen wij zo houden. De houtwallen zorgen voor verbinding. De boomrijke lanen zorgen voor een groen karakter. Het groen zorgt voor een prettige leefomgeving, en wordt door inwoners gekoesterd. Het zegt iets over de geschiedenis van Rozendaal. Het biedt onderdak aan allerlei soorten dieren. Het groen is een belangrijk onderdeel in de gemeente.

De gemeente Rozendaal heeft een gemeentelijk groenplan. De planperiode hiervan liep van 2015 tot 2020. Het doel van dit plan was de groene aspecten binnen de gemeente Rozendaal te verankeren. De afgelopen jaren zijn de ideeën over de inrichting en gebruik van het openbaar groen sterk veranderd. Deze concept groenvisie moet een duurzame groene richting geven voor de toekomst. Biodiversiteit, duurzaamheid, klimaatproblematiek en buurtparticipatie spelen hierbij een belangrijke rol.

De groenvisie geeft in hoofdlijnen de ambities en opgaven weer in gebruik, inrichting, beheer en onderhoud van het openbaar groen. Daarnaast biedt deze groenvisie voor het particulier groen bescherming voor waardevolle bomen.

De groenvisie wordt gebruikt bij de verdere implementatie van de Omgevingswet.

De planperiode van de concept groenvisie loopt van 2022 tot 2026. Daarbij hebben wij samenhang gezocht met het meerjarenplan wegen. Dit betekent dat het vervangen van groen (incl. bomen) wordt afgestemd op de planning van de renovatie van straten.

De groenvisie beperkt zich tot het openbaar groen binnen de bebouwde kom zoals de gazons, hagen, houtwallen, bomen en plantsoenen, en de begraafplaats.

Inhoudsopgave

0. **Visie**

1. **Biodiversiteit**
   1.1 Biodiversiteit
   1.2 Klimaatproblematiek

2. **Openbaar groen in de bebouwde kom**
   2.1 Bomen
   2.2 Gazons
   2.3 Hagen
   2.4 Plantsoenen
   2.5 Houtwallen

3. Onderhoud, bladafvoer en inkoopbeleid
   3.1 Onderhoud
   3.2 Bladafvoer
   3.3 Inkoopbeleid

4. **Plaag en onkruidbestrijding**
   4.1 Onkruidbestrijding
   4.2 Bestrijding eikenprocessierups

5. **Beekdal**

6. **Begraafplaats**

7. **Samenwerking in het openbaar groen**
   6.1 Inwonersparticipatie
   6.2 Samenwerking in de regio
   6.3 Particulier groen
   6.4 Kapvergunning
   6.5 Wegenplan

8. **Financiën**
   7.1 Overzicht
   7.2 Kostenraming bomen
9. **Fauna**

Aanvulling

0. Visie

Rozendaal is een gemeente met veel groen, zowel in de openbare ruimte als op particulier terrein in de bebouwde kom en in het buitengebied. Het vele groen heeft niet alleen een functie als verfraaiing. Het heeft ook functies zoals water- en temperatuurregulatie en het bieden van leefruimte voor flora en fauna. Het bevordert ook de gezondheid van mensen en versterkt de leefbaarheid. We willen het groene dorpskarakter van Rozendaal behouden. Verdwijnend groen willen wij compenseren kwantitatief en kwalitatief zoveel mogelijk op dezelfde plaats. Dat willen we doen op een duurzame manier en in samenwerking met de inwoners en buurgemeenten.

Sinds de vorige groenvisie zijn de externe invloeden als klimaat sterk aan het veranderen en zijn de eigen inzichten over zaken als maai- en snoeibeleid, biodiversiteit en onkruidbestrijding geleidelijk veranderd. Recente inzichten in het behoud van de oude beeldbepalende bomen, met name langs lanen, vraagt om stevige ingrepen. Deze veranderingen worden hierna omschreven en willen we in het beleid 2022 – 2026 vastleggen, Daarmee leggen we een basis voor de uitvoering.

Ook zijn er veranderingen die geleidelijk ontstaan als gevolg van ongewenst gebruik van cultuurhistorisch belangrijke elementen als de houtwallen en het beekdal. Daarvoor zijn maatregelen nodig die de gewenste kwaliteit herstellen en in stand houden.

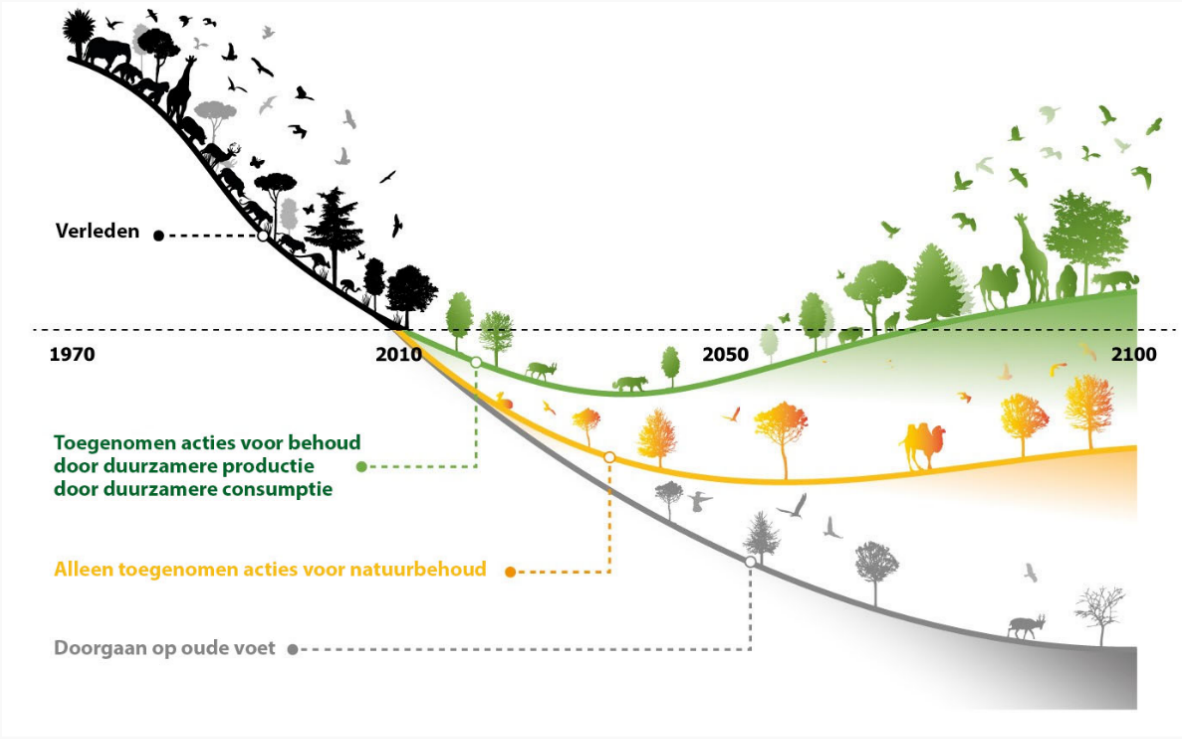
Met de voorliggende groenvisie wordt aangegeven hoe wij inspelen op deze veranderingen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen enerzijds geleidelijke veranderingen die wij binnen de bestaande budgetten kunnen doorvoeren. En anderzijds forse ingrepen in met name de beeldbepalende bomen die hoge additionele financiering vragen en om een apart bomenplan.

Met deze visie geven wij de Raad een instrument in handen om kaders mee te geven voor de geleidelijke budget neutrale veranderingen en ook voor de zoektocht naar het gewenste scenario voor ons bomenbestand en additionele financiering.

1. Biodiversiteit en klimaatproblematiek

1.1 Biodiversiteit

Biodiversiteit staat voor biologische diversiteit. Dit geeft een graad weer voor alle levensvormen van bacterie tot regenwoud in een ecosysteem. In Nederland gaat de biodiversiteit hard achteruit. Europees gezien is Nederland het slechtst scorende land. Slechts 15% van de oorspronkelijke biodiversiteit uit 1900 is nog aanwezig. - bron wur.nl

Zwart: De historische biodiversiteitsverliescurve vóór 2010. Groen: Verlies met inspanning door duurzamere productie en duurzamere consumptie Oranje: Verlies zonder duurzamere productie en consumptie Grijs: Verlies als we op huidige voet verder gaan De illustratie toont de belangrijkste bevindingen uit het Nature-artikel, maar geeft geen exacte resultaten weer.

Binnen de gemeente Rozendaal gaat biodiversiteit een steeds grotere rol spelen in het openbaar groen. Waar het kan, worden duurzame oplossingen gezocht in de inrichting en het beheer hiervan gericht op versterking van de biodiversiteit. Waar kan worden bermen worden nog maar 1 keer per jaar gemaaid of gazongras wordt omgevormd tot bloemrijk gras. Als een plantsoen opnieuw wordt ingeplant, gebeurt dit met beplanting waar insecten en vogels hun voeding aan kunnen onttrekken. Dit geeft een ander beeld dan inwoners gewend zijn. Gefaseerd zullen de Rododendrons plaats maken voor een breder palet bloeiende planten. Als het kan worden bomen niet gelijk helemaal gekapt. De stam blijft staan, en de takken blijven liggen om zoals voedselbron of nestelgelegenheid te dienen.

Inwoners denken en helpen mee bij het bevorderen van de biodiversiteit. De werkgroep Duurzaam Rozendaal houdt zich bezig met de energie transitie. Om meer zwaarte te geven aan biodiversiteit is van daaruit de sub-werkgroep biodiversiteit ontstaan. De werkgroep denkt en helpt mee in het openbaar groen, en is er voor inwoners om bij te staan in het bevorderen van de biodiversiteit in eigen tuin. Bij de gerealiseerde projecten worden borden geplaatst om inwoners te informeren en stimuleren

Een mooi voorbeeld van behaalde successen is de vriendentuin ‘De Beek’ aan de Rosendaalselaan. In de vriendentuin helpen inwoners met een hart voor moestuinieren kinderen met het zaaien, voeden en oogsten van hun eigen groente. Hierbij speelt de verbinding met de natuur een grote rol. Op de website van de gemeente zijn meerdere werkzaamheden van de werkgroep terug te vinden.

Het verhogen van de biodiversiteit brengt geen hogere kosten met zich mee. Op den duur zal meer biodiversiteit zelfs kostenverlagend werken. Sommige (delen) van gazons worden bloemrijke bermen en worden nog maar 1 keer gemaaid per jaar. Vaste planten in de plantsoenen zullen in de eerste jaren meer onderhoud vergen, maar na verloop van tijd zal dit dichtgroeien, en zal de onkruiddruk afnemen.

Het resultaat van deze aangepaste aanpak leidt tot een grotere biodiversiteit en een bloemrijker beeld voor delen van onze vegetatie.

1.1a Versterking van de biodiversiteit in de praktijk

Op verschillende plekken wordt door de gemeente Rozendaal en zijn inwoners gewerkt aan de versterking van de biodiversiteit. De gemeente Rozendaal heeft de intentie dit op de hieronder aangegeven locaties te bewerkstelligen. De aangegeven locaties zijn onderdeel van de openbare ruimte en voor iedereen toegankelijk. Versterking van de biodiversiteit gaat altijd gepaard met de vraag of het veilig is en of het een verfraaiing is van het straatbeeld. Bij het niet maaien van de gazons moeten weggebruikers inclusief voetgangers geen overlast ondervinden van overhangend of te hoog groen. Het zal voor sommigen wennen zijn want de waardering voor wat er groeit zal verschillend blijven.

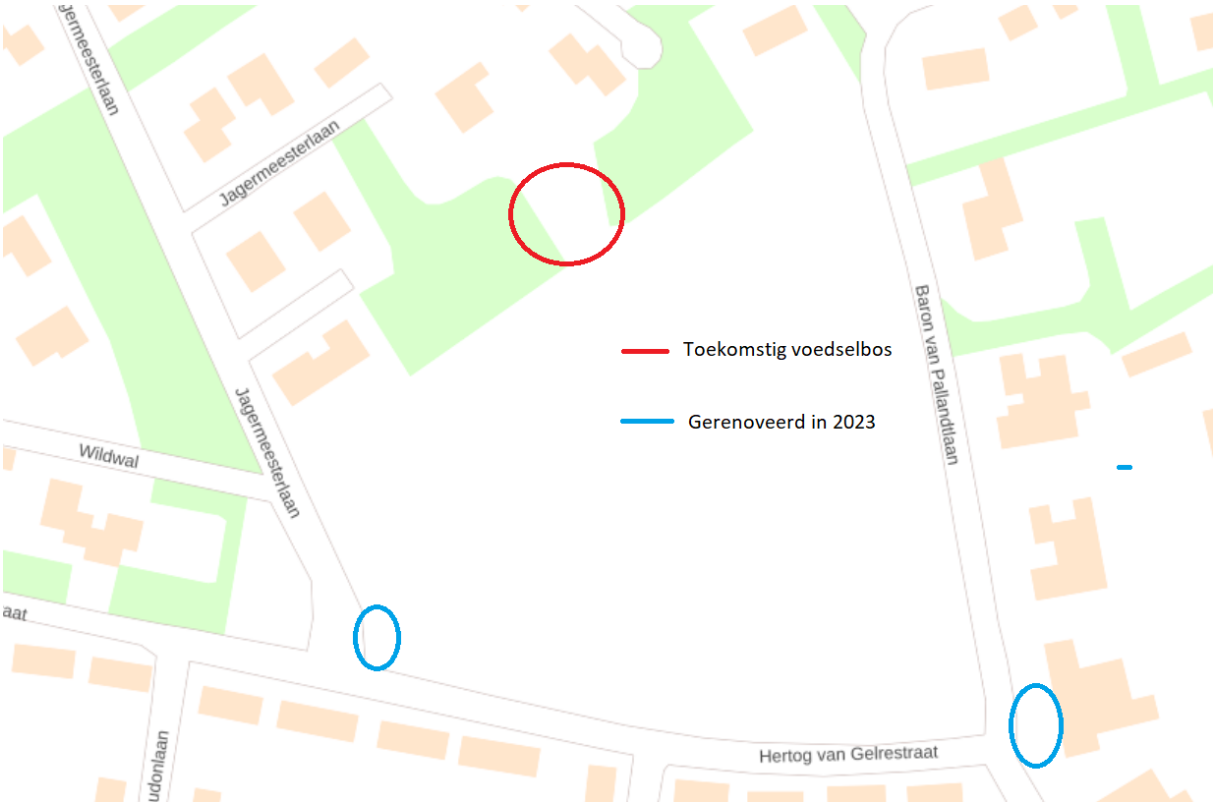
Op meerdere plekken in de gemeente heeft het omzetten van gazon naar bloemrijk gras voor een positieve bijdrage gezorgd. Onderaan de Kapellenberglaan en aan de mr. van Hasseltlaan is in 2021 het gras verwijderd en ingezaaid met een bloemrijk mengsel. De nu aanwezige bloeiende kruiden zorgen voor veel voedsel voor allerlei insectensoorten.

Gemeentehuis

In de tuin van het gemeentehuis is goed te zien in welke transitie Rozendaal zich bevindt. Hier vallen oude gebruiken zoals Rododendron mooi samen met de nieuwe inzichten op gebied van groenonderhoud en beheer. De aanwezige borders worden ingeplant met vaste inheemse beplanting die de biodiversiteit versterken. De traditionele ingeplante rozen zijn waar mogelijk hergebruikt in de vulling van deze borders. Het gazon is door boomstammen opgedeeld in twee vakken waarbij het voorste vak 20x per jaar gemaaid wordt, en het achterste deel 1x per jaar gemaaid wordt. De Wilde Paardekastanje is op leeftijd en begint af te takelen. In 2020 heeft de boom een grote ingreep gehad om de veiligheid te waarborgen, en wordt deze boom jaarlijks streng gecontroleerd. Een opvolger van de boom is al ingeplant, en mocht de oude kastanje in de toekomst omvallen staat zijn vervanger al klaar. Het vrijgekomen hout bij deze grote ingreep is gebruikt om een takkenril te maken aan de achterkant van de garage. Borders die bij de achteringang en aan de straat worden netjes onderhouden, en de borders die wat verder naar achter liggen in de tuin worden niet vaak onderhouden om zo allerlei kruidachtige de kans te geven.

Leermolensenk

Rondom de akker aan de Leermolensenk zijn in 2022 twee plantsoenen gerenoveerd. Voorheen stond hier monotone struiken, en deze hebben plaats gemaakt voor vaste inheemse planten. Bovenaan de akker langs het Anton Logemannpad is een kaal stuk ontstaan tussen twee houtwallen in. In de toekomst wordt hier een klein voedselbos gecreëerd. Een bedreiging hier is de droogte, en de aanwezigheid van de invasieve exoot de Berenklauw. Samen met de werkgroep biodiversiteit staat een excursie gepland in buurtgemeente om te onderzoeken hoe zij dit hebben gerealiseerd. Het voedselbos zal op zijn vroegst in het voorjaar van 2024 ingeplant worden.

Wijk de Kapellenberg

'Het Rond'

In het najaar van 2023 wordt 'Het Rond' aan de Kraijesteijnlaan gerenoveerd. Door de jaren heen is door de heftige regenbuien het talud zodanig uitgespoeld dat struiken bijna op de grond in plaats van in de grond staan. Door het aanbrengen van grond wordt de hoek van het talud flauwer gemaakt zodat de kans op uitspoeling afneemt. Het talud wordt in zijn geheel ingezaaid met een bloemrijk gazonmengsel om zo allerlei insecten van voedsel te kunnen voorzien. Door de ligging van talud in de zon is de kans dat een andere vorm van beplanting hier een kans heeft erg klein. Onderaan het talud wordt gras gezaaid, bomen en struiken geplant en komen er banken zodat inwoners elkaar hier kunnen ontmoeten.

De vlinder

Onderaan de Kraijesteijnlaan wordt het gazon bij kunstwerk de vlinder aangepast. De bomen die hier geplant zijn met de bouw van de wijk zijn nooit goed aangeslagen en in 2021 vervangen voor Lindebomen. Tussen deze bomen wordt in het voorjaar van 2024 het gras omgezet naar bloemrijk gras. Het geheel wordt afgezet met stammen die zijn vrijgekomen uit de Burnierlaan.

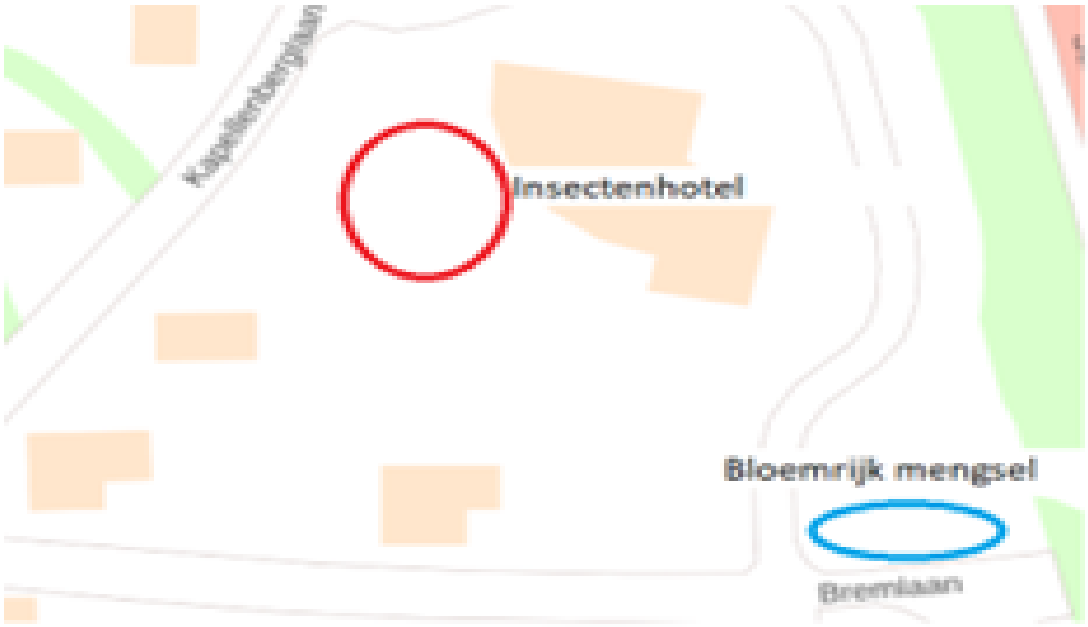

IKC de Dorpsschool

Aan de westkant van de dorpsschool is na de bouw van de school het gras ingezaaid met een bloemrijk gazonmengsel. In het schooljaar 2023-2024 wil de gemeente samen met de leerlingen van de school een insectenhotel bouwen om zo onderdak te bieden aan allerlei gevleugelde beestjes. Het is de bedoeling van het onderhoud van het insectenhotel met de schooltuin voor een deel samen met de leerlingen op te pakken.

Bremlaan

Aan de oostkant van de Bremlaan wordt het gazon tussen de straat en fietspad nu nog gemaaid als gazon. Dit zal ook een locatie worden waar in het voorjaar van 2024 het gras plaats moet maken voor een bloemrijk mengsel.

Heerlijkheid den Dael

Nadat de laatste bouwwerkzaamheden zijn afgerond wordt aan de Flugi van Aspermontlaan het laatste plantsoen ingezaaid met grotendeels een bloemrijk mengsel. De randen langs de straat worden voorzien van grasbeton en ingezaaid met gras. In het najaar van 2023 worden er in de Baron d'Yvoylaan een drietal plantvakken in de weg aangelegd. Deze plantvakken worden voorzien van bomen en struiken die goed bestand zijn tegen het huidige klimaat en de biodiversiteit versterken.

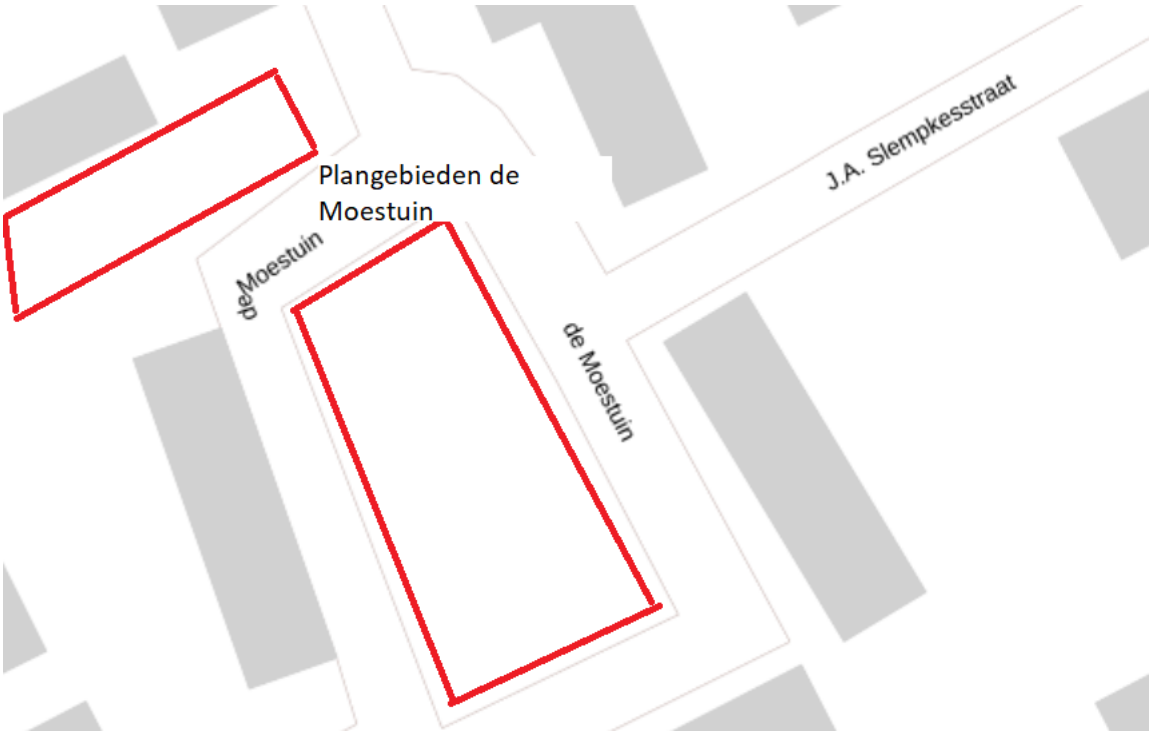
Rotonde Rosendaalselaan/Ringallee

De provincie Gelderland is eigenaar van de rotondes aan de Schelmseweg/Ringallee. De afspraak is dat de gemeente Rozendaal het groen verzorgt op de rotondes. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van hoveniers uit de regio die dan reclame mogen maken. Het onderhoud door een hovenier aan de rotonde Rosendaalselaan/Ringallee heeft deze samenwerking opgezegd. In 2023 wordt samen met de wekgroep biodiversiteit onderzocht hoe we op deze rotonde de biodiversiteit kunnen versterken. Tot die tijd valt het onderhoud in het reguliere werk van de buitendienst

De Moestuin

Het groen in de Moestuin loopt terug. In 2025 wordt er samen met de omwonende gezocht naar een nieuwe invulling hiervan. Inwoners van deze straat hebben de gemeente gevraagd of het mogelijk is een wadi voor overtollig regenwater te realiseren. Hier wordt in 2023 naar gekeken.

1.2 Klimaatproblematiek

Als we niets doen tegen de opwarming van de aarde door klimaatverandering, sterft een derde van alle plant- en diersoorten mogelijk nog binnen een eeuw uit. -bron: wwf.nl

De klimaatveranderingen zorgen voor extremere weersomstandigheden zoals droge hete zomers en heftige regenbuien. Al het groen in de gemeente heeft hier zwaar onder te lijden. Tijdens de hete dagen verdampt het groen veel vocht, en tijdens een heftige bui komen wortels bloot te liggen en het water verdwijnt allemaal het riool in. Rozendaal is een gemeente op arme zandgronden waarbij vocht vasthouden al moeizaam verloopt.

Volwassen bomen en struiken hebben veel schade opgelopen tijdens deze zomers. Bij een struik is deze schade direct zichtbaar, bij een boom is dit soms pas na 10 jaar zichtbaar. Hierdoor is de opgelopen schade bij volwassen bomen moeilijk in te schatten. Veelal bij beuken is zichtbaar dat de toppen geen blad meer hebben en bij eiken worden de kronen transparant. Dit is een teken dat de bomen moeite hebben met hun vochthuishouding. In de toekomst wordt er ingeplant met struiken, bomen of vaste planten die beter bestand zijn tegen de stijgende temperaturen en droge zomers. Op dit moment zijn vooral beuken beeldbepalende bomen in Rozendaal (denk aan de Rosendaalselaan). De beuk wordt gezien als een soort die weinig toekomst heeft in het huidige klimaat. Bij aanplant van nieuwe bomen kan er gedacht worden aan bijvoorbeeld: wintereik, acacia, elsbes, moseik, winterlinde, meelbes, plataan, veldesdoorn of haagbeuk. Dit zijn geen soorten die nu veel gebruikt worden in de gemeente, dat zal een ander beeld geven.

Het resultaat moet zijn gevarieerder en robuuster groen dat beter bestand is tegen klimaatverandering met behoud van de beeldkwaliteit.

Het huidige klimaat zorgt ook voor watertekorten. Als er een boom of struik geplant wordt zou deze twee groeiseizoenen van water moeten worden voorzien. De gemeente Rozendaal gebruikt grondwater om het groen van het nodige water te voorzien. Of er in de toekomst een verbod komt voor het gebruik van grondwater is nog niet bekend, maar behoort wel tot de mogelijkheden. Het bergen van regenwater is door het gebrek aan ruimte in het komgebied een probleem in de gemeente. Het aanleggen van een wadi* zoals op het kruispunt Beekhuizenseweg/Rosendaalselaan is wel kansrijk om meer toe te passen. Andere locaties worden onderzocht.

**Wadi staat voor Water Afvoer Drainage en Infiltratie. Het is ontleend uit het Arabisch en betekent 'vaak droog'. Bij het aanleggen van een wadi verdwijnt het overtollig regenwater in de grond in plaats van in het riool.*

2. Openbaar groen in de bebouwde kom

2.1 Bomen

Bomen in de gemeente Rozendaal zijn erg belangrijk. Ze dragen voor een groot deel bij aan het groene karakter van het dorp en de beleving van inwoners en bezoekers. Ze zorgen voor voedsel en nestelgelegenheid voor allerlei diersoorten. De laatste jaren zien we de aantallen, en de vitaliteit van het bomenbestand teruglopen. Oorzaken hiervan zijn de droge zomers, groeiplaatsomstandigheden en de leeftijd van een groot deel van de bomen. De droge zomers zorgen voor grote vocht problemen voor de bomen. Het grondwater zit te diep, en de bomen zijn hierdoor afhankelijk van het hangwater. In de zandgronden van Rozendaal is weinig organische stof aanwezig die als voedsel voor de bomen kunnen zorgen. Een groot deel van de bomen zit in de volwassen/veteranen fase.

Om het bomenbestand van de gemeente Rozendaal in de toekomst vitaal en veilig te houden zullen er keuzes gemaakt moeten worden, met name voor de laanbomen. De laanbomen worden geteisterd door graafwerkzaamheden, groeiplaats vaak niet optimaal en staan dicht op elkaar waardoor onderlinge concurrentie groot is. De problematiek rondom de laanbomen spelen langs de Del[1], de Rosendaalselaan, de Ringallee en de Kraijensteijnlaan. Gaan we zo door? Gaan we verjongen? Gaan we investeren in groeiplaatsverbetering? Gaan we combineren?

Op dit moment hebben we geen lange termijnvisie op de karakteristieke, beeldbepalende bomen in Rozendaal. Als zich problemen voordoen met bomen, lossen we het dan op. Op zijn Rozendaals. Deze pragmatische aanpak kan nadelige consequenties hebben. Als er bomen gekapt moeten worden door ziekte of verdroging, zullen er gaten ontstaan in de lanen. Hierna opnieuw inplanten zorgt voor een onregelmatig straatbeeld. Tot op heden past deze aanpak in de reguliere begroting, maar in de toekomst is dit niet vol te houden.

Bij een meer planmatige aanpak past een strategie van verjongen. Dan wordt er bijvoorbeeld een bomenrij geheel of deels gekapt en daarna opnieuw ingeplant. Zo ontstaat er een regelmatig straatbeeld. De kosten hiervoor zullen niet passen in de reguliere begroting. Omdat het bomenbestand verouderd is, lopen we wel risico's op duurder bomenonderhoud in de toekomst. De kosten hiervoor per boom zullen ongeveer € 1.500 zijn. Naar verwachting zal er een start gemaakt worden met ongeveer 100 bomen.

[1] De beuken die voor de nieuwgebouwde woningen staan aan de Del verkeren in zeer slechte staat. De kans is aanwezig dat er geen keuzes meer mogelijk zijn, en dat de beuken gekapt worden en er opnieuw ingeplant gaat worden.

Een andere planmatige aanpak is groeiplaatsverbetering. Hierbij worden bomen ondergronds van voeding voorzien en wordt de grond “geploft” voor beluchting en het vasthouden van vocht. De bomen krijgen hierdoor een kwaliteitsimpuls. Dit is een kostbare investering en zal niet passen in de reguliere begroting. Het huidige straatbeeld wordt op deze manier voorlopig geconsolideerd. Bij oudere bomen kun je wat rekken in het behoud, maar na verloop van tijd zullen ze toch sterven door ouderdom. De voeding zorgt ongeveer voor 10 jaar aan voeding. De kosten per boom voor ondergrondse voeding zijn ongeveer € 1.000.

In de gemeente staan ongeveer 2.345 bomen waar de gemeente voor moet zorgdragen. Het zorgdragen gebeurt aan de hand van visuele inspecties genaamd VT-A (Visual Tree Assessment). Jaarlijks worden de bomen gekeurd op vitaliteit en veiligheid. De VTA wordt uitgevoerd door een ingenieursbureau en de hieruit voortvloeiende werkzaamheden worden uitgevoerd door een aannemer. Kosten hiervoor vallen in de reguliere begroting.

In het verleden zijn er monumentale en waardevolle bomen aangewezen in de gemeente. Deze zijn in 2007 samengevoegd in de lijst ‘te koesteren bomen’ voor de gemeente en ‘monumentale bomen’ voor bomen in particuliere tuinen. Deze lijst dient bijgewerkt te worden. In 2022 wordt er een inspectie gedaan, en een nieuwe lijst samengesteld voor de monumentale bomen van inwoners en de te koesteren bomen van de gemeente.

In de toekomst zullen lanen niet meer zo dicht geplant worden zoals in het verleden. Ook de soortkeuze zal worden aangepast aan het huidige klimaat en zal een bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Ook wordt er samenwerking gezocht met omliggende gemeenten voor een gezamenlijke aanpak van de klimaatproblematiek bij bomen.

Voor wat betreft ons bomenbestand is het duidelijk dat ingrijpen noodzakelijk is. Gezien het effect op de beeldkwaliteit en de hoge kosten is het gewenst om een apart bomenplan te ontwikkelen.

De wortels van bomen die onder het trottoir of wegdek groeien, hebben vaak door allerlei graafwerkzaamheden zwaar te lijden. Bij het leggen van kabels en riolering wordt nu vaak geen rekening gehouden met deze wortels. Juist in het huidige klimaat kunnen beschadigingen aan de wortelgestel leiden tot sterfte van bomen. Het traditioneel uitgraven van sleuven zou dan ook in de toekomst voorkomen moeten worden. Wij willen voorschrijven dat bij het leggen van kabels en leidingen gestuurd boren gewenst is. Bij deze techniek hebben wortels niet tot nauwelijks te lijden. Als het gestuurd boren niet mogelijk is zou een sleuf handmatig gegraven kunnen worden, en de wortels dikker dan 3 cm behouden moeten blijven. Bij schade aan stam, tak of wortels aan bomen door werkzaamheden wordt de taxatiemethode van de NVTB (Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen) gehanteerd

2.2 Gazons

In de gemeente Rozendaal is ongeveer 24.000 m^2 gazongras. Dit wordt ongeveer 20x per jaar gemaaid om een strak en groen straatbeeld te krijgen. Op een aantal plekken wordt er nu al afgeweken van het 20 x per jaar maaien, en wordt het gras alleen in de nazomer gemaaid. De insteek hiervan is dat wilde inheemse kruiden de kans krijgen te groeien en te bloeien. Dit is erg lastig omdat gras een sterk gewas is, het gras wint de onderlinge strijd vaak. Waar het kan wordt er geholpen door zaden van sterke inheemse planten te strooien. De wilde kruiden zorgen voor voedsel voor natuurlijke bestuivers zoals bijen, maar ook voor de sluipwesp. De sluipwesp is belangrijk in de strijd tegen de eiken processie rups. Andere insecten die door de bloemen worden aangetrokken zorgen weer voor voedsel voor vogels of kleine zoogdieren. In de toekomst wordt er gekeken of we het maaibeleid van 1x per jaar maaien nog verder kunnen uitbreiden in de gemeente. Criteria hiervoor zijn dat het gras niet voor overlast moet gaat zorgen, of dat de verkeersveiligheid in gevaar loopt, of het straatbeeld te rommelig wordt.

Bij nieuw in te zaaien gazons wordt er gekozen voor grastypen die beter bestendig zijn tegen langdurige droogte. Dit grassoort groeit ook langzamer waardoor belangrijke kruiden zoals klaversoorten de kans krijgen zich te vestigen. Tijdens het zaaien worden er kruidenmengsels mee gezaaid.

Het maaien van het gazon wordt door een aannemer uitgevoerd. Verder onderhoud zoals kantensteken wordt uitgevoerd door de eigen buitendienst.

Het resultaat moet zijn robuustere gazons met een meer gevarieerde beeldkwaliteit en hogere biodiversiteit.

2.3 Hagen

De gemeente Rozendaal kent een hagenstructuur van ongeveer 3000 strekkende meter. De hagen geven een groene structuur aan het landschap. Ze bestaan uit verschillende vormen, afmetingen en beheervormen. Merendeels van de hagen wordt 2x per jaar gesnoeid. De hagen groeien goed in de+ gemeente, maar in het huidige klimaat zien we toch uitval. Bij uitval groeit de haag vaak automatisch dicht. Als dit niet lukt wordt erbij geplant.

Hagen dragen bij aan de biodiversiteit als beschutting en nestelplek voor vogels en kleine zoogdieren.

Het snoeien van de hagen wordt door een aannemer uitgevoerd. De hagen rondom het gemeentehuis worden door de eigen buitendienst gesnoeid. Dit valt in de reguliere begroting.

Ten aanzien van de hagen verandert het beleid niet. Instant houden en vervangen waar nodig.

2.4 Plantsoenen

De gemeente Rozendaal is een groene gemeente door de vele hagen, bomen en het gazongras. Veel sierplantsoenen zijn er niet. De plantsoenen die er zijn veelal ingeplant met struiken die het moeilijk hebben in het huidige klimaat. Bij nieuwe aanplant wordt hier meer rekening mee gehouden.

Biodiversiteit in de plantsoenen is erg belangrijk. Waar voorheen een beperkt assortiment gebruikt werd, wordt er nu een groter assortiment aangesproken om zo de biodiversiteit te bevorderen. Bij nieuw plantmateriaal geven wij prioriteit aan inheemse planten en struiken die de vogel- en insectenstand bevorderen. Ook het gebruik van vaste planten in het plantsoen zal toenemen. Bodem bedekkende vaste planten om zo onkruid tegen te gaan, maar ook vaste planten die als voedselbron dienen voor natuurlijke bestuivers en vogels.

Het onderhoud aan de plantsoenen wordt verricht door de eigen buitendienst.

Grote renovaties zoals de Steenhoek of ’t Rond passen niet in de reguliere bergroting. De Steenhoek wordt in 2022 gerenoveerd en voor ’t Rond wordt een plan gemaakt. Verdere aanpassingen in de

plantsoenen zijn voor zover niet nodig, of zullen van een aard zijn dat het in de reguliere begroting past.

Het beleid rondom de plantsoenen wordt gecontinueerd met in de toekomst meer ruimte en gebruik van biodiversiteit.

2.5 Houtwallen

Uit bestemmingsplan 2019: In Rozendaal liggen nog een aantal eikenhoutwallen. Deze houtwallen zijn sfeerbepalend voor dit deel van de bebouwde kom. Deze houtwallen zijn destijds gespaard omdat ze van landschappelijke en cultuurhistorische waarde zijn.

De gemeente Rozendaal kent 16 houtwallen, en/of bosstroken. Voor inwoners belangrijke stukken groen tussen de woningen die voor verbinding zorgen tussen de wijken. In 2019 zijn de beheerrichtlijnen voor houtwallen en bosstroken in de bebouwde kom vastgesteld. In dit beheerplan zijn de wensen, aandachtspunten en urgenties voor de toekomst aangegeven, waaronder ook het verhogen van de biodiversiteit. Groenblijvende struiken zoals hulst en laurier zorgen voor veel schaduw in de houtwallen. Door het verwijderen van deze struiken wordt geprobeerd licht te creëren voor natuurlijke aangroei van jonge bomen en struiken die we liever wel zien in de houtwallen. Als dit niet lukt worden er bomen en struiken bijgeplant. Om de biodiversiteit in de toekomst verder te stimuleren worden er nestkasten opgehangen voor zowel vleermuizen als vogels of worden er molmkasten geplaatst voor aantrekken van insecten. Deze insecten zorgen op hun beurt weer als voedsel voor de vogels en vleermuizen.

De afgelopen jaren komt het steeds meer voor dat inwoners zelf onderhoud plegen aan de houtwallen. Takken worden gesnoeid, struiken worden geplant. In enkele gevallen zijn er bomen moedwillig vernield. De houtwal wordt in sommige gevallen gezien als verlenging van een achter- of voortuin. Hierop handhaven is moeilijk, maar is wel een probleem dat moet worden aangepakt als we de houtwallen willen blijven behouden. Meer voorlichting en sociale controle kan hieraan bijdragen

Jaarlijks wordt er aan verschillende houtwallen onderhoud gepleegd aan de hand van het beheerplan. Merendeel wordt uitgevoerd door de eigen buitendienst. Grote bomen worden gekapt door een aannemer.

Het beleid ten aanzien van de houtwallen wordt gecontinueerd met toevoeging van meer voorlichting.

3. Onderhoud, bladafvoer en inkoopbeleid

3.1 Onderhoud

Een groot deel van het onderhoud aan het openbaar groen wordt uitgevoerd door werknemers van Scalabor. Scalabor (voorheen werkplaats Presikhaaf) is een arbeidsontwikkelbedrijf dat bijdraagt aan een passende werkplek voor mensen die zonder ondersteuning geen plek op de arbeidsmarkt kunnen vinden. Dit kunnen mensen zijn met een SW-dienstverband of mensen die onder de participatie wet vallen. De gemeente Rozendaal draagt zo bij aan sociaal werkgeverschap. In het openbaar groen werken er momenteel 2 medewerkers van Scalabor. Zij worden begeleid vanuit de gemeente door de beheerder van het openbaar groen en vanuit Scalabor door een werkbegeleider.

Vanuit de gemeente is de beheerder van het openbaar groen verantwoordelijk voor de staat van het openbaar groen. Samen met de werknemers van Scalabor en de uitvoerende aannemers wordt het openbaar schoon, netjes en veilig gehouden. In de onderstaande tabel een onderhoudsplan. Het onderhoud is ook onderhevig aan de klimaatsveranderingen. Tijdens de droge zomers wordt de groei van gras en kruiden belemmerd waardoor er minder onderhoud nodig is, en tijdens een natte zomer groeit het te hard waardoor er meer onderhoud nodig is.

Recent is de organisatie enigszins aangepast door groenbeheerders ook toe te laten zien op het effect van onkruidbestrijding op straten en trottoirs.

De organisatie van het groenonderhoud blijft hetzelfde. We blijven kritisch met het oog op optimalisatie.

Onderhoud door eigen buitendienst

Groensoort	Onderhoud	Opmerking
Bomen	• Kappen • Snoeien • Bemesten[2]	Dit waar zelf kan worden ingegrepen.
Houtwallen	• Afzetten van houtopstand • Verwijderen bramen	
Plantsoenen	• Snoeien • Onkruid verwijderen	
Gazongras	• Bijmaaien met bosmaaier • Kantensteken	
Bloemrijk gras en bermen	• Maaien • Bijzaaien	
Hagen	• Snoeien	

[2] Bemesten wordt door de eigen buitendienst bovengronds gedaan. Bemesting die uiteindelijk de wortelen bereikt is nihil.

Onderhoud door aannemers

Groensoort	Onderhoud	Opmerkingen
Bomen	• Snoeien • Kappen	Aan de hand van VTA-rapport
Gazongras	• Maaien	
Hagen	• Snoeien	
Bladafvoer	• Opzuigen van blad • Afvoeren van blad	
Onkruidbestrijding	• Branden • Maaien • Vegen	

3.2 Bladafvoer

In het najaar valt er veel blad. Ongeveer 400.000 kilo dat door de gemeente bij elkaar wordt geblazen en door een aannemer wordt afgevoerd. Dit om overlast te voorkomen en de wegen veilig te houden. Om de biodiversiteit te bevorderen en voor de natuurlijke toestroom van voeding is het beter om het blad te laten liggen. Op een aantal plekken gebeurt dit ook.

Voor inwoners die veel overlast hebben van blad van de bomen van de gemeente worden er op verschillende punten 10 bladkorven geplaats. Dit is uitsluitend voor blad. Als er ander groenafval in gestort wordt zoals takken of ander snoeiafval wordt de bladkorf na herhaaldelijk waarschuwen op dit punt verwijdert.

Hiermee wordt het huidige beleid gecontinueerd met wat extra voorlichting via de In de Roos.

3.3 Inkoopbeleid

Het materiaal dat wordt gebruikt bij het onderhoud aan het openbaar groen en de begraafplaats wordt zoveel mogelijk duurzaam ingekocht. Oplossingen voor de uitstoot van machines worden gezocht in accu gedragen machines. Omdat de ontwikkelingen nog niet zo ver zijn, lukt het helaas niet altijd om duurzaam materiaal op een bedrijfsmatige (betaalbare) wijze in te zetten. We blijven de ontwikkelingen volgen en stappen in op het moment dat de ontwikkeling van de techniek voldoende is gevorderd.

4. Plaag- en onkruidbestrijding

4.1 Onkruidbestrijding

6 jaar geleden is het verbod op chemische bestrijdingsmiddelen op verhardingen ingegaan. Dit heeft het straatbeeld veranderd. Waar eerst 2x per jaar spuiten met bestrijdingsmiddelen ervoor zorgde dat de stoepen mooi schoon waren, moet er nu een aannemer 6x per seizoen branden, maaien en vegen. De huidige aanpak werkt ook niet zo doeltreffend als het spuiten met bestrijdingsmiddelen, maar is wel beter voor het milieu.

Voorheen werd er met een aannemer een frequentie afgesproken om het onkruid te bestrijden. Tegenwoordig gaat dit op beeldbestek. Vooraf worden er afspraken gemaakt over het beeldkwaliteitsniveau. Het huidige beeldkwaliteitsniveau van de gemeente Rozendaal is momenteel A.

Voorbeeld beeldbestek:

A+	A	B	C	D
				
Er is geen onkruid.	Er is weinig onkruid.	Er is in beperkte mate onkruid.	Er is redelijk veel onkruid.	Er is veel onkruid.
bedekking goot/randstrook-lengte 0% per 100 m¹	**bedekking goot/randstrook-lengte** ≤ 5% per 100 m¹	**bedekking goot/randstrook-lengte** ≤ 15% per 100 m¹	**bedekking goot/randstrook-lengte** ≤ 25% per 100 m¹	**bedekking goot/randstrook-lengte** > 25% per 100 m¹
aantal stuks hoger dan 30 cm 0 stuks per 100 m¹	**aantal stuks hoger dan 30 cm** ≤ 10 stuks per 100 m¹	**aantal stuks hoger dan 30 cm** ≤ 20 stuks per 100 m¹	**aantal stuks hoger dan 30 cm** ≤ 30 stuks per 100 m¹	**aantal stuks hoger dan 30 cm** > 30 stuks per 100 m¹
Meetinstructies: Onkruid				

In 2021 kwamen er klachten binnen over onkruid op het trottoir en in de goot. Sommige inwoners zijn niet tevreden met het huidige beeld. Een aantal trottoirs zijn bestraat met gebakken klinkers. Een gebakken klinker houdt meer vocht vast dan een betontegel, en heeft ook meer voegen. Ze zijn daardoor vatbaarder voor onkruid. Met de aannemer is afgesproken in 2022 de aanpak op plekken waar veel onkruid groeit te intensiveren, en vaker de goten te vegen. Door de goten schoon te houden van bladresten ed. voorkom je dat onkruid makkelijk kan kiemen. Door de eigen organisatie anders in te richten kunnen we beter toezicht houden op de prioritering en uitvoering van de werkzaamheden van de aannemer.

In de gemeente is ook de Japanse duizendknoop (Jdk) aanwezig. Als deze invasieve exoot zich eenmaal heeft gevestigd is hij moeilijk weg te krijgen. Hij verdringt andere plantsoorten en is zelfs in staat met zijn wortelstokken gebouwen of funderingen binnen te dringen. In de gemeente wordt de Jdk in de zomer gemaaid om zo de stengels uit te putten. Het afval wordt hierna apart afgevoerd om zo verdere verspreiding te voorkomen. In september wordt de Jdk zo spaarzaam mogelijk bespoten

met bestrijdingsmiddelen om de Jdk zo op zijn plek te houden. Voor de Jdk geldt een uitzondering voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen. De algehele bestrijding van de Jdk wordt gemonitord. Hierbij is te zien dat de Jdk zich niet verder uitspreidt en soms zelfs verdwijnt.

Het bestrijden van het onkruid op verhardingen en de Jdk wordt door een aannemer uitgevoerd.

4.2 Bestrijding eikenprocessierups (epr)

In de gemeente staat een groot aantal eiken. Met name de inheemse zomereik is aantrekkelijk voor de epr. Jaarlijks zorgt de epr voor veel overlast bij inwoners en bezoekers. Preventief worden de eiken waar kan ingespoten met aaltjes die de rupsen parasiteren. Dit gebeurt aan de hand van een kaart van de vlinderstichting. Mocht er in de buurt een bijzonder vlinder aanwezig zijn, dan mag er in de buurt niet gespoten worden. Het preventief bestrijden zorgt voor minder en kleiner nesten. De overgebleven nesten worden weggezogen. Op plaatsen waar niet gezogen kan worden, worden de nesten met een biologisch middel gefixeerd. Het bevorderen van der biodiversiteit zal er ook voor zorgen dat de overlast afneemt. De plaagdruk helemaal wegnemen is niet mogelijk.

De bestrijding van de epr wordt deels door de eigen buitendienst en een aannemer uitgevoerd.

Dit betekent het voortzetten van het huidige beleid. Gezocht wordt naar natuurvriendelijkere aanpak van de bestrijding van zowel de Jdk als de Epr.

5. Beekdal

Het Beekdal van het kasteel tot aan de Ringallee is een belangrijk cultuur-historisch en beeldbepalend element van Rozendaal. Geleidelijk aan zijn er veranderingen ontstaan die niet passen bij het gewenste karakter. Zo verandert niet alleen het zicht op het beekdal maar ook is vegetatie opgekomen die er niet thuishoort. Van belang is om het gewenste karakter op basis van cultuur-historisch oogpunt te herijken, rekening houdend met het bestaande bestemmingsplan en het cultuur-historisch advies. Met de grondeigenaren zal worden overlegd hoe geleidelijk aanpassingen kunnen worden gedaan om de gewenste status te bereiken en vast te houden. Dit lijkt aangepakt te kunnen worden binnen de reguliere middelen.

6. Begraafplaats

De begraafplaats Rosendael is een bijzondere begraafplaats door de ligging in het bos, en maakt onderdeel uit van kasteel Rosendael als monumentale buitenplaats. Kenmerkend zijn de volwassen beuken, mossen, grote rododendrons en de heideveldjes.

Net als in het dorp hebben de bomen op de begraafplaats dezelfde problemen. Droogte, ouderdom en barre groeiplaatsomstandigheden. Op de begraafplaats komt daar ook nog bij dat soms bij het delven van graven flink in de wortels gehakt wordt, en doordat er gecomposteerd is op de begraafplaats er een grote hoeveelheid percolaat (vocht dat vrijkomt bij composteren) aanwezig is in de bodem. Dit percolaat kan niet worden opgenomen door de wortels, maar zorgt juist voor wortelsterfte. Om de vitaliteit van de bomen te waarborgen en zo ook het karakter van de begraafplaats te behouden is er in 2021 een SIM (Subsidie Instandhouding Monument) - groen aangevraagd, en ook toegekend. Met behulp van deze subsidie worden bomen gesnoeid, bemest, gekapt en opnieuw ingeplant. Planmatig worden bomen behouden door ze ondergronds te bemesten, maar zullen bomen ook gekapt worden door sterfte maar ook om ruimte te bieden aan jonge bomen. Grote delen kappen en opnieuw inplanten zorgt voor te veel zonlicht op de bodem waardoor de mossen en de paddenstoelen zullen verdwijnen. Hier moet in de toekomst een juiste symbiose in gevonden worden.

Doordat het verwijderen van het blad en de arme grond vinden veel (korst)mos soorten hier hun plek. Dit zorgt voor een mooi aanzicht en wordt door bezoekers als waardevol gezien. Een aantal van deze mossen staan op de rode lijst en komen nog maar weinig voor in Nederland. In het najaar groeien er veel paddenstoelen. Van sommige van deze paddenstoelen werd gedacht dat ze niet meer voorkwamen in Nederland. De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) heeft de begraafplaats voor de paddenstoelen als *hot spot* aangewezen.

Het blad laten liggen of bovengronds bemesten zorgt ervoor dat de mossen en paddenstoelen zullen verdwijnen. Het is een begraafplaats en de functie hiervan is het begraven van personen. De bomen en de mossen zijn belangrijk voor de identiteit van de begraafplaats en voor de bezoekers en nabestaanden.

De begraafplaats heeft weinig onderhoud nodig. Door de vele bomen groeit er weinig tot geen onkruid op de begraafplaats. Om de twee jaar vindt er een snoeironde plaats aan de hand van de VTA. Dit wordt door een aannemer uitgevoerd. Het onderhoud dat door de gemeente wordt uitgevoerd, vindt merendeels plaats in het najaar als het blad geruimd wordt. Dit alles past in de reguliere begroting.

Het beleid voor de begraafplaats wordt gecontinueerd met uitzondering van de bomen. Hier wordt een plan voor gemaakt.

7. Samenwerking in het openbaar groen

7.1 Inwonersparticipatie

Bij het opnieuw inrichten van het openbaar groen wordt de samenwerking gezocht met inwoners van de gemeente. Bij het opnieuw inrichten van een plantsoen of bij de aanleg van een laan worden bewoners betrokken in de keuzes voor het nieuwe groen. Ook wordt actief gevraagd of zij willen meehelpen in het onderhoud zoals water geven of onkruid verwijderen.

In het verleden is inwoners gevraagd stukjes openbaar groen te adopteren. Dit heeft tot nu nog weinig opgeleverd, behalve bij het inplanten van de boomspiegels aan de Genestetlaan. De gemeente heeft samen met de werkgroep biodiversiteit en inwoners de boomspiegels voorzien van vaste planten.

7.2 Samenwerking in de regio

In de regio wordt samenwerking gezocht met gemeenten die met vergelijkbar problematiek worstelen. Ook wordt samenwerking gezocht met scholen. De regio kent een groot aantal “groene” scholen. In 2022 gaat bijvoorbeeld het Yuvertha college uit Velp samenwerken met de gemeente. Ook Larenstein is gevraagd samen te werken. Hier wordt in september 2022 duidelijk of studenten dit willen. Rozendaal is vanwege de kleinschaligheid interessant voor studenten.

Deze samenwerking wordt voortgezet en is niet bedoeld om te bezuinigen maar om inwoners invloed te laten uitoefenen op hun directe leefomgeving. Kosten passen in de reguliere begroting.

7.3 Particulier groen

Naast het openbaar groen is ook het particulier groen van belang. Het groen in particuliere tuinen dragen bij aan de ‘belevingswaarde’ Rozendaal (bestemmingsplan 2019). De grote, rijk beplante tuinen dragen bij aan voorname, parkachtige karakter van de laan en de ruimere omgeving (Kasteeldorp aan de Veluwezoom, motivering beschermd gezicht).

Rozendaal kent veel groen opgezette woonwijken. De houtwallen verbinden wijken aan elkaar. Het groen in de particuliere tuinen draagt bij aan de groene belevingswaarde van Rozendaal. Wij constateren dat tuinen van karakter veranderen en soms “verstenen” waardoor het straatbeeld als geheel veranderd. Om dit in de toekomst te behouden kunnen inwoners de hulp inroepen van de tuincoaches uit de werkgroep biodiversiteit. De tuincoaches denken mee op het gebied van inrichting, en het afvoeren of opslaan van regenwater. De gemeente kan hier stimulerend in optreden.

De relatie tussen het openbaar groen en particulier groen krijgt zo meer aandacht en draagt bij aan het behoud van de beeldkwaliteit in Rozendaal.

In 2023 heeft Rozendaal meegedaan aan de landelijke 'week van de groene tuin'. Deze week is bedoeld om inwoners van groene en duurzame tips te voorzien. De gemeente zocht een instrument om inwoners bewust te maken van het belang van bijvoorbeeld biodiversiteit in eigen tuin. Door onderzoek van studenten van de hogeschool van Hall Larenstein kwam het initiatief naar voren om deel te nemen aan deze week. April 2023 was het de eerste keer dat de gemeente mee deed. Deze week is samen met de werkgroep biodiversiteit georganiseerd. Vanwege groot succes en positieve reacties is het de bedoeling elk jaar groene en duurzame activiteiten te organiseren.

7.4 Kapvergunning

Om de groene belevingswaarde van de particuliere tuinen te handhaven zijn er voor het vellen van bomen regels opgenomen in de APV (algemene plaatselijke verordening). Voor het vellen van zoals in de APV beschreven houtopstand is een vergunning nodig. Gebleken is dat de laatste jaren dat bijna alle aanvragen voor het kappen van bomen ook vergund zijn. Met de invoering van de Omgevingswet worden de bestaande regels veranderd. Met deze verandering moet een duidelijk beeld ontstaan welke bomen de gemeente belangrijk vindt om te handhaven voor de toekomst, en welke niet. Een update van de lijst met monumentale en de te koesteren bomen moet hier ook richting aan geven. Voor inwoners moet het duidelijk worden welke bomen belangrijk zijn voor de uitstraling van het dorp.

7.5 Wegenplan

Er is een meerjarig wegenplan. In dit plan staat groot onderhoud aan de wegen in de gemeente per jaar aangegeven. Vaak worden tijdens dit groot onderhoud de wortels van bomen of de beplanting van plantsoenen beschadigd, dit is door het gebruik van zwaar materiaal moeilijk te voorkomen. Op het moment dat een straat aan de beurt is wordt de staat van het openbaar groen bekeken en de wensen van omwonende meegenomen in een besluit om in te grijpen. Hierbij kan gedacht worden aan het vervangen van bomen of het renoveren van plantsoenen.

Deze eventuele aanpassingen zijn niet meegenomen in de begroting van het wegenplan. Uiteraard sturen we erop deze aanpassingen passend te houden binnen begroting openbaar groen.

8. Financiën

8.1 Regulier onderhoud

In onderstaande tabel staan de onderhoudskosten voor het openbaar groen, zoals deze in de meerjarenbegroting verwerkt zijn.

	2022	2023	2024	2025
Openbaar groen	55.700*	41.310	41.930	42.560
Maai- en knipwerk	26.000	26.390	26.780	27.180
Inhuur openbare werken	32.000	32.480	32.960	33.440
Begraafplaats	8.120	8.240	8.360	8.500
Tractie en gereedschap	10.000	10.150	10.300	10.450
Onkruidbestrijding	8.240	8.360	8.480	8.600
Totaal	140.060	126.930	128.810	130.730

* om te zorgen voor veiligheid rondom bomen is in 2022 € 15.000 extra toegekend (stormschade, loshangende takken, kwetsbare bomen).

Alle huidige onderhoudswerkzaamheden voor het openbaar groen passen tot nu in de huidige begroting. In de afgelopen jaren hebben bij nieuwe bouwlocaties (De Del, Steenhoek) renovaties plaatsgevonden van de plantsoenen. Los van het groen bij het Rond verwachten wij dat het onderhoud aan andere Rozendaalse plantsoenen – ook op de lange termijn – past binnen de huidige budgetten.

8.2 Beeldbepalende bomen risico voor de toekomst

Het huidige beleid is vooral gericht op veiligheid. Denk hierbij aan het snoeien van gevaarlijke takken en dood hout of kappen vanwege sterfte. Door leeftijd, klimaat en groeiplaatsomstandigheden van de bomen zullen deze werkzaamheden toenemen. Hoewel het reguliere groenonderhoud past binnen de huidige begroting, verwachten wij dat in de nabije toekomst een forse investering nodig is in het bomenbestand als wij de huidige gezichtsbepalende Rozendaalse lanen willen behouden.

Dat we hier belang aan hechten blijkt ook uit de ‘Motivering beschermd gezicht Kasteeldorp aan de Veluwe’: “De hoge beuken die de laan aan weerszijden begeleiden, het glooiende beekdal met de helling van de Koningsberg en de villa’s die de laan begeleiden roepen een voorname sfeer op.” De Rosendaalselaan is kenmerkend voor Rozendaal. De laan hoort bij het beschermd dorpsaanzicht en is onderdeel van het Beekdal. De geschiedenis van Rozendaal is hier voelbaar. De beuken langs de laan zijn hier onderdeel van. De vitaliteit van deze laanbomen gaat echter achteruit. De huidige beleving zal in de komende jaren afnemen. Nu is al te zien dat er gaten ontstaan tussen de bomen en dat de kronen transparant worden in de zomer. Oorzaken zoals ouderdom, droogte en de voedselarme gronden dragen hieraan bij.

Omdat de Rosendaalselaan als meest toonaangevende laan wordt gezien, hebben wij een doorrekening laten maken voor de toekomstige beheerkosten van het bomenbestand aan deze laan.

We weten dat deze bomen rond de 80 jaar zijn. Een beuk op zandgrond kan de leeftijd van 120 jaar halen mits de omstandigheden juist zijn.

Bij toekomstig beheer kun je denken aan het planmatig verjongen van de bomen of ondergronds bemesten. Het ondergronds bemesten is echter alleen een vorm van uitstel, omdat de meeste bomen volwassen zijn en op den duur natuurlijk zullen sterven.

Ondergronds bemesten bomen Rosendaalselaan

Kosten zijn verdeeld over twee jaar. Met het ondergronds bemesten wordt het huidige karakter van het openbaar groen behouden.

Jaar	Kant	Kosten
2023	Links	€ 47.066
2024	Rechts	€ 51.780
Totaal		€ 98.846

Deels kappen en verjongen

De laan wordt hierbij verdeeld in 3 zones. Per zone wordt de bomen gekapt en opnieuw ingeplant met bomen. Hierbij heeft de gemeente zelf de controle en zal er in de toekomst weer een mooi beeld ontstaan. Kosten hiervoor zullen per zone ongeveer € 1.500 per boom zijn. In de nieuwe aanplant worden er minder bomen terug geplant vanwege de droge zomers.

Jaar	Aantal bomen	Kosten
2023	41	€ 61.500
2024	41	€ 61.500
2025	41	€ 61.500
Totaal		€ 184.500

10. Fauna

Het groene karakter van Rozendaal biedt een hoop onderdak aan allerlei soorten dieren. Bomen, bloemrijke grasvelden, houtwallen en plantsoenen zijn een belangrijke schakel in het bieden van voedsel en huisvesting voor allerlei soorten insecten, vogels en kleine zoogdieren. Zo kan een zomereik of inheemse eik onderdak bieden aan wel 450 verschillende soorten insecten. Deze trekken op hun beurt weer allerlei vogels en zoogdieren aan en kan het verschillende soorten dieren bij een eik oplopen tot zo een 1000! Ook de vruchten van de eik spelen hierbij een belangrijke rol. Deze elementen van het groen karakter willen wij niet alleen behouden, maar ook versterken.

In het beheer van het openbaar groen wordt altijd een afweging gemaakt hoe we de biodiversiteit kunnen versterken, en het belang van fauna wordt hierin iedere keer meegenomen. Bij het beheer van de bomen in Rozendaal staat veiligheid consequent voorop, maar als er omwille van de veiligheid gekapt moet worden laten we soms de stam staan om zo onderdak te beiden aan bijvoorbeeld vleermuizen en holenbroeders zoals de specht. Tijdens het snoeien van de houtwallen blijft merendeel van het snoeiafval in de houtwal en wordt gebruikt als takkenril. Het rottingsproces biedt voeding aan allerlei insecten, en dit trekt weer zoogdieren en vogels aan die hier ook in nestelen.

Met beheerders van omliggende gemeenten en bosgebieden wordt samengewerkt in het onderdak bieden van zoogdieren of de bescherming hiervan. Waar Gelders Landschap en Kastelen (GLK) een broedhoop wilt realiseren zorgt de gemeente Rozendaal voor de benodigde houtsnippers. Samen met de gemeente Rheden en de vrijwilligers van de IVN en de werkgroep biodiversiteit is er een snoeiwal gerealiseerd om verstoring van een dassenburcht te voorkomen. De gemeente Rozendaal hangt waar kan nestkasten op voor vogels. In de toekomst wordt onderzocht of de gemeente dit ook kan doen voor vleermuizen. De vleermuis is een zeer geschikte partner in de strijd tegen de eikenprocessierups.

Niet alle diersoorten zijn welkom binnen de bebouwde kom. Door wildroosters in de weg en rasters langs het bos wordt er geprobeerd een groot deel tegen te houden. Zwijnen en herten zijn een lust voor het oog, maar kunnen ook in korte tijd veel schade aanrichten in het openbaar groen of particuliere tuin. Beschermde zoogdieren zoals de steenmarter zorgen voor veel overlast, maar mogen niet verjaagd of gedood worden. Bij overlast van de steenmarter kunnen inwoners om tips vragen bij de gemeente.

Verstoring van een dassenburcht voorkomen door aanleg van takkenril samen met vrijwilligers IVN Rheden en de werkgroep biodiversiteit Rozendaal.

Essentieel voor alle diersoorten binnen of buiten de bebouwde kom is het vergoten van de biodiversiteit. Bij het wegvallen van diverse plantsoorten zal de mees zich minder thuis voelen en zich ergens anders gaan nestelen, en zo hebben de eiken processie rupsen in mei een natuurlijke vijand minder. De mees is ook een prooidier voor sperwers. Bij het wegvallen van de sperwer heeft de muis weer één natuurlijke vijand minder, en kunnen zo makkelijker een plaag vormen.

Bij sloopwerkzaamheden, verbouwingen en ruimtelijke ingrepen zijn inwoners maar ook de gemeente verplicht om een QuickScan flora en fauna uit te voeren. Dit is een verplichting vanuit de Wet natuurbescherming. Tijdens een Quickscan wordt onderzocht of de werkzaamheden gevolgen hebben voor beschermde dier- en plantsoorten. Dit is een eerste opname die inzicht geeft in de eventuele aanwezigheid van beschermde dier- en plantensoorten. De quickscan bestaat uit een veldbezoek en wordt aangevuld met gegevens uit openbaar toegankelijke bronnen als verspreidingsatlassen en waarneming sites. Op basis van de resultaten kan nader aanvullend onderzoek naar een of meerdere soorten noodzakelijk zijn. Als gemeente kunnen wij zo voorschrijven hoe bouwactiviteiten vorm moeten krijgen.

Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2022.

Adviseur	: M. Jansma	**Datum B&W**	: 27 juni 2023
Programma	: 6. Sociaal domein	**Datum Raad**	: 4 juli 2023 -
Portefeuillehouder	: T. van der Pas	**Openbaar**	: Ja

Aan de Raad

Aanleiding
Gemeente Rozendaal heeft over 2022 een substantieel tekort op het BUIG[1] budget (voor bijstandsuitkeringen, inclusief IOAW, IOAZ en BBZ[2], en loonkostensubsidies). Het BUIG budget wordt voor gemeenten tot 15.000 inwoners verdeeld op basis van historische gegevens, te weten: de uitgaven van het jaar T-2. Overschotten kunnen worden behouden, tekorten moeten zelf worden aangevuld maar als een tekort hoger is dan een bepaalde norm, kunnen gemeenten in aanmerking komen voor aanvullende financiering: een vangnetuitkering[3]. Omdat deze wordt betaald uit het macrobudget voor alle gemeenten, moet een aanvraag voor een Vangnetuitkering aan bepaalde eisen voldoen en moet de raad ermee instemmen.

Het college is verantwoordelijk voor de uitvoering van de inkomenswetten Participatiewet, IOAW, IOAZ en het arbeidsmarktbeleid. Het college heeft deze verantwoordelijkheid gemandateerd aan het college van gemeente Rheden, waardoor wij ook hun informatie nodig hebben om een aanvraag te kunnen indienen**.** De gemeente Rheden is ook verantwoordelijk voor de meer concrete maatregelen. De Rhedense aanpak is gericht op de totale populatie voor zowel Rheden als Rozendaal. Dat maakt dat het niet eenvoudig is om de kwalitatieve en kwantitatieve impact voor het Rozendaalse deel van de instroom en uitstroom te monitoren.

Met voorliggend voorstel wordt de mening en instemming van de raad gevraagd.
Voor 2022 is onze gemeente door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) geattendeerd op de mogelijkheid een Vangnetuitkering aan te vragen (* zie bijlage 1). De voorwaarden op hoofdlijnen:
- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot reductie van het tekort;
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

---

[1] De BUIG (Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen) was de invoeringswet waarmee in 2009 verschillende geldstromen voor inkomensvoorzieningen werden gebundeld. De term BUIG is blijven bestaan als uitdrukking van de bundeling van de financiële middelen voor de bijstand (inclusief de middelen voor startende ondernemers in het kader van het Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen), de IOAW, de IOAZ en de loonkostensubsidie. Zie voetnoot 2 voor uitleg overige afkortingen.
[2] IOAW en IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, respectievelijk zelfstandigen (IOAZ is nu nvt in Rozendaal). BBZ: Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen.
[3] De eigen-risicodrempel ligt op 7,5%. Voor de vangnetuitkering 2022 betekent dit dat gemeenten in aanmerking komen voor een vangnetuitkering als sprake is van een tekort dat (1) over 2022 meer bedraagt dan 7,5% en (2) over 2020, 2021 en 2022 samen ook meer bedraagt dan 7,5% van het budget voor 2022.

Gevraagde beslissing

1. Kennisnemen van de informatie met betrekking tot de Vangnetuitkering Participatiewet 2022
2. Instemmen met de Verklaring van het college

Wat willen we bereiken?

Doelstelling is om een deel van het tekort op het BUIG-budget 2022 gecompenseerd te krijgen.

Argumenten

Verantwoording naar de raad

In bijgevoegde verklaring (* bijlage 2) besteedt het college aandacht aan de volgende aspecten:
1. Analyse. Het college geeft de raad via een analyse inzicht in de oorzaken van het tekort. Deze analyse kan zowel kwantitatieve als kwalitatieve elementen bevatten.
2. Maatregelen. Het college geeft de raad inzicht in de (interne en externe) maatregelen, met een kwantitatieve en kwalitatieve toelichting waarom die naar verwachting leiden tot een reductie van het tekort.
3. Effecten. Het college geeft de gemeenteraad inzicht in welke mate (interne en externe) maatregelen beogen bij te dragen aan het (verder) reduceren van het tekort.

De gemeenteraad dient de verklaring van het college inhoudelijk te beoordelen. Om de raadsleden te faciliteren in hun controlerende rol ten aanzien van de vangnetuitkering, heeft het ministerie een checklist opgesteld. Deze is bijgevoegd (* bijlage 3).

Op- en aanmerkingen vanuit de raad worden opgenomen in de definitieve aanvraag. In het uiteindelijke aanvraagformulier dient een samenvatting van de opvattingen van de raad te worden opgenomen. Hierin moet kernachtig worden weergegeven wat de opvattingen zijn van de gemeenteraad ten aanzien van de analyse van het tekort, de maatregelen gericht op tekortreductie en het gehele proces van de signalering van het tekort tot het indienen van de aanvraag.
Na instemming van de raad kan het college de aanvraag indienen bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De deadline voor indiening van de aanvraag is 15 augustus.

Verantwoording naar de andere gemeenten

De verklaring van het college vormt niet alleen een verantwoording naar de gemeenteraad, maar ook naar andere gemeenten. Deze dragen financieel bij aan de vangnetuitkering waarop onze gemeente een beroep doet. De vangnetuitkeringen worden bekostigd uit het macrobudget (voor alle gemeenten) van twee jaar na het tekortjaar. Het gaat dus om solidariteit tussen gemeenten en daarom moet het college inzicht geven in de maatregelen om het tekort te reduceren.

Kanttekeningen

Planning

De planning was zeer krap. Het was, ook gezien de veelheid aan informatie die nodig was, niet mogelijk het document binnen de reguliere aanlevertermijnen aan het college en daarmee aan de raad aan te bieden.

Personele inzet

Het aanvragen van een Vangnetuitkering is specialistisch werk en is niet opgenomen in de samenwerkingsafspraken met Rheden.

Wat gaan we daarvoor doen?
Zie hierna bij a) Planning.

a) Planning
Tijdpad:
Dinsdag 15 augustus 2023: uiterlijke datum waarop de Toetsingscommissie (TC) de aanvraag moet hebben ontvangen. De TC beoordeelt de genoemde oorzaken van het tekort niet inhoudelijk, er is sprake van een procedurele toets.
Dinsdag 31 oktober 2023 (week 44): uiterlijke datum waarop de TC advies uitbrengt aan de Minister van SZW.
Dinsdag 26 december 2023 (week 52): uiterlijke beslisdatum. De beslissing van de Minister van SZW is in beginsel overeenkomstig het advies van de TC. De minister beslist binnen acht weken na ontvangst van het advies van de TC.
Q1-2024: bij een positieve beslissing vindt uitbetaling van de Vangnetuitkering plaats in het eerste kwartaal in het tweede jaar na het tekortjaar. Zoals bekend vindt bekostiging plaats uit het macrobudget 2024.

b) Evaluatie
De uitkomsten van dit proces worden meegenomen in de te maken afspraken Sociaal domein met Rheden. We passen onder meer de kwartaalrapportages aan, waarbij niet alleen een relatie wordt gelegd tussen aantallen versus uitgaven en inkomsten BUIG-budget, maar ook met onze eigen begroting. Dit vraagt een inspanning van onze eigen gemeente. In onze kwartaalgesprekken over de uitvoering van onder meer de Participatiewet hebben we dus blijvend aandacht voor de concrete effecten van het gevoerde beleid voor Rozendalers. De ontwikkeling in uitstroom is aanleiding om juist ook daar meer nadrukkelijk stil te staan bij kwantitatieve en kwalitatieve effecten van het gevoerde beleid.

c) Participatie en communicatie
Zie bij a) Vervolg.

d) Publicatie verplicht?
Nee.

Wat mag het kosten?
De aanvraag is erop gericht inkomsten te genereren. Over 2022 bedroeg het Rijksbudget voor de BUIG voor Rozendaal € 54.684. De besteding was € 71.827, een negatief resultaat van € 17.143 (-31,3%). Wij zijn door het Ministerie van SZW geattendeerd op de mogelijkheid gebruik te maken van de Vangnetregeling (* zie bijlage 1). Het kan onze gemeente, aldus een eerste berekening van gemeente Rheden, € 11.657 opleveren.
Zoals hiervóór vermeld, bij ‘Aanleiding’, ontvangt Rozendaal een budget dat is gebaseerd op de uitgaven twee jaar daarvoor. De uitgaven worden realistisch begroot, op basis van ervaringscijfers en mogelijke overschotten komen ten goede aan het rekeningresultaat.
Ter informatie: de ontwikkelingen voorafgaand aan 2022. Deze zijn terug te vinden in het aanvraagformulier (zie Bijlage 2, blz. 4.) Zoals te zien is, is er de laatste jaren sprake van een tekort op het BUIG-budget.

"Tabel 2 Besteding BUIG t.o.v. het Rijksbudget (Bron: bijlage 2 'Concept aanvraag' bij dit RV)

	Budget SZW	***Saldo (*) uitgaven***	***Resultaat***	***Procenten***
Werkelijk 2022	*54.684*	*71.827*	*- 17.143*	*-31,3%*
Werkelijk 2021	*57.087*	*71.827*	*- 14.740*	*-25,8%*
Werkelijk 2020	*54.067*	*68.472*	*- 14.405*	*-26,6%*

(*) Dit is het saldo van uitgaven en inkomsten uit bijvoorbeeld partner- of kinderalimentatie. "

Het college van burgemeester en wethouders,

Bas Pelgrum,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlagen

1. Attenderingsmail van het ministerie van SZW
2. Concept-aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet. Versie basisverzoek.
3. Lijst met aandachtspunten voor de raad

Raadsbesluit

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Vangnetuitkering Participatiewet over 2022

De raad van de gemeente Rozendaal, gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 27 juni 2023.

Besluit:

1. Kennis te nemen van de informatie met betrekking tot de Vangnetuitkering 2022
2. In te stemmen met de Verklaring van het college

Aldus besloten in de openbare vergadering van de gemeenteraad van Rozendaal d.d. 4 juli 2023

Klaas Schaap,
griffier

Ester Weststeijn,
burgemeester

1. Verklaring college bij een basisverzoek

CONCEPT versie voor bespreking in de raad van 4 juli 2023

(Blauw: Voorgestelde reactie. Blz. 1 t/m 7)
(Rood: Nog in te vullen na raadsbehandeling. Blz. 8 t/m 10))

Dit gedeelte bestaat de volgende onderdelen:

- Samenvatting van de verklaring
- De beschrijving van de wijze waarop de gemeenteraad is geïnformeerd door het college
- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

Samenvatting van de verklaring van het college

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft hieronder een samenvatting van onderdeel A, B en C. Dat geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij instemt voordat hij ondertekent. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

Richtlijn voor de omvang van de samenvatting van de drie onderdelen is in totaal maximaal twee A4.

Het ligt voor de hand dat een gemeenteraadslid de antwoorden op de checklist (zie achteraan dit formulier) terug kan vinden in de samenvatting.

A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort
Het college maakt in dit onderdeel duidelijk wat het probleem is.

Er is sprake van een tekort over meerdere jaren. Een eerste oorzaak is het teruglopende BUIG-budget. Een tweede oorzaak is het relatief grote aandeel van statushouders in het BUIG-uitgaven, als gevolg van de inzet van de gemeente Rozendaal om aan haar huisvestingstaakstelling te voldoen.

B. Samenvatting onderdeel getroffen maatregelen om het tekort te reduceren.
Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.

Het college van Rozendaal heeft de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving gemandateerd aan het college van Rheden. Op grond hiervan wordt het uitstroombeleid van de gemeente Rheden overgenomen. Dit beleid richt zich op onderdelen specifiek op

statushouders en meer in het algemeen, ook op inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is ook positief voor de Rozendaalse doelgroep.

C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen
Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

De maatregelen hebben in 2023 al geleid tot vermindering van het beroep op de BUIG-middelen. Hier past een relativering omdat de resultaten van uitstroombeleid ook afhangen van factoren waar onze gemeente geen invloed op heeft, zoals het arbeidsmarktperspectief van instromers. Met het meer inzetten op sociale activering kan een bredere range van de uitkeringsgerechtigden worden bereikt.

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

In dit onderdeel wordt het proces op hoofdlijnen beschreven hoe de raad betrokken is vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daaropvolgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad. Ten einde dit zo eenvoudig mogelijk te beschrijven wordt gevraagd aan te kruisen op welke momenten de raad hierbij is betrokken. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor het betreffende onderdeel. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

Op welke momenten werd de raad geïnformeerd over beleid, uitvoering en sturing van de Participatiewet en meer specifiek over het tekort op de BUIG, de maatregelen en de beoogde effecten daarvan?

X	Moment in het proces
	De kadernota, de begroting.
V	Voorjaars- en najaarsbericht en jaarrekening. De gemeenteraad is niet door middel van een voor- of najaarsbericht geïnformeerd. Hij wordt over het tekort over 2022 geïnformeerd bij de behandeling van de Jaarrekening 2022, op 11 juli 2023.
	Maand-, kwartaal- of halfjaarrapportage. (ook wel genoemd Turap, Marap etc)
	Beleidsplannen, strategie- of koersdocumenten, plannen van aanpak of evaluaties.
	Informatie over bestandsontwikkelingen of over de voortgang van maatregelen.
	Nieuwsbrieven, bijeenkomsten en/of presentaties.

1. Verklaring college bij een basisverzoek

Dit gedeelte bestaat uit de volgende vier onderdelen:

A. Analyse van de oorzaken van het tekort
B. Getroffen maatregelen om het tekort te reduceren
C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
D. Ondertekening door het college

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Hieronder beschrijft het college de analyse van de oorzaken van het tekort.

Een opmerking vooraf: Bij de gemeente Rozendaal gaat het om relatief kleine aantallen. Een verschil van een of twee kan al tot een substantiële overschrijding of onderschrijding leiden. Om beter zicht te krijgen op langere-termijnontwikkelingen en tendensen, hebben wij in onze analyse ook gegevens over de periode voorafgaand aan 2022 meegenomen. Deze informatie is ontleend aan het managementinformatiesysteem van de gemeente Rheden. Ons college, verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving, heeft de uitvoering gemandateerd aan het college van de gemeente Rheden.

1. Financiële analyse

1.1. Omvang BUIG-budget

Een eerste oorzaak is van het tekort is, dat de gemeente Rozendaal gedurende enkele jaren minder financiële middelen heeft ontvangen als gevolg van een lager macrobudget. Voor gemeenten tot 15.000 inwoners hanteert het Rijk een historisch verdeelmodel. Dit houdt in, dat het Rozendaalse budget gebaseerd is op de werkelijke uitgaven twee jaar eerder (T-2). Dit leidt tot een vertraging bij oplopende klantenaantallen, maar omgekeerd is dit ook het geval bij afnemende klantenaantallen. Zowel het doorwerken van deze T-2 systematiek als de gevolgen van een lager macrobudget zijn terug te vinden in onderstaand overzicht.

Tabel 1 Aantallen BUIG uitkeringen per 31 december

Jaar	Bijstand	IOAW[1]	BBZ[2]	Totaal	BUIG-budget in €
2016	4	1	0	5	58.450
2017	3	1	1	5	93.525
2018	2	1	1	4	80.153
2019	2	1	1	4	77.096
2020[3]	3 (2)	0	1 (1)	4 (3)	54.067
2021	5 (2)	0	1 (1)	6 (3)	57.087
2022	4 (2)	0	1 (1)	5 (3)	54.684

[1] IOAW en IOAZ: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers, respectievelijk zelfstandigen (IOAZ is nu nvt in Rozendaal).

[2] BBZ: Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen.

[3] Voor 2020, 2021 en 2022 is bekend hoeveel van de uitkeringsgerechtigden 51 jaar of ouder zijn. Deze aantallen zijn vermeld.

1.2 Drempel voor Vangnetuitkering

De eigen-risicodrempel voor een Vangnetuitkering ligt op 7,5%. Voor de Vangnetuitkering 2022 betekent dit dat gemeenten in aanmerking komen voor een vangnetuitkering als sprake is van een tekort dat (1) over 2022 meer bedraagt dan 7,5% en (2) over 2020, 2021 en 2022 samen ook meer bedraagt dan 7,5% van het budget voor 2022. Dit is het geval voor Rozendaal. In onderstaande tabel staan de BUIG-uitgaven naast het Rijksbudget.

Tabel 2 Besteding BUIG t.o.v. het Rijksbudget

	Budget SZW	Saldo (*) uitgaven	Resultaat	Procenten
Werkelijk 2022	54.684	71.827	- 17.143	-31,3%
Werkelijk 2021	57.087	71.827	- 14.740	-25,8%
Werkelijk 2020	54.067	68.472	- 14.405	-26,6%

(*) Dit is het saldo van uitgaven en inkomsten uit bijvoorbeeld partner- of kinderalimentatie.

2. Bestandsanalyse

Om meer zicht te krijgen op mogelijke oorzaken van het relatief grote beroep op de inkomensregelingen is op verschillende manieren het bestand in beeld gebracht. Drie overzichten geven inzicht in de samenstelling van het bestand en de redenen van instroom en uitstroom.

Hier is een relativering op zijn plaats. Het gaat om zeer kleine aantallen. Niet alle factoren waarom mensen in de uitkering instromen of uitstromen, zijn door de gemeente te beïnvloeden. Bijvoorbeeld het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd, of huisvesting in een gemeente, in het kader van de huisvestingstaakstelling voor statushouders. Rozendaal heeft zich vanaf 2016 sterk gemaakt om aan haar huisvestingstaakstelling voor statushouders te voldoen.

Ook de economische effecten van de coronapandemie konden een uitwerking hebben. Maar hiervoor bestond separate financiering. Tot oktober 2021 was sprake van een specifieke regeling, de Tozo[4], bedoeld voor de ondersteuning van zzp'ers.

Tabel 3 Huishoudens Rozendaal met een BUIG-uitkering (Bijstand, IOAW of BBZ) over het gehele jaar

	2022	2021	2020
BBZ	1	2	1
Alg. bijstand	5	5	4
IOAW	0	1	0
Totaal	**6**	**8**	**5**
Waarvan statushouder	*4 (66,5%)*	*3 (37,5%)*	*2 (40%)*

[4] Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers

Tabel 4 Reden instroom uitkeringen

	2022		2021		2020	
Instroom reden	**aantallen**	**percentage**	**aantallen**	**percentage**	**aantallen**	**percentage**
COA-voorziening/statushouders	1	25%	1	25%	0	0
Geen inkomen	0	0	1	25%	1	33%
Inkomsten arbeid/ziekte	0	0	1	25%		0
Uitkering WW	0	0	1	25%	0	0
Normwijziging	1	25%	0	0	0	0
Om niet verstrekken (BBZ)	1	25%	0	0	1	33%
Zelfstandig beroep of bedrijf	1	25%	0	0	1	33%
Eindtotaal	**4**	100%	**4**	100%	**3**	100%

Bron : Gemeente Rheden. CSAM managementinfo-Beleid-Instroom en reden

Tabel 5 Reden uitstroom uitkeringen

	2022		2021		2020	
	aantallen	**percentage**	**aantallen**	**percentage**	**aantallen**	**percentage**
Op eigen verzoek	0	0	1	33%	0	0
Arbeid dienstbetrekking / Uitkering Ziekte	1	50%	1	33%		0
Bereiken AOW gerechtigde leeftijd	0	0	0	0	1	50%
Ander inkomen	0	0	0	0		0
Zelfstandig beroep of bedrijf	0	0	1	33%	1	50%
Aanvang studie met studiefinanciering	1	50%	0	0		
Eindtotaal	**2**	**100%**	**3**	**100%**	**2**	**100%**

Bron : Gemeente Rheden CSAM managementinfo-Beleid-Uitstroom en reden

Conclusie:

Over 2022 als geheel was sprake van zes uitkeringen waarvan vier voor statushoudershuishoudens. Ook in 2021 en 2020 was sprake van een relatief groot percentage van statushouders, en zowel in 2021 als 2022 vormden zij 25% van de instroom.
Alles overwegende, kan een extra inspanning om statushouders aan werk te helpen, mogelijk een bijdrage leveren aan vermindering op het beroep van BUIG-middelen.

B. Getroffen maatregelen om het tekort te reduceren

Hieronder beschrijft het college maatregelen die zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan het reduceren van het tekort.

Bij de maatregelen om het tekort te reduceren wordt aangesloten bij het beleid van de gemeente Rheden. De uitvoering voor inwoners van Rozendaal is gelijk aan die voor inwoners van de gemeente

Rheden. Vanwege het belang van uniformiteit in de uitvoering is ons beleid geharmoniseerd met dat van de gemeente Rheden.

Speerpunten beleid 2023
1. Algemeen

In 2022, 2023 en deels nog te ontwikkelen voor 2024, worden de volgende uitstroominstrumenten ingezet door de gemeente Rheden, mede voor Rozendaal. Wij maken hierbij onderscheid tussen 1. beleid voor alle huishoudens, primair gericht op arbeidsparticipatie, 2. beleid voor huishoudens met een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt (sociale activering)en 3. beleid, specifiek gericht op statushouders.

Ad 1) Beleid voor alle huishoudens, primair gericht op arbeidsparticipatie

- Maximale inzet van de werk- & re-integratie instrumenten voor huishoudens die gebruik maken van een bijstandsuitkering.
- De inkomsten uit parttime werk onder huishoudens met een uitkering stijgen
- Stimuleren van bijverdienen in de bijstand meer te stimuleren
- Blijven focussen op kwalitatief goede en duurzame stappen, plaatsingen ook LKS (loonkostensubsidie; red) en nazorg
- Meer focus op nieuwe doelgroepen[5]

Ad 2) Beleid voor huishoudens met een relatief grote afstand tot de arbeidsmarkt (sociale activering)

- Naast betaald werk ook focus op participatie
- Versterken van de sociale basis (opstartfase vanaf 1 mei 2022)
- Meer focus op zorg/empowerment (sociale activering)

Ad 3) Beleid, specifiek gericht op statushouders

- 90% van de statushouders is een half jaar na vestiging voldoende zelfredzaam (minimale score 3 op de eindmeting ‘Omgaan met geld’

2. Vertaling naar Rozendaal

Bij het noemen van het specifieke beleid letten wij er op dat, gezien het kleine aantal waarom het gaat, de informatie niet tot personen herleidbaar is.

Voor de statushouders werden in 2022 en 2023 de volgende instrumenten ingezet: inburgeren (voor vijf personen). Empowerment[6] voor twee personen, bestaande uit vrijwilligerswerk en taalonderwijs in het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB). Drie personen zijn in 2022 of 2023 uitgestroomd naar werk.

[5] Nieuwe doelgroep: Inwoners die tot het doelgroepregister behoren of naar verwachting gaan behoren. Het doelgroepregister is een register waarin mensen staan die behoren tot de doelgroep van de banenafspraak. De banenafspraak is een afspraak tussen het kabinet en werkgevers om te zorgen voor extra banen voor mensen met een arbeidsbeperking. Dit zijn mensen die moeilijk werk vinden of behouden door bijvoorbeeld een ziekte of handicap. UWV beheert het doelgroepregister.

[6] Empowerment: Inwoners zijn niet direct bemiddelbaar naar reguliere arbeid. Inschatting is dat betrokkene binnen drie jaar activiteiten kan uitvoeren, die hem/haar naar arbeid kunnen leiden.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

Hieronder maakt het college inzichtelijk dat de getroffen maatregelen bijdragen aan het reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een inschatting van het beoogde effect.

Het college verwacht dat het ingezette beleid leidt tot een reductie van het tekort. Wij sluiten aan bij het beleid van de gemeente Rheden. In Rheden is sinds medio 2022 sprake van een scherpe daling van het aantal BUIG-uitkeringen. In Rozendaal is in 2023 ook sprake van een daling door werkaanvaarding.

Hier past een relativering omdat de resultaten van uitstroombeleid ook afhangen van factoren waar onze gemeente geen invloed op heeft, zoals het arbeidsmarktperspectief van instromers. Intensievere aandacht voor de uitstroom inclusief sociale activering van inwoners met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, zal leiden tot een betere kans op arbeidsparticipatie. Door het inzetten van sociale-activeringsinstrumenten kan, ook in de toekomst, een bredere range van uitkeringsgerechtigden worden bereikt.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen. De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaar zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekening is gezet.

De verklaring is slechts geldig indien dit door middel van het door de minister van SZW ter beschikking gestelde aanvraagformulier wordt aangeboden aan de raad.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rozendaal verklaart dat het voor 15 augustus 2023 de genoemde maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

Datum: _____

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: de heer B. Pelgrum

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: mevrouw E. Weststeijn

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
2. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
3. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

Op welke wijze is de gemeenteraad geïnformeerd door het college?

Voorafgaand aan, het hiervoor opgenomen onderdeel A. Analyse, is door het college het proces op hoofdlijnen beschreven hoe de raad betrokken is: vanaf het moment van signalering van het tekort op het BUIG-budget en het daarop volgend proces van bepalen en treffen van maatregelen, tot aan het moment dat de verklaring van het college voor instemming wordt voorgelegd aan de raad.

Hieronder is er ruimte voor de gemeenteraad voor aanvullingen op het genoemde overzicht.

Samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad

In de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad staat op hoofdlijnen op welke onderwerpen de raad heeft gereageerd op de verklaring van het college. De onderdelen van de verklaring zijn vaak al eerder in de raad besproken. Het gaat dus om het gehele proces vanaf de signalering van het tekort. Verder betreft het hier alleen onderwerpen die in de raadsbesluiten zijn opgenomen, die afwijkend zijn van het raadsvoorstel.
Om de beschrijving zo eenvoudig mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van een checklist die kan worden aangevuld. Het verzoek is om aan te kruisen welke onderwerpen in de raadsbesluiten zijn opgenomen. Dit geschiedt d.m.v. het plaatsen van een X voor de betreffende onderdelen. Daarnaast is er ruimte voor aanvullingen.

X	**Typering van de reacties die in de raadsbesluiten zijn opgenomen gedurende het gehele proces**
	Expliciet goedkeurend, waardering over analyse en maatregelen uitgesproken
	Impliciet goedkeurend, is behandeld als hamerstuk
	Afkeurend en gevraagd het plan te herzien
	Verzoek om onderdelen van de globale analyse te herzien of aan te vullen
	Verzoek om bepaalde maatregelen te schrappen of aanvullend maatregelen te treffen.
	Verzoek om het tempo van invoering en/of uitvoering van maatregelen te versnellen.
	Verzoek om extra informatie over maatregelen
	Verzoek on meer informatie t.a.v. de beoogde effecten van maatregelen
	Verzoek om gerealiseerde effecten te monitoren en terug te koppelen
	Motie om een andere beleidsmaatregel te treffen

Ondertekening

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient voor het moment van indiening van het verzoek zijn instemming te hebben gegeven. De aanvraag dient uiterlijk 15 augustus 2023 door de Toetsingscommissie te zijn ontvangen.

De gemeenteraad van de gemeente Rozendaal stemt in met de onder 1 afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Met de ondertekening gaat de gemeenteraad akkoord met de beschrijving van de wijze waarop hij is geïnformeerd door het college en met de weergave van de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad.

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: mevrouw E. Weststeijn

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: de heer K. Schaap

From: *Postbus Toetsingscommissie@minszw.nl <toetsingscommissie@MINSZW.NL>
Sent: dinsdag 18 april 2023 10:25:26
To: Bas Pelgrum
Cc: Mieke Jansma
Subject: vangnetuitkering 2022

Geachte heer/mevrouw Pelgrum,
Volgens onze voorlopige cijfers komt uw gemeente (Rozendaal) financieel gezien in aanmerking voor een vangnetuitkering over 2022. Is het ook uw inschatting dat uw gemeente financieel gezien in aanmerking komt? Is uw gemeente verder van plan een aanvraag in te dienen, voor een vangnetuitkering over 2022?

Een gemeente kan een aanvraag om een vangnetuitkering over 2022 tot en met 15 augustus 2023 indienen bij de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet.
Meer informatie over de aanvraagprocedure vindt u hier:
Aanvraagprocedure 2022 | Vangnetuitkering 2022 | Toetsingscommissie vangnet Participatiewet (toetsingscommissievp.nl)

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Secretariaatsmedewerker Toetsingscommissie vangnet Participatiewet

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Checklist voor gemeenteraden bij de aanvraag om een vangnetuitkering

Op de eerste pagina wordt een toelichting gegeven op de rol van de gemeenteraad.
*Op de tweede pagina staat de checklist***.**

Toelichting

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1) voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort
2) voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.
3) Voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot een beoogde tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

Samenvatting van de verklaring van het college t.b.v. instemming door de gemeenteraad

Het college heeft een samenvatting van de toelichting gemaakt om de punten 1, 2 en 3, zodat de gemeenteraad de verklaring adequaat kan beoordelen. Dat biedt vervolgens de basis om in te kunnen stemmen met de verklaring van het college.

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft een samenvatting van onderdeel A, B en C. Dat geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij instemt voordat hij ondertekent. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort
Het college maakt in dit onderdeel duidelijk wat het probleem is.

B. Samenvatting onderdeel getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren.
Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen afdoende is om de geschetste problemen aan te pakken.

C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen
Het college maakt in dit onderdeel duidelijk dat dit pakket van maatregelen tezamen leidt tot tekortreductie, waarbij het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief is beschreven en inzichtelijk is gemaakt.

Het ligt voor de hand dat een gemeenteraadslid de antwoorden op de onderstaande checklist terug kan vinden in de samenvatting.

Op de volgende pagina wordt aangegeven hoe de hoofdvragen aan de hand van subvragen meer inzicht kunnen geven aan de gemeenteraad.

De onderstaande vragen vormen een logische volgorde waarlangs de gemeenteraad geïnformeerd wordt over de aard van het tekort en de getroffen maatregelen en hun effect op het tekort.

Op sommige vragen is het niet altijd mogelijk om een concreet antwoord te geven. In dat geval volstaat dat de gemeenteraad op hoofdlijnen wordt geïnformeerd.

Achtereenvolgens gaat het om de volgende vragen:

Is het tekort tijdig gesignaleerd en is hierop tijdig geanticipeerd?

- Is de gemeenteraad eerder **op de hoogte gesteld** van een tekort en op welk moment was dat (begroting, voortgangsrapportages etc.)?
- Is hiernaar in de **bronnen** (zie vraag A3) verwezen?
- Is toen ook aangegeven hoe **geanticipeerd** is op dit tekort en hoe dat werd aangepakt?

Is het duidelijk wat de oorzaken van het tekort is?
(zie A. Analyse)

- Gaat de analyse in op de **hoogte** van het **tekort** in euro's?
- Wordt uitgelegd hoeveel **budget** wordt ontvangen en waarom (historisch, objectief of combinatie van beiden)?
- Wordt er ingegaan op **oorzaken** die ten grondslag kunnen liggen aan de hoogte van het tekort (huisvesting van statushouders die veelal zijn aangewezen op de bijstand, aangescherpte eisen van andere regelingen waardoor burgers eerder in aanmerking komen voor bijstand)
- Wordt er iets gezegd over de **economische structuur** in de regio (nabijheid binnen een aanvaardbare reistijd van banen die aansluiten op de beroepsbevolking, faillissementen van bedrijven of komst nieuwe bedrijven of uitbreiding bestaande bedrijven).
- Wordt er ingegaan op **kenmerken** van de **bijstandspopulatie** (opleidingsniveau, arbeidsbeperkingen, leeftijd, taalbeheersing, e.d.)?
- Wordt (door middel van benchmarking) een **vergelijking** met andere **gemeenten** gemaakt die overeenkomende kenmerken hebben? Waardoor komt het dat de eigen gemeente het relatief goed, gemiddeld of slecht doet? Ligt dit aan kenmerken waarin bij de verdeling van de middelen geen rekening wordt gehouden, of is er binnen de eigen gemeente ruimte voor verbeteringen in beleid en uitvoering?

Wat zijn de hieruit voortvloeiende maatregelen gericht op tekortreductie?
(zie B. Maatregelen)

- Hoe **sluiten** de maatregelen **aan** op de **probleemschets (oorzaken van het tekort)**?
- Is rekening gehouden met het effect van eerdere maatregelen (zie vraag A2 en B1 en B2)?
- Welke maatregelen zijn **gestopt, voortgezet of nieuw**?
- Gemeenten nemen doorgaans maatregelen op de volgende vijf **categorieën**: instroom, uitstroom, zittend bestand, handhaving en bedrijfsvoering.
    - Heeft het college maatregelen beschreven in al deze vijf categorieën?
    - Indien een bepaalde categorie ontbreekt, heeft het college dat onderbouwd?

Dragen de maatregelen bij om het tekort te reduceren en hoe weet je dat?
(zie C. Effecten)

- Hoe **kwalificeert of kwantificeert** het college het effect van de maatregelen?
- Maakt het college duidelijk hoe dit de **komende jaren** zijn effect zal hebben op het tekort?
- Op welke manier **monitort** het college het effect van de maatregelen?
- Hoe zorgt het college voor een adequate **informatievoorziening** over deze monitoring aan de **gemeenteraad**?